

(ร่าง)
รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ
การศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุก
โดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุก
ในจังหวัดนครปฐม

โดย

ศ. น.สพ. ดร. มงคล เตชะกำพูน และคณะ

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

“งานวิจัยยังไม่เสร็จสมบูรณ์โปรดอย่านำไปใช้อ้างอิง”

(ร่าง)

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกกรโดย
การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกกรในจังหวัดนครปฐม

คณะผู้วิจัย

ศ. น. สพ. ดร. มงคล เตชะกำพุ
รศ. น.สพ. ดร. วิชัย ทันทศุภารักษ์
ผศ. น.สพ. ดร. ฐานิสร์ ดำรงค์วัฒนโกคิน
นายจินดา สิงห์หล่อ
ผศ. กวีไกร ศรีหิรัญ
นายเกรียงศักดิ์ แดงพรหม
นายโสภณ ชวาลกุล
นายทรงรัตน์ อารีย์ดำรงกุล
นายสุเทพ ยิ้มละมุล
ดร. ภูมิศักดิ์ ราศรี
นายนคร มณีราชกิจ
นายธนยศ เอื้อวิศาลวรรณศรี
นายสำเริง ครุฑดำ

คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เครือข่าย
เครือข่าย
ที่ปรึกษา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ.....	i
สารบัญตาราง.....	iii
สารบัญรูป.....	vi
บทย่อผู้บริหาร.....	x
บทที่ 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของโครงการวิจัย.....	1 – 6
บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	3
แผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
แนวทางขั้นตอนการดำเนินงานกระบวนการผลิตต้นผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์.....	4
กระบวนการผลิตต้นผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์.....	6
บทที่ 2	
ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมและพื้นที่ศึกษา.....	7 – 25
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม.....	8
ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอกำแพงแสน.....	17
ข้อมูลพื้นฐานของตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน.....	21
ข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน.....	24
บทที่ 3	
การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย.....	26 – 81
การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ.....	27
แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐกิจและทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทาง เศรษฐกิจ.....	34
ลักษณะทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรในพื้นที่ของโครงการ..	47
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม.....	62
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกอร์โดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์ในจังหวัดนครปฐม.....	78
บทที่ 4	
การศึกษาภาวะเปรียบเทียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์.....	83 – 231
ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์.....	84
การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในพื้นที่.....	150
การวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้ง	

	ความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	164
	ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม.....	172
บทที่ 5	การศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	235 – 290
	ข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรหรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ.....	237
	ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก.....	269
	การจัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) และระบบจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์.....	274
	รูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	275
	แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน ทั้งในส่วนภาพรวมของจังหวัดและส่วนของผู้ประกอบการ.....	287
บทที่ 6	การศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	291 – 394
	การศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย เพื่อวางแผนทางการผลิตด้านการจัดการ ปริมาณ และระบบแบบครบวงจรในเขตส่งเสริมฯ.....	292
	การศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมายเพื่อมาตั้งเป็นข้อกำหนด การจัดการเลี้ยงสุกรและผลิตภัณฑ์จากเขตส่งเสริมฯ.....	313
	การศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค สถิติการบริโภค (Conception data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย.....	324
	การศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรและเนื้อสุกรจากเขตส่งเสริม การเลี้ยงสุกรจากข้อมูลในข้อ 2 และ 3 นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตของประเทศที่เป็นคู่แข่งในประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย.....	349
	การศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร (food safety) ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกร และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร.....	354
	การศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกสุกร และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย.....	371
บทที่ 7	บทสรุปและวิเคราะห์ภาพรวม.....	395 – 403
	บรรณานุกรม.....	404 – 410

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนครปฐม.....	10
2.2 จำนวนประชากรและครัวเรือนจังหวัดนครปฐม.....	11
2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม Gross Domestic Product (GDP) ประจำปี พ.ศ. 2550-2551.....	12
2.4 การจดทะเบียนธุรกิจใหม่จังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550.....	15
2.5 ผลการจัดเก็บรายได้เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2551.....	15
2.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2551.....	16
2.7 เงินฝากและสินเชื่อจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2551.....	16
2.8 จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550.....	17
2.9 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตตำบลของอำเภอกำแพงแสน.....	20
2.10 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน.....	20
2.11 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลทุ่งลูกนก.....	23
2.12 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลหนองกระทุ่ม.....	25
3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ.....	65
3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ.....	68
3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ.....	72
3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร.....	76
3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม.....	80
4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเพศ.....	153
4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอต่าง ๆ.....	153
4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่.....	154
4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ประกอบอาชีพหลัก.....	154
4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีอาชีพรอง.....	155
4.6 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย.....	155
4.7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีชนิดสัตว์ที่เลี้ยงใกล้บ้านมากที่สุด.....	156
4.8 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์ หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน.....	156
4.9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์ หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านจำแนกรายอำเภอ.....	157
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหาร สัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์.....	157
4.11 จำนวนและร้อยละของประชาชนกับปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์	

	หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน.....	158
4.12	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	158
4.13	จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมจำแนกรายอำเภอ.....	159
4.14	ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	159
4.15	ความเข้มงวดในการใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ.....	161
4.16	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร.....	162
4.17	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ.....	162
4.18	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์.....	163
4.19	จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์.....	163
5.1	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแม่พันธุ์และโรงเรือน.....	276
5.2	แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน.....	287
6.1	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี 2551.....	295
6.2	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี พ.ศ. 2552.....	296
6.3	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกร ปี พ.ศ. 2553.....	296
6.4	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก ปี พ.ศ. 2552.....	297
6.5	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก ปี พ.ศ. 2553.....	298
6.6	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ปี พ.ศ. 2551.....	299
6.7	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ปี พ.ศ. 2552.....	300
6.8	ราคานำเข้าเนื้อสุกร (เฉลี่ย) ประเทศ/ปี.....	302
6.9	ปริมาณการผลิตปศุสัตว์ของประเทศเวียดนามตั้งแต่ปีค.ศ. 2004 – 2007.....	326
6.10	การผลิตสุกรของไทย.....	336
6.11	โรงงานชำแหละสุกรมาตรฐานส่งออกของประเทศไทย.....	337
6.12	ภาษีในการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ.....	339
6.13	แสดงจำนวนโรงชำแหละสุกรและปริมาณผลิต.....	342
6.14	ปริมาณขายเนื้อสุกรจำแนกตามช่องทางจำหน่าย.....	342
6.15	แนวโน้มการส่งออกสุกร เนื้อสุกรดิบและแปรรูป ปี 2009 – 2011f.....	347
6.16	รายงานการส่งออกเนื้อสุกรดิบ.....	348
6.17	รายงานการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก.....	348
6.18	สัดส่วนต้นทุนการผลิตลูกสุกรจนถึงน้ำหนัก 18 กิโลกรัม.....	352
6.19	สัดส่วนต้นทุนสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 กิโลกรัม (กรณีผลิตลูกสุกรเอง)	353
6.20	เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรในประเทศต่าง ๆ.....	354
6.21	เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของเนื้อสัตว์แช่เย็นและแช่แข็งในอาหารดิบ.....	362
6.22	มาตรฐานด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์ และ น้ำ น้ำแข็งใช้ในโรงงานในอาหารสุก.....	363
6.23	เอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อ	

	การส่งออก.....	364
6.24	เอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อ การส่งออก.....	365
6.25	อัตราภาษีตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก (WTO) ตามสินค้าสุกอร์.....	373
6.26	อัตราภาษีนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน.....	374
6.27	ตัวอย่างการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีของประเทศต่าง ๆ ที่สินค้าส่งออกของไทยประสบปัญหา	377
6.28	เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนในภูมิภาค (2 สิงหาคม – 30 กันยายน 2553)	378
6.29	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย.....	380
6.30	การส่งออกเนื้อสุกอร์ของไทย.....	386
6.31	สถานการณ์ส่งออกเนื้อสุกอร์มีชีวิตของไทย.....	388
6.32	ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกอร์สดจากประเทศไทย และจำนวนโรงฆ่าสุกอร์ที่ได้รับ อนุญาตให้ส่งออก.....	388
6.33	ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกอร์แปรรูปปรุงสุกจากประเทศไทย และโรงฆ่าสุกอร์ และ โรงงานตัดแต่งเนื้อสุกอร์ ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกอร์เป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าเนื้อสุกอร์ แปรรูปปรุงสุก.....	389
6.34	สรุปการขอการรับรองโรงงานของประเทศผู้นำเข้า ตามประเภทของโรงงาน และเอกสาร ประกอบการขอการรับรอง.....	390

รูปที่	หน้า
1.1	กรอบงานวิจัยของโครงการ..... 4
2.1	แผนที่ประเทศไทย และที่ตั้งของจังหวัดนครปฐม..... 9
2.2	แผนที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม..... 18
2.3	แผนที่จังหวัดนครปฐม และเขตที่คาดว่าจะเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก และหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน (พื้นที่วงกลม) 22
3.1	อาชีพของประชาชนในตำบลทุ่งลูกนก..... 29
3.2	อาชีพของประชาชนในตำบลหนองกระทุ่ม..... 30
3.3	รูปพื้นที่จริงบริเวณโซน 2-3 ตำบลหนองกระทุ่ม..... 32
3.4	ลักษณะของการสุ่มตัวอย่าง..... 43
3.5	การเลือกอย่างสุ่ม (random selection) จากจำนวนของประชากร..... 44
3.6	รูปแบบการสัมภาษณ์และสอบถามเกษตรกรบางส่วน..... 47
4.1	กรอบของโครงการวิจัย..... 84
4.2	แผนที่สังเขปแนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2479..... 86
4.3	แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535..... 89
4.4	แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536..... 90
4.5	แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539..... 91
4.6	แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520..... 95
4.7	แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528..... 96
4.8	แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552..... 97
4.9	แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลบางกระทีก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน

	จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2527.....	106
4.10	แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549.....	107
4.11	แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552.....	109
4.12	กฎหมายที่ควบคุมในภาคการผลิต.....	146
5.1	การจัดการและดำเนินโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	239
5.2	ตำแหน่งของนิคมหรือเขตส่งเสริมหรือที่เรียกชื่ออื่นแสดงบนแผนที่โลก.....	242
5.3	แนวคิดของการผสมผสานระหว่างอุตสาหกรรมเกษตรกับสิ่งแวดล้อม.....	244
5.4	วงจรการผลิตแบบ Industrial symbiosis (เกษตรร่วมอุตสาหกรรม)	245
5.5	Bird's-eye view of Delta park.....	246
5.6	ภาพตัดขวางของ Deltapark building ในแต่ละระดับชั้น.....	247
5.7	วงจรการผลิตของ Delta park.....	247
5.8	Bird's-eye view of Agrospecialty park.....	248
5.9	วงจรการผลิตของ Agrospecially park.....	249
5.10	Bird's-eye view of Green park.....	250
5.11	Bird's-eye view of Multipark.....	250
5.12	วงจรการผลิตของ Multipark.....	251
5.13	ตัวอย่างของ Agropark ในประเทศเนเธอร์แลนด์.....	252
5.14	การเชื่อมโยงระหว่าง Agrocentrum Westpoort กับธุรกิจอื่น ๆ ในบริเวณท่าเรือ.....	253
5.15	Bird's eye view ของ New Mixed Farm ที่ Armsterdam, Netherlands.....	253
5.16	Agropark ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเขต Wujin Agricultural Zone ในมณฑล Changzhou.....	254
5.17	WAZ-Holland Park ที่เมือง Changzhou ในมณฑล Jiangsu.....	254
5.18	Wujin Agropark ที่เมือง Changzhou มณฑล Jiangsu.....	255
5.19	Fengxian Modern Agricultural Park.....	257
5.20	Fengxian Modern Agricultural Park.....	258
5.21	Dengta livestock farm biogas project (1)	259
5.22	Dengta livestock farm biogas project (2)	260
5.23	Agrocenter Amsterdam, Netherlands.....	263
5.24	การจัดทำ Zoning.....	268
5.25	ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่พร้อมระบบการบำบัดน้ำเสียครบวงจร ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งอาจเป็นต้นแบบของการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกร.....	271
5.26	ภาพแสดงสถานที่ตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรฯ โดยกำหนดให้ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ และมี buffer zone เป็นแนวป้องกัน.....	272
5.27	แนวคิดในการจัดตั้ง 2 Site off-site system ส่วนของสุกรพันธุ์ตั้งในเขตตำบลหนองกระทุ่ม และสุกรขุนในเขตตำบลทุ่งลูกนก.....	272
5.28	โมเดลแบบนิคมสุกร (ก และ ข)	273

5.29	ภาพแสดงตำแหน่งสถานีล้างรถและฆ่าเชื้อสองจุดหัว-ท้ายของถนนหลักหมายเลข 346.....	274
5.30	ระบบการระบายน้ำและระบายของเสียจากพื้นที่.....	275
5.31	ภาพเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน เปรียบเทียบกับบริเวณพื้นที่ศึกษา....	278
5.32	ภาพแสดงขนาดของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน ทดลองวางในพื้นที่ศึกษา.....	279
5.33	แผนผังแสดงที่ตั้งหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	280
5.34	แผนผังแสดงพื้นที่ทำนาในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	280
5.35	แผนผังแสดงอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	281
5.36	แผนผังแสดงแม่น้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)	281
5.37	แผนผังแสดงคลองชลประทานในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	282
5.38	แผนผังแสดงแนวถนนในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)	282
5.39	แผนผังแสดงที่ตั้งฟาร์มสุกรในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	283
5.40	แผนผังแสดงสถานที่ราชการในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550).....	283
5.41	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 2,500 แม่พันธุ์.....	284
5.42	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 24,000 แม่พันธุ์.....	284
5.43	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 10,000 แม่พันธุ์.....	285
5.44	ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุน 90,000 ตัว.....	285
5.45	ภาพเปรียบเทียบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดต่าง ๆ.....	286
6.1	การสต็อกสินค้าในแต่ละเดือนของประเทศไทย.....	304
6.2	ราคาเฉลี่ยเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ.....	305
6.3	ราคาขายส่งของเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ.....	306
6.4	ราคาขายส่งในตลาดภายในประเทศไทย.....	307
6.5	ราคาขายภายในประเทศไทยสำหรับ Chilled cuts.....	308
6.6	ปริมาณเฉลี่ยการบริโภคสินค้าสุกรของชาวญี่ปุ่นต่อคนต่อวัน.....	309
6.7	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008.....	310
6.8	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่เย็นจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008.....	311
6.9	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่เย็นและแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008.....	312
6.10	ปริมาณการผลิตปลสุตว์ตั้งแต่ปี 1986 – 2003.....	326
6.11	แสดงปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์ของประเทศเวียดนามเปรียบเทียบกับประเทศอื่น.....	327
6.12	การบริโภคเนื้อในชนบทและเขตเมืองของประเทศจีนในปี ค.ศ. 1980 และ 2005.....	328
6.13	ข้อมูลชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมการบริโภค สถิติการบริโภค (Consumption Data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย ปริมาณการผลิตของประเทศต่าง ๆ.....	330
6.14	ปริมาณการบริโภคของประเทศต่าง ๆ.....	332
6.15	ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ.....	333
6.16	ปริมาณการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ.....	334
6.17	ปริมาณและชนิดของเนื้อสุกรการนำเข้าของประเทศไทย.....	334
6.18	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศไทย.....	335
6.19	ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศไทย.....	335
6.20	การส่งออกเนื้อสุกรของไทย.....	337
6.21	ปริมาณการผลิตสุกรขุนของไทย ปี 2005 – 2010f.....	340

6.22	ราคาสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2005 - 2010f.....	341
6.23	เปรียบเทียบราคาขายสุกรขุนและต้นทุนสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2006 – 2010f.....	341
6.24	การส่งออกเนื้อสุกรของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้า ปี ค.ศ. 2003 – 2009.....	344
6.25	แสดงปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน.....	345
6.26	แสดงปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์สุกร ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน.....	346
6.27	วิธีการตลาดเนื้อสุกรในประเทศไทย และหน่วยงานทางราชการที่ควบคุมดูแลการทำงานของ โรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเนื้อสุกร.....	384
6.28	วิธีการตลาดและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร.....	385
6.29	แผนผังแสดงขั้นตอนการขอการรับรองจากประเทศญี่ปุ่น.....	391

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive summary)

โครงการวิจัยนี้เป็นความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กับจังหวัดนครปฐม โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาวิจัยที่นำเอาโจทย์ของทางจังหวัดมาเป็นตัวตั้ง ตามแนวการวิจัยแบบ ABC (Area Based Collaborative Research) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อสามารถผลิตสุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการระบายน้ำเสีย และมูลสุกรลงในแหล่งน้ำสาธารณะ โดยการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกร ให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกรและโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

โครงการแบ่งเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

1. สืบหาและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย
2. ศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
3. ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
4. ศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ผลการสำรวจผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคมต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย พบว่าประชาชนในพื้นที่มีทัศนคติในเชิงค่อนข้างลบต่อโครงการ เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ และไม่ต้องการมีผลกระทบในด้านกลิ่นมูลสุกร การสร้างนิคมจะมีผลกระทบต่อเกษตรกรที่มีอาชีพทางการเกษตร และเลี้ยงโคนมเป็นหลัก ในส่วนของความคิดเห็นจากผู้เลี้ยงประกอบการเลี้ยงสุกรรายเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมและบริเวณใกล้เคียง ต้องการทราบเงื่อนไขและปัจจัยการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นสำคัญ เช่น ด้านเงินลงทุน (สถานที่ ราคาที่ดิน) มาตรการจูงใจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษี

ผลการศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร พบว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แกกฏหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้เอกชนนำที่ดินของตนมาให้อำนาจจัดรูปที่ดินเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้รัฐเป็นผู้จัดการที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรเพื่อยุ่อาศัยและทำกินในเขตพื้นที่ที่กำหนด ในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น ไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรง มีเพียงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ.

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ในส่วนของโรงฆ่าและสุกรนั้น ต้องเป็นโรงฆ่าและสุกรที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกร โรงพักสุกร และการฆ่าสุกรจากรัฐ (กรมปศุสัตว์) ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.6 ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว เมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 60.2 ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม สำหรับอีก 3 อำเภอคือ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่รัฐบาลต้องเข้มงวดมากที่สุด โดยอันดับที่ 1 ให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันดับที่ 3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร อันดับที่ 4 เป็นการใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร อันดับที่ 6 เป็นการใช้ยาสำหรับสัตว์ และอันดับสุดท้าย เป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ผลการศึกษารูปแบบของการสร้างรูปแบบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในลักษณะนิคมอุตสาหกรรม ทางคณะผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมโดยคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคทางชีวภาพ (biosecurity) โดยพบว่าตั้งเป้าไว้ที่ 80,000 แม่ โดยใช้ระบบ 2 site-system แบ่งแยกเป็นส่วนเลี้ยงสุกรพันธุ์และสุกรขุน ส่วนของการผลิตสุกรพันธุ์ให้ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองกระทุ่ม ส่วนการผลิตสุกรขุนอยู่ในเขตตำบลทุ่งลูกนก จัดให้มีพื้นที่กันชนห่างจากส่วนเลี้ยงสัตว์เป็นรัศมี 3 กิโลเมตร ในส่วนของนิคมจะมีโรงงานอาหารสัตว์ ซึ่งห่างจากนิคมอย่างน้อย 2 กิโลเมตร เสนอเป็น 4 รูปแบบสำหรับแม่สุกรทั้งหมด 80,000 แม่ คือ

รูปแบบที่ 1: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดเล็ก จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 2,500 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 24,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ทั้งหมด 32 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 2: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 10,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 90,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ฟาร์มทั้งหมด 8 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 3: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ จำนวนแม่พันธุ์ กำลังการผลิต 40,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 350,000-400,000 ตัวต่อปี ใช้ฟาร์มทั้งหมด 2 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 4: เขตส่งเสริมแบบเมืองอุตสาหกรรมเกษตร Agropark โดยมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ภายในทั้งที่เป็น non agro and agroproduction

ในด้านการลงทุน อาจจะมีหลายลักษณะอาทิเช่น มาจากบริษัทรายใหญ่เข้าดำเนินกิจการ หรือผู้เลี้ยงรายเดิมในจังหวัดนครปฐมซึ่งมีประมาณไม่เกิน 50 ราย หรือผู้เลี้ยงรายใหม่ ที่ภาครัฐควรสร้างแรงจูงใจในการย้ายฟาร์ม หรือให้การ

สนับสนุน ทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้การบริหารจัดการฟาร์มในระบบเดียวกัน ทั้งนี้สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือโดยทั้งนี้จะต้องมีมาตรการการจัดรูปที่ดินใหม่ (Land Re-adjustment) ทางผังเมืองในระดับจังหวัด ทั้งนี้เพื่อกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดิน บริเวณตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนก เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบ หรือส่งผลกระทบต่อ ในด้านความปลอดภัยทางชีวภาพเช่น ตำแหน่งตลาด โรงฆ่าสัตว์และสิ่งแวดล้อม ชุมชน การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่เดิม

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมาย จากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

การสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร หากเป็นระบบและมีการควบคุมโรคที่รัดกุม ก็จะมีความเป็นไปได้สูงในการนำเอาเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตามการส่งออกสุกรของประเทศไทยมีปัญหา เนื่องจากประเทศไทยยังคงมีปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อย(FMD) ซึ่งจะส่งออกได้จำเป็นต้องตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรที่ปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และต้องคำนึงถึงสุขลักษณะ (Food Safety) รวมทั้งระบบการควบคุมโรคระบาด (Bio-Security) อีกทั้งการวางแผน การผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Environment Friendly) จากข้อมูลการนำเข้าของประเทศกลุ่มเป้าหมาย คือ ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง และประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนาม มาเลเซีย เห็นได้ชัดว่าประเทศเหล่านี้ยังมีความต้องการนำเข้าเนื้อสุกรทั้งดิบและปรุงสุก สัดส่วนการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกของไทยมีเพียงร้อยละ 0.85 ของตลาดประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรของโลก ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก และมีโอกาสที่จะเติบโตได้อีกมาก ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคในสมัยใหม่ รูปแบบของการบริโภคเปลี่ยนไป การผลิตอาหารก็สำเร็จรูปมีแนวโน้มของตลาดเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งการเน้นเรื่องคุณภาพ สุขภาพ ความสะอาด ปลอดภัย จากแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตอาหารในอนาคต (Food Crisis) กอปรกับความสามารถในการผลิต ความโดดเด่นในเรื่องภูมิภาคของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการประกอบเกษตรกรรม อันจะเป็นแหล่งผลิตอาหารจากสัตว์ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งความสามารถในการเลี้ยงสุกร การควบคุมโรคระบาด ส่งผลที่สามารถจะพิจารณาในรูปอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า

โดยสรุป ศักยภาพของจังหวัดนครปฐมในการเป็นแหล่งผลิตสุกรมีสูง ในขณะที่ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรขึ้นกับปัจจัยเรื่องการทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และมาตรการจูงใจแก่ผู้เลี้ยงรายเดิม รูปแบบของการสร้างนิคมต้องคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคเป็นสำคัญ และมีแนวโน้มสูงในการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเขตส่งเสริมส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของโครงการวิจัย

1. บทนำ

การผลิตสุกรเป็นอาชีพที่สำคัญต่อเศรษฐกิจไทย ปริมาณการผลิตในปี พ.ศ. 2551 รวมทั้งประเทศ 14.062 ล้านตัว (ข้อมูลศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2551) โดยเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมีทั้งระดับผู้เลี้ยงรายย่อย แบบฟาร์มขนาดใหญ่ และเป็นธุรกิจครบวงจร ดังเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าภาคกลางเป็นพื้นที่ที่ผลิตสุกรขนาดใหญ่เป็นสัดส่วนร้อยละ 55.6

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเลี้ยงสุกรหนาแน่นและมีชื่อเสียงในด้านผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ซึ่งลักษณะโดยทั่วไปของจังหวัดนั้น พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดถูกใช้เพื่อการเกษตรกรรมทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์และด้านประมง ประมาณร้อยละ 62.56 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือประมาณ 847,920 ไร่ มีระบบชลประทานที่ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 76 ของพื้นที่ทั้งหมด มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และคลองแม่กระชายไปทั่วพื้นที่ ประชากรเกษตรกระจายในทุกพื้นที่ (ยกเว้นเขตเทศบาล) โดยมีประชากรเกษตรประมาณ 4.2 คนต่อครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ มีประสบการณ์ และเป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้า ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้จังหวัดนครปฐมมีศักยภาพในการเกษตรกรรม สำหรับการผลิตทางด้านปศุสัตว์จะใช้เพื่อการบริโภคภายในจังหวัดและส่งไปจำหน่ายยังกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง บางส่วนส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ด้วยศักยภาพพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรมสาขาปศุสัตว์ เกษตรกรจังหวัดนครปฐมเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด เช่น สุกร โคเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และเป็ด กระจายอยู่ในทุกอำเภอ เกษตรกรใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเลี้ยงทำให้ผลผลิตต่อหน่วยและปริมาณผลผลิตสูง แต่ในการเลี้ยงยังขาดการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำและทางอากาศ สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ สุกรและโคเนื้อ สุกรเลี้ยงกันมากในเขตอำเภอเมืองและอำเภอสองพี่น้อง ส่วนอำเภออื่น ๆ มีเลี้ยงบ้างแต่ไม่มากนัก การเลี้ยงสุกรของจังหวัดนครปฐมค่อนข้างอึดตัว เนื่องจากถูกจำกัดด้วยพื้นที่เลี้ยงและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะมาตรฐานของฟาร์มซึ่งเป็นปัญหากับเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากขาดเงินทุน จำนวนสุกรจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนประมาณ 677,311 ตัว ลดลงจากปี พ.ศ. 2543 ร้อยละ 41.08 หรือประมาณ 471,927 ตัว

ปัญหาสำคัญของจังหวัดนครปฐม คือ **ปัญหาน้ำเสียและมูลสุกร**ที่มีการระบายลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ ลงแม่น้ำโดยเฉพาะแม่น้ำท่าจีน ที่เป็นแหล่งทำนาที่สำคัญเป็นอันดับสองรองจากแม่น้ำเจ้าพระยา ข้อมูลอ้างอิงพบว่าน้ำเสียจากโรงงานและเกษตรกรรม รวมทั้งจากฟาร์มสุกรไหลลงคลองสาธารณะ โดยเฉพาะคลองเจ็ดชัยบูชาและคลองบางแก้ว ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการใช้อุปโภคบริโภคของจังหวัดนครปฐม ที่ไหลผ่านหลายตำบล อำเภอ และไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีน ที่เคยสร้างความอุดมสมบูรณ์เลี้ยงชาวบ้าน 2 ฝั่งคลองมาหลายสิบปีในอดีต ได้รับผลกระทบจากทั้งด้านอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรมเข้ามาสู่จังหวัดนครปฐม ส่งผลกระทบให้ 2 ฝั่งคลองเต็มไปด้วย “มูลสุกร ขยะสารพิษ” จนเกิด “น้ำเสีย” เป็น “สีดำ” ซึ่งหลายคนมองว่าเป็นเพราะจุดบำบัดน้ำเสียระบบบ่อฝักไม่มีประสิทธิภาพจึงไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้ น้ำเสียในแม่น้ำลำคลอง โดยเฉพาะคลองเจ็ดชัยบูชาและคลองบางแก้ว ซึ่งส่งผลกระทบให้กับสัตว์น้ำต่าง ๆ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ไม่สามารถอยู่อาศัยได้ เพราะขาดออกซิเจนและตายเพิ่มขึ้นทุกปี ทางสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงได้มีการทำหนังสือไปยังเทศบาลนครปฐม เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2547 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 ยังมีชาวบ้านร้องเรียนกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาให้มีการตรวจสอบการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในคลองธรรมชาติที่เน่าเหม็นในจังหวัดนครปฐม ซึ่งปกติประชาชนที่อาศัยตามริมคลองจะต้องใช้น้ำในคลองธรรมชาติ เพื่ออุปโภคบริโภคและการประกอบการทำเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบันสภาพน้ำในคลองธรรมชาติใน

จังหวัดนครปฐมเริ่มนำเหินจนน้ำเป็นสีดำเหมือนสีกาแฟ และมีการจับเป็นตะกอนเป็นฟองติดตามริมคลองประชาชนเดือนร้อนเป็นเวลานานหลายปี ต้องมีการผันน้ำจากเขื่อนมาไล่น้ำเสียออกสู่ทะเลเป็นระยะ ๆ

จังหวัดนครปฐม ได้มีแนวคิดที่ต้องการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกร ให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกรและโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม (ภาคผนวก) โดยมีข้อกำหนดห้ามเลี้ยงสุกรในทุกพื้นที่ แต่ได้กำหนดให้มีที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 56,250 ไร่ เป็นเขตพื้นที่ทางการเกษตร โดยเฉพาะการเลี้ยงโคนม (ข้อมูลจากปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม) เพื่อในอนาคตจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยและผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก โดยดำรงรักษาพื้นที่ให้มีการผลิตสุกรต่อไป และห้ามมีการก่อสร้างตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารในพื้นที่หลายตำบล ซึ่งหมายความว่า การสร้างฟาร์มสุกรรายใหม่ขึ้นในจังหวัดนครปฐมเป็นไปได้ยาก

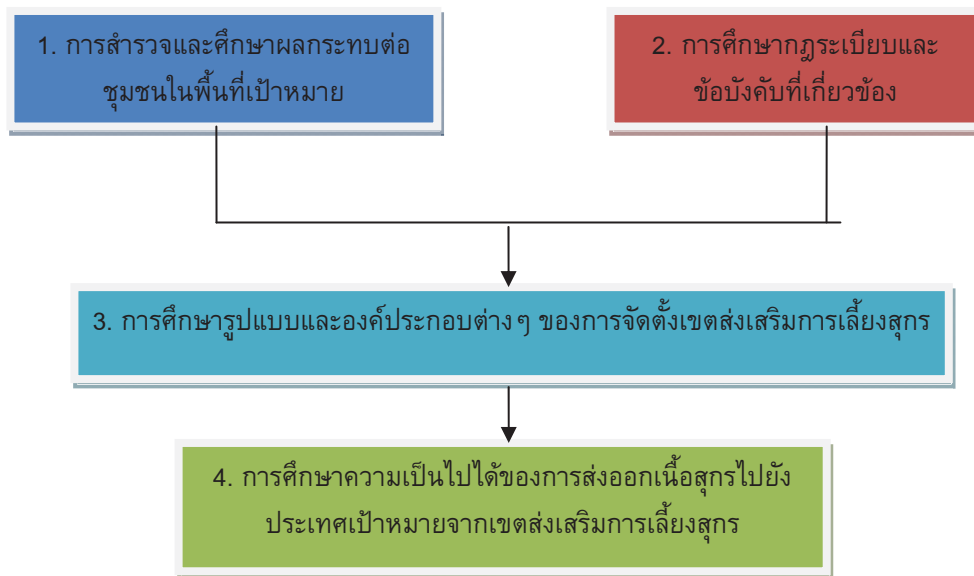
จากยุทธศาสตร์การนำสินค้าเกษตรและอาหารสู่ตลาดโลก ความพร้อมการนำครัวไทยสู่ครัวโลก ทำให้จังหวัดมีเป้าหมายที่จะบริหารจัดการการผลิตสุกรให้ครบวงจร ด้วยการยกระดับมาตรฐานในการผลิต ที่คำนึงถึงระบบการผลิตที่มุ่งเป็นอาหารปลอดภัย การจัดสรรการใช้พื้นที่เลี้ยงสุกรที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับสินค้าสุกร รวมถึงในเรื่องของมาตรฐาน การจดทะเบียนฟาร์ม โรงฆ่าสัตว์ และโรงงานผลิตอาหาร การกำหนดเขตการผลิตที่เหมาะสม (Zoning) เพื่อส่งเสริมตลาดสินค้าอาหารที่ผลิตจากเนื้อสุกรทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมุ่งปรับปรุงคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยให้ผู้บริโภคคนไทย และคนทั่วโลกได้บริโภคอาหารที่มีมาตรฐานเดียวกัน สร้างความปลอดภัยทางอาหาร (Food Safety) จากระดับไร่นาถึงโต๊ะอาหาร (from Farm to Table) ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยโดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และจังหวัดนครปฐมจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในรูปแบบนิคม โดยคำนึงถึงการนำเอาระบบความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ เพื่อความปลอดภัยด้านอาหารและสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และศึกษาการปรับปรุงระบบการผลิตสุกรของฟาร์มตัวอย่างตามมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์สุกรที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ เพื่อมุ่งไปสู่การผลิตสุกรที่มีความปลอดภัยด้านอาหารและการส่งออกเนื้อสุกรไปยังต่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อทำการสำรวจและศึกษาผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับและแนวคิดของกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่การเลี้ยงสุกร การควบคุมโรค การลดมลพิษและสิ่งแวดล้อมการจัดการฟาร์มมาตรฐานฟาร์ม และสารตกค้าง
3. เพื่อศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร การนำระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

3. แผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

กรอบของโครงการวิจัยประกอบด้วย 4 โครงการย่อย ดังได้อะแกรมในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 กรอบงานวิจัยของโครงการ

4. แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

4.1 การสำรวจและศึกษาผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

- 4.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากทางจังหวัดเพื่อเลือกตัวอย่างสำหรับการสำรวจ
- 4.1.2 ออกสำรวจพื้นที่และจุดจุดพิกัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวอนามัย การเลี้ยงสัตว์เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ อาทิเช่น
 - พิกัดของการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ
 - บริเวณแหล่งน้ำ
 - ชนิดของการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพืช
- 4.1.3 การออกแบบสอบถามและการนำไปปฏิบัติในภาคสนาม
 - 4.1.3.1 ออกแบบสอบถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเขตส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์
 - เจ้าหน้าที่และหน่วยงานท้องถิ่น
 - เจ้าของฟาร์ม เกษตรกร ชาวบ้านและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1.3.2 ออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ
 - ทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้นและทำการแก้ไขให้เหมาะสม
 - อบรมบุคลากรเพื่อออกสำรวจเพื่อให้การสอบถามมีมาตรฐานเดียวกัน
 - 4.1.3.3 นำแบบสอบถามลงสู่พื้นที่จริง โดยจะสุ่มตัวอย่างประมาณ 20% ของครัวเรือนบริเวณที่กำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุร
 - 4.1.3.4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำวิจัยในขั้นต่อไป

4.2 ศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุร

- 4.2.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม

4.2.3 สำรวจพื้นที่แนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม

4.2.4 สำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่

4.2.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายลำดับรอง พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และปรับปรุงร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการกำหนดเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรและการบริหารจัดการฟาร์มสุกร

4.3 การศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

4.3.1 รวบรวมข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกร หรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ

- ทบทวนเอกสาร
- ติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงาน/องค์กร ที่ดำเนินการเกี่ยวกับนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรในต่างประเทศ
- เดินทางไปเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในต่างประเทศ
- รวบรวม จำแนก และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็น ข้อดีข้อเสีย รูปแบบวิธีการ และปัญหาที่เกิดขึ้นในภายหลัง

4.3.2 สำรวจพื้นที่เพื่อหาข้อมูลด้านระบาดวิทยาและประวัติการเกิดโรคระบาด

- หาข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- หาข้อมูลจากสถานประกอบการบำบัดโรคสัตว์
- หาข้อมูลจากนายสัตวแพทย์ภาคเอกชนที่ทำงานในพื้นที่
- สรุปชนิดของโรค ความถี่ และการแพร่กระจาย

4.3.3 กำหนดปัจจัยพื้นฐานของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- ใช้ข้อมูลจาก 4.3.1 และ 4.3.2 มาทำการประมวลและจัดทำรายการปัจจัยพื้นฐาน

4.3.4 กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก

- ใช้ข้อมูลจากการศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เพื่อกำหนดองค์ประกอบขั้นต่ำ

4.3.5 จัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) และระบบจัดการของเสีย

และการนำของเสียไปใช้ประโยชน์

- ใช้ข้อมูลจาก 4.3.1, 4.3.2 และ 4.3.3 มาทำประมวลผลและจัดทำรายงานแนวทางการวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- ใช้ข้อมูลจาก 6.3.3 มาทำการประมวลผลและจัดทำรายงานแนวทางการวางระบบการจัดการของเสียและการนำของเสียใช้ประโยชน์ รายงานวิธีการและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

4.3.6 สร้างรูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- วิเคราะห์ภูมิประเทศ และเส้นทางคมนาคม
- นำเสนอรูปแบบของการจัดตั้งเขตเลี้ยงสุกร พร้อมจัดทำแปลนประกอบ

4.3.7 ประเมินความเป็นไปได้ของการลงทุนในเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนผลิตสุกร
- นำเสนอรูปแบบของการลงทุน

4.4 การศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

- 4.4.1 ศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.2 ศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.3 ศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค ของประชากรของประเทศเป้าหมาย
- 4.4.4 ศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- 4.4.5 ศึกษาต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- 4.4.6 ศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร
- 4.4.7 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย

5. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวสู่การใช้ประโยชน์

- 5.1 จังหวัดนครปฐม มีแหล่งผลิตสุกรที่ปลอดภัย และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ปัญหามลภาวะจากของเสีย และชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 5.2 เอกชน นำไปสู่การเจรจาทางการค้ากับประเทศคู่ค้า ต่อการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์
- 5.3 กรมปศุสัตว์ แก้ปัญหาของเสียจากมูลสุกร และควบคุมโรคระบาดของสุกร มีการบริหารจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาโลกร้อนจากการเลี้ยงสัตว์
- 5.4 จังหวัดอื่น ๆ นำเอาไปใช้เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดทำเขตเลี้ยงสุกร
- 5.5 ผลักดันสู่การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายด้านการเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสมต่อการสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ผลักดันให้มีกฎหมายใช้บังคับอย่างครบวงจร

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมและพื้นที่ศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครปฐม

1.1 สภาพทั่วไป

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

“นครปฐม” เป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมา นับตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้นนครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรม จากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามา ตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมือง เปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชยศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังผนวชได้ทรงตั้งไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ ในบริเวณ องค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ชุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้การเสด็จมานมัสการสะดวกขึ้น

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมืองนครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่าหนา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณ

ครั้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้างสะพานเจริญศรัทธา ข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้างพระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

1.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต (รูปที่ 2.1)

ที่ตั้ง

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตก ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดา 10 ฟลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 ฟลิปดา มีพื้นที่ 2,168,327 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,355,204 ไร่ เท่ากับ ร้อยละ 0.42 ของประเทศ และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ 62 ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขต ติดต่อดังนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี		
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอกระทุ่มแบน	อำเภอบ้านแพ้ว	จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอไทรน้อย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี และเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ อำเภอดำรงวิทยะ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

รูปที่ 2.1 แผนที่ประเทศไทย และที่ตั้งของจังหวัดนครปฐม

1.1.3 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดนครปฐมโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบ ถึงค่อนข้างราบเรียบไม่มีภูเขาและป่าไม้ ระดับความแตกต่างของความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 2-10 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปลาดจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ และทิศตะวันตกสู่ตะวันออกมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ พื้นที่ทางตอนเหนือและทางตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนส่วนพื้นที่ทางตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีที่ดอนกระจายเป็นแห่ง ๆ และมีแหล่งน้ำกระจาย สำหรับพื้นที่ด้านตะวันออก และด้านใต้เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำท่าจีน มีคลองธรรมชาติและคลองขุดขึ้นเพื่อการเกษตรและคมนาคมอยู่มาก พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 2-4 เมตร

1.2 สภาพการเมืองการปกครอง

1.2.1 เขตการปกครอง

จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 930 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 15 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง (ตารางที่ 2.1 และรูปที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ปีที่ตั้ง (พ.ศ.)	พื้นที่ (ตร.ม.)		จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน เทศบาล นคร	จำนวน เทศบาล เมือง	จำนวน เทศบาล ตำบล	จำนวน อบต.	ระยะทาง จาก จังหวัด
		รวม	%							
1. เมือง นครปฐม	2439	417.44	19.3	25	214	1	-	3	24	2
2. สามพราน	2439	249.347	11.5	16	137	-	3	2	12	21
3. นครชัยศรี	2452	284.031	13.1	24	108	-	-	2	23	14
4. บางเลน	2439	588.836	27.1	15	180	-	-	4	15	48
5. กำแพงแสน	2449	405.019	18.7	15	204	-	-	1	15	26
6. ดอนตูม	2508	171.354	7.9	8	69	-	-	1	8	31
7. พุทธมณฑล	2539	52.3	2.4	3	18	-	-	2	3	33
รวม		2,168.327	100	106	930	1	3	15	97	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด, สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1.2.2 ประชากร

ประชากร ปี พ.ศ. 2551 รวมทั้งสิ้น 757,874 คน เป็นชาย 366,180 คน หญิง 391,694 คน ครัวเรือน ทั้งสิ้น 304,313 ครัวเรือน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม มีจำนวน 186,602 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอสามพราน มีจำนวน 175,166 คน และอำเภอกำแพงแสน มีจำนวน 120,977 คน (ตารางที่ 2.2)

จากการสำรวจภาวะการณการทำงานของจังหวัด (เมษายน - มิถุนายน 2550) ประชากรผู้ที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวม 589,566 คน คิดเป็นร้อยละ 60.61 ของประชากรทั้งหมด โดยแยกเป็นชาย 311,044 คน คิดเป็นร้อยละ 52.76 เป็นหญิง 278,522 คน คิดเป็นร้อยละ 47.24 แยกออก ดังนี้

- ผู้มีงานทำ จำนวน 582,517 คน คิดเป็นร้อยละ 98.80 ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน
- ผู้ว่างงาน คือ ผู้ไม่มีงานทำและพร้อมที่จะทำงาน จำนวน 7,049 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

ของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ตารางที่ 2.2 จำนวนประชากรและครัวเรือนจังหวัดนครปฐม

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)				จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ	
เมืองนครปฐม	90,061	96,541	186,602	24.62	88,559
สามพราน	84,543	91,623	175,166	23.11	96,198
นครชัยศรี	50,220	55,186	105,406	13.91	36,872
บางเลน	44,577	45,800	90,377	11.93	25,798
กำแพงแสน	58,838	62,139	120,977	15.96	31,186
ดอนตูม	22,655	23,815	46,470	6.13	11,879
พุทธมณฑล	15,286	17,590	32,876	4.34	13,821
รวม	366,180	391,694	757,874	100	304,313

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนครปฐม (2551)

1.2.3 การบริหารราชการ

จังหวัดนครปฐม แบ่งส่วนการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) หน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) มีจำนวน 66 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 48 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 4 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระ 14 หน่วยงาน

2) หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาค อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด มีจำนวน 26 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ 21 หน่วยงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 5 หน่วยงาน ระดับอำเภอ แบ่งเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 930 หมู่บ้าน

3) หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 15 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง

1.3 สภาพเศรษฐกิจ

1.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด Gross Domestic Product (GDP)

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครปฐมในปี 2551 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 140,833 บาท ต่อปี โดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 134,974 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาอุตสาหกรรม มากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 70,870 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาเกษตรกรรม คิดเป็นมูลค่า 12,920 ล้านบาท สาขาการขายส่ง ขายปลีก คิดเป็นมูลค่า 12,377 ล้านบาท สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม คิดเป็นมูลค่า 6,581 ล้านบาท สาขาการศึกษา คิดเป็นมูลค่า 5,112 ล้านบาท สาขาค้าปลีกทางการเงิน คิดเป็นมูลค่า 4,032 ล้านบาท สาขาการก่อสร้าง คิดเป็นมูลค่า 3,916 ล้านบาท สาขาบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ คิดเป็นมูลค่า 3,749 ล้านบาท สาขา การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา คิดเป็นมูลค่า 3,594 ล้านบาท สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2,709 ล้านบาท สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ คิดเป็นมูลค่า 2,493 ล้านบาท สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ คิดเป็นมูลค่า 2,396 ล้านบาท สาขาการประมง คิดเป็นมูลค่า 1,695 ล้านบาท สาขาการบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่นๆ คิดเป็นมูลค่า 1,156 ล้านบาท

บาท สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน คิดเป็นมูลค่า 1,237 ล้านบาทและสาขาอุกจางในครัวเรือนส่วนบุคคล คิดเป็นมูลค่า 136 ล้านบาท (ตารางที่ 2.3)

ตารางที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม Gross Domestic Product (GDP) ประจำปี พ.ศ. 2550-2551

สาขาการผลิต	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551	▲ (%)
ภาคเกษตร (ล้านบาท)	12,378.00	14,615.00	18.07
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	10,638.00	12,920.00	21.45
การประมง	1,740.00	1,695.00	-2.59
ภาคนอกเกษตร	113,762.00	120,359.00	5.80
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1,241.00	1,237.00	-0.32
การผลิตอุตสาหกรรม	66,894.00	70,870.00	5.94
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	3,509.00	3,594.00	2.42
การก่อสร้าง	3,824.00	3,916.00	2.41
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	11,493.00	12,377.00	7.69
จกรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน			
โรงแรมและภัตตาคาร	2,562.00	2,709.00	5.74
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	5,874.00	6,581.00	12.04
ตัวกลางทางการเงิน	3,673.00	4,032.00	9.77
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทาง	2,591.00	2,493.00	-3.78
ธุรกิจ			
การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ	3,594.00	3,749.00	4.31
รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ			
การศึกษา	4,877.00	5,112.00	4.82
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2,326.00	2,396.00	3.01
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	1,176.00	1,156.00	-1.70
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (ล้านบาท)	126,140.00	134,974.00	7.00
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (บาท)	133,032.00	140,883.00	5.90
ประชากร (1,000 คน)	948.00	958.00	1.05

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัด, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.3.2 การเกษตรกรรม

จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่เกษตรกรรม ทั้งสิ้น 760,337.75 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.1 ของพื้นที่ทั้งหมดการเกษตรกรรม เป็นสาขาการผลิตที่สำคัญเป็นอันดับที่สองของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครปฐม ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 23.43 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์

ระบบการเกษตรในจังหวัดนครปฐม จัดเป็นเขตเกษตรก้าวหน้าเพราะมีระบบชลประทานที่ดี โดยอาศัยแหล่งน้ำจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ทำจีน และแม่กลอง ประกอบกับเกษตรกรจังหวัดนครปฐมมีศักยภาพสูง สามารถเรียนรู้วิทยาการแบบใหม่ๆ และมีการใช้เทคโนโลยีในภาคการเกษตรที่พัฒนามากขึ้นระดับหนึ่งพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้จังหวัด ได้แก่ ข้าว อ้อย ไม้ผล พืชผักต่าง ๆ และไม้ดอกไม้ประดับ การเกษตรกรรมของจังหวัดนครปฐม มีความเป็นไปได้สูงต่อการวางแผนจัดระบบการผลิตเพื่อเชื่อมโยงการส่งออก

1.3.2.1 การกสิกรรม ในปี พ.ศ. 2550/2551 จังหวัดนครปฐม ใช้พื้นที่เพาะปลูกแยกเป็นพื้นที่ใช้ทำนา 412,079.5 ไร่ พืชไร่ 79,545.5 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น 64,138.75 ไร่ พืชผัก 74,949 ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ 13,225.25 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม ได้แก่

1) ข้าว จังหวัดนครปฐมมีการทำนาปีละ 2 ครั้ง คือ ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง สำหรับผลผลิตข้าวฤดูการผลิตปี พ.ศ. 2550/2551 ของจังหวัดมีดังนี้

(1) ข้าวนาปี จากสถิติการเพาะปลูกปี พ.ศ. 2550/2551 พบว่ามีปริมาณผลผลิต จำนวน 351,300.13 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 44,731.13 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.59 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 411,755.5 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 48,367.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.31

(2) ข้าวนาปรัง จากสถิติการเพาะปลูกปี พ.ศ. 2550/2551 พบว่า มีปริมาณผลผลิต จำนวน 354,984 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 102,060 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.35 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 406,156.5 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549/2550 เป็นจำนวน 94,235.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 30.21

2) อ้อย พืชไร่ที่สำคัญของจังหวัด คือ อ้อยโรงงานที่ใช้ผลิตน้ำตาลทราย ในปี 2550/2551 จังหวัดนครปฐมมีผลผลิตอ้อยโรงงาน 893,266.5 ตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2549/2550 จำนวน 5,793.50 ตันหรือลดลงร้อยละ 0.64 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี พ.ศ. 2550/2551 จำนวน 75,474.5 ไร่ ลดลงจากปี 2549/2550 เป็นจำนวน 1,834.5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.37 อ้อยเป็นพืชที่เพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน ปลูกมากในเขตอำเภอกำแพงแสน

3) ผลไม้ การทำสวนผลไม้ นับเป็นอาชีพหนึ่งที่ราษฎรทำการเพาะปลูกมาก ประกอบด้วยส้มโอ มะม่วง ชมพู ฝรั่ง มะพร้าว น้ำหอม มะนาว กล้วยน้ำว้า ขนุน องุ่น กระท้อน กล้วยหอม ลำไย และส้มเขียวหวาน เป็นต้น สำหรับผลไม้ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครปฐมเป็นที่รู้จักทั่วไปของผู้บริโภค ได้แก่ ส้มโอนครชัยศรี และมะพร้าวน้ำหอมสามพราน ปี พ.ศ. 2550/2551 จังหวัดมีผลผลิตผลไม้รวมประมาณ 130,105 ตัน มูลค่า ประมาณ 1,626.69 ล้านบาท

4) พืชผัก มีการปลูกกันทั่วไป นอกจากจะใช้บริโภคภายในจังหวัดแล้ว ยังส่งไปจำหน่ายยังจังหวัดข้างเคียงและกรุงเทพมหานคร และบางชนิด เช่น หน่อไม้ฝรั่ง สามารถส่งไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย พืชผักที่ปลูกกันมาก ได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน ผักคะน้า แตงกวา ถั่วฝักยาว ผักกวางตุ้ง ผักคื่นไช ผักชี ผักบุ้งจีน ผักบุ้งน้ำ พริกชี้หูสวน พริกใหญ่ มะเขือเทศ ชะอม ผักกะเฉด กระชาย ต้นหอม ฯลฯ ในปี 2550/2551 มีผลผลิตผักรวมประมาณ 202,211.42 ตัน มูลค่าประมาณ 1,577.13 ล้านบาท

5) ไม้ดอกไม้ประดับ จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งเพาะปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญและไม้ดอกไม้ประดับอื่นๆ เช่น กุหลาบ มะลิ บัวฉัตร รัก ดาวเรือง ซึ่งได้รับความนิยมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ในแต่ละปีจังหวัดนครปฐมมีรายได้จากการจำหน่ายไม้ดอกไม้ประดับประมาณ 1,375 ล้านบาท พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอสองพี่น้อง นครชัยศรี พุทธมณฑล และบางเลน

1.3.2.2 การปศุสัตว์ (ปี พ.ศ. 2550) จังหวัดนครปฐม มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค และการค้าสัตว์ที่นิยมเลี้ยง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ไก่ มีจำนวน 7,697,099 ตัว เป็ด มีจำนวน 2,726,231 ตัว และ สุกร มีจำนวน 922,167 ตัว เป็นต้น (ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม)

1.3.2.3 การประมง จังหวัดนครปฐมประกอบอาชีพประมงน้ำจืดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นอาชีพสำคัญอาชีพหนึ่งเนื่องจากการประมงมีจำนวนทั้งสิ้น 144,441 ไร่ และเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีทั้งสิ้น 12,151 ราย ทั้งนี้ ในปี 2551 มีผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง 36,691.46 ตัน มูลค่า 4,274,577,520 บาท (ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดนครปฐม)

1.3.3 การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดิน

ปี พ.ศ. 2550 จังหวัดนครปฐมมีพื้นที่จำแนกตามประเภทเอกสารสิทธิ ได้แก่ โฉนด 1,162,249 ไร่ 2 งาน 94.4 วา, น.ส.3 ก. 3,009 ไร่ 77 วา, น.ส. 3 48,783 ไร่ 2.5 วา, ตราจอง 2,318 ไร่ 3 งาน 66.5 วา, ส.ค.1 5,073 ไร่ 3 งาน 64 วา (ที่มา: สำนักงานที่ดินจังหวัดนครปฐม)

1.3.4 การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมเป็นสาขาที่ทำรายได้เข้าสู่จังหวัดนครปฐมมากที่สุด มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 56 กิโลเมตร โดยภาพรวมแล้วอุตสาหกรรมในจังหวัดนครปฐม มีการประกอบกิจการหลากหลายประเภทปะปนกันไป ไม่กระจุกตัวอยู่ในอุตสาหกรรมหนึ่งเป็นพิเศษ และอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการบริการ รองลงมาคือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมเคมี และพลาสติก ตามลำดับ ส่วนอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการลงทุนน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ และ อุตสาหกรรมก่อสร้างตามลำดับ

ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ อาทิ การผลิตด้านอุตสาหกรรมพัฒนายังไม่ต่อเนื่องเครื่องจักรเก่า ล้าสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ยังไม่ทั่วถึง เพราะผู้ประกอบการขาดเงินลงทุนมีผลทำให้คุณภาพสินค้าที่ยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร และขาดแรงงานฝีมือเฉพาะด้าน

ในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีโรงงานทั้งสิ้น 2,549 แห่ง จำนวนเงินลงทุนประมาณ 241,322,824,583 บาท เกิดการจ้างงาน 142,160 คน เป็นชาย 65,524 คน เป็นหญิง 76,636 คน กำลังการผลิตทั้งสิ้น 2,945,244.74 แรงม้า (ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครปฐม)

1.3.5 การพาณิชย์กรรม

จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคตะวันตกและเป็นชุมทางการขนส่ง การขนถ่ายสินค้ามายาวนาน โดยทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่งสินค้าเกษตรทางน้ำเพื่อเข้าสู่ตลาดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีความได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้งประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด มีการพัฒนา การเกษตรในทุกด้าน จึงก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรได้อย่างดี และรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่างๆ และมีความมั่นคง จนกลายเป็นศูนย์กลางทางพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2550 มีผู้ประกอบการกิจซึ่งจดทะเบียนธุรกิจใหม่ รวมทั้งสิ้น 455 ราย จำนวนทุนจดทะเบียนรวม 1,020,685,000 บาท (ตารางที่ 2.4)

ตารางที่ 2.4 การจดทะเบียนธุรกิจใหม่จังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550

ปี /จำนวน	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550	
	ราย	ทุน(บาท)	ราย	ทุน(บาท)	ราย	ทุน(บาท)
รวม	273	1,263,416,998	532	1,790,350,000	455	1,020,685,000

ที่มา: สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด

1.3.6 การเงิน การคลัง และการธนาคาร

1.3.6.1 การเงิน การคลัง ในปีงบประมาณ 2551 ผลการจัดเก็บรายได้ของจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 14,695.32 ล้านบาท ลดลงกว่าปี 2550 จำนวน 476.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.14 (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5 ผลการจัดเก็บรายได้เปรียบเทียบปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

หน่วยงาน	ผลการจัดเก็บรายได้			
	ปีงบประมาณ	ปีงบประมาณ	เปรียบเทียบ	ร้อยละ
	พ.ศ. 2551	พ.ศ. 2550	(สูง/ต่ำ)	
สรรพากรพื้นที่	6,343.68	5,835.05	508.63	8.72
สรรพสามิตพื้นที่	7,629.54	8,587.60	(958.06)	(11.16)
ธนารักษ์พื้นที่	12.17	12.72	(0.55)	(4.32)
รวมหน่วยงานหลัก	13,985.39	14,435.37	(449.98)	(3.12)
ส่วนราชการอื่น	709.93	736.43	(26.50)	(3.60)
รวมทั้งสิ้น	14,695.32	15,171.80	(476.48)	(3.14)

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีการเบิกจ่ายเงิน เท่ากับ 8,569.95 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 94.74 ของเงินประจำงวด โดยงบประมาณสามารถเบิกจ่ายได้ 6,625.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 98.37 ของเงินประจำงวด และงบลงทุนสามารถเบิกจ่ายได้ 1,944.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.16 ของเงินประจำงวด ตามมติคณะรัฐมนตรีกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายภาพรวม ร้อยละ 94 และงบลงทุนร้อยละ 74 (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	เงินประจำงวด		เบิกจ่าย		คงเหลือ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบประจำ	6,735.51	74.46	6,625.82	98.37	109.69	1.63
งบลงทุน	2,310.07	25.54	1,944.13	84.16	365.94	15.84
รวม	9,045.58	100	8,569.95	94.74	475.63	5.26

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

1.3.6.2 เงินฝากและเงินสินเชื่อ ในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดนครปฐมมีเงินฝาก รวมทั้งสิ้น 119,749.42 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันปี 2550 จำนวน 11,070.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.19 ส่วนเงินสินเชื่อมีจำนวน 81,727.20 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันปี พ.ศ. 2550 จำนวน 6,975.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.33 การปล่อยสินเชื่อ มีการขยายตัวดีขึ้น ส่วนใหญ่เน้นสินเชื่อบุคคลเข้าซื้อรถยนต์ และหมวดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 1.7)

ตารางที่ 2.7 เงินฝากและสินเชื่อจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2551

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	เงินฝาก				เงินสินเชื่อ			
	ณ 30	ณ 30	สูง/(ต่ำ)	ร้อยละ	ณ 30	ณ 30	สูง/(ต่ำ)	ร้อยละ
	พ.ย.51	พ.ย.50			พ.ย.51	พ.ย.50		
ธ. พาณิชย์	96,599.00	87,624.00	8,975.00	10.24	60,979.00	55,847.00	5,132.00	9.19
ธ. ออม	13,299.72	12,935.56	364.16	2.82	5,481.53	4,860.57	620.96	12.78
ธ. ส. ส. ส.	1,384.05	1,070.79	313.26	29.26	8,636.99	7,562.60	1,074.39	14.21
ธ. ก. ส.	8,466.65	7,048.75	1,417.90	20.12	6,629.68	6,481.15	148.53	2.29
รวม	119,749.42	108,679.10	11,070.32	10.19	81,727.20	74,751.32	6,975.88	9.33

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดนครปฐม

1.3.7 การแรงงาน

1.3.7.1 สถานประกอบกิจการและลูกจ้าง ในปี 2550 จังหวัดนครปฐม มีสถานประกอบกิจการทั้งหมด 5,453 แห่ง มีจำนวนลูกจ้างทั้งหมด 195,173 คน ในจำนวนนี้เป็นสถานประกอบกิจการขนาดใหญ่มีลูกจ้าง 1,000 คน ขึ้นไป จำนวน 13 แห่ง (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2551, ที่มา: สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดนครปฐม)

1.3.7.2 ผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนาน ในปี พ.ศ. 2550 จังหวัดนครปฐมมีสถิติผู้สมัครงานทั้งสิ้น 9,692 คน ชาย 3,882 คน หญิง 5,810 คน ตำแหน่งงานว่าง รวมทั้งสิ้น 5,814 อัตรา ชาย 1,429 อัตรา หญิง 912 อัตรา ไม่ระบุ 3,473 อัตรา การบรรจุนานรวมทั้งสิ้น 4,231 คน ชาย 1,880 คน หญิง 2,351 คน จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงาน และการบรรจุนานเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน สำหรับ

ตำแหน่งงานว่างปี พ.ศ. 2549 ลดลงจากปี พ.ศ. 2548 เนื่องจาก ปี พ.ศ. 2548 มีการจัดนัดพบแรงงานใหญ่ ได้รวมตำแหน่งงานของจังหวัดใกล้เคียงด้วย (ตารางที่ 2.8)

ตารางที่ 2.8 จำนวนผู้สมัครงาน ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนงานจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. 2548-2550

ประเภท	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550
1. ผู้สมัครงาน	5,802	8,750	9,692
2. ตำแหน่งงานว่าง	22,157	5,343	5,814
3. การบรรจุนงาน	1,762	2,504	4,231

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม

1.3.7.3 การบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศและคุ้มครองคนหางาน ในปี 2550

จังหวัดนครปฐมมีผู้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ รวมทั้งสิ้น 183 คน เป็นการเดินทางไปด้วยตนเอง 44 คน เดินทางด้วย RE-ENTRY VISA 156 คน และนายจ้างพาไปทำงานและฝึกงาน รวม 15 คน และนายจ้างพาไปฝึกงานในต่างประเทศ จำนวน 19 คน (ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดนครปฐม)

2. ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอกำแพงแสน

2.1 สภาพทั่วไป

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตอำเภอกำแพงแสนเป็น เมืองกำแพงแสน (มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-16) ซึ่งเป็นเพียงเมืองเล็ก ๆ สันนิษฐานว่าน่าจะมีฐานะเป็นเมืองบริวารของเมืองนครไชยศรีมากกว่าจะเป็นเมืองที่ตั้งอยู่อย่างอิสระ ตำแหน่งกลางเมืองเก่าอยู่ที่ประมาณเส้นรุ้งที่ 13 องศา 39 ลิปดา 20 พิลิปดาเหนือ และเส้นแวง 99 องศา 57 ลิปดา 57 พิลิปดาตะวันออก เป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่มีขนาดเล็กและตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองนครไชยศรี คือมีระยะห่างกันประมาณ 24 กิโลเมตร ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างเมืองใหญ่ 2 เมือง คือเมืองอู่ทองและเมืองนครไชยศรี ปัจจุบันบริเวณเมืองเก่ากำแพงแสนเป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งใช้เป็นค่ายลูกเสือ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 ตำบลทุ่งขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

อำเภอกำแพงแสนได้ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2449 ที่วัดห้วยพระ ตำบลห้วยพระ อำเภอดอนตูม โดยใช้ชื่อว่า อำเภอกำแพงแสน ตั้งตามชื่อเมืองโบราณ ต่อมาในปี พ.ศ. 2453 ได้ย้ายที่ตั้งอำเภอใหม่จากวัดห้วยพระไปที่ชายทุ่งสามแก้ว ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 1.6 กิโลเมตร และได้เปลี่ยนชื่ออำเภอจากเดิมตามชื่อหมู่บ้านว่า อำเภอสามแก้ว ตั้งอยู่จนถึงปี พ.ศ. 2460 จึงได้กลับมาใช้ชื่อว่า อำเภอกำแพงแสน ตามเดิม เพื่อเป็นการรักษาชื่อเมืองโบราณไว้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2490 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอกำแพงแสนจากที่ตั้งชายทุ่งสามแก้ว มาตั้งที่ว่าการอำเภอใหม่ริมคลองท่าสาร-บางปลา บริเวณบ้านยาง ดิดถนนมาลัยแมน (ถนนนครปฐม-สุพรรณบุรี) หมู่ที่ 13 ตำบลทุ่งกระพังโหม ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 14 กิโลเมตร และเมื่อปี พ.ศ. 2532 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอกำแพงแสนไปสร้างที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ณ ที่ดินที่ราษฎรได้บริจาคให้ริมถนนมาลัยแมน ห่างจากที่ตั้งเดิมไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 2 กิโลเมตร ตรงข้ามโรงเรียนกำแพงแสนวิทยา ส่วนที่ตั้งเดิมได้ใช้เป็นสำนักงานเทศบาลตำบลกำแพงแสน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2552)

2.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอกำแพงแสนตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดนครปฐม (รูปที่ 2.2) ตามถนนมาลัยแมนห่างจากจังหวัดนครปฐม ประมาณ 23 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง (จังหวัดสุพรรณบุรี)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอบางเลนและอำเภอดอนตูม
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอเมืองนครปฐม และอำเภอบ้านโป่ง (จังหวัดราชบุรี)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอดำรงมะเดื่อ (จังหวัดกาญจนบุรี) (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี,

2552)

รูปที่ 2.2 แผนที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2.1.3 สภาพภูมิประเทศ

อำเภอกำแพงแสนมีเนื้อที่ 405.019 ตารางกิโลเมตร หรือ 253,136 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบ มีการทำการเกษตรกรรม ประมงและปศุสัตว์ พื้นที่ดินส่วนใหญ่มีความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ ไม่มีภูเขา มีคลองหลายสายไหลผ่าน จึงเหมาะสำหรับการเกษตรกรรม ประมง และปศุสัตว์ สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ช่วงเดือน กุมภาพันธ์-กรกฎาคม ฤดูฝน ช่วงเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน และฤดูหนาวช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม (ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง, 2552)

2.2 สภาพการเมืองการปกครอง

2.2.1 เขตการปกครอง

อำเภอกำแพงแสนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การปกครองส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอกำแพงแสนแบ่งเขตการปกครอง ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ออกเป็น 15 ตำบล 204 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลทุ่งกระพังโหม 7 หมู่บ้าน ตำบลกระต๊อบ 8 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งลูกนก 23 หมู่บ้าน ตำบลห้วยขวาง 21 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งขวาง 10 หมู่บ้าน ตำบลสระสีมุ่ม 24 หมู่บ้าน ตำบลทุ่งบัว 11 หมู่บ้าน ตำบลดอนข่อย 16 หมู่บ้าน ตำบลสระพัฒนา 14 หมู่บ้าน ตำบลห้วยหมอนทอง 12 หมู่บ้าน ตำบลห้วยม่วง 12 หมู่บ้าน ตำบลกำแพงแสน 12 หมู่บ้าน ตำบลรางพิกุล 9 หมู่บ้าน ตำบลหนองกระทุ่ม 11 หมู่บ้าน และตำบลวังน้ำเขียว 14 หมู่บ้าน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2552)

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอกำแพงแสนประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกำแพงแสน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งกระพังโหมและตำบลกำแพงแสน และองค์กรปกครองส่วนตำบล 15 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกระพังโหม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งกระพังโหม (นอกเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน)
2. องค์การบริหารส่วนตำบลกระต๊อบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกระต๊อบทั้งตำบล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกทั้งตำบล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยขวางทั้งตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งขวางทั้งตำบล
6. องค์การบริหารส่วนตำบลสระสีมุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสระสีมุ่มทั้งตำบล
7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งบัว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งบัวทั้งตำบล
8. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนข่อยทั้งตำบล
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสระพัฒนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสระพัฒนาทั้งตำบล
10. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยหมอนทองทั้งตำบล
11. องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยม่วงทั้งตำบล
12. องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลกำแพงแสน (นอกเขตเทศบาล

ตำบล

13. องค์การบริหารส่วนตำบลรางพิบูล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลรางพิบูลทั้งตำบลกำแพงแสน)
14. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มทั้งตำบล
15. องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเขียว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังน้ำเขียวทั้งตำบล

2.2.2 ประชากร

ปี 2551 จำนวนประชากรของอำเภอกำแพงแสนรวมทั้งสิ้น 120,977 คน ประชากรชาย จำนวน 58,838 คน ประชากรหญิง จำนวน 62,139 คน ความหนาแน่นของประชากร 303 คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือน 31,086 ครัวเรือน (ตารางที่ 2.9, 2.10)

ตารางที่ 2.9 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตตำบลของอำเภอกำแพงแสน

ตำบล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
ทุ่งบัว	2,474	2,554	5,028	1,175
ทุ่งขวาง	2,742	2,849	5,591	1,272
ทุ่งกระพังโหม	1,851	1,776	3,627	1,003
ทุ่งลูกนก	6,253	6,401	12,654	2,898
ดอนข่อย	3,511	3,630	7,141	1,675
กำแพงแสน(เทศบาล)	3,880	5,202	9,082	1,884
กระต๊อบ	4,732	4,379	9,111	2,489
หนองกระทุ่ม	2,721	2,722	5,443	1,173
ห้วยขวาง	5,478	5,854	11,332	2,833
ห้วยหมอนทอง	3,907	4,148	8,055	1,849
ห้วยม่วง	3,611	3,732	7,343	1,782
สระพัฒนา	3,239	3,605	6,844	1,905
สระสีมูม	4,558	4,926	9,484	2,389
วังน้ำเขียว	3,760	3,860	7,620	1,934
รางพิบูล	2,888	3,035	5,923	1,534
รวม	55,605	58,673	114,278	27,795

ที่มา : ที่ทำการปกครอง (3 กุมภาพันธ์ 2552)

ตารางที่ 2.10 จำนวนประชากรและครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลกำแพงแสน

เทศบาล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
ตำบลกำแพงแสน	3,233	3,466	6,699	3,291
รวม	3,233	3,466	6,699	3,291

ที่มา : ที่ทำการปกครอง (3 กุมภาพันธ์ 2552)

2.2.3 สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรในอำเภอกำแพงแสน มีอาชีพหลักในการประกอบเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 248,198 ไร่ ครอบครัวยุคเกษตรกรรม 10,602 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดอ่อน และการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัวนม สุกร ไก่ อาชีพเสริม ได้แก่ เย็บรองเท้า ผลิตไม้แขวนเสื้อบุหญาแฝกกันแมลง และผลิตปลานิลแดดเดียว

3 ข้อมูลพื้นฐานของตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน

3.1 สภาพทั่วไป

3.1.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลทุ่งลูกนกจัดตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2493 สภาพเป็นทุ่งกว้าง มีป่าไม้ล้อมรอบ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มาก พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่เพิ่มรายได้ให้กับประชากร ต่อมาได้มีชาวบ้านหันมาบุกเบิกจับจองอาศัยเป็นที่ทำกิน และอาศัยทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ทำประโยชน์ตราบนาน (ThaiTambol.com, 2552)

3.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลกระต๊อบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และ ตำบลสนามแย อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3.1.3 สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ มีความหนาแน่นเฉลี่ย 18.88 คน/ตารางกิโลเมตร (ThaiTambol.com, 2552)

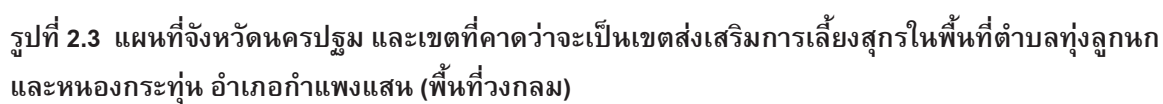
3.2 สภาพการเมืองการปกครอง

3.2.1 เขตการปกครอง

ตำบลทุ่งลูกนกแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 23 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งลูกนก บ้านห้วยรางเกด บ้านหนองกร่าง บ้านคอกสะแกวัลย์ บ้านดงมะม่วง บ้านทุ่งกระดิน บ้านห้วยปลารด บ้านใหม่หนองจิก บ้านศาลาตึก บ้านหนองจิก บ้านดอนตะคร้อหวาน บ้านห้วยผักชี บ้านนาแค บ้านอ้อกระทุง บ้านไร่แดงทอง บ้านหนองหญ้าปล้อง บ้านหนองศาลา บ้านห้วยปลากดเล็ก บ้านกาญจนภิเษก บ้านรางกระเบา บ้านดอนซาก บ้านหนองศาลาทอง และบ้านหนองปากงาม และมีการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกทั้งตำบล

3.2.2 ประชากร

จำนวนประชากรของตำบลทุ่งลูกนก ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 12,713 คน แบ่งเป็นประชากรชาย จำนวน 6,282 คน และประชากรหญิง จำนวน 6,431 คน และจำนวนหลังคาเรือน 2,949 หลังคาเรือน (ตารางที่ 2.11)

ตารางที่ 2.11 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลทุ่งลูกนก

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	ทุ่งลูกนก	287	279	566	133
2	ห้วยรางเกด	244	251	495	118
3	หนองกร่าง	332	343	675	154
4	คอกสะแกวัลย์	355	348	703	182
5	ดงมะม่วง	256	255	511	109
6	ทุ่งกระถิ่น	260	230	490	118
7	ห้วยปลากรด	255	278	533	107
8	ใหม่หนองจิก	199	218	417	108
9	ศาลาตึก	286	305	594	126
10	หนองจิก	254	298	552	136
11	ดอนตะคร้อหวาน	355	340	695	189
12	ห้วยผักชี	269	242	511	114
13	นาแค	218	218	436	111
14	อ้อกระทุง	367	351	718	149
15	ไร่แดงทอง	250	287	537	131
16	หนองหญ้าปล้อง	334	374	681	135
17	หนองศาลา	286	292	578	124
18	ห้วยปลากรดเล็ก	315	309	624	145
19	กาญจนภิเษก	244	223	467	98
20	รางกระบะ	258	321	579	124
21	ดอนซาก	154	143	297	67
22	หนองศาลาทอง	242	250	492	128
23	หนองปากง่าม	259	303	562	125
รวม		6,282	6,431	12,713	2,949

3.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

4. ข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน

4.1 สภาพทั่วไป

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

เดิมตำบลหนองกระทุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งลูกนก ได้แยกมาจากตำบลทุ่งลูกนก เมื่อเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2535 มีฐานะเป็นสภาตำบล และยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 สาเหตุที่ใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่ม เพราะมีวัดเก่าแก่ ชื่อวัดหนองกระทุ่ม มีอายุ 100 กว่าปี เป็นที่ศรัทธาของชาวบ้านจึงใช้ชื่อตำบลหนองกระทุ่มทุกวันนี้ (ThaiTambol.com, 2552)

4.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับ ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดกับ ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดกับ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

4.1.3 สภาพภูมิประเทศ

เป็นตำบลขนาดเล็กมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก อุดมสมบูรณ์ มีคลองชลประทานไหลผ่านหมู่บ้านตลอดปี

4.2 สภาพการเมืองการปกครอง

4.2.1 เขตการปกครอง

ตำบลหนองกระทุ่มแบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองขนาน บ้านหนองเขมร บ้านอรุณรุ่ง บ้านใหม่เจริญพร บ้านหนองขโมย บ้านหนองกระทุ่ม บ้านรางแคสูง บ้านจับเกาะ บ้านยิงเจริญ บ้านรางหว่า และบ้านรุ่งเจริญ และมีการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มทั้งตำบล

4.2.2 ประชากร

จำนวนประชากรของตำบลหนองกระทุ่ม ปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม จำนวน 5,485 คน แบ่งเป็นประชากรชาย จำนวน 2,732 คน และประชากรหญิง จำนวน 2,726 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,086 หลังคาเรือน (ตารางที่ 2.12)

2.4.3 สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 2.12 ข้อมูลประชากรครัวเรือนของตำบลหนองกระทุ่ม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	หนองขนาน	499	477	967	196
2	หนองเขมร	255	242	497	80
3	อรุณรุ่ง	98	100	198	43
4	ใหม่เจริญพร	363	361	724	146
5	หนองขโมย	223	230	453	96
6	หนองกระทุ่ม	248	249	497	92
7	รางแคสูง	301	293	594	124
8	จับเกาะ	247	279	526	133
9	ยิ่งเจริญ	141	146	287	55
10	รางหว่า	160	157	317	65
11	รุ่งเจริญ	197	192	389	81
รวม		2,732	2,726	5, 485	1,086

บทสรุป

จังหวัดนครปฐมนับเป็นแหล่งผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญของประเทศ การเพิ่มศักยภาพด้านการผลิตด้วยการนำเอาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยจะช่วยพัฒนาจังหวัดให้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศต่อไป รวมทั้งอาจเป็นแหล่งส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในอนาคต

บทที่ 3

การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย

การศึกษผลกระทบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายคือ ตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนกมีความสำคัญ เพื่อให้ตรงตามความต้องการและความคิดของประชาชน นอกจากนี้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในเขตเลี้ยงและใกล้เคียงที่มีศักยภาพในการย้ายเข้าไปยังโครงการก็จำเป็นต้องพิจารณาเพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อเงื่อนไข การสนับสนุนของภาครัฐต่อโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการมีดังนี้

- 3.1 การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงฯ
- 3.2 ทำแบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3.3 ออกสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่มีผลกระทบ
- 3.4 ระดมความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3.5 สรุปรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยใน 6 เดือนแรก คือ การสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายและทำแบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ผู้ช่วยวิจัยท้องถิ่น เข้าไปสอบถามกับทางหน่วยงานราชการ เช่น นายก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้าน

3.1 การสำรวจพื้นที่ในบริเวณที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมฯ

ผลการสำรวจพื้นที่ในเขตตำบลทุ่งลูกนก

1. สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานของตำบลทุ่งลูกนก

- 1.1 มีประชากรทั้งสิ้น 12,533 คน
- 1.2 มีครัวเรือน 2,701 หลังคาเรือน มีผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 709 หลังคาเรือน
- 1.3 พื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก มีเนื้อที่ 73,176 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 45,738 ไร่

ทิศเหนือ	จรด	ตำบลกระต๊อบ
ทิศใต้	จรด	ตำบลห้วยหมอนทอง และตำบลสนามแย้ จ. กาญจนบุรี
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลทุ่งบัว
ทิศตะวันตก	จรด	ตำบลหนองกระทุ่ม

- 1.4 จำนวนหมู่บ้านมี 23 หมู่บ้าน ปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกทั้งหมด ได้แก่

- 1.บ้านทุ่งลูกนก
- 2.บ้านห้วยรางเกต
- 3.บ้านหนองกร่าง
- 4.บ้านคอกสะแกวัลย์

- 5.บ้านดงมะม่วง
- 6.บ้านทุ่งกระถิน
- 7.บ้านห้วยปลากด
- 8.บ้านใหม่หนองจิก
- 9.บ้านศาลาตึก
- 10.บ้านหนองจิก
- 11.บ้านดอนตระคร้อหวาน
- 12.บ้านห้วยผักชี
- 13.บ้านนาแค
- 14.บ้านอ้อกระทุง
- 15.บ้านไร่แดงทอง
- 16.บ้านหนองหญ้าปล้อง
- 17.บ้านหนองศาลา
- 18.บ้านห้วยปลากดเล็ก
- 19.บ้านกาญจนภิเษก
- 20.บ้านรางกระเบา
- 21.บ้านดอนซาก
- 22.บ้านศาลาทอง
- 23.บ้านหนองปากง่าม

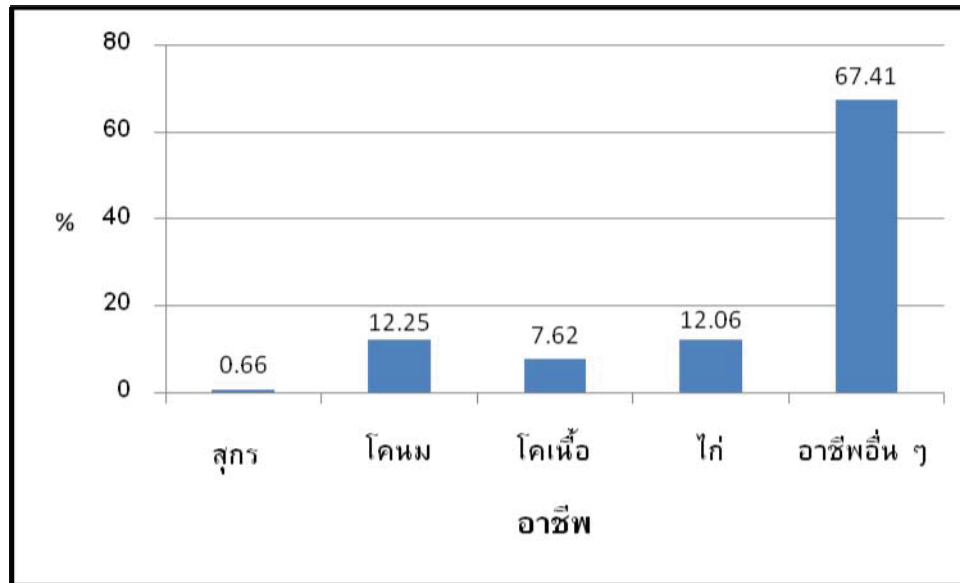
1.5 ภูมิประเทศ โดยรวมเป็นที่ดอนและที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์ พืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพดฝักอ่อน อ้อย และไม้ประดับเช่น กุหลาบ ไม้ผล ได้แก่ องุ่น มะม่วง มะเฟือง สัตว์ที่เลี้ยง ได้แก่ โคนม ซึ่งหมู่ที่ 6 บ้านทุ่งกระถินจะเลี้ยงโคนมเกือบทั้งหมู่บ้าน รองลงมาได้แก่ สุกร เป็ดและไก่ (รูปที่ 3.1)

2.2 หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

- บั๊มน้ำมันและก๊าซ	1	แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม	10	แห่ง
- โรงสี	1	แห่ง

รูปที่ 3.1 อาชีพของประชาชนในตำบลทุ่งลูกนก

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน/ห้องสมุดประชาชน 5 แห่ง

3.2 ผู้บริหารท้องถิ่น

นายอรุณ เล้าอรุณ ดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

ความเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก (นายอรุณ เล้าอรุณ)

ความคิดเห็นของท่านนายกในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรว่า เป็นเรื่องที่ดีถ้ามีโครงการนี้มาจัดตั้งในตำบล เพราะถือว่าเป็นการพัฒนาชุมชนและก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานมากขึ้น จะทำให้เศรษฐกิจของตำบลดีขึ้น แต่เนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการจัดตั้งเขตส่งเสริมต้องใช้พื้นที่จำนวนมากจึงค่อนข้างจะหายาก เนื่องจากพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกมีประชากรหนาแน่น พื้นที่ว่างเปล่าไม่มี แนะนำว่ามีพื้นที่ว่างเปล่าในเขตหมู่ 4 บ้านคอกสะแกวัลย์ซึ่งเป็นพื้นที่ทหาร พื้นที่บางส่วนถูกนายทุนซื้อไปทำธุรกิจบ่อทราย บ่อดิน ปัจจุบันกลายเป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่หลายบ่อ พื้นที่หมู่ 4 จึงเหมาะสมจะจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริม มากที่สุด

2. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 (นายศิลปชัย มาลัยประเสริฐ)

ให้ความเห็นว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรน้อยลง เพราะเกิดภาวะการขาดทุน จึงเลิกกิจการไปหลายราย เหลือแต่เกษตรกรรายย่อย แต่ถ้าจะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่กลัวผลกระทบที่จะตามมาภายหลัง คือ

เรื่องของกลิ่นเป็นเรื่องที่ชาวบ้านกลัวมากเป็นอันดับที่ 1 เนื่องจากชาวบ้านไม่ชอบกลิ่นมูลสุกร แต่ถ้าสามารถจัดการเรื่องกลิ่นได้ก็น่าจะจัดตั้งเขตส่งเสริมได้

ผลการสำรวจพื้นที่ในเขตตำบลหนองกระทุ่ม

1. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลหนองกระทุ่ม

1.1 มีประชากรทั้งสิ้น 5,332 คน

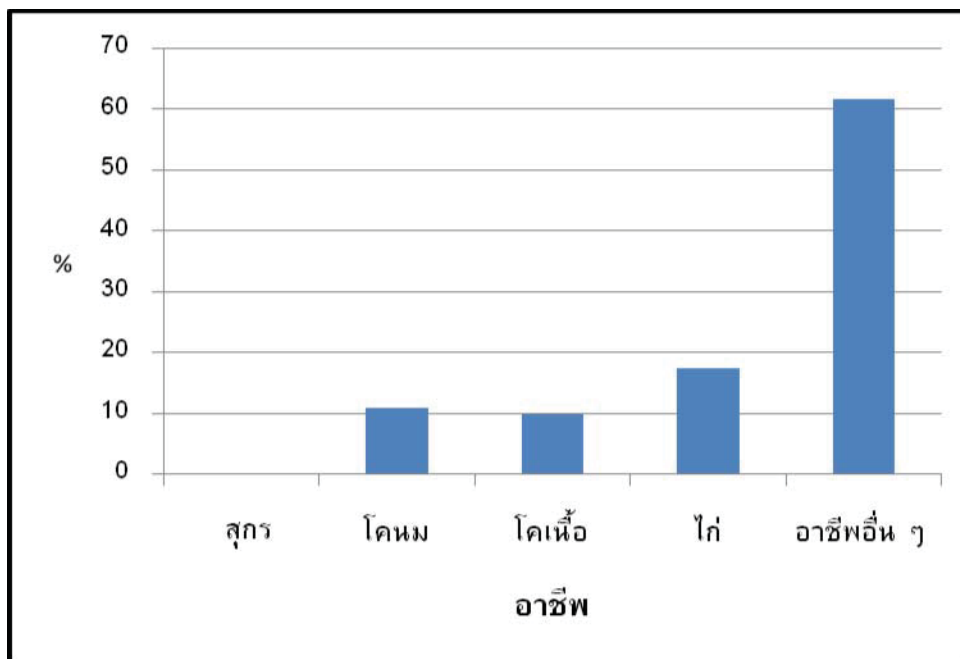
1.2 มีครัวเรือน 1,091 หลังคาเรือน มีผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 316 หลังคาเรือน

1.3 พื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม มีพื้นที่ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	จรด	ตำบลทุ่งลูกนก
ทิศตะวันออก	จรด	ตำบลทุ่งลูกนก
ทิศตะวันตก	จรด	อำเภอดำรงวิทยะปาล จังหวัดกาญจนบุรี

1.4 จำนวนหมู่บ้านมี 11 หมู่บ้าน ปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มทั้งหมด

1.5 ภูมิประเทศ โดยรวมจะเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก การเพาะปลูกอุดมสมบูรณ์เนื่องจากมีคลองชลประทานไหลผ่านตลอดปีอาชีพส่วนใหญ่ ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ (รูปที่ 3.2)

รูปที่ 3.2 อาชีพของประชาชนในตำบลหนองกระทุ่ม

2. ผู้บริหารท้องถิ่น

นายบุญแสง สุวรรณชีพ ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

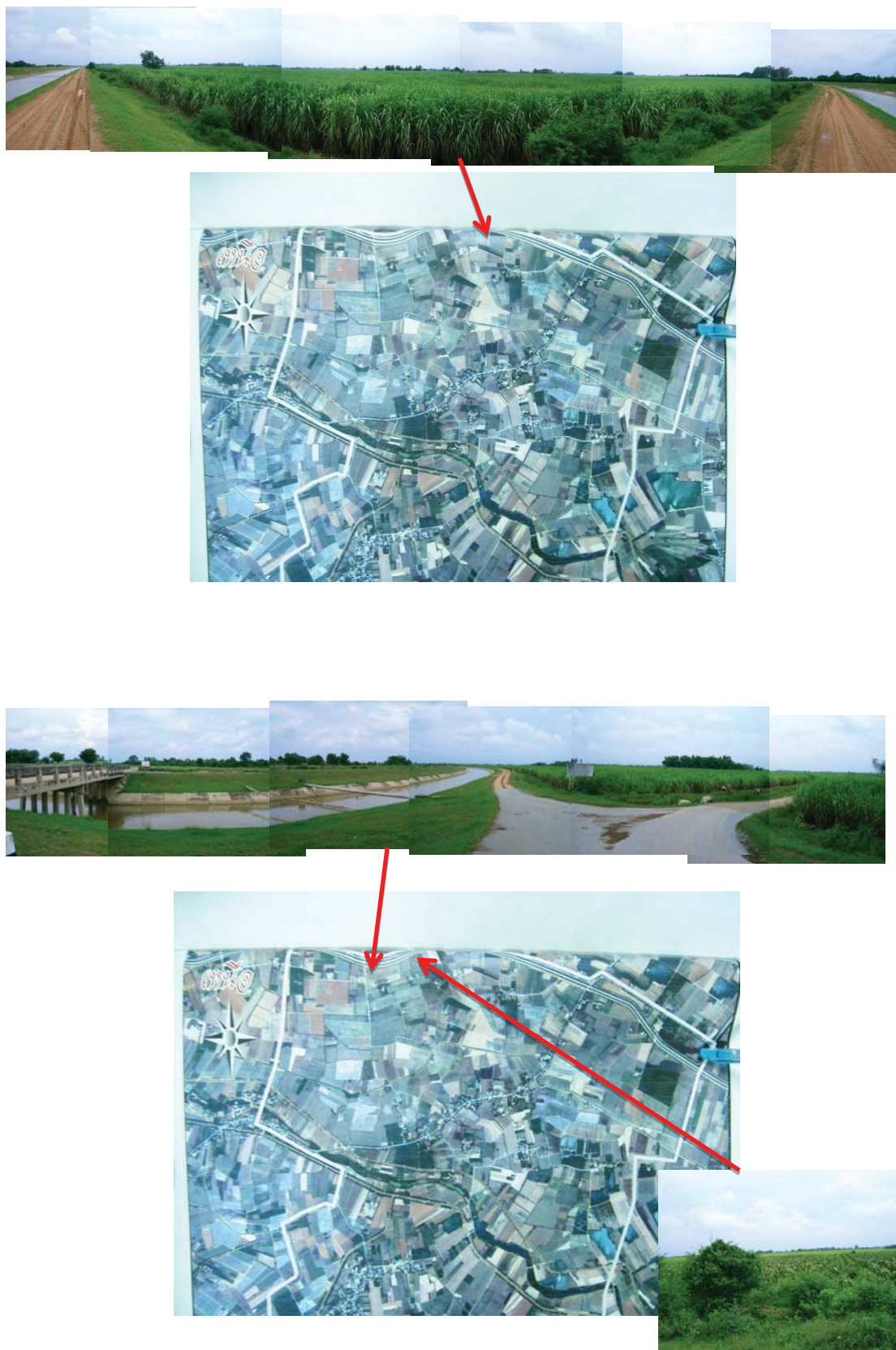
ความเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม นายบุญแสง สุวรรณชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะโคนม โคนี้อาศัยมีการเลี้ยงสุกรน้อย มี 2 แห่งเป็นการเลี้ยงแบบครบวงจรขนาดกลางตั้งอยู่ที่หมู่ 8 อาชีพอื่น ๆ คือการทำไร่ ทำนา พืชที่ปลูก เช่น อ้อย ข้าวโพดฝักอ่อน และนอกจากนี้ยังมีการผลิตแก๊ซจากมูลโค สามารถผลิตแก๊ซใช้ได้ประมาณ 30 หลังคาเรือนตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านห้วยปลากด มีการค้นพบบ่อน้ำมันพื้นที่หมู่ 1, 4 พื้นที่สาธารณะประโยชน์มีอยู่บ้างเล็กน้อย พื้นที่ที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสมในการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร คือ พื้นที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 9 บ้านหนองเขมร เนื่องจากมีประชากรอาศัยน้อยและกระจัดกระจาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรม ทำไร่อ้อยแต่กลัวผลกระทบที่จะตามมาภายหลัง คือ เรื่องของกลิ่นเหม็นจากมูลสุกร ลักษณะของพื้นที่ในสองตำบลแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 รูปพื้นที่จริงบริเวณโซน 2-3 ตำบลหนองกระทุ่ม

3.2 แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติและทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ

แนวคิดและทฤษฎีการที่จะอธิบายและใช้ในการคำนวณ ณ ที่นี้จะขอแบ่งแนวทางตามทฤษฎีที่จะใช้ในการวิเคราะห์ของโครงการนี้ ออกได้เป็น 4 แนวทางคือ 1. แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติตามแบบ probit model 2. ทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ 3. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร และ 4. ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูล

แนวคิดและทฤษฎีแบบจำลองทางเศรษฐมิติตามแบบ probit model

แบบจำลองทางเศรษฐมิติแบบ Binary Probit Model:

แบบจำลองสำหรับตัวแปรตาม (dependent variable) ที่มีลักษณะเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพและมีค่าได้เพียง 2 ค่า (dichotomous variable) โดยค่าของตัวแปร y หรือ ค่าที่แสดงถึงฐานะได้สองประการนั้นคือ 1 และ 0 ตัวอย่างเช่น อาจจะมีลักษณะ ปรากฏสัญลักษณ์ y^* หมายถึง ภาวะลงทุนหรือการยอมรับ(1)และภาวะไม่ลงทุนหรือไม่ยอมรับ(0) หรืออาจจะตอบว่าใช่ หรือไม่ใช่อยู่ที่การสำรวจ ฯลฯ นอกจากนี้เรายังต้องสมมุติของ regressors x , y ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์เฉพาะเจาะจง สมมติว่าเราใช้แบบจำลองแบบ(Pindyck & Rubinfeld , 1987) ดังนี้

$$\Pr(Y = 1 | X) = \Phi(X'\beta),$$

ซึ่งหมายถึงการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยของโครงการบางอย่างและเป็นงานที่เพิ่มมากขึ้นกระจาย Φ cumulative distribution function (CDF) มาตรฐานแจกแจงปกติพารามิเตอร์ที่อยู่ใกล้เคียงกับสุดคุ่ม β มันอาจเป็นไปได้ที่จะกระตุ้นให้เป็นแบบอย่าง probit ตัวแปรแบบสมมติว่ามีตัวแปรสุ่มที่ช่วย คือ

$$Y^* = X'\beta + \varepsilon,$$

ที่ $\varepsilon \sim (0, 1)$ จากนั้นก็จะถูกมองว่าเป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็น y โดยค่าของตัวแปรเป็นบวก:

$$Y = \mathbf{1}_{\{Y^* > 0\}} = \begin{cases} 1 & \text{if } Y^* > 0 \text{ i.e. } -\varepsilon < X'\beta, \\ 0 & \text{otherwise.} \end{cases}$$

ซึ่งในทางปฏิบัติปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามเชิงคุณภาพหรือ ตัวแปรหุ่น (dummy variable) จะแสดงความสัมพันธ์ที่แตกต่างจากวิธีการโดยทั่วไปส่วนค่าความน่าจะเป็นของ Y จะถูกกำหนดโดยสมการ ซึ่งจะแปรผันตามค่าตัวแปรอิสระ (X_i) ที่มีรูปแบบสมการ Likelihood Function ดังนี้

$$L = YF(-\beta_0 - \sum \beta_i X_i) = \prod Y_i [1 - F(-\beta_0 - \sum \beta_i X_i)]$$

หากจะเขียนฟังก์ชันความสัมพันธ์ปัจจัยต่างๆที่คาดว่ามามีอิทธิพลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุก ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิเคราะห์นี้ได้ใช้แบบจำลอง Binary Choice Model ตัวแปรตาม Y คือ

0	เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ
1	เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ

(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน , SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน , LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน , EXPAND_i หมายถึง , DISTRIC1_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_iหมายถึงระดับการศึกษา

ทฤษฎีการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการทางเศรษฐกิจ

การนำไปใช้ประโยชน์ของโครงการ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ตามเครื่องมือต่างๆ จะเป็นส่วนหนึ่งของข้อเสนอโครงการ (Project Proposal) เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินและอนุมัติโครงการได้ใช้ในการพิจารณาโครงการ รวมทั้งเมื่อได้รับให้ดำเนินโครงการแล้วผลที่ได้จากการวิเคราะห์เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารโครงการให้ประสบความสำเร็จ ทั้งจะเห็นได้ว่าจะต้องมีแนวการวิเคราะห์ที่รอบด้าน ดังนั้นจะกล่าวถึงเครื่องมือในการวิเคราะห์โครงการในส่วนที่คิดว่ามีความสำคัญและยังมีเครื่องมืออื่นๆ ในการวิเคราะห์โครงการที่มากกว่าที่นำเสนอในที่นี้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเลือกและนำมาปรับให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและโครงการเครื่องมือหลักๆ ในการวิเคราะห์ (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2552) ประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์ขอบเขต กระบวนการในการดำเนินโครงการ (Project Flow)
2. การวิเคราะห์ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโครงการ
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างโครงการกับยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ
4. การวิเคราะห์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (Stakeholder Analysis)
5. การประมาณการกระแสเงินสดของโครงการ (Cash flow Projection)
6. การวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน (Cost / Benefit Analysis)
7. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น
8. การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่สำคัญ (Risk Analysis)

9. การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคอื่นๆ

ทั้งนี้ในเอกสารต่อไปนี้มีผู้วิจัยขอเสนอเพียงการวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน (Cost / Benefit Analysis) เพียงเรื่องเดียว เท่านั้น

การวิเคราะห์ผลประโยชน์และต้นทุน

เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจว่าการดำเนินโครงการนั้นจะก่อให้เกิดผลหรือประโยชน์ที่คุ้มค่าหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่จะได้รับเหนือกว่าต้นทุนหรือการลงทุนที่ลงไปหรือไม่ นอกจากนี้ถ้ามีหลายโครงการที่ต้องเลือก การทำ Cost - Benefit Analysis ยังทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์โครงการต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ประโยชน์ที่สำคัญคือเพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรที่ลงไปนั้นได้ก่อให้เกิดความคุ้มค่าขึ้นจริงหรือไม่ โดยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นนั้นสามารถพิจารณาได้ในสองแนวทาง ได้แก่ ประโยชน์เชิงการเงินที่สามารถวัดออกมาเป็นค่าเงินได้ และประโยชน์เชิงสังคม ที่ไม่สามารถวัดเป็นค่าเงินได้

การวิเคราะห์ประโยชน์ที่จะได้นั้นในเชิงเศรษฐกิจหรือทางการเงินนั้น จะต้องมีการคำนวณต้นทุนของโครงการ ซึ่งได้แก่ทรัพยากรต่างๆ ที่ลงไปทั้งแรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบต่างๆ และค่าการถึงรายรับที่จะเกิดขึ้นจากโครงการ เพื่อนำมาคำนวณเป็นกำไรจากการดำเนินโครงการ อย่างไรก็ตามเนื่องจากรายรับที่จะเกิดขึ้นนั้นเป็นรายรับที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นการคิดรายรับในอนาคต จึงต้องแปลงให้เป็นค่าในปัจจุบัน (เนื่องจากมูลค่าของเงินที่ลดลงทุกขณะ ทำให้เงิน 100 บาทที่จะได้รับในอนาคต มีค่าไม่เท่ากับเงิน 100 ในปัจจุบัน) แล้วถึงจะนำมาหักจากต้นทุนที่ลงไปเพื่อให้สุดท้ายได้ออกมาเป็นค่าของ Net Present Value (NPV) การแปลงค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจัดอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน การปรับค่าเวลาก็ไม่มีความจำเป็น ส่วนกรณีที่ค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนเกิดขึ้นในระยะเวลาแตกต่างกัน จะต้องมีการปรับค่าเวลาให้อยู่ในมาตรฐานที่เปรียบเทียบกันได้ โดยปรับให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน ดังนั้นเกณฑ์การชี้วัดในการกำหนดการตัดสินใจของเงินลงทุนของโครงการ ณ ที่นี้ เราสามารถจะพิจารณาเฉพาะได้ 4 เกณฑ์ชี้วัดที่สำคัญคือ

1) การคิดมูลค่าของต้นทุนและผลตอบแทนสุทธิที่เป็นมูลค่าปัจจุบัน (Net Present Value: NPV) คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของรายได้หรือผลประโยชน์ของโครงการ ในรูปตัวเงินที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละปี ตลอดอายุของโครงการ กับมูลค่าปัจจุบันของเงินต้นทุนของโครงการ ที่จ่ายออกไป ภายใต้โครงการที่กำลังพิจารณา ณ อัตราลดค่า (discount rate) หรือค่าของทุน (cost of capital) ที่กำหนดจากคำนิยาม คือการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ มูลค่าปัจจุบัน (NPV) = มูลค่าปัจจุบันของรายได้หรือผลประโยชน์ - มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย โดยมี เกณฑ์การตัดสินใจ

- มูลค่าปัจจุบัน (NPV) > 0 หรือ มีค่าเป็น บวก จะยอมรับโครงการ
- มูลค่าปัจจุบัน (NPV) < 0 หรือ มีค่าเป็น ลบ จะปฏิเสธโครงการ

จะต้องทราบข้อมูลดังนี้สูตรคำนวณได้จาก

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1 + r)^t}$$

โดย B_t คือ รายได้หรือผลประโยชน์ของโครงการ ในช่วงเวลาหนึ่งๆ
 C_t คือ เงินต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของโครงการ ที่จ่ายออกไป
 r คือ อัตราส่วนลด (discount rate) โดยทั่วไปอาจคิดเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
 t คือ ระยะเวลาหรือจำนวนปีของโครงการ

2) การคิดอัตราส่วนระหว่างมูลค่าของต้นทุนและผลตอบแทนสุทธิที่เป็นมูลค่าปัจจุบัน (Cost – Benefit Ratio: BCR) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost ratio หรือ B/C ratio) เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในโครงการ ถ้า B/C ratio มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าโครงการให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับที่ลงทุนไป แต่ถ้าค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการไม่คุ้มกับเงินลงทุนที่เสียไป

$$B/C \text{ ratio} = \sum_{t=0}^n \frac{B_t / C_t}{(1 + r)^t}$$

B/C ratio = มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนหรือรายได้ *หารด้วย* มูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายหรือ การลงทุน (BCR = PV of Benefit / PV of cost)

B/C = มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (PVB) / มูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย (PVC) = 138/100 = 1.38

B/C เท่ากับ 1.38 มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป ดังนั้นโครงการนี้จึงมีความเหมาะสมที่จะลงทุน

3) งวดระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) คือ เป็นวิธีหาว่าต้องใช้เวลานานเท่าไรจึงจะได้เงินรายได้เท่ากับเงินลงทุนที่จ่ายไป วิธีนี้เป็นการวัดอย่างง่ายใช้ได้รวดเร็ว เพื่อหาระยะเวลาของการลงทุนไม่อาจหาได้ว่าการลงทุนนั้นจะได้กำไรมากน้อยเพียงใดระยะเวลา แต่สามารถบอกได้จะคืนทุนภายในระยะเวลา(เป็นจำนวนปี /เดือน หรือวัน) สามารถคำนวณได้จาก

$$\text{Payback Period} = \frac{\text{PV ของค่าใช้จ่ายในการลงทุน}}{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี}}$$

4) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) หมายถึงอัตราลดค่า (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายในการลงทุนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ จากการ

ดำเนินการของโครงการ การคำนวณหาอัตราผลตอบแทนลดค่า กฎการตัดสินใจ: ควรยอมรับโครงการลงทุน ถ้า IRR มีค่าเกินกว่าอัตราผลตอบแทนหรือค่าเสียโอกาสของทุน (ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม)

$$0 = \sum_{t=0}^n \frac{B_t / C_t}{(1 + r)^t}$$

IRR หมายถึง r (discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลได้เท่ากับเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของการลงทุนนั่นเอง

นอกเหนือจากประโยชน์ทางการเงินแล้ว โครงการต่างๆ ยังก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงสังคม (Social Benefits) อีกด้วย โดยในการคำนวณประโยชน์เชิงสังคมนั้น จะพิจารณาหรือให้ความสำคัญที่ประโยชน์ที่ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้รับเป็นสำคัญ โดยเริ่มต้นจากการระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ (Key Stakeholders) ทางสังคม เช่น ชาวบ้าน เกษตรกร พ่อค้า ผู้ประกอบการ ฯลฯ พร้อมทั้งระบุถึงผลกระทบที่กลุ่มบุคคล หรือ บุคคลดังกล่าวจะได้รับจากโครงการ (ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ) โดยใส่ผลกระทบที่จะได้ให้ตรงกับระดับความรุนแรงของผลกระทบ เพื่อให้ได้คะแนนออกมา จากนั้นเมื่อรวมคะแนนทั้งหมดออกมาจะได้ค่าประโยชน์ของโครงการในเชิงสังคม

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกรครั้งนี้ได้อาศัย 3 แนวคิดหลัก (Turner , 1984) กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีสังคม คือ คำอธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่งตามหลักเหตุผล โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของปรากฏการณ์สังคมนั้น จนสามารถที่จะพยากรณ์ปรากฏการณ์สังคมในอนาคตได้ ทฤษฎีสังคมมีความหมายกว้างเป็นทฤษฎีของจิตวิทยา ซึ่งอาจหมายถึงเรื่องของคนแต่ละคนก็ได้ (Psychology studies human interaction of individuals) หรืออาจหมายถึงทฤษฎีรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องของอำนาจของคนหลายคนที่เกี่ยวข้องกัน หรืออาจหมายถึงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ อันเป็นเรื่องของคนหลายคนกับวัตถุดิบในการผลิต การจำหน่ายแจกผลิตภัณฑ์และบริการในการอุปโภคบริโภคได้ และอาจเป็นทฤษฎีสังคมวิทยา เป็นเรื่องของรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์หรืออาจจะเป็นทฤษฎีของมานุษยวิทยาเป็นเรื่องของคนที่มีแบบแผนการคิด การกระทำหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ทฤษฎีทางสังคมจึงคล้ายกับแนวคิดทางสังคม ที่เกี่ยวข้องกับคนและความสัมพันธ์ระหว่างคน รวมทั้งระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีแตกต่างที่ทฤษฎีเป็นข้อความที่เป็นไปตามเหตุผล มีระบบและพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคต โดยการประยุกต์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของไทยได้ คือ

- 1) แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตร
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์ธุรกิจการทำฟาร์ม
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์แนวโน้มของการทำฟาร์ม

1) แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เป็นการพิจารณาจากจำนวนหรือสัดส่วนขององค์ประกอบครัวเรือนในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1) สถานภาพของสมาชิกในครัวเรือน ตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน สัดส่วนของอายุ/เพศ/การศึกษาของหัวหน้าและสมาชิกในครัวเรือน สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันต่างๆ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าอบรมในวิชาชีพต่างๆ และสัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีงานทำ เป็นต้น

1.2) การถือครองที่ดิน ตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนเนื้อที่ดินที่ครัวเรือนถือครองทั้งหมด สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นที่นา ที่ไร่ ที่สวน ที่เลี้ยงปศุสัตว์ ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น สัดส่วนของการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในรูปแบบต่างๆ เช่น สัดส่วนของที่ดินที่เป็นของตนเอง สัดส่วนของที่เช่า สัดส่วนของที่ดินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ สัดส่วนของที่ดินได้ทำฟรี นอกจากนี้ยังสามารถพิจารณาได้จากสัดส่วนของพื้นที่ได้รับน้ำจากแหล่งต่างๆ เช่น พื้นที่ที่ได้รับน้ำชลประทานเป็นหลัก พื้นที่ที่ได้รับน้ำฝนเป็นหลัก

1.3) รายได้ ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของรายได้ตามแหล่งที่มาของรายได้ประเภทต่างๆ เช่น รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมในการเกษตร รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตร โดยรายได้จากกิจกรรมทางการเกษตร ยังสามารถแบ่งได้เป็นรายได้จากการขายผลผลิตปศุสัตว์แต่ละชนิด รายได้จากการทำกิจกรรมเกษตรอื่นๆ เช่น รายได้จากการแปรรูปผลผลิตเกษตรในฟาร์ม ส่วนรายได้จากกิจกรรมนอกการเกษตร สามารถแบ่งได้เป็นรายได้ที่เกิดจากการออกไปรับจ้างนอกฟาร์มของสมาชิกในครัวเรือน เช่น รายได้ที่เกิดจากการค้าขาย รายได้จากบุตรหลานส่งเงินมาให้ รายได้จากเงินเดือน เป็นต้น

1.4) รายจ่าย ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของรายจ่ายตามแหล่งที่มาของรายจ่ายประเภทต่างๆ เช่น รายจ่ายที่เกิดในกิจกรรมทางการเกษตร รายจ่ายที่เกิดในกิจกรรมนอกการเกษตร โดยรายจ่ายในกิจกรรมทางการเกษตร ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการผลิตพืช/สัตว์ และรายจ่ายในกิจกรรมเกษตรอื่นๆ ส่วนรายจ่ายในกิจกรรมนอกการเกษตร ได้แก่ รายจ่ายเพื่อการบริโภคและอุปโภค เช่น รายจ่ายเพื่อซื้ออาหารมาบริโภค รายจ่ายเพื่อซื้อเสื้อผ้า/เครื่องนุ่งห่ม รายจ่ายเพื่อการศึกษา รายจ่ายเพื่อเป็นค่ายารักษาโรค รายจ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย รายจ่ายเพื่อการบันเทิง รายจ่ายเพื่อซื้อของใช้ในบ้าน เป็นต้น

1.5) ทรัพย์สิน ตัวชี้วัดได้แก่ สัดส่วนของทรัพย์สินประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในครัวเรือน เช่น ทรัพย์สินทางการเกษตร ทรัพย์สินนอกการเกษตร โดยทรัพย์สินทางการเกษตรยังสามารถแบ่งได้เป็นทรัพย์สินคงที่ (ได้แก่ ที่ดิน โรงเรือน) ทรัพย์สินดำเนินงาน (ได้แก่ เครื่องมือ/เครื่องจักร/อุปกรณ์การเกษตร พ่อ-แม่พันธุ์สัตว์ และทรัพย์สินหมุนเวียน (ได้แก่ เงินสด เงินในธนาคาร บัญชี/ฝากออมทรัพย์ ผลผลิตพืช/สัตว์คงเหลือ) ส่วนทรัพย์สินนอกการเกษตร ได้แก่ บ้าน/ที่อยู่อาศัย รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถบรรทุก เรือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ จักรเย็บผ้า โทรศัพท์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

1.6) หนี้สินและสินเชื่อและปัจจัยตัวชี้วัดอื่น ๆ ได้แก่ สัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สินหรือสินเชื่อ สัดส่วนของหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามแหล่งเงินกู้ต่างๆ เช่น สถาบันการเงินในระบบ สถาบันการเงินนอกระบบ สัดส่วนของหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามวัตถุประสงค์การกู้ เช่น ใช้เพื่อกิจกรรมเกษตร ใช้เพื่อกิจกรรมนอกการเกษตร สัดส่วนหนี้สิน/สินเชื่อที่จำแนกตามระยะเวลา เช่น หนี้สิน/สินเชื่อระยะสั้น หนี้สิน/สินเชื่อระยะปานกลาง หนี้สิน/สินเชื่อระยะยาว เป็นต้น

2) แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ธุรกิจการฟาร์ม เป็นการวิเคราะห์ผลของการทำฟาร์มโดยพิจารณาจากขนาดฟาร์มและผลตอบแทนในด้านต่างๆ โดยตัววัดที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่

2.1) การวิเคราะห์ขนาดฟาร์ม ตัววัดที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ จำนวนที่ดินของครัวเรือนทั้งหมด จำนวนเนื้อที่ทำฟาร์ม จำนวนแรงงานของครัวเรือน มูลค่าของผลผลิต มูลค่าของทรัพย์สินทั้งหมด การวิเคราะห์ผลตอบแทน การวิเคราะห์รายได้และรายจ่าย มีตัววัดที่สำคัญคือ

2.1.1) การวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายในกิจกรรมการเกษตร เป็นการวิเคราะห์ว่าในรอบปีการผลิตหนึ่งๆ เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบการเกษตรเป็นจำนวนเท่าไร การวิเคราะห์นี้เป็นการพิจารณาจากรายได้และรายจ่ายในการเกษตรทั้งในรูปเงินสดและประเมิน ซึ่งตัววัดและวิธีการคำนวณมีดังนี้

- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดทางการเกษตร - รายจ่ายเงินสดทางการเกษตร
- รายได้สุทธิทางการเกษตร = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + มูลค่าผลผลิตเกษตรที่ใช้ในครัวเรือน ส่วนต่างของมูลค่าทรัพย์สินต้นปีและปลายปี

2.1.2) การวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน เป็นการวิเคราะห์ที่ต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ในข้อ 2.1.1) โดยเป็นการพิจารณาในส่วนต่างของรายได้และรายจ่ายเช่นกัน แต่ได้มีการนำเอารายได้และรายจ่ายจากการทำกิจกรรมนอกการเกษตรเข้ามาพิจารณาร่วมด้วย ซึ่งตัววัดที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้คือ

- รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร มารวมกับรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตรแล้ว ครัวเรือนจะมีเงินสดคงเหลือเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนเท่าไร ซึ่งวิธีการคำนวณคือ
- รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน = รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร + รายได้นอกการเกษตร
- รายได้สุทธิครัวเรือน เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำรายได้สุทธิทางการเกษตรมารวมกับรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมนอกการเกษตรแล้ว ครัวเรือนจะมีรายได้เพื่อใช้ในครัวเรือนเท่าไร วิธีการคำนวณคือ
- รายได้สุทธิครัวเรือน = รายได้สุทธิทางการเกษตร + รายได้นอกการเกษตร
- เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ หรืออาจเรียกว่าการออมอย่างง่าย เป็นการเปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายในรูปของเงินสดที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อนำรายได้เงินสดที่ได้รับมาทั้งหมด(ทั้งทางการเกษตรและนอกการเกษตร) มาหักออกด้วยค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งหมด (ทั้งทางการเกษตรและนอกการเกษตร) แล้ว ครัวเรือนเกษตรจะยังคงเหลือเงินสดอยู่เป็นจำนวนเท่าไร ซึ่งวิธีการคำนวณมีดังนี้

เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดทั้งหมด - รายจ่ายเงินสดทั้งหมด
หรือ เงินสดคงเหลือก่อนการชำระหนี้ = รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือน - รายจ่ายนอกการเกษตร

2.1.3) การวิเคราะห์สภาพทรัพย์สินและหนี้สิน การวิเคราะห์ด้านนี้เป็นการพิจารณาสถานะของฟาร์มที่เป็นอยู่หลังจากการดำเนินการผลิต ซึ่งประเภทของทรัพย์สินและหนี้สินที่ใช้ในการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้คือ

ข้อมูลด้านทรัพย์สิน ข้อมูลด้านทรัพย์สินที่ใช้วิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ทรัพย์สินคงที่ ทรัพย์สินในการดำเนินงาน ทรัพย์สินหมุนเวียน

ข้อมูลด้านหนี้สิน ข้อมูลด้านหนี้สินที่ใช้วิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ หนี้สินระยะยาว หนี้สินระยะปานกลาง หนี้สินระยะสั้น ส่วนวิธีการวิเคราะห์และตัววัดในเรื่องสภาพทรัพย์สินและหนี้สินมีดังนี้

อัตราส่วนมูลค่าการลงทุน เป็นการแสดงอัตราส่วนการลงทุนในทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ เป็นร้อยละของทรัพย์สินที่มีทั้งหมด การวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นลักษณะการลงทุนในการประกอบกิจการของเกษตรกร

อัตราส่วนมูลค่าหนี้สิน เป็นการแสดงอัตราส่วนของหนี้สินประเภทต่าง ๆ ว่าหนี้สินที่มีส่วนใหญ่เป็นหนี้สินประเภทอะไร โดยแสดงเป็นอัตราร้อยละของหนี้สินทั้งหมด

ทรัพย์สินสุทธิ (Net Worth) เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ทรัพย์สินสุทธิ เป็นตัววัดที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงของฐานะทางการเงินของฟาร์มนั้น ๆ ว่ามีความมั่นคงมากน้อยเพียงไร ถ้ามูลค่าของทรัพย์สินสุทธิตามแสดงว่ามีความมั่นคงมาก

$$\text{ทรัพย์สินสุทธิ} = \text{มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด(บาท)} - \text{มูลค่าหนี้สิน(บาท)}$$

สัดส่วนทรัพย์สินต่อหนี้สิน เป็นตัววัดที่เป็นหน่วยมาตรฐานซึ่งสามารถใช้เปรียบเทียบธุรกิจในช่วงเวลาต่างกันได้ และใช้เปรียบเทียบธุรกิจฟาร์มที่มีขนาดต่างกันได้ สัดส่วนเหล่านี้ได้แก่ สัดส่วนสุทธิ (Net Capital Ratio) ใช้วัดฐานะความมั่นคงทางการเงินทั้งหมดของฟาร์ม โดยเป็นการเปรียบเทียบในเชิงสัดส่วนระหว่างทรัพย์สินที่มีทั้งหมดกับหนี้สินที่มีทั้งหมดว่าฟาร์มมีทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินหรือไม่ ในการคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนสุทธิ (บาท/1 บาท)} = \frac{\text{มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด (บาท)}}{\text{มูลค่าหนี้สิน (บาท)}}$$

สัดส่วนสุทธินี้พิจารณาในลักษณะคล้ายกับทรัพย์สินสุทธิคือ หากสัดส่วนมีค่าสูง แสดงว่าฟาร์มมีฐานะความมั่นคงค่อนข้างสูง ถ้าสัดส่วนมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่าฟาร์มมีทรัพย์สินทั้งหมดเท่ากับหนี้สินทั้งหมดพอดี สัดส่วนดำเนินการ (Working Ratio) เป็นสัดส่วนที่ใช้วัดความคล่องตัวของธุรกิจฟาร์ม โดยเป็นการเปรียบเทียบทรัพย์สินในการดำเนินงานและทรัพย์สินหมุนเวียน กับ หนี้สินระยะปานกลางและระยะสั้น ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนดำเนินการ (บาท/1บาท)} = \frac{(\text{ทรัพย์สินในการดำเนินงาน (บาท)} + \text{ทรัพย์สินหมุนเวียน (บาท)})}{(\text{หนี้สินระยะปานกลาง (บาท)} + \text{หนี้สินระยะสั้น (บาท)})}$$

สัดส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าในระยะปานกลางฐานะของฟาร์มที่ดำเนินการมีความมั่นคงเพียงไร ถ้ามีการเร่งรัดหนี้สิน เจ้าของฟาร์มจะมีความสามารถในการชำระหนี้ปานกลาง และระยะสั้นเพียงไร ค่าสัดส่วนที่สูงย่อมแสดงฐานะของฟาร์มว่ามีความมั่นคงสูง

- สัดส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นการวัดความสามารถในการหาเงินสดมาเพื่อชำระหนี้สิน โดยเป็นการเปรียบเทียบระหว่างทรัพย์สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะสั้น ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{สัดส่วนหมุนเวียน (บาท/1 บาท)} = \frac{\text{ทรัพย์สินหมุนเวียน (บาท)}}{\text{หนี้สินระยะสั้น (บาท)}}$$

สำหรับสัดส่วนนี้มีค่าสูงยิ่งดี แต่ถ้ามีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าความคล่องตัวของธุรกิจฟาร์มจะน้อยลง ซึ่งก็หมายความว่าอาจจะต้องมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้นหรือต้องขายทรัพย์สินดำเนินงานหรือทรัพย์สินคงที่ในปีต่อไปเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้หนี้

- Debt - Equity Ratio เป็นสัดส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินทุนของตนเองกับหนี้สินที่กู้ยืมมา ซึ่งมีวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{Debt/Equity Ratio} = \frac{\text{จำนวนหนี้สินทั้งหมด (บาท)}}{\text{มูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (บาท)}}$$

สัดส่วนนี้ถ้ามีค่าน้อย แสดงว่า ฐานะทางการเงินมีความมั่นคงมาก

2.1.4) การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตการเกษตร เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิตการเกษตร 1 หน่วยการผลิตเป็นเท่าไร ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถนำไปเปรียบเทียบกับผลได้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ที่เป็นฟาร์มประเภทเดียวกันได้ โดยวิธีการวิเคราะห์และตัววัดที่ใช้ได้แก่

รายได้สุทธิเกษตรต่อพื้นที่ เป็นการแสดงผลได้ที่เกิดจากการประกอบการผลิตทางการเกษตรต่อการใช้ที่ดิน 1 ไร่ ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{รายได้สุทธิเกษตรต่อพื้นที่} = \frac{\text{รายได้สุทธิทางการเกษตร (บาท)}}{\text{เนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด (ไร่)}}$$

รายได้สุทธิเกษตรต่อแรงงาน เป็นการแสดงผลได้ที่เกิดจากการประกอบการผลิตทางการเกษตรต่อการใช้แรงงานในครัวเรือน 1 คน ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{รายได้สุทธิเกษตรต่อแรงงาน 1 คน} = \frac{\text{รายได้สุทธิทางการเกษตร (บาท)}}{\text{จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)}}$$

2.4) การวิเคราะห์ความสามารถในการพึ่งพาอาหารในครัวเรือน เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าครัวเรือนมีการพึ่งพาอาหารที่สามารถผลิตได้ในฟาร์มมากน้อยเพียงใด โดยตัววัดที่ใช้ได้แก่

$$\text{อัตราการผลิตอาหารในฟาร์ม} = \frac{\text{มูลค่าผลผลิตในฟาร์มที่นำมาบริโภค}}{\text{มูลค่าผลผลิตในฟาร์มบริโภค+ค่าใช้จ่ายด้านอาหาร}} \times 100$$

หากอัตราส่วนนี้มีค่ามากแสดงว่าครัวเรือนนั้นสามารถพึ่งพาอาหารที่ผลิตได้ภายในฟาร์มได้มาก

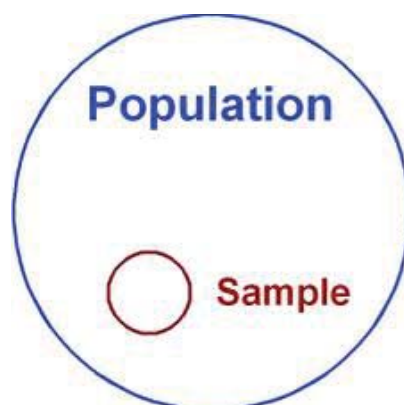
3) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์แนวโน้มของการทำฟาร์ม เป็นวิธีการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบดูความก้าวหน้าของการทำฟาร์มโดยคำนึงถึงเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อแสดงให้เห็นว่าการทำฟาร์มมีแนวโน้มที่จะดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายที่ต้องการไว้หรือไม่ หรือมีผลตรงกันข้าม คือมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดปัญหามากขึ้นในอนาคต เป็นการเปรียบเทียบตัววัดในปัจจุบันกับในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นว่าการทำฟาร์มดีขึ้นหรือเลวลง

ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรนั้นโดยหลักการอาศัยความน่าจะเป็น(probability sampling) หรือการเลือกอย่างสุ่ม (random selection) ซึ่งเป็นหลักการที่สมาชิกของประชากรแต่ละหน่วยมีความน่าจะเป็นในการถูกเลือกเท่าๆกันและทราบความน่าจะเป็นนั้น การสุ่มโดยการคำนึงถึงความน่าจะเป็น(probability sampling) และอาศัยหลักเกณฑ์การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ของจำนวน สมาชิกทั้งหมดของ

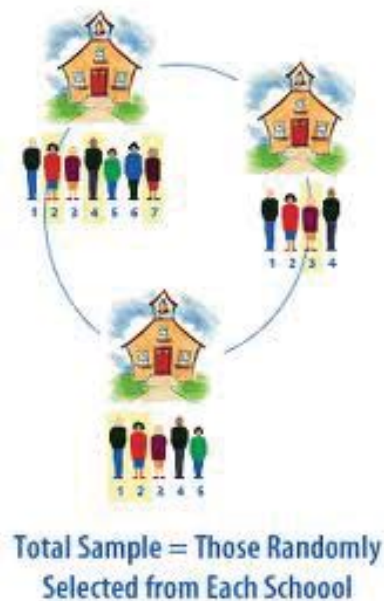
ประชากรเป็นอิสระซึ่งกันและกัน แล้วสุ่มหน่วยของการสุ่ม (Sampling unit) จนกว่าจะได้จำนวนตามที่ต้องการ โดยแต่ละครั้งที่สุ่ม สมาชิกแต่ละหน่วยของประชากรมีโอกาสถูกเลือกเท่าเทียมกัน ซึ่งก่อนที่จะทำการสุ่มนั้น จะต้องนิยามประชากรให้ชัดเจน ทำรายการสมาชิกทั้งหมดของประชากร สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีที่ทำให้โอกาสในการของสมาชิกแต่ละหน่วยในการถูกเลือกมีค่าเท่ากัน ซึ่งสามารถทำได้ โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (table of random number) ซึ่งตัวเลขในตารางได้มาจากการอาศัยคอมพิวเตอร์กำหนดค่า หรือบางครั้งสามารถใช้วิธีการดึงตัวอย่างโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป ในการสุ่มอย่างง่าย มีข้อจำกัดคือ ประชากรต้องนับได้ครบถ้วน (finite population) ซึ่งบางครั้งอาจสร้างปัญหาให้กับนักวิจัยได้ หากแต่ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับการสุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดีและไม่เกิดปัญหาขึ้น โดยประกอบด้วยตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 800 ตัวอย่าง (Krejcie and Morgan, 1992) (รูปที่ 3.4 และ 3.5) จากจำนวนของประชากรทั้งหมด สามารถแบ่งระบบประชากรออกได้เป็น 3 กลุ่มที่สำคัญคือ

กลุ่ม 1 ประชากรผู้เลี้ยงหมูของจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยประชากร อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ)จำนวน 400 ตัวอย่าง และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอสามพราน อำเภอเมือง) ประกอบด้วยตัวอย่างที่สำคัญคือ

รูปที่ 3.4 ลักษณะของการสุ่มตัวอย่าง

1. อำเภอกำแพงแสน (ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่าง
2. อำเภอสามพราน อำเภอเมืองและอำเภออื่นๆ จำนวน 400 ตัวอย่าง

รูปที่ 3.5 การเลือกอย่างสุ่ม (random selection) จากจำนวนของประชากร

กลุ่ม 2 ประชากรโดยทั่วไปของพื้นที่ อำเภอกำแพงแสน (ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) ผลจากการรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554 ณ ตำบลหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน ซึ่งมาจากตำบลหนองกระทุ่ม 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน

กรณี 3 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิม(นอกพื้นที่) ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรในอำเภอมืองและบริเวณใกล้เคียง (ดังแบบประเมิน)

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นแบบข้อมูลภาคตัดขวาง (cross section data) จะประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างหรือองค์ประกอบทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน เป็นการพิจารณาจากจำนวนหรือสัดส่วนขององค์ประกอบครัวเรือนในด้านต่างๆ เช่น สถานภาพของสมาชิกในครัวเรือน ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน สัดส่วนของอายุ/เพศ/การศึกษาของหัวหน้าและสมาชิกในครัวเรือน สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันต่างๆ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่เข้าอบรมในวิชาชีพต่างๆและ สัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีงานทำ เป็นต้น การถือครองที่ดิน ตัวชี้วัดได้แก่ จำนวนเนื้อที่ดินที่ครัวเรือนถือครองทั้งหมด สัดส่วนของการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นที่นา ที่ไร่ ที่สวน ที่เลี้ยงปศุสัตว์ ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น สัดส่วนของการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในรูปแบบต่างๆ และตัวชี้วัดอื่นๆ

แบบประเมินการสัมมนา

“โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกอร์โดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์
จังหวัดนครปฐม”

วันจันทร์ที่ 28 มีนาคม 2554 เวลา 10.00-12.00 น.

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้ครบถ้วน

1. ท่านอาศัยอยู่ที่ใด
☐ ต.หนองกระทุ่ม ☐ ต.ทุ่งลูกนก ☐ ต.เมือง ☐ อื่น
 ๑.....
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ นี้เพิ่มมากยิ่งขึ้น
☐ ใช่ เพราะ.....
☐ ไม่ใช่ เพราะ.....
☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
3. ท่านคิดว่า โครงการฯ นี้มีประโยชน์กับท่านและชุมชนหรือไม่
☐ มี เพราะ.....
☐ ไม่มี เพราะ.....
☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
4. จากการสัมมนาท่านมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น
☐ ใช่เพราะ
☐ ไม่ใช่ เพราะ.....
☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
5. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ทำให้ท่านมีการยอมรับโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น
☐ ใช่ เพราะ
☐ ไม่ใช่ เพราะ.....
☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
6. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้หากรัฐบาลมีนโยบายการลงทุนในโครงการและขอให้ท่านมีส่วนร่วมในการลงทุนด้วย ท่านยินดีหรือไม่
☐ ยินดี เพราะ
☐ ไม่ยินดี เพราะ.....
☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
7. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ท่านต้องการมีส่วนร่วมในโครงการนี้เพียงใด
☐ มาก เพราะ

- ☐ ปานกลาง เพราะ.....
- ☐ น้อย เพราะ.....
- ☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....

8. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ท่านคิดว่าโครงการฯ สามารถประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

- ☐ มาก เพราะ
- ☐ ปานกลาง เพราะ.....
- ☐ น้อย เพราะ.....
- ☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....

9. หากโครงการนี้เกิดขึ้นจริงท่านคาดว่าจะ ส่งผลดี หรือผลเสียมากน้อยเพียงใด ต่อชุมชนของท่านมากน้อยเพียงใด

- ☐ ผลดีมาก เพราะ
- ☐ ผลดีปานกลาง เพราะ.....
- ☐ ผลดีน้อย เพราะ.....
- ☐ ผลเสียมาก เพราะ
- ☐ ผลเสียปานกลาง เพราะ.....
- ☐ ผลเสียน้อย เพราะ.....

10. ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการฯ นี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

3.3 ลักษณะทางภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรในพื้นที่ของโครงการ

พื้นที่ที่ดำเนินงานของโครงการอาจจะประกอบด้วยหลายอำเภอ(อำเภอเมือง อำเภอสามพรานและอำเภออื่น ๆ) ในจังหวัดนครปฐม แต่หากคณะผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่ใน อำเภอกำแพงแสน เป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและให้ใกล้เคียงกับแนวทางของการวิเคราะห์จึงขอกล่าวถึงเฉพาะอำเภอกำแพงแสน เท่านั้น

แนวทางการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

โดยมีเป้าหมายการสร้างนิคมเลี้ยงสุกรในเขตบางส่วนของตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม สามารถดำเนินงานในขอบเขตที่ดำเนินการศึกษา ดังผลของการศึกษาของพื้นที่ดังกล่าวสามารถนำเสนอแนวทางคือ สรุปแบบประเมินการสัมมนา “โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม” วันจันทร์ที่ 28 มีนาคม 2554 เวลา 10.00-12.00 น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 3.6 รูปแบบการสัมภาษณ์และสอบถามเกษตรกรบางส่วน

ในการสัมมนาครั้งนี้ เป็นการเสนอแนวคิดที่ต้องการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกรอยู่ในบริเวณเดียวกันให้เป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกร และโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมทั้งจังหวัดนครปฐม เพื่อในอนาคตจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย และสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก พร้อมทั้งระดมข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มีต่อโครงการฯ โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เกษตรกร ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่ ตำบลหนองกระทุ่ม จำนวน 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน
2. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 26 คน ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ นี้เพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งเขตการส่งเสริมเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม แต่ประชาชนจำนวน 4 คน มี

- ความรู้ความเข้าใจมากขึ้น โดยให้เหตุผลว่า ได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
3. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 25 คน คิดว่า โครงการฯ นี้ไม่มีประโยชน์กับประชาชนในชุมชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และชุมชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศ เช่น กลิ่นจากมูลสุกร นอกจากนี้ยังให้เหตุผลว่า ในการเลี้ยงสุกรจะมีเฉพาะนายทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่มีโอกาสในการเลี้ยงสุกร แต่ประชากรจำนวน 5 คน มองเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากโครงการฯ นี้ คือ เป็นการเพิ่มอาชีพและเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และเกษตรกรจะได้ใช้ปุ๋ยชีวภาพจากมูลสุกรด้วย
 4. ในการสัมมนาครั้งนี้ ประชากรจำนวน 25 คน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่ส่วนให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และไม่ยากให้พื้นที่เกษตรกรรมหายไป และประชากรจำนวน 4 คน มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ นี้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียของโครงการฯ และประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์จากโครงการฯ นี้ และมีอีก 1 คน ไม่แน่ใจ
 5. หลังจากการสัมมนาในครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 25 คน ไม่เห็นด้วยกับโครงการฯ เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศจากมูลสุกร และจำนวน 4 คน เห็นด้วยกับโครงการฯ นี้เนื่องจากได้รับทราบข้อดี-ข้อเสียและมีความเข้าใจในโครงการฯ แต่มีจำนวน 1 คน ที่ไม่แน่ใจ เพราะวิทยากรยังให้เหตุผลในการจัดตั้งโครงการฯ ที่ไม่ชัดเจน
 6. หากรัฐบาลมีนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในโครงการฯ ประชาชนจำนวน 26 คน ไม่อยากมีส่วนร่วมในการลงทุนในการเลี้ยงสุกร โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีเงินทุนในการลงทุน ไม่มีความรู้ในด้านการลงทุน และในอนาคตจะเกิดปัญหาตามมาโดยเฉพาะอากาศเป็นพิษ และมีประชากรจำนวน 2 ราย อยากมีส่วนร่วมในการลงทุนเนื่องจากชุมชนจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น และอีก 2 ราย ไม่แน่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุน
 7. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 20 ราย มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในโครงการฯ น้อย โดยให้เหตุผลว่า ไม่ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในโครงการฯ เพราะไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม และประชากรอีก 5 คน ไม่แน่ใจ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ นอกจากนี้ยังมีประชากรจำนวน 5 ราย ที่ต้องการมีส่วนร่วมในโครงการฯ นี้มาก เนื่องจากจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
 8. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 15 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้ไม่ประสบผลสำเร็จมาก เพราะประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มไม่เห็นด้วยกับโครงการฯ และประชากรจำนวน 9 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้จะประสบผลสำเร็จน้อย เนื่องจากยังมองไม่เห็นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากโครงการฯ นี้ และประชากรจำนวน 6 คน ไม่แน่ใจว่าโครงการฯ นี้จะเกิดขึ้นได้
 9. ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 17 คน ให้ความเห็นว่าโครงการฯ นี้ส่งผลเสียมากต่อชุมชน เนื่องจากโครงการฯ จะส่งผลกระทบทางอากาศต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป และประชากรจำนวน 13 คน มองว่าโครงการฯ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน เนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร
 10. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการฯ นี้
 - โครงการฯ นี้ ควรจะไปจัดตั้งในพื้นที่อื่น เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
 - ควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้ และไม่ควรถูกจัดตั้งโครงการฯ ในตำบลหนองกระทุ่ม

- หากมีการจัดตั้งโครงการฯ จะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป
- ให้ความรู้ความเข้าใจต่อคนในชุมชนให้ทราบถึงข้อดี-ข้อเสีย และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับในการจัดตั้งโครงการฯ
- ควรทำประชาพิจารณ์กับประชาชนในพื้นที่หลายๆ ครั้ง

ดังนั้นสามารถสรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ครั้งนี้พบว่า

1. ประชาชนร้อยละ 50 มีความเห็นว่าโครงการฯ นี้จะส่งผลกระทบต่อชุมชน โดยให้เหตุผลจะส่งผลกระทบทางอากาศต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป
2. ประชาชนร้อยละ 30 มีความเห็นว่าโครงการฯ นี้ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและผลประโยชน์อย่างอื่นที่ตามมา
3. ประชาชนร้อยละ 20 มีความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจและยังขาดความรู้และความเข้าใจของโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่าไม่แน่ใจ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ของโครงการทางเศรษฐกิจและสังคม

ผลการศึกษาโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ กล่าวคือ 1. ส่วนของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน และ 2. ส่วนเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่จะดำเนินการ ที่นักวิจัยได้มีการสัมภาษณ์และสอบถาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงแบ่งแนวการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกรพื้นที่จังหวัดนครปฐมและในพื้นที่ที่จะดำเนินการได้คือ

1. ส่วนของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมและบริเวณใกล้เคียง โดยมีการสัมภาษณ์และสอบถาม โดยการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐม ณ ห้องสายธารา โรงแรมริเวอร์ เมื่อ วันที่ 25 เมษายน 2554 มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 100 คน สามารถสรุปเงื่อนไขและข้อเสนอออกได้เป็น 4 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1.1 เงื่อนไขและปัจจัยสนับสนุนภาครัฐ หากจะพิจารณาดำเนินการเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรขึ้นโดยเฉพาะ และจะต้องจัดเป็นนิคมของสมาชิกเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อให้มาอยู่รวมกันในพื้นที่ที่เหมาะสมและถูกกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจการเลี้ยงสุกร เพื่อความสะดวกและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และทางราชการจะต้องให้การสนับสนุนในด้านเงินทุนดำเนินการในเบื้องต้น ทั้งนี้ให้อาจใช้การบริหารจัดการโดยระบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น โดยมีเงื่อนไขและปัจจัยที่ภาครัฐควรสนับสนุนคือ

◇ โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และ สาธารณูปโภค (Public Utilities) หมายถึงสาธารณูปการหรือการบริการของรัฐในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรคมนาคม ถนน และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ เป็นต้น

◇ เงินทุนดำเนินการในเบื้องต้น สำหรับการประกอบการและกระแสไหลเวียนของเงินสดที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน จะอยู่ในรูปแบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ หรือเขตส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบของภาษี และมาตรการอื่นๆ ที่ควรสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและเป็นไปได้

◇ พื้นที่ที่ดำเนินการและราคาที่ดินที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นต้นทุนของการลงทุนที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต จึงจำเป็นต้องมีแนวทางและนโยบายของภาครัฐว่าควรจะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร เพราะจะเป็นแรงจูงใจให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเป็นสำคัญ รูปแบบที่มีการพูดถึงคือ การซื้อที่ดินในราคาที่เป็นธรรมและให้เกษตรกรผ่อนชำระในระยะยาว หรือรูปแบบอื่นตามความเหมาะสมตามสถานการณ์

1.2 ปัจจัยสนับสนุนด้านการตลาดและระดับราคา การเลี้ยงสุกรในประเทศไทยถึงแม้จะมีพัฒนาการมายาวนาน แต่เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรมีอิสระเสรีในการเลือกเลี้ยงสุกรและขยายการเลี้ยงมากขึ้นในช่วงที่สุกรมีราคาดี เพราะแรงจูงใจด้านราคา ทำให้ผู้เลี้ยงขยายการเลี้ยงอย่างไม่มีการจำกัด เมื่อปริมาณสุกรมีมากเกินความต้องการผลที่ตามมาราคาก็จะตกต่ำ จนถึงระดับที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรแบกรับภาระการขาดทุนไม่ไหว ก็จะหยุดเลี้ยงสุกรไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อปริมาณสุกรลดลงถึงระดับที่ไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของตลาด ราคาสุกรก็จะกลับปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จนกระทบถึงผู้บริโภคซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ เหตุการณ์จะปรับเปลี่ยนหมุนเวียนไปเช่นนี้ตลอดมา กล่าวคือ ราคาสุกรและปริมาณการเลี้ยงสุกรจะผันผวนเป็นวัฏจักรที่เรียกกันว่า “วัฏจักรสุกร” หรือ Hog Cycle ดังนั้นปัญหาของด้านการตลาดและระดับราคาจึงมีความผันผวนเสมอมา จึงเห็นควรให้รัฐสนับสนุนคือ

◇ จะต้องมีการส่งเสริมให้มีการแปรรูปเนื้อสุกรเป็นผลิตภัณฑ์จากสุกร เพื่อการส่งออกอย่างจริงจัง และมีการแสวงหาช่องทางการตลาดให้ด้วยเป็นพิเศษ

◇ ภาครัฐควรมีมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนไปลงทุนเพื่อการผลิต และการตลาดในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก ตามมาตรฐานสากล

◇ พัฒนาและส่งเสริมให้มีตลาดกลางประมูลสุกร ในทุกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยสนับสนุนให้สหกรณ์ผู้เลี้ยงสุกรและภาคเอกชนทั่วไป มีความสะดวกที่จะจัดตั้งตลาดกลางขึ้นและสนับสนุนส่งเสริมให้มีโรงฆ่าสัตว์ที่ทันสมัย ดำเนินควบคู่กันไปด้วย

◇ ให้เนื้อสุกรชำแหละเป็นสินค้าควบคุมมาตรฐาน จะต้องมีมาตรการดูแลไม่ให้ราคาสุกรต่ำกว่าราคาต้นทุน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดสรรส่วนเหลือทางการตลาด

1.3 ปัจจัยสนับสนุนด้านมาตรฐานฟาร์มเกษตรกรและสินค้า การวางมาตรฐานทั้งทางด้านการผลิต และตัวสินค้าเป็นเรื่องสำคัญ ถึงแม้ว่าเราสามารถกำหนดเขต (Zoning) พื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรเพื่อการส่งออก ภาครัฐอาจจะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสุกรเพื่อการส่งออก เพื่อดำเนินการผลิตสุกรควบวงจรเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อจัดการดูแลสภาพแวดล้อมอย่างจริงจังและเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์เพื่อเป็นการสนับสนุนการส่งออกสุกรไปตลาดต่างประเทศได้ทั้งหมด ดังนั้นความจำเป็นของการดำเนินงานเรื่องอื่นที่ตามมาคือ

◇ สนับสนุนให้มีการรับรองสินค้า (Product Certification) หมายถึง การตรวจสอบให้การรับรองสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์สุดท้าย (Finished product) โดยมีการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบ และการตรวจสอบว่าสินค้ามีคุณลักษณะทางด้านคุณภาพและความปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร และมาตรฐานทั่วไปด้านความปลอดภัย เช่น สารพิษตกค้าง สารปนเปื้อน รวมทั้งมีการตรวจประเมินระบบการผลิตหรือกระบวนการผลิตว่าผู้ผลิตมีความสามารถในการรักษาคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าที่ผลิตอย่างสม่ำเสมอได้ตามมาตรฐานสินค้า เช่น เนื้อ

หมอนามัย, ผักผลไม้สดปลอดภัย, กุ้งกุลาดำแช่เยือกแข็งและสินค้าอื่น เป็นต้น หรือบนสินค้าได้ การรับรองสินค้ายังรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตโดยระบบการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP), Code of Conduct (COC) และเกษตรอินทรีย์ หน่วยรับรองที่จะให้การรับรองสินค้ามีการจัดระบบตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 : 1996 หรือตามข้อกำหนดที่เทียบเคียงกันได้

◇ สนับสนุนให้มีการรับรองระบบ หมายถึง การตรวจประเมินให้การรับรองระบบโดยครอบคลุมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ให้ได้ตามมาตรฐาน อันได้แก่ การรับรองระบบ GMP/HACCP เป็นการตรวจประเมินให้การรับรองระบบให้ได้ตามมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร (GMP/HACCP) โดยหน่วยรับรองที่ให้การรับรองต้องมีการจัดระบบตามมาตรฐาน ISO/IEC Guide 62 : 1996 รวมถึงการรับรองระบบการผลิตอื่นๆ

◇ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำปศุสัตว์ในเชิงธุรกิจ จะเน้นการเข้าสู่ระบบมาตรฐาน โดยมีการปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก

1.4 ปัจจัยสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม สืบเนื่องจากการที่จะต้องดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment Concern) เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนและที่สำคัญที่เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจะต้องดูแลจะต้องรับผิดชอบต่อ (Pollution pay) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรจะต้องถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปรากฏว่ามลภาวะจากฟาร์มสุกรของประชาชนโดยทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่ได้ก่อให้เกิดปัญหา ดังนั้นจึงเห็นว่าภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาในภาพกว้างได้อย่างเป็นระบบจึงเห็นควรให้สนับสนุนในเรื่อง

◇ การแก้ไขมลภาวะที่มีสาเหตุมาจากฟาร์มสุกรทุกขนาดภาครัฐจะต้องเข้าสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขเรื่องมลภาวะจากฟาร์มสุกร ที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

◇ จะต้องสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเพื่อให้มีการจัดการบำบัดของเสียจากฟาร์มสุกรให้เกิดประโยชน์และลดต้นทุนการจัดการของเสีย โดยใช้ระบบก๊าซชีวภาพ สามารถช่วยจัดการของเสียในฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ของเสียที่เป็นตะกอนจะถูกแยกและนำไปใช้เป็นปุ๋ยในแปลงพืชผล น้ำเสียที่ผ่านระบบนี้จะสามารถกำจัดของเสียได้นอกจากจะช่วยลดมลภาวะภายในและชุมชน ยังสามารถได้รับผลพลอยได้คือปุ๋ยก๊าซชีวภาพมีเทนซึ่งเป็นพลังงานทดแทนเพื่อใช้ในการหุงต้ม การผลิตแสงสว่าง การใช้เป็นพลังงานภายในฟาร์มด้วย

บทสรุปของการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐม ณ. ห้องสายธารา โรงแรมริเวอร์ เมื่อ วันที่ 25 เมษายน 2554 มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน นั้นสามารถแบ่งประเด็นออกได้ 9 ประเด็นหลักที่สำคัญคือ

1. หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0

2. หากรัฐสนับสนุนเงินทุนดำเนินการในเบื้องต้นในรูปแบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 80 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 20

3. หากรัฐสนับสนุนที่ดินโดยการซื้อที่ดินในราคาที่เป็นธรรมและให้เกษตรกรผ่อนชำระในระยะยาว

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 70 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 30

4. หากรัฐสนับสนุนด้านการตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 75 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 25

5. หากรัฐสนับสนุนยกระดับราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0

6. หากรัฐสนับสนุนด้านมาตรฐานฟาร์มเกษตรและปลอดโรคติดต่อ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0

7. หากรัฐสนับสนุนการรับรองมาตรฐานสินค้าสุกรทั้งภายในและต่างประเทศ

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 90 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 10

8. ต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 100 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 0

9. หากรัฐสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขเรื่องมลภาวะจากฟาร์มสุกร ที่เป็นมาตรฐานสากล

◇ ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 60 ◇ ไม่ยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 40

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าระดมความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐมนั้นจะยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการมีปัจจัยที่อิทธิพลการตัดสินใจคือ หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ยกระดับราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ มาตรฐานฟาร์มเกษตรและปลอดโรคติดต่อและ ต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลก

2. ส่วนเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่จะดำเนินการ ที่นักวิจัยได้มีการสัมภาษณ์และสอบถามจากข้อมูล โดยแบบสอบถามในแบบฟอร์มหน้า 53 - 61

ส่วนที่ 1 คือ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม นอกจากนั้นยังนำเสนอถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในการยอมรับโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ส่วนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามสำหรับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

แบบสอบถามเลขที่.....
ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
วันที่.....เวลา.....

แบบประเมิน สังคม เศรษฐกิจ ประชาชน และความต้องการของชุมชน
“โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม”

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และ/หรือกรอกข้อความ ตัวเลข ลงใน □ หน้าข้อความที่ต้องการเพียงคำตอบเดียวหรือมากกว่า 1 คำตอบ (กรณีที่หมายเหตุให้ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ใน 1 คำถาม) และเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์..... เบอร์ติดต่อ.....
สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ : ข้อมูลต่อไปนี้เป็นข้อมูลที่อยู่ในช่วงเวลา ธันวาคม 2552-กุมภาพันธ์ 2553

ส่วนที่ 1 ภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศของผู้ให้สัมภาษณ์ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ..... ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ไม่ได้เรียนในระบบ	☐ 2. ประถม	☐ 3. มัธยมต้น
☐ 4. มัธยมปลาย	☐ 5. อนุสัญญาหรือเทียบเท่า	☐ 6. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ 7. สูงกว่าปริญญาตรี	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....	
4. อาชีพ

☐ 1. เกษตรกร (ให้ระบุ ☐ 1. ทำนา ☐ 2. ทำไร่ ☐ 3. ทำสวน ☐ 4. เลี้ยงปศุสัตว์)
☐ 2. ค้าขาย ☐ 3. รับจ้าง ☐ 4. รับราชการ
☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....
5. รายได้/เดือน

☐ 1. น้อยกว่า 8,500	☐ 2. 8,501-10,000	☐ 3. 10,001-15,000
☐ 4. 15,001-20,000	☐ 5. 20,001-25,000	☐ 6. 25,001-30,000
☐ 7. มากกว่า 30,000	☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....	
6. สถานะภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ในครัวเรือน

☐ 1. หัวหน้าครอบครัว	☐ 2. ผู้อาศัย	☐ 3. ผู้เช่า
☐ 4. บุตร	☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....	
7. ระยะเวลาของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

☐ 1. ตั้งแต่เกิด	☐ 2. อพยพมา เป็นเวลา ปี

ถ้าอพยพมา สาเหตุการอพยพ

☐ 1. ต้องการจับจองที่ทำกิน	☐ 2. มาซื้อที่ดินทำกินในหมู่บ้าน
☐ 3. แต่งงานกับคนในหมู่บ้านนี้	☐ 4. ญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้านชวนมา
☐ 5. การคมนาคมสะดวก	☐ 6. ใกล้ที่ทำงานพื้นที่ทำกิน
☐ 7. อยู่ที่เคยขัดแย้งกับคนอื่น	☐ 8. อื่นๆ (ระบุ).....
8. ความต้องการย้ายถิ่นฐานของครัวเรือน

☐ 1. ไม่ต้องการ เพราะ.....
☐ 2. ต้องการย้ายไปอยู่สถานที่อื่น เพราะ.....

☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านสังคมของครัวเรือน

2.1 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน จำนวน คน แยกเป็น

2.1.1 เด็กอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน..... คน

2.1.2 วัยแรงงานอายุ 15-60 ปี จำนวน..... คน

เฉพาะวัยแรงงาน 1) ทำงานในภาคเกษตร.....คน 2) ทำงานนอกภาคเกษตร..... คน

2.1.3 คนอายุสูงกว่า 60 ปี จำนวน คน

2.2 ลักษณะบ้านเรือนและองค์ประกอบอื่นๆ (ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ประเมินจากการสังเกต หรือสัมภาษณ์ และถ่ายรูปบ้านหรือโดยรอบบริเวณของบ้าน อย่างน้อย 2 ภาพ)

2.2.1 ลักษณะบ้าน

☐ 1. บ้าน 2 ชั้น

☐ 2. บ้านชั้นเดียว ประเภท ☐ 2.1 ยกพื้นสูง ☐ 2.2 ไม่ได้ยกพื้นสูง

2.2.2 สภาพความมั่นคงของบ้าน

☐ 1. ชั่วคราว (สภาพบ้านไม่มั่นคง, ใช้วัสดุไม่ถาวร เช่น ไม้ไผ่ มุงหญ้าคา)

☐ 2. กึ่งถาวร (สภาพบ้านมีความมั่นคง แต่มีการก่อสร้างที่ยังไม่สมบูรณ์)

☐ 3. ถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุที่ถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์)

2.2.3 คอกสัตว์ ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี

2.2.4 สถานที่เก็บผลผลิต

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี ประเภท ☐ 2.1 ไม่แยกจากที่อยู่อาศัย ☐ 2.2 แยกจากที่อยู่อาศัย

2.3 น้ำอุปโภค / บริโภค

2.3.1 ปัจจุบันครัวเรือนใช้ น้ำใช้/น้ำอุปโภค จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. น้ำฝน

☐ 2. บ่อน้ำตื้น

☐ 3. น้ำบาดาล

☐ 4. ประปาหมู่บ้าน

☐ 5. ห้วย (ระบุ).....

☐ 6. คลองชลประทาน

☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....

2.3.2 ปัจจุบันครัวเรือนใช้ น้ำดื่ม/น้ำบริโภค จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. น้ำฝน

☐ 2. บ่อน้ำตื้น

☐ 3. น้ำบาดาล

☐ 4. ประปาหมู่บ้าน

☐ 5. ห้วย (ระบุ).....

☐ 6. คลองชลประทาน

☐ 7. อื่นๆ ระบุ.....

2.3.3 ครัวเรือนประสบปัญหาอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค/บริโภค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง

☐ 2. ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค/บริโภคในครัวเรือน

☐ 3. เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน/ฤดูน้ำหลาก

☐ 4. คุณภาพไม่เหมาะสมต่อการอุปโภค/บริโภคในครัวเรือน

☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

2.4 การบริการด้านสาธารณสุข

2.4.1 ในรอบปีที่ผ่านมาสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคอะไรบ้าง

- ☐ 1. ไม่เจ็บป่วยเลย
- ☐ 2. ป่วย โดยมีอาการ/เป็นโรค (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. มาเลเรีย	☐ 2. โรคทางเดินหายใจ
☐ 3. โรคระบบทางเดินอาหาร (ท้องร่วง, อหิวาต์)	
☐ 4. ไข้เลือดออก	☐ 5. โรคผิวหนัง
☐ 6. โรคไขข้อ กระดูก	☐ 7. คอพอก
☐ 8. โรคพยาธิ	☐ 9. โรคขาดสารอาหาร
☐ 10. ไข้หวัด	☐ 11. โรคเบาหวาน
☐ 12. โรคกระเพาะ	☐ 13. โรคไทฟอยด์
☐ 14. โรคนี้	☐ 15. โรคติดต่อทางทวาร
☐ 16. โรคหัวใจ	☐ 17. อื่นๆ ระบุ.....

2.4.2 ท่านและครอบครัวใช้วิธีการใดรักษาอาการเจ็บป่วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ใช้การรักษาแผนปัจจุบัน	☐ 1.1 สถานีอนามัยในตำบล
	☐ 1.2 คลินิก ระบุสถานที่.....
	☐ 1.3 โรงพยาบาล ระบุสถานที่.....
☐ 2. ซื้อมากินเอง	☐ 3. ใช้ยาสมุนไพร
☐ 4. รักษาโดยใช้ความเชื่อดั้งเดิม	☐ 5. อื่นๆ ระบุ.....

2.5 ในระยะที่ผ่านมา (รอบ 5 ปี) การดำรงชีวิตของท่านและสมาชิกในครัวเรือนเป็นอย่างไร

- ☐ 1. เหมือนเดิม เพราะ.....
- ☐ 2. ดีขึ้น เพราะ.....
- ☐ 3. เลวลง เพราะ.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของครัวเรือน

3.1 การประกอบอาชีพของครัวเรือน

3.1.1 อาชีพหลักของครัวเรือนในปัจจุบัน (หมายถึงรายได้ส่วนใหญ่ของครัวเรือน)

- ☐ 1. ในภาคเกษตรกรรม ได้แก่
☐ 1.1 ทำนา	☐ 1.2 ทำไร่
☐ 1.3 ทำสวน	☐ 1.4 เลี้ยงสัตว์ / ปศุสัตว์
☐ 1.5 อื่นๆ ระบุ.....	
- ☐ 2. นอกภาคเกษตรกรรม

3.1.2 ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนคิดจะเปลี่ยนอาชีพหรือไม่

- ☐ 1. ไม่คิดเปลี่ยน เพราะ.....
- ☐ 2. คิดจะเปลี่ยนไปประกอบอาชีพ.....สถานที่.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....

3.1.3 การไปทำงานนอกพื้นที่ของท่านและสมาชิกในครัวเรือน

- ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี
- ☐ 2.1 ในประเทศ จำนวน.....คน ระบุสถานที่.....

☐ 2.2 นอกประเทศ จำนวน.....คน ระบุสถานที่.....

สาเหตุของการออกนอกพื้นที่.....

3.2 การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ประเภท	ข้าว	พืชไร่	ผัก	ผลไม้	ไม้ดอก	อื่นๆ.....
พื้นที่ปลูก (ไร่)						
ความถี่ในการปลูก (ครั้ง/ปี)						
ช่วงเดือนที่ปลูก (เดือน)						
สภาพพื้นที่ของการปลูก (เช่น ที่ลุ่มปกติ, ที่ลุ่มมาก, ที่ลุ่มน้อย, ที่น้ำท่วมถึง เป็นต้น)						
ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด (กก.)						
เก็บไว้กิน (กก.)						
จำนวนที่ขาย (กก.)						
ราคาขาย (ระบุหน่วย)						
อื่นๆ (ระบุ).....						

3.3 การประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์

รายการ		สุกร	โคเนื้อ	โคนม	เป็ด	ไก่	แพะ	แกะ	อื่นๆ.....
ตอนต้นปี	จำนวน (ตัว)								
	มูลค่า (บาท)								
ระหว่างปี	จำนวนที่เกิด (ตัว)								
	จำนวนที่ตาย (ตัว)								
	จำนวนที่หาย (ตัว)								
	จำนวนที่ซื้อเพิ่ม (ตัว)								
	มูลค่าที่ซื้อ (บาท)								
	จำนวนที่ขายไป (ตัว)								
	มูลค่าที่ขาย (บาท)								
	จำนวนที่บริโภค (ตัว)								
	มูลค่าที่บริโภค (บาท)								
	จำนวนที่เหลือ (ตัว)								
	มูลค่า (บาท)								
ค่าใช้จ่าย	ค่าอาหารสัตว์ (บาท)								
	ค่าแรงงานในการเลี้ยง (บาท)								
	ค่ารักษาโรค (บาท)								
	ค่าวัคซีน (บาท)								
	ค่าผสมพันธุ์ (บาท)								
	อื่นๆ (ระบุ).....								

3.5 ปัญหาในการประกอบอาชีพทางด้านปศุสัตว์ของท่าน

☐ 1. ไม่มี

☐ 2. มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ขาดแคลนน้ำ

☐ 2. คุณภาพน้ำไม่ดี

☐ 3. ขาดแคลนเงินทุน

☐ 4. ราคาปศุสัตว์ตกต่ำ

☐ 5. พื้นที่แหล่งเลี้ยง

☐ 6. โรคสัตว์ ระบุ.....

☐ 7. น้ำท่วม

☐ 8. อื่นๆ ระบุ.....

3.6 รายได้และรายจ่ายของครอบครัว (โดยเฉลี่ย/ปี)

3.6.1 ก. รายได้

แหล่งรายได้	รายได้ (บาท/ปี)
1. รายได้จากภาคเกษตร 1. นา	
2. พืชไร่ ระบุ.....	
3. ไม้ผล ระบุ.....	
4. เลี้ยงปศุสัตว์ ระบุ.....	
5. อื่นๆ ระบุ.....	
2. รายได้อื่นๆ 1. เงินเดือน เดือนละ.....บาท	
2. รับจ้าง วันละ...../ เดือนละ.....บาท	
3. ค่าขาย	
4. อื่นๆ ระบุ.....	

รายได้รวมทั้งสิ้น (1+2) =.....บาท/ปี

3.6.1 ข. รายจ่าย (ถ้าแยกไม่ได้ให้ประเมินค่าใช้จ่ายโดยรวม)

รายการ	รายจ่าย (แยกรายชนิดพืช) (บาท/ปี)					
	ข้าว	พืชไร่	ผัก	ผลไม้	ไม้ดอก	อื่นๆ.....
ก. การลงทุนด้านเกษตรกรรม						
1. การเตรียมพื้นที่ (บาท)						
2. เช่าที่ จำนวน.....ไร่ ราคา.....บ/ไร่						
3. ค่าเมล็ดพันธุ์ (บาท)						
4. ค่าปุ๋ย (บาท)						
5. สารเคมีฆ่าแมลง (บาท)						
6. ค่าจ้างแรงงาน (บาท)						
7. ค่าเก็บเกี่ยว (บาท)						
8. ค่าขนส่ง (บาท)						
9. อื่นๆ ระบุ.....						
ข. ค่าใช้จ่ายในครอบครัว						
รวม						

รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น (ก+ข) = ...บาท/ปี

ดังนั้น รายได้สุทธิ (รายได้-รายจ่าย) = ...บาท/ปี

3.6.2 ท่านคิดว่ารายได้ที่ท่านได้รับ เพียงพอหรือไม่ ☐ 1. เพียงพอ

☐ 2. ไม่เพียงพอ

3.6.3 ท่านแก้ปัญหาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ไม่แก้ปัญหา/ปล่อยตามยถากรรม

☐ 2. แก่ไขโดย

☐ 1. กู้ยืมเงินจาก

☐ 1.1 เพื่อนบ้าน

☐ 1.2 ญาติ

☐ 1.3 พ่อค้า

☐ 1.4 ธกส.

☐ 1.5 ธนาคารพาณิชย์

☐ 1.6 กองทุนหมู่บ้าน

☐ 1.7 อื่นๆ (ระบุ).....

☐ 2. ทำอาชีพเสริม/หารายได้พิเศษ คือ.....

☐ 3. อื่นๆ (ระบุ).....

3.6.4 จำนวนเงินกู้รวมจากแหล่งต่างๆ ทั้งหมด.....บาท

วัตถุประสงค์ในการกู้.....

3.7 คราวเรือนของท่านมีเงินออมหรือไม่ ☐ 1. ไม่มี ☐ 2. มี จำนวน.....บาท

3.8 การถือครองที่ดิน

3.8.1 ลักษณะการถือครองที่ดิน

☐ 1. มีที่ดินเป็นของตนเอง ประเภทเอกสารสิทธิ์..... เนื้อที่.....ไร่

☐ 2. เช่าคนอื่น เนื้อที่รวม.....ไร่

☐ 2.1 เช่าเพื่อทำเกษตรอย่างเดียว เนื้อที่.....ไร่ ระยะเวลาการเช่า.....ปี

วิธีการจ่ายค่าเช่า ☐ 1. จ่ายด้วยเงินสด ราคาเช่า.....(ระบุหน่วยด้วย)

☐ 2. จ่ายด้วยผลผลิต (ระบุชนิดและจำนวน)

2.1).....จำนวน.....กก./.....

2.2).....จำนวน.....กก./.....

2.3).....จำนวน.....กก./.....

☐ 2.1 เช่าเพื่อวัตถุประสงค์อื่น แต่แบ่งพื้นที่บางส่วนสำหรับการเกษตร เนื้อที่.....ไร่

ระยะเวลาการเช่า.....ปี

วิธีการจ่ายค่าเช่า ☐ 1. จ่ายด้วยเงินสด ราคาเช่า.....(ระบุหน่วยด้วย)

☐ 2. จ่ายด้วยผลผลิต (ระบุชนิดและจำนวน)

2.1).....จำนวน.....กก./.....

2.2).....จำนวน.....กก./.....

2.3).....จำนวน.....กก./.....

☐ 3. ที่ดินของผู้อื่น ยกให้ทำกินเปล่า จำนวน.....ไร่

☐ 4. ที่สาธารณะ จำนวน.....ไร่

☐ 5. ที่ป่าสงวน จำนวน.....ไร่

☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่

3.8.2 ปัจจุบันครัวเรือนมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในลักษณะใดบ้าง

☐ 1. ที่อยู่อาศัย จำนวน.....ไร่

☐ 2. พื้นที่เกษตรกรรม จำนวน.....ไร่

☐ 3. พื้นที่ปล่อยว่าง (ไม่ได้ใช้ประโยชน์) จำนวน.....ไร่

☐ 4. พื้นที่อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่

☐ 5. พื้นที่อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ไร่

3.8.3 ท่านคิดจะขยายพื้นที่ทำกินหรือไม่

- ☐ 1. ขยาย
- ☐ 2. ไม่ขยาย เนื่องจาก.....
- 3.8.4 ท่านเคยคิดจะเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของท่านหรือไม่ อย่างไร
- ☐ 1. เปลี่ยน เพราะ.....
- ☐ 2. ไม่เปลี่ยน เพราะ.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 3.8.5 ถ้าเปลี่ยนท่านคิดว่าจะทำอะไร
- ☐ 1. ทำนา
- ☐ 2. ปลูกไม้ผล ชนิดใหม่ คือ.....
- ☐ 3. ปลูกพืชไร่ ชนิดใหม่ คือ.....
- ☐ 4. ปลูกพืชสวนครัว ชนิดใหม่ คือ.....
- ☐ 5. ปลูกพืชไร่ ผสมไม้ผล ชนิดใหม่ คือ.....
- ☐ 6. ปลูกพืชแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ชนิดใหม่ คือ.....
- ☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....
- 3.8.6 ท่านใช้ประโยชน์ที่ดินของท่านมากน้อยเพียงใด
- ☐ 1. ใช้ทั้งหมด
- ☐ 2. ใช้บางส่วน เพราะ.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อโครงการ

- 4.1 การรับทราบข้อมูลข่าวสาร
- 4.1.1 ท่านรับทราบข่าวสารทั่วไปจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1. ไม่ได้รับฟังข่าวสาร ☐ 2. วิทยู
- ☐ 3. หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์ ☐ 4. โทรทัศน์
- ☐ 5. หอกระจายข่าว ☐ 6. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน
- ☐ 7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน ☐ 8. อื่นๆ (ระบุ).....
- 4.1.2 ท่านได้รับข่าวสาร หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการนี้จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1. ไม่ได้รับฟังข่าวสาร ☐ 2. วิทยู
- ☐ 3. หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์ ☐ 4. โทรทัศน์
- ☐ 5. หอกระจายข่าว ☐ 6. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน
- ☐ 7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน ☐ 8. เจ้าหน้าที่ของโครงการ
- ☐ 9. อื่นๆ (ระบุ).....
- 4.1.3 การประชาสัมพันธ์ หรือการสื่อสารแบบใดที่ท่านคิดว่าได้ผลมากที่สุดในการสร้างความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของโครงการ และประชาชนในพื้นที่ (ชาวบ้าน) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1. การประชุมย่อย ☐ 2. การเยี่ยมเยียนตามบ้าน
- ☐ 3. การใช้สื่อด้านสิ่งพิมพ์ ☐ 4. การใช้สื่อวิทยุ/โทรทัศน์
- ☐ 5. การร่วมในกิจกรรมชุมชน ☐ 6. การประชุมหมู่บ้าน
- ☐ 7. การออกหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
- ☐ 8. อื่นๆ (ระบุ).....
- 4.2 ท่านรู้สึกวิตกกังวลอย่างไรบ้าง เมื่อทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการนี้

-
-
-
- 4.3 ท่านต้องการทราบข้อมูลของโครงการในรายละเอียดอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ 1. ที่ตั้งโครงการ ☐ 2. ระยะเวลาในการเริ่มก่อสร้างโครงการ
- ☐ 3. ผลเสียของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่
- ☐ 4. มาตรการชดเชยต่อผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ
- ☐ 5. ผลดีจากโครงการการประมงหมู่บ้าน ☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....
- 4.4 ท่านคิดว่า จะมีความเสี่ยงในด้านใดเกิดขึ้นต่อชุมชนของท่านบ้าง หากมีโครงการนี้
-
-
-
- 4.5 ท่านคิดว่าโครงการนี้ (การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม) สอดคล้องกับความต้องการของท่านหรือไม่
- ☐ 1. ไม่สอดคล้อง เพราะ.....
- ☐ 2. สอดคล้อง เพราะ.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.6 หากโครงการมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรแล้วเสร็จ ท่านคิดว่าจะได้รับประโยชน์จากโครงการนี้หรือไม่
- ☐ 1. ไม่ได้ เพราะ.....
- ☐ 2. ได้ เพราะ.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.7 ท่านคิดว่า ผลดีที่จะเกิดจากโครงการนี้มีอะไรบ้าง
- 4.7.1 ผลดีต่อตัวท่านเองและครอบครัว.....
-
- 4.7.2 ผลดีต่อชุมชนของท่าน.....
-
- 4.7.3 ผลรวมต่อสังคมโดยรวม.....
-
- 4.8 ท่านคิดว่า ผลเสียที่จะเกิดจากโครงการนี้มีอะไรบ้าง
- 4.8.1 ผลดีต่อตัวท่านเองและครอบครัว.....
-
- 4.8.2 ผลดีต่อชุมชนของท่าน.....
-
- 4.8.3 ผลรวมต่อสังคมโดยรวม.....
-
- 4.9 หากโครงการจะดำเนินการส่งเสริมอาชีพให้กับท่าน ท่านต้องการหรือไม่ และลักษณะใด
-
-
-
- 4.10 โดยภาพรวมแล้ว ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีโครงการนี้เกิดขึ้น
- ☐ 1. ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

- ☐ 2. เห็นด้วย เพราะ.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.11 หากโครงการนี้เกิดขึ้นท่านยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการหรือไม่
- ☐ 1. ไม่อพยพ เพราะ.....
- ☐ 2. อพยพ เพราะ.....
- ☐ 3. ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- 4.12 หากต้องมีการอพยพเข้าสู่โครงการ ท่านต้องเสียค่าใช้จ่าย (มูลค่าบาท) ที่สำคัญอะไรบ้าง
- ☐ 1. บ้าน , ที่พัก ☐ 2. ฟาร์ม,คอก
- ☐ 3. สาธารณูปโภค ☐ 4. การเดินทาง,การขนส่ง
- ☐ 5. เช่าพื้นที่ ☐ 6. แหล่งธุรกิจ (ตลาด,แหล่งชุมชน)
- ☐ 7. เครื่องจักร ☐ 8. อื่นๆ (ระบุ)
- 4.13 หากต้องมีการอพยพเข้าสู่โครงการ ท่านคาดว่าจะได้รับประโยชน์ (มูลค่าบาท) ที่สำคัญอะไรบ้าง
- ☐ 1. มูลค่าสินค้าเพิ่มขึ้น ☐ 2. ปริมาณสินค้าที่ขายเพิ่มขึ้น
- ☐ 3. ค่าสาธารณูปโภคลดลง ☐ 4. ต้นทุนการขนส่งลดลง
- ☐ 5. ต้นทุนการผลิตลดลง ☐ 6. อื่นๆ (ระบุ)
- 4.14 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม
-
-
-
-
-
-
-

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ และลักษณะทางด้านสังคม

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล (ตารางที่ 3.1)

การศึกษาครั้งนี้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ดังนั้นจึงแบ่งกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับผลิตสุกรการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยมีสมมติฐานว่า เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการแสดงว่ามีความเป็นไปได้สูงในการจัดตั้งโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม ในทางตรงกันข้ามเมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการดังกล่าวแสดงว่าความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรย่อมเป็นไปได้ยากหรือน้อย ซึ่งไม่ควรเข้าไปดำเนินการจัดทำโครงการ (ตาราง 1.1)

เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.9 และร้อยละ 43.1 เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เกษตรกรตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงและเพศชายที่ไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐมมากกว่าเกษตรกรตัวอย่างที่ยอมรับโครงการ โดยเพศหญิงและเพศชายที่ไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 34.0 และ 22.1 ตามลำดับ ในขณะที่เพศหญิงและเพศชายที่ยอมรับโครงการคิดเป็นร้อยละ 22.9 และ 21.1 ตามลำดับ

สถานะของครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถาม สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาคือสถานะผู้อาศัย คิดเป็นร้อยละ 40.2 เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าเกษตรกรตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเป็นผู้อาศัยส่วนใหญ่ไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 30.4 และ 23.9 ขณะที่สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ของผู้เช่าหรือบุตรจะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม โดยคิดเป็นร้อยละ 5.0 และ 1.9 ตามลำดับ

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.6 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 14 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากที่สุด คือ 84 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 47.79 ปี พิจารณายอายุของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีอายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเดียวกัน คือ ช่วง 46-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.5 และ 30.1 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถม 6 โดยการศึกษาต่ำสุดคือ 0 ปี หรือไม่ได้เรียนเลย จำนวนปีการศึกษามากที่สุด คือ 16 ปี เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันซึ่งเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประถม 6 เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และ 40.2 ตามลำดับ

อาชีพ โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีอาชีพเกษตรกร เมื่อแยกรายละเอียดเป็น ทำนา ทำไร่ ทำสวน และปศุสัตว์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 25.4 พิจารณาอาชีพของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14.0 ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.4

รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 8,500 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 47.4 ลำดับต่อมา คือ มีรายได้อยู่ในช่วง 8,501 – 10,000 บาท/เดือน และอยู่ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และ 15.1 ตามลำดับโดยรายได้ต่ำสุดคือ 0 บาท/เดือน หรือไม่มีรายได้เลย เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความ

แตกต่างกันซึ่งเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีช่วงรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่เท่ากับ 8,501 – 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 28.0 ตามลำดับ

การอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยส่วนมากเกษตรกรตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เกิด คิดเป็นร้อยละ 84.6 พิจารณาระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านตั้งแต่เกิด คิดเป็นร้อยละ 37.5 และ 47.1 ตามลำดับ ทั้งนี้มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่ย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่น เมื่อสอบถามถึงความต้องการย้ายถิ่นฐาน เกษตรกรส่วนใหญ่ทั้งเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐมต่างไม่ต้องการย้ายถิ่นฐานอีก คิดเป็นร้อยละ 96.1

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		จำนวนคน	ร้อยละ
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ		
เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม						
หญิง	184	22.9	273	34.0	455	56.9
ชาย	167	21.0	178	22.1	345	43.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม						
หัวหน้าครอบครัว	201	25.1	243	30.4	444	55.5
ผู้อาศัย	131	16.4	191	23.9	322	40.2
ผู้เช่า	4	5.0	1	1.0	5	6
บุตร	15	1.9	13	1.6	28	3.5
หลาน	0	0	1	1.0	1	1.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม(ปี)						
< 20	11	1.4	7	0.9	18	2.2
20-45	97	12.1	136	17.0	233	29.1
46-60	172	21.5	241	30.1	413	51.6
มากกว่า 60	71	8.9	65	8.1	136	17.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
อายุเฉลี่ย	47.79					
ระดับการศึกษา(ปี)						
ไม่ได้เรียนในระบบ	18	2.2	22	2.8	40	5.0
ประถม	242	30.2	322	40.2	564	70.5
มัธยมต้น	42	5.2	42	5.2	84	10.5
มัธยมปลาย	19	2.4	25	3.1	44	5.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	10	1.2	13	1.6	23	2.9
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	17	2.1	25	3.1	42	5.2
สูงกว่าปริญญาตรี	3	4.0	0	0.0	3	0.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	ยอมรับ	ร้อยละ	ไม่ยอมรับ	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
อาชีพ						
เกษตรกร (ทำนา)	56	7.0	90	11.2	143	18.2
เกษตรกร (ทำไร่)	80	10.0	131	16.4	211	26.4
เกษตรกร (ทำสวน)	0	0	1	0.1	1	0.1
เกษตรกร (ปศุสัตว์)	13	1.6	45	5.6	58	7.2
ค้าขาย	57	7.1	57	7.1	114	14.2
รับจ้าง	112	14.0	91	11.4	203	25.4
รับราชการ	31	3.9	33	4.1	64	8.0
อื่นๆ	2	0.2	1	0.1	3	0.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม(บาท/เดือน)						
ไม่มีรายได้	0	0	2	0.2	2	0.2
น้อยกว่า 8,500 บาท	155	19.4	224	28.0	379	47.4
8,501-10,000 บาท	90	11.2	101	12.6	191	23.9
10,001-15,000 บาท	58	7.2	63	7.9	121	15.1
15,001-20,000 บาท	17	2.1	16	2.0	33	4.1
20,001-25,000 บาท	10	1.2	15	1.9	25	3.1
25,001-30,000 บาท	12	1.5	9	1.1	21	2.6
มากกว่า 30,000 บาท	9	1.1	19	2.4	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน						
ตั้งแต่เกิด	291	37.5	365	47.1	656	84.6
ย้ายถิ่นฐานมา	42	5.4	77	9.9	119	15.4
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านส่วนบุคคลและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ความต้องการย้ายถิ่นฐาน						
ไม่ต้องการย้าย	338	42.2	431	53.9	769	96.1
ต้องการย้าย	2	2.0	5	5.0	7	0.9
ไม่แน่ใจ	11	1.4	13	1.6	24	3.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ (ตารางที่ 3.2)

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจต่อการยอมรับโครงการ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนมีผลทิศทางใดต่อโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยลักษณะทางด้านเศรษฐกิจที่นำมาพิจารณา(ตารางที่ 3.2) ได้แก่

ลักษณะการถือครองที่ดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 86.2 ลำดับต่อมา คือ เช่าคนอื่น เพื่อทำเกษตรอย่างเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 5.5 เมื่อพิจารณาลักษณะการถือครองที่ดิน ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะการถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นของตนเองโดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.9 และ 46.3 ตามลำดับ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมาได้แก่ ที่อยู่อาศัยและเพื่อเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 37.2 พิจารณาลักษณะการใช้ที่ดินของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกันโดยเกษตรกรทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 24.8 และ 36.2 ตามลำดับ เช่นเดียวกับการขยายพื้นที่ทำกิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดจะขยายพื้นที่ทำกิน คิดเป็นร้อยละ 61 โดยเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม มีความต้องการเหมือนกัน คือไม่ต้องขยายพื้นที่ทำกิน แยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 25.6 และ 35.4 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายของครัวเรือนอยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.6 ลำดับต่อมา คือ อยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีค่าใช้จ่ายครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 24.6 ตามลำดับ

รายได้ของครัวเรือน โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างมีรายได้ของครัวเรือนอยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 48.2 ลำดับต่อมา คือ อยู่ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 30.5 เมื่อพิจารณารายได้ครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้ของครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 100,001 – 300,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 19.5 และ 28.8 ตามลำดับ

รายได้สุทธิของครัวเรือน หากวิเคราะห์ส่วนรายได้สุทธิของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้สุทธิของครัวเรือนอยู่ในช่วง 0 – 50,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 44.71 ลำดับต่อมา คือ มีค่าติดลบ หรือกล่าวได้ว่ารายได้ครัวเรือนน้อยกว่าค่าใช้จ่ายของครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เมื่อพิจารณารายได้สุทธิครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้ของครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 0 – 50,000 บาท/ปี โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.8 และ 28.4 ตามลำดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้ เมื่อสอบถามความคิดเห็นของเกษตรกรตัวอย่างด้านความเพียงพอของรายได้ส่วนใหญ่เกษตรกรให้ความคิดเห็นว่ารายได้ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 53 ขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรร้อยละ 47 ให้ความคิดเห็นว่ารายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยกลุ่มเกษตรกรที่ให้ความคิดเห็นว่ารายได้ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครัวเรือนส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยกู้ยืมเงินจากพ่อค้าและกู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 11.8 และ 11.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาวิธีแก้ปัญหาทางด้านรายได้ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่จะกู้ยืมเงินจากพ่อค้า ในขณะที่กลุ่มเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจะกู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 7.0 และ 9.1 ตามลำดับ

การมีเงินออม โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรตัวอย่างร้อยละ 77.4 ไม่มีเงินออม และมีเพียงร้อยละ 22.6 เท่านั้นที่มีเงินออม เมื่อพิจารณาเงินออมของครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่มีเงินออมเหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.9 และ 43.5 ตามลำดับ

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ลักษณะการถือครองที่ดิน						
-มีที่ดินเป็นของตนเอง	319	39.9	370	46.3	689	86.2
-เช่าคนอื่น เช่าเพื่อทำเกษตร อย่างเดียว	18	2.3	24	3.0	42	5.2
-เช่าคนอื่น เช่าเพื่อ วัตถุประสงค์อื่น แต่แบ่งพื้นที่ บางส่วนสำหรับการเกษตร	0	0.0	11	1.4	11	1.4
-ที่ดินของผู้อื่น ยกให้ทำกิน เปล่า	1	1.0	20	2.5	21	3.5
-ที่สาธารณะ	4	0.5	3	0.4	7	0.9
-ที่ป่าสงวน	1	0.1	4	0.5	5	0.6
-อื่นๆ	8	1.0	16	2.0	24	3.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การใช้ประโยชน์ที่ดิน						
- ที่อยู่อาศัย	198	24.8	290	36.2	488	61.0
- ที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม	150	18.8	148	18.5	298	37.2
- ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ปล่อย ว่าง (ไม่ได้ใช้ประโยชน์)	2	0.2	0	0.0	2	0.2
- ที่อยู่อาศัยและกิจกรรมอื่น	9	1.1	3	0.4	12	1.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การขยายพื้นที่ทำกิน						
ขยาย	146	18.2	166	20.8	312	39.0
ไม่ขยาย	205	25.6	283	35.4	488	61.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	1	0.1	1	0.1	2	0.2
0 – 50,000	54	6.8	66	8.2	120	15.0
50,001 – 100,000	160	20.0	197	24.6	357	44.6
100,001 – 300,000	126	15.8	165	20.6	291	36.4
300,001 – 500,000	7	0.9	14	1.8	21	2.6
มากกว่า 500,000	3	0.4	6	0.8	9	1.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้ของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	-	-	-	-	-	-
0 – 50,000	15	1.9	20	2.5	35	4.4
50,001 – 100,000	115	14.4	129	16.1	244	30.5
100,001 – 300,000	156	19.5	230	28.8	386	48.2
300,001 – 500,000	33	4.1	33	4.1	66	8.2
มากกว่า 500,000	32	4.0	37	4.6	69	8.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
รายได้สุทธิของครัวเรือน(บาท/ปี)						
มีค่าติดลบ	63	7.9	78	9.8	141	17.6
0 – 50,000	150	18.8	227	28.4	377	47.1
50,001 – 100,000	67	8.8	70	8.4	137	17.1
100,001 – 300,000	43	5.4	47	5.9	90	11.2
300,001 – 500,000	13	1.6	14	1.8	27	3.4
มากกว่า 500,000	15	1.9	13	1.6	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้						
เพียงพอ	159	19.9	217	27.1	379	47.0
ไม่เพียงพอ	192	24.0	232	29.0	424	53.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
วิธีแก้ปัญหาด้านรายได้						
ไม่มีปัญหา	236	29.5	252	31.5	488	61.0
ปล่อยตามยถากรรม	28	3.5	30	3.8	58	7.2
กู้ยืมเงินจาก เพื่อนบ้าน	1	0.1	10	1.2	11	1.3
กู้ยืมเงินจาก ญาติ	8	1.0	6	0.8	14	1.8
กู้ยืมเงินจาก พ่อค้า	56	7.0	38	4.8	94	11.8
กู้ยืมเงินจาก ธกส.	3	0.4	2	0.2	5	0.6
กู้ยืมเงินจาก ธ.พาณิชย์	16	2.0	73	9.1	89	11.1
กู้ยืมเงินจาก กองทุนหมู่บ้าน	0	0.0	5	0.6	5	0.6
ไม่ตอบ	3	0.4	33	4.1	36	4.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การมีเงินออม						
ไม่มี	271	33.9	348	43.5	619	77.4
มี	80	10.0	101	12.6	181	22.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ลักษณะทางด้านสังคม (ตารางที่ 3.3)

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมต่อการยอมรับโครงการ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าลักษณะทางด้านสังคมของครัวเรือนมีผลทิศทางใดต่อโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม โดยลักษณะทางด้านสังคมที่นำมาพิจารณา (ตาราง 1.3) ได้แก่

จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน พบว่าครัวเรือนตัวอย่างจะมีสมาชิกในครัวเรือนที่ทำการเกษตรอยู่ระหว่าง 5-8 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 หรือจำนวน 346 ครัวเรือน โดยครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกทำการเกษตรสูงสุดเท่ากับ 18 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำการเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ 4 คนต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณาจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม

พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5-8 คน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.2 และ 25 ตามลำดับ

ลักษณะบ้าน ครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะบ้านเป็นบ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกสูง ลำดับต่อมาคือ บ้านสองชั้นและบ้านชั้นเดียวยกสูง คิดเป็นร้อยละ 78.0, 17.0 และ 5.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาลักษณะบ้านระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีลักษณะบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกพื้นสูง โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 33.8 และ 44.2 ตามลำดับ เช่นเดียวกับสภาพความมั่นคงของบ้าน ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรตัวอย่างก่อสร้างบ้านแบบถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์) คิดเป็นร้อยละ 90.8 และเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีสภาพบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านแบบถาวรเหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 39.2 และ 51.5 ตามลำดับ

แหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภค กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคเป็นน้ำประปาหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 80.6 ลำดับต่อมา คือ น้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 7.8 เมื่อพิจารณาแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีแหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภคส่วนใหญ่คือแหล่งน้ำประปา เหมือนกัน โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 35.1 และ 45.5 ตามลำดับ

แหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ซื้อน้ำเพื่อดื่ม/บริโภค คิดเป็นร้อยละ 52 ลำดับต่อมา คือ น้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 38.6 เมื่อพิจารณาแหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ซื้อน้ำเพื่อดื่มและบริโภคในขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการ ส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำดื่ม/บริโภคที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ 32.6 ตามลำดับ

การเจ็บป่วย ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา พบว่าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเจ็บป่วย โดยคิดเป็นร้อยละ 68 ซึ่งโรคที่พบเป็นส่วนใหญ่ คือ โรคไข้หวัด โรคขาดสารอาหาร โรคเบาหวาน โรคไขข้อกระดูก ตามลำดับ และมีเพียงร้อยละ 32 เท่านั้นที่ไม่เคยเจ็บป่วยในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ด้านการดำรงชีวิตของครัวเรือน (5 ปีที่ผ่านมา) เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการดำรงชีวิตที่เหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 67 ลำดับต่อมาคือ แสดงความคิดเห็นว่ามีการดำรงชีวิตดีขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 26.1 เมื่อพิจารณาการเจ็บป่วยและด้านการดำรงชีวิตของครัวเรือนระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีอาการเจ็บป่วยในช่วง 1 ปี และด้านการดำรงชีวิตอยู่ในระดับเท่าเดิม

ตาราง 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน						
-น้อยกว่า 2 คน	46	5.8	51	6.4	97	12.1
-2 – 4 คน	146	18.2	183	22.9	329	41.1
-5 – 8 คน	146	18.2	200	25.0	346	43.2
-มากกว่า 8 คน	13	1.6	15	1.9	28	3.5
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
ลักษณะบ้าน						
-บ้าน 2 ชั้น	59	7.4	77	9.6	136	17.0
-บ้านชั้นเดียว ยกพื้นสูง	22	2.8	18	2.2	40	5.0
-บ้านชั้นเดียวไม่ได้ยกพื้นสูง	270	33.8	354	44.2	624	78.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
สภาพความมั่นคงของบ้าน						
-ชั่วคราว (สภาพบ้านไม่มั่นคง, ใช้วัสดุไม่ถาวร เช่น ไม้ไผ่ มุงหญ้าคา)	15	1.9	12	1.5	27	3.4
-กึ่งถาวร (สภาพบ้านมีความมั่นคง แต่มีการก่อสร้างที่ยังไม่สมบูรณ์)	19	2.4	22	2.8	41	5.1
-ถาวร (สภาพบ้านมั่นคง ใช้วัสดุที่ถาวร การก่อสร้างสมบูรณ์)	314	39.2	412	51.5	726	90.8
-ไม่ตอบ	3	0.3	3	0.3	6	0.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางด้านสังคมและการยอมรับโครงการ(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ				รวม	
	ยอมรับ		ไม่ยอมรับ			
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
แหล่งน้ำใช้/น้ำอุปโภค						
น้ำบาดาล	22	2.8	40	5.0	62	7.8
ประปาหมู่บ้าน	281	35.1	364	45.5	645	80.6
ห้วย	1	0.1	1	0.1	2	0.2
คลองชลประทาน	38	4.8	16	2.0	54	6.8
น้ำฝน	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	9	1.1	28	3.5	37	4.6
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
แหล่งน้ำดื่ม/น้ำบริโภค						
ชื้อน้ำดื่ม	288	36	128	16	416	52.0
น้ำฝน	3	0.4	21	2.6	24	3.0
บ่อน้ำตื้น	1	0.1	0	0.0	1	0.1
น้ำบาดาล	0	0.0	2	0.2	2	0.2
ประปาหมู่บ้าน	3	0.4	11	1.4	14	1.8
ห้วย	0	0	1	0.1	1	0.1
น้ำฝน	48	6.0	261	32.6	309	38.6
อื่นๆ	8	1.0	25	3.1	33	4.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การเจ็บป่วย(ช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)						
ป่วย	259	32.4	285	35.6	544	68.0
ไม่เคยเจ็บป่วย	92	11.5	164	20.5	256	32.0
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
การดำรงชีวิตของครัวเรือน(5 ปีที่ผ่านมา)						
เหมือนเดิม	223	27.9	313	39.1	536	67.0
ดีขึ้น	105	13.1	104	13.0	209	26.1
เลวลง	23	2.9	31	3.9	54	6.8
ไม่ตอบ	0	0.0	1	0.1	1	0.1
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

การศึกษาในส่วนนี้มุ่งที่จะนำเสนอความคิดเห็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างต่อโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกรมีทัศนคติอย่างไรต่อโครงการดังกล่าว กรณีที่ต้องการเข้าไปส่งเสริมการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อเสนอ ข้อคิดเห็นไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับให้เหมาะสมกับชุมชนทั้งในเชิงทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยข้อคิดเห็นต่างๆที่นำมาพิจารณา(ตารางที่ 3.4) ได้แก่

การรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ พบว่าครัวเรือนตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากเจ้าหน้าที่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 30.1 หรือจำนวน 3,283 ครัวเรือน ลำดับต่อมา คือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการจากวิทยุ และกำหนด ผู้ใหญ่บ้านและเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และ 9.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีการรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่ของโครงการ โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 11.0 และ 19.1 ตามลำดับ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างถึงร้อยละ 37.7 ที่ไม่เคยได้รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเลย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุดคือ การประชุมหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองมาได้แก่ การเยี่ยมเยียนตามบ้านและการประชุมย่อย คิดเป็นร้อยละ 44.7 และ 25.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุดระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการเห็นว่าการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด คือ การเยี่ยมเยียนตามบ้านและการประชุมหมู่บ้าน ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการเห็นว่าการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด คือ การประชุมหมู่บ้านเพียงอย่างเดียว

อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด จากการแสดงความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านใดนั้น พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่อยากทราบถึงที่ตั้งของโครงการ ลำดับต่อมา คือ ผลเสียของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่และระยะเวลาก่อสร้างโครงการ โดยคิดเป็นร้อยละ 84.4, 63.7 และ 48.6 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านใดระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านระยะเวลาก่อสร้างโครงการ ขณะที่เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการส่วนใหญ่ต้องการทราบรายละเอียดของโครงการด้านที่ตั้งโครงการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.5 และ 57.8 ตามลำดับ

การได้ประโยชน์จากโครงการ จากการแสดงความคิดเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการหรือไม่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่ได้ประโยชน์จากโครงการ โดยคิดเป็นร้อยละ 64 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นการได้รับประโยชน์จากโครงการระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มคิดว่าตนจะไม่ได้ประโยชน์จากโครงการ โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 40.25 และ 23.75 ตามลำดับ

ความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรไม่มีความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ คิดเป็นร้อยละ 96.63 โดยเหตุผลหลักได้แก่ บ้านเกิดอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ต้องการย้ายหรืออพยพอีก ตามมาด้วยอายุมากแล้ว และพอใจในหมู่บ้านของตนเองที่ดินของตนเองมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 30, 12 และ 9.63 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเหตุผลที่ไม่ยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ ระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับและไม่ยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน โดยเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มให้เหตุผลว่าบ้านเกิดอยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่ต้องการย้ายหรืออพยพอีก โดยแยกเป็นเกษตรกรที่ยอมรับโครงการและไม่ยอมรับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 22.5 และ 7.5 ตามลำดับ

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		การไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
การรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ						
ไม่ได้รับฟังข่าวสาร	73	9.2	225	28.4	298	37.7
วิทยุ	76	10.7	22	3.1	98	13.8
หนังสือพิมพ์/สิ่งพิมพ์	0	0	2	0.3	2	0.3
โทรทัศน์	0	0	3	0.5	3	0.5
หอกระจายข่าว	1	0.2	3	0.5	4	0.7
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเพื่อนบ้าน	14	2.3	47	7.6	61	9.9
เจ้าหน้าที่ของรัฐ/เอกชน	30	4.6	9	1.4	39	6.0
เจ้าหน้าที่ของโครงการ	68	11.0	181	19.1	249	30.1
อื่นๆ	52	7.7	9	1.3	61	9.0
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้ผลสูงสุด						
การประชุมย่อย	54	8.8	100	16.2	154	25.0
การเยี่ยมเยียนตามบ้าน	135	20.1	166	24.6	301	44.7
การใช้สื่อด้านสิ่งพิมพ์	83	12.2	76	11.1	159	23.3
การใช้สื่อวิทยุ/โทรทัศน์	41	6.5	63	9.9	104	16.4
การร่วมในกิจกรรมชุมชน	49	7.6	18	2.8	67	10.4
การประชุมหมู่บ้าน	126	20.1	268	42.8	394	62.9
การออกหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่	111	15.2	55	7.5	166	22.7
อื่นๆ	17	2.8	13	1.0	30	3.8
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด						
-ที่ตั้งโครงการ	164	26.6	356	57.8	520	84.4
-ระยะเวลาก่อสร้างโครงการ	219	27.5	167	21.1	386	48.6
-ผลประโยชน์ของโครงการต่อประชาชนในพื้นที่	172	25.1	264	38.6	436	63.7

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด(ต่อ)						
-มาตรการชดเชยต่อผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ	173	23.7	143	19.6	316	43.3
-ผลดีจากโครงการการประชุมหมู่บ้าน	141	21.2	177	26.6	318	47.7
-อื่นๆ	60	8.8	23	3.4	83	12.2
การได้ประโยชน์จากโครงการ						
ไม่ได้ประโยชน์	322	40.25	190	23.75	512	64.00
ได้ประโยชน์	22	2.75	98	12.25	120	15.00
ไม่แน่ใจ	105	13.125	63	7.875	168	21.00
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100
ความยินดีที่จะอพยพเข้าสู่โครงการ						
ไม่อพยพ	432	54.00	341	42.63	773	96.63
เหตุผล -ไม่ตอบ	37	4.63	111	13.88	148	18.50
-บ้านเกิดอยู่ที่นี้	180	22.50	60	7.50	240	30.00
-อายุมากแล้ว	38	4.75	58	7.25	96	12.00
-ไม่คิดที่จะเลี้ยงหมู	38	4.75	19	2.38	57	7.13
-มีอาชีพหลักที่ต้องรับผิดชอบ	21	2.63	21	2.63	42	5.25
-ไม่สะดวกในการย้าย ที่ดินอยู่ที่นี้	25	3.13	29	3.63	54	6.75
- อยู่มานานแล้วและพอใจใน ที่ดินในหมู่บ้านนี้	59	7.38	18	2.25	77	9.63
- เลี้ยงโคนมดีแล้ว	9	1.13	14	1.75	23	2.88
-ไม่อยากเลี้ยงหมูไม่ได้เข้าร่วมโครงการ	12	1.50	8	1.00	20	2.50

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ตาราง 3.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร(ต่อ)

รายละเอียดข้อมูล	การยอมรับ		ไม่ยอมรับ		รวม	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการด้านใด(ต่อ)						
มีบ้านที่มั่นคงถาวรแล้ว	13	1.63	3	0.38	16	2.00
ไม่แน่ใจ	17	2.13	10	1.25	27	3.38
เหตุผล -ไม่ตอบ	14	1.75	4	0.50	18	2.25
- ต้องการทราบรายละเอียดก่อน	0	0.00	3	0.38	3	0.38
- ต้องถามคนในครอบครัวก่อน	2	0.25	3	0.38	5	0.63
- ถ้าหากมีรายได้ที่ดีก็อาจจะอพยพ	1	0.13	0	0.00	1	0.13
รวม	351	43.9	449	56.1	800	100

ที่มา: จากการสำรวจโดยคณะผู้วิจัย, 2554

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม

ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งการวิเคราะห์นี้ได้ใช้แบบจำลอง Binary Choice Model

โดยมีรูปแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ ได้ดังนี้

$$Y = f (AGE_i, INCOME_i, COST_i, Enou_i, SAVE_i, LAND_i, EXPAND_i, DISTRIC1_i, SEX_i, EDU_i)$$

ตัวแปรตาม Y คือ 0 : เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ และ 1 : เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน, SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน, LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน, EXPAND_i หมายถึง, DISTRIC1_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_i หมายถึงระดับการศึกษา

ผลการศึกษาของแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและลักษณะทางด้านสังคม เท่านั้นที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สูง ณ ระดับ ร้อยละ 99 แต่ตัวแปรอื่นๆ ก็มีความสัมพันธ์ในระดับสูงเช่นเดียวกัน แต่นัยนัยสำคัญทางสถิติที่ไม่เพียงพอ

จากตารางที่ 3.5 ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่ อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง (DISTRIC1) และเพศ (SEX) สามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรได้ดังนี้

อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง (DISTRIC) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออื่นๆ (อ.สามพราน อ.กำแพงแสนและ อ.นครชัยศรี) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรใน อ.เมืองส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นอาชีพอื่นนอกเหนือจากทำเกษตรกรรม บางรายนั้นทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพรอง จึงไม่มีความสนใจที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพหลักมาผลิตสุกร อีกประการหนึ่ง คือ การทำเกษตรกรรมของเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพืชไร่มากกว่าปศุสัตว์อยู่แล้วจึงเป็นการยากมากที่จะพยายามปรับเปลี่ยนอาชีพของเกษตรกรเหล่านั้น เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบส่วนเพิ่ม(Marginal effect) ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อเกษตรกรอาศัยอยู่ในอ.เมือง ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรลดลงกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในอำเภออื่นๆ ร้อยละ 25

เพศ (SEX) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ เกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชายมีความมั่นใจมากกว่าเกษตรกรเพศหญิงกรณีหากต้องอพยพเข้าสู่โครงการดังกล่าว ในขณะที่เพศหญิงจะกังวลด้านความสามารถของตนเองในการดูแลจัดการฟาร์ม เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect) ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อเกษตรกรเป็นเพศหญิง ส่งผลให้เกิดการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรลดลงกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชายร้อยละ 9

ตารางที่ 3.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม

แบบจำลอง ตัวแปรตาม	Binary Choice Model การยอมรับโครงการ (Y)		ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal effect)
ตัวแปรอิสระ	Coefficient	Standard Error	
INCOME _i	0.00	0.00	0.00
COST _i	-0.00	0.00	-0.00
Enou _i	0.01	0.12	0.00
SAVE _i	0.04	0.18	0.01
LAND _i	0.00	0.00	0.00
EXPAND _i	-0.07	0.15	-0.01
DISTRIC1 _i	-1.39	0.23***	-0.25
AGE _i	0.00	0.00	0.00
SEX _i	-0.18	0.14 ***	-0.09
EDU _i	0.03	0.07	0.00
Constant	0.91	0.66	0.22

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย, 2554

หมายเหตุ *** คือ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทสรุปภาพรวมของปัจจัยต่าง ๆทางเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนเกษตรกร พบว่า

สรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ของโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จังหวัดนครปฐม สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กรณีศึกษา คือ

กรณี 1 สรุปผลจากการรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554 ณ ตำบลหนองกระทุ่ม ประกอบด้วยจำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน ซึ่งมาจากตำบลหนองกระทุ่ม 27 คน รองลงมา คือ ตำบลทุ่งลูกนก จำนวน 2 คน และตำบลห้วยหมอนทอง จำนวน 1 คน ในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในครั้งนี้ พบว่า

1. ประชาชนร้อยละ 50 มีความเห็นว่าโครงการนี้จะส่งผลกระทบต่อที่เสียหายต่อชุมชน โดยให้เหตุผลจะส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน โดยเฉพาะมูลของสุกร และทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของคนในชุมชนหายไป จะทำให้วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไป ควรจะไปจัดตั้งในพื้นที่อื่น เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบทางอากาศจากมูลสุกร ประกอบกับการเลี้ยงสุกรจะมีเฉพาะนายทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนที่มีรายได้น้อยไม่มีโอกาสในการเลี้ยงสุกรแข่งขันกับนายทุนได้ ไม่มีเงินทุนในการลงทุน ไม่มีความรู้และความเข้าใจในการลงทุน และในอนาคตจะเกิดปัญหาจากการเลี้ยงสุกรได้

2. ประชาชนร้อยละ 30 มีความเห็นว่าโครงการนี้ ส่งผลดีมากและปานกลางกับคนในชุมชน โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและผลประโยชน์อย่างอื่น ๆที่ตามมา รวมถึงการทำให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนด้วย

3. ประชาชนร้อยละ 20 มีความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจและยังขาดความรู้และความเข้าใจของโครงการฯ โดยให้เหตุผลว่าไม่แน่ใจทั้งทางด้านเงินลงทุนและลักษณะการดำเนินงานของโครงการ เนื่องจากไม่ทราบผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และควรสรรหาพื้นที่ที่เหมาะสมมากกว่าพื้นที่นี้ ตลอดจนความไม่แน่ใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการลงทุนของเงิน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าความคิดเห็นของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในพื้นที่ของโครงการที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการถึง ร้อยละ 50 ส่วนมีความเห็นว่าโครงการว่าดี ร้อยละ 30 และความเห็นว่ายังไม่ค่อยแน่ใจร้อยละ 20

กรณี 2 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรโดยทั่วไป โดยประกอบด้วยตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 800 ตัวอย่าง ประกอบด้วยประชากร อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่าง และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอ สามพราน อำเภอเมือง) ครั้งนี้พบว่า

ตัวแปรตาม Y คือ 0 : เมื่อเกษตรกรไม่ยอมรับโครงการ และ 1 : เมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการ(การยอมรับโครงการ พิจารณาจาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กรณีที่เกษตรกรตอบว่าเห็นด้วย จึงมีสมมติฐานว่าเกษตรกรมีการยอมรับโครงการด้วยเช่นกัน)

ตัวแปรอิสระทั้งหมดของสมการที่ใช้ในการคำนวณและความหมายของตัวแปรคือ AGE_i หมายถึงอายุ INCOME_i หมายถึงรายได้ต่อเดือน , COST_i หมายถึงค่าใช้จ่ายโดยรวมของครัวเรือน , Enou_i หมายถึงความพอเพียงของครัวเรือน , SAVE_i หมายถึงการออมของครัวเรือน , LAND_i หมายถึงการถือครองพื้นที่ดินของครัวเรือน , EXPAND_i หมายถึงการขยายตัวของพื้นที่ , DISTRIC_i หมายถึงอาศัยอยู่ในอำเภอเมือง SEX_i หมายถึงเพศและ EDU_iหมายถึงระดับการศึกษา และ การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร พบว่า

อำเภอกำแพงแสน(ตำบลทุ่งลูกนก ตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลอื่นๆ) จำนวน 400 ตัวอย่างมี เกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 211 ตัวอย่าง (ร้อยละ 52) และ มีเมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 189 ตัวอย่าง (ร้อยละ 48) และนอกเหนือในอำเภออื่นจำนวน 400 ตัวอย่าง (อำเภอ สามพราน อำเภอเมือง) มีเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 232 ตัวอย่าง (ร้อยละ 58) และ มีเมื่อเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 168 ตัวอย่าง (ร้อยละ 42) ส่วนการสำรวจเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออื่นๆ และ เพศของเกษตรกร เกษตรกรที่เป็นเพศหญิงมีโอกาสที่จะยอมรับโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย และระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะยอมรับหรือเห็นด้วยกับโครงการมากขึ้นด้วย

กรณี 3 ผลจากการสำรวจแบบสอบถามของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐมจากจำนวนเกษตรกรที่มีการประกอบการอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวนผู้เข้าร่วมระดมความคิดเห็นและข้อเสนอจำนวน 94 คน พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรให้การยอมรับในโครงการนี้เพียงแต่มีเงื่อนไขบางอย่างแตกต่างกันตามน้ำหนักของประเด็นที่รับให้การสนับสนุน แต่โดยเฉลี่ยทุกมาตรการของภาครัฐจะมีเกษตรกรยอมรับโครงการจำนวน 75 ตัวอย่าง (ร้อยละ 80) และ มีเกษตรกรที่ไม่ยอมรับโครงการจำนวน 19 ตัวอย่าง (ร้อยละ 20) โดยความคิดเห็นของผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจังหวัดนครปฐมนั้นจะยอมรับและยินดีเข้าร่วมโครงการมีปัจจัยที่อิทธิพลการตัดสินใจคือ หากรัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ยกระดับราคาและการรักษาราคาให้มีเสถียรภาพ มาตรฐานฟาร์ม เกษตรและปลอดภัยตลอด และต้องการให้รัฐปรับกฎระเบียบต่างๆของทางราชการ ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สินค้าปศุสัตว์ ทั้งภายในประเทศและตลาดโลกเป็นสำคัญ

บทที่ 4

การศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์

บทนำ

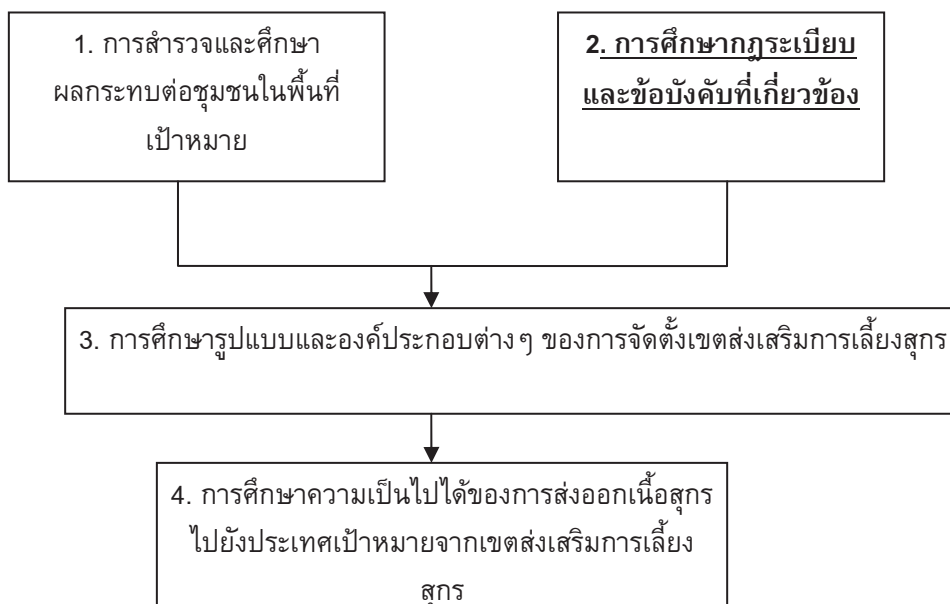
การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์ในเขตพื้นที่อำเภอกำแพงแสน และกระบวนการบริหารจัดการฟาร์ม จำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐม และสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่ใช้บังคับในเขตพื้นที่ และสำรวจแนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกอร์ในเขตอำเภอกำแพงแสน ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์ ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาถึงจุดดีและจุดบกพร่องของกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าวและดำเนินการยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์ภายในจังหวัดนครปฐมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์

- 4.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม (ทำร่วมกับกิจกรรมที่ 1.1)
- 4.3 สำรวจพื้นที่แนวเขตพื้นที่เลี้ยงสุกอร์ในจังหวัดนครปฐม (ทำร่วมกับกิจกรรมที่ 1.1)
- 4.4 สำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่
- 4.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์
- 4.6 ปรับปรุงร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการกำหนดเขตพื้นที่เลี้ยงสุกอร์และการบริหารจัดการฟาร์มสุกอร์

กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

รูปที่ 4.1 กรอบของโครงงานวิจัย

4.1 ศึกษาข้อมูลจากกฎหมายพระราชบัญญัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

1 กฎหมายภาคการเกษตร

1.1 กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

1.1.1 พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้มีการจัดที่ดินตั้งนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์ เช่น นิคมกลสิกรรม นิคมเกลือ หรือในรูปนิคมสหกรณ์ต่าง ๆ ขึ้น

พระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐบาลจัดที่ดินของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีที่ดินตั้งเคหสถาน และประกอบชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น (มาตรา 6) โดยออกเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่และแผนที่กำหนดแนวเขตที่ดินของนิคมนั้นไว้ท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 7) ซึ่งได้แบ่งนิคมออกเป็น 2 ประเภท คือ นิคมสร้างตนเองและนิคมสหกรณ์

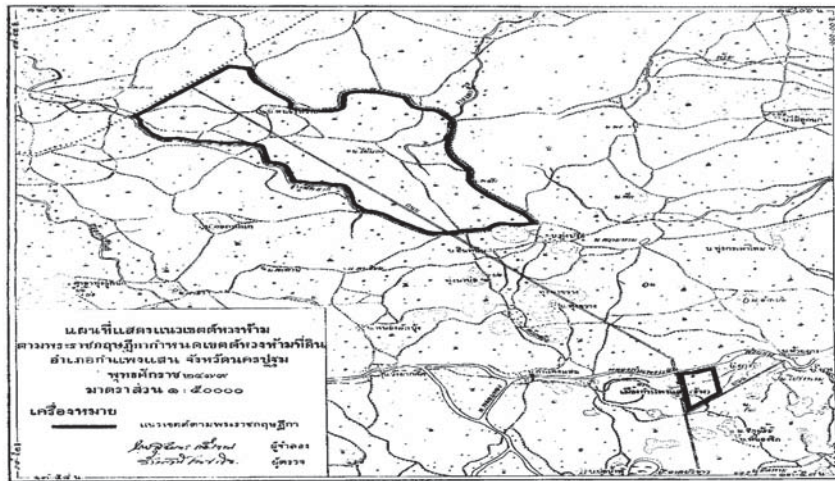
เมื่อมีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง หรือจัดตั้งนิคมสหกรณ์ดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการต้องคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติเข้าเป็นสมาชิกนิคมและจัดสรรให้สมาชิกนิคมนั้นได้ประโยชน์ในที่ดิน แต่จะแปลงตามแผนผังที่อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิภาพกำหนด ซึ่งสมาชิกนิคมต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะเพื่อทำการเกษตร หรือการอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรืออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เท่านั้น (มาตรา 9) โดยให้เรียกเก็บเงินจากสมาชิกนิคมเพื่อช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปในการจัดนิคม (มาตรา 10) และเมื่อสมาชิกนิคมได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว และได้เป็นสมาชิกมาเป็นเวลากว่า 5 ปี ทั้งได้ชำระเงินช่วยทุนที่รัฐบาลได้ลงไปที่ดินแล้วให้รัฐออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่ผู้นั้น และสามารถขอให้ออกโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ (มาตรา 11) และภายใน 5 ปีนับแต่วันได้รับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ห้ามมิให้อิทธิพลสิทธิในที่ดินไปให้บุคคลอื่น เว้นแต่ตกทอดทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ และภายในระยะเวลาดังกล่าวที่ดินนั้นไม่อยู่ในข่ายของการบังคับคดี (มาตรา 12)

1.1.2 อนุบัญญัติที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

ก. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2503

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 แต่พระราชกฤษฎีกานี้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปตามบทเฉพาะกาล ที่กำหนดให้สมาชิกนิคมหรือสมาชิกสหกรณ์ซึ่งได้เข้าทำประโยชน์หรือครอบครองที่ดินในนิคมตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ใช้บังคับให้คงมีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดตั้งนิคมนั้นต่อไป

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ได้กำหนดให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเองขึ้นในเขตที่ดินที่ได้หวงห้ามไว้ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2479 ตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการนิคม วางโครงการและจัดให้มีแผนผังพื้นที่ดินของนิคมทั้งหมดขึ้นไว้ ตอนใดจะสงวนไว้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของนิคม เช่น ที่ทำการนิคม สถานที่เก็บพืชผล ที่เลี้ยงสัตว์ โรงเรียน สถานพยาบาล ถนน และบ่อน้ำ เป็นต้น ให้ทำเครื่องหมายแสดงไว้ในแผนผังนั้น ที่ดินที่เหลือนอกนั้นให้จัดแบ่งให้บุคคลเข้าครอบครอง โดยกำหนดให้ผู้ได้รับมอบให้เข้าครอบครองที่ดินจะต้องจัดทำที่ดินให้เกิดประโยชน์ให้แล้วเสร็จภายในแปดปี โดยมีเงื่อนไขดังนี้ ถ้าภายในหนึ่งปีทำประโยชน์ได้หนึ่ง ในสิบส่วนให้มีอายุต่อไปอีกสามปี ถ้าภายในสี่ปีทำประโยชน์ได้หนึ่งในสามส่วนให้มีอายุต่อไปอีกสี่ปี ถ้าภายในแปดปีทำประโยชน์ได้เต็มเนื้อที่ ให้มีสิทธิได้ที่ดินตามเนื้อที่ หากทำไม่ได้เต็มเนื้อที่ก็ให้มีสิทธิเฉพาะเนื้อที่ดินที่ได้ทำประโยชน์

รูปที่ 4.2 แผนที่สังเขปแนวเขตจังหวัดนครปฐมกำหนดเขตหวงห้ามที่ดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2479

จะเห็นได้ว่าแม้กฎหมายดังกล่าวจะให้อำนาจรัฐบาลจัดที่ดินของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีที่ตั้งเคหสถานและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น และกำหนดให้สมาชิกนิคมต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะเพื่อทำการเกษตรหรือการอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรืออธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เท่านั้นก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์จะก่อให้เกิดการสร้างนิคมสร้างตนเองเพื่อประชาชนตั้งเคหสถานอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งเท่านั้น โดยมิได้มุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการสร้างนิคมสร้างตนเองเพื่อประกอบอาชีพกสิกรรม หรือการปศุสัตว์โดยเฉพาะ อีกทั้งการจัดตั้งนิคมตามบทบัญญัติดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่แล้วจึงกำหนดเขตหวงห้ามไว้และจัดตั้งให้มีนิคมสร้างตนเองขึ้น หากเป็นกรณีที่ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนอยู่ก่อนแล้วการจัดตั้งนิคมก็อาจมีผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

1.2 กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.2.1 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมเกษตรกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้า และส่งเสริมให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น จึงควรดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสียใหม่ เพื่อให้ที่ดินทุกแปลงได้รับประโยชน์จากโครงการชลประทานและการ

สาธารณูปโภคโดยทั่วถึง และเพื่อให้เกษตรกรได้มีที่ดินของตนเองสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งจะมีผลช่วยให้ฐานะในทางเศรษฐกิจของประเทศและเกษตรกรมั่นคงยิ่งขึ้น ซึ่งการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้จะอยู่ในรูปของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง และคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด เป็นผู้ดำเนินงาน

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การจัดรูปที่ดิน" หมายความว่า การดำเนินการพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตโดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่การจัดระบบ

ชลประทานและการระบายน้ำจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาการปรับระดับพื้นที่ดินการบำรุงดินการวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตรรวมถึงการแลกเปลี่ยนการโอนการรับโอนสิทธิในที่ดินการให้เช่าซื้อที่ดินและการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินตลอดจนการจัดเขตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย และกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้มีความรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วย

ซึ่งการกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้ระบุที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อื่นที่อยู่ในเขตโครงการ ฯ พร้อมทั้งรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้มีแผนที่แสดงเขตโครงการจัดรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 24) และเพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ (มาตรา 25) แต่ในกรณีที่ยังไม่ได้ตราพระราชกฤษฎีกา เมื่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเห็นสมควรจะให้ที่ดินในท้องที่ใดในจังหวัดนั้นเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้คณะกรรมการหรือบุคคลที่คณะกรรมการมอบหมายดำเนินการสอบถามความสมัครใจจากเจ้าของที่ดินทุกรายในท้องที่นั้นว่าจะดำเนินการจัดรูปที่ดินหรือไม่ (มาตรา 27) และหากเจ้าของที่ดินยินยอมเกินกึ่งหนึ่งก็ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตจัดรูปที่ดินต่อไป (มาตรา 28)

ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างระบบการชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาและสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพื่อให้เจ้าของที่ดินทุกแปลงได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน (มาตรา 37) เมื่อมีการจัดรูปที่ดินเสร็จแล้วให้คณะกรรมการกำหนดแปลงที่ดินที่จะจัดให้แก่เจ้าของที่ดินเดิมและผู้มีสิทธิได้รับที่ดินในการจัดรูปที่ดิน (มาตรา 30 (3)) และจัดให้เจ้าของที่ดินแต่ละรายได้รับที่ดินในที่ดินแปลงเดิมหรือให้ได้รับที่ดินแปลงเดิมบางส่วนหรือจัดให้ที่ดินแปลงใหม่อยู่ใกล้เคียงกับที่ดินแปลงเดิมของตนเท่าที่จะกระทำได้และให้ที่ดินที่ได้รับใหม่นั้นมีมูลค่าใกล้เคียงกับมูลค่าสุทธิของที่ดินเดิมของตนเท่าที่จะกระทำได้ (มาตรา 38) และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินสำหรับแปลงที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้นต่อไป (มาตรา 41) และภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินเจ้าของที่ดินหรือผู้ได้รับสิทธิในที่ดินจะโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้เว้นแต่เป็นการตกทอดโดยทางมรดกหรือการโอนไปยังสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกหรือการโอนไปยังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการจัดรูปที่ดินหรือเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง และภายในระยะเวลาดังกล่าวที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา 44) และห้ามมิให้เจ้าของที่ดินหรือผู้ได้รับสิทธิในที่ดินในเขตโครงการจัดรูปที่ดินใช้ที่ดินนั้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้เกษตรกรรมหรือทำการปลูกสร้างสิ่งใด ๆ หรือทำการใด ๆ แก่ที่ดินนั้นอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดรูปที่ดินเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัด (มาตรา 45)

ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้

(1) ปลอ่ยสัตว์ใด ๆ หรือเทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ลงบนคันหรือในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่การจัดรูปที่ดิน

(2) ปิดกั้นสร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นา ซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นหรือ

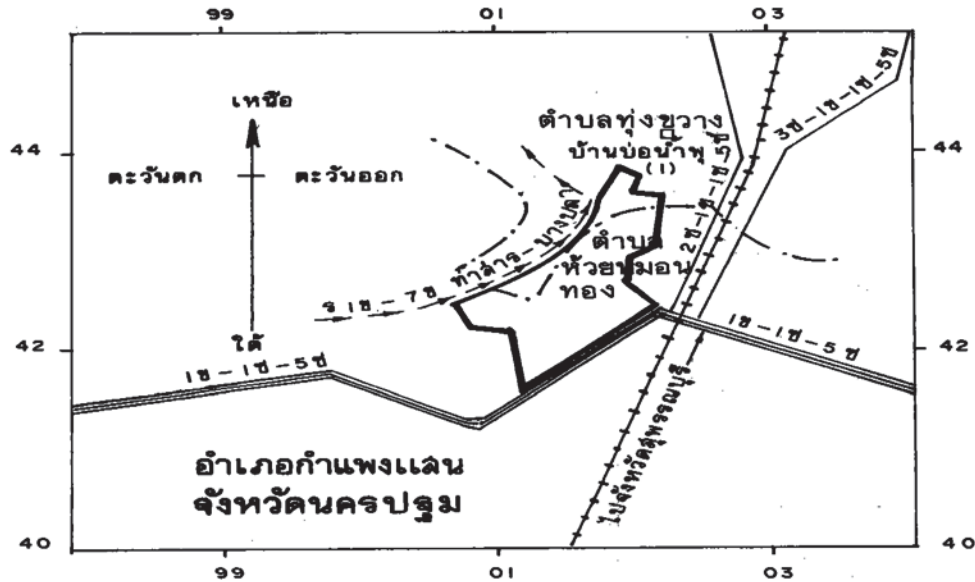
(3) ทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคูส่งน้ำระบายน้ำประตูกั้นน้ำทำนบเขื่อนหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการบังคับน้ำหรือระบบชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้น (มาตรา 47 ทวิ)

1.2.2 อนุญาตให้ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

จากการศึกษาอนุญาตให้ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 แล้วเห็นได้วยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในท้องที่อำเภอกำแพงแสนนั้นมีเพียงการออกประกาศกำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินเท่านั้น ดังนี้

ก. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535 (รูปที่ 4.3)

ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้ เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

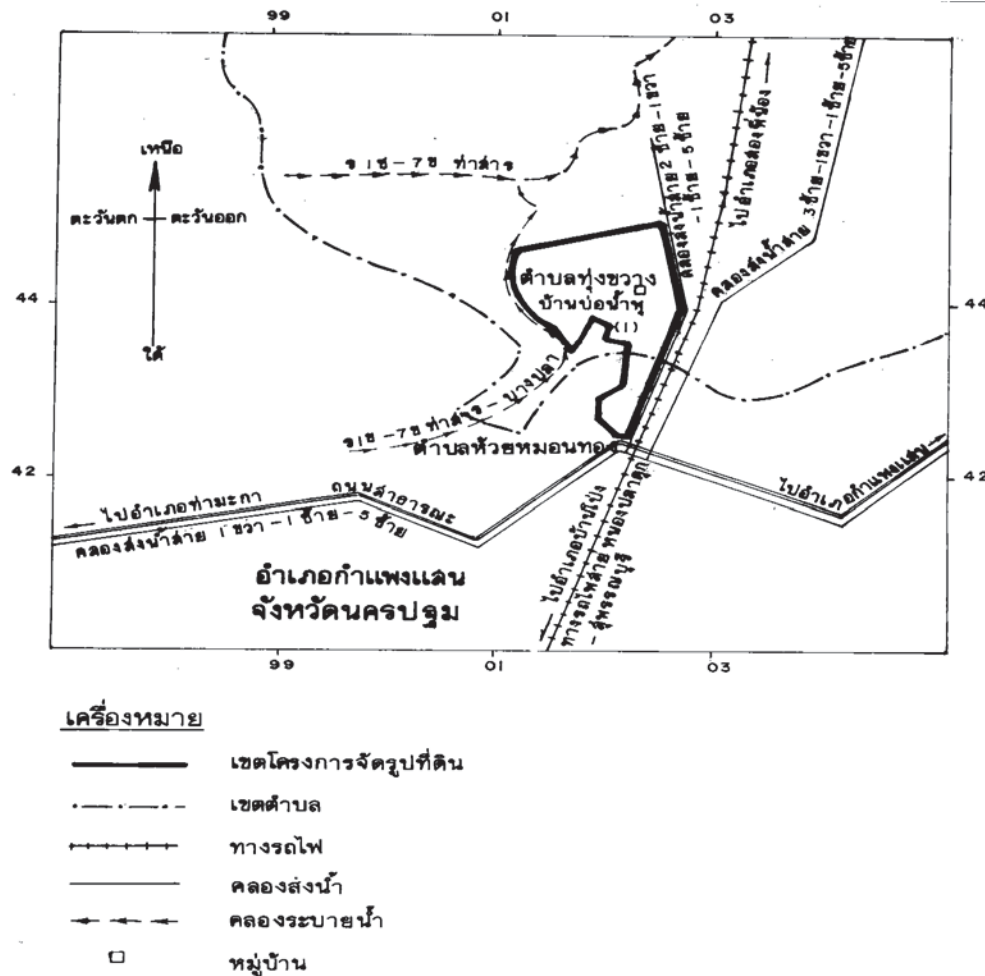
เครื่องหมาย

- เขตโครงการจัดรูปที่ดิน
- เขตตำบล
- ทางรถไฟ
- คลองส่งน้ำ
- คลองระบายน้ำ
- หมู่บ้าน

รูปที่ 4.3 แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535

ข. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 (รูปที่ 4.4)

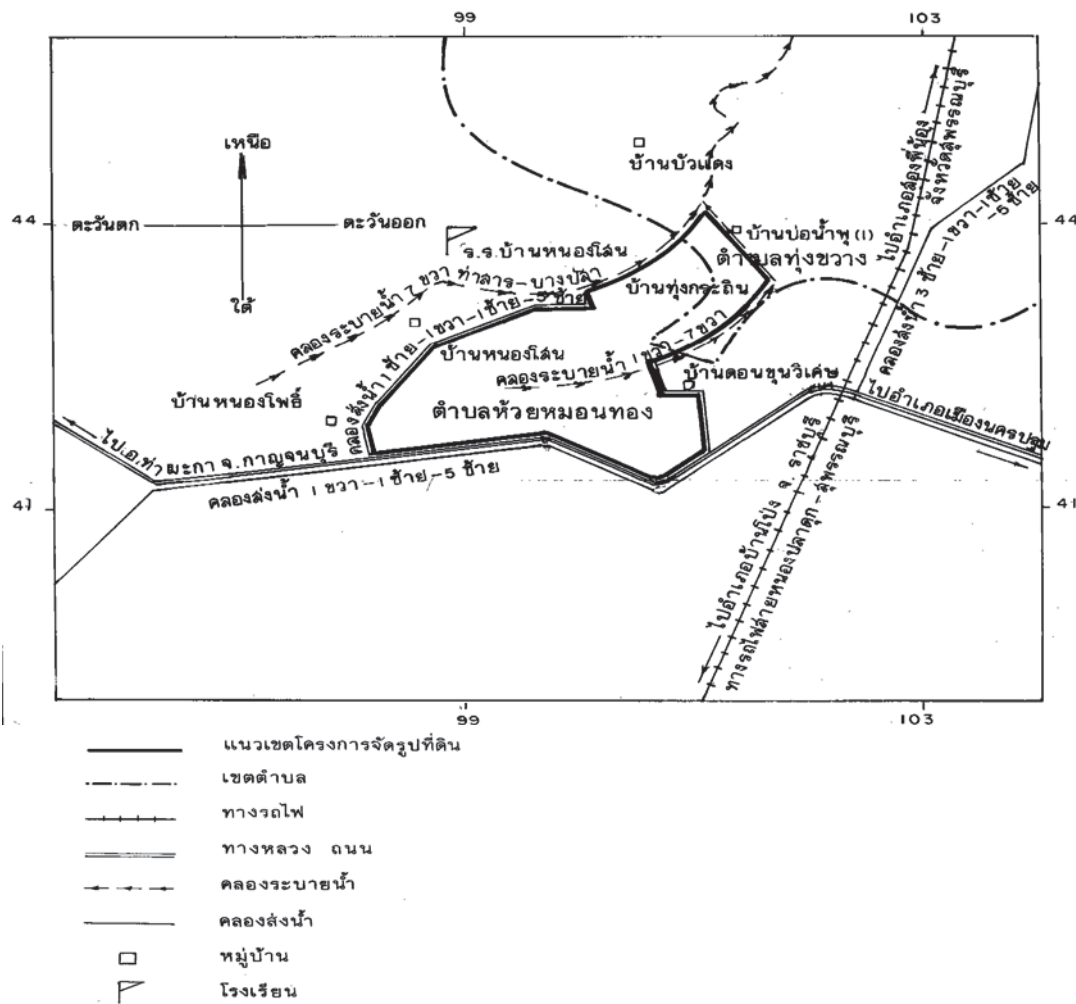
ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

รูปที่ 4.4 แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536

ก. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 (รูปที่ 4.5)

ซึ่งเป็นประกาศที่อาศัยอำนาจตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ที่กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตท้องที่ใดให้เป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะสำรวจเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดินได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงใช้อำนาจดังกล่าวกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมตามแผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศนี้เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน

รูปที่ 4.5 แผนที่สังเขปแนบท้ายประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539

ทั้งนี้ ภายในเขตแผนที่ท้ายประกาศทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(2) ทำเครื่องหมายระดับ ขอบเขต หรือแนวเขต โดยปักหลักหรือขุดร่องแนว ในกรณีที่ต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ก็ให้มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขุดดิน ตัด รานกิ่งไม้ และกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางการสำรวจได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

แม้กฎหมายดังกล่าวจะกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้หมายความรวมถึง การเลี้ยงสัตว์ด้วยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าการจัดรูปที่ดินตามกฎหมายดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การจัดรูปที่ดินเพื่อประกอบกิจการ โดยเฉพาะการทำไร่นาเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากนิยามคำว่า "การจัดรูปที่ดิน" ที่กำหนดให้ หมายความว่า การดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมให้สมบูรณ์ทั่วถึงที่ดินทุกแปลงเพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตโดยทำการรวบรวมที่ดินหลายแปลงในบริเวณเดียวกันเพื่อวางแผนจัดรูปที่ดินเสียใหม่ การจัดระบบชลประทานและการระบายน้ำจัดสร้างถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาการปรับระดับพื้นที่ดินการบำรุงดิน การวางแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลการเกษตรรวมถึงการแลกเปลี่ยนการโอนการรับโอนสิทธิในที่ดินการให้เช่าซื้อที่ดินและการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินตลอดจนการจัดเขตที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ประกอบมาตรา 47 ทวิ ที่ห้ามมิให้ปล่อยสัตว์ใด ๆ หรือเทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ หรือปลูกพืชพันธุ์ใด ๆ ลงบนคันหรือในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่งานจัดรูปที่ดินหรือปิดกั้นสร้างทำนบหรือปลูกสร้างสิ่งใด ๆ ลงในคูส่งน้ำระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้นหรือทำลายหรือทำให้เสียหายแก่คันคูส่งน้ำระบายน้ำประตูกั้นทำนบเขื่อนหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการบังคับน้ำหรือระบบชลประทานและการระบายน้ำถนนหรือทางลำเลียงในไร่นาหรือสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ใช้ร่วมกันซึ่งคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดสร้างขึ้น ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

1.3 กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.3.1 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้มีที่ดินทำกิน และให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุดพร้อมกับจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตร ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรวมถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้นโดยรัฐนำที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อเช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น และกำหนดนิยามคำว่า "เกษตรกรรม" ให้หมายความรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วย

ซึ่งการกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย ทั้งการกำหนดเขตที่ดินให้

เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเว้นแต่ในกรณีที่จะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรรมไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลังในกรณีที่ดินของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้นให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล (มาตรา 25)

ผลของการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัตินี้มีผล 2 กรณี คือ

1. ผลต่อที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีดังนี้

(1) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นหรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดีหรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดีให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(2) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการเมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมแล้วให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(3) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินและที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(4) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้วเมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้นและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ(มาตรา 26)

2. ผลต่อที่ดินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน มีดังนี้

(1) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(2) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (1) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดชนิดจำนวนและเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษาให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

(3) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของไม่ได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองหรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อยหรือประกอบเกษตรกรรมบางส่วนเพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดินให้ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ในส่วนที่เกินกว่ายี่สิบไร่ (มาตรา 29)

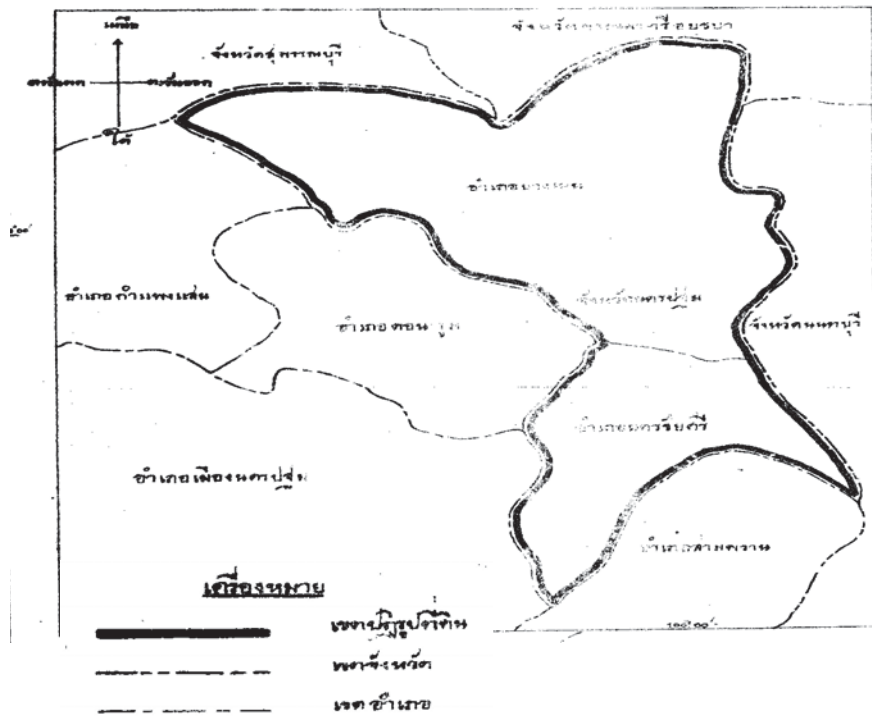
ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายด้วยประการใดๆหรือก่อให้เกิดภาระติดพันใดๆซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา 28)

1.3.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 แล้วเห็นได้ว่าจะยังไม่มีมาตรการพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งในท้องที่จังหวัดนครปฐมนั้นมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

ก. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 (รูปที่ 4.6)

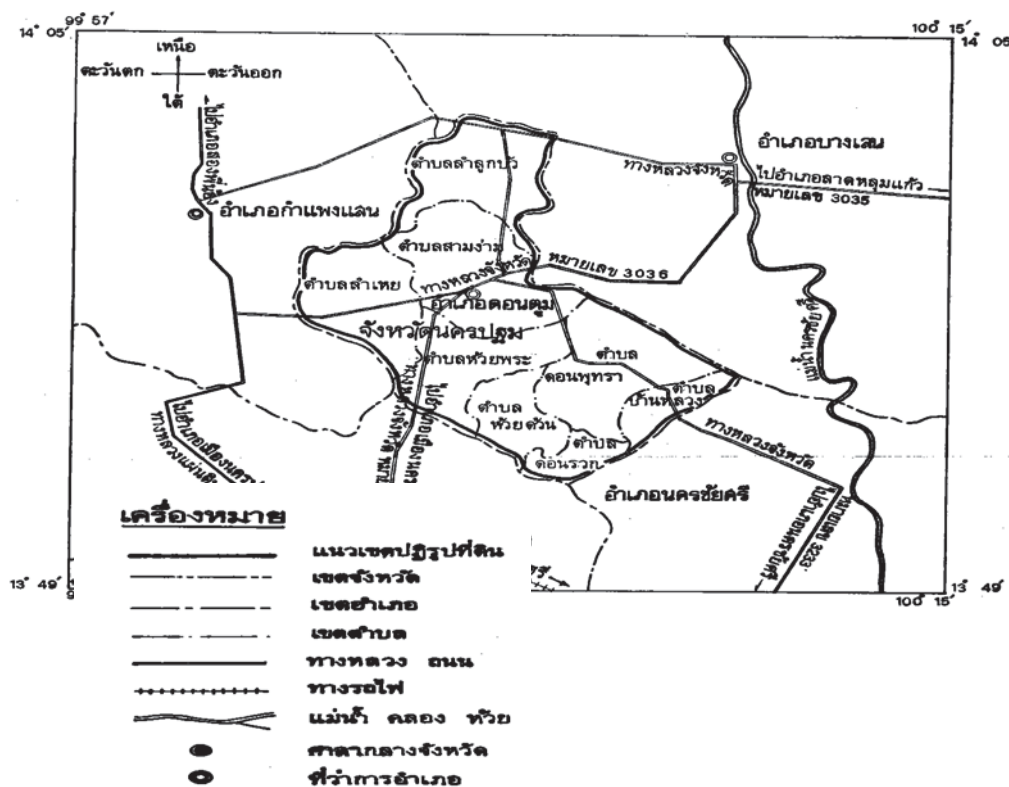
พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.6 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520

ข. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528 (รูปที่ 4.7)

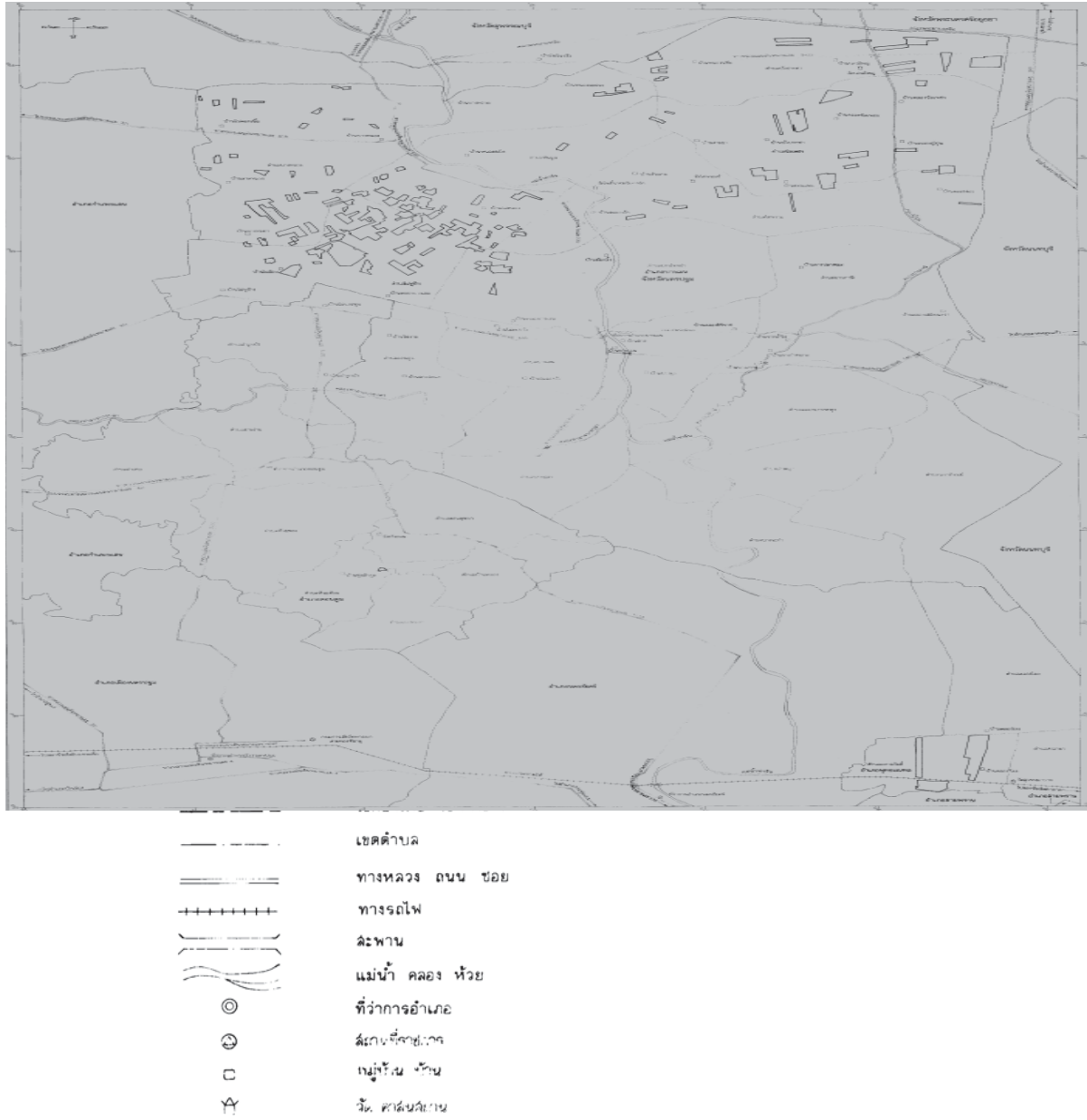
พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 โดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.7 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528

ก. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และ ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอกพทรมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552 (รูปที่ 4.8)

พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งได้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528 เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาทั้งสองฉบับนั้นได้กำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอดอนตูมจังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน โดยถือเขตอำเภอเป็นหลัก ซึ่งทำให้เขตปฏิรูปที่ดินที่กำหนดตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ที่ไม่มีโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 25วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ที่กำหนดให้การกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่ยจำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลัก พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้จึงปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดให้ที่ดินในเขตท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

รูปที่ 4.8 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่หูช้าง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภупุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552

ง. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ประกาศฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่ให้อำนาจสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่ง

ร้อยไร่ได้ ประกาศฉบับนี้จึงได้กำหนดให้โค กระบือ และม้า เป็นชนิดของสัตว์จำพวกใหญ่ ซึ่งผู้เลี้ยงสัตว์ต้องมีแผนงาน และโครงการในการประกอบการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

แม้กฎหมายฉบับนี้จะให้อำนาจในการกำหนดเขตท้องที่เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเลี้ยงสัตว์ได้ก็ตาม แต่การกำหนดท้องที่ดังกล่าวมีข้อจำกัดที่ต้องดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งยังจำกัดเฉพาะสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ และม้า ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เท่านั้น

การกำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 จะกระทำได้อีกเมื่อดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดท้องที่ดังกล่าวให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน และออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อกำหนดให้สุกรเป็นสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามพระราชบัญญัตินี้ก่อน ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวอาจยังไม่เหมาะสมเท่าใดนัก

2. กฎหมายภาคสาธารณสุข

2.1 กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

2.1.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม หรือการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมทั้งกิจการและการกระทำทุกอย่าง และกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของประชาชน เช่น การจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาดสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร เป็นต้น

พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมที่ต้องควบคุมดูแล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเลี้ยงสัตว์ ดังนี้

1. การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย (หมวด 3)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "มูลฝอย" ให้หมายความรวมถึงมูลสัตว์ ชากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากที่เลี้ยงสัตว์ด้วย ซึ่งการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการในท้องถิ่นนั้น (มาตรา 18) และเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้ (มาตรา 20)

- (1) ห้ามการถ่ายเททิ้งหรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้
- (2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน
- (3) กำหนดวิธีการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้นๆ
- (4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทนในการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงทั้งนี้การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (5) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

2. เหตุรำคาญ (หมวด 5)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ(มาตรา 25)

- (1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วมหรือที่ใส่มูลหรือเถ้าหรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรกมีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้ง สิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษหรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรคหรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (2) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใดหรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (3) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศการระบายน้ำการจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (4) การกระทำใดๆอันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อนสิ่งมีพิษความสั่นสะเทือนฝุ่นละอองเขม่าเถ้าหรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
 - (5) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- เมื่อมีเหตุรำคาญดังกล่าวแล้ว กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วยตลอดทั้งการดูแลปรับปรุงบำรุงรักษาบรรดาถนนทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คูคลองและสถานที่ต่างๆในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ (มาตรา 26)

3. การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ (หมวด 6)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้ การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าว ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาดหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดหรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ (มาตรา 29)

4. กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (หมวด 7)

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (มาตรา 31) และเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่รัฐมนตรีประกาศ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการตาม (1) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ(มาตรา 32)

และเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นใช้บังคับห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมนั้นในลักษณะ ที่เป็นการค้าเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น (มาตรา 33)

2.1.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 แล้วเห็นได้ว่ามีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

ก. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4)

ประกาศนี้ได้กำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไว้ทั้งหมด 133 กิจการ แบ่งออกเป็น 13 กลุ่มประเภทกิจการ ดังนี้

- (1) กิจการเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ มี 3 กิจการ
- (2) กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์ มี 8 กิจการ
- (3) กิจการเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม มี 26 กิจการ
- (4) กิจการเกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง มี

5 กิจการ

- (5) กิจการเกี่ยวกับการเกษตร มี 9 กิจการ
- (6) กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่ มี 6 กิจการ
- (7) กิจการเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล มี 7 กิจการ
- (8) กิจการเกี่ยวกับไม้ มี 8 กิจการ
- (9) กิจการเกี่ยวกับการบริการ มี 15 กิจการ
- (10) กิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ มี 8 กิจการ
- (11) กิจการเกี่ยวกับหิน ดิน ทราบ ซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง มี 11 กิจการ
- (12) กิจการเกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี มี 17 กิจการ
- (13) กิจการอื่น ๆ มี 10 กิจการ

สำหรับกิจการเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่

- (1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง
- (2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์ รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

ข. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

กฎกระทรวงนี้กำหนดให้ผู้ดำเนินการกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้วสถานประกอบกิจการต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ เช่น

- (1) ต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โรงเรียน โรงพยาบาล
- (2) สถานประกอบกิจการที่คนงานอาจเปื้อนจากสารเคมี วัตถุอันตราย หรือสิ่งอื่นใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต้องจัดให้มีห้องอาบน้ำฉุกเฉิน ที่ล้างตาฉุกเฉินตามความจำเป็นและเหมาะสม
- (3) ต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ
- (4) สถานประกอบกิจการใดที่การประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดมลพิษ หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนงานและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

2.2 กฎหมายว่าด้วยสภาพาต๋าลและองค์การบริหารส่วนต๋าล

จะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อควบคุมหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวได้ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นต้องใช้อำนาจตามกฎหมายของตน ทั้งนี้ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนต๋าลนั้น ต้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติสภาพาต๋าลและองค์การบริหารส่วนต๋าล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ในต๋าลหนึ่งมีสภาพาต๋าลสภาพหนึ่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6) เมื่อสภาพาต๋าลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยที่มีการเปลี่ยนแปลงตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนต๋าลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนต๋าลไว้ด้วย(มาตรา 40) สภาพาต๋าลที่ได้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนต๋าลแล้ว ให้พ้นจากสภาพแห่งสภาพาต๋าลนับแต่วันที่ได้อำนาจจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนต๋าลเป็นต้นไปบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาพาต๋าลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนต๋าล(มาตรา 41)

ทั้งนี้ ในสภาองค์การบริหารส่วนต๋าลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนต๋าล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนต๋าล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ(มาตรา 46)

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติหรือให้มีอำนาจออกข้อบัญญัติ ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป ในกรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นใหม่ หากนายอำเภอไม่ส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่นายอำเภอได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว ให้ถือว่านายอำเภอเห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคสี่แล้ว มีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลคืนจากนายอำเภอหรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 71)

แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขจะได้ประกาศรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในประกาศกระทรวงสาธารณสุขแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะใช้เขตราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 32(1) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อกำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้นและกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการดังกล่าวปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งหมายความว่า กิจการที่เป็นอันตรายที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดนั้นจะมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อน และไม่จำเป็นต้องกำหนดทุกประเภทกิจการ กล่าวคือ จะกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นเป็นปัญหา ในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ หรือไม่ และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นแล้ว ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545 แต่ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ยังไม่มีการออกข้อกำหนดของ

ท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตนจึงไม่อาจนำมาตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสุกรได้ ซึ่งการกำหนดเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรโดยใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวสามารถกระทำได้ โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ออกข้อกำหนดให้กิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุมตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

3 กฎหมายภาคผังเมือง

3.1 กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

3.1.1 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "การผังเมือง" หมายความว่า การวางจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองหรือส่วนของเมืองขึ้นใหม่หรือแทนเมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหายเพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ความสะอาดสบายความเป็นระเบียบความสวยงามการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคมเพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคมและสภาพแวดล้อมเพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติภูมิประเทศทั้งดงหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดการวางและจัดทำผังเมืองไว้เป็น 2 กรณี คือ

1. การวางและจัดทำผังเมืองรวม

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "ผังเมืองรวม" หมายความว่า แผนผังนโยบายและโครงการรวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินการคมนาคมและการขนส่งการสาธารณสุขบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

ในการวางจัดทำผังเมืองรวมจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมไว้ก็ได้ โดยให้ระบุวัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองรวม เจ้าหน้าที่งานการผัง เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และกำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี (มาตรา 14) และให้หมดอายุการใช้บังคับเมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในเขตแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว (มาตรา 16)

เมื่อเห็นสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดกรมโยธาธิการและผังเมืองจะวางและจัดทำผังเมืองรวมของท้องที่นั้นขึ้นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นจะวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อน (มาตรา 18) ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ (มาตรา 19)

เมื่อมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นในท้องที่ของจังหวัดใดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งจังหวัดนั้นแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่งในแต่ละท้องที่ที่วางผังเมืองรวมนั้น (มาตรา 21) ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา (มาตรา 22) เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผยณที่ว่าการเขต หรือที่ทำการแขวงของกรุงเทพมหานคร หรือที่ว่าการอำเภอที่ทำการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและสาธารณสถานภายในเขตของผังเมืองรวมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันโดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศในใบประกาศนั้นด้วย (มาตรา 23) หากผู้มีส่วนได้เสียร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นให้กรมโยธาธิการและผังเมือง หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเสนอคำร้องขอนั้นต่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้องขอ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้นถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ส่งยกคำร้องขอนั้น (มาตรา 24)

หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นหรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้ส่งยกคำร้องขอนั้นหรือคณะกรรมการผังเมืองได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวและกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้จัดการให้เป็นไปตามนั้นแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวมนั้นต่อไป (มาตรา 25) กฎกระทรวงนั้นให้ใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี (มาตรา 26)

ในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้วห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใดๆซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น แต่มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมและจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเมื่อมีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว (มาตรา 27)

2. การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดนิยามคำว่า "ผังเมืองเฉพาะ" หมายความว่าแผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษาบริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทเพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

ในการวางจัดทำผังเมืองเฉพาะจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้ โดยให้ระบุดัตถุประสงค์เพื่อทำการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ เจ้าพนักงานการผัง เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และกำหนดเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี (มาตรา 14) และให้หมดอายุการใช้บังคับเมื่อได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในเขตแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว (มาตรา 16)

เมื่อได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมท้องที่ใดแล้วถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้นหรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ผังเมืองเฉพาะจะต้องสอดคล้องกับผังเมืองรวม และจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้างซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ยังไม่มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวม รัฐมนตรีจะสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ (มาตรา 29)

ในการประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้มีคำประกาศเชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นให้เสนอความคิดเห็นตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองแล้วแต่กรณีภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะใด (มาตรา 32) และจัดให้มีการโฆษณาให้ประชาชนทราบแล้วจัดการประชุมไม่น้อยกว่าสองครั้งเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องที่ที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้นในการรับฟังข้อคิดเห็นนี้จะกำหนดเฉพาะให้ผู้แทนของประชาชนเข้าร่วมการประชุมตามความเหมาะสมก็ได้ (มาตรา 33) และเสนอให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาต่อไป

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป (มาตรา 40)

ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับได้ไม่เกินห้าปี (มาตรา 41)

เมื่อได้ประกาศพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใดที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองและถูกกำหนดในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะให้เวนคืนถ้า

(1) เพื่อใช้เป็นทางหลวงให้ถือว่าถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงและให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การเวนคืนโดยอนุโลมทั้งนี้เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

(2) เพื่อใช้ในการอันเป็นประโยชน์แก่การผังเมืองอย่างอื่นให้ถือว่าถูกเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การเวนคืนโดยอนุโลมทั้งนี้เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (มาตรา 43)

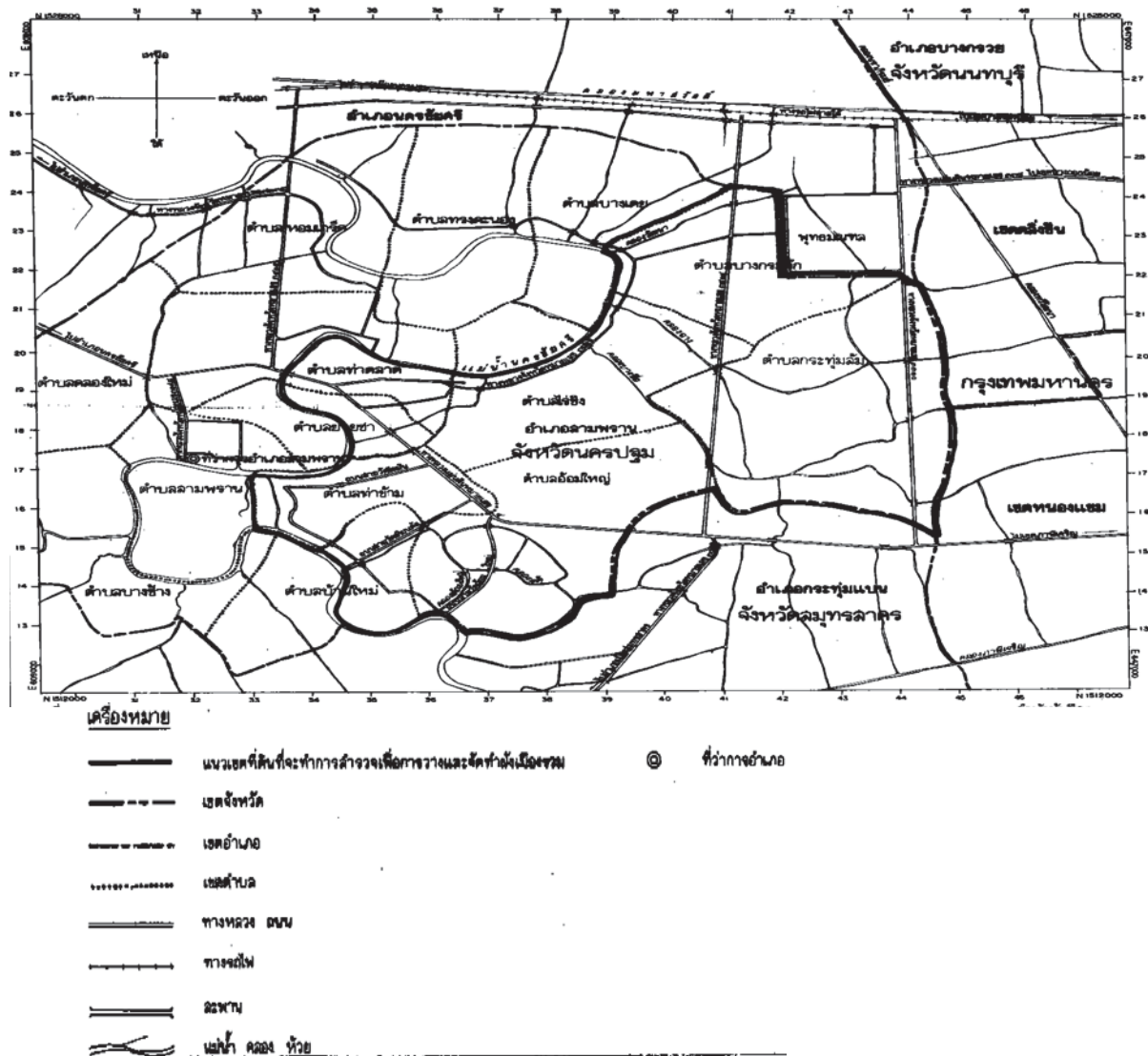
ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ (มาตรา 48)

3.1.2 อนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

จากการศึกษาอนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 แล้วเห็นได้วยังไม่มีการกำหนดผังเมืองรวมอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีแต่การกำหนดผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ (อำเภอสสามพราน) จังหวัดนครปฐมไว้ดังนี้

ก. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลบางกระทีก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2527 (รูปที่ 4.9)

พระราชกฤษฎีกานี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ได้กำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบางกระทิก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นเขตที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม

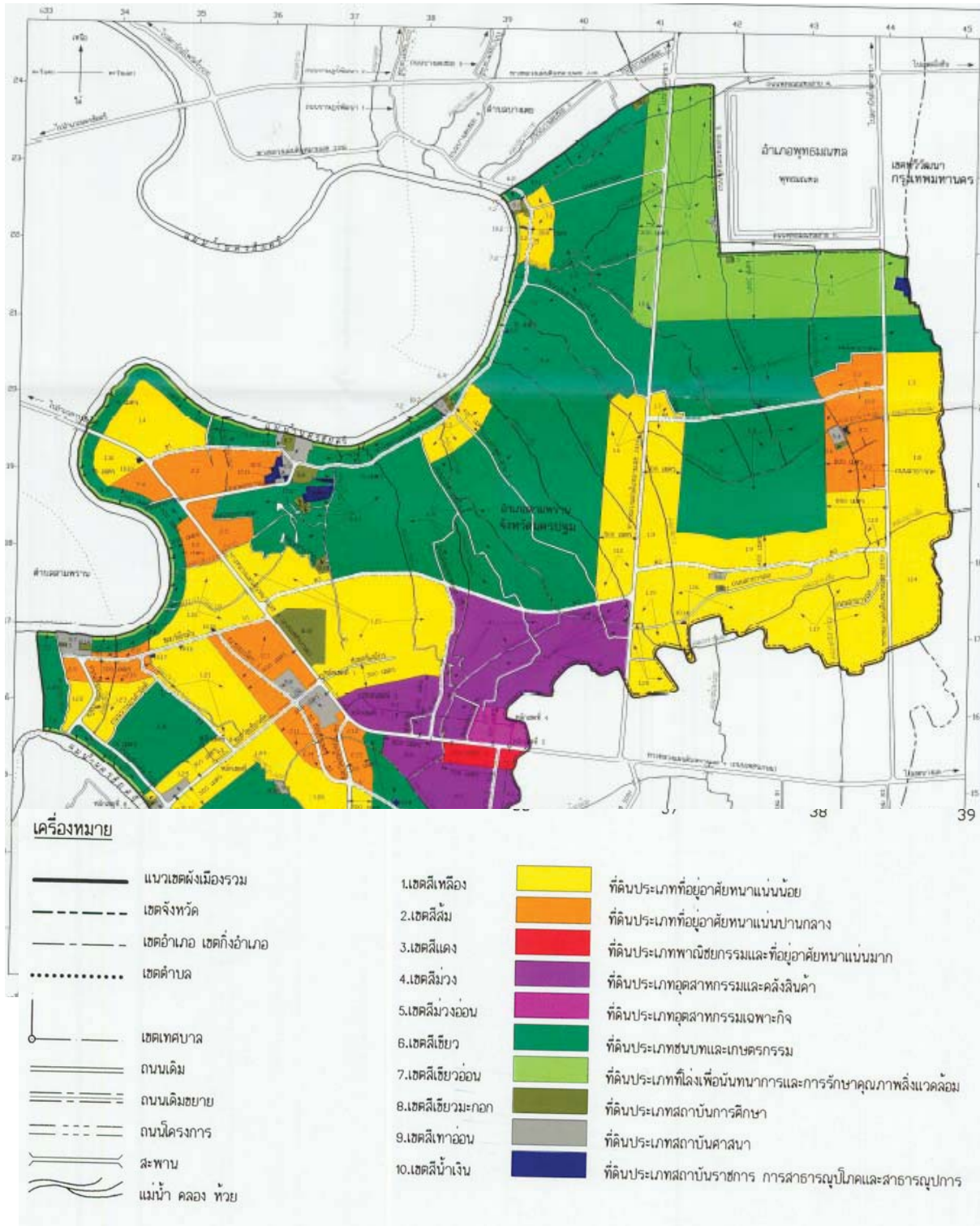
รูปที่ 4.9 แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลบางกระทิก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2527

ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกานี้ได้สิ้นอายุการใช้บังคับแล้วเนื่องจากการประกาศใช้กฎกระทรวงให้ใช้ผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549

ข. กฎกระทรวงให้ใช้ผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2549 (รูปที่ 4.10)

กฎกระทรวงนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบทในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินการคมนาคมและการขนส่งการสาธารณสุขโรคบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมในบริเวณภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ให้สอดคล้องกับการ

พัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ตำบลบางกระทิก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ขิง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลอ้อมใหญ่ และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

รูปที่ 4.10 แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549

ซึ่งกฎกระทรวงนี้กำหนดให้ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.21 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม และให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมสถาบันราชการการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของที่ดินประเภทนั้นในแต่ละบริเวณ

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่ที่ดินในบริเวณที่กำหนด

(2) สถานที่บรรจุก๊าซสถานที่เก็บก๊าซและห้องบรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการร้านจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

(3) สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(4) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(5) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(6) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม

(7) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(8) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(9) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

(10) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทห้องแถวตึกแถว

(11) การอยู่อาศัยประเภทห้องชุดอาคารชุดหรือหอพัก

ทั้งนี้ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับได้มีกำหนดห้าปี ซึ่งจะสิ้นสุดการบังคับใช้ภายในปี 2554

ค. พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัดพ.ศ. 2552 (รูปที่ 4.11)

พระราชกฤษฎีกานี้ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 โดยกำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ซึ่งรวมถึงท้องที่จังหวัดนครปฐมด้วยซึ่งพระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป และให้ใช้บังคับได้กำหนดสามปี

109

1. ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ตามมาตรา 14 ซึ่งในปัจจุบันมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัดพ.ศ. 2552 ใช้บังคับแล้ว

2. ภายในระหว่างกำหนดเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552 มีผลใช้บังคับ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานการผังเมือง มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 15 คือ

- (1) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจ
- (2) กำหนดเขตที่ดินที่ประสงค์จะให้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะทั้งนี้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองแล้ว
- (4) ทำเครื่องหมายระดับขอบเขตและแนวเขตตามความจำเป็น
- (5) แจ้งให้หน่วยราชการองค์กรของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

3. กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นของท้องที่นั้น ออกข้อกำหนดเพื่อวางและจัดทำผังเมืองรวมในท้องที่ของตนขึ้นก็ได้ แต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะวางและจัดทำเองต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการผังเมืองก่อนตามมาตรา 18

4. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐมแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผังเมืองรวมขึ้นคณะหนึ่ง ตามมาตรา 21

5. ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นวางและจัดทำเสร็จแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา ตามมาตรา 22

6. เมื่อคณะกรรมการผังเมืองให้ความเห็นชอบแล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นจัดให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย และในใบประกาศดังกล่าวให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้จนกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือที่ทำการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้นตามมาตรา 23

7. หากเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันปิดประกาศดังกล่าวไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดร้องขอให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้นหรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองได้สั่งยกคำร้องขอขึ้นหรือคณะกรรมการผังเมืองได้สั่งให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวและกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณีได้จัดการให้เป็นไปตามนั้น

แล้วให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองรวมต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการออกกฎกระทรวงใช้บังคับผังเมืองรวม
นั้นต่อไป ตามมาตรา 25

4. กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย

4.1 ภาคการผลิต

4.1.1 ฟาร์มเลี้ยงสุกร

4.1.1.1 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย

พ.ศ. 2542

ในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้นไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรงแม้การเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (แบบอก. 2) จากราชการส่วนท้องถิ่นตามข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้นๆ โดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมในส่วนของผู้ขนถ่ายสิ่งแวดลอมเท่านั้นไม่ได้กำหนดให้การจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรต้องได้รับอนุญาตแต่อย่างใด และในส่วนของการกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น มีเพียงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ที่กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงมาตรการสมัครใจมิได้บังคับให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องมาขึ้นทะเบียนเช่นเดียวกัน ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองมาตรฐานนั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ทั้งนี้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบดังกล่าวเป็นกฎเกณฑ์ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่กำหนดหรือในระดับมาตรฐานที่สูงกว่าและกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะรับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานซึ่งหลักเกณฑ์ของการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบฟาร์ม การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม (ดูรายละเอียดในบทที่ 6)

4.1.1.2 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ขึ้น ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2551 ประกอบด้วย 9 หมวด 80 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดคำนิยามที่สำคัญไว้ ดังนี้

“มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

“มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไป

ตามมาตรฐาน

“มาตรฐานทั่วไป” หมายความว่า มาตรฐานที่มีประกาศกำหนดเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการกลั่นกรอง การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

“ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

2. ขอบเขตการใช้บังคับ

ตามมาตรา 4 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(1) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

เนื่องจากคํานิยามมาตรฐานสินค้าเกษตร ตามมาตรา 3 กำหนดให้รวมถึงผลิตผลอันเกิดจากการกลั่นกรอง การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ ซึ่งมีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบอยู่ ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตามลำดับ หน่วยงานดังกล่าวยังคงมีอำนาจตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เช่น กรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ตรวจสอบรับรองสินค้าปศุสัตว์ จึงยังคงมีหน้าที่ตรวจสอบและรับรองสินค้าปศุสัตว์ต่อไป จึงไม่นำพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับในกรณีดังกล่าว

(2) มาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว

เนื่องจากคํานิยามมาตรฐานสินค้าเกษตร ตามมาตรา 3 กำหนดให้รวมถึงผลิตผลอันเกิดจากการกลั่นกรอง การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดควบคุมไว้โดยเฉพาะแล้ว เช่น มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ ย่อมเป็นไปตามที่กำหนดในพระบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว จึงไม่นำพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับ แต่กรณีของมาตรฐานการขนส่งเนื้อสัตว์ ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะจึงอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

3. คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร และมาตรา 7 กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและดำเนินการมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร

(2) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนด แก้ไข และยกเลิกมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้

(3) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 18

(5) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตามมาตรา 57

(6) ออกประกาศ และคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(7) พิจารณาข้อมูลทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องมาตรฐาน

(8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

4. การกำหนดมาตรฐาน

มาตรา 15 กำหนดขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ไว้ดังนี้

ขั้นตอนแรก กรณีคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร เห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรใด ให้แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาขึ้นมา เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้น

ขั้นตอนที่สอง คณะกรรมการวิชาการ ดำเนินการจัดทำร่างมาตรฐาน และเสนอร่างมาตรฐานดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่สาม หากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเห็นด้วยกับร่างมาตรฐานตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ และเห็นสมควรกำหนดเป็นมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรก็จะเสนอร่างมาตรฐานดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพิจารณาออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ หรือออกเป็นประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

5. หน้าที่ของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ

มาตรา 20 กำหนดให้กรณีมีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้านั้น ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

นอกจากผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ แล้ว ตามมาตรา 27 ยังกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ต้องขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานด้วย

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ากรณีมีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตร ต้องดำเนินการถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติตามมาตรา 20

2. ต้องขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ตามมาตรา 27

6. หน้าที่ของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานทั่วไป

มาตรา 31 กำหนดให้ในกรณีที่มิประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้านั้น จะขอรับการตรวจสอบและขอรับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานหรือไม่ก็ได้

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตร ที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไป จึงไม่ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า จากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และจะขอรับการตรวจสอบและได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานหรือไม่ก็ได้

7. การประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

จากคำนิยามผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานในมาตรา 3 แบ่งแยกผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้ 2 ประเภท คือ

1. บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

2. หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ตามมาตรา 33 ที่กำหนดให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ต้องได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรนั้น หมายความว่าถึงกรณีบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน กรณีหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย ถือว่าเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานโดยอัตโนมัติตามอำนาจหน้าที่ของตนแล้ว ไม่อยู่ภายใต้บังคับหมวด 5

8. เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

สืบเนื่องจากมาตรฐานตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ 2 ประเภท คือ มาตรฐานบังคับ และมาตรฐานทั่วไป ฉะนั้น ตามมาตรา 54 จึงกำหนดเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรไว้ 2 ประเภท คือ

(1) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานบังคับ สำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับ

(2) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไป สำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไป

9. สภาพบังคับ

9.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต ตามมาตรา 50

กรณีผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละ 3 เดือน

2. การเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 51

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่า

(1) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 21 หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 34

(2) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วมากระทำความผิดอีกภายในห้าปี

(3) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจหรือต่อประโยชน์สาธารณะ

(4) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้ากระทำความผิดตามมาตรา 60 มาตรา 67 มาตรา 68 มาตรา 69 มาตรา 71 วรรคหนึ่ง มาตรา 72 วรรคหนึ่ง มาตรา 73 มาตรา 74 หรือมาตรา 75 หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน กระทำความผิดตามมาตรา 64 มาตรา 70 มาตรา 71 วรรคสอง มาตรา 72 วรรคสอง หรือมาตรา 74

ทั้งนี้ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติต่อคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยอุทธรณ์เป็นหนังสือภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

แห่งชาติเสนอต่อคณะกรรมการภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และให้คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรเป็นที่สุดท้ายตามมาตรา 57

9.2 สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ตั้งแต่มาตรา 58-75 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

10. บทเฉพาะกาล

สืบเนื่องจากมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2551 พระราชบัญญัตินี้จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2551 เป็นต้นมา ดังนั้น ในส่วนของมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (แต่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร”) และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ใช้บังคับนั้น ตามมาตรา 78 จึงให้ถือว่ามาตรฐานดังกล่าวเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไว้แล้ว เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2544 จึงถือเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งยังคงถือเป็นมาตรฐานสมัครใจที่ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรจะขอรับใบรับรองมาตรฐานฟาร์มหรือไม่ก็ได้

ส่วนกรณีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติโดยเครื่องหมายดังกล่าวได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้แล้ว และได้นำไปใช้กับสินค้าเกษตรก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นใช้เครื่องหมายรับรองนั้นกับสินค้าเกษตรได้ต่อไป และให้ถือว่าเครื่องหมายรับรองดังกล่าวเป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 80

นอกจากนี้ ในมาตรา 78 ยังกำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับใบรับรองเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรภายใน 60 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อขอรับใบอนุญาตจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และเมื่อได้แจ้งเป็นหนังสือแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรจะมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือใบรับรองนั้นสิ้นอายุ

4.1.2 การป้องกันและควบคุมโรค

4.1.2.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มเลี้ยงสุกรกำหนดการป้องกันและควบคุมโรคตามมาตรา 8- มาตรา 20 ไว้ดังนี้

1. การป้องกันโรค

ตามมาตรา 8 กำหนดให้ท้องที่ที่มีได้ประกาศเป็น

- เขตปลอดโรคระบาด
- เขตโรคระบาด
- เขตสงสัยว่ามีโรคระบาด
- เขตโรคระบาดชั่วคราว

กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้เจ้าของสัตว์ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ หรือ สัตวแพทย์ภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายกรณี

- รู้ว่าเป็นโรคระบาด หรือ
- ไม่ทราบว่ายตายด้วยสาเหตุใด หรือ
- ในหมู่บ้านเดียวกันหรือในบริเวณใกล้เคียงกันมีสัตว์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปป่วยหรือตายมีอาการ คล้ายคลึงกันในระยะห่างกันไม่เกิน 7 วัน

นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามเจ้าของเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยหรือตายห้ามฆ่าและซากสัตว์นั้น และ หากเจ้าของได้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ทราบแล้ว หากพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตร กรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ไม่มาตรวจซากสัตว์นั้นภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์นั้นตายเจ้าของสัตว์มีหน้าที่ ผังซากสัตว์นั้นในระดับไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ถ้าเป็นสัตว์ใหญ่ให้พุนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ทั้งนี้หน้าที่ของเจ้าของสัตว์ดังกล่าวกำหนดโดยกฎหมายจึงมีสภาพบังคับหากผู้ประกอบการฟาร์ม เลี้ยงสุกรในท้องที่ดังกล่าวไม่ถือปฏิบัติตามย่อมต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากหน้าที่ในการแจ้งสัตว์ป่วยหรือตายตามมาตรา 8 แล้วกรณีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาดตามมาตรา 11 แล้วมาตรา 12 ได้กำหนดห้ามมิ ให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าใน หรือผ่านเขตนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือสัตวแพทย์ผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดภายในเขตปลอดโรค ระบาด และให้คงสภาพของเขตปลอดโรคระบาดไว้นอกจากนี้แล้วตามมาตรา 13 ยังกำหนดให้ภายในเขตปลอดโรค ระบาดเจ้าของสัตว์ยังมีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายตามมาตรา 8 อีกด้วย

2. การควบคุมโรค

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรค ระบาดตามมาตรา 15 หรือกรณีสัตวแพทย์ได้ประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวตามมาตรา 16 แล้วตามมาตรา 17 ได้ กำหนดห้ามมิให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเขตเข้าในหรือออกนอกเขตนั้นเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากสัตวแพทย์วัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายภายในเขตเพื่อควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคมิให้ แพร่กระจายมากกว่าที่เป็นอยู่ห้ามเคลื่อนย้ายเข้าในเขตเพื่อควบคุมมิให้สัตว์ติดเชื้อโรคเพิ่มมากขึ้นรวมถึงมิให้เกิดการ ระบาดของโรคอื่นๆตามมาและห้ามเคลื่อนย้ายออกนอกเขตเพื่อมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายไปยังท้องที่อื่นตามลำดับ นอกจากนี้แล้วตามมาตรา 19 เจ้าของสัตว์ภายในเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาด ชั่วคราวมีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาดหรือไม่ทราบสาเหตุการตายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ท้องที่ภายใน 12 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์ป่วยหรือตายและห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ดังกล่าวตามที่กำหนดในมาตรา 8 วรรคสองด้วย

จากที่ได้กล่าวมามาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในระดับฟาร์มทั้งหน้าที่การแจ้ง กรณีสัตว์ป่วยหรือตายและมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะควบคุมโรคได้การ ควบคุมโรคทำได้ยากส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการจัดตั้งฟาร์มและระบบมาตรฐานการเลี้ยงภายในฟาร์มและยังมีการ

แพร่กระจายของโรคส่วนหนึ่งเกิดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์ฉะนั้นจึงต้องมีวิธีการป้องกันโรคเพื่อมิให้เกิดโรคระบาด และวิธีการควบคุมโรคในกรณีที่เกิดการโรคระบาดแล้วซึ่งวิธีการดังกล่าวต้องกำหนดโดยกฎหมายและต้องมีประสิทธิภาพพอในการป้องกันและควบคุมโรค

4.1.3 อาหาร ยาสัตว์ และวัตถุดิบทราย

4.1.3.1 อาหารสัตว์

ในส่วนของอาหารสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของยาสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

4.1.3.1.1 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ 8 หมวด 73 มาตรา ทั้งนี้ สารสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกันแต่คำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ คำว่า “อาหารสัตว์” ซึ่งกำหนดให้หมายความว่า วัตถุที่มุ่งหมายเพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ที่รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ประกาศเป็นอาหารสัตว์ในราชกิจจานุเบกษา จากคำนิยามดังกล่าว คำว่า “อาหารสัตว์” จึงมีความหมายแคบ เนื่องจากสิ่งใดๆ ที่ใช้เลี้ยงสัตว์ จะเป็นอาหารสัตว์ได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ออกเป็นประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้สิ่งนั้นๆ เป็นอาหารสัตว์ได้เท่านั้น

2. อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามมาตรา 6 กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนี้

- (1) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์
- (2) คุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารสัตว์ ตามชื่อ ประเภท ชนิด หรืออายุของสัตว์ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการผลิตเพื่อขายหรือขายอาหารสัตว์นั้น
- (3) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย
- (4) ชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วน หรือปริมาณที่ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด
- (5) ชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติ และส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์
- (6) วิธีการผลิต เครื่องมือ เครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหารสัตว์ เพื่อป้องกันมิให้อาหารสัตว์ที่ผลิตเพื่อขายหรือขายเป็นอาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพตามมาตรา 34

(7) คุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุ และการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนวัตถุที่ห้ามใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหารสัตว์เพื่อขาย

3. คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ตามมาตรา 7 กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ และตามมาตรา 11 กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีหน้าที่ให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรืออธิบดีกรมปศุสัตว์แล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การกำหนดอาหารสัตว์
- (2) การออกประกาศตามมาตรา 6
- (3) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 22 มาตรา 43 และมาตรา 55
- (4) การพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 51 หรือการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 53
- (5) เรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย หรืออธิบดีร้องขอ

นอกจากนี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์มอบหมายและในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

4. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

ตามมาตรา 14 กำหนดให้ผู้ผลิต หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ จะต้องได้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ หรือใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ และตามมาตรา 15 กำหนดให้ผู้ขายอาหารสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตขายอาหารสัตว์ โดยหลักเกณฑ์การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แต่ทั้งนี้ ตามมาตรา 17 กำหนดให้การผลิต หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ และขายอาหารสัตว์ ตามมาตรา 14 และ 15 ไม่ใช่บังคับแก่

- (1) กระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจที่ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการ
- (2) ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออก ซึ่งอาหารสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างในทางวิชาการ หรือเพื่อใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ หรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ
- (3) สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมาย ซึ่งผลิตอาหารสัตว์เพื่อใช้เลี้ยงสัตว์ของสมาชิกของตนหรือของเกษตรกรในกลุ่มเดียวกัน

โดยผู้ได้รับยกเว้นดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศด้วย

5. อาหารสัตว์ปลอมปน อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 31 กำหนดห้ามมิให้ผลิตเพื่อขาย ขายหรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ ดังต่อไปนี้

- (1) อาหารสัตว์ปลอมปน ตามมาตรา 32
- (2) อาหารสัตว์ผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 33
- (3) อาหารสัตว์เสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 34
- (4) อาหารสัตว์ที่มีดัชนีทะเบียน
- (5) อาหารสัตว์ที่อธิบดีกรมปศุสัตว์สั่งเพิกถอนทะเบียน
- (6) อาหารสัตว์อื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

นอกจากนี้ ตามมาตรา 36 ยังกำหนดให้เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ให้ถูกสุขลักษณะปราศจากอันตรายแก่สัตว์หรือมนุษย์ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์ อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจ

(1) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า หรือผู้ขายซึ่งอาหารสัตว์ดัดแปลงแก้ไขสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บอาหารสัตว์ได้

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า หรือผู้ขายซึ่งอาหารสัตว์งดผลิตหรือนำเข้าหรือขายอาหารสัตว์ที่ผลิตหรือนำเข้าโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารสัตว์ที่ไม่ควรใช้เลี้ยงสัตว์

(3) ประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารสัตว์ให้ประชาชนทราบในกรณีที่เป็นอาหารสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 31 หรือภาชนะบรรจุรายใดประกอบด้วยวัตถุที่ต้องห้าม ตามมาตรา 6 (7) โดยประกาศดังกล่าวให้ระบุดังกล่าวต่อไป

(ก) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าโดยแน่ชัด ให้ระบุชื่อผู้ดำเนินการ สถานที่ดำเนินการ พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุนั้น และถ้าอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้าให้ระบุชื่อทางการค้าและลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้าด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าแต่ปรากฏตัวผู้ขายให้ระบุชื่อผู้ขายและสถานที่ขาย พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารสัตว์หรือภาชนะบรรจุ

6. การขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์

ตามมาตรา 37 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย หรือผู้รับใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อขาย ต้องนำอาหารสัตว์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า มาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์แล้ว จึงจะผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์นั้นได้

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว นอกจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์หรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์แล้ว ต้องนำอาหารสัตว์ที่ผลิตหรือนำเข้านั้น มาขอขึ้นทะเบียนสูตรอาหารสัตว์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนอาหารสัตว์แล้ว จึงจะผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าซึ่งอาหารเพื่อขายได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการควบคุมถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน กล่าวคือ ควบคุมทั้งการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย การนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์เพื่อขาย และควบคุมสูตรอาหารสัตว์ด้วย

7. การโฆษณาอาหารสัตว์

ตามมาตรา 45 กำหนดห้ามมิให้โฆษณาคุณภาพหรือสรรพคุณของอาหารสัตว์อันเป็นเท็จหรือเกินความจริง ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพของอาหารสัตว์นั้น นอกจากนี้ ตามมาตรา 46 ยังกำหนดให้ผู้ที่มีความประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหารสัตว์ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์หรือข้อความที่จะโฆษณาให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณา ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้ และตามมาตรา 47 เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของผู้เลี้ยงสัตว์ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจสั่งเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้ทำการโฆษณา ระงับการโฆษณาอาหารสัตว์ที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา 45

(2) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้ทำการโฆษณาจะรับการผลิตหรือการนำเข้า การขายหรือการโฆษณาอาหารสัตว์ที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารสัตว์ดังกล่าวไม่มีคุณภาพหรือสรรพคุณที่โฆษณา

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 51 กำหนดให้กรณีปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต ครั้งละไม่เกิน 120 วัน ในกรณีที่ฟ้องผู้รับใบอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้ เมื่อถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วผู้รับใบอนุญาตต้องหยุดประกอบกิจการ และในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 53 กำหนดให้กรณีปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตกระทำความผิดฐานผลิต ขาย หรือนำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ปลอมปนตามมาตรา 31 (1) หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้ผู้รับอนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้และผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้อีกไม่ได้ จนกว่าจะพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ทั้งนี้ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา 51 และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 53 ต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ และผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายใน 30 วันนับแต่วันทราบคำสั่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้อุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตได้ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุดตามมาตรา 54 และมาตรา 55

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต บุคคลดังกล่าวต้องขายหรือจำหน่ายอาหารสัตว์ของตนที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตอื่นหรือแก่ผู้ที่อธิบดีกรมปศุสัตว์เห็นสมควรภายในกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือวันที่ทราบคำสั่งวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายกำหนดเวลาให้

2. สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 ตั้งแต่มาตรา 57-70 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้ ซึ่งมาตรา 62-68 กำหนดโทษจำคุกและปรับในความผิดเกี่ยวกับอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน และอาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดไว้

4.1.3.1.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ให้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้มีหรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด พ.ศ. 2539 ลงวันที่ 26 เมษายน 2539

ประกาศฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ประสงค์ในการออก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 6 (4) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 โดยในประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกรไว้ว่า ในอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป สำหรับไก่ เป็ด สุกร โค กระบือ ภายในระยะเวลา 7 วัน ก่อนทำการฆ่าเพื่อการบริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์เป็นอาหาร ห้ามมิให้ใช้วัตถุซึ่งมีสรรพคุณเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตของสัตว์และสารควบคุมหนอนและแมลงตามที่กำหนดในประกาศ เติมหหรือผสมในอาหารสัตว์หรือการผลิตอาหารสัตว์

2. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2541

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ ระบุเพียงว่าสมควรกำหนดให้อาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

ประกาศฉบับนี้นอกจากกำหนดให้อาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ ตามคำนิยามในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แล้ว ยังกำหนดคำนิยามของ “อาหารสัตว์ผสมยา” ซึ่งหมายความว่า อาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป หัวอาหารสัตว์ และสารผสมล่วงหน้าที่มีส่วนผสมของยา หรือเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ ในปริมาณที่จำกัดตามขนาดการใช้ของยาหรือเภสัชเคมีภัณฑ์หรือวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์แต่ละชนิด เพื่อเสริมสุขภาพในการป้องกันและกำจัดโรคในสัตว์

3. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย และกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2545

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศเนื่องจากการใช้ยาและสารเคมีภัณฑ์กลุ่มไนโตรฟูแรนส์ (Nitrofurans) กลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) และไดเอทิลstilbestrol (DES) เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ ซึ่งสารเคมีภัณฑ์ดังกล่าวอาจตกค้างในเนื้อสัตว์ ไม่ปลอดภัยในการบริโภคเป็นตัวโน้มนำให้เกิดมะเร็ง จึงสมควรกำหนดสารดังกล่าวเพื่อห้ามนำเข้าและห้ามใช้เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 6 (3) และ (5) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

โดยในข้อ 2 ของประกาศ กำหนดไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขายซึ่งอาหารสัตว์ทุกประเภทที่มียาเภสัชเคมีภัณฑ์ เกลือของเภสัชเคมีภัณฑ์และเภสัชเคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) กลุ่มไน

โตรฟูแรนส์ (Nitrofurans) และกลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ชนิดคลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol) อะโวพาร์ซิน (Avoparcin) คาร์บาดอกซ์ (Carbadox) โอลาควินด็อกซ์ (Olaquinox) และไดเอทิลstilbestrol (Diethylstilbestrol ;DES) เป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์

นอกจากนี้ ในข้อ 3 ของประกาศยังได้ประกาศให้ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป กลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) กลุ่มไนโตรฟูแรนส์ (Nitrofurans) และกลุ่มไนโตรอิมิดาโซล (Nitroimidazoles) ยา เกสซ์เคมีภัณฑ์ เกลือของเกสซ์เคมีภัณฑ์ และเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ชนิดคลอแรมเฟนิคอล (Chloramphenicol) อะโวพาร์ซิน (Avoparcin) คาร์บาดอกซ์ (Carbadox) โอลาควินด็อกซ์ (Olaquinox) และไดเอทิลstilbestrol (Diethylstilbestrol ;DES) เป็นวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์

4.1.3.2 ยาสัตว์

4.1.3.2.1 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530

พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ 14 หมวด 129 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

มาตรา 4 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกันแต่คำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้มีดังนี้

“ยา” หมายความว่า

(1) วัตถุที่รับรองไว้ในตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศ

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์

(3) วัตถุที่เป็นเกสซ์เคมีภัณฑ์ หรือเกสซ์เคมีภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป หรือ

(4) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับให้เกิดผลแก่สุขภาพ โครงสร้าง หรือกระทำหน้าที่ใดๆ ของร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์

วัตถุตาม (1) (2) หรือ (4) ไม่หมายความรวมถึง

(ก) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการเกษตรหรือการอุตสาหกรรมตามที่รัฐมนตรีประกาศ

(ข) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นอาหารสำหรับมนุษย์ เครื่องกีฬา เครื่องมือเครื่องใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ เครื่องสำอาง หรือเครื่องมือและส่วนประกอบของเครื่องมือที่ใช้ในการประกอบโรคศิลปะหรือวิชาชีพเวชกรรม

(ค) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในห้องวิทยาศาสตร์สำหรับการวิจัยการวิเคราะห์หรือการชันสูตรโรคซึ่งมิได้กระทำโดยตรงต่อร่างกายของมนุษย์

ดังนั้น จากคำนิยามดังกล่าว ยาที่ใช้สำหรับสัตว์จึงเป็นยาตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 นอกจากนี้ คำนิยามในมาตรา 4 ยังได้กำหนดประเภทชนิดยาต่างๆ ด้วย ได้แก่ ยาแผนปัจจุบัน ยาแผนโบราณ ยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษ ยาใช้ภายนอก ยาใช้เฉพาะที่ ยาสามัญประจำบ้าน ยาบรรจุเสร็จ และยาสมุนไพรตามลำดับ

2. คณะกรรมการยา

ตามมาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการยา และตามมาตรา 10 กำหนดให้คณะกรรมการยามีหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การอนุญาตผลิตยา ขยายยา หรือนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรและการขึ้นทะเบียนตำรับยา
- (2) การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต หรือการเพิกถอนทะเบียนตำรับยา
- (3) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิตยา การขยายยา การนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร การนำยามาเป็นตัวอย่าง เพื่อตรวจ และการตรวจสอบสถานที่ผลิตยา สถานที่ขยายยา สถานที่นำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรและสถานที่เก็บยา
- (4) การที่รัฐมนตรีจะใช้อำนาจตามมาตรา 76 หรือมาตรา 77
- (5) เรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

3. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยาแผนปัจจุบัน

ตามมาตรา 12 กำหนดให้ผู้ผลิต ขาย หรือนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนปัจจุบันจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต แต่ทั้งนี้ มาตรา 13 กำหนดข้อยกเว้นไม่นำหลักเกณฑ์ในมาตรา 12 มาใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) การผลิตยาซึ่งผลิตโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรคสภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
 - (2) การผลิตยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือของผู้ประกอบโรคศิลปะที่สั่งสำหรับคนไข้เฉพาะราย หรือตามใบสั่งยาของผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์สำหรับสัตว์เฉพาะราย
 - (3) การขายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตราย การขายยาสามัญประจำบ้าน การขายยาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขาทันตกรรมขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตน หรือการขายยาซึ่งผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ขายสำหรับสัตว์ซึ่งตนบำบัดหรือป้องกันโรคหรือการขายยาซึ่งขายโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทยและองค์การเภสัชกรรม
 - (4) การนำยาติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งไม่เกินจำนวนที่จำเป็นจะต้องใช้เฉพาะตัวได้สามสิบวัน
 - (5) การนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
- ทั้งนี้ ผู้ได้รับยกเว้นดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

4. หลักเกณฑ์การขออนุญาตและออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยาแผนโบราณ

ตามมาตรา 46 กำหนดให้ผู้ผลิต ขาย หรือนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งยาแผนโบราณจะต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต แต่ทั้งนี้ มาตรา 47 กำหนดข้อยกเว้นไม่นำหลักเกณฑ์ในมาตรา 46 มาใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้

- (1) การผลิตยาซึ่งผลิตโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรคสภากาชาดไทย และองค์การเภสัชกรรม
- (2) การปรุงยาแผนโบราณตามตำรายาที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 76 (1) โดยผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณ เพื่อขายเฉพาะสำหรับคนไข้ของตนหรือขายปลีก

(2 ทวิ) การขายยาแผนโบราณโดยผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน ผู้รับอนุญาตขายส่งยาแผนปัจจุบัน และผู้รับอนุญาตขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยารักษาโรคที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ

(3) การขายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือการขายยาสามัญประจำบ้าน

(4) การนำยาติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งไม่เกินจำนวนที่จำเป็นจะต้องใช้เฉพาะตัวได้สามสิบวัน และการนำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรโดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภาเภสัชกรรมและองค์การเภสัชกรรม

5. ยาปลอม ยาผิดมาตรฐาน ยาเสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 72 กำหนดห้ามมิให้ผลิต ขาย หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาดังต่อไปนี้

(1) ยาปลอม ตามมาตรา 73

(2) ยาผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 74

(3) ยาเสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 75

(4) ยาที่มีได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา

(5) ยาที่จะเป็นตำรับยาถูกยกเลิก สำหรับผู้รับอนุญาตผลิตยาและผู้รับอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หรือยาที่จะเป็นตำรับยาถูกยกเลิกเกินหกเดือน สำหรับผู้รับอนุญาตขายยา

(6) ยาที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับยา

แต่ทั้งนี้ ยาที่มีได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาตามมาตรา 72 (4) ไม่ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมิหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภาเภสัชกรรม และองค์การเภสัชกรรม

6. การขึ้นทะเบียนตำรับยา

ตามมาตรา 79 กำหนดให้ผู้รับอนุญาตผลิตยา หรือผู้รับอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หากจะผลิต หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนปัจจุบันหรือยาแผนโบราณ ต้องนำตำรับยานั้นมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาแล้ว จึงจะผลิตยา หรือนำ หรือส่งยานั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนตำรับยาดังกล่าว เป็นการควบคุมการผลิต นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาถึง 2 ขั้นตอนเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ต้องได้รับใบอนุญาตผลิต ใบอนุญาตให้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร

2. ต้องได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยา

แต่ทั้งนี้ ตามมาตรา 79 ทวิ กำหนดข้อยกเว้นไม่ต้องได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับยาตามมาตรา 79 ได้แก่

(1) ยาที่เป็นเภสัชเคมีภัณฑ์ หรือเภสัชเคมีภัณฑ์สำเร็จรูปซึ่งมีใช่ยาบรรจุเสร็จ

(2) ยาสมุนไพร

(3) ยาตัวอย่างที่ได้รับอนุญาตให้ผลิต หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขอขึ้นทะเบียนตำรับยา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) ยาที่ได้รับอนุญาตให้นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยาประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

7. การโฆษณา

ตามมาตรา 88 กำหนดให้การโฆษณาขายยาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

(1) ไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุอันเป็นส่วนประกอบของยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน

(2) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง

(3) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวยาหรือเป็นส่วนประกอบของยา ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในยา หรือมีแต่ไม่เท่าที่ ทำให้เข้าใจ

(4) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาทำให้แท้งลูกหรือยาขับระดูอย่างแรง

(5) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาบำรุงกามหรือยาคุมกำเนิด

(6) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ

(7) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณยาโดยบุคคลอื่น

(8) ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 77

แต่ตาม (5) และ (6) ไม่ใช้บังคับแก่ข้อความในฉลากหรือเอกสารกำกับยาและ ตาม(1) (4) (5) (6) (7) และ (8) ไม่ใช้บังคับแก่การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบการโรคศิลปะ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์

นอกจากนี้แล้ว การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์จะต้อง

(1) ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณาจากผู้อนุญาต

(2) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด

ทั้งนี้ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการโฆษณาขายยาที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ได้

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 95 เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยคำแนะนำของคณะกรรมการยาที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกิน 120 วัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องร้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 96 เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติตามมาตรา 14 หรือมาตรา 48 ผู้อนุญาตโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ทั้งนี้ คำสั่งพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตต้องทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ อีกทั้งจะโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นอีกด้วยก็ได้ และผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือให้แก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ และคำสั่งของรัฐมนตรีเป็นที่สุด

นอกจากนี้ ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะต้องขายยาของตนที่เหลืออยู่แก่ผู้รับอนุญาตอื่น หรือแก่ผู้ซึ่งผู้อนุญาตเห็นสมควรได้ภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือวันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี เว้นแต่ผู้อนุญาตจะผ่อนผันขยายเวลาดังกล่าวให้

8.2 สภาพบังคับทางอาญา

ในส่วนสภาพบังคับทางอาญาพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ได้กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับตั้งแต่มาตรา 101-125 ส่วนในมาตรา 126 กำหนดโทษปรับทรัพย์ไว้ด้วย โดยให้รับยา เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตยารวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุยาที่เกี่ยวข้องเนื่องกับความผิดในคดีให้แก่กระทรวงสาธารณสุข เพื่อทำลายเสียหรือจัดการตามที่เห็นสมควร

4.1.3.2.2 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ มอก. 7001-2540

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนี้กำหนดขึ้นโดยรับ Codex Alimentarius Volume 3-1995; Section 2 Control of Use : Recommended International Code of Practice for Control of the Use of Veterinary Drugs (CAC/RCP 38-1993) ซึ่งเป็นการรับมาใช้ในระดับที่เหมือนกันทุกประการ (identical) โดยใช้ Codex Alimentarius ฉบับภาษาอังกฤษเป็นหลัก ส่วนฉบับแปลภาษาไทยเป็นภาคผนวก

วัตถุประสงค์ของข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในทุกประเทศที่เป็นสมาชิกของโครงการมาตรฐานอาหาร FAO/WHO แห่งองค์การสหประชาชาติ ในการนำยาสำหรับสัตว์ไปใช้ในฟาร์มปศุสัตว์ และการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ โดยตระหนักถึงความคุ้มครองด้านสุขภาพของสาธารณสุขผู้บริโภค

ทั้งนี้ ยาสำหรับสัตว์ตาม มอก. 7001-2540 หมายถึง ยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ โดยยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ คือ วัตถุใดๆ ที่ให้แก่สัตว์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน รักษา หรือวินิจฉัยโรค หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ หรือพฤติกรรมของสัตว์นั้น (Veterinary Drug is “any substance applied or administered to any food-producing animal, such as meat-producing or milk-producing animal, poultry, fish or bees, whether used for the therapeutic, prophylactic purposes or for modification of physiological functions or behavior”. (Glossary of Terms and Definitions, Codex Alimentarius Volume 3-1995)

ตัวอย่างของยาสัตว์และผลิตภัณฑ์ยาสัตว์ เช่น ยาสัตว์ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 (ตามคำนิยามในมาตรา 4 ที่กล่าวมาข้างต้น) วัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ (feed additives) อาหารสัตว์ผสมยา (medicated feed) และสารผสมล่วงหน้า (premix) ตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 เป็นต้น

มอก. 7001-2540 ข้อกำหนดการควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ได้กำหนดให้จำแนกชนิดของยาสัตว์ เป็น 3 ประเภท คือ

1. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยสัตวแพทย์เท่านั้น
2. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยบุคคลที่ได้รับอนุญาตภายใต้การควบคุมของสัตวแพทย์ (ใบสั่งยาจากสัตวแพทย์)

3. ยาสำหรับสัตว์ที่ใช้โดยบุคคลที่ได้รับอนุญาต โดยไม่ต้องมีใบสั่งยาจากสัตวแพทย์

ส่วนคำว่า “สัตว์” ตาม มอก. 7001-2540 หมายถึง สัตว์ที่ใช้เป็นอาหารมนุษย์ หรือสัตว์ที่ให้ผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นอาหารมนุษย์ (Food Producing animals) และ “สัตวแพทย์” หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545

เนื้อหาของ มอก. 7001-2540 ครอบคลุมตั้งแต่ข้อกำหนดทั่วไปในการขึ้นทะเบียนและการจัดจำหน่ายยาและผลิตภัณฑ์ยา ข้อกำหนดทั่วไปเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของสัตวแพทย์และบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ครอบครองและมีการใช้ยาสำหรับสัตว์ ข้อมูลเกี่ยวกับยาสำหรับสัตว์ ปริมาณยาสำหรับสัตว์ที่จัดหามาใช้ การผสมยาสำหรับสัตว์ การใช้ยาสำหรับสัตว์ การเก็บรักษายาบันทึกข้อมูลการใช้ยาสำหรับสัตว์ การถอนการใช้ยา

สำหรับสัตว์ การเก็บรักษายาสำหรับสัตว์ การกำจัดยาสำหรับสัตว์ที่ไม่ต้องการใช้ และการกำจัดและการทำความสะอาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการผสมยาสำหรับสัตว์

4.1.3.3 วัตถุอันตราย

4.1.3.3.1 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัตินี้ประกอบด้วย 4 หมวด 93 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ได้กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่คำที่สำคัญและเป็นหลักของพระราชบัญญัตินี้ คือ คำว่า “วัตถุอันตราย” ซึ่งหมายความว่า วัตถุดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุระเบิดได้
- (2) วัตถุไวไฟ
- (3) วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
- (4) วัตถุมีพิษ
- (5) วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
- (6) วัตถุกัมมันตรังสี
- (7) วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
- (8) วัตถุกัดกร่อน
- (9) วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
- (10) วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ คำว่า “รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้รับผิดชอบควบคุมวัตถุอันตรายตามมาตรา 19 ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ มีรัฐมนตรีที่รับผิดชอบรวม 6 กระทรวง ดังนี้

1. กระทรวงกลาโหม
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. กระทรวงมหาดไทย
4. กระทรวงสาธารณสุข
5. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
6. กระทรวงอุตสาหกรรม

2. ขอบเขตการใช้บังคับ

ตามมาตรา 15 กำหนดให้ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ให้บังคับตามบทกฎหมายนั้น แต่ถ้ามิใช่เหตุอันควรคณะกรรมการวัตถุอันตรายโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นๆ อาจมีมติให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับเป็นการเพิ่มเติมหรือแทนที่กฎหมายนั้นๆ ได้ ทั้งนี้ จะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขอย่างใดไว้ในมตินั้นก็ได้ นอกจากนี้ ในมาตรา 44 ยังกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบโดย

ความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตราย มีอำนาจประกาศให้วัตถุอันตราย ดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรได้

(1) วัตถุอันตรายซึ่งโดยลักษณะหรือปริมาณอาจก่อให้เกิดอันตรายน้อยหรือ ซึ่งการบังคับตามมาตรการต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดภาระเกินสมควร

(2) วัตถุอันตรายของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การรัฐ สภาภาษาไทย หรือหน่วยงานอื่นตามที่เห็นสมควรกำหนด

3. คณะกรรมการวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการวัตถุอันตราย และตามมาตรา 7 กำหนดให้คณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมในการออกประกาศ ตามมาตรา 18 วรรคสอง และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง

(2) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการออกประกาศตามมาตรา 20 มาตรา 36 วรรคสาม มาตรา 37 วรรคสอง มาตรา 44 และมาตรา 47 (5)

(3) ให้คำแนะนำแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียน หรือเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตราย

(4) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานผู้รับผิดชอบ และพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(5) พิจารณาเรื่องราวร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากวัตถุอันตราย

(6) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับวัตถุอันตรายให้ประชาชนได้ทราบ ในการนี้จะระบุชื่อของวัตถุอันตรายหรือชื่อของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้วยก็ได้

(7) สอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ และเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับวัตถุอันตรายต่างๆ ให้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

(8) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุมวัตถุอันตรายและการป้องกันและเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากวัตถุอันตรายเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

4. การควบคุมวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 18 กำหนดวัตถุอันตรายแบ่งออกตามความจำเป็นแก่การควบคุมไว้ 4 ประเภท ดังนี้

(1) วัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ซึ่งในมาตรา 21 กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบที่ออกตามมาตรา 20 (1) (2) และ (3)

(2) วัตถุอันตรายชนิดที่ 2 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดด้วย ซึ่งตามมาตรา 22 กำหนดให้ภายใต้บังคับมาตรา 36 ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

(3) วัตถุอันตรายชนิดที่ 3 ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องได้รับอนุญาต ซึ่งในมาตรา 23 และมาตรา 24 กำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเวลาที่กำหนดในประกาศกำหนดเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 โดยใน

ระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้นประกอบกิจการไปพลางก่อนจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตตามคำขออนุญาตนั้น

(4) วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ได้แก่วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและระงับอันตรายที่อาจมีแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุชื่อหรือคุณสมบัติของวัตถุอันตราย ชนิดของวัตถุอันตราย กำหนดเวลาการใช้ บังคับและหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการควบคุมวัตถุอันตรายดังกล่าว

5. การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 36 กำหนดให้การผลิต หรือการนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 หรือชนิดที่ 3 ที่อยู่นอกรายชื่อของประกาศตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง ต้องนำมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน และเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าตามมาตรา 22 หรือจึงจะออกใบอนุญาตให้ผลิตหรือนำเข้าตามมาตรา 23 ได้ เว้นแต่ได้มีประกาศของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบยกเว้นให้ไม่ต้องขึ้นทะเบียนอีก ในกรณีที่มีผู้ได้ขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายอย่างเดียวกันไว้แล้วหรือกรณีอื่นที่มีเหตุอันควร ฉะนั้น ในส่วนของวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 และชนิดที่ 3 นอกจากผู้ผลิต ผู้นำเข้า จะต้องได้รับอนุญาตผลิต หรือนำเข้าซึ่งวัตถุอันตรายแล้ว จะต้องนำวัตถุอันตรายดังกล่าวมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าได้ ซึ่งเป็นการควบคุมถึง 2 ขั้นตอนด้วยกัน

6. วัตถุอันตรายปลอม ผิดมาตรฐาน เสื่อมคุณภาพ

ตามมาตรา 45 กำหนดห้ามมิให้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ 1 ชนิดที่ 2 หรือชนิดที่ 3 ดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุอันตรายปลอม ตามมาตรา 47
- (2) วัตถุอันตรายผิดมาตรฐาน ตามมาตรา 48
- (3) วัตถุอันตรายเสื่อมคุณภาพ ตามมาตรา 49
- (4) วัตถุอันตรายที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียน
- (5) วัตถุอันตรายที่ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียน

ทั้งนี้ ผู้ใดรู้ว่าวัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตนเป็นวัตถุอันตรายตามมาตรา 45 ผู้นั้นต้องทำลาย ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือต้องส่งมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศที่ออกตามมาตรา 20 (1) ด้วย

7. สภาพบังคับ

7.1 สภาพบังคับทางแพ่ง

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มีจุดเด่นที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติฉบับต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น โดยกำหนดให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งไว้โดยเฉพาะ ในหมวด 3 ตาม

มาตรา 57-69 ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความรับผิดชอบในทางแพ่งย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องเกี่ยวกับละเมิด ฉะนั้น หากบุคคลใดต้องรับผิดชอบทางแพ่งสืบเนื่องมาจากความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ความรับผิดชอบของบุคคลนั้น ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นบทกฎหมายเฉพาะ ไม่เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งเป็นบทบัญญัติทั่วไป

7.2 สภาพบังคับทางปกครอง

1. การพักใช้ใบอนุญาต

ตามมาตรา 32 กำหนดให้กรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี

2. การเพิกถอนใบอนุญาต

ตามมาตรา 32 กรณีที่ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจพิจารณาสั่งพักใช้ใบอนุญาตที่มีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 1 ปีนั้น หากกรณีดังกล่าวถ้าเป็นกรณีสำคัญพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้

ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเป็นที่สุดท้าย ตามมาตรา 33

3. การเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตราย

ตามมาตรา 40 หากปรากฏว่าวัตถุอันตรายที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

- ไม่มีประโยชน์ตามที่ขอขึ้นทะเบียนไว้ หรือ

- หากนำมาใช้แล้วอาจเกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีวิธีปกปิด

ตามควรที่จะป้องกันได้

กรณีดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่โดยคำแนะนำของคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีอำนาจเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตรายนั้นได้ และคำสั่งเพิกถอนทะเบียนของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นที่สุดท้าย และเมื่อเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตรายแล้ว สิทธิในการผลิต นำเข้า หรือส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายนั้นย่อมเป็นอันระงับไปด้วย

7.3 สภาพบังคับทางอาญา

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้ในมาตรา 70-มาตรา

86

4.1.3.3.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับด้านการปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้รับผิดชอบวัตถุอันตรายตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย จำนวน 3 ฉบับ ที่เกี่ยวกับด้านการปศุสัตว์ ซึ่งกรมปศุสัตว์มีวัตถุอันตรายที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น 36 รายการ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 จำนวน 3 รายการ ดังนี้

1.1 สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสัตว์

1.2 สารสำคัญ จุลชีพ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญหรือจุลชีพที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

1.3 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

2. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548

ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 จำนวน 22 รายการ ดังนี้

2.1 Acids

2.2 Aldehydes

2.3 Alkalis

2.4 Chlorine and chlorine releasing substances

2.5 Phenols and phenolic compounds

โดยมีเงื่อนไข คือ ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาดหรือการแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

2.6 Amitraz

2.7 Azamethiphos

2.8 Brodifacoum

2.9 Bromadiolone

2.10 Coumatetralyl

2.11 Alpha-cypermethrin

2.12 Beta-cypermethrin

2.13 Cypermethrin

2.14 Cyromazine

2.15 Flocoumafen

2.16 Phosmet

2.17 Phoxim

2.18 Piperonyl butoxide (Piperonyl ether butoxide)

2.19 Tetramethrin

2.20 Thiamethoxam

2.21 Trichlorfon

2.22 Triflumuron

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

3. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2549 ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายจำนวน 7 รายการดังนี้

3.1 Deltamethrin

3.2 Flumethrin

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

3.3 Amphoteric surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

3.4 Anionic surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 1

3.5 Cationic surfactants วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

3.6 Nonionic surfactants ยกเว้น Nonylphenol ethoxylate วัตถุอันตรายชนิดที่ 1

3.7 Nonylphenol ethoxylate วัตถุอันตรายชนิดที่ 3

โดยมีเงื่อนไข คือ ในผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในโรงงานผลิตอาหารสัตว์ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ที่ใช้ในการฆ่าเชื้อโรคทำความสะอาด หรือแก้ไขการอุดตันของท่อ หรือทางระบายสิ่งปฏิกูล

4. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ประกาศฉบับนี้กำหนดให้กรมปศุสัตว์รับผิดชอบวัตถุอันตรายจำนวน 4 รายการดังนี้

4.1 Bromopropylate

4.2 Diazinon

4.3 Difethialone

4.4 Tau-fluvalinate

โดยมีเงื่อนไข คือ ในสารสำคัญ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของสารสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกัน กำจัด ทำลาย ควบคุมแมลง หรือสัตว์ที่เป็นศัตรูของสัตว์ (ยกเว้นปรสิตภายในตัวสัตว์)

4.1.4 โรงฆ่าชำแหละสุกร

4.1.4.1 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

กฎหมายที่เกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์คือพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์พ.ศ. 2535 ซึ่งแต่เดิมกฎหมายฉบับนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยต่อมาได้มีการโอนอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามมาตรา 48 แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมพ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2545

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานมีการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์โดยผ่านขั้นตอนการตรวจโรคทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าและรับรองเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายซึ่งท้ายที่สุดย่อมได้เนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยและปลอดภัยต่อการบริโภค

ทั้งนี้สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์พ.ศ. 2535 มีดังนี้

1. การขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ตามมาตรา 11 –มาตรา 14

ผู้ประสงค์จะตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ขอรับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 โดยยื่นคำขอตามแบบขอรับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 1) ปัจจุบันอธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นผู้พิจารณาอนุญาตและออกใบอนุญาตให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 2) กรณีโรงฆ่าสัตว์ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตและออกใบอนุญาตให้ตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 2) ตามคำสั่งกรมปศุสัตว์ที่ 453/2547 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2547 ทั้งนี้อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายจะพิจารณาอนุญาต หรือไม่อนุญาตกรณีไม่อนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์ และจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายใน 30 วันนับแต่ทราบคำสั่งซึ่งคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตของคณะกรรมการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์เป็นที่สุด กรณีอนุญาตผู้รับอนุญาตตั้งโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ และการฆ่าสัตว์ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่ายในโรงฆ่าสัตว์ และโรงพักสัตว์ตามมาตรา 13

2. ขั้นตอนการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา 15 มาตรา 23 และมาตรา 24

ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์ต้องแจ้งจำนวนสัตว์วันเวลาที่ฆ่าสัตว์ และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ตามแบบแจ้งการฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 4) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์เอกชน จะต้องเสียอากรการฆ่าสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ของราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานราชการนอกจากต้องเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์แล้วจะต้องเสียค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์เพิ่มเติมด้วยโดยเป็นไปตามอัตราที่กำหนดกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งการฆ่าสัตว์แล้วจะออกหลักฐานการรับแจ้งให้แก่ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์กำหนดเวลาฆ่าสัตว์ตามแบบที่กำหนดซึ่งแบ่งตามประเภทชนิดสัตว์ และชิ้นส่วนต่างๆ หลังจากนั้นผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์จึงฆ่าสัตว์ตามวันเวลาที่กำหนดซึ่งก่อน และหลังฆ่าต้องมีการตรวจโรคโดยพนักงานตรวจโรคสัตว์ก่อนฆ่าสัตว์หากตรวจพบว่าสัตว์เป็นโรคระบาด หรือเป็นโรคที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดสัตว์โรค หรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งตัก และแยกสัตว์ไว้ตรวจพิสูจน์หากตรวจแล้วสัตว์นั้นเป็นโรคโรคระบาดหรือมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงพนักงานเจ้าจะต้องคืนอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ให้กับผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์ กรณีตรวจพบหลังฆ่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งตัวหรือบางส่วนหรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้กรณีตรวจเนื้อสัตว์แล้วปลอดภัยพนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตรารับรองให้จำหน่ายเพื่อนำเนื้อสัตว์ออกไปจำหน่ายต่อไปทั้งนี้เมื่อฆ่าสัตว์แล้วจะนำเนื้อสัตว์ออกนอกโรงฆ่าสัตว์ได้ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์แล้วเท่านั้น

3. ขั้นตอนการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ตามมาตรา 22

หลักการทั่วไปของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การฆ่าสัตว์ต้องกระทำในโรงฆ่าสัตว์แต่ทั้งนี้ มีข้อยกเว้น 3 กรณีที่ไม่จำเป็นต้องฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์ได้แก่

- (1) การฆ่าสัตว์ซึ่งต้องฆ่า ณ ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะตามพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) การฆ่าสัตว์ในท้องที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่นั้นประกาศเป็นครั้งคราวว่าเป็นท้องที่กักตุนและจำเป็นต้องฆ่าสัตว์ในท้องที่นั้น
- (3) การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีเหตุสมควรเป็นพิเศษ

ทั้งนี้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ได้แก่ กฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดในการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2549 ได้กำหนดขั้นตอนการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการฆ่าสัตว์ โรงฆ่าสัตว์โดยเริ่มจากผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องยื่นแบบแจ้งการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ (แบบ ขจส. 12) ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หลังจากนั้นก็ต้องเสียอากรการฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมการประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามกฎหมายฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 และยังคงเสียค่าพาหนะและค่าเบี้ยเลี้ยงของพนักงานตรวจโรคสัตว์ด้วยหลังจากนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่รับแจ้งการฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์และออกหลักฐานการรับแจ้งและพิจารณาเหตุผลความจำเป็นต้องฆ่าสัตว์ต่อมาผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ดำเนินการฆ่าสัตว์ตามชนิดจำนวนวันเวลาสถานที่ตามที่ได้รับแจ้งซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งพนักงานตรวจโรคสัตว์ให้ไปตรวจโรคสัตว์ที่ฆ่าสัตว์ทั้งนี้พนักงานตรวจโรคสัตว์จะต้องพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 หากสัตว์เป็นโรคหรือสงสัยว่าเป็นโรคระบาดพนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวสัตว์นั้นและแยกไว้ตรวจพิสูจน์หากตรวจพิสูจน์แล้วปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่าเป็นโรคระบาดโรคหรือมีลักษณะตามกฎหมายดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องคืนเงินอากรให้แก่ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ในกรณีตรวจพบว่าเนื้อสัตว์ที่ฆ่าเป็นโรคพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้นอกจากนี้การฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะด้วย

4. การจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าตามมาตรา 25

โดยทั่วไปเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่ามักถูกสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหาร เช่น ตายด้วยโรคหรือโรคระบาดเป็นต้นแต่ในบางครั้งสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าอาจตายด้วยสาเหตุอื่นอันมิได้เกิดจากโรคหรือโรคระบาดเนื้อสัตว์ดังกล่าวจึงอาจมีคุณค่าในทางเศรษฐกิจอยู่บ้างดังนั้นผู้ประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ตายเองหรือมิได้ถูกฆ่าจะต้องนำเนื้อสัตว์ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ตรวจ หรือกรณีจำเป็นอาจขอให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ไปตรวจ หากพนักงานตรวจโรคสัตว์เห็นว่าเนื้อสัตว์นั้นใช้เป็นอาหารได้พนักงานเจ้าหน้าที่จะประทับตรารับรองให้จำหน่าย กรณีเนื้อสัตว์ไม่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นอาหารพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งทำลาย

4.1.4.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกร

กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกรแยกพิจารณาได้ 2 ประการดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์และสุขอนามัยกระบวนการผลิต

ก. กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

กฎกระทรวงฉบับนี้ออกตามความในมาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดที่ตั้งเนื้อที่แผนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุขลักษณะของโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์กำหนดวันเวลาเปิดและปิดโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์และการฆ่าสัตว์ให้ถูกต้องตามสุขลักษณะและอนามัยจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลการระบายน้ำทั้งการระบายอากาศการจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและป้องกันการระบาดของโรคติดต่อสัตว์ประสงคของกฎกระทรวงฉบับนี้เพื่อให้มีโรงฆ่าสัตว์โรงพักสัตว์ที่ได้มาตรฐานและมีการฆ่าสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะได้เนื้อสัตว์ที่มีความปลอดภัยต่อการบริโภค

ข. ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการบังคับใช้ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม(ระบบ HACCP) สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 31 มกราคม 2547

ระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออกที่กรมปศุสัตว์ให้การรับรองเท่านั้นซึ่งเป็นมาตรการสมัครใจหากผู้ประกอบการมีความประสงค์จะได้รับการรับรอง HACCP ก็จำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบฉบับนี้ซึ่งกรมปศุสัตว์จะเป็นผู้ประเมินและพิจารณาออกหนังสือรับรองระบบ HACCP สำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์ให้ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการส่งออกสินค้าปศุสัตว์

2. การควบคุมคุณภาพของเนื้อสัตว์

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546

กฎกระทรวงฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือโรคหรือมีลักษณะตามที่กำหนดให้ถือว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามมาตรา 23 และกำหนดเนื้อสัตว์ที่เป็นโรคหรือลักษณะตามที่กำหนดให้ถือว่าไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารตามมาตรา 24 วัตถุประสงค์ของกฎกระทรวงฉบับนี้เพื่อควบคุมผลผลิตด้านการปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศคู่ค้าส่งผลให้ส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น

4.1.5 การขนส่ง

4.1.5.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

การป้องกันและควบคุมโรคระบาดอันเนื่องมาจากการขนส่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 โดยการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศดังนี้

1. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศ

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศแยกพิจารณาได้ดังนี้

ก. หน้าที่ของเจ้าของสัตว์ในการป้องกันโรคระบาดตามมาตรา 8 วรรคสอง

ท้องที่ที่ยังมิได้ประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาดเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาดชั่วคราวนอกจากเจ้าของสัตว์มีหน้าที่แจ้งกรณีสัตว์ป่วยหรือตายดังที่ได้กล่าวมาแล้วตามมาตรา 8 วรรคหนึ่งแล้ว เจ้าของสัตว์ยังมีหน้าที่ควบคุมสัตว์ทั้งหมดให้อยู่ภายในบริเวณที่สัตว์อยู่หรือภายในบริเวณที่สัตว์ตายและมีหน้าที่ฝังซากสัตว์ที่ป่วยตายไว้ใต้ผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร หากเป็นซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบเหนือระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ไม่มาตรวจซากสัตว์ตามที่แจ้งภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่สัตว์ตายตามมาตรา 8 วรรคสอง ด้วยนอกจากกฎหมายกำหนดให้เจ้าของสัตว์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติดังกล่าวแล้วกฎหมายยังได้กำหนดห้ามมิให้เจ้าของเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยและห้ามเคลื่อนย้ายชำแหละหรือกระทำการอย่างใดแก่ซากสัตว์นั้น วัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายซึ่งอาจทำให้เกิดโรคระบาดตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์ป่วยหรือซากสัตว์ที่ป่วยตายทั้งนี้การควบคุมการเคลื่อนย้ายเป็นมาตรการสำคัญในการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของโรค

ข. การเคลื่อนย้ายสัตว์ภายในเขตต่างๆตามมาตรา 11 - มาตรา 17

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 กำหนดเขตเกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ไว้ทั้งหมด 4 เขตดังนี้

- (1) เขตปลอดโรคระบาดตามมาตรา 11
- (2) เขตโรคระบาดตามมาตรา 15
- (3) เขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา 15
- (4) เขตโรคระบาดชั่วคราวมาตรา 16

กรณีเขตปลอดโรคระบาดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 11 เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดท้องที่ใดท้องที่หนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตปลอดโรคระบาดซึ่งต้องระบุชนิดของสัตว์และชนิดของโรคระบาดไว้ด้วยผลของการประกาศท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาดในส่วนที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์แล้วตามมาตรา 12 ได้กำหนดห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายซึ่งในทางปฏิบัติสัตวแพทย์ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ในการออกหนังสืออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์จะต้องตรวจโรคสัตว์หรือซากสัตว์ชนิดนั้นก่อนเมื่อไม่ปรากฏว่าเป็นโรค อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์ผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายจึงจะออกใบอนุญาตนำเข้าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร (แบบ ร.4) ให้วัตถุประสงค์ของการควบคุมการเคลื่อนย้ายดังกล่าวเพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคระบาดภายในเขตปลอดโรคระบาดและให้คงไว้ซึ่งภาวะปลอดโรคระบาดดังจะเห็นได้ว่าการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเขตปลอดโรคระบาดทำได้อย่างเสรีในขณะที่การเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาดจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือเท่านั้น

กรณีเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการประกาศกำหนดเขตท้องที่จังหวัดนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดซึ่งประกาศต้องระบุชนิดสัตว์และชนิดโรคระบาดไว้ด้วยและให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดที่ว่าการอำเภอบ้านกำนันบ้านผู้ใหญ่บ้านและที่ชุมนุมชนภายในเขตที่ประกาศ

กรณีเขตโรคระบาดชั่วคราวตามมาตรา 16 เป็นอำนาจของสัตวแพทย์ในการออกประกาศเป็นหนังสือกำหนดเขตโรคระบาดชั่วคราวหากเห็นว่าโรคระบาดที่ตรวจพบในท้องที่ของตนหรือท้องที่อื่นที่ติดต่อกับ

ท้องที่ของต้นจะเกิดการระบาดของโรคออกไปโดยเขตโรคระบาดชั่วคราวมีรัศมีไม่เกิน 5 กิโลเมตรจากสถานที่ที่ตรวจพบโรคระบาดในประกาศให้ระบุชนิดของสัตว์และชนิดของโรคระบาดไว้ด้วยและให้ปิดไว้ ณ บ้านกั้นบ้านผู้ใหญ่บ้านและที่ชุมนุมชนในเขตที่ประกาศดังกล่าวและให้ใช้บังคับได้เพียง 30 วันนับแต่วันที่ประกาศเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราว ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการประกาศเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราวดังกล่าวเพื่อความสะดวก และรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และเพื่อควบคุมโรคระบาดมิให้โรคแพร่กระจายในวงกว้างดังจะเห็นได้ว่าสัตวแพทย์เพียงคนเดียวก็สามารถประกาศท้องที่ใดๆเป็นเขตโรคระบาดชั่วคราวได้แล้วทั้งนี้หากสัตวแพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่า 30 วัน ก็จะต้องดำเนินการแจ้งไปยัง ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาประกาศเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดตามมาตรา 15 ต่อไป

ทั้งนี้ในเขตโรคระบาดเขตสงสัยว่ามีโรคระบาดและเขตโรคระบาดชั่วคราวในส่วนที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรา 17 ได้กำหนดห้ามมิให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในเข้าในหรือออกนอกเขตนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ โดยสัตวแพทย์จะออกใบอนุญาตให้ย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เฉพาะภายในเขตเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่ามีโรคระบาด (แบบร.3) ให้วัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายดังกล่าวทั้งการเคลื่อนย้ายภายในเข้าในหรือออกนอกเขตวัตถุประสงค์ของการห้ามเคลื่อนย้ายภายในเขตเพื่อควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคมิให้แพร่กระจายมากกว่าที่เป็นอยู่ห้ามเคลื่อนย้ายเข้าในเขตเพื่อควบคุมมิให้สัตว์ติดเชื้อโรคเพิ่มมากขึ้นรวมถึงมิให้เกิดการระบาดของโรคอื่นๆ ตามมา และห้ามเคลื่อนย้ายออกนอกเขตเพื่อมิให้เชื้อโรคแพร่กระจายไปยังท้องที่อื่นตามลำดับ

ค. สัตว์ที่เจ้าของนำไปมาหรือขนส่งโดยยานพาหนะตามมาตรา 27

กรณีสัตว์ที่เจ้าของนำไปมาหรือขนส่งโดยยานพาหนะหากปรากฏว่า

- เป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาดหรือ
- มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด

สัตวแพทย์มีอำนาจสั่งกักสัตว์ ณ ที่ที่เห็นสมควรตามความจำเป็นและเจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายดังกล่าววัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายสัตว์

ง. การเรียกตรวจยานพาหนะตามมาตรา 29

หากปรากฏว่าในยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ใด

- มีโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาดหรือ
- มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด

สัตวแพทย์มีอำนาจเรียกตรวจยานพาหนะหรือเข้าไปในอาคารสถานที่และให้เจ้าของยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ให้ความสะดวกแก่สัตวแพทย์และเฉพาะการเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ที่จะกระทำไต่ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกส่วนการเรียกตรวจยานพาหนะสามารถดำเนินการได้ตลอดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืนทั้งนี้การเรียกตรวจยานพาหนะอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาด

จ. การนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดตามมาตรา 34

ตามมาตรา 34 กำหนดให้การนำช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ และเอ็มบริโอของสัตว์ดังกล่าวหรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไปยังท้องที่ต่างจังหวัดต้องได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่ ต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดการควบคุมการนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดพ.ศ. 2548 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะนำสัตว์หรือซากสัตว์ดังต่อไปนี้

(1) ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ หรือเอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้

(2) กวาง นากหญ้า หมูป่า

(3) นก ไก่ เป็ด ห่าน รวมถึงไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์

ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดต้องยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ ซึ่งสัตวแพทย์จะพิจารณาอนุญาตหลังจากได้มีการตรวจทำลายเชื้อโรคระบาดตามระเบียบของกรมปศุสัตว์แล้วซึ่งการควบคุมการนำสัตว์ปีกไปยังท้องที่ต่างจังหวัดดังกล่าวเป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสุกรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จ. การนำสัตว์ผ่านด่านกักสัตว์ตามมาตรา 35

ตามมาตรา 35 กำหนดให้การนำสัตว์ผ่านด่านกักสัตว์จะต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งได้แก่กฎกระทรวงฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 กำหนดให้การนำช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร กวาง และนากหญ้าผ่านด่านกักสัตว์ **ประการแรก โดยวิธีไล่ต้อนหรือลำเลียงโดยยานพาหนะ**เมื่อถึงด่านกักสัตว์ให้ยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ที่นำสัตว์นั้นมา **ประการที่สอง โดยวิธีลำเลียงโดยยานพาหนะรวดเร็วถึงปลายทาง** ให้ยื่นคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท้องที่ต้นทางที่จะลำเลียงสัตว์นั้นพร้อมด้วยใบอนุญาตให้นำสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัดของสัตวแพทย์ประจำท้องที่ที่นำสัตว์นั้นมาทั้งนี้ เมื่อสัตวแพทย์ได้รับคำขอแล้วจะพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตและออกใบสำคัญค่าทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักสัตว์ เมื่อได้มีการตรวจและทำลายเชื้อโรคระบาดตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ นอกจากนี้สัตว์ที่อยู่ในระหว่างการกักตรวจของสัตวแพทย์ให้เจ้าของเป็นผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบและออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้นวัตถุประสงค์ของการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาด

2. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างประเทศ

ก. การนำเข้านำออกนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรา 31-มาตรา 32

ตามมาตรา 31 กำหนดห้ามมิให้นำเข้านำออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์วันแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายและตามมาตรา 32 การนำเข้านำออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้แก่กฎกระทรวงว่าด้วยการนำเข้านำออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. 2544 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การนำเข้านำออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันควบคุมโรคระบาดจากการนำเข้านำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์และเพื่อคุ้มครองสุขภาพสัตว์และสุขอนามัยของผู้บริโภคส่วนกรณีการนำออกก็ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์นี้เพื่อส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับการค้าสินค้าปศุสัตว์ในระดับระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี

ข. การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศตามมาตรา 36

ตามมาตรา 36 กำหนดให้การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงได้แก่กฎกระทรวงฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2534) และกฎกระทรวงฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 กำหนดหลักเกณฑ์การส่งสัตว์หรือซากสัตว์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศซึ่งครอบคลุมสัตว์ทุกชนิดรวมถึงสุกรด้วย

จากที่กล่าวมาในมุมมองของภาคการผลิตตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกรยังไม่มีกฎหมายเข้าไปควบคุมการจัดตั้งฟาร์มและการกำหนดมาตรฐานฟาร์มโดยตรงส่วนอาหารและยาสัตว์นั้นถือได้ว่ามีกฎหมายควบคุมได้มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่งแล้วและในส่วนของโรงฆ่าชำแหละสุกรนั้นมีพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เข้ามาควบคุมส่วนการขนส่งนั้นการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศกฎหมายได้เข้ามาควบคุมไว้ดีเพียงพอแล้ว ทั้งนี้เพื่อควบคุมโรคที่อาจเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายสุกรและซากสุกร

4.1.6 สิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข

4.1.6.1 สิ่งแวดล้อม

4.1.6.1.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 7 หมวด 115 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามคำนิยามในมาตรา 4 กำหนดคำนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่มีคำที่เป็นคำสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้งกากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

2. คณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีคณะกรรมการ 3 ชุดด้วยกันคือ

2.1 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามมาตรา 12 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13

2.2 คณะกรรมการกองทุน ตามมาตรา 24 สืบเนื่องจากมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีกองทุนสิ่งแวดล้อมในกระทรวงการคลัง จึงมีการตั้งคณะกรรมการกองทุนทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการในกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 25

2.3 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 52 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 53

3. การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ตามหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดแบ่งเป็นส่วนต่างๆ เริ่มตั้งแต่ส่วนที่ 1 มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งในมาตรา 52 กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่างๆ ตามที่กำหนดในมาตรา 52 (1)-(6) ส่วนที่ 2 การวางแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งในมาตรา 35 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จัดทำ

แผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่วนที่ 3 เขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งตามมาตรา 43 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ 4 การทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 46 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามมาตรา 47-มาตรา 49

4. การควบคุมมลพิษ

ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดแบ่งเป็นส่วนต่างๆ เริ่มตั้งแต่ส่วนที่ 1 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ส่วนที่ 2 มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ซึ่งตามมาตรา 55 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสียหรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ส่วนที่ 3 เขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 59 กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่ที่มีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มจะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ส่วนที่ 4 มลพิษทางอากาศและเสียง ส่วนที่ 5 มลพิษทางน้ำ ส่วนที่ 6 มลพิษอื่นและของเสียอันตราย ส่วนที่ 7 การตรวจสอบและควบคุม และส่วนที่ 8 ค่าบริการและค่าปรับ

5. สภาพบังคับ

5.1 สภาพบังคับทางแพ่ง

หมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดความรับผิดทางแพ่ง โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่ทดแทนหรือค่าเสียหาย และผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐ

5.2 สภาพบังคับทางปกครอง

ตามมาตรา 83 (1) กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจ เสนอแนะการสั่งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการสั่งให้หยุด ใช้อุบัติการณ์ด้วยประการใดๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 78 ที่จงใจไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษต่อพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย

5.3 สภาพบังคับทางอาญา

ตามมาตรา 98-มาตรา 110 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

4.1.6.1.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ เพื่อกำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขโดยมาตรา 114 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

โดยในประกาศกำหนดเลี้ยงสุกรประเภท ก (หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกรชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์เกินกว่า 600 หน่วย) และการเลี้ยงสุกรประเภท ข (หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกรชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ 60 หน่วย แต่ไม่เกิน 600 หน่วย) เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งและห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้ทำการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากการเลี้ยงสุกรประเภท ก และประเภท ข ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

2. ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552) ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2552

วัตถุประสงค์ของการออกประกาศ เพื่อกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แก้ไขโดยมาตรา 114 แห่งพระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

โดยในประกาศกำหนดให้การระบายน้ำทั้งจากการเลี้ยงสุกรประเภทต่าง ๆ ต้องมีค่ามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในประกาศ ดังนี้

(1) การเลี้ยงสุกรประเภท ก หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์เกินกว่า 600 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง (pH Value) ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน 60 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย (Suspended Solids) ไม่เกิน 150 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี (Chemical Oxygen Demand) ไม่เกิน 300 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น (TKN หรือ Total Kjeldahl Nitrogen) ไม่เกิน 120 มิลลิกรัมต่อลิตร

(2) การเลี้ยงสุกรประเภท ข หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ 60 หน่วย แต่ไม่เกิน 600 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี ไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี ไม่เกิน 400 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร

(3) การเลี้ยงสุกรประเภท ค หมายความว่า การเลี้ยงสุกรพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ สุกรขุน หรือลูกสุกร ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปที่มีน้ำหนักหน่วยปศุสัตว์ตั้งแต่ 6 หน่วย แต่ไม่ถึง 60 หน่วยต้องมีค่าความเป็นกรดและต่าง ระหว่าง 5.5 ถึง 9 บีโอดี ไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อลิตร สารแขวนลอย ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร ซีโอดี ไม่เกิน 400 มิลลิกรัมต่อลิตร และไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็น ไม่เกิน 200 มิลลิกรัมต่อลิตร

ทั้งนี้ การตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรให้ใช้วิธีการตรวจสอบค่าความเป็นกรดและต่างให้ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและต่างของน้ำ (pH Meter) ที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า 0.1 หน่วยการตรวจสอบค่าบีโอดีให้ใช้วิธีอะไซด์ โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) หรือวิธี Membrane Electrode ที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 5 วัน ติดต่อกันการตรวจสอบค่าสารแขวนลอยให้ใช้วิธีการกรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว (Glass Fiber Filter Disc) และอบให้แห้งที่อุณหภูมิ 103 - 105 องศาเซลเซียส การตรวจสอบ ค่าซีโอดีให้ใช้วิธีย่อยสลายโดยโปตัสเซียมไดโครเมต (Potassium Dichromate Digestion) แบบ Open Reflux หรือ Closed Reflux และการตรวจสอบค่าไนโตรเจนในรูปที่เคเอ็นให้ใช้วิธีเจลดาล์ (Kjeldahl) และให้ตรวจวัดแอมโมเนียที่เกิดขึ้นด้วยวิธี Colorimetric หรือ Ammonia Selective Electrode หรือ Titrimetric Methodซึ่งต้องเป็นไปตามคู่มือวิเคราะห์น้ำเสียที่สมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ หรือตามวิธีมาตรฐานสำหรับการวิเคราะห์น้ำ และน้ำเสีย ๖ (Standard Methods for the Examination of Water and Waste water) ที่ American Public Health Association, American Water Works Association และ Water Environment Federation ของสหรัฐอเมริกา ร่วมกันกำหนดไว้ หรือตามวิธีอื่นที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศในราชกิจจานุเบกษา

4.1.6.2 การสาธารณสุข

4.1.6.2.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 16 หมวด 90 มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. คำนิยาม

ตามคำนิยามในมาตรา 4 กำหนดนิยามไว้หลายคำด้วยกัน แต่มีคำที่เป็นคำสำคัญตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักผ่อนเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสียบง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นที่พักผ่อนเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

2. คณะกรรมการ

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสุข ให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 10 และมาตรา 85 กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี เพื่อกำหนดการเปรียบเทียบคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

3. การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

ตามหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 18 กำหนดให้การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่น เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ซึ่งมาตรา 19 กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมาตรา 20 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นนั้น เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยได้

4. สุขลักษณะของอาคาร

ตามหมวด 4 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือ ดังนี้

(1) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจัดการ แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอนอาคารได้ หากปรากฏว่ามีสภาพชำรุด ทรุดโทรม หรือปล่อยให้สภาพการดำรงจนอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย

(2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารย้ายสินค้าเครื่องเรือนหรือสัมภาระออกจากอาคารนั้น หรือให้จัดการสิ่งของเครื่องเรือน หรือสัมภาระสะสมไว้มากเกินสมควร จนอาจเป็นที่ยู่ของสัตว์ หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือไม่ถูกต้องด้วยสุขลักษณะของการใช้เป็นที่อยู่อาศัย

5. เหตุรำคาญ

หมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 กำหนดให้เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ต้องประสบกับเหตุนั้น เช่น การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใดหรือมีจำนวนเกินสมควร หรืออาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานประกอบการใดไม่มีการระบายของอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้ถือเป็นเหตุรำคาญ ซึ่งมาตรา 26-28 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังนี้

(1) ห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระบับเหตุรำคาญนั้น

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ

6. การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

ตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น กำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หรือเขตที่การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดเขตดังกล่าว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ไว้อย่างน้อย 30 วัน หากไม่มีผู้ใดมารับสัตว์คืน ให้สัตว์ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น และมีอำนาจขายทอดตลาดได้

7. กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หมวด 7 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 31 ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา 32 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น และกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ เมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่ข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าวใช้บังคับ มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อกำหนดท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 56

8. สภาพบังคับ

8.1 สภาพบังคับทางปกครอง

ตามมาตรา 59 กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 15 วัน เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามหรือไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้และมาตรา 60 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพิกถอนใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏว่าถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และมีเหตุจะต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตอีก หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

8.2 สภาพบังคับทางอาญา

ตามมาตรา 68 – มาตรา 84 กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับไว้

4.1.6.2.2 กฎหมายที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538

ประกาศฉบับนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์ดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ก. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง

(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอาน้ำนม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

ข. กิจกรรมที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

(1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก

(3) การสะสมเขาสัตว์ กระดุกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป

(4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ขี้สัตว์

(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย และการขายในตลาด

(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากเปลือกหอย กระดุกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่นๆ ของสัตว์

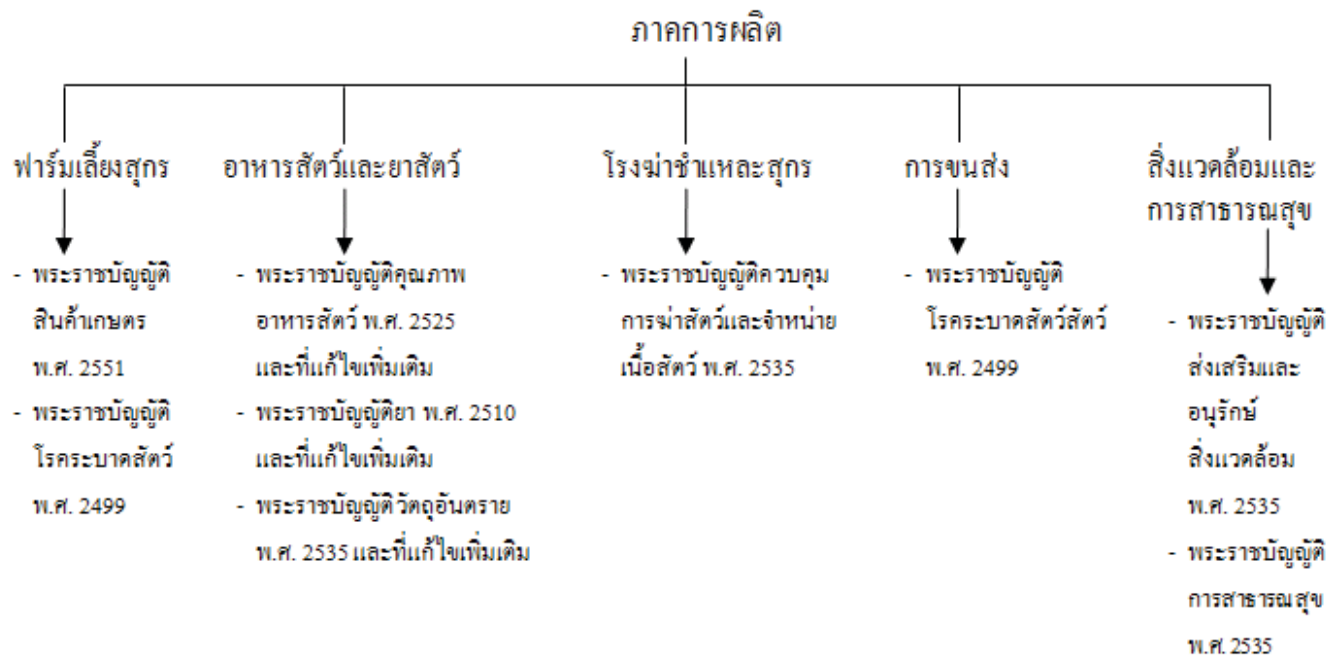
(7) การผลิต การม่ การปั่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำให้เน่าต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์

(8) การสะสมหรือการล้างครั่ง

2. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

กฎกระทรวงนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 6 (1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้ว ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ เช่น สถานประกอบกิจการต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน โรงเรียน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมายโรงงาน และกฎหมายอื่นเกี่ยวข้อง ต้องมีการเก็บรวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ต้องมีการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ตามที่กล่าวมาในส่วนของการผลิต ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกร อาหารและยาสัตว์ โรงฆ่าชำแหละสุกร การขนส่ง และสิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข ในแต่ละห่วงโซ่การผลิตต่างมีกฎหมายเข้ามาควบคุมดังปรากฏตามรูปภาพนี้ (รูปที่ 4.12)

รูปที่ 4.12 กฎหมายที่ควบคุมในภาคการผลิต

4.2 ภาคการตลาด

ปัญหาอุปสรรคทางกฎหมายในภาคการตลาดของอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกรมีดังนี้

4.2.1 การค้าสุกรและซากสุกร

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 หมวด 4 การควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ควบคุมเฉพาะการค้าสัตว์และซากสัตว์ประเภทช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือสัตว์ชนิดอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งมาตรา 21 ได้กำหนดว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดทำการค้าช้างม้าโคกระบือแพะแกะสุกรหรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน” ซึ่งตามกฎหมายกำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ พ.ศ. 2546 กำหนดให้ผู้ประสงค์จะทำการค้าช้างม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร กวาง นากหญ้า สุนัข และแมว หรือซากสัตว์ดังกล่าว และซากไก่ เป็ด และห่านที่จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบร.10) ต่อนายทะเบียนทั้งนี้การควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรเป็นการควบคุมเฉพาะการค้าในลักษณะคนกลางเท่านั้นแต่กรณีเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเป็นผู้ซื้อขายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เลี้ยงเองกฎหมายไม่ครอบคลุมถึงในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายมาควบคุมในส่วนนี้ของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการจะต้องขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงสุกร มีกฎหมายกำหนดที่ตั้งฟาร์มต้องเข้าระบบมาตรฐานฟาร์มตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งในส่วนนี้เป็นส่วนของภาคการผลิตซึ่งจะต้องผ่านการควบคุมของกฎหมายมาแล้วเมื่อมาสู่ส่วนของภาคการตลาดจึงต้องมีกฎหมายเข้ามาควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรซึ่งเป็นการเชื่อมโยงสอดรับของกฎหมายแต่ละฉบับในแต่ละห่วงโซ่การผลิตแต่ในความเป็นจริงปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งฟาร์มและกำหนดมาตรฐานฟาร์มส่วนกฎหมายควบคุมการค้าสุกรและซากสุกรมีกฎหมายบังคับตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งส่งผลให้รัฐเข้าไปควบคุมตรวจสอบการประกอบ

กิจการและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรไปยังผู้ผลิตทุกห่วงโซ่การผลิตตามหลักจากไร่นาสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) ได้แล้วผู้บริโภคยังได้บริโภคอาหารที่มาจากสัตว์ที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภคซึ่งท้ายที่สุดย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคได้ว่าเนื้อสุกรเป็นอาหารที่ปลอดภัยที่สุดเนื่องจากผ่านการควบคุมตรวจสอบโดยรัฐและสามารถตรวจสอบย้อนกลับไปยังผู้ผลิตได้ทุกขั้นตอนการผลิตตามที่กฎหมายกำหนด

4.2.2 การควบคุมการฆ่าสุกรและจำหน่ายเนื้อสุกร

การควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก. การขออนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกร

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้การตั้งโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกร และการฆ่าสุกร ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 27 ซึ่งการก่อสร้างโรงฆ่าสุกร โรงพักสุกร ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ด้วย

ข. การประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์

ตามมาตรา 24 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “เมื่อได้ฆ่าสัตว์แล้วห้ามมิให้ผู้ใดนำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์นั้นแล้ว” ทั้งนี้กฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนให้ประทับตรารับรองที่เนื้อสัตว์วัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ได้ตรวจโรคหากเนื้อสัตว์นั้นเป็นโรค หรือมีลักษณะที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหารตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาดโรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายเนื้อสัตว์นั้นเสียทั้งหมดหรือบางส่วนหรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่ควรใช้เป็นอาหารก่อนได้ตามมาตรา 24 วรรคสองแต่หากเนื้อสัตว์นั้นไม่เป็นโรคและเหมาะสมต่อการบริโภคพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะประทับตรารับรองให้จำหน่ายที่เนื้อสัตว์เพื่อให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเนื้อสัตว์นั้นได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองแล้ว

ค. การเก็บอากรและค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกร

หากเมื่อโรงฆ่าสุกรเป็นโรงฆ่าที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 แล้วการฆ่าสุกรในโรงฆ่าสัตว์จะต้องเสียอากรฆ่าสัตว์ (กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์เอกชน) หรือเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ (กรณีฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ของราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี) ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวกำหนดให้การฆ่าสุกร เพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศได้รับยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์ส่วนการฆ่าสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศต้องเสียค่าอากรการฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงอย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าควรยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์รวมทั้งค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์ค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์สำหรับการฆ่าสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศเช่นเดียวกับการยกเว้นอากรการฆ่าสัตว์สำหรับสุกรเพื่อการส่งออกทั้งนี้เพื่อจูงใจให้มีการฆ่าสุกรในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานให้มีการตรวจโรคในสุกรทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าเพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสุกรที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภค

4.2.3 การควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกร

การควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวม 2 ฉบับดังนี้

ก. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 มาตรา 4 กำหนดค่านิยมของคำว่าเนื้อสัตว์ไว้ดังนี้ “เนื้อสัตว์หมายความว่าเนื้อหรือส่วนอื่นของสัตว์ที่ตายแล้วซึ่งมิได้ปรุงแต่งให้เป็นอาหารหรือมิได้ปรุงแต่งเพื่อให้คงอยู่ไม่เปื่อยเน่าทั้งนี้ไม่ว่าจะอยู่ในร่างแห่งสัตว์นั้นหรือชำแหละแล้ว” จากค่านิยมพระราชบัญญัตินี้จึงควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรเฉพาะที่มิได้ปรุงแต่งเป็นอาหารหรือปรุงสุกและยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่โดยควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกร ตั้งแต่การฆ่าต้องฆ่าในโรงฆ่าสัตว์ ที่ได้รับอนุญาตซึ่งต้องผ่านการตรวจโรคทั้งก่อนฆ่าและหลังฆ่าและมีการตรวจเนื้อสัตว์และประทับตรารับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ได้

ข. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ได้เข้ามาควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรทั้งที่ยังมิได้แปรรูป ปรุงสุก และที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้วตามค่านิยมของคำว่า“อาหาร” ตามมาตรา 4 (2) “วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารรวมถึงวัตถุเจือปนอาหารสีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส” ซึ่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 269) พ.ศ. 2546 เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ ลงวันที่ 21 เมษายน 2546 กำหนดให้อาหารทุกชนิดมีมาตรฐานตรวจไม่พบการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์ (B-Agonist) และเกลือของสารกลุ่มนี้ รวมถึงสารในกระบวนการสร้างและสลาย (metabolites) ของสารดังกล่าว ส่วนการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนสารดังกล่าวให้เป็นไปตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนในอาหาร ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2549 ที่กำหนดให้การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนสารเคมีบางชนิดในอาหาร จะต้องใช้วิธีการตรวจวิเคราะห์และห้องปฏิบัติการที่มีความสามารถในการตรวจพบปริมาณสารปนเปื้อนได้อย่างน้อยถึงระดับที่กำหนด และต้องตรวจพบปริมาณสารปนเปื้อนน้อยกว่าปริมาณที่กำหนด สำหรับสารกลุ่มเบต้า อะโกนิสต์ (B-Agonist) และเกลือของสาร และสารในกระบวนการสร้างและสลาย ให้พบปริมาณการปนเปื้อนสารเคมีน้อยกว่า 1.0 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัมนอกจากนี้ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 303) พ.ศ. 2550 เรื่อง อาหารที่มียาสัตว์ตกค้าง ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2550 กำหนดให้อาหารที่มียาสัตว์ตกค้าง มีมาตรฐานตรวจพบยาสัตว์ตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limit, MRL) ได้ไม่เกินปริมาณที่กำหนดในบัญชีแนบท้ายประกาศ ส่วนวิธีวิเคราะห์ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประกาศกำหนด

ดังนั้นการควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จึงมีกฎหมายเข้ามาคุมถึง 2 ฉบับคือประการแรกพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกหรือเนื้อสุกรที่ยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่ในขณะที่พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกรทั้งที่ได้และมิได้แปรรูปปรุงสุก

4.2.4 มาตรฐานการรับรองคุณภาพเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกร

เมื่อเนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 เนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกและที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้วอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ขั้นตอนต่อไปจะต้องทำอย่างไรให้ผู้บริโภคทราบว่าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากเนื้อสุกรมีความปลอดภัยจริงฉะนั้นสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ในสังกัดกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์จึงได้ออกพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์และมาตรฐานระบบสำหรับสินค้าเกษตรและอาหารให้มีมาตรฐานที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้มาตรฐานความปลอดภัยสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลกทั้งนี้ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและมาตรฐานระบบสำหรับแสดงสินค้าเกษตรหรือระบบไว้ซึ่งเครื่องหมายดังกล่าวย่อมสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคได้ว่าอาหารดังกล่าวมีความปลอดภัยอย่างแท้จริงย่อมเป็นการปฏิบัติและยกระดับความปลอดภัยอาหารในสินค้าเกษตรครั้งใหญ่ของไทย

4.2.5 ตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกร

ตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่

(1) ห้างสรรพสินค้า (supermarket)

การวางจำหน่ายเนื้อสุกรทำโดยบรรจุในกล่องโฟมและหุ้มด้วยพลาสติกใสวางจำหน่ายในชั้นแช่เย็นตลอดเวลาและการวางจำหน่ายเป็นชั้นส่วนต่าง ๆ ผู้ซื้อสามารถเลือกโดยใช้คีมคีบชั้นส่วนของเนื้อสุกรที่แช่เย็นไว้เพื่อนำมาใส่ในถุงและนำไปแช่เพื่อชำระราคาต่อไป การวางจำหน่ายเนื้อสุกรในห้างสรรพสินค้าเป็นระดับที่ได้มาตรฐานมีการแช่เย็นเนื้อสุกรตลอดเวลาเมื่อโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมไปยังเนื้อสุกรน้อยและโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากเนื้อสุกรมายังผู้บริโภคเกิดขึ้นได้น้อย เนื่องจากผู้บริโภคแทบจะไม่สัมผัสกับเนื้อสุกรในขณะเลือกซื้อเลย

(2) ตลาดสด

การวางจำหน่ายเนื้อสุกรไม่มีการบรรจุในกล่องโฟมและปิดด้วยพลาสติกใสอย่างการวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้า แต่วางขายโดยวางชั้นส่วนต่าง ๆ ของสุกรบนน้ำแข็งบดอัดแน่นผู้บริโภคเลือกซื้อโดยใช้มือสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรง การวางจำหน่ายในตลาดสดมีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆ มายังเนื้อสุกรสูง เนื่องจากเนื้อสุกรวางอยู่บนน้ำแข็งซึ่งอุณหภูมิไม่สม่ำเสมออาจเกิดการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและมีโอกาสได้รับเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมในตลาดสดและผู้บริโภคมีโอกาสปนเปื้อนเชื้อโรคจากเนื้อสุกรสูง เนื่องจากสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงทั้งนี้ การควบคุมคุณภาพของซากสุกรในสถานที่จำหน่ายโดยเฉพาะในตลาดสดกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 กำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์โดยผู้ประกอบการค้าสัตว์และซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบ ร.10)

2. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ควบคุมคุณภาพของเนื้อสุกร ทรายไต้ที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกย่อมอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

3. พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เนื้อสุกรที่ยังมิได้แปรรูปปรุงสุกและที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้วเป็น "อาหาร" ตามพระราชบัญญัตินี้

4. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ครอบคลุมสุขอนามัยในตลาดสด

ดังนั้นการจำหน่ายเนื้อสุกรโดยเฉพาะในตลาดสดจึงเกี่ยวข้องกับกฎหมายถึง 4 ฉบับด้วยกัน และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ซึ่งควบคุมการออกใบอนุญาตให้ทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ (แบบ ร.10) และพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมตรวจสอบเนื้อสัตว์ที่ยังคงสภาพของซากสัตว์อยู่ยังมีได้แปรรูปปรุงสุกส่วนกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ซึ่งควบคุมตรวจสอบคุณภาพของเนื้อสัตว์ที่ยังคงสภาพซากสัตว์และที่ได้แปรรูปปรุงสุกแล้ว และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งควบคุมดูแลสุขอนามัยในตลาดสดอย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วหากการดำเนินการใดๆ มีหน่วยงานเข้าไปรับผิดชอบมากกว่า 1 หน่วยงานขึ้นไปแต่ละหน่วยงานมักถกเถียงกันว่าส่วนใดบ้างที่

หน่วยงานรับผิดชอบและคำตอบที่ได้ คือ ทั้ง 2 หน่วยงานต่างรับผิดชอบด้วยกันซึ่งเป็นการทับซ้อนของกฎหมาย แต่การที่กฎหมายทับซ้อนกันนั้นผลที่ได้มีใช้ทั้ง 2 หน่วยงานต่างแย่งกันทำงานแต่ผลที่ได้คือไม่มีใครทำงานในส่วนที่ทับซ้อนนั้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ยังลังเลอยู่ว่าตนมีอำนาจที่จะดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบในหน่วยงานของตนหรือไม่กลายเป็นว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ลงไปควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายในส่วนที่มีกฎหมายทับซ้อนส่วนนั้น

จากที่ได้กล่าวมาในมุมมองของภาคการตลาดในอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรเพื่อการบริโภคภายในประเทศยังคงมีช่องว่างของกฎหมายในหลายประการ **ประการแรก** ตลาดและสถานที่จำหน่ายสุกร โดยเฉพาะการควบคุมคุณภาพเนื้อสุกรในตลาดสดยังมีการทับซ้อนของกฎหมายและหน่วยงานผู้รับผิดชอบทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายในระดับพื้นที่ยังลังเลเกี่ยวกับอำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตนทำให้การควบคุมตรวจสอบคุณภาพเนื้อสุกรในตลาดสดจึงยังไม่เป็นผลเท่าที่ควร **ประการที่สอง** การรับรองคุณภาพของซากสุกร แม้จะมีพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ แต่ปัจจุบันการรณรงค์ให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q Mark) ยังเป็นมาตรการสมัครใจของผู้ประกอบการและการใช้เครื่องหมายดังกล่าวยังไม่แพร่หลายมากนัก

4.2 การสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในพื้นที่

จากวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยในส่วนที่ 2 ของการศึกษากฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ตามโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครปฐม ครอบคลุมการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับในเขตพื้นที่นั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเพื่อต้องการทราบแนวความคิดของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ดังกล่าว

1. วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

- 1.) ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสองพี่น้อง อำเภอมะขาม จังหวัดนครปฐม
- 2.) สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสองพี่น้อง อำเภอมะขาม จังหวัดนครปฐม
- 3.) ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสองพี่น้อง อำเภอมะขาม จังหวัดนครปฐม

2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสุกรโดยการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน และอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมต่อกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

4. วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดแนวทางการศึกษา การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ทำการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตพื้นที่ ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นมา แบ่งออกเป็น 4 ตอนเป็นคำถามแบบปลายเปิด ปลายปิด และคำถามที่มีคำตอบให้เลือกมากกว่า 1 คำตอบ

สำหรับคำถามเกี่ยวกับการให้เรียงลำดับความสำคัญ

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ให้คะแนนเท่ากับ 7 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 2 ให้คะแนนเท่ากับ 6 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 ให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 4 ให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 5 ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 6 ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ถ้าเลือกข้อคำถามที่มีความสำคัญอันดับที่ 7 ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติพรรณนา

ค่าร้อยละ ใช้ในการอธิบายเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป และใช้พรรณนากลุ่มตัวอย่าง

ค่าไคสแควร์ และค่า contingency coefficient ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมกับอำเภอที่อาศัย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชาชน ทั้งสิ้น 750 ราย จากนั้นได้ทำการคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่ไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากไม่ยอมให้คำตอบหรือไม่ตอบในฉบับนั้น หลายข้อเหลือแบบสัมภาษณ์ที่สามารถใช้ได้เป็นจำนวน 733 ราย

7. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักโดยวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆจากเอกสาร เช่น วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องบทความในวารสารเกี่ยวกับการปศุสัตว์ สินค้าเกษตร วารสารเกี่ยวกับการสัตวแพทย์ทั้งของไทยและต่างประเทศ และกฎหมายเกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตพื้นที่ส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และในส่วนของกระบวนการผลิตสุกรในประเทศไทย ได้แก่ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการสัมภาษณ์เชิงสนทนากับผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรเจ้าหน้าที่ของรัฐ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบภายในเขตการเลี้ยงสุกรและภายในจังหวัดนครปฐม

8. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร การจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกร การป้องกันและควบคุมโรคระบาดของสุกรในฟาร์มเลี้ยงสุกรมาตรฐานอาหารสัตว์ ยาสัตว์และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงฆ่าและชำแหละสุกร และการขนส่ง ตลอดจนของเสียและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกร ซึ่งกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อพิจารณาถึงจุดดีและจุดบกพร่องของกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าวโดยยก่างกฎหมายเพื่อกำหนดการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรภายในจังหวัดนครปฐมต่อไป

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ร่างกฎหมายที่กำหนดรูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- (2) ร่างกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร การควบคุมโรคระบาดสัตว์ในฟาร์ม มาตรฐานอาหารสัตว์ ยาสัตว์และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงฆ่า

ชำแหละสุกร การขนส่งสุกร ตลอดจนของเสียและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากฟาร์มเลี้ยงสุกรการจัดของเสียและสิ่งแวดล้อมภายในฟาร์มเลี้ยงสุกร การจัดการฟาร์มมาตรฐานฟาร์ม และสารตกค้าง

(3) ปรับปรุงร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการบริหารจัดการฟาร์มสุกร

ตัวชี้วัด : ร่างกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ เกี่ยวกับ

(1) เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

(2) การบริหารจัดการฟาร์มสุกรในอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรของจังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ ได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และผลการประเมินในครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 733 ราย ผลการประเมิน พบว่า

1. เพศ จากข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 รายพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ชาย	335	45.7
หญิง	385	52.5
ไม่ตอบ	13	1.8
รวม	733	100.0

2. อำเภอยุ่ปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย ได้ทำการสัมภาษณ์ประชาชนในอำเภอกำแพงแสนมากที่สุด 534 ราย (72.9 %) รองลงมาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง 130 ราย (17.7%) ที่เหลือเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอสามปราชญ์และอำเภอนครชัยศรี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอต่าง ๆ

อำเภอยุ่ปัจจุบัน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
กำแพงแสน	534	72.9
เมือง	130	17.7
สามพราน	36	4.9
นครชัยศรี	33	4.5
รวม	733	100.0

3. จำนวนปีที่ท่านอาศัยอยู่ในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 รายพบว่าร้อยละ 33.9 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 31-50 ปีร้อยละ 24.5 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 41-60 ปี โดยที่น้อยที่สุดคืออาศัยอยู่ในพื้นที่ 10 ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ 5.9 (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
10 ปีลงมา	43	5.9
11 – 20 ปี	54	7.4
21 – 30 ปี	81	11.1
31 – 40 ปี	108	14.7
41 – 50 ปี	141	19.2
51 – 60 ปี	92	12.6
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	87	11.9
ไม่ตอบ	127	17.3
รวม	733	100.0

4. อาชีพหลักของประชาชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าประชาชนมีอาชีพ รับจ้างมากที่สุด 219 ราย (29.9%) รองลงมาเป็นอาชีพ ค้าขาย 161 ราย (22.0%) โดยมีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน 153 ราย (20.9%) ประชาชนที่รับการสัมภาษณ์ประกอบอาชีพหลักเกี่ยวกับประมง น้อยที่สุด 1 ราย (0.1%) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ประกอบอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รับจ้าง	219	29.9
ค้าขาย	161	22.0
ทำไร่ นา สวน	153	20.9
เลี้ยงสัตว์	95	13.0
บริษัท/โรงงาน	21	2.9
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	1.4
ประมง	1	0.1
อื่น ๆ	69	9.4
ไม่ตอบ	4	0.5
รวม	733	100.0

5. อาชีพรองของประชาชน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าไม่มีอาชีพรอง 556 ราย (75.9) รองลงมามีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน 58 ราย (7.9%) ที่เหลือมีอาชีพรับจ้างเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ประมง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ บริษัท/โรงงาน และอื่น ๆ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีอาชีพรอง

อาชีพรอง	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ไม่มีอาชีพรอง	556	75.9
ทำไร่ นา สวน	58	7.9
รับจ้าง	42	5.7
เลี้ยงสัตว์	35	4.8
ค้าขาย	15	2.0
ประมง	7	1.0
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	0.8
บริษัท/โรงงาน	2	0.3
อื่น ๆ	12	1.6
รวม	733	100.0

6. การเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าประชาชนไม่มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย 550 ราย (75.0%) ที่เหลือ จำนวน 180 ราย (24.6%) ที่มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย

เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เลี้ยง	180	24.6
ไม่เลี้ยง	550	75.0
ไม่ตอบ	3	0.4
รวม	733	100.0

7. ชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุดในชุมชนของท่าน (ในระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากบ้านของท่าน) จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่ามีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด 319 ราย รองลงมาเลี้ยงสุกร 175 ราย (23.9%) เลี้ยงโคเนื้อ 112 ราย (15.3%) นอกนั้นเป็นการเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ และอื่น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีชนิดสัตว์ที่เลี้ยงใกล้บ้านมากที่สุด

ชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุด	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
สุกร	175	23.9
โคนม	319	43.5
โคเนื้อ	112	15.3
ไก่เนื้อ	16	2.2
ไก่ไข่	3	0.4
อื่น ๆ	100	13.6
ไม่ตอบ	8	1.1
รวม	733	100.0

หมายเหตุ อื่น ๆ ไม่มีสัตว์เลี้ยง สุนัข เป็ด ปลาสวยงาม

8. ปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารหรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านของท่าน จากการสัมภาษณ์ประชาชนจำนวน 733 ราย พบว่า มีปัญหา 192 ราย (26.2%) และไม่มีปัญหา 538 ราย (73.4%) (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน

ปัญหา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีปัญหา	192	26.2
ไม่มีปัญหา	538	73.4
ไม่ตอบ	3	0.4
รวม	733	100.0

หมายเหตุ ปัญหาที่พบคือ กลิ่น น้ำเสีย ขยะ เสียง โรคระบาดสัตว์ ตามลำดับ

9. ปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน จำแนกรายอำเภอ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กับปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ และจำแนกรายอำเภอ พบว่าอำเภอสามพรานมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหามากกว่าไม่พบปัญหา อำเภอเมืองและอำเภอนครชัยศรีมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหาใกล้เคียงกับไม่พบปัญหา ขณะที่อำเภอกำแพงแสนมีเปอร์เซ็นต์การพบปัญหาน้อยกว่าการไม่พบปัญหาค่อนข้างมาก (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่พบปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ปัญหา		รวม
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา	
กำแพงแสน	103 (14.1%)	429 (58.8%)	532 (72.9%)
นครชัยศรี	5 (0.7%)	27 (3.7%)	32 (4.4%)
สามพราน	21 (2.9%)	15 (2.1%)	36 (4.9%)
เมือง	63 (8.6%)	67 (9.2%)	130 (17.8%)
รวม	192 (26.3%)	538 (73.7%)	730 (100.0%)

หมายเหตุ ไม่ตอบ 3 ราย

10. ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์น้อย โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 48.73 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์

อำเภอ	ปัญหา		รวม	ไคสแควร์	d.f.	Sig
	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา				
กำแพงแสน	103 (14.1%)	429 (58.8%)	532 (72.9%)	48.73	1	.000
เมือง สามพราน นครชัยศรี	89 (12.2%)	109 (14.9%)	198 (27.1%)			
รวม	192 (26.3%)	538 (73.7%)	730 (100.0%)			

α เท่ากับ .05 ค่า Contingency Coefficient เท่ากับ .25

11. ปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 192 ราย ที่มีปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน พบว่ามีปัญหาจากกลิ่นมูลสัตว์มากที่สุด 157 ราย (81.8%) รองลงมาเป็นน้ำเสีย 122 ราย (63.5%)

ขยะมูลฝอย 84 ราย (43.8%) ที่เหลือเป็นปัญหาจากเสียงของสัตว์ 60 ราย (31.3%) และโรคระบาดสัตว์ 41 ราย (21.4%) (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของประชาชนกับปัญหาที่พบจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน

ปัญหาที่พบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้ำเสีย	122	63.5
กลิ่นมูลสัตว์	157	81.8
เสียงของสัตว์	60	31.3
ขยะมูลฝอย	84	43.8
โรคระบาดสัตว์	41	21.4

หมายเหตุ ปัญหาที่พบ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบและเปรียบเทียบร้อยละ จากจำนวน 192 ราย

12. การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่า ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว 488 ราย (66.6%) เห็นด้วย จำนวน 238 ราย (32.4%) ไม่ตอบ 4 ราย (1.0%) (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	238	32.4
ไม่เห็นด้วย	488	66.6
ไม่ตอบ	7	1.0
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ไปเลี้ยงรวมที่เดียวกัน สร้างรายได้ สร้างงาน
ไม่เห็นด้วย : สิ่งแวดล้อมเสีย กลิ่นเหม็น น้ำเสีย

13. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำแนกรายอำเภอจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย ใน 4 อำเภอพบว่าประชาชนในอำเภอกำแพงแสน จำนวน 437 ราย (60.2%) ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน สำหรับอีก 3 อำเภอ คือ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ความคิดเห็น		รวม
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	
กำแพงแสน	437 (60.2%)	95 (13.1%)	532 (73.3%)
นครชัยศรี	8 (1.1%)	24 (3.3%)	32 (4.4%)
สามพราน	6 (0.8%)	30 (4.1%)	36 (5.0%)
เมือง	37 (5.1%)	89 (12.3%)	126 (17.4%)
รวม	488 (67.2%)	238 (32.8%)	726 (100.0%)

หมายเหตุ : ไม่ตอบ 7 ราย

14. ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์ปานกลาง โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 201.26 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

อำเภอ	ความคิดเห็น		รวม	ไคสแควร์	d.f.	Sig
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย				
กำแพงแสน	437 (60.2%)	95 (13.1%)	532 (73.3%)	201.26	1	0.000
เมือง สามพราน นครชัยศรี	51 (7.0%)	143 (19.7%)	194 (26.7%)			
รวม	488 (67.2%)	238 (32.8%)	726 (100.0%)			

α เท่ากับ .05 ค่า Contingency Coefficient เท่ากับ .47

15. ความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎ ระเบียบ และข้อบังคับ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 733 ราย พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535) เป็นอันดับที่ 1 คิดเป็น 4,776 คะแนน อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535) คิดเป็น 4,282 คะแนน อันดับที่ 3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542) คิดเป็น 3,299 คะแนน อันดับที่ 4 เป็นการใช้อันตรายในฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535) คิดเป็น 2,577 คะแนน อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร (พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551) คิดเป็น 2,182 คะแนน อันดับที่ 6 เป็นการขายสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510) คิดเป็น 1,943 คะแนนและอันดับสุดท้ายเป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 และ พ.ศ. 2542) คิดเป็น 1,035 คะแนน (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 ความเข้มงวดในการใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	การเลือกลำดับ/ราย							คะแนน	อันดับ ที่
	1	2	3	4	5	6	7		
การควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์(พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525 และ พ.ศ. 2542)	1	2	22	43	77	157	420	1,035	7
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การใช้ยาสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510)	4	4	19	129	187	340	39	1,943	6
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542)	34	50	360	162	89	17	12	3,299	3
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอยเหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ(พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535)	149	445	83	24	10	11	6	4,282	2
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)	520	145	36	16	3	4	5	4,776	1
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
การใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร(พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535)	10	35	103	200	248	112	14	2,577	4
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		
มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร (พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551)	11	50	102	148	106	80	225	2,182	5
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)		

16. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนก และเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ตั้งอยู่ในเขตสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้หรือไม่ พบว่าประชาชนเห็นด้วยว่าฟาร์มสามารถปฏิบัติตามได้ 289 ราย (39.4%) และไม่เห็นว่าฟาร์มจะปฏิบัติตามได้ 439 ราย (59.9%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	289	39.4
ไม่เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	439	59.9
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ต้องปฏิบัติตามกฎ
ไม่เห็นด้วย : ฟาร์มทำไม่ได้ทั้งหมด ต้นทุนสูง ฟาร์มทำไม่จริง

17. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนก และเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้หรือไม่พบว่าประชาชนเห็นด้วยว่าหน่วยงานของรัฐสามารถปฏิบัติตามได้ 298 ราย (40.7%) และไม่เห็นด้วยว่าหน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติตามได้ 430 ราย (58.7%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	289	39.4
ไม่เห็นด้วยว่าปฏิบัติตามได้	430	58.7
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : ต้องปฏิบัติตามหน้าที่
ไม่เห็นด้วย : ไม่เชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่

18. สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าเห็นด้วยที่โรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่นอกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร 508 ราย (69.3%) และเห็นว่าโรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร 220 ราย (30.0%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์

สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ควรรอยู่นอกเขต	508	69.3
ควรรอยู่ในเขต	220	30.0
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ ควรรอยู่นอกเขต : ป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค

ควรรอยู่ในเขต : เพื่อเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ

19. มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 733 ราย พบว่าเห็นด้วยที่รัฐบาลสามารถใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ 563 ราย (76.8%) และไม่เห็นด้วยว่ารัฐบาลจะสามารถป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ 166 ราย (22.6%) ไม่ตอบ 5 ราย (0.7%) (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของประชาชนต่อการใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์

มาตรการเคลื่อนย้ายสัตว์	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เห็นด้วย	508	69.3
ไม่เห็นด้วย	220	30.0
ไม่ตอบ	5	0.7
รวม	733	100.0

หมายเหตุ เห็นด้วย : เป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

ไม่เห็นด้วย : ไม่เชื่อมั่นในการทำงานของรัฐ

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากจังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน พร้อมทั้งความคิดเห็นของชุมชนต่อการกำหนดเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาและวิธีดำเนินการ

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลักและข้อมูลเชิงปริมาณประกอบ โดยศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครปฐมเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในเขตพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฟาร์ม รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดเป็นเขตพื้นที่จัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ตามนโยบายของจังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่านโยบายของจังหวัดนครปฐมจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ มาตรการที่จำเป็นในการขับเคลื่อนคือมาตรการทางกฎหมาย โดยครอบคลุมกฎหมายในทุกห่วงโซการผลิตโดยได้แยกพิจารณาเป็นสามส่วน ดังนี้

1. พิจารณาความเหมาะสมในการใช้กฎหมาย เป็นแนวทางกำหนดเขตพื้นที่จัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยคำนึงถึงแนวนโยบายของจังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วยกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับที่ดินการทำเกษตร การสาธารณสุขรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองประกอบกัน

2. พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2. ผลการศึกษา

2.1 ผลการศึกษาในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษา มีกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 ฉบับ ดังนี้

1.พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

2.พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

3.พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

4.พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

5.พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

6.พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5)

พ.ศ. 2546

ผลการศึกษา พบว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 มุ่งเน้นให้เอกชนนำที่ดินของตนมาให้รัฐจัดรูปที่ดินเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และในส่วนของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มุ่งเน้นให้รัฐเป็นผู้จัดการที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกร เพื่ออยู่อาศัยและทำกินในเขตพื้นที่ที่กำหนด แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพื้นที่ในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่จะจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของเอกชนที่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย เช่น โฉนดที่ดิน เป็นต้น หากจะนำที่ดินซึ่งเป็นของเอกชนมาดำเนินการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินหรือเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 รัฐจะต้องเวนคืนที่ดินของเอกชนมาเป็นของรัฐก่อน ซึ่งรัฐต้องจ่ายเงินจำนวนมากสำหรับการเวนคืนที่ดิน เนื่องจากที่ดินในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปัจจุบันมีราคาสูงมาก ดังนั้น จังหวัดนครปฐมอาจใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครปฐมโดยกำหนดให้พื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสนเป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ซึ่งจะสามารถจัดตั้งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรได้ และสามารถให้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดข้อบังคับให้กิจการการเลี้ยงสุกร เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องได้รับอนุญาต และอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดข้อบังคับในการควบคุมการเลี้ยงสุกรได้

2.2 ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษา มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542

2.พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551

3.พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

4. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 ในส่วนของยาสัตว์อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510

5. พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เฉพาะที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสุกร

5.1 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุนั้นเกินกำหนด พ.ศ. 2539 ลงวันที่ 26 เมษายน 2539

5.2 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2541

5.3 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย และกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2545

6. พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530

7. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551

8. พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ที่เกี่ยวกับโรงฆ่าชำแหละสุกร

8.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535

8.2 ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการบังคับใช้ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (ระบบ HACCP) สำหรับโรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 31 มกราคม 2547

9. พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

9.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

9.2 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552) ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2552

10. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

10.1 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2538

10.2 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545

ผลการศึกษาพบว่าในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้นไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรงในส่วนของการกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่องมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ที่กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงมาตรการสมัครใจมิได้บังคับให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกรต้องมาขึ้นทะเบียน ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองมาตรฐานนั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ทั้งนี้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามระเบียบดังกล่าวเป็นกฎเกณฑ์ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มมาตรฐานได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานที่กำหนดหรือในระดับมาตรฐานที่สูงกว่า

แต่อย่างไรก็ตาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้มาตรการทางกฎหมายโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติสภาพาบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาพาบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติของตนเพื่อกำหนดกิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุมและออกข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสุกรได้

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ การสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ได้แก่พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527 และ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการควบคุมไว้เป็นการเฉพาะแล้ว โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อเป็นการใช้มาตรการในการควบคุมมาตรฐานในสถานที่เลี้ยงสุกร และเพื่อควบคุมสุขอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติสภาพาบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาพาบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติควบคุมการเลี้ยงสุกรได้โดยกำหนดให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในเขตพื้นที่ ต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดในการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร การป้องกันโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหาร ยาสัตว์ และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์ม รวมถึงสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุขได้แก่การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร และการตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 อีกทั้ง อาคารเรือนโรงของฟาร์มเลี้ยงสุกรต้องมีการระบายของอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือการควบคุมสารเป็นพิษมีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็น

พิษอย่างพอเพียงเพื่อมิให้เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ในส่วน of โรงฆ่าและสุกรนั้น ต้องเป็นโรงฆ่าและสุกรที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกรโรงพักสุกรและการฆ่าสุกรจากรัฐ (กรมปศุสัตว์) ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535 ซึ่งโรงฆ่าและสุกรต้องอยู่ห่างจากรัศมีของพื้นที่จัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรและตลาดนัดค้าสัตว์ไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร อีกทั้งรัฐต้องสามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบมาตรฐานการประกอบกิจการและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรได้ทุกขั้นตอนการผลิตโดยต้องมีมาตรการการรับรองคุณภาพของซากสุกรด้วยเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q Mark) ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมได้ทุกห่วงโซ่การผลิตตามหลักจากฟาร์มสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสุกรที่มาจากสุกรที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภคอันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

สำหรับตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรภายในประเทศ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

(1) ห้างสรรพสินค้า (supermarket)

เนื้อสุกรที่วางจำหน่ายทำโดยบรรจุในกล่องโฟมและหุ้มด้วยพลาสติกใสวางจำหน่ายในชั้นแช่เย็นตลอดเวลาและการวางจำหน่ายเป็นชั้นส่วนต่างๆ ผู้ซื้อสามารถเลือกโดยใช้คีมคีบชั้นส่วนของเนื้อสุกรที่แช่เย็นไว้เพื่อนำมาใส่ในถุงและนำไปแช่เพื่อชำระราคาต่อไปการวางจำหน่ายเนื้อสุกรในห้างสรรพสินค้าเป็นระดับที่ได้มาตรฐานมีการแช่เย็นเนื้อสุกรตลอดเวลามีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมไปยังเนื้อสุกรน้อยและโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคจากเนื้อสุกรมายังผู้บริโภคเกิดขึ้นได้น้อยเนื่องจากผู้บริโภคแทบจะไม่สัมผัสกับเนื้อสุกรในขณะเลือกซื้อเลย

(2) ตลาดสด

เนื้อสุกรที่วางจำหน่ายไม่มีการบรรจุในกล่องโฟมและปิดด้วยพลาสติกใสอย่างการวางจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าแต่วางขายโดยวางชั้นส่วนต่าง ๆ ของสุกรบนน้ำแข็งบดอัดแน่นผู้บริโภคเลือกซื้อโดยใช้มือสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงการวางจำหน่ายในตลาดสดมีโอกาสปนเปื้อนของเชื้อโรคต่างๆมายังเนื้อสุกรสูงเนื่องจากเนื้อสุกรวางอยู่บนน้ำแข็งซึ่งอุณหภูมิไม่สม่ำเสมออาจเกิดการเจริญเติบโตของเชื้อโรคและมีโอกาสได้รับเชื้อโรคจากสิ่งแวดล้อมในตลาดสดและบริโภคมีโอกาสปนเปื้อนเชื้อโรคจากเนื้อสุกรสูงเนื่องจากสัมผัสกับเนื้อสุกรโดยตรงทั้งนี้หน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(กรมปศุสัตว์)ควรมีมาตรการในการควบคุม กำกับดูแล คุณภาพของเนื้อสุกรในสถานที่จำหน่ายโดยเฉพาะในตลาดสด

2.3. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ดังต่อไปนี้

1.ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอสองพี่น้องและอำเภอมะเมือง จังหวัดนครปฐม

2.สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

3.ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ใน เขตตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 733 ราย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน (multi –stage sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ก. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 72.9 ที่เหลือมีที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง ร้อยละ 33.9 อาศัยอยู่ในพื้นที่มานาน 31-50 ปี มีอาชีพหลักคือ รับจ้าง และไม่มีอาชีพรองถึงร้อยละ 75.9

ข. สภาพการเลี้ยงสัตว์ในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 ไม่ได้เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคหรือจำหน่าย สำหรับชนิดสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุดเป็นหมูชน (ในระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตร จากบ้าน) คือโคนม รองลงมาเป็นสุกร โดยส่วนใหญ่ไม่พบ ปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารหรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน ถึงร้อยละ 73.4 จากการหา ความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับปัญหาที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์ หรือโรงฆ่าสัตว์พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์น้อย โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 48.73 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000

ในกรณีที่มีปัญหาจากการเลี้ยงสัตว์หรือโรงงานผลิตอาหารสัตว์หรือโรงฆ่าสัตว์ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้าน พบว่ามีปัญหาจากกลิ่นมูลสัตว์มากที่สุด ร้อยละ 81.8 รองลงมาเป็นน้ำเสีย ร้อยละ 63.5 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.6 ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว เมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่า ไม่ เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 60.2 สำหรับอีก 3 อำเภอคือ อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วย มากกว่าไม่เห็นด้วย เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอำเภอที่อาศัยกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการ เลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ามีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และมีความสัมพันธ์ปานกลาง โดยค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 201.26 มี df เท่ากับ 1 ค่า Sig เท่ากับ 0.000

ค. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยง สุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน อำเภอ นครชัยศรี อำเภอสสามพรานและ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับใดที่รัฐบาลต้องเข้มงวด มากที่สุดโดยเรียงลำดับความสำคัญจากลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการปล่อยของ เสียจากฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 เป็นการกักจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535) อันดับที่3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร(พระราชบัญญัติโรค ระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542) อันดับที่ 4 เป็น การใช้สารอันตรายในฟาร์มสุกร (พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535) อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร

(พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551) อันดับที่ 6 เป็นการใชยาสำหรับสัตว์ (พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510) และอันดับสุดท้าย เป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2542)

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของฟาร์มสุกร กรณีถ้ามีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและเขตตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าฟาร์มจะปฏิบัติตามได้ ร้อยละ 59.9 โดยให้เหตุผลว่าต้องใช้ทุนสูงและฟาร์มไม่สามารถทำตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้ทั้งหมด โดยเฉพาะเรื่องกลิ่น เช่นเดียวกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.7 ไม่เชื่อมั่นว่ารัฐ จะสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้ โดยให้เหตุผลว่า เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่จริงจัง และปล่อยปละละเลย

สำหรับสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่โรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่นอกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ร้อยละ 69.3% โดยให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และยังเห็นด้วยที่รัฐบาลจะสามารถใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดในการป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ ร้อยละ 76.8

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ควรกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยออกกฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม เพื่อกำหนดให้มีเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในท้องที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมเป็นที่ดินประเภทชนบท และปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการดังกล่าวได้ และกำหนดให้ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย
- (3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม
- (4) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่
- (5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (6) การประมงน้ำกร่อย

3.2 ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สมควรออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตน โดยนำมาตรการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสัตว์ (สุกร) ได้ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการการเลี้ยงสุกรต้องขออนุญาตประกอบกิจการต่อองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ซึ่งการกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการการเลี้ยงสุกร สามารถกระทำได้โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่ง

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ มาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติให้กิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุม

2. ในภาคการผลิต ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกร อาหารและยาสัตว์ โรงฆ่าชำแหละสุกร การขนส่ง และสิ่งแวดล้อมและการสาธารณสุข ในแต่ละห่วงโซ่การผลิต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ควรมีกฎหมายในการกำกับดูแล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ควรใช้มาตรการทางกฎหมายโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติของตน เพื่อควบคุมการดำเนินกิจการของฟาร์มเลี้ยงสุกรให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายโดยการออกข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสุกร

3.3 ในส่วนของความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

1. ควรจัดเวทีสาธารณะโดยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเกี่ยวกับกฎหมาย การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และข้อบัญญัติต้องระบอการปกครองส่วนท้องถิ่นในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและการควบคุมการเลี้ยงสุกร

2. ควรชี้แจงรายละเอียด โครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมรวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ

4.4 ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร และข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม

1. ร่างกฎหมายกำหนดเขตการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมสามารถกำหนดเขตการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการโดยใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2525 และพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 โดยออกกฎกระทรวงบังคับใช้ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ร่าง
กฎกระทรวง
ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3)พ.ศ. 2535 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 มาตรา 42 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ1 ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่จังหวัดนครปฐมภายในแนวเขตตามแผนที่ที่แสดงพร้อมข้อกำหนดนี้

ข้อ2 การวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมนี้ มีวัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยและสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

(2) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชิงนิเวศและเชิงสุขภาพ

(3) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและพระพุทธศาสนา

(4) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและการจ้างงานรองรับการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานครที่มีการวางแผนจัดเตรียมพื้นที่อย่างมีระบบ

(5) เพื่อให้จังหวัดนครปฐมเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิจัยด้านการเกษตรวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

ข้อ3 ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมนี้มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบชุมชนการใช้ประโยชน์ที่ดินโครงสร้างพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งกำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการ

เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงานโครงการการพัฒนาพื้นที่และบริการสาธารณะต่างๆให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมโดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (1) ดำรงรักษาพื้นที่ที่มีคุณค่าทางด้านเกษตรกรรมให้เป็นแหล่งผลิตอาหารอย่างยั่งยืน
- (2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและโครงข่ายคมนาคมขนส่งให้ทั่วถึงสอดคล้องกับระบบการใช้ที่ดิน
- (3) อนุรักษ์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (4) อนุรักษ์โบราณสถานแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ4 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐมให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทพร้อมข้อกำหนดนี้

ข้อ5 การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภททำข้อกำหนดนี้ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.16 ที่กำหนดไว้เป็นสีชมพูให้เป็นที่ดินประเภทชุมชน
- (2) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.2 ที่กำหนดให้เป็นสีม่วงให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
- (3) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.15 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม
- (4) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมีกรอบและเส้นทแยงสีม่วงอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์
- (5) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 5.1 ถึงหมายเลข 5.7 ที่กำหนดไว้เป็นสีขาวยามีกรอบและเส้นทแยงสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภทอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม
- (6) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.2 ที่กำหนดไว้เป็นสีฟ้าให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมง
- (7) ที่ดินในบริเวณหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.3 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ข้อ6 ที่ดินประเภทชุมชนให้ใช้ประโยชน์ที่ดินดังต่อไปนี้

6.1 ที่ดินหมายเลข 1.9 การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามกฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองนครปฐม (พ.ศ. 2544)

6.2 ที่ดินบริเวณอื่นนอกจากบริเวณหมายเลข 1.9 ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน
- (2) สถานที่บรรจุก๊าซสถานที่เก็บก๊าซและห้องบรรจุก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานบริการจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซและสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
- (3) สถานที่ที่ใช้เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อจำหน่ายที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเว้นแต่เป็นสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม
(5) เลี้ยงม้าโคกระบือสุกรแพะแกะห่านเป็ดไก่งูจระเข้หรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเพื่อการค้า

(6) โรงฆ่าสัตว์

(7) ไซโลเก็บผลิตผลการเกษตร

(8) คลังเก็บวัตถุดิบทราย

(9) กำจัดมูลฝอย

6.3กฎกระทรวงผังเมืองรวมเมืองนครปฐม (พ.ศ. 2544) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการใช้บังคับแล้วการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน 6.2

ข้อ 7 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

(2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(4) ประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

(5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

ทั้งนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำคลองหรือแหล่งน้ำสาธารณะให้มีที่ว่างตามแนวนานริมฝั่งแม่น้ำคลองหรือแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 15 เมตร

ข้อ 8 ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

(2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม

(5) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

(6) การเลี้ยงสุกรตั้งแต่๑๐ตัวขึ้นไปเพื่อการค้า

(7) การประมงน้ำกร่อย

ข้อ 9 ที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

(2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(4) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

(5) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(6) การประมงน้ำกร่อย

ข้อ 10 ที่ดินประเภทอนุรักษ์รักษาน้ำและเกษตรกรรมให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการนอกจากที่กำหนดตามวรรคสอง

ที่ดินประเภทนี้ห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเว้นแต่โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีท้ายข้อกำหนดนี้และโรงงานบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

(2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(3) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรม

(4) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบอุตสาหกรรม

(5) การอยู่อาศัยหรือประกอบพาณิชยกรรมประเภทอาคารขนาดใหญ่

(6) สนามกอล์ฟ

(7) กำจัดมูลฝอย

(8) ซื่อขายเศษวัสดุ

(9) การเลี้ยงสุกรตั้งแต่ 10 ตัวขึ้นไปเพื่อการค้า

(10) การประมงน้ำกร่อย

(11) การขุดดินเพื่อการค้าตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

ข้อ 11 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเฉพาะที่เป็นของรัฐให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ที่ดินประเภทนี้ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการอยู่อาศัยและเกษตรกรรมเท่านั้นและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) เลี้ยงม้าโคกระบือสุกรแพะแกะห่านเป็ดไก่จิ้งจอกหรือสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเพื่อการค้า

(2) จัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย

(3) การอยู่อาศัยประเภทอาคารขนาดใหญ่

ข้อ 12 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมงให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือเกี่ยวข้องกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมการประมงหรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

ข้อ 13 ให้โรงงานที่มีใช้โรงงานตามประเภทชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีแนบท้ายข้อกำหนดนี้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับและยังประกอบกิจการอยู่ในปัจจุบันขยายพื้นที่โรงงานเฉพาะเพื่อใช้ในการผลิตได้อีกไม่เกินหนึ่งเท่าของพื้นที่โรงงานที่ใช้ในการผลิตเดิมพื้นที่โรงงานที่ขยายได้ต้องเป็นพื้นที่ในที่ดินแปลงเดียวกันหรือติดต่อกันกับแปลงเดียวกันกับแปลงที่ดินที่เป็นที่ตั้งของโรงงานเดิมและเจ้าของโรงงานเดิมเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิ์ครอบครองอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับหรือเป็นพื้นที่ในที่ดินที่เคยเป็นกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของเจ้าของโรงงานเดิมอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ 14 ในบริเวณแนวเขตผังเมืองรวมนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบพาณิชยกรรมประเภทค้าปลีกค้าส่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการพาณิชยกรรม ค้าปลีก ค้าส่งทำข้อกำหนดนี้

ความในวรรคแรกไม่ให้อยู่บังคับกับที่ดินในบริเวณตามกฎหมายกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ ตำบลบางระทิก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ขิง ตำบลท่าตลาด ตำบลยายชา ตำบลท่าข้าม ตำบลอ้อมใหญ่ และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2547 และไม่ให้อยู่บังคับกับที่ดินในบริเวณตามกฎหมายกระทรวงกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารบางชนิด หรือบางประเภทในพื้นที่บางส่วนในท้องที่ ตำบลนครปฐม ตำบลวังตะกู ตำบลบ่อพลับ ตำบลมาบแค ตำบลทุ่งน้อย ตำบลสามควายเผือก ตำบลหนองปากโลง ตำบลโพรงมะเดื่อ ตำบลสนามจันทร์ ตำบลลำพระยา ตำบลธรรมศาลา ตำบลพระปฐมเจดีย์ ตำบลหนองดินแดง ตำบลพระประโทน ตำบลห้วยจรเข้ม้า ตำบลบางแขม ตำบลสระกระเทียม ตำบลถนนขาด ตำบลวังเย็น และตำบลสวนป่าน อำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2547

ข้อ 15 ภายหลังกฎหมายนี้มีผลใช้บังคับหากมีการออกกฎหมายให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในบริเวณใดภายในแนวเขตตามกฎหมายกระทรวงนี้การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามกฎหมายที่ได้มีการออกใช้บังคับ ภายหลังนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ เดือน.....พ.ศ.

.....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

2. ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สามารถออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตนโดยนำมาตรการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่การกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมซึ่งกำหนดให้การเลี้ยงสัตว์เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมด้วย ทั้งสามารถกำหนดข้อบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงสุกร มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสุกรได้

2.1 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

2.1.1 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.

ร่าง
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก
เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2552

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและนายอำเภอกำแพงแสนให้ความเห็นชอบ จึงตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก นับแต่เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกแล้ว 7 วัน

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบัญญัติตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2548 บรรดาข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ 4 ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 ในข้อบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“ผู้ดำเนินการกิจการ” หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของหรือบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการสถานประกอบกิจการนั้น

“คนงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“มลพิษทางเสียง” หมายความว่า สภาวะของเสียงอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษความสั่นสะเทือน” หมายความว่า สภาวะของความสั่นสะเทือนอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สภาวะของอากาศอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางน้ำ” หมายความว่า สภาวะของน้ำที่อันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกลูกนก

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ข้อ 6 ให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องมีการควบคุมภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุกลูกนก

6.1 กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลานหรือแมลง

(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม

(3) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

6.2 กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

(1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก

(3) การสะสมเขาสัตว์ กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป

(4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไขสัตว์

(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย และการขายในตลาด

(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากเปลือกหอย กระดุกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่น ๆ ของสัตว์

(7) การผลิต การโม่ การป่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์

(8) การสะสมหรือการล้างครั่ง

6.3 กิจกรรมเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม

(1) การผลิตเนย เนยเทียม

(2) การผลิตกะปิ น้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยวหอยดองหรือซอสปรุงรสอื่น ๆ ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(3) การผลิต การหมัก การสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(5) การนึ่ง การต้ม การเคี่ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจากสัตว์ พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตั้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การแช่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(7) การผลิตเส้นบะหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี๊ยมอี

(8) การผลิตเบะแซ

(9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด

(10) การประกอบกิจการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปียะ

(11) การแกะ การล้างสัตว์น้ำ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ บรรจุกระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(13) การผลิต การแบ่งบรรจุน้ำตาล

(14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำมันวัว

(15) การผลิต การแบ่งบรรจุเอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู

(16) การคั่วกาแฟ

(17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร

(18) การผลิตผงชูรส

(19) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค

(20) การตาก การหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่นยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(21) การผลิต การบรรจุใบชาแห้ง ชาผงหรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่น ๆ

(22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(23) การผลิตบะหมี่ มักกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

ในครัวเรือน

(24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร

(25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในสถานที่จำหน่ายอาหารและเพื่อการบริโภค

(26) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป

6.4 กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง

(1) การผลิต การโม่ การบด การผสม การบรรจุยาด้วยเครื่องจักร

(2) การผลิต การบรรจุยาสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ เครื่องสำอางต่าง ๆ

(3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี

(4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าปิดแผล ผ้าอนามัย ผ้าอ้อมสำเร็จรูป

(5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่าง ๆ

6.5 กิจการเกี่ยวกับการเกษตร

(1) การอัด การสกัดเอาน้ำมันจากพืช

(2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ

(3) การผลิตแบ่งแบ่งมันสำปะหลัง แบ่งสาหร่ายหรือแบ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันด้วย

เครื่องจักร

(4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร

(5) การผลิตยาสูบ

(6) การขัด การกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร

(7) การผลิต การสะสมปุ๋ย

(8) การผลิตไยมะพร้าวหรือวัตถุดิบคล้ายคลึงกันด้วยเครื่องจักร

(9) การตาก การสะสมหรือขนถ่ายมันสำปะหลัง

6.6 กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่

(1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ

(2) การหลอม การหล่อ การถลุงแร่หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)

(3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การตัด การประสาน การรีด การอัดโลหะด้วย

เครื่องจักร หรือก๊าซหรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)

(4) การเคลือบ การชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิลหรือโลหะอื่นใด

ยกเว้นกิจการใน (1)

(5) การขัด การล้างโลหะด้วยเครื่องจักร สารเคมี หรือวิธีอื่นใดยกเว้นกิจการใน (1)

(6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือกหรือการล้างแร่

6.7 กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องจักรกล

(1) การต่อ การประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิมยานยนต์

(2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบปรับอากาศหรืออุปกรณ์ที่เป็น

ส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลซึ่งมีไว้บริการหรือ

จำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้นมีการซ่อมหรือปรับปรุงยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย

(4) การล้าง การอัดฉีดยานยนต์

(5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่

(6) การปะการเชื่อมยาง

(7) การอัดผ้าเบรก ผ้าคลัตช์

6.8 กิจกรรมเกี่ยวกับไม้

(1) การผลิตไม้ขีดไฟ

(2) การเลื่อย การซอย การตัด การไส การเจาะ การขุดร่อง การทำคิ้วหรือการตัดไม้ด้วย

เครื่องจักร

(3) การประดิษฐ์ไม้ หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพันการทาสารเคลือบเงาสี หรือการแต่งสำเร็จ ผลิตภัณฑ์จากไม้หรือหวาย

(4) การอบไม้

(5) การผลิตรูปด้วยเครื่องจักร

(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ

(7) การผลิตกระดาษต่าง ๆ

(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน ยกเว้น เพื่อใช้ในครัวเรือน

6.9 กิจกรรมเกี่ยวกับการบริการ

(1) กิจกรรม สปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(2) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(4) การประกอบกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน

(5) การประกอบกิจการห้องพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่น ๆ

ในทำนองเดียวกัน

(6) การประกอบกิจการโรงแรมหรุสพ

(7) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงิง ดิสโกเทก คาราโอเกะ หรือการแสดงอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(8) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันเว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1)

(9) การจัดให้มีการเล่นสเก็ต โดยมีแสงหรือเสียงประกอบ หรือการเล่นอื่นในทำนองเดียวกัน

(10) การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(11) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนัก โดยวิธีการควบคุมทางโภชนาการ ให้ อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ การบริหารร่างกายหรือโดยวิธีอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(12) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม

(13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟหรือสถานที่ฝึกซ้อมกอล์ฟ

(14) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุขวิทยาศาสตร์ และ

สิ่งแวดล้อม

(15) การสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น ๆ

6.10 กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งทอ

ตั้งแต่ 5 กี่ขึ้นไป

- (1) การปั่นด้าย การกรอด้วยเครื่องจักร หรือการทอผ้าด้วยกี่กระตุก
- (2) การสะสมปอ ป่าน ผ้ายหรือนุ่น
- (3) การปั่นฝ้ายหรือนุ่นด้วยเครื่องจักร
- (4) การทอเสื้อ กระสอบ พรหม หรือสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร
- (5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ ๕ เครื่องขึ้นไป
- (6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่น ๆ
- (7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลับผ้าด้วยเครื่องจักร
- (8) การย้อม การกีดสีผ้าหรือสิ่งทออื่น ๆ

6.11 กิจกรรมเกี่ยวกับหิน ดิน ทราบ ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

ผ้าคลัตช์ กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง ผ้าเพดาน ท่อน้ำ เป็นต้น

- (1) การผลิตภาชนะดินเผาหรือผลิตภัณฑ์ดินเผา
- (2) การระเบิด การโม่ การป่นหินด้วยเครื่องจักร
- (3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (4) การสะสม การผสมซีเมนต์ หิน ทราบ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (5) การเจียรไนเพชร พลอย หิน กระเจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (6) การเลื่อย การตัด หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่าง ๆ
- (7) การผลิตซอล์ ปูนปลาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผาหินปูน
- (8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบหรือส่วนผสม เช่น ผ้าเบรก
- (9) การผลิตกระจกหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (10) การผลิตกระดาษทราบ
- (11) การผลิตใยแก้วหรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว

6.12 กิจกรรมเกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี

ต่าง ๆ

หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

คล้ายคลึง

- (1) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งกรด ต่าง สารออกซิไดซ์ หรือสารตัวทำละลาย
- (2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ
- (3) การผลิต การกลั่น การสะสม การขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม
- (4) การผลิต การสะสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก
- (5) การฟอสส์ ยกเว้นกิจการใน 7 (1)
- (6) การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์
- (7) การโม่ การบดชั้น
- (8) การผลิตสีหรือน้ำมันผสมสี
- (9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่ายหรือฟิล์มภาพยนตร์
- (10) การเคลือบ การชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่
- (11) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

(12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง
(13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง
(14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิงหรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง

(15) การผลิตเซลล์หรือสารเคลือบเงา
(16) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืช หรือพาหะนำโรค
(17) การผลิต การบรรจุ การสะสมกาว

6.13 กิจการอื่น ๆ

(1) การพิมพ์หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร
(2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

อุปกรณ์ไฟฟ้า

(3) การผลิตเทียน เทียนไขหรือวัตถุที่คล้ายคลึง
(4) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว หรือการถ่ายเอกสาร
(5) การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้งานแล้วหรือเหลือใช้
(6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า
(7) การล้างขวด ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว
(8) การพิมพ์สีลงบนวัตถุที่มีสีสิ่งทอ
(9) การก่อสร้าง
(10) กิจการทำเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือแพปลา

ข้อ 7 ผู้ดำเนินการกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกกำหนด กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับแล้วนั้น ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขตามข้อบัญญัตินี้

สถานประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามข้อบัญญัตินี้ที่ตั้งอยู่ในเขตที่กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีผลใช้บังคับ หรือสถานประกอบกิจการใดที่เข้าข่ายเป็นโรงงาน หรือมีการประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่กรณี

หมวด 2

สถานที่ตั้ง ลักษณะอาคาร และการสุขาภิบาล

ข้อ 8 สถานประกอบกิจการต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน โรงเรียน สถานับการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่สถานประกอบกิจการที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน สถานประกอบกิจการนั้นจะต้องมีสถานที่ตั้งตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงลักษณะของการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการนั้น ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อเหตุรำคาญด้วย

ข้อ 9 สถานประกอบกิจการที่มีอาคาร ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง เหมาะสมที่จะประกอบกิจการที่ขออนุญาตได้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง บันไดหนีไฟหรือทางออกฉุกเฉินมีลักษณะเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง มีแสงสว่าง เพียงพอ และมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงชัดเจน โดยทางออกฉุกเฉินต้องมีไฟส่องสว่างฉุกเฉินเมื่อระบบไฟฟ้าปกติขัดข้อง

(2) ต้องจัดให้มีระบบการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

ข้อ 10 สถานประกอบกิจการที่คณงานอาจเปราะเปื้อนจากสารเคมี วัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพต้องจัดให้มีที่อาบน้ำฉุกเฉิน ที่ล้างตาฉุกเฉิน ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคุณสมบัติของวัตถุอันตรายและขนาดของการประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11 สถานประกอบกิจการต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(1) มีภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทมูลฝอย รวมทั้งมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับและบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ

(2) ในกรณีที่มีการกำจัดเอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

(3) กรณีที่มีมูลฝอยที่ปนเปื้อนสารพิษหรือวัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 12 สถานประกอบกิจการต้องมีการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ข้อ 13 สถานประกอบกิจการที่มีโรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้สำหรับการประกอบอาหาร การปรุงอาหาร การเสิร์ฟอาหารสำหรับคณงาน ต้องมีการดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยสถานจำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร

ข้อ 14 สถานประกอบกิจการต้องจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัยเป็นสัดส่วน และต้องรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

หมวด 3

การอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ข้อ 15 สถานประกอบกิจการต้องมีมาตรการความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 16 สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีการป้องกันเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

(1) มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง ตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จะต้องมีระบบบันทึกการบำรุงรักษา เครื่องดับเพลิงอย่างน้อยหกเดือนต่อครั้ง และมีการฝึกอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นจาก หน่วยงานที่ทางราชการกำหนดหรือยอมรับให้แก่คณงานไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนคณงานในสถานประกอบกิจการนั้น

(2) กรณีที่มีวัตถุดิบตราย ต้องมีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับเก็บรักษาวัตถุดิบตรายหรือสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออန္คิภัยได้ง่ายไว้โดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุดิบตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด 4

การควบคุมของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่เกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ

ข้อ 17 สถานประกอบการใดที่การประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงหรือความสั่นสะเทือน มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ของเสียอันตราย หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุดิบตราย จะต้องดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนงานและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

ข้อ 18 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ข้อ 19 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้ พร้อมกับเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน
- (2) สำเนาใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (3) อื่น ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกกำหนด

ข้อ 20 ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขอันเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องทำความสะอาดสถานที่ประกอบการให้สะอาดและปลอดภัย
- (2) ต้องประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- (3) ต้องรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบการทุกอย่างให้สะอาดอยู่เสมอถ้าเศษวัตถุหรือวัตถุแห่งกิจการนั้นจัดใช้เป็นอาหาร ต้องป้องกันวัตถุนั้นให้พ้นจากฝุ่นละออง แมลงและสัตว์อื่น ๆ
- (4) ต้องรักษาสถานที่อย่าให้เป็นที่พักพิงแมลงวัน หรือสัตว์นำโรคอื่น ๆ
- (5) ถ้าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติมสถานที่ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน
- (6) ต้องยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขเข้าตรวจสอบสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนวิธีการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้นได้ในเวลาอันสมควรเมื่อได้รับแจ้งความประสงค์ให้ทราบแล้ว
- (7) สถานที่นั้นต้องตั้งในทำเลซึ่งจะทำรางระบายน้ำ ระบายน้ำโสโครกให้พ้นจากที่นั้นโดยสะดวก
- (8) ต้องทำรางระบายน้ำไปสู่รางระบายน้ำสาธารณะหรือบ่อซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัตถุถาวรไม่ซึมไม่รั่ว น้ำไหลได้สะดวก
- (9) การระบายน้ำ และรางระบายน้ำ ต้องไม่มีลักษณะเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ใช้น้ำในทางสาธารณะหรือผู้อาศัยใกล้เคียง

(10) เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า สถานที่ใดสมควรจะต้องทำพื้นด้วยวัตถุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วไหลหรือขังได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำโสโครก หรือทำการจัดน้ำโสโครกไขมัน

ให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล หรือต้องมีเครื่องระบายน้ำเครื่องป้องกันควันมูลเก่ากลิ่นไอ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อื่นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่

(11) ต้องให้มีแสงสว่างและทางระบายอากาศเพียงพอ และต้องจัดสถานที่ให้มีที่อยู่อาศัยของสัตว์และแมลงนำโรค

(12) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่การประกอบกิจการนั้น

(13) ต้องมีที่รองรับมูลฝอยอันได้สุกสุก

(14) ต้องมีส้วมอันได้สุกสุกให้เพียงพอแก่จำนวนคนที่ทำการอยู่ในสถานที่นั้นและต้องอยู่ในที่เหมาะสมและเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นชอบรวมทั้งต้องมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

(15) สถานที่เลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ

(16) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะ ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ

ข้อ 21 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมด และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอแก่ผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อบัญญัตินี้

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 22 ในการออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัตินี้ก็ได้

ใบอนุญาต ให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ข้อ 23 ผู้ขอใบอนุญาตต้องมารับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากไม่มารับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาตตามคำขอ

ข้อ 24 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามข้อบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เท่านั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียม และให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อบัญญัตินี้

ข้อ 25 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

สำหรับกรณีที่เป็นการขอต่ออายุใบอนุญาตตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

ข้อ 26 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

ข้อ 27 ผู้ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

ข้อ 28 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำสำเนาบันทึกการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายมาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

(2) ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำใบอนุญาตเดิมเท่าที่เหลืออยู่ มาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

ข้อ 29 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัติ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 30 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ และการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือมีผลกระทบ ต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

ข้อ 31 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ไม่พบผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้รับ

ใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้รับทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ 32 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ 33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ข้อ 34 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....
(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

คำขอรับ

ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เขียนที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....หมู่ที่.....ถนน

.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด

.....โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ประเภท.....ต่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

(เจ้าพนักงานท้องถิ่น)

พร้อมคำขอนี้ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ มาด้วยแล้วดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. สำเนาบัตรประจำตัว(ประชาชน/ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ)
- 3.....
4.

แผนที่ตั้งสถานที่ประกอบกิจการ โดยสังเขป

(ลงชื่อ)

ผู้ขอรับใบอนุญาต

(.....)

บัญชีแนบท้ายอัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับที่	รายการ	บาท
1	กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	
	(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง	
	- การเลี้ยงสุกร ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
	ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
	ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงโคกระบือ ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
	ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
	ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงเปิดไก่อ่าน ฟาร์มขนาดเล็กตั้งแต่ 100 - 300 ตัว	200.-
	ฟาร์มขนาดกลางตั้งแต่ 301 – 500 ตัว	300.-
	ฟาร์มขนาดใหญ่ตั้งแต่ 501 ตัวขึ้นไป	500.-
2	- การเลี้ยงกึ่งปลาตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป	200.-
	- การเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 100 ตร.ม. ขึ้นไป	200.-
	(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม	200.-
	(3) การประกอบกิจการเลี้ยงรวบรวมสัตว์หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม	200.-
	กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์	
	(1) การฆ่าสัตว์ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(2) การฟอกหนังสัตว์ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก	200.-
	(3) การสะสมเขาสัตว์กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป	200.-
	(4) การเคี้ยวหนังสัตว์เอ็นสัตว์ไขสัตว์	200.-
	(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายและการขายในตลาด	200.-
	(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆจากเปลือกหอย กระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่นๆ ของสัตว์	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
3	(7) การผลิต การโม้ การปน การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือ การกระทำอื่นใดต่อสัตว์ หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์ หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์	300.-
	(8) การสะสม หรือการล้างครั้ง	200.-
	กิจการที่เกี่ยวกับอาหารเครื่องดื่มน้ำดื่ม	
	(1) การผลิตเนยเนยเทียม	200.-
	(2) การผลิตกะป็น้ำพริกแกงหรือซอสปรุงรสอื่นๆ ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	
	(2.1) การทำกะปิหรือสะสมกะปิ ตั้งแต่ 100 กิโลกรัม	200.-
	ตั้งแต่ 101 กก. – 500 กิโลกรัม	300.-
	ตั้งแต่ 501 กิโลกรัมขึ้นไป	500.-
	(2.2) การผลิตน้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยดอง หรือซอสปรุงรสอื่นๆ ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภค ในครัวเรือน	200.-
	(3) การผลิตการหมักการสะสม ปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(5) การนึ่ง การต้ม การเคี้ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจาก สัตว์พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการระบายการขายในตลาดและ การผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	
	(5.1) การตากปลาตากกุ้งพื้นที่ ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป	200.-
	(5.2) การต้มปลา	200.-
	(5.3) การเคล้าปลา ตั้งแต่ 1 – 5 ตัน	200.-
	ตั้งแต่ 6 – 10 ตัน	300.-
	ตั้งแต่ 11 ตันขึ้นไป	500.-
	(5.4) การนึ่ง การเคี้ยว หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหาร หรือผลิตภัณฑ์จาก สัตว์พืช	200.-
	(5.5) การผลิต การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อ สัตว์ หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
	(6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตั้ง ยกเว้น ในสถานที่จำหน่ายอาหารการเร่ขายการขายในตลาด และการผลิต เพื่อ บริโภคในครัวเรือน	200.-
	(7) การผลิตเส้นพะหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี๊ยมอี	200.-
	(8) การผลิตเบะแซ	200.-
	(9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋องขวด หรือภาชนะอื่นใด	200.-
	(10) การประกอบกิจการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ	200.-
	(11) การแกะการล้างสัตว์น้ำที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้น การผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิด ต่างๆ บรรจุกระป๋องขวด หรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภค ในครัวเรือน	200.-
	(13) การผลิตการแบ่งบรรจุน้ำตาล	200.-
	(14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากนมวัว	200.-
	(15) การผลิตการแบ่งบรรจุเอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู	200.-
	(16) การคั่วกาแฟ	200.-
	(17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร	200.-
	(18) การผลิตผงชูรส	200.-
	(19) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค	200.-
	(20) การตากการหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่น ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(21) การผลิตการบรรจุใบชาแห้ง ชาผง หรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่นๆ	200.-
	(22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(23) การผลิตพะหมี่ มักกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆที่คล้ายคลึงกัน	200.-
	(24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร	300.-
	(25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	500.-
	(26) การเก็บ การถนอมอาหาร ด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
4	กิจการที่เกี่ยวกับยาเวชภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง	
	(1) การผลิต การโม่ การบด การผสม การบรรจุยาด้วยเครื่องจักร	500.-
	(2) การผลิต การบรรจุยาสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ เครื่องสำอาง (ผลิตด้วยเครื่องจักร)	500.-
	(3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี	500.-
	(4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าปิดแผล ผ้าอนามัย ผ้าอ้อมสำเร็จรูป	500.-
	(5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่างๆ	500.-
5	กิจการเกี่ยวกับการเกษตร	
	(1) การอัดการสกัดเอาน้ำมันจากพืช	
	- ตั้งแต่ 1 – 3 ตา	200.-
	- ตั้งแต่ 4 – 6 ตา	300.-
	- ตั้งแต่ 6 ตาขึ้นไป	500.-
	(2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ ยกเว้นเจ้าของสวนยาง	500.-
	(3) การผลิตแป้ง แป้งมันสำปะหลัง แป้งสาหร่าย หรือแป้งอื่นๆในทำนอง เดียวกันด้วยเครื่องจักร	500.-
	(4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร	
	- เครื่องจักรขนาดเล็กตั้งแต่ 1 – 9 แรงม้า	200.-
	- เครื่องจักรขนาดกลางตั้งแต่ 10 – 20 แรงม้า	300.-
	- เครื่องจักรขนาดใหญ่ตั้งแต่ 21 แรงม้าขึ้นไป	500.-
	(5) การผลิตยาสูบ	200.-
	(6) การขัดการกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร	200.-
	(7) การผลิตสะสมปุ๋ย	
	- สะสมตั้งแต่ 20 -50 กระสอบ	200.-
	- สะสมตั้งแต่ 50 กระสอบขึ้นไป	500.-
	(8) การผลิตไยมะพร้าว หรือวัตถุคล้ายคลึงกันด้วยเครื่องจักร	200.-
	(9) การตากการสะสม หรือขนถ่ายมันสำปะหลัง	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
6	กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่	
	(1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ	500.-
	(2) การหลอม การหล่อ การถลุงแร่ หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การดัด การประสาน การรีด การอัดโลหะ ด้วยเครื่องจักร หรือก๊าซ หรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(4) การเคลือบ การชุบโลหะด้วยตะกั่วสังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(5) การขัด การล้างโลหะ ด้วยเครื่องจักรสารเคมี หรือวิธีอื่นใดยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
7	(6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือก หรือการล้างแร่	500.-
	กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์เครื่องจักรหรือเครื่องกล	
	(1) การต่อการประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิม ยานยนต์	200.-
	(2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบปรับอากาศ หรืออุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล	200.-
	(3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล ซึ่งมีไว้บริการ หรือจำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้นมีการซ่อม หรือปรับปรุงยานยนต์เครื่องจักร หรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย	200.-
	(4) การล้างการอัดฉีดยานยนต์	200.-
	(5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่	200.-
8	(6) การปะ การเชื่อมยาง	200.-
	(7) การอัดผ้าเบรก ผ้าคลัตช์	200.-
	กิจการเกี่ยวกับไม้	
	(1) การผลิตไม้ขีดไฟ	200.-
	(2) การเลื่อย การซอย การตัด การไส การเจาะ การขุดร่อง การทำคิ้ว หรือการตัดไม้ด้วยเครื่องจักร	200.-
	(2.1) โรงงานโรงเลื่อย	
	(2.2) กิจการขนาดครัวเรือน	100.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
9	(3) การประดิษฐ์ไม้หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพ่น การทาสารเคลือบเงาสี หรือการแต่งสำเร็จผลิตภัณฑ์จากไม้ หรือหวาย	200.-
	(4) การอบไม้	200.-
	(5) การผลิตรูปด้วยเครื่องจักร	200.-
	(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ	200.-
	(7) การผลิตกระดาษต่างๆ	200.-
	(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน	200.-
	กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ	
	(1) กิจการสปาเพื่อสุขภาพเว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-
	(2) การประกอบกิจการอาบอบนวดเว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-
	(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็น การให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วย สถานพยาบาล	200.-
	(4) การประกอบกิจการโรงแรม หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน	500.-
	(5) การประกอบกิจการหอพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือ กิจการอื่นในทำนองเดียวกัน	500.-
	(6) การประกอบกิจการโรงแรมหรสพ	500.-
	(7) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงิง ดิสโก้เท็ก คาราโอเกะ หรือการแสดงอื่นๆในทำนองเดียวกัน	500.-
	(8) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่นๆในทำนองเดียวกัน เว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1)	200.-
	(9) การจัดให้มีการเล่นสเก็ตโดยมีแสง หรือเสียงประกอบ หรือการเล่น อื่นในทำนองเดียวกัน	200.-
	(10) การประกอบกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ใน บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม	200.-
	(11) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนักโดยวิธีการควบคุมทาง โภชนาการให้อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษการบริหารร่างกายหรือโดย วิธีอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตาม กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
10	(12) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม	200.-
	(13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟ หรือสถานที่ฝึกซ้อมกอล์ฟ	200.-
	(14) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	200.-
	(15) การสักผิวหนังการเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น	200.-
	กิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ	
	(1) การปั่นด้าย การกรอด้วย การทอผ้า ด้วยเครื่องจักรหรือการทอผ้าด้วย ที่กระตุกตั้งแต่ 5 ที่ขึ้นไป	500.-
	(2) การสะสมปอ ป่าน ฝ้าย หรือนุ่น	500.-
	(3) การปั่นฝ้าย หรือนุ่นด้วยเครื่องจักร	500.-
	(4) การทอเสื้อ กระสอบ พรหม หรือสิ่งทออื่นๆด้วยเครื่องจักร	500.-
	(5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ 5 เครื่องขึ้นไป	500.-
11	(6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่นๆ	500.-
	(7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลีบผ้าด้วยเครื่องจักร	500.-
	(8) การย้อมการกีดสีผ้า หรือสิ่งทออื่นๆ	500.-
	กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราาย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	
	(1) การผลิตภาชนะดินเผา หรือผลิตภัณฑ์ดินเผา	200.-
	(2) การระเบิด การโม่ การป่นหินด้วยเครื่องจักร	500.-
	(3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(4) การสะสมการผสมซีเมนต์ หิน ทราาย หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(5) การเจียรไนเพชร พลอย หินกระเจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(6) การเลื่อย การตัด หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่างๆ	500.-
	(7) การผลิตซออล์ก ปูนปลาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผาหินปูน	500.-
	(8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ หรือส่วนผสม เช่นผ้าเบรก ผ้าคลัชต์ กระเบื้องมุง หลังคากระเบื้อง ยาง ผ้าเปดาน ท่อน้ำ เป็นต้น	500.-
	(9) การผลิตกระเจก หรือผลิตภัณฑ์แก้ว	500.-
	(10) การผลิตกระดาดทราย	500.-
	(11) การผลิตใยแก้ว หรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว	500.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
12	กิจการที่เกี่ยวกับโตรเลียมถ่านหินสารเคมี	
	(1) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่ง กรดต่าง สารออกซิไดซ์ หรือ สารตัวทำละลาย	1,000.-
	(2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ	1,000.-
	(3) การผลิต การกลั่น การขนส่งน้ำมันโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่างๆ	1,000.-
	(4) การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง	
	- สะสมตั้งแต่ 200 – 500 ลิตร	500.-
	- สะสมตั้งแต่ 501 - 1,000 ลิตร	1,000.-
	- สะสมตั้งแต่ 1,0001 ลิตรขึ้นไป	1,500.-
	(4) การผลิต การสะสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก	500.-
	(5) การขนส่งยกเว้นกิจการใน 7(1)	500.-
	(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(7) การโม่ การบดขัณฑ์	500.-
	(8) การผลิตสี หรือน้ำมันผสมสี	500.-
	(9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่าย หรือฟิล์มภาพยนตร์	500.-
	(10) การเคลือบ การชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(11) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง	500.-
	(13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง	500.-
	(14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิง หรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง	500.-
	(15) การผลิตเซลแล็ก หรือสารเคลือบเงา	500.-
	(16) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืช หรือพาหะนำโรค	500.-
	(17) การผลิต การบรรจุ การสะสมกาก	500.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
13	กิจการอื่นๆ	
	(1) การพิมพ์หนังสือ หรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเกี่ยวกับด้วยเครื่องจักร	500.-
	(2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้า	500.-
	(3) การผลิตเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(4) การพิมพ์แบบพิมพ์เขียว หรือการถ่ายเอกสาร	500.-
	(5) การสะสมวัตถุ หรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้ว หรือเหลือใช้	500.-
	(6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า	500.-
	(7) การล้างขวดภาชนะ หรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว	200.-
	(8) การพิมพ์สีลงบนวัตถุที่มีใช้สิ่งทอ	200.-
	(9) การก่อสร้าง	500.-
	(10) กิจการทำเทียบเรือ ประมง สะพานปลา หรือแพปลา	200.-

2.1.2 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสุกร พ.ศ.

ร่าง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสุกร พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรออกข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ มาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย ประกอบกับคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 3/2549 เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและนายอำเภอ กำแพงแสน จึงออกข้อบัญญัติไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก เรื่อง การควบคุมการ เลี้ยงสุกร พ.ศ.

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก แล้วเจ็ดวัน

ข้อ 3 ในข้อบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการเลี้ยงสุกร

“ผู้ดำเนินกิจการ” หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของหรือบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบ ดำเนินการในสถานประกอบกิจการ

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า คนงานหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาก เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่ อาหาร ถัง มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึง สิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึง สิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่ง โสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

หมวด 1

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง

ข้อ 4 สถานที่ตั้งควรอยู่ห่างจากชุมชน ศาสนสถาน โบราณสถาน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่นใด ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในระยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และไม่ก่อเหตุรำคาญต่อชุมชน โดยควรมีระยะห่างจากสถานที่ดังกล่าว และแหล่งน้ำสาธารณะในระยะ ดังต่อไปนี้

- (1) สำหรับสถานประกอบการน้อยกว่า 50 ตัว ควรมีระยะห่างในระยะที่ไม่ก่อเหตุรำคาญ
- (2) สำหรับสถานประกอบการตั้งแต่ 50 - 500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 200 เมตร
- (3) สำหรับสถานประกอบการเกินกว่า 500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 1,000 เมตร

ข้อ 5 สถานประกอบการควรตั้งอยู่ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ตั้งแต่ 5 กิโลเมตร

ข้อ 6 จัดให้มีบริเวณเลี้ยงสุกรเป็นสัดส่วน และอยู่ห่างเขตที่ดินสาธารณะหรือที่ดินเจ้าของและต้องมีที่ว่าง อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุมโดยรอบบริเวณเลี้ยงสัตว์ไม่น้อยกว่า 20 เมตรทุกด้าน เว้นแต่สถานประกอบการน้อยกว่า 20 ตัว หรือด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้ประกอบการประเภทเดียวกันตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ 7 สถานประกอบการเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่บริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง

หมวด 2

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของโรงเรือน เลี้ยงสัตว์และส่วนประกอบ

ข้อ 8 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องเป็นเอกเทศ มั่นคง แข็งแรง มีลักษณะเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ไม่มีการพักอาศัยหรือประกอบกิจการอื่นใด

ข้อ 9 พื้นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องทำด้วยวัสดุแข็งแรง พื้นผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย มีความลาดเอียงที่เหมาะสม ให้น้ำหรือสิ่งปฏิกูลไหลลงทางระบายน้ำได้โดยสะดวก

ข้อ 10 หลังคาทำด้วยวัสดุแข็งแรง มีความสูงจากพื้นที่เหมาะสม และมีช่องทางให้แสงสว่างหรือแสงแดดส่องภายในอาคารอย่างทั่วถึง

ข้อ 11 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและปล่อยสัตว์กว้างขวางเพียงพอ คอกสัตว์กันเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ ไม่ให้สัตว์อยู่อย่างแออัด

ข้อ 12 จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดี

ข้อ 13 ถนนภายในสถานประกอบการต้องใช้วัสดุคงทน มีความกว้างเหมาะสม สะดวกในการขนส่งลำเลียง อุปกรณ์ อาหารสัตว์ รวมทั้งผลผลิตเข้าและออกภายในสถานประกอบการ

ข้อ 14 สถานที่เก็บอาหารและโรงผสมอาหารควรจัดเป็นสัดส่วนและถูกสุขาภิบาล

หมวด 3

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

ข้อ 15 อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ข้อ 16 สถานที่เก็บอาหารสัตว์ควรแยกเป็นสัดส่วน จัดให้เป็นระเบียบและมีการดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

ข้อ 17 ต้องมีที่เก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการทำงานเป็นสัดส่วน

ข้อ 18 ต้องจัดให้มีน้ำดื่มที่มีคุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มไว้บริการสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอตั้งอยู่ในบริเวณที่แยกออกจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และลักษณะการจัดบริการน้ำดื่มต้องไม่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือการปนเปื้อน เช่น ใช้ระบบน้ำกด ใช้แก้วน้ำส่วนตัว ใช้แก้วกระดาษที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งใช้แก้วส่วนกลางที่ใช้ดื่มน้ำครั้งเดียวแล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่ หรือวิธีอื่น

ข้อ 19 ต้องจัดให้มีน้ำใช้ที่สะอาดได้มาตรฐาน และปริมาณเพียงพอกับปริมาณน้ำใช้ในแต่ละวัน

ข้อ 20 กรณีที่สถานประกอบกิจการผลิตน้ำใช้เอง ควรตรวจสอบดูแลคุณภาพน้ำดิบให้สะอาด ตรวจสอบระบบท่อน้ำและทำความสะอาดภาชนะเก็บกักน้ำอยู่เสมอ และปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

หมวด 4

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อ 21 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ หรือโรคที่สังคมรังเกียจโรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ หู หน้าที่ และบาดแผลติดเชื้อ หรือไม่เป็นพาหะนำโรคติดต่อ ได้แก่ วัณโรค อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย บิด สุกใส หัด คางทูม เรื้อน ไวรัสตับอักเสบบี โรคพยาธิ และโรคผิวหนังที่น่ารังเกียจ หากผู้ปฏิบัติงานป่วยด้วยโรคดังกล่าว ต้องหยุดพักรักษาให้หาย

ข้อ 22 ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

ข้อ 23 ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับสุขอนามัย

ข้อ 24 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

(1) ล้างทำความสะอาดมือทุกครั้งก่อนเข้าหรือออกจากโรงเลี้ยงสัตว์ และภายหลังเข้าห้องน้ำและจับต้องสิ่งปฏิกูลหรือสิ่งปนเปื้อน

(2) ควรสวมใส่ชุดปฏิบัติงานที่สะอาดเหมาะสมในแต่ละกิจกรรมที่ปฏิบัติ

(3) ในกรณีที่มีบาดแผล ต้องปิดบาดแผลด้วยที่ปิดบาดแผล ถ้ามีบาดแผลที่มือต้องสวมใส่ถุงมือหรือปลอกนิ้วขณะปฏิบัติงาน

หมวด 5

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มูลฝอย สิ่งปฏิกูล

ข้อ 25 ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน โดยวิธีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมทางระบายน้ำไม่อุดตัน

ข้อ 26 นำเสียผ่านการบำบัดแล้วต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้ได้เกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนปล่อยสู่ภายนอกสถานประกอบการ

ข้อ 27 ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่ถูกสุขาภิบาลที่เหมาะสมและเพียงพอ

ข้อ 28 ต้องมีการรวบรวมขยะมูลฝอยและนำไปกำจัดด้วยวิธีการฝัง หรือเผาอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29 ต้องทำความสะอาด กวาด ล้างพื้นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และบริเวณโดยรอบให้สะอาดทุกวัน และจัดให้มีที่กักเก็บมูลสัตว์โดยเฉพาะ เพื่อป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากกลิ่นและไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค

ข้อ 30 ห้ามทิ้งมูลสัตว์หรือมูลฝอยในที่ดินของตนเอง ที่สาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะ

ข้อ 31 ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามลักษณะและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และบำบัด หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ภายในห้องน้ำและห้องส้วมควรมีวัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และต้องดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วมเป็นประจำทุกวันปฏิบัติงาน

หมวด 6

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการแหล่งแพร่เชื้อโรคหรือสัตว์และแมลงนำโรค

ข้อ 32 ต้องมีการป้องกันโรคติดต่อที่เกิดจากสัตว์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้อง

ข้อ 33 การกำจัดซากสัตว์ให้ใช้วิธีการเผา หรือฝัง เพื่อป้องกันการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงนำโรค ดังนี้

(1) การกำจัดซากสัตว์โดยการฝังต้องมีเนื้อที่เพียงพอ และอยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง โดยฝังซากสัตว์จากผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เหมาะสมทำการราดหรือโรยบนส่วนต่าง ๆ ของซากสัตว์ และกลบหลุมดิน

(2) การกำจัดซากสัตว์ โดยการเผาต้องมีสถานที่เผายู่ในบริเวณที่เหมาะสมในการใช้เผาซากจนหมด การเผาต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษหรือเหตุรำคาญ

(3) สถานที่กำจัดซากสัตว์ต้องห่างจากบริเวณอาคาร หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ อาคารสำนักงาน อาคารพักอาศัย

ข้อ 34 ต้องมีการควบคุมป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคในฟาร์มไม่ให้มีจำนวนมากจนก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อโรคติดต่อ หรือก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อผู้อยู่ในที่ใกล้เคียง

ข้อ 35 กรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อเกี่ยวกับสัตว์ในเขตพื้นที่ ต้องจัดให้มีวิธีการควบคุมป้องกันมิให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคในสถานที่เลี้ยงสัตว์ ทั้งในตัวสัตว์ อาหาร น้ำใช้ คนเลี้ยงสัตว์และสิ่งแวดล้อม

หมวด 7

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยและการป้องกันเหตุรำคาญ

ข้อ 36 ควรจัดให้มีห้องเก็บสารเคมี น้ำยาฆ่าเชื้อหรือสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออัคคีภัยได้ง่ายโดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 37 ควรจัดให้มีห้องพยาบาลหรือชุดปฐมพยาบาลที่ครบรายการไว้ในสถานประกอบการ และพร้อมใช้งานตลอดเวลา

ข้อ 38 ระดับเสียงในสถานประกอบการเลี้ยงสุกรในเวลากลางวัน ต้องมีระดับเสียงเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ไม่เกิน 90 เดซิเบล (เอ) ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ 39 ระดับความเข้มข้นของก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์และก๊าซแอมโมเนีย บริเวณคอกเลี้ยงสัตว์ ต้องไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ 40 วิธีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการให้ใช้วิธีการตรวจวัดของส่วนราชการไทย ในกรณีที่ไม่มีวิธีตรวจวัดที่เป็นมาตรฐานกำหนดไว้ ให้ใช้วิธีการตรวจวัดที่ใช้เป็นการทั่วไป

ข้อ 41 ควรควบคุมป้องกันกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานประกอบการมิให้มีกลิ่น น้ำเสีย เขม่า ควัน เสียง ฝุ่น และความร้อน เป็นต้น ที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของ คนงานและผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงหรืออยู่ในเส้นทางการสัญจรของสถานประกอบการ

หมวด 8

การขออนุญาต

ข้อ 42 ให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกร ขออนุญาตประกอบกิจการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน ตำบลทุ่่งลูกนกที่เกี่ยวข้อง

หมวด 9

บทกำหนดโทษ

ข้อ 43 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนด โทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หมวด 10

ผู้รักษาการ

ข้อ 44 ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลทุ่่งลูกนกรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ มีอำนาจออก ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 11

บทเฉพาะกาล

ข้อ 45 ความในหมวด 1 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ไม่ใช้บังคับแก่ สถานประกอบการที่ประกอบการเลี้ยงสุกรก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้อ 46 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาผ่อนผันหรือยกเว้นการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ได้
เพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมตามควรแก่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก

2.2 ร่างข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

2.2.1 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.

ร่าง
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม
เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มและนายอำเภอกำแพงแสนให้ความเห็นชอบ จึงตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.”

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม นับแต่เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มแล้ว 7 วัน

ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบัญญัติตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2548 บรรดาข้อบัญญัติ กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ 4 ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 ในข้อบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของหรือบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการสถานประกอบกิจการนั้น

“คนงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“มลพิษทางเสียง” หมายความว่า สภาวะของเสียงอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษความสั่นสะเทือน” หมายความว่า สภาวะของความสั่นสะเทือนอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สภาวะของอากาศอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“มลพิษทางน้ำ” หมายความว่า สภาวะของน้ำทั้งอันเกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการที่ทำให้มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของสาธารณชน

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ข้อ 6 ให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องมีการควบคุมภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

6.1 กิจการเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์

- (1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยงคลานหรือแมลง
- (2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม
- (3) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม

6.2 กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์

- (1) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน
- (2) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก
- (3) การสะสมเขาสัตว์ กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป
- (4) การเคี้ยวหนังสัตว์ เอ็นสัตว์ ไขสัตว์
- (5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย และการขายในตลาด
- (6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากเปลือกหอย กระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่น ๆ ของสัตว์
- (7) การผลิต การโม่ การป่น การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์
- (8) การสะสมหรือการล้างครั่ง

6.3 กิจการเกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม

- (1) การผลิตเนย เนยเทียม
 - (2) การผลิตกะปิ น้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยวทอด
ทองหรือซอสปรุงรสอื่น ๆ ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (3) การผลิต การหมัก การสะสมปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคใน
ครัวเรือน
 - (4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคใน
ครัวเรือน
 - (5) การนึ่ง การต้ม การเคี้ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจากสัตว์ พืช ยกเว้น
ในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตึง ยกเว้นในสถานที่
จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (7) การผลิตเส้นบะหมี่ ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี๊ยมอี
 - (8) การผลิตเบะแซ
 - (9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใด
 - (10) การประกอบกิจการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ
 - (11) การแกะ การล้างสัตว์น้ำ ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้นการผลิตเพื่อ
บริโภคในครัวเรือน
 - (12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำแก้วเหลือง เครื่องดื่มชนิดต่าง ๆ บรรจุ
กระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (13) การผลิต การแบ่งบรรจุน้ำตาล
 - (14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำมันวัว
 - (15) การผลิต การแบ่งบรรจุเอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู
 - (16) การคั่วกาแฟ
 - (17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร
 - (18) การผลิตผงชูรส
 - (19) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค
 - (20) การตาก การหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่นยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคใน
ครัวเรือน
 - (21) การผลิต การบรรจุใบชาแห้ง ชาผงหรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่น ๆ
 - (22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
 - (23) การผลิตบะหมี่ มักกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
 - (24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร
 - (25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในสถานที่จำหน่ายอาหารและเพื่อการบริโภค
ในครัวเรือน
 - (26) การเก็บ การถนอมอาหารด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ ๕ แรงม้าขึ้นไป
- 6.4 กิจการที่เกี่ยวข้องกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง
- (1) การผลิต การไม่ การบด การผสม การบรรจุยาด้วยเครื่องจักร
 - (2) การผลิต การบรรจุสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ เครื่องสำอางต่าง ๆ
 - (3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี

(4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าปิดแผล ผ่าอนามัย ผ่าอ้อมสำเร็จรูป

(5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่าง ๆ

6.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร

(1) การอัด การสกัดเอาน้ำมันจากพืช

(2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ

(3) การผลิตแป้งแป้งมันสำปะหลัง แป้งสาหร่ายหรือแป้งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันด้วย

เครื่องจักร

(4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร

(5) การผลิตยาสูบ

(6) การขัด การกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร

(7) การผลิต การสะสมปุ๋ย

(8) การผลิตใยมะพร้าวหรือวัตถุดิบคล้ายคลึงกันด้วยเครื่องจักร

(9) การตาก การสะสมหรือขนถ่ายมันสำปะหลัง

6.6 กิจกรรมเกี่ยวกับโลหะหรือแร่

(1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ

(2) การหลอม การหล่อ การถลุงแร่หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)

(3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การตัด การประสาน การรีด การอัดโลหะด้วย

เครื่องจักร หรือก๊าซหรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)

(4) การเคลือบ การชุบโลหะด้วยตะกั่ว สังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิลหรือโลหะอื่นใด

ยกเว้นกิจการใน (1)

(5) การขัด การล้างโลหะด้วยเครื่องจักร สารเคมี หรือวิธีอื่นใดยกเว้นกิจการใน (1)

(6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือกหรือการล้างแร่

6.7 กิจกรรมเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องจักรกล

(1) การต่อ การประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิมยานยนต์

(2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบปรับอากาศหรืออุปกรณ์ที่เป็น

ส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

(3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลซึ่งมีไว้บริการหรือ

จำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้นมีการซ่อมหรือปรับปรุงยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย

(4) การล้าง การอัดฉีดยานยนต์

(5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่

(6) การปะการเชื่อมยาง

(7) การอัดผ้าเบรก ผ้าคลัตช์

6.8 กิจกรรมเกี่ยวกับไม้

(1) การผลิตไม้ขีดไฟ

(2) การเลื่อย การซอย การตัด การไส การเจาะ การขุดร่อง การทำคิ้วหรือการตัดไม้ด้วย
เครื่องจักร

(3) การประดิษฐ์ไม้ หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพันการทาสารเคลือบเงาสี
หรือการแต่งสำเร็จ ผลิตภัณฑ์จากไม้หรือหวาย

(4) การอบไม้

(5) การผลิตรูปด้วยเครื่องจักร

(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ

(7) การผลิตกระดาษต่าง ๆ

(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน ยกเว้น เพื่อใช้ในครัวเรือน

6.9 กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ

(1) กิจกรรม สปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่า
ด้วยสถานพยาบาล

(2) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือใน
สถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็นการให้บริการใน
9 (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(4) การประกอบกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน

(5) การประกอบกิจการห้องพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่น ๆ
ในทำนองเดียวกัน

(6) การประกอบกิจการโรงแรมหรสพ

(7) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงิง ดิสโกเทก คาราโอเกะ หรือการแสดง
อื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(8) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันเว้นแต่เป็นการ
ให้บริการใน 9 (1)

(9) การจัดให้มีการเล่นสเก็ต โดยมีแสงหรือเสียงประกอบ หรือการเล่นอื่นในทำนอง
เดียวกัน

(10) การประกอบกิจการเสริมสวยหรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ในบังคับตามกฎหมาย
ว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม

(11) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนัก โดยวิธีการควบคุมทางโภชนาการ ให้
อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ การบริหารร่างกายหรือโดยวิธีอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน 9 (1) หรือใน
สถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(12) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม

(13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟหรือสถานที่ฝึกซ้อมกอล์ฟ

(14) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุขวิทยาศาสตร์ และ
สิ่งแวดล้อม

(15) การสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น ๆ

6.10 กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งทอ

ตั้งแต่ 5 ก็ขึ้นไป

- (1) การปั่นด้าย การกรอด้วย การทอผ้าด้วยเครื่องจักร หรือการทอผ้าด้วยมือ
- (2) การสะสมปอ ป่าน ฝ้ายหรือนุ่น
- (3) การปั่นฝ้ายหรือนุ่นด้วยเครื่องจักร
- (4) การทอเสื้อ กระสอบ พรหม หรือสิ่งทออื่น ๆ ด้วยเครื่องจักร
- (5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ ๕ เครื่องขึ้นไป
- (6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่น ๆ
- (7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลับผ้าด้วยเครื่องจักร
- (8) การย้อม การกีดสีผ้าหรือสิ่งทออื่น ๆ

6.11 กิจกรรมเกี่ยวกับหิน ดิน หินทราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

- (1) การผลิตภาชนะดินเผาหรือผลิตภัณฑ์ดินเผา
- (2) การระเบิด การโม่ การป่นหินด้วยเครื่องจักร
- (3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (4) การสะสม การผสมซีเมนต์ หิน ทราย หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (5) การเจียรในเพชร พลอย หิน กระเจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (6) การเลื่อย การตัด หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ
- (7) การผลิตซอล์ก ปูนปลาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผาหินปูน
- (8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบหรือส่วนผสม เช่น ผ้าเบรก

ผ้าลัตซ์ กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องยาง ผ้าเปดาน ท่อน้ำ เป็นต้น

- (9) การผลิตกระเจกหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (10) การผลิตกระดาดทราย
- (11) การผลิตใยแก้วหรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว

6.12 กิจกรรมเกี่ยวกับปิโตรเลียม ถ่านหิน สารเคมี

- (1) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งกรด ต่าง สารออกซิไดซ์ หรือสารตัวทำลาย
- (2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ
- (3) การผลิต การกลั่น การสะสม การขนส่งน้ำมันปิโตรเลียมหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

ต่าง ๆ

- (4) การผลิต การสะสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก
- (5) การพ่นสี ยกเว้นกิจการใน 7 (1)
- (6) การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์

หรือวัตถุที่คล้ายคลึง

- (7) การโม่ การบดขัณฑ์
- (8) การผลิตสีหรือน้ำมันผสมสี
- (9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่ายหรือฟิล์มภาพยนตร์
- (10) การเคลือบ การชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่

คล้ายคลึง

- (11) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
- (12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง
- (13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง

(14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิงหรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง

(15) การผลิตเซลล์หรือสารเคลือบเงา

(16) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืช หรือพาหะนำโรค

(17) การผลิต การบรรจุ การสะสมกาก

6.13 กิจกรรมอื่น ๆ

(1) การพิมพ์หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับเครื่องจักร

(2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

อุปกรณ์ไฟฟ้า

(3) การผลิตเทียน เทียนไขหรือวัตถุที่คล้ายคลึง

(4) การพิมพ์แบบ พิมพ์เขียว หรือการถ่ายเอกสาร

(5) การสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้น้ำหรือเหลือน้ำ

(6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า

(7) การล้างขวด ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้น้ำแล้ว

(8) การพิมพ์สิ่งลงบนวัตถุที่มีใช้สิ่งทอ

(9) การก่อสร้าง

(10) กิจกรรมทำเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือแพปลา

ข้อ 7 ผู้ดำเนินกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มกำหนด กำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับแล้วนั้น ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขตามข้อบัญญัตินี้

สถานประกอบกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามข้อบัญญัตินี้ที่ตั้งอยู่ในเขตที่กฎหมาย ว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารมีผลใช้บังคับ หรือสถานประกอบกิจการใดที่เข้าข่ายเป็นโรงงาน หรือมีการประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่กรณี

หมวด 2

สถานที่ตั้ง ลักษณะอาคาร และการสุขาภิบาล

ข้อ 8 สถานประกอบกิจการต้องตั้งอยู่ห่างจากชุมชน วัด ศาสนสถาน โบราณสถาน โรงเรียน สถานการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่น ๆ ตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในกรณีที่สถานประกอบกิจการที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน สถานประกอบกิจการนั้นจะต้องมีสถานที่ตั้งตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงลักษณะของการประกอบกิจการของสถานประกอบกิจการนั้น ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อเหตุรำคาญด้วย

ข้อ 9 สถานประกอบกิจการที่มีอาคาร ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นอาคารที่มีความมั่นคง แข็งแรง เหมาะสมที่จะประกอบกิจการที่ขออนุญาตได้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง บันไดหนีไฟหรือทางออกฉุกเฉินมีลักษณะเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง มีแสงสว่าง เพียงพอ และมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงชัดเจน โดยทางออกฉุกเฉินต้องมีไฟส่องสว่างฉุกเฉินเมื่อระบบไฟฟ้าปกติขัดข้อง

(2) ต้องจัดให้มีระบบการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(3) ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

ข้อ 10 สถานประกอบกิจการที่คนงานอาจเปื้อนจากสารเคมี วัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพต้องจัดให้มีที่อาบน้ำฉุกเฉิน ที่ล้างตาฉุกเฉิน ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคุณสมบัติของวัตถุอันตรายและขนาดของการประกอบกิจการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11 สถานประกอบกิจการต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ ดังนี้

(1) มีภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทมูลฝอย รวมทั้งมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับและบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ

(2) ในกรณีที่มีการกำจัดเอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นและต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

(3) กรณีที่มีมูลฝอยที่ปนเปื้อนสารพิษหรือวัตถุอันตรายหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 12 สถานประกอบกิจการต้องมีการป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

ข้อ 13 สถานประกอบกิจการที่มีโรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้สำหรับการประกอบอาหาร การปรุงอาหาร การเสิร์ฟอาหารสำหรับคนงาน ต้องมีการดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อบัญญัติ ว่าด้วยสถานจำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสิร์ฟอาหาร

ข้อ 14 สถานประกอบกิจการต้องจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัยเป็นสัดส่วน และต้องรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

หมวด 3

การอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ข้อ 15 สถานประกอบกิจการต้องมีมาตรการความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 16 สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีการป้องกันเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

(1) มีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิง ตามกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จะต้องมีการบันทึกการบำรุงรักษา เครื่องดับเพลิงอย่างน้อยหกเดือนต่อครั้ง และมีการฝึกอบรมการดับเพลิงเบื้องต้นจาก หน่วยงานที่ทางราชการกำหนดหรือยอมรับให้แก่คนงานไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนคนงานในสถานประกอบกิจการนั้น

(2) กรณีที่มีวัตถุอันตราย ต้องมีสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับเก็บรักษาวัตถุอันตรายหรือสิ่งของซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออัตรภัยได้ง่ายไว้โดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

หมวด 4

การควบคุมของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ
ที่เกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการ

ข้อ 17 สถานประกอบการใดที่การประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงหรือความสั่นสะเทือน มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ของเสียอันตราย หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนงานและผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง

ข้อ 18 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการกิจการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ข้อ 19 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการตามที่ต้องมีการควบคุมตามข้อ 6 ในลักษณะที่เป็นการค้า จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้ พร้อมกับเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้าน
- (2) สำเนาใบอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (3) อื่น ๆ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มกำหนด

ข้อ 20 ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขอันเกี่ยวกับสัญลักษณ์ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

- (1) ต้องทำความสะอาดสถานที่ประกอบการให้สะอาดและปลอดภัย
- (2) ต้องประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- (3) ต้องรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบการทุกอย่างให้สะอาดอยู่เสมอถ้าเศษวัตถุหรือวัตถุแห่งกิจการนั้นจัดใช้เป็นอาหาร ต้องป้องกันวัตถุนั้นให้พ้นจากฝุ่นละออง แมลงและสัตว์อื่น ๆ
- (4) ต้องรักษาสถานที่อย่าให้เป็นที่พักพิงแมลงวัน หรือสัตว์นำโรคอื่น ๆ
- (5) ถ้าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติมสถานที่ ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อน
- (6) ต้องยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขเข้าตรวจสอบสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนวิธีการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนั้นได้ในเวลาอันสมควรเมื่อได้รับแจ้งความประสงค์ให้ทราบแล้ว

- (7) สถานที่นั้นต้องตั้งในทำเลซึ่งจะทำรางระบายน้ำ ระบายน้ำโสโครกให้พ้นจากที่นั้นโดยสะดวก
- (8) ต้องทำรางระบายน้ำไปสู่รางระบายน้ำสาธารณะหรือบ่อซึ่งรับน้ำโสโครกด้วยวัตถุถาวรไม่ซึมไม่รั่ว น้ำไหลได้สะดวก

(9) การระบายน้ำ และรางระบายน้ำ ต้องไม่มีลักษณะเป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ใช้น้ำในทางสาธารณะ หรือผู้อาศัยใกล้เคียง

(10) เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า สถานที่ใดสมควรจะต้องทำพื้นด้วยวัตถุถาวร เพื่อป้องกันมิให้น้ำซึมรั่วไหลหรือขังได้ หรือเห็นว่าควรมีบ่อพักน้ำโสโครก หรือทำการจัดน้ำโสโครกไขมนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล หรือต้องมีเครื่องระบายน้ำเครื่องป้องกันควันทันกลิ่นไอ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งอาจเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อื่นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่

(11) ต้องให้มีแสงสว่างและทางระบายอากาศเพียงพอ และต้องจัดสถานที่มิให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์และแมลงนำโรค

(12) ต้องจัดให้มีน้ำสะอาดเพียงพอแก่การประกอบกิจการนั้น

(13) ต้องมีที่รองรับมูลฝอยอันได้สุกสุกสุก

(14) ต้องมีส้วมอันได้สุกสุกสุกให้เพียงพอแก่จำนวนคนที่ทำการอยู่ในสถานที่นั้นและต้องอยู่ในที่เหมาะสมและเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นชอบรวมทั้งต้องมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

(15) สถานที่เลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและที่ปล่อยสัตว์กว้างขวางพอ

(16) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุกสุกสุก ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ

ข้อ 21 เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ ถ้าปรากฏว่าคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์นั้นทั้งหมด และแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์ในคราวเดียวกัน และในกรณีจำเป็นที่จะต้องส่งคืนคำขอของผู้ขออนุญาต ก็ให้ส่งคืนคำขอพร้อมทั้งแจ้งความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ให้ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำขอ

เจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันได้รับคำขอซึ่งมีรายละเอียดถูกต้องหรือครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยายเวลาและเหตุจำเป็นแต่ละครั้งให้ผู้ขออนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคสองหรือตามที่ได้ขยายเวลาไว้แล้วนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ 22 ในการออกใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัตินี้ได้

ใบอนุญาต ให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

ข้อ 23 ผู้ขอใบอนุญาตต้องมารับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หากไม่มารับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาตตามคำขอ

ข้อ 24 บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ตามข้อบัญญัตินี้ให้มีอายุหนึ่งปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้ใช้ได้เพียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุกลูกนก เท่านั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอพร้อมกับเสียค่าธรรมเนียม และให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อบัญญัตินี้

ข้อ 25 ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

สำหรับกรณีที่เป็นการขอต่ออายุใบอนุญาตตลอดเวลาที่ยังดำเนินการนั้น ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้ชำระค่าปรับเพิ่มขึ้นอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนค่าธรรมเนียมที่ค้างชำระ เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะได้บอกเลิกการดำเนินการนั้นก่อนถึงกำหนดการเสียค่าธรรมเนียมครั้งต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีส่วนที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ค้างชำระค่าธรรมเนียมติดต่อกันเกินกว่าสองครั้ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดการดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและค่าปรับจนครบจำนวน

ข้อ 26 บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามข้อบัญญัตินี้ ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

ข้อ 27 ผู้ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการตลอดเวลาที่ประกอบกิจการ

ข้อ 28 ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด ตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัตินี้

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำสำเนาบันทึกการแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งท้องที่ที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายมาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

(2) ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระที่สำคัญ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตนำใบอนุญาตเดิมเท่าที่เหลืออยู่ มาแสดงต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นประกอบด้วย

ข้อ 29 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ 30 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต

(1) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปและมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก

(2) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(3) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือข้อบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้ และการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้นก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือมีผลกระทบ ต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

ข้อ 31 คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ส่งคำสั่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ หรือให้ปิดคำสั่งนั้นไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของผู้รับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้นได้รับทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่คำสั่งไปถึง หรือวันปิดคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ข้อ 32 ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ข้อ 33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

ข้อ 34 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

คำขอรับ

ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

เขียนที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....หมู่ที่.....ถนน
.....แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด
.....โทรศัพท์.....

ขอยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ประเภท.....ต่อนายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

(เจ้าพนักงานท้องถิ่น)

พร้อมคำขอนี้ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ มาด้วยแล้วดังนี้

1. สำเนาทะเบียนบ้าน
2. สำเนาบัตรประจำตัว(ประชาชน/ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ)
- 3.....
4.

แผนที่ตั้งสถานที่ประกอบกิจการ โดยสังเขป

(ลงชื่อ)

ผู้ขอรับใบอนุญาต

(.....)

บัญชีแนบท้ายอัตราค่าธรรมเนียม

ลำดับที่	รายการ	บาท
1	กิจการที่เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	
	(1) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง	
	- การเลี้ยงสุกร ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
	ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
	ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงโคกระบือ ตั้งแต่ 15 – 50 ตัว	200.-
	ตั้งแต่ 51 – 100 ตัว	300.-
	ตั้งแต่ 101 ตัวขึ้นไป	500.-
	- การเลี้ยงเปิดไก่อ่าน ฟาร์มขนาดเล็กตั้งแต่ 100 - 300 ตัว	200.-
	ฟาร์มขนาดกลางตั้งแต่ 301 – 500 ตัว	300.-
	ฟาร์มขนาดใหญ่ตั้งแต่ 501 ตัวขึ้นไป	500.-
2	- การเลี้ยงกึ่งปลาตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป	200.-
	- การเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 100 ตร.ม. ขึ้นไป	200.-
	(2) การเลี้ยงสัตว์เพื่อรีดเอานม	200.-
	(3) การประกอบกิจการเลี้ยงรวบรวมสัตว์หรือธุรกิจอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม	200.-
	กิจการเกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์	
	(1) การฆ่าสัตว์ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(2) การฟอกหนังสัตว์ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก	200.-
	(3) การสะสมเขาสัตว์กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป	200.-
	(4) การเคี้ยวหนังสัตว์เอ็นสัตว์ไขสัตว์	200.-
	(5) การต้ม การตาก การเผาเปลือกหอย เปลือกปู เปลือกกุ้ง ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการขายและการขายในตลาด	200.-
	(6) การประดิษฐ์เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆจากเปลือกหอย กระดูกสัตว์ เขาสัตว์ หนังสัตว์ ขนสัตว์ หรือส่วนอื่นๆ ของสัตว์	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
3	(7) การผลิต การโม้ การปน การบด การผสม การบรรจุ การสะสม หรือ การกระทำอื่นใดต่อสัตว์ หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์ หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์	300.-
	(8) การสะสม หรือการล้างครั้ง	200.-
	กิจการที่เกี่ยวกับอาหารเครื่องดื่มน้ำดื่ม	
	(1) การผลิตเนยเนยเทียม	200.-
	(2) การผลิตกะป็น้ำพริกแกงหรือซอสปรุงรสอื่นๆ ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	
	(2.1) การทำกะปิหรือสะสมกะปิ ตั้งแต่ 100 กิโลกรัม	200.-
	ตั้งแต่ 101 กก. – 500 กิโลกรัม	300.-
	ตั้งแต่ 501 กิโลกรัมขึ้นไป	500.-
	(2.2) การผลิตน้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเค็ม น้ำบูดู ไตปลา เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว หอยดอง หรือซอสปรุงรสอื่นๆ ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภค ในครัวเรือน	200.-
	(3) การผลิตการหมักการสะสม ปลาร้า ปลาเจ่า กุ้งเจ่า ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(4) การตากเนื้อสัตว์ การผลิตเนื้อสัตว์เค็ม การเคี้ยวมันกุ้ง ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(5) การนึ่ง การต้ม การเคี้ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจาก สัตว์พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหารการระบายการขายในตลาดและ การผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	
	(5.1) การตากปลาตากกุ้งพื้นที่ ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป	200.-
	(5.2) การต้มปลา	200.-
	(5.3) การเคล้าปลา ตั้งแต่ 1 – 5 ตัน	200.-
	ตั้งแต่ 6 – 10 ตัน	300.-
	ตั้งแต่ 11 ตันขึ้นไป	500.-
	(5.4) การนึ่ง การเคี้ยว หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหาร หรือผลิตภัณฑ์จาก สัตว์พืช	200.-
	(5.5) การผลิต การผสม การบรรจุ การสะสม หรือการกระทำอื่นใดต่อ สัตว์ หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
	(6) การเคี้ยวน้ำมันหมู การผลิตกุนเชียง หมูยอ ไส้กรอก หมูตั้ง ยกเว้น ในสถานที่จำหน่ายอาหารการเร่ขายการขายในตลาด และการผลิต เพื่อ บริโภคในครัวเรือน	200.-
	(7) การผลิตเส้นพะหมี่ ขนมหุ้น ก๋วยเตี๋ยว เต้าฮวย เต้าหู้ วุ้นเส้น เกี๊ยมอี	200.-
	(8) การผลิตเบะแซ	200.-
	(9) การผลิตอาหารบรรจุกระป๋องขวด หรือภาชนะอื่นใด	200.-
	(10) การประกอบกิจการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ	200.-
	(11) การแกะการล้างสัตว์น้ำที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของกิจการห้องเย็น ยกเว้น การผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(12) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิด ต่างๆ บรรจุกระป๋องขวด หรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภค ในครัวเรือน	200.-
	(13) การผลิตการแบ่งบรรจุน้ำตาล	200.-
	(14) การผลิตผลิตภัณฑ์จากนมวัว	200.-
	(15) การผลิตการแบ่งบรรจุเอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู	200.-
	(16) การคั่วกาแฟ	200.-
	(17) การผลิตลูกชิ้นด้วยเครื่องจักร	200.-
	(18) การผลิตผงชูรส	200.-
	(19) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค	200.-
	(20) การตากการหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่น ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(21) การผลิตการบรรจุใบชาแห้ง ชาผง หรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่นๆ	200.-
	(22) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน	200.-
	(23) การผลิตพะหมี่ มักกะโรนี หรือผลิตภัณฑ์อื่นๆที่คล้ายคลึงกัน	200.-
	(24) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร	300.-
	(25) การผลิตน้ำแข็ง ยกเว้นเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	500.-
	(26) การเก็บ การถนอมอาหาร ด้วยเครื่องจักรที่มีกำลังตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
4	กิจการที่เกี่ยวกับยาเวชภัณฑ์ เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ชำระล้าง	
	(1) การผลิต การโม่ การบด การผสม การบรรจุยาด้วยเครื่องจักร	500.-
	(2) การผลิต การบรรจุยาสีฟัน แชมพู ผ้าเย็บ กระดาษเย็บ เครื่องสำอาง (ผลิตด้วยเครื่องจักร)	500.-
	(3) การผลิตสาลี ผลิตภัณฑ์จากสาลี	500.-
	(4) การผลิตผ้าพันแผล ผ้าปิดแผล ผ้าอนามัย ผ้าอ้อมสำเร็จรูป	500.-
	(5) การผลิตสบู่ ผงซักฟอก ผลิตภัณฑ์ชำระล้างต่างๆ	500.-
5	กิจการเกี่ยวกับการเกษตร	
	(1) การอัดการสกัดเอาน้ำมันจากพืช	
	- ตั้งแต่ 1 – 3 ตา	200.-
	- ตั้งแต่ 4 – 6 ตา	300.-
	- ตั้งแต่ 6 ตาขึ้นไป	500.-
	(2) การล้าง การอบ การรม การสะสมยางดิบ ยกเว้นเจ้าของสวนยาง	500.-
	(3) การผลิตแป้ง แป้งมันสำปะหลัง แป้งสาหร่าย หรือแป้งอื่นๆในทำนอง เดียวกันด้วยเครื่องจักร	500.-
	(4) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร	
	- เครื่องจักรขนาดเล็กตั้งแต่ 1 – 9 แรงม้า	200.-
	- เครื่องจักรขนาดกลางตั้งแต่ 10 – 20 แรงม้า	300.-
	- เครื่องจักรขนาดใหญ่ตั้งแต่ 21 แรงม้าขึ้นไป	500.-
	(5) การผลิตยาสูบ	200.-
	(6) การขัดการกะเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร	200.-
	(7) การผลิตสะสมปู	
	- สะสมตั้งแต่ 20 -50 กระสอบ	200.-
	- สะสมตั้งแต่ 50 กระสอบขึ้นไป	500.-
	(8) การผลิตไยมะพร้าว หรือวัตถุดิบคล้ายคลึงกันด้วยเครื่องจักร	200.-
	(9) การตากการสะสม หรือขนถ่ายมันสำปะหลัง	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
6	กิจการเกี่ยวกับโลหะหรือแร่	
	(1) การผลิตโลหะเป็นภาชนะเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องใช้ต่าง ๆ	500.-
	(2) การหลอม การหล่อ การถลุงแร่ หรือโลหะทุกชนิด ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(3) การกลึง การเจาะ การเชื่อม การตี การตัด การประสาน การรีด การอัดโลหะ ด้วยเครื่องจักร หรือก๊าซ หรือไฟฟ้า ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(4) การเคลือบ การชุบโลหะด้วยตะกั่วสังกะสี ดีบุก โครเมียม นิกเกิล หรือโลหะอื่นใด ยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
	(5) การขัด การล้างโลหะ ด้วยเครื่องจักรสารเคมี หรือวิธีอื่นใดยกเว้นกิจการใน (1)	500.-
7	(6) การทำเหมืองแร่ การสะสม การแยก การคัดเลือก หรือการล้างแร่	500.-
	กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์เครื่องจักรหรือเครื่องจักรกล	
	(1) การต่อการประกอบ การเคาะ การปะผุ การพ่นสี การพ่นสารกันสนิม ยานยนต์	200.-
	(2) การตั้งศูนย์ถ่วงล้อ การซ่อม การปรับแต่งระบบปรับอากาศ หรืออุปกรณ์ที่เป็นส่วนประกอบของยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล	200.-
	(3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล ซึ่งมีไว้บริการ หรือจำหน่าย และในการประกอบธุรกิจนั้นมีการซ่อม หรือปรับปรุงยานยนต์เครื่องจักร หรือเครื่องกลดังกล่าวด้วย	200.-
	(4) การล้างการอัดฉีดยานยนต์	200.-
	(5) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่	200.-
	(6) การปะ การเชื่อมยาง	200.-
8	(7) การอัดผ้าเบรก ผ้าคลัตช์	200.-
	กิจการเกี่ยวกับไม้	
	(1) การผลิตไม้ขีดไฟ	200.-
	(2) การเลื่อย การซอย การตัด การไส การเจาะ การขุดร่อง การทำคิ้ว หรือการตัดไม้ด้วยเครื่องจักร	200.-
	(2.1) โรงงานโรงเลื่อย	
	(2.2) กิจการขนาดครัวเรือน	100.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
9	(3) การประดิษฐ์ไม้หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพ่น การทาสารเคลือบเงาสี หรือการแต่งสำเร็จผลิตภัณฑ์จากไม้ หรือหวาย	200.-
	(4) การอบไม้	200.-
	(5) การผลิตรูปด้วยเครื่องจักร	200.-
	(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเขียนด้วยกระดาษ	200.-
	(7) การผลิตกระดาษต่างๆ	200.-
	(8) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน ยกเว้นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน	200.-
	กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ	
	(1) กิจการสปาเพื่อสุขภาพเว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-
	(2) การประกอบกิจการอาบอบนวดเว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-
	(3) การประกอบกิจการสถานที่อาบน้ำ อบไอน้ำ อบสมุนไพร เว้นแต่เป็น การให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วย สถานพยาบาล	200.-
	(4) การประกอบกิจการโรงแรม หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน	500.-
	(5) การประกอบกิจการหอพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือ กิจการอื่นในทำนองเดียวกัน	500.-
	(6) การประกอบกิจการโรงแรมหรสพ	500.-
	(7) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง ร้องเงิง ดิสโก้เท็ก คาราโอเกะ หรือการแสดงอื่นๆในทำนองเดียวกัน	500.-
	(8) การประกอบกิจการสระว่ายน้ำ หรือกิจการอื่นๆในทำนองเดียวกัน เว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1)	200.-
	(9) การจัดให้มีการเล่นสเก็ตโดยมีแสง หรือเสียงประกอบ หรือการเล่น อื่นในทำนองเดียวกัน	200.-
	(10) การประกอบกิจการเสริมสวย หรือแต่งผม เว้นแต่กิจการที่อยู่ใน บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม	200.-
	(11) การประกอบกิจการให้บริการควบคุมน้ำหนักโดยวิธีการควบคุมทาง โภชนาการให้อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษการบริหารร่างกายหรือโดย วิธีอื่นใด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน (1) หรือในสถานพยาบาลตาม กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล	200.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
10	(12) การประกอบกิจการสวนสนุก ตู้เกม	200.-
	(13) การประกอบกิจการสนามกอล์ฟ หรือสถานที่ฝึกซ้อมกอล์ฟ	200.-
	(14) การประกอบกิจการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ การสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	200.-
	(15) การสักผิวหนังการเจาะหู หรือเจาะอวัยวะอื่น	200.-
	กิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ	
	(1) การปั่นด้าย การกรอด้วย การทอผ้า ด้วยเครื่องจักรหรือการทอผ้าด้วย ที่กระตุกตั้งแต่ 5 ที่ขึ้นไป	500.-
	(2) การสะสมปอ ป่าน ฝ้าย หรือนุ่น	500.-
	(3) การปั่นฝ้าย หรือนุ่นด้วยเครื่องจักร	500.-
	(4) การทอเสื่อ กระสอบ พรหม หรือสิ่งทออื่นๆด้วยเครื่องจักร	500.-
	(5) การเย็บผ้าด้วยเครื่องจักรตั้งแต่ 5 เครื่องขึ้นไป	500.-
11	(6) การพิมพ์ผ้า หรือการพิมพ์บนสิ่งทออื่นๆ	500.-
	(7) การซัก การอบ การรีด การอัดกลีบผ้าด้วยเครื่องจักร	500.-
	(8) การย้อมการกีดสีผ้า หรือสิ่งทออื่นๆ	500.-
	กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราาย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	
	(1) การผลิตภาชนะดินเผา หรือผลิตภัณฑ์ดินเผา	200.-
	(2) การระเบิด การโม่ การป่นหินด้วยเครื่องจักร	500.-
	(3) การผลิตเครื่องใช้ด้วยซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(4) การสะสมการผสมซีเมนต์ หิน ทราาย หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(5) การเจียรไนเพชร พลอย หินกระเจก หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(6) การเลื่อย การตัด หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่างๆ	500.-
	(7) การผลิตซอส์ ปูนปลาสเตอร์ ปูนขาว ดินสอพอง หรือการเผาหินปูน	500.-
	(8) การผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนประกอบ หรือส่วนผสม เช่นผ้าเบรก ผ้าคลัชต์ กระเบื้องมุง หลังคากระเบื้อง ยาง ผ้าเปดาน ท่อน้ำ เป็นต้น	500.-
	(9) การผลิตกระเจก หรือผลิตภัณฑ์แก้ว	500.-
	(10) การผลิตกระดาดทราย	500.-
	(11) การผลิตใยแก้ว หรือผลิตภัณฑ์จากใยแก้ว	500.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
12	กิจการที่เกี่ยวกับโตรเลียมถ่านหินสารเคมี	
	(1) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่ง กรดต่าง สารออกซิไดซ์ หรือ สารตัวทำละลาย	1,000.-
	(2) การผลิต การบรรจุ การผสม การขนส่งก๊าซ	1,000.-
	(3) การผลิต การกลั่น การขนส่งน้ำมันโตรเลียม หรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่างๆ	1,000.-
	(4) การสะสมน้ำมันเชื้อเพลิง	
	- สะสมตั้งแต่ 200 – 500 ลิตร	500.-
	- สะสมตั้งแต่ 501 - 1,000 ลิตร	1,000.-
	- สะสมตั้งแต่ 1,0001 ลิตรขึ้นไป	1,500.-
	(4) การผลิต การสะสม การขนส่งถ่านหิน ถ่านโค้ก	500.-
	(5) การขนส่งยกเว้นกิจการใน 7(1)	500.-
	(6) การประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ด้วยยาง ยางเทียม พลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(7) การโม่ การบดชั้น	500.-
	(8) การผลิตสี หรือน้ำมันผสมสี	500.-
	(9) การผลิต การล้างฟิล์มรูปถ่าย หรือฟิล์มภาพยนตร์	500.-
	(10) การเคลือบ การชุบวัตถุด้วยพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(11) การผลิตพลาสติก เซลลูลอยด์ เบเกอร์ไลท์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(12) การผลิต การบรรจุสารเคมีดับเพลิง	500.-
	(13) การผลิตน้ำแข็งแห้ง	500.-
	(14) การผลิต การสะสม การขนส่งดอกไม้เพลิง หรือสารเคมีอันเป็นส่วนประกอบในการผลิตดอกไม้เพลิง	500.-
	(15) การผลิตเซลแล็ก หรือสารเคลือบเงา	500.-
	(16) การผลิต การบรรจุ การสะสม การขนส่งสารกำจัดศัตรูพืช หรือพาหะนำโรค	500.-
	(17) การผลิต การบรรจุ การสะสมกาก	500.-

ลำดับที่	รายการ	บาท
13	กิจการอื่นๆ	
	(1) การพิมพ์หนังสือ หรือสิ่งพิมพ์อื่นที่มีลักษณะเกี่ยวกับเครื่องจักร	500.-
	(2) การผลิต การซ่อมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้า	500.-
	(3) การผลิตเทียน เทียนไข หรือวัตถุที่คล้ายคลึง	500.-
	(4) การพิมพ์แบบพิมพ์เขียว หรือการถ่ายเอกสาร	500.-
	(5) การสะสมวัตถุ หรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้ว หรือเหลือใช้	500.-
	(6) การประกอบกิจการโกดังสินค้า	500.-
	(7) การล้างขวดภาชนะ หรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว	200.-
	(8) การพิมพ์สีลงบนวัตถุที่มีใช้สิ่งทอ	200.-
	(9) การก่อสร้าง	500.-
	(10) กิจการทำเทียบเรือ ประมง สะพานปลา หรือแพปลา	200.-

2.2.2 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสุกรพ.ศ.

ร่าง

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสุกร

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรออกข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และ มาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 41 และมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมาย ประกอบกับคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ 3/2549 เรื่อง การควบคุมกิจการเลี้ยงสุกร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มและ นายอำเภอกำแพงแสน จึงออกข้อบัญญัติไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงสุกร พ.ศ.

ข้อ 2 ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม แล้วเจ็ดวัน

ข้อ 3 ในข้อบัญญัตินี้

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการเลี้ยงสุกร

“ผู้ดำเนินกิจการ” หมายความว่า ผู้เป็นเจ้าของหรือบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งรับผิดชอบดำเนินการในสถานประกอบกิจการ

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า คนงานหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถูพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึง สิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึง สิ่งอื่นใดซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหนองกระทุ่ม

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

หมวด 1

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง

ข้อ 4 สถานที่ตั้งควรอยู่ห่างจากชุมชน ศาสนสถาน โบราณสถาน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล หรือสถานที่อื่นใด ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ในระยะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และไม่ก่อเหตุรำคาญต่อชุมชน โดยควรมีระยะห่างจากสถานที่ดังกล่าว และแหล่งน้ำสาธารณะในระยะ ดังต่อไปนี้

- (1) สำหรับสถานประกอบกิจการน้อยกว่า 50 ตัว ควรมีระยะห่างในระยะที่ไม่ก่อเหตุรำคาญ
- (2) สำหรับสถานประกอบกิจการตั้งแต่ 50 - 500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 200 เมตร
- (3) สำหรับสถานประกอบกิจการเกินกว่า 500 ตัว ควรมีระยะห่างไม่น้อยกว่า 1,000 เมตร

ข้อ 5 สถานประกอบกิจการควรตั้งอยู่ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ตั้งแต่ 5 กิโลเมตร

ข้อ 6 จัดให้มีบริเวณเลี้ยงสุกรเป็นสัดส่วน และอยู่ห่างเขตที่ดินสาธารณะหรือที่ดินเจ้าของและต้องมีที่ว่าง อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งใดปกคลุมโดยรอบบริเวณเลี้ยงสัตว์ไม่น้อยกว่า 20 เมตรทุกด้าน เว้นแต่สถานประกอบกิจการน้อยกว่า 20 ตัว หรือด้านที่มีแนวเขตที่ดินติดต่อกับที่ดินของผู้ประกอบกิจการประเภทเดียวกันตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ 7 สถานประกอบกิจการเลี้ยงสุกรควรตั้งอยู่บริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง

หมวด 2

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะของโรงเรือน เลี้ยงสัตว์และส่วนประกอบ

ข้อ 8 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องเป็นเอกเทศ มั่นคง แข็งแรง มีลักษณะเหมาะแก่การเลี้ยงสัตว์ไม่มีการพักอาศัยหรือประกอบกิจการอื่นใด

ข้อ 9 พื้นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องทำด้วยวัสดุแข็งแรง พื้นผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย มีความลาดเอียงที่เหมาะสม ให้น้ำหรือสิ่งปฏิกูลไหลลงทางระบายน้ำได้โดยสะดวก

ข้อ 10 หลังคาทำด้วยวัสดุแข็งแรง มีความสูงจากพื้นที่เหมาะสม และมีช่องทางให้แสงสว่างหรือแสงแดดส่องภายในอาคารอย่างทั่วถึง

ข้อ 11 โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ต้องมีที่ขังและปล่อยสัตว์กว้างขวางเพียงพอ คอกสัตว์กันเป็นสัดส่วนเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ ไม่ให้สัตว์อยู่อย่างแออัด

ข้อ 12 จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดี

ข้อ 13 ถนนภายในสถานประกอบกิจการต้องใช้วัสดุคงทน มีความกว้างเหมาะสม สะดวกในการขนส่งลำเลียง อุปกรณ์ อาหารสัตว์ รวมทั้งผลผลิตเข้าและออกภายในสถานประกอบกิจการ

ข้อ 14 สถานที่เก็บอาหารและโรงผสมอาหารควรจัดเป็นสัดส่วนและถูกสุขาภิบาล

หมวด 3

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้

ข้อ 15 อาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์ ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

ข้อ 16 สถานที่เก็บอาหารสัตว์ควรแยกเป็นสัดส่วน จัดให้เป็นระเบียบและมีการดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

ข้อ 17 ต้องมีที่เก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการทำงานเป็นสัดส่วน

ข้อ 18 ต้องจัดให้มีน้ำดื่มที่มีคุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่มไว้บริการสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอตั้งอยู่ในบริเวณที่แยกออกจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และลักษณะการจัดบริการน้ำดื่มต้องไม่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือการปนเปื้อน เช่น ใช้ระบบน้ำกด ใช้แก้วน้ำส่วนตัว ใช้แก้วกระดาษที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งใช้แก้วส่วนกลางที่ใช้ดื่มน้ำครั้งเดียวแล้วนำไปล้างทำความสะอาดก่อนนำมาใช้ใหม่ หรือวิธีอื่น

ข้อ 19 ต้องจัดให้มีน้ำใช้ที่สะอาดได้มาตรฐาน และปริมาณเพียงพอกับปริมาณน้ำใช้ในแต่ละวัน

ข้อ 20 กรณีที่สถานประกอบกิจการผลิตน้ำใช้เอง ควรตรวจสอบดูแลคุณภาพน้ำดิบให้สะอาด ตรวจสอบระบบท่อน้ำและทำความสะอาดภาชนะเก็บกักน้ำอยู่เสมอ และปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดื่มอยู่เสมอ

หมวด 4

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อ 21 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องมีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อ หรือโรคที่ส่งผลกระทบต่อเกี่ยวข้องกับทางเดินอาหาร ทางเดินหายใจ หู น้ำหนัก และบาดแผลติดเชื้อ หรือไม่เป็นพาหะนำโรคติดต่อได้แก่ วัณโรค อหิวาตกโรค ไข้รากสาดน้อย บิด สุกใส หัด คางทูม ไข้หวัดใหญ่ อหิวาต์แอฟริกาในสุกร โรคพิษสุนัขบ้า โรคพิษงู และโรคพิษงูเห่า หากผู้ปฏิบัติงานป่วยด้วยโรคดังกล่าว ต้องหยุดพักรักษาให้หาย

ข้อ 22 ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

ข้อ 23 ผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการอบรมในเรื่องเกี่ยวกับสุขอนามัย

ข้อ 24 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

(1) ล้างทำความสะอาดมือทุกครั้งก่อนเข้าหรือออกจากโรงเลี้ยงสัตว์ และภายหลังเข้าห้องน้ำและจับต้องสิ่งปฏิกูลหรือสิ่งปนเปื้อน

(2) ควรสวมใส่ชุดปฏิบัติงานที่สะอาดเหมาะสมในแต่ละกิจกรรมที่ปฏิบัติ

(3) ในกรณีที่มีบาดแผล ต้องปิดบาดแผลด้วยที่ปิดบาดแผล ถ้ามีบาดแผลที่มือต้องสวมใส่ถุงมือหรือปลอกนิ้วขณะปฏิบัติงาน

หมวด 5

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มูลฝอย สิ่งปฏิกูล

ข้อ 25 ต้องมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน โดยวิธีการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมทางระบายน้ำไม่อุดตัน

ข้อ 26 น้ำเสียผ่านการบำบัดแล้วต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งให้ได้เกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก่อนปล่อยสู่ภายนอกสถานประกอบการ

ข้อ 27 ต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่ถูกสุขาภิบาลที่เหมาะสมและเพียงพอ

ข้อ 28 ต้องมีการรวบรวมขยะมูลฝอยและนำไปกำจัดด้วยวิธีการฝัง หรือเผาอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 29 ต้องทำความสะอาด กวาด ล้างพื้นโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และบริเวณโดยรอบให้สะอาดทุกวัน และจัดให้มีที่กักเก็บมูลสัตว์โดยเฉพาะ เพื่อป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากกลิ่นและไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์และแมลงนำโรค

ข้อ 30 ห้ามทิ้งมูลสัตว์หรือมูลฝอยในที่ดินของตนเอง ที่สาธารณะหรือแหล่งน้ำสาธารณะ

ข้อ 31 ต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมตามลักษณะและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และบำบัด หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ภายในห้องน้ำและห้องส้วมควรมีวัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นและเหมาะสม และต้องดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วมเป็นประจำทุกวันปฏิบัติงาน

หมวด 6

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการแหล่งแพร่เชื้อโรคหรือสัตว์และแมลงนำโรค

ข้อ 32 ต้องมีการป้องกันโรคติดต่อที่เกิดจากสัตว์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้อง

ข้อ 33 การกำจัดซากสัตว์ให้ใช้วิธีการเผา หรือฝัง เพื่อป้องกันการเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์และแมลงนำโรค ดังนี้

(1) การกำจัดซากสัตว์โดยการฝังต้องมีเนื้อที่เพียงพอ และอยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง โดยฝังซากสัตว์จากผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เหมาะสมทำการราดหรือโรยบนส่วนต่าง ๆ ของซากสัตว์ และกลบหลุมดิน

(2) การกำจัดซากสัตว์ โดยการเผาต้องมีสถานที่เผายู่ในบริเวณที่เหมาะสมในการใช้เผาซากทั้งหมด การเผาต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษหรือเหตุรำคาญ

(3) สถานที่กำจัดซากสัตว์ต้องห่างจากบริเวณอาคาร หรือโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ อาคารสำนักงาน อาคารพักอาศัย

ข้อ 34 ต้องมีการควบคุมป้องกันสัตว์และแมลงนำโรคในฟาร์มไม่ให้มีจำนวนมากจนก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่เชื้อโรคติดต่อ หรือก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อผู้อยู่ในที่ใกล้เคียง

ข้อ 35 กรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในเขตพื้นที่ ต้องจัดให้มีวิธีการควบคุม ป้องกันมิให้เกิดการปนเปื้อนของเชื้อโรคในสถานที่เลี้ยงสัตว์ ทั้งในสัตว์ อาหาร น้ำใช้ คนเลี้ยงสัตว์และ สิ่งแวดล้อม

หมวด 7

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยและการป้องกันเหตุรำคาญ

ข้อ 36 ควรจัดให้มีห้องเก็บสารเคมี น้ำยาฆ่าเชื้อหรือสิ่งทีอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออัคคีภัยได้ ง่ายโดยเฉพาะ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 37 ควรจัดให้มีห้องพยาบาลหรือชุดปฐมพยาบาลที่ครบรายการไว้ในสถานประกอบกิจการ และพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

ข้อ 38 ระดับเสียงในสถานประกอบการเลี้ยงสุกรในเวลากลางวัน ต้องมีระดับเสียงเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ไม่เกิน 90 เดซิเบล (เอ) ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ 39 ระดับความเข้มข้นของก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์และก๊าซแอมโมเนีย บริเวณคอกเลี้ยงสัตว์ ต้องไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ 40 วิธีการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการให้ใช้วิธีการตรวจวัดของส่วน ราชการไทย ในกรณีที่ไม่มีวิธีตรวจวัดที่เป็นมาตรฐานกำหนดไว้ ให้ใช้วิธีการตรวจวัดที่ใช้เป็นการทั่วไป

ข้อ 41 ควรควบคุมป้องกันกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานประกอบกิจการมิให้มีกลิ่น น้ำเสีย เขม่า ควัน เสียง ฝุ่น และความร้อน เป็นต้น ที่จะทำให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของ คนงานและผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงหรืออยู่ในเส้นทางการสัญจรของสถานประกอบกิจการ

หมวด 8

การขออนุญาต

ข้อ 42 ให้ผู้ประกอบการเลี้ยงสุกร ขออนุญาตประกอบกิจการตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองกระทุ่มที่เกี่ยวข้อง

หมวด 9

บทกำหนดโทษ

ข้อ 43 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนด โทษแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หมวด 10**ผู้รักษาการ**

ข้อ 44 ให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่มรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ มีอำนาจออก
ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

หมวด 11**บทเฉพาะกาล**

ข้อ 45 ความในหมวด 1 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ไม่ใช้บังคับแก่
สถานประกอบการที่ประกอบการเลี้ยงสุกรก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ข้อ 46 เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาผ่อนผันหรือยกเว้นการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ได้
เพียงเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมตามควรแก่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....

(.....)

นายกองคการบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม

บทที่ 5

การศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

บทนำ

การสร้างนิคมอุตสาหกรรมเกษตร (Agro Business Complexes, ABC) เป็นการสร้างกลุ่มหรือนิคมด้านการเกษตร (agriculture) ร่วมกับ non-agriculture ที่มีส่วนสัมพันธ์กับ industrial ecology เพื่อให้เกิดมีความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล เกษตรกร และธุรกิจด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม จุดท้าทาย 5 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง คือ จำนวนประชากรในโลกจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประมาณการณ์ว่าจะมีจำนวนถึง 8,000 ล้านคนในปี 2015 หลังจากนั้นจะลดลงเหลือ 5000 ล้านคน เนื่องจากการขาดแคลนอาหาร การให้คำตอบด้วยการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเกษตรที่รวบรวมเอาการผลิต การแปรรูป การขนส่ง ตลอดจนการกระจายสินค้า ในบริเวณเดียวกัน อาจเป็นความหวังของมวลมนุษยชาติ ในการผลิตอาหารให้เพียงพอเลี้ยงประชากรของโลกในอนาคต

ประการที่สอง คือ การขยายตัวของพื้นที่เมืองมากขึ้น รวมทั้งประชากรจากชนบท จะเข้ามาอยู่ในเมืองมากขึ้น ทำให้พื้นที่ทำกินลดลง

ประการที่สาม คือ การเจริญที่เพิ่มขึ้น มีผลต่อการทำลายดิน แหล่งน้ำ อากาศ และการใช้น้ำอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ประการที่สี่ คือ นโยบายที่เปลี่ยนไป องค์การการค้าโลกได้กำหนดให้ทุกประเทศและทุกเขตการค้าเลิกการอุดหนุนสินค้าเกษตร ลดกำแพงภาษี และลดการกีดกันทางการค้า ดังนั้นบริษัทที่ผลิตอาหารจึงจำต้องลดต้นทุนการผลิต หาสินค้าเฉพาะ หาดตลาดเฉพาะ และหานวัตกรรมในการผลิตสินค้า

ประการที่ห้า คือ โรคสัตว์ติดคน หรือคนติดสัตว์ อาทิเช่น โรคซาร์ (SARS) โรคไข้หวัดนก โรค BSE ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยด้านอาหาร

การรวมกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรในรูปนิคมอุตสาหกรรมการผลิตสุกรมีรากฐานจากการที่การเลี้ยงสุกรในประเทศไทยได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงรายใหญ่มากขึ้น โดยอาจเป็นรูปของเครือข่ายใหญ่ ๆ ซึ่งมีอยู่หลายบริษัท และที่เป็นเจ้าของรายเดียว โดยมีขนาดพันธุ์แปดตั้งแต่ 2,000-5,000-10,000 แม่ และปัจจุบันมักเป็นแบบแยกส่วนเลี้ยง คือ ส่วนที่เป็นพ่อแม่พันธุ์ ผลิตลูกสุกรจนถึงหย่านม อายุประมาณ 3-4 สัปดาห์แล้วนำไปเลี้ยงขุนอีกแห่งหนึ่ง หรือเลี้ยงจนผ่านระยะอนุบาล เข้าสู่ระยะ 8-9 สัปดาห์ แล้วจึงส่งออกไปอีกฟาร์มที่เป็นเครือข่าย หรือขายให้แก่ผู้เลี้ยงสุกรขุนต่อไป รวมถึงอาจทำเป็นในรูปเกษตรกรจ้างเลี้ยง (contract farming) ในการเลี้ยงสุกรจำเป็นต้องมีทุนดำเนินการ โดยพบว่าหากจะสร้างฟาร์มขนาด 500 แม่ ต้องใช้เงินประมาณ 25 ล้านบาท ดังนั้นจึงมีผู้เลี้ยงเพียงไม่กี่รายที่ดำเนินการในลักษณะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ๆ ซึ่งต้องใช้ทุนสูง การเลี้ยงดังกล่าวจำเป็นต้องเลี้ยงในระบบเดียวกัน ขณะเดียวกันต้องมีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพในลักษณะเดียวกันด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 5.1 รวบรวมข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรหรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ
- 5.2 สำรวจพื้นที่เพื่อหาข้อมูลด้านระบาดวิทยาจากประวัติการเกิดโรคที่มีผลต่อการเลี้ยงสุกรและที่มีผลต่อการส่งออกตามข้อกำหนด
- 5.3 กำหนดปัจจัยพื้นฐาน ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
- 5.4 กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก

5.5 จัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) และระบบจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์

5.6 สร้างรูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

5.7 จัดทำแผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน ทั้งในส่วนภาพรวมของจังหวัดและส่วนของผู้ประกอบการ

5.1 ข้อมูลนิคมหรือเขตเลี้ยงสุกรหรือรูปแบบที่เรียกชื่ออย่างอื่นในต่างประเทศ

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในการ พัฒนาและจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยจัดพื้นที่สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมให้เข้าไปอยู่ร่วมกันอย่างมีระบบและมีระเบียบ และเป็นกลไกของรัฐบาลในการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมี "นิคมอุตสาหกรรม" เป็นเครื่องมือดำเนินการ

นิคมอุตสาหกรรม

หมายถึง เขตพื้นที่ที่ดินซึ่งจัดสรรไว้สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสัดส่วน อันประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภค และสาธารณูปการครบครัน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ โรงกำจัดน้ำเสียส่วนกลาง ระบบป้องกันน้ำท่วม ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ ยังประกอบด้วย บริการอื่นๆ ที่จำเป็นอีก อาทิ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ธนาคาร ศูนย์การค้า ที่พักอาศัยสำหรับคนงาน สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น

ภาระหน้าที่ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1. จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนหรือองค์กรของรัฐจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม
2. จัดให้มีและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนและให้บริการในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ซึ่งจำเป็นแก่การประกอบอุตสาหกรรม
4. จัดให้มีระบบและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม การป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยจากอุตสาหกรรม
5. อนุญาต อนุมัติ การประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมและจัดให้ได้เพิ่มเติมซึ่งสิทธิประโยชน์ สิ่งจูงใจ และการอำนวยความสะดวกแก่การประกอบอุตสาหกรรม

บทบาทของนิคมอุตสาหกรรม

1. เป็นกลไกของรัฐในการกระจายอุตสาหกรรมและความเจริญไปสู่ภูมิภาค
2. เป็นกลไกของรัฐในการรักษาและส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการอุตสาหกรรม
3. เป็นกลไกของรัฐในการป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยอันเกิดจากการอุตสาหกรรม
4. เป็นกลไกของรัฐในการจัดระบบและระเบียบการใช้ที่ดินในพื้นที่เฉพาะและเป็นส่วนหนึ่งของการวางผังเมืองตลอดจนการใช้ที่ดิน

5. เป็นกลไกของรัฐในการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมทั่วไป อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและรวมถึง อุตสาหกรรมพื้นฐาน

การบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร

การนิคมอุตสาหกรรมฯ ได้จัดตั้งสำนักบริการเบ็ดเสร็จครบวงจร (One Stop Service Center : OSS) ขึ้น เพื่อให้บริการแบบเบ็ดเสร็จตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการในการทำธุรกิจกับ กนอ. ไม่ว่าจะเป็นการซื้อหรือเช่าที่ดิน การแนะนำพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งโรงงาน การอนุมัติคำขออนุญาตและการออกไปรับรองที่จำเป็นต่างๆ เพื่อการจัดตั้งโรงงานในทุกขั้นตอนโดยง่าย หรือแม้แต่การพัฒนาจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมร่วมกับ กนอ ปัจจุบันการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีนิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้ว 38 นิคม กระจายอยู่ใน 15 จังหวัด ประกอบด้วย นิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ ดำเนินการเอง จำนวน 12 นิคม และนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินงานกับผู้พัฒนา จำนวน 26 นิคม

การสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเสนอแนวคิดยืดเวลายกเว้นภาษีอากรนำเข้าให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้าแม่พิมพ์และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนออกไปอีก 5 ปี จนถึงปี 2547 และอำนวยความสะดวกให้ผู้ส่งออกในอุตสาหกรรม 11 ประเภท โดยยกเว้นเงื่อนไขการส่งออกขั้นต่ำ และขยายเวลาการใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับเดิม และนอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้ธุรกิจบางประเภท ต้องดำเนินการปรับปรุงระบบให้ได้มาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า ภายในระยะเวลา 2 ปีหลังเปิดดำเนินการโดยจะมีผลบังคับใช้กับผู้ได้รับการส่งเสริมใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นไป

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยผลักดันให้โรงงานไปตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมเพื่อจะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าหากตั้งอยู่นอกนิคมหรือเขตอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้สะดวกในการควบคุมดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อม และเป็นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ซึ่งมีการพัฒนาสาธารณูปโภคแล้วให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐมนตรีอภิสิทธิ์ได้ให้มีการประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ การทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาของอุตสาหกรรมหลัก 5 สาขา โดยมีมติหลักๆ เช่น การสร้างความเข้าใจให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญของการควบคุมกิจการเพื่อความอยู่รอด การยกเว้นภาษีกรณีการควบรวมกิจการ การลดภาษีวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ และเยื่อกระดาษและอุตสาหกรรมเซรามิกส์ เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งนิคมส่วนมากจะเน้นด้านอุตสาหกรรมเป็นหลัก ยังขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ ดังนั้นคณะผู้วิจัยได้หาข้อมูลที่มีในต่างประเทศดังนี้

นิคมการเลี้ยงสุกรในประเทศไทย

แนวความคิดเกี่ยวกับนิคมปศุสัตว์ในประเทศไทยเริ่มในปี พ.ศ. 2538 เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากอุตสาหกรรมปศุสัตว์ในจังหวัดฉะเชิงเทรา การติดตามโครงการโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (ชื่อในเวลานั้น) ว่าจางนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำการศึกษาการผลิตสุกรภายใต้กรอบนิคมอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์คือ

1. หากขนาดและความเป็นไปได้ในการก่อตั้งโรงงานผลิตสุกรที่รวมเอาการเลี้ยง โรงฆ่าและการบำบัดของเสียเอาไว้ด้วยกันในที่เดียวกัน
2. สร้างวิธีการบริหารจัดการการเลี้ยงสุกรในเชิงพาณิชย์ เพื่อให้บรรลุผลด้านการเลี้ยงดู การรักษาและการป้องกันโรค มาตรฐานการควบคุม การควบคุมมลพิษ และการจัดการเชิงพาณิชย์

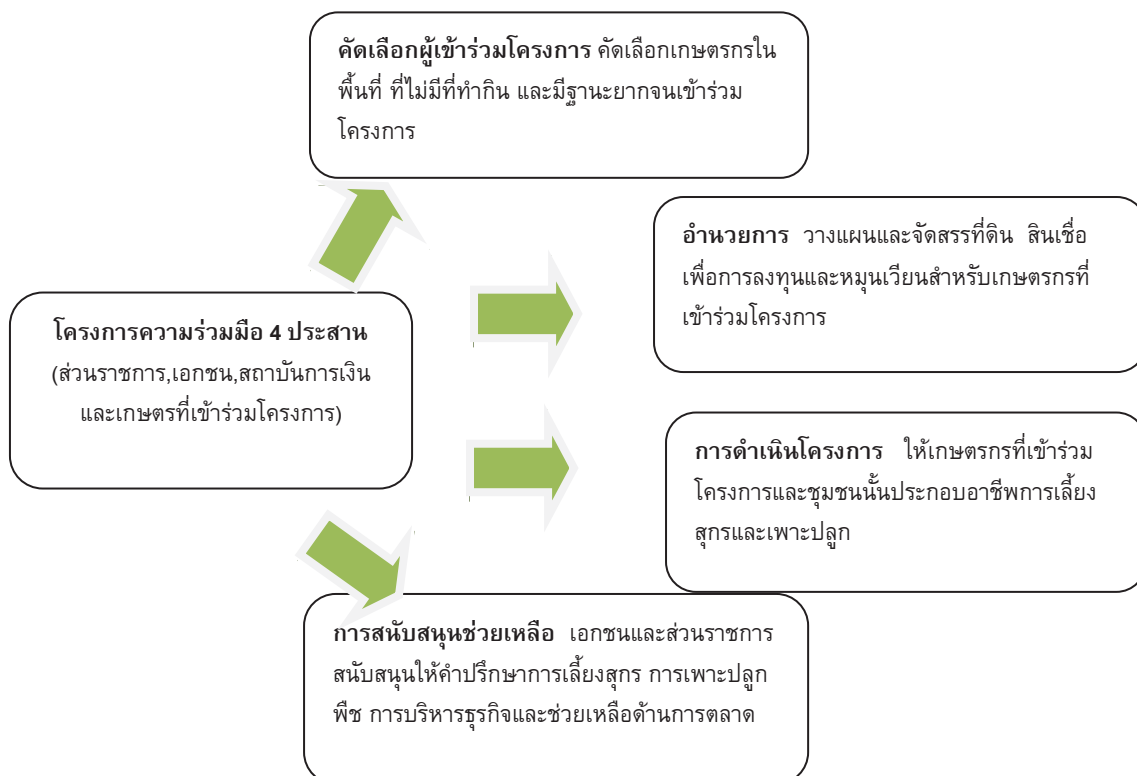
3. กำหนดข้อแนะนำสำหรับการเตรียมเอกสารเพื่อใช้ประมวลระบบบำบัดน้ำ และการควบคุม การจัดการของเสียจากการเลี้ยงสุกร

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรภายในประเทศ พบว่าที่มาของการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกรมีรูปแบบและที่มาของการจัดตั้งที่แตกต่างกันจากหลายสาเหตุ กล่าวคือ

- 1) การต้องการพัฒนาพื้นที่ยากจนตามนโยบายของรัฐบาล ส่วนราชการท้องถิ่น และเอกชน
- 2) การวางผังเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวของเขตเมือง หรือชุมชน ที่ต้องพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจอื่น นอกเหนือจากด้านกสิกรรม และการเลี้ยงสัตว์
- 3) การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จากสินค้าเนื้อสัตว์แปรรูปชนิดต่างๆ
- 4) การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเนื่องจากมลพิษที่เกิดจากฟาร์มเลี้ยงสัตว์
- 5) การผลิตสินค้าจากผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก ที่ต้องดำเนินการตามข้อตกลงหรือมาตรการที่คู่ค้ากำหนด

หากพิจารณาตามสาเหตุดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษารูปแบบเฉพาะของโครงการที่ปรากฏผลเป็นรูปธรรมในด้านการดำเนินการและการจัดการที่ใกล้เคียงกับประเด็นวิจัย ซึ่งพบว่าโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแนวทางการจัดตั้งในรูปแบบเฉพาะ มีการดำเนินการในส่วนต่างๆ ทั้งการคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การบริหารจัดการภายในโครงการที่จัดตั้งขึ้นอย่างครบวงจร โดยมีรูปแบบการจัดสรรพื้นที่ การส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้เลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะสุกร การสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีความเข้าใจในการผลิต การบริหารธุรกิจ การตลาด โดยบริษัทเอกชนและส่วนราชการท้องถิ่นให้การสนับสนุน รวมถึงการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะแหล่งทุน

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ก่อตั้งเมื่อปี 2530 โดยการริเริ่มของบริษัทเอกชนด้านการเกษตร ร่วมกับส่วนราชการในท้องถิ่น สถาบันการเงิน และเกษตรกรเจ้าของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ (รูปที่ 5.1)

รูปที่ 5.1 การจัดการและดำเนินโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

จากรูปที่ 5.1 จะพบว่า โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า มีเป้าหมายจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองให้มีโอกาสได้ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ควบคู่ไปกับการเพาะปลูก โดยทางโครงการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร การอำนวยความสะดวกเพื่อการลงทุนซื้อที่ดิน ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย โรงเรียนเลี้ยงสุกร และให้สินเชื่อเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนทั้งในด้านการเลี้ยงสุกรและการเพาะปลูก การให้ความรู้ในด้านเทคนิควิชาการสมัยใหม่เกี่ยวกับการเกษตรและการให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาด โครงการเริ่มต้นจากเกษตรกรทั้งสิ้น 50 ครอบครัวเป็นเจ้าของและผู้ถือหุ้นเท่ากัน รายละ 200 หุ้น ราคาหุ้น 100 บาท ภายใต้ชื่อ บริษัท หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า จำกัด และคัดเลือกเกษตรกรเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริษัท อยู่ในวาระ 2 ปี ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการธุรกิจของโครงการ โดยมีภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำปรึกษาสนับสนุนการบริหารธุรกิจ โดยจะทำหน้าที่ประกันราคาซื้อขายสุกรให้กับหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า เพื่อลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของภาวะราคาตลาดสุกร เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการจะถูกส่งไปฝึกงานด้านการเลี้ยงสุกรกับทางภาคเอกชน หลังจากการฝึกอบรมก็สามารถเข้ามาประกอบอาชีพในโครงการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ โครงการในรูปแบบเดียวกัน โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมกำแพงเพชร จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2522 ที่ตำบลเทพนครและตำบลคณที อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร บนเนื้อที่ประมาณ 1,600 ไร่ โดยได้รับสนับสนุนจาก 4 หน่วยงาน ได้แก่ ส่วนราชการ เมืองกำแพงเพชร ธนาคารกรุงเทพ เครือเจริญโภคภัณฑ์ และเกษตรกรที่เป็นสมาชิกโครงการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และมีโอกาสประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการปลูกพืช ตลอดจนการนำระบบการจัดการที่ครบวงจรมาใช้ในการดำเนินโครงการ โดยให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการด้านต่างๆ ดังนี้

1. จัดสรรที่ดินแก่เกษตรกรได้ใช้เลี้ยงสัตว์ และเพาะปลูก
2. ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย โรงเรียนสำหรับเลี้ยงสุกร และทุนหมุนเวียน ทั้งในด้านการเลี้ยงสุกรและการเพาะปลูก
3. ให้ความรู้ทางด้านเทคนิควิชาการสมัยใหม่ทางด้านการเลี้ยงสัตว์ และการเพาะปลูก
4. ให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด โดยเกษตรกรไม่ต้องเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนของการตลาด

หลักการของโครงการ

1. เป็นความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในอันที่จะพัฒนาประเทศในด้านการเกษตร
2. สร้างแนวคิด การวางรูปแบบกระบวนการผลิตแบบผสมผสาน คือการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูก
3. หาแนวทางในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร โดยชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการเลี้ยงสุกร ตามวิทยาการแผนใหม่มิได้ขึ้นอยู่กับพื้นความรู้ หากแต่ขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของเกษตรกรเอง ประกอบกับคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญและความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย

การดำเนินงาน

ด้านการผลิต

การผลิตสุกรทั้งสุกรพันธุ์และสุกรขุน เกษตรกรจะเป็นเจ้าของโรงเรียนและแรงงาน น้ำ ไฟฟ้า ในส่วนปัจจัย การผลิต

อื่นๆ บริษัทจะเป็นผู้จัดหาให้ เช่น ฟอ-แมฟพันธุ์ อาหารสัตว์ ยาและวัคซีน สัตวบาล เกษตรกรที่ทำหน้าที่ ดูแลด้วยความเอาใจใส่และจัดการตามคำแนะนำของสัตวบาล

ด้านการเงิน

เกษตรกรจะต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินมา เพื่อขยายโรงเรือน และซ่อมแซมบำรุงรักษาโรงเรือน โดยเครือเจริญโภคภัณฑ์ เป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ให้เกษตรกร

ด้านอาหารและพันธุ์สัตว์

ในด้านอาหารและพันธุ์สัตว์ เครือเจริญโภคภัณฑ์จะเป็นผู้จัดหาให้เกษตรกรทั้งหมด

ด้านการตลาดและบริหาร

ผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ เครือเจริญโภคภัณฑ์ จะเป็นผู้รับซื้อทั้งหมด ในรูปของผลตอบแทนการเลี้ยง

อีกทั้งโครงการยังมีการจัดการของเสีย อาทิ น้ำใช้จากฟาร์ม มูลสุกร โดยสนับสนุนให้เกษตรกรสร้างบ่อ Biogas เพื่อเป็นพลังงานทดแทนและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน ซึ่งแก๊สชีวภาพที่ผลิตได้เกษตรกรสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ อาทิ การใช้เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม นำไปกกลูกสุกรในเล้าคลอด บันกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในครัวเรือน ซึ่งจะทำให้ประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย และยังสามารถนำกากมูลสุกรมาใช้เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกได้อีกด้วย

นอกจากนี้ส่วนราชการและเกษตรกรที่ร่วมโครงการยังได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งโครงการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ของชุมชน นอกเหนือจากการทำการเกษตร ซึ่งได้แก่ โครงการหนองหว่าน้อย โครงการหนองหว่ายังยืน โครงการอาชีพเสริม โครงการสายใยสัมพันธ์ผู้สูงอายุ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และกิจกรรมพัฒนาต่างๆ เป็นต้น

จากการศึกษารายละเอียดโครงการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและเพาะปลูก ในลักษณะดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่ามีกระบวนการและขบวนการในการจัดการซึ่งถือได้ว่าโครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว่า โครงการหมู่บ้านเกษตรกรกำแพงเพชร จัดเป็นโครงการ 4 ประสาน โดยการร่วมมือกันระหว่างบริษัทธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเป็นผู้ริเริ่ม ส่วนราชการท้องถิ่นซึ่งเป็นภาครัฐ สถาบันการเงิน และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ทำให้มีผลการดำเนินการเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายโดยเฉพาะเกษตรกรเจ้าของพื้นที่ และสอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นของส่วนราชการ รวมถึงภาคเอกชนและสถาบันการเงินได้ดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับการดูแลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมควบคู่กัน

Area-Wide Integration (AWI) of Crop-Livestock Activities

Area-Wide Integration (AWI) of Crop-Livestock Activities เป็นรูปแบบของการผสมผสานการผลิตปศุสัตว์กับการผลิตพืชผล เพื่อให้พื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์ถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม ไม่บังเอิญเป็นส่วนหนึ่งของภาคการผลิตเชิงอุตสาหกรรมในเขตเมือง AWI เป็นแนวคิดระดับภูมิภาคในการใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่ามากขึ้นจากที่ดินแถบชานเมืองและชนบท และเพื่อให้แน่ใจว่าการผลิตปศุสัตว์จะสามารถแข่งขันได้ในอนาคต แนวคิดของ AWI อยู่ภายใต้การศึกษาขององค์การอาหารและการเกษตร (FAO) ในแง่มุมมองของการพัฒนาระบบการใช้ที่ดินเพื่อเลี้ยงปศุสัตว์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จุดเน้นคือการใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางอาหาร บรรเทาความยากจน และสาธารณสุขดีขึ้น มูลเหตุจูงใจคือการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของประชากรโลก มีความต้องการด้านมาตรฐานการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิต

ที่ดีขึ้น สิ่งที่มาคืออุปสงค์ทั้งปริมาณและคุณภาพของผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัย การขยายตัวของเขตเมือง (เทศบาล) ซึ่งส่วนหนึ่งกระทบกับฟาร์มที่ตั้งอยู่ก่อนแล้ว ความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ความมั่นใจในความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้แก่ ความเสมอภาค ความมั่นคงทางอาหาร และความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม

ธุรกิจการเกษตรเกษตรเชิงซ้อน (Agro Business Complexes, ABC)

ธุรกิจการเกษตรเกษตรเชิงซ้อน (Agro Business Complexes, ABC) หมายถึง กลุ่มก้อนธุรกิจทั้งที่ใช้และไม่ใช้การผลิตทางเกษตรกรรมที่มีเป้าหมายที่จะประกอบการภายในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตพื้นที่เฉพาะ โดยเปิดโอกาสให้มีการผลิตอย่างเข้มข้นภายในนิคมและรวมการผลิตที่เป็นระบบปิด ลดการขนส่ง และมีการใช้พื้นที่ที่มีประสิทธิภาพภายในพื้นที่ที่จำกัด นับว่าเป็นมิติใหม่ในภาคการเกษตร ซึ่งตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาที่เกษตรเข้มข้นในปัจจุบันประสบอยู่ เช่น โรคสัตว์ อาหารปลอดภัย การจัดการของเสีย และความเป็นอยู่/สวัสดิภาพของสัตว์ แนวคิดของ ABC ตอบสนองในรูปแบบใหม่ขององค์กร สโตร์ และตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งฉีกรูปแบบดั้งเดิมของภูมิทัศน์ด้านการผลิตทางเกษตรกรรม โดยส่วนใหญ่เกษตรเข้มข้นจะตั้งอยู่ในพื้นที่เขตเมืองหนาแน่น ดังนั้นแนวคิดของ ABC เกี่ยวข้องกับปัญหาความแออัด ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาเชิงการใช้พื้นที่ว่างเปล่าเช่นกัน ตัวอย่างของ ABC จะแตกต่างกันในเนื้อหา (หนึ่ง ภาคส่วน, การรวมกันของหลายภาคส่วน) หรือแตกต่างกันในขนาดใหญ่น้อย

ชนิดของ Agro Business Complexes (ABC)

- นิคมการเกษตร (Agro-estates)
- เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรรม (Network clusters)
- กลุ่มเกษตรกรรมขนาดเล็ก (Small scale clusters)
- กลุ่มเกษตรกรรมขนาดใหญ่ (Big scale clusters)
- เขตอุตสาหกรรมใหม่ (Contemporary industrial sites)

นิคมหรือเขตส่งเสริมการปศุสัตว์ในประเทศต่าง ๆ (รูปที่ 5.2)

รูปที่ 5.2 ตำแหน่งของนิคมหรือเขตส่งเสริมหรือที่เรียกชื่ออื่นแสดงบนแผนที่โลก

แนวคิด Agropark

ในอนาคตเนื่องจากประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และประชาชนจะเข้ามาอยู่อาศัยในเมืองมากขึ้น การพัฒนาด้านการผลิตผลการเกษตรในชนบทรอบ ๆ เมืองจะมีความสำคัญ ดังนั้นการสร้างเมืองเกษตรกรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

แนวคิดของ Agroproduction park (Agropark) อยู่ภายใต้แนวคิดของการผสมผสานพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการเกษตร (Agroproduction, new mixed farm) และไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร (Non-agroproduction) หรือกล่าวง่าย ๆ ว่า food or non-food ซึ่งการผลิต การแปรรูป การขนส่งผลิตผลทางการเกษตร และกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางการเกษตร (Non-agro functions) โดยมีการจัดการกับของเสียหรือของเหลือในภาพของการเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม มูลสัตว์และของเสียอินทรีย์จะถูกย่อยเพื่อทำไบโอแก๊ส โดยผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าเพื่อใช้ในการผลิตอาหารและคาร์บอนไดออกไซด์ในการปลูกพืชในเรือนกระจก รวมทั้งจะต้องมีการจัดการด้านสัตวแพทย์เพื่อการควบคุมโรค โดยพยายามควบคุมในระบบขนส่งและการจัดการเลี้ยงสัตว์ให้อยู่อย่างสบาย การจัดการน้ำต้องเป็นระบบที่ลดการใช้น้ำและลดน้ำเสีย

โดยสรุป Agropark จะต้องมียุทธศาสตร์ 5 ประการ คือ

1. ด้านการกำจัดของเสีย (ของเสีย แร่ธาตุ คาร์บอนไดออกไซด์ พลังงาน และน้ำ) จากส่วนต่างๆ
2. จะต้องใช้สถานที่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
3. ต้องมีการจัดการด้านการขนส่งโดยกำจัดให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของสัตว์ การลดความเสี่ยงด้านโรค และสุขศาสตร์ของพืช
4. การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการรายย่อย (Entrepreneurs)
5. มีการผลิตผลิตผลทางการเกษตร เป็นห่วงโซ่ เพื่อให้เกิดการจัดการที่มีคุณภาพ

แนวคิดในเรื่อง Agropark ได้เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1999 และ 2000 ในโครงการ Meervoudig Ruimtegebruik ใน

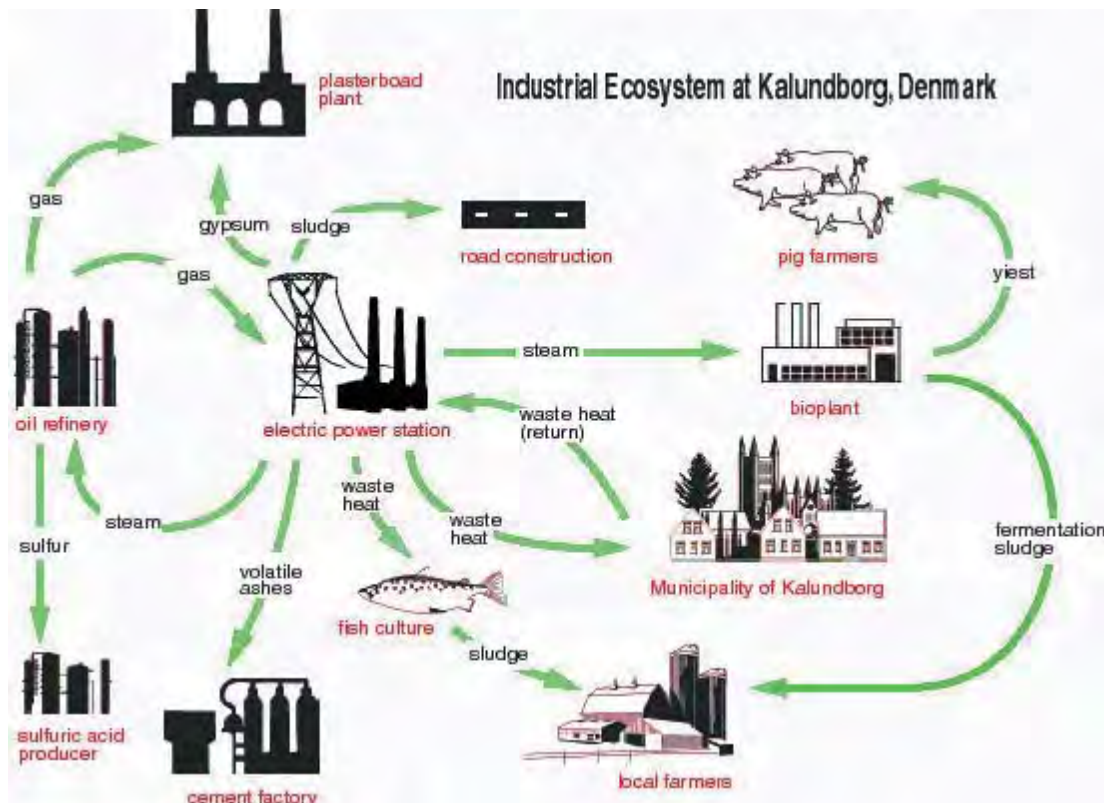
เมือง Zeeland ประเทศเนเธอร์แลนด์ และเขต North Limburg โดยเกี่ยวข้องกับการผลิตกล้วยไม้และปศุสัตว์แบบ intensive เพื่อจะส่งไปยังเมืองท่า Vlissingen และ Terneuzen แต่โครงการที่เมือง Zeeland ไม่ประสบความสำเร็จ ในขณะที่เขต North Limburg ได้พัฒนาเป็น Agropark ในเวลาต่อมา เป็นการพัฒนาในรูปแบบนิคมโดยรวมเป็นนิคมหรือในเขตจำเพาะที่มีการกำหนดเขตที่แน่ชัด ลดการขนส่ง และทำพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ไม่จำเพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตร อาทิเช่น การผลิตสัตว์ การเพาะปลูก แต่รวมถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชิ้นส่วน การประกอบ และการกระจายสินค้า ทั้งนี้จะต้องมีการจัดการกับสารตกค้างหรือของเสียระหว่างสองส่วนนี้อย่างชัดเจน ได้มีการให้แนวคิดในการทำ industrial ecology หรือ industrial symbiosis (รูปที่ 5.3, 5.4, 5.5, 5.6 และ 5.7) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มธุรกิจต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยมีการร่วมมือกันอย่างฉันทามติ พยายามลดมลภาวะ การขนส่ง และพื้นที่ใช้สอย ระบบการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปและการขนส่ง โดยจัดเป็นรูปเครือข่าย และมีการผสมผสานของกิจกรรมทางการเกษตรหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน อาทิเช่น ศูนย์ต่างๆ สวนเกษตรอุตสาหกรรม และศูนย์พัฒนาด้านชนบท รวมทั้งมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพได้ตลอดปี โดยไม่ขึ้นกับฤดูกาลและพื้นที่ ตัวอย่าง Agropark ที่สำคัญคือนิคมในประเทศเนเธอร์แลนด์ซึ่งเป็นประเทศขนาดเล็ก แต่เป็นผู้ส่งออกผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญ อาทิเช่น ดอกไม้ ผลไม้ และเภสัชภัณฑ์ เป็นต้น

รูปที่ 5.3 แนวคิดของการผสมผสานระหว่างอุตสาหกรรมเกษตรกับสิ่งแวดล้อม
(Marco van Steekelenburg, 2005)

ตัวอย่างของ Industrial Symbiosis project

- Kalundborg (Denmark),
- Archer Daniels Midland Company in Decatur
- Illinois (USA)
- Tsunweni Brewery in Tsumeb (Namibia)
- Agrocentrum Westpoort (the Netherlands)

รูปที่ 5.4 วงจรการผลิตแบบ Industrial symbiosis (เกษตรร่วมอุตสาหกรรม)
(Marco van Steekelenburg, 2005)

ตัวอย่างของ Agropark ในประเทศเนเธอร์แลนด์ จะแปรผันตั้งแต่ 30-30,000 ha (1 ha = 10,000 m²) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

Delta park (รูปที่ 5.5) เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ที่มีอุตสาหกรรม (Non-land-dependent production) ในเขตชนบทที่เน้นเฉพาะอุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่น นิคมอุตสาหกรรมที่เมืองรอตเตอร์ดัม โดยอยู่ใกล้กับท่าเรือที่มีประชากรหนาแน่น เป็นนิคมที่มีการผลิตทางการเกษตร ร่วมกับอุตสาหกรรมทางเคมี การที่อยู่ใกล้ท่าเรือเพื่อให้มีแหล่งสนับสนุนด้านพลังงานและมีขนส่งอาหารสัตว์ง่ายขึ้น ภายในนิคมประกอบด้วยส่วนของการเพาะปลูกแบบเรือนกระจก และการเพาะปลูกภายในเรือนเพาะชำ มีการผลิตสุกร ไก่ ปลา และแมลง มีโรงฆ่าสัตว์ โรงชำแหละเนื้อสัตว์ โรงแยกของเสีย การผลิตปุ๋ย โรงบรรจุภัณฑ์ และการเก็บ จะมีพื้นที่ประมาณ 30-100 เฮกตาร์ โดยมีโรงเรือนขนาด 1 km x 400 m x 20 m (ความสูง)

Delta park นับเป็นต้นแบบของการออกแบบ Agropark ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็น Agrocentrum Westpoort และ Biopark Terneuzen โดยในโครงสร้างของ Delta park ประกอบด้วยความจุที่สามารถผลิตสัตว์ที่เป็นอาหารโปรตีน เช่น สุกร จำนวน 300,000 ตัว ไก่ไข่ 250,000 ตัว และไก่เนื้อ 1 ล้านตัว พื้นที่ในการเลี้ยงปลาแซลมอนและแมลงขนาด 05 เฮกตาร์ รวมทั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงแปรรูปเนื้อ (รูปที่ 5.6) โดยจะต้องมีการดูแลด้านสวัสดิภาพสัตว์ที่เลี้ยง ตามวงจรการผลิตในรูปที่ 5.7

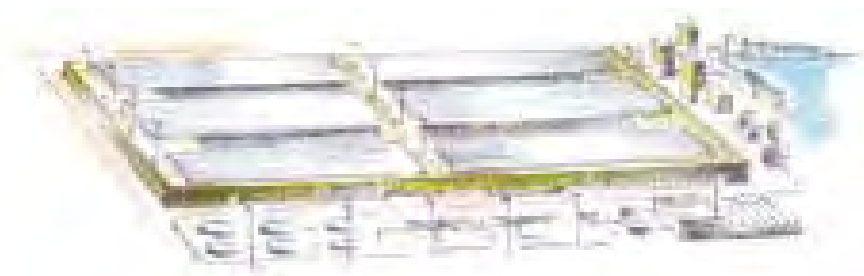
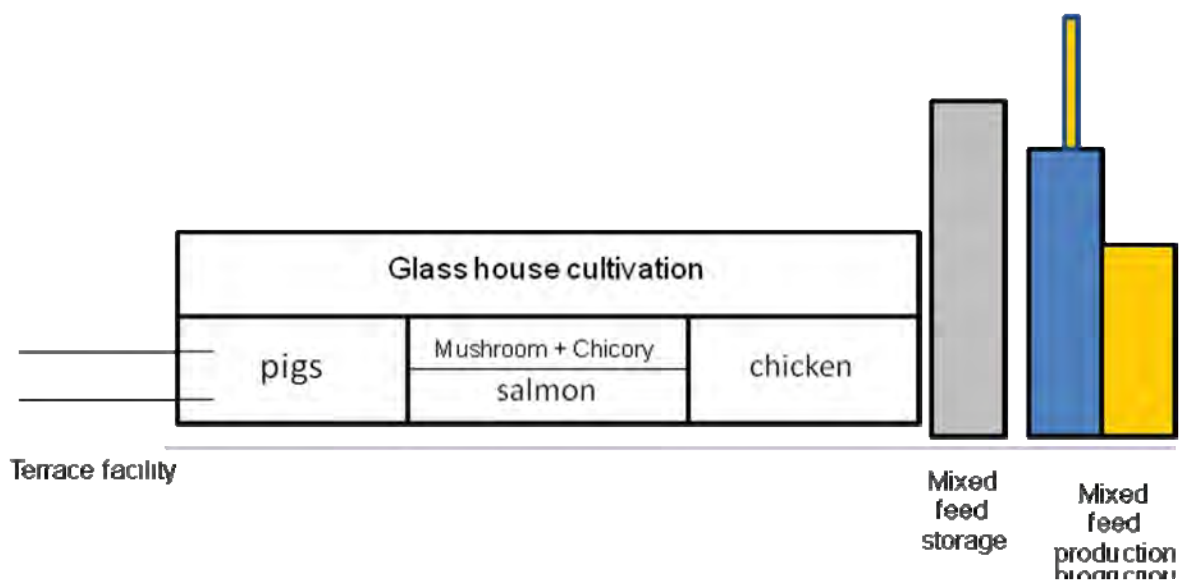

Figure 2.3 Rotterdam harbour area current situation

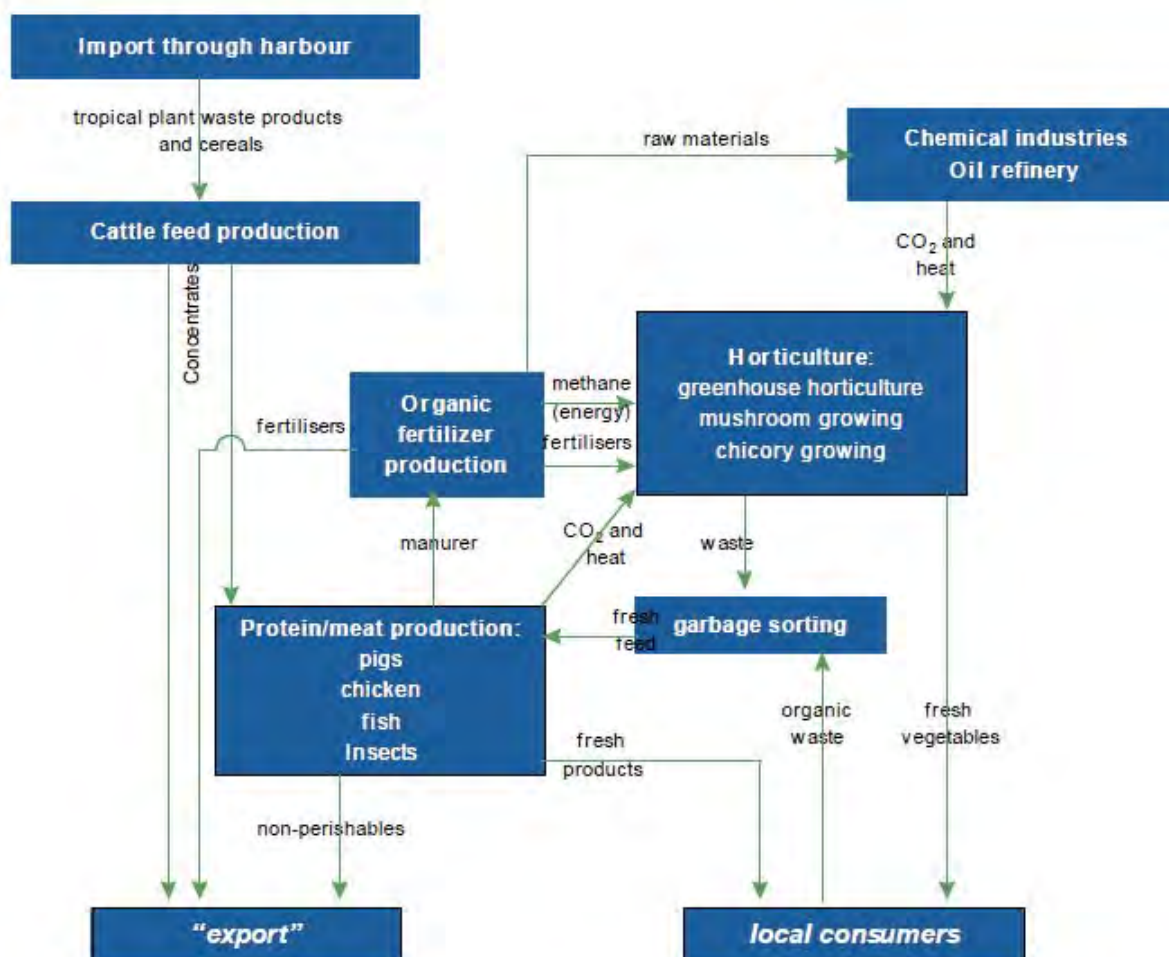

Figure 2.4 Rotterdam harbour area: new situation with Delta park

รูปที่ 5.5 Bird's-eye view of Delta park (De Wilt et al., 2000)

รูปที่ 5.6 ภาพตัดขวางของ Deltapark building ในแต่ละระดับชั้น (ดัดแปลงจาก De Wilts et al., 2000)

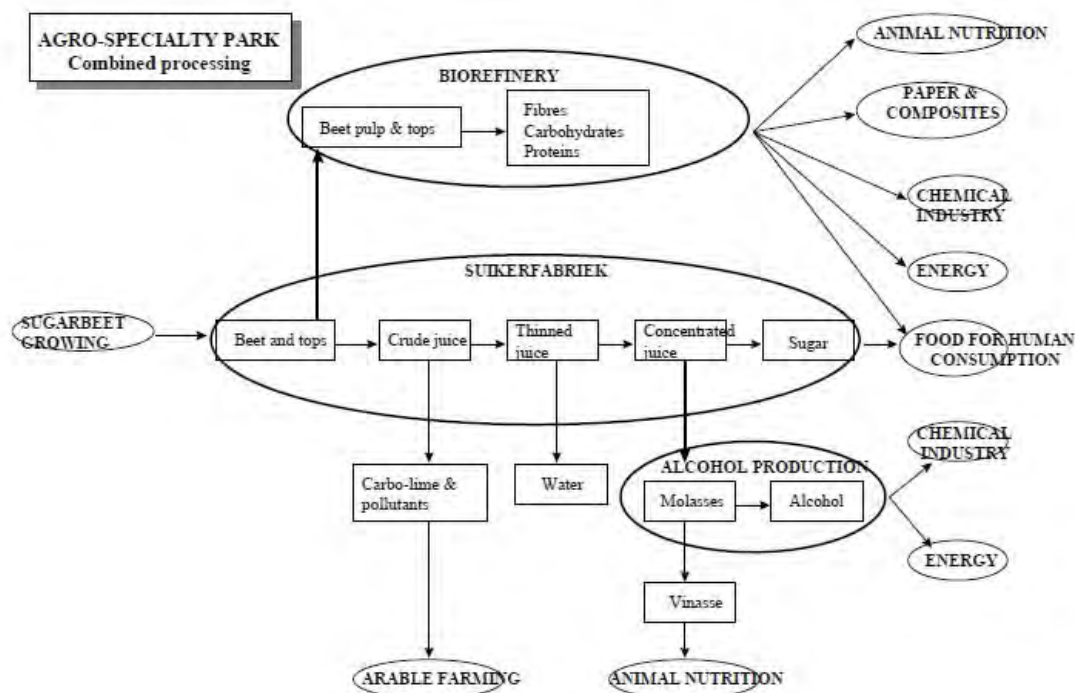

รูปที่ 5.7 วงจรการผลิตของ Delta park (De Wilt et al., 2000)

2. Agro-specially park เป็นพื้นที่ทางการเกษตร (Land-dependent production) รวมอุตสาหกรรมเป็นลักษณะนิคม เช่น ที่เมืองท่า Eemshaven เป็นนิคมที่ใหญ่กว่า Delta park โดยมีเนื้อที่ประมาณ 100-150 เฮกตาร์ มีโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกับการผลิตด้านการเกษตร โดยอยู่ในแหล่งที่มีผลผลิตทางการเกษตร ตั้งอยู่ในเขตชนบท (รูปที่ 5.8) โดยมีวงจรการผลิตในรูปที่ 5.9

รูปที่ 5.8 Bird's-eye view of Agrospecialty park (De Wilt et al., 2000)

รูปที่ 5.9 วงจรการผลิตของ Agrospecialty park (De Wilt et al., 2000)

3. **Greenpark** เป็นพื้นที่เกษตรที่มีการปลูกพืช เลี้ยงโค (land-dependent vegetable and animal production) มีโรงงานอุตสาหกรรมในเขตชนบท เช่น Noordoostpolder, Gronigen, Zeeland เป็นต้น เป็นพื้นที่ใหญ่กว่าพื้นที่ Delta และ Agrospecialty park พื้นที่กว่า 30,000 เฮกตาร์ พื้นที่ยังเป็นของเกษตรกร โดยจะต้องตกลงในวิธีการผลิต ผลผลิต และการใช้พื้นที่ (รูปที่ 5.10)

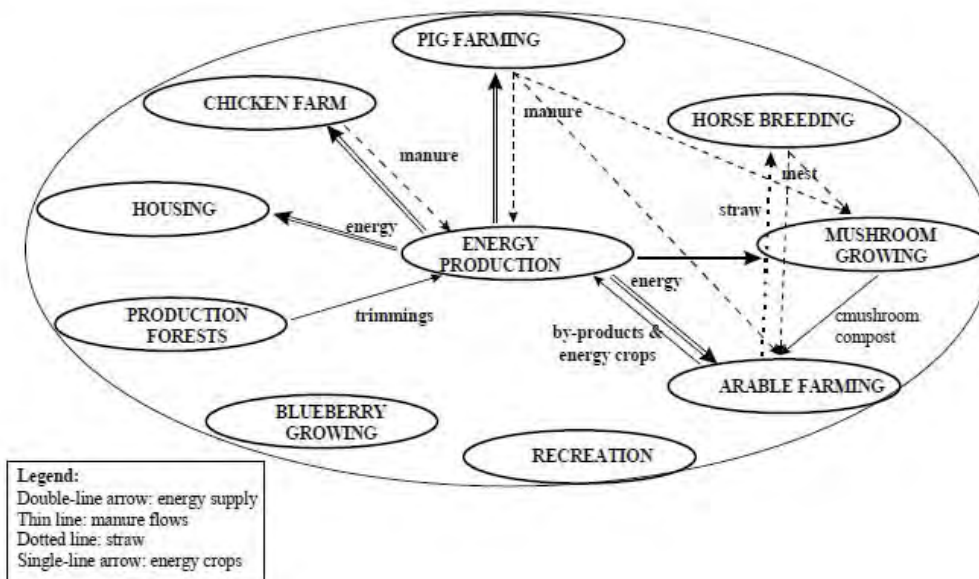
รูปที่ 5.10 Bird's-eye view of Green park (De Wilt et al., 2000)

4. Multipark เป็นลักษณะ agrotourism เป็นทั้ง non-land-dependent และ land-dependent production เช่น Gelder Valley เป็นการคำนึงถึงการใช้พื้นที่ในชนบทร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ มีการเลี้ยงสัตว์เป็นฟาร์มขนาดใหญ่ มีพื้นที่ที่กว้างขวางขนาด 10,000 เฮกตาร์ หรือประมาณ 1,000 ตารางกิโลเมตร (รูปที่ 5.11) และวงจรการผลิตในรูปที่ 5.12

รูปที่ 5.11 Bird's-eye view of Multipark (De Wilt et al., 2000)

MULTIPARK:
Multipurpose use of space

รูปที่ 5.12 วงจรการผลิตของ Multipark (De Wilt et al., 2000)

Agropark (รูปที่ 5.13) ประกอบด้วย

- Rural Transformation Centre (RTC): เป็นส่วนที่มีการเก็บและรักษาผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร พร้อมด้วยการบริการ
- Agro Production and Processing Park: ประกอบด้วยส่วนการผลิต การแปรรูป การเก็บรักษา การวิจัยและพัฒนา และสวัสดิการสังคม โดยมีการผลิตผลิตภัณฑ์ตลอดปี
- Consolidation Centre: เป็นส่วนของการตลาดที่ให้บริการแก่ลูกค้าตลอดปี

สามารถสรุปแนวคิดของ Agropark คือ

1. แนวคิดของการทำเป็น agroproduction parks เป็นกลุ่มด้าน agro และ non-agro production บนพื้นที่อุตสาหกรรมหรือบนพื้นที่จำกัดที่มีวงจรการผลิตที่ครบ การลดการขนส่งและการใช้พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด
2. เป็นระบบที่มีนวัตกรรมด้าน agroproduction parks ที่มีส่วนประกอบหลากหลาย มีการผลิตที่เข้มข้น (intensive) ผสมผสานทั้งภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม
3. ผู้ถือหุ้นจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและภาวะเศรษฐกิจควบคู่กันไป
4. มีการคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมที่จำเป็นจะต้องวางแผนการค้าขาย (nonnative trade-offs) ที่เกี่ยวข้องกับ agroproduction park และการพัฒนากระบวนการทาง agroproduction park

Sustainable development

The spatial clustering of different agro-production chains and the spatial combination of agro-processing and on-farm handling enable many prepared products. It includes not only the production of food, feed, vegetables and fruits, but also of fuels, fibers, fermented products, flowers, fragrances, flavors, functional molecules and pharmaceuticals.

The concept of Agroparks is based on the principles of sustainable development:

- Environmental benefits through lowering emissions and waste
- Application of principles of industrial ecology, i.e. mutual use of waste and by-products
- Advantages of scale through industrial production and processing

What does Wageningen University & Research Centre offer?

- Integrated approach of chain development and regional development in a creative research by design process
- Detailed expertise in production chains, logistics, processing, environmental aspects and spatial planning

Wageningen UR Agroparks currently is active in several emerging countries, including China, India, Thailand and Vietnam:

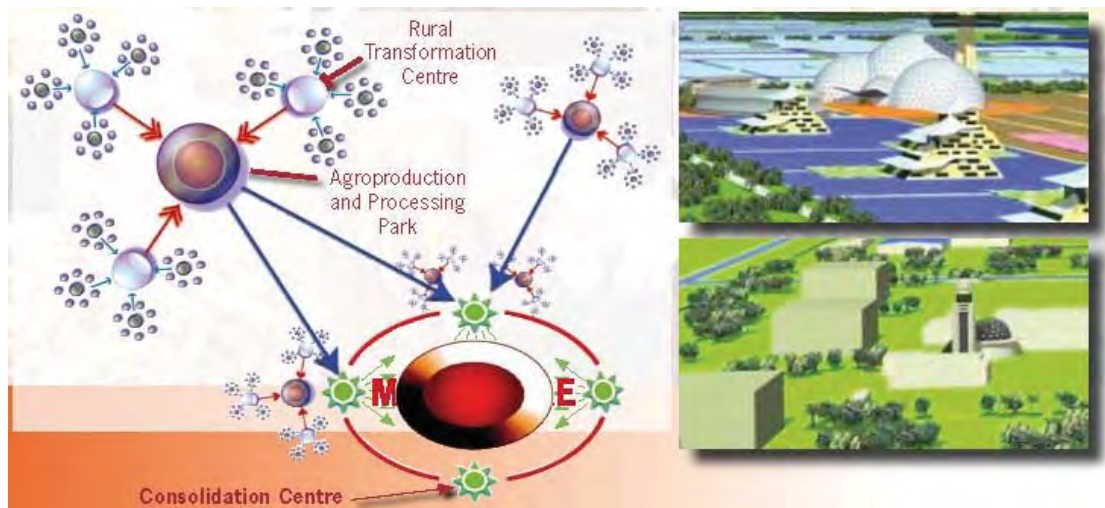
Contact:
Bert Harms, bert.harms@wur.nl
+31 (0)317 481647
Madelaine van Marrewijk, madelaine.vanmarrewijk@wur.nl
+31 (0)31 7672841

Agan Srinivas, agan.srinivas@wur.nl
+31 (0)31 7670465
Peter Smits, peter.smits@wur.nl
+31 (0)31 206758

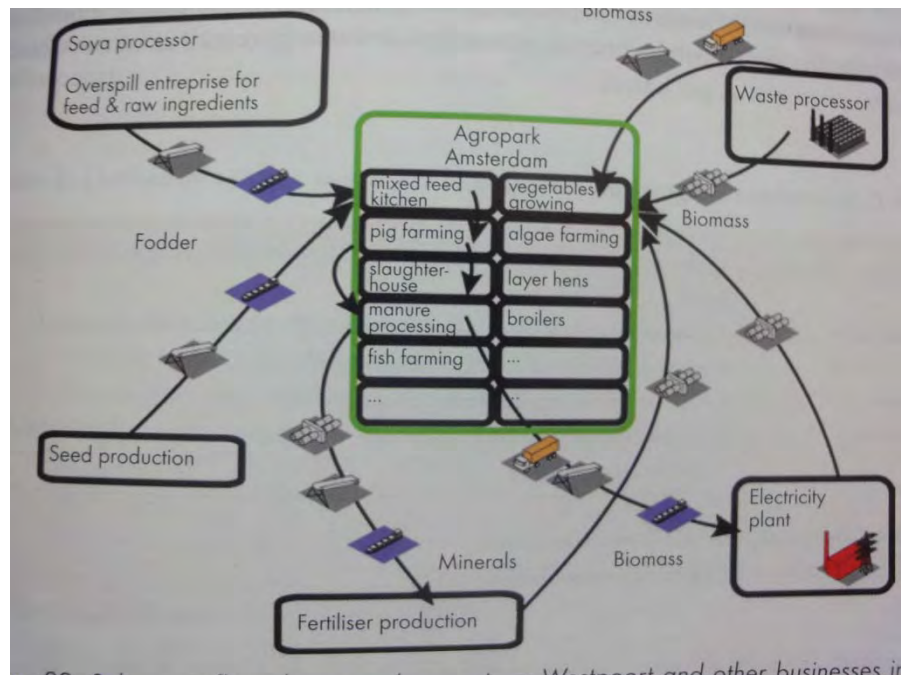
Agroparks - an innovative design approach for metropolitan areas

รูปที่ 5.13 ตัวอย่างของ Agropark ในประเทศเนเธอร์แลนด์

นอกจากรูปแบบข้างต้นแล้ว ยังมีรูปแบบอื่น ๆ อาทิเช่น Agrocentrum Westpoort ซึ่งอาจเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมต่อกับกิจการอื่นๆ (รูปที่ 5.14)

รูปที่ 5.14 ภาพการเชื่อมโยงระหว่าง Agrocetrum Westpoort กับธุรกิจอื่น ๆ ในบริเวณท่าเรือ Amsterdam(Smeets, 2011)

New Mixed Farm ก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่พัฒนามาจาก Delta park โดยมุ่งเน้นการจัดการการเกษตรที่ทันสมัย สามารถมีความจุสุกรได้ 35,000 ตัว และไก่ 1.2 ล้านตัว สถานที่ตั้งอยู่ที่ North Limburg และเปิดดำเนินการเมื่อปี ค.ศ. 2010 (รูปที่ 5.15)

รูปที่ 5.15 Bird's eye view ของ New Mixed Farm ที่ Armsterdam, Netherlands ประกอบด้วยโรงเรือนไก่ (ด้านขวาบน) และโรงเรือนสุกร (ด้านขวาล่าง) (Smeets, 2011)

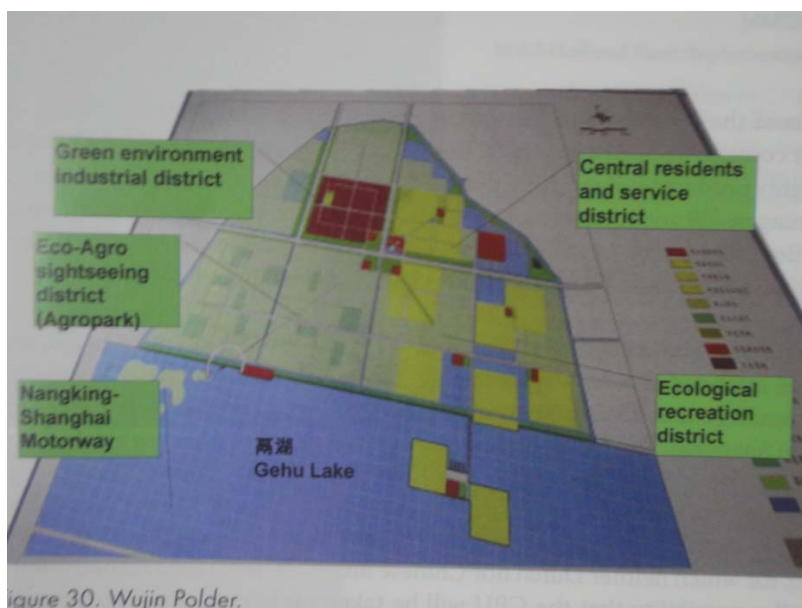
WAZ-Holland Agropark เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ทางประเทศเนเธอร์แลนด์ ได้ออกแบบที่จะไปพัฒนา Agropark ที่เมือง Changzhou มณฑล Jiangsu โดยเป็นความร่วมมือระหว่างจีนและเนเธอร์แลนด์ (รูปที่ 5.16, 5.17, 5.18)

รูปที่ 5.16 Agropark ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในเขต Wujin Agricultural Zone ในมณฑล Changzhou (Marco van Steekelenburg, 2005)

รูปที่ 5.17 WAZ-Holland Park ที่เมือง Changzhou ในมณฑล Jiangsu (from Smeets, 2011)

รูปที่ 5.18 Wujin Agropark ที่เมือง Changzhou มณฑล Jiangsu

ตัวอย่างของ Agropark ในประเทศอื่น ๆ

Longovilo

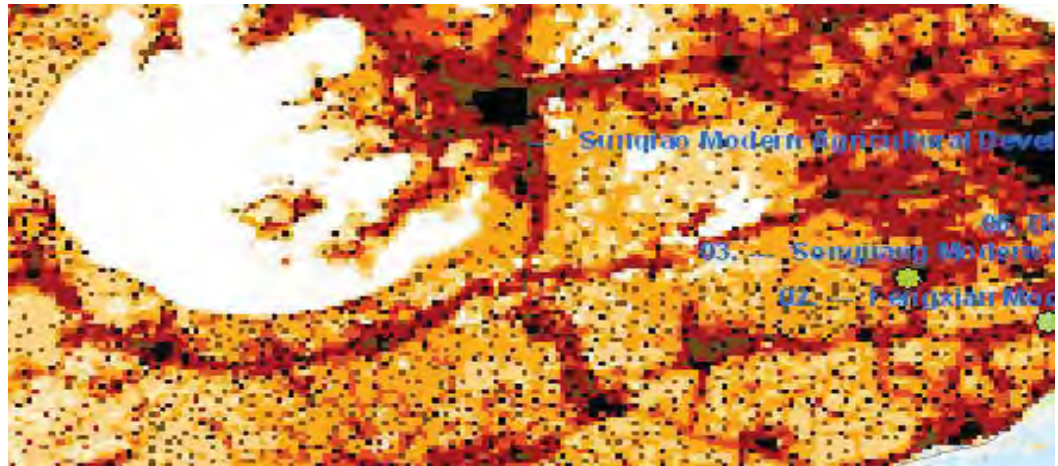
ประเทศ	ชิลี
เมือง/เขต:	เมทิฟิลลา (Melipilla)
กิจกรรม:	พืชไร่ การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูป และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ของเสีย/พลังงาน), การค้าและแหล่งกระจายสินค้า
พื้นที่ใช้สอย:	สัตว์เลี้ยง: สุกร 10.000 ตัว พืชเกษตร : ไร่ถั่ว 300 เฮกตาร์ : โรงงานผลิตไวน์
การลงทุน:	
ลักษณะ:	กระจาย (extensive)
ABC-type:	กลุ่มใหญ่ (big scale clusters)
โครงสร้าง:	มี greenhouses ร่วมกับที่ดินเพาะปลูก ฟาร์มสุกรและโรงเรือนเลี้ยงไก่
จุดประสงค์หลัก	ฟาร์มสุกร ไร่ถั่ว และเหล้าไวน์

ด้านสภาพแวดล้อม	ปัจจุบัน	อนาคต
วัตถุดิบ:	ใช้ยาฆ่าแมลง	ใช้ยาฆ่าแมลง
ระบบขนส่ง:	ไม่มี	ไม่มี
วัสดุตกค้าง	มูลสัตว์	มูลสัตว์
ดิน:	ไม่มี	ไม่มี
น้ำ:	ระดับ BOD5 และมีการปนเปื้อนในอาหาร	ระดับ BOD5 และมีการปนเปื้อนในอาหาร
อากาศ:	กลิ่นและคาร์บอน ไดออกไซด์	คาร์บอน ไดออกไซด์
อื่น ๆ :	ไม่มี	ไม่มี

Fengxian Modern Agricultural Park (รูปที่ 5.19 และ 5.20)

ประเทศ: สาธารณรัฐประชาชนจีน

เมือง/เขต: เซี่ยงไฮ้

รูปที่ 5.19 Fengxian Modern Agricultural Park (1) (Macrovan Steekelenburg, 2005)

กิจกรรม:

พืชไร่ การปลูกพืชใน green houses ปลูกสัตว์ การเลี้ยงปลา ป่าไม้ โรงแปรรูป การวิจัย และที่พักผ่อนหย่อนใจ

พื้นที่ใช้สอย:

อยู่กึ่งกลางของมณฑลฟงเจียน, Shanghai Fengxian Modern Agricultural Park เป็นสวนเกษตรหนึ่งในสี่แห่งแรกที่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลของมณฑลเซี่ยงไฮ้

กิจกรรม: โรงแปรรูปข้าวโพด, Deep Pool Floating Growing Technology, โรงแปรรูปสัตว์น้ำ โรงแปรรูปและส่งออกปลาสัตว์และไก่, การผลิตน้ำผลไม้และพืชผัก, Edible funghi (พื้นที่เก็บ 20,000 ตารางเมตร และพื้นที่ห้องเย็นขนาด 6,000 ตารางเมตร), ผักกะหล่ำ (Boston) และพืชผักอีก 2 เอเคเตอร์ ในโรงเรือนควบคุมแบบ greenhouse บน 'Deep Pool Floating Growing Technology' โดยไม่มีการใช้ยาฆ่าแมลง และโรงงาน Shanghai Gaorong Food Co, ซึ่งเป็นบริษัทผลิตและส่งออกด้านพืชผัก ตัวสวนเกษตรจะแบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก คือ

- ส่วนแปรรูปเกษตร
- ส่วนบริษัทที่มีการแสดงด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- ส่วนเกษตร มีพื้นที่อีก 6 ตารางกิโลเมตรเป็นป่าไม้ และที่พักผ่อนหย่อนใจ

การลงทุน:

ด้านพืชเกษตร จำนวนการลงทุน 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีเงินลงทุนอีก 2.8 ล้านดอลลาร์ บริษัท Exporter Shanghai Gaorong Food Co มีการลงทุน 4 ล้านเหรียญดอลลาร์

ลักษณะ:

Intensive

ABC-type:

Agro-estates

ลักษณะโครงสร้าง:

intensive (greenhouses combined with arable land - pig farms - chicken runs)

จุดประสงค์หลัก: เป็นโซนเกษตรอุตสาหกรรมที่ทันสมัย ผ่านทางการพัฒนาทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาด้านชุมชนเมืองและอุตสาหกรรมรอบ ๆ เมืองเชียงใหม่

ด้านสิ่งแวดล้อม: ปัจจุบัน อนาคต

วัตถุประสงค์: นำจะมีการคืนทุนในระดับ 1.1 ล้านบาท

การขนส่ง:

วัสดุตกแต่ง:

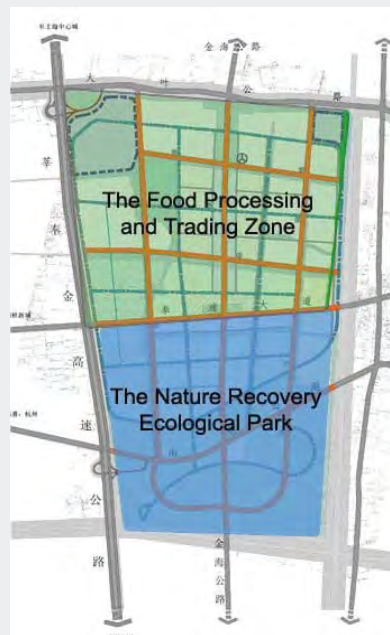
ดิน:

น้ำ:

อากาศ:

อื่น ๆ :

จะเป็นสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมสีเขียว และป้องกันมลภาวะ

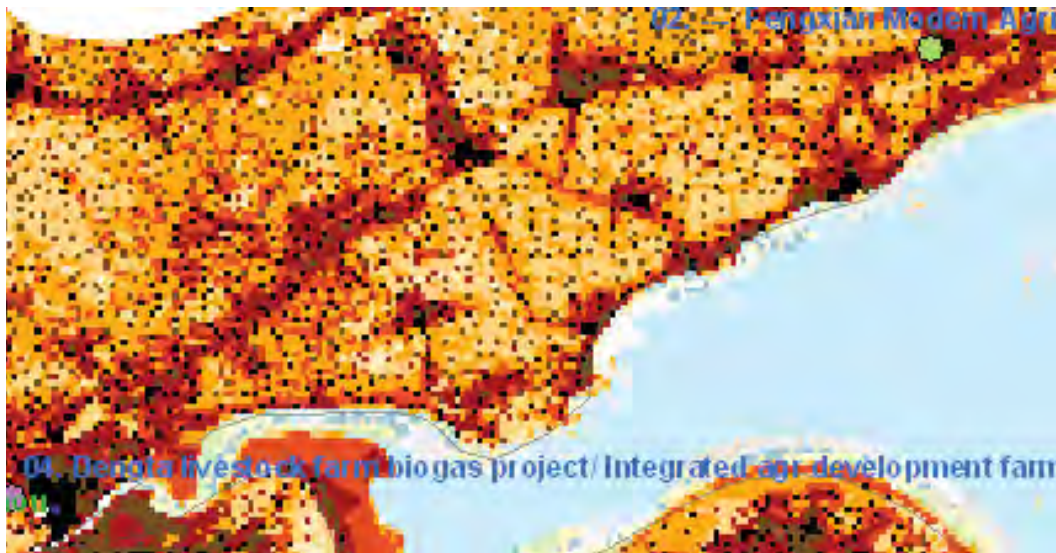
general website
website Fengxian

รูปที่ 5.20 Fengxian Modern Agricultural Park (2) (Macrovan Steekelenburg, 2005)

Dengta livestock farm biogas project/ Integrated agro development farm (รูปที่ 5.21 และ 5.22)

ประเทศ: สาธารณรัฐประชาชนจีน

เมือง/เขต: หางโจว (Hangzhou Coa Dang fan industrial park (Zhejiang)

รูปที่ 5.21 Dengta livestock farm biogas project (1) (Macrovan Steekelenburg, 2005)

กิจกรรม: ปศุสัตว์ ประมง และอุตสาหกรรม (ของเสีย/พลังงาน)

พื้นที่ใช้สอย: สุกร 40.000 ตัว (บางแหล่งอ้างว่า ประมาณ 120 000 ตัว และมีผลผลิต 200 000 ตัว ต่อปี) มีน้ำเสีย ประมาณ 3000 ตันต่อวัน มีการใช้พลังงาน Biogas จากมูลสัตว์ในการเลี้ยงสุกรและปลา

การลงทุน: 15,030,000 หยวน

ลักษณะ: Intensive

ABC-type: contemporary industrial sites

โครงสร้าง: มีการใช้พื้นที่หลาย ๆ จุด เป็นอุตสาหกรรมหนัก

จุดประสงค์ ?

หลัก:

ด้านสิ่งแวดล้อม: ปัจจุบัน

อนาคต

วัตถุประสงค์:

ดาร์ชนส่ง

สิ่งตกค้าง: ของเสียจากมูลสุกร จำนวน 185 ตันต่อวัน และน้ำเสีย 3000 ตัน ต่อวัน
ผลิตไบโอแก๊สได้ 8500 ลบ.ม

ดิน: มีนโยบายลดมลพิษ

น้ำ: มีนโยบายลดมลพิษ

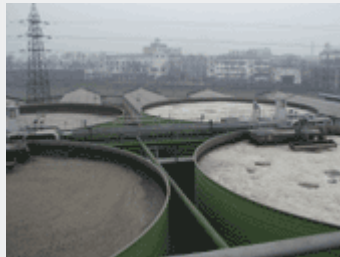
อากาศ:

Other:

greenhouse gas abatement

pig storage

aerobic tank

Present base for demonstration of modern pig rearing at Dengta of Hangzhou city?

[Click here to see website about UNDP/GEF support](#)

[Click here to see website about international scientific visits](#)

[Click here to see website about present situation?](#)

รูปที่ 5.22 Dengta livestock farm biogas project (2) (Macrovan Steekelenburg, 2005)

Beijing Glorious land Agricultural Co., LTD

ประเทศ:	สาธารณรัฐประชาชนจีน
เมือง/:	ปักกิ่ง ทางทิศตะวันตกของซานเหมิง
กิจกรรม	การปลูกพืช การปลูกผักใน greenhouse ปศุสัตว์ประมง อุตสาหกรรม การค้า การกระจายสินค้า การขายสินค้าปลีก การศึกษาและการพักผ่อนหย่อนใจ
พื้นที่ใช้สอย:	ธุรกิจหลัก: เกษตรแผนใหม่ การเลี้ยงสัตว์ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ขนาด 3.5 เอเคอร์ พื้นที่สำนักงานขนาด 800 ตารางเมตร พื้นที่ห้องปฏิบัติการเลี้ยงเนื้อเยื่อ 2000 ตารางเมตร การเพาะพันธุ์ดอกไม้ต่างถิ่น เช่น ดอกลิลลี่ การเลี้ยงแพะ วัว มีการเลี้ยงปลา เช่น ปลาสเตอร์เจียน
การลงทุน:	
ลักษณะ:	Extensive
ABC-type:	Agro-estates
โครงสร้าง:	intensive (เรือนเพาะชำ greenhouses) ร่วมกับพื้นที่เกษตร ฟาร์มสุกร และโรงเลี้ยงไก่
จุดประสงค์หลัก:	โครงการ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ด้านสิ่งแวดล้อม:	ปัจจุบัน	อนาคต

วัตถุประสงค์:

การขนส่ง:

สิ่งตกค้าง:

ดิน: ไม่ให้มีการก่อกองมูลและการปนเปื้อนในดิน เพราะจะจัดกลุ่มในรูปฟาร์มเกษตร clustered on an agrofarm

น้ำ:

อากาศ:

อื่น ๆ : การดูแลให้สัตว์อยู่สบาย

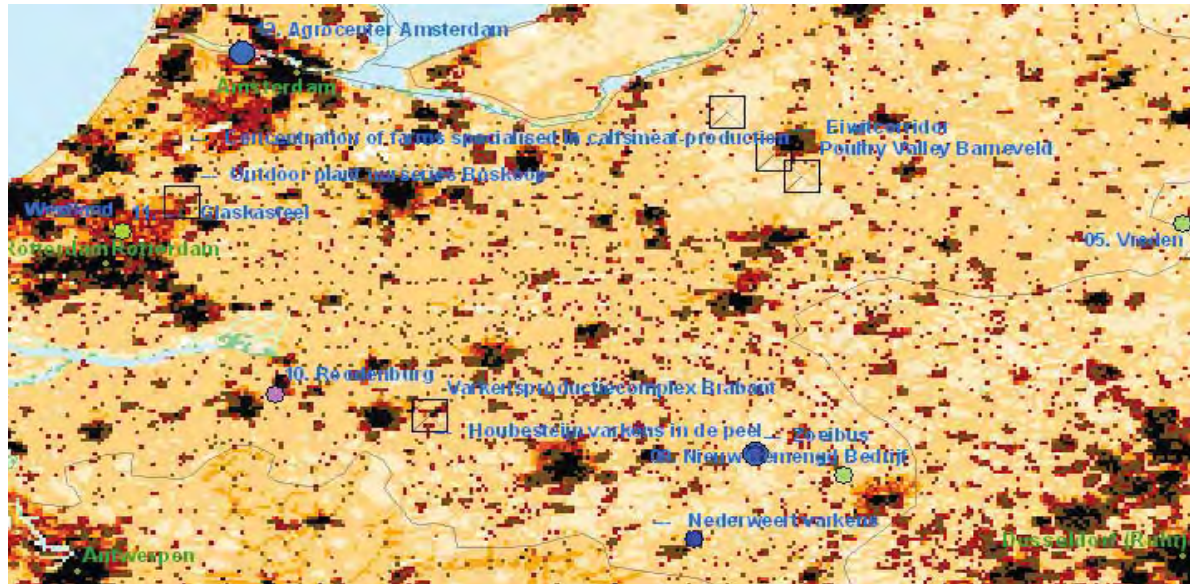
Guangming Livestock Farm

ประเทศ	สาธารณรัฐประชาชนจีน
เมือง/เขต	เซินเจิ้น กวางตง
กิจกรรม:	การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และอุตสาหกรรม
พื้นที่ใช้สอย	วัวนม 6500 ตัว สุกร 10,000 ตัว ไก่ประมาณปีละ 1.5 ล้านตัว ผลไม้ 15,000 mu (1000 เฮกตาร์) การผลิตนม เนื้อ และน้ำผลไม้
การลงทุน	
ลักษณะ:	Intensive
ABC-type:	เป็นกลุ่มใหญ่ (big scale clusters)
โครงสร้าง	intensive (greenhouse) ร่วมกับการเพาะปลูก เลี้ยงสุกรและไก่

Agrocenter Amsterdam (รูปที่ 5.23)

ประเทศ: เนเธอร์แลนด์

เมือง/เขต: อัมสเตอร์ดัม

รูปที่ 5.23 Agrocenter Amsterdam, Netherlands (Macrovan Steekelenburg, 2005)

กิจกรรม:

โรงเพาะชำพืชเรือนกระจก ปศุสัตว์ ประมง อุตสาหกรรมชิ้นส่วน และการประกอบ รวมทั้งอุตสาหกรรมด้านของเสียและพลังงาน การค้าขายและการกระจายสินค้า

พื้นที่ใช้สอย ช่วงต้นมีการสร้าง Agropark ในพื้นที่อ่าวอัมสเตอร์ดัม มีการเลี้ยงสุกรกับการผลิตพลังงาน

:

การลงทุน:

ลักษณะ: Intensive

Bio-energy form manure and sludge in Poland

ประเทศ: โปแลนด์

เมือง/เขต: -

กิจกรรม: ปศุสัตว์ และการวิจัย

พื้นที่ใช้สอย: Gospodarstwo Rolne Jaroslaw Janiszewski, 3000 pigs Farmutol HS Holding SA / Slowenko
sp.z.o.o. 30.000 pigs Stadnina Koni w Dobrzyniewie sp. z o.o. 1200 cows

การลงทุน: 250.000 ต่อฟาร์ม

ลักษณะ Intensive

ABC-type: Agro-estates

โครงสร้าง: intensive (greenhouses) ร่วมกับพื้นที่เพาะปลูก และการเลี้ยงสุกรและโรงเรือนเลี้ยงไก่

จุดประสงค์ การผลิต biomass การแก้ปัญหาหมลภาวะ และการลดต้นทุน

หลัก:

ด้านสิ่งแวดล้อม: ปัจจุบัน อนาคต

วัตถุดิบ: อาหารสัตว์

การขนส่ง พลังงานจากภายใน

สิ่งตกค้าง: +

ดิน: -

น้ำ: มีการปรับสถานการณ์ที่ดีขึ้น

อากาศ: มีการปรับสถานการณ์ที่ดีขึ้น

อื่นๆ : ระบบ biogas (tanks)

Food Complex 2 Program

ประเทศ:	ไทย
เมือง/เขต:	จังหวัดลพบุรี
กิจกรรม:	
พื้นที่ใช้สอย:	โรงฆ่าสัตว์ มีทั้งน้ำและไฟฟ้าสำหรับผลิตสุกร 300.000 ตัวต่อปี (intergrated Agro-industry Estate ในพื้นที่ 32 เฮกเตอร์)
การลงทุน:	
ลักษณะ:	
ABC-type:	เป็นกลุ่ม Big scale clusters
การก่อสร้าง:	
จุดประสงค์หลัก:	

Taiwan Sugar Company

ประเทศ:	สาธารณรัฐเวียดนาม
เมือง/เขต:	เวียดนามตอนใต้ เมืองโฮจิมินห์
กิจกรรม:	Taiwan Sugar Company มีการเลี้ยงสุกรจำนวน 25,000 แม่ รวมทั้งมีสุกรขุนและการผลิตอาหารสัตว์
พื้นที่ใช้สอย:	25,000 varkens plaatsen, maar het bedrijf was voor minder dan 80% bevolkt. Veel varkens werden rechtstreeks vermarkt naar Ho Chi Minh City
การลงทุน:	
ลักษณะ:	
ABC-type:	เป็นกลุ่มการลงทุนขนาดใหญ่
โครงสร้าง:	
จุดประสงค์หลัก:	ในประเทศไทยเวียดนาม ยังมีการเลี้ยงสุกรและไก่ในลักษณะส่วนตัวกันมาก

Agrotechnology Park Singapore

ประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศขนาดเล็ก มีประชากรหนาแน่น มีพื้นที่จำกัด เคยมีการจัดการเป็น Agrotech park ภายใต้การดูแลของ The Agro-Food and Veterinary Authority of Singapore โดยมีกลยุทธ์ 3 ประการ คือ

- เพื่อให้มีการผลิตอาหารที่ปลอดภัยโดยมีการรับรองมาตรฐาน การตรวจสอบและการทดสอบ
- มีการผลิตผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร
- เพิ่มการช่วยตนเองด้วยการผลิตแบบทันสมัยและใช้เทคโนโลยี
- มีด้วยกัน 6 แห่ง ในพื้นที่ 1,465 เฮกเตอร์ โดยเกือบ 700 เฮกเตอร์ เป็นการผลิตด้านปศุสัตว์ ไข่ นม ปลา พืชผัก ผลไม้ กล้วยไม้ พืชน้ำ รวมทั้งนกและสุนัข ประมาณ 20% ของพืชใช้วิธี hydroponic

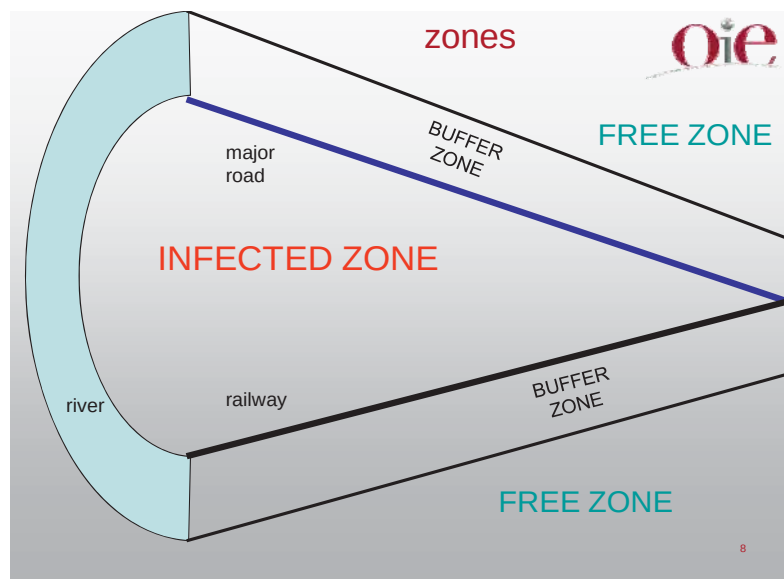
การจัดการแบบ Zoning / Compartmentalization

“Zoning” และ “Regionalization” มีความหมายใกล้เคียงกัน หมายถึง ส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศ หรือ ภูมิภาค (Region) สำหรับ zoning และ compartmentalisation เป็นการประยุกต์เพื่อจัดการต่อกลุ่มประชากร โดยที่ กลุ่มประชากรย่อย (Sub-populations) ต้องอยู่ภายใต้การจัดการในหลักการเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดวิธีการ ของ OIE Codes เพื่อเป็นไปตามข้อกำหนดของสากล

การปฏิบัติ Zoning / compartmentalisation ที่ถูกต้องมีประโยชน์ช่วยในเรื่องการควบคุมและกำจัดโรค และ ช่วยการจัดการของระบบการผลิต แต่การทำ zoning แตกต่างกับ compartmentalisation ตรงที่ zoning ใช้ภูมิศาสตร์ ในการควบคุมประชากรกลุ่มย่อย แต่ compartmentalisation ใช้หลักการจัดการโดยอ้างอิงกับระบบความปลอดภัยทาง ชีวภาพ (Biosecurity)

หลักการประยุกต์ใช้ zoning/compartmentalization มีหลักการสำคัญ ได้แก่

1. การจัดตั้งขอบเขตของ Zone (รูปที่ 5.25) จะใช้พื้นฐานของสิ่งกีดขวางหรือรอยต่อของธรรมชาติ สิ่งกีดขวางที่ สร้างขึ้น หรือขอบเขตที่กำหนดขึ้นทางกฎหมาย
2. ส่วนข้อกำหนดของ Compartment ใช้การปฏิบัติจัดการโดยอ้างอิงกับระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ทั้งนี้หลักการสามารถประยุกต์ตามวิจารณ์ญาณของสัตวแพทย์

รูปที่ 5.24 การจัดทำ Zoning

3. มีการกำหนด Code สำหรับการกำหนด Zone และ Compartment ในวิธีการที่เหมาะสมสำหรับโรคหนึ่ง ๆ ใน สัตว์ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้
 - ระบาดวิทยาของโรค
 - ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม
 - มาตรการและระบบความปลอดภัยทางชีวภาพที่เหมาะสม
 - การสำรวจของพื้นที่

4. สัตวแพทย์ผู้ควบคุมต้องมีการกำหนดเรื่องต่อไปนี้
 - ระบุประชากรกลุ่มย่อย
 - สถานะของสุขภาพสัตว์
 - การควบคุมดูแลสุขภาพสัตว์
5. การจัดตั้งที่ดีจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกส่วน

ทั้งนี้ทางทีมงานได้ศึกษารูปแบบของ Compartment ในประเทศต่าง ๆ โดยอ้างอิงรูปแบบของ OIE ในปี 2005 (Wilson, 2005) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งนิคมของโครงการ โดยมีเป้าหมายเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออก (ทั้งแบบเนื้อปรุงสุก และเนื้อแช่เย็น) ในการจัดทำโครงการ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการทำ Compartment ของฟาร์มสุกรยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร โดยในการดำเนินโครงการควรให้ความสำคัญกับโรคที่มีผลต่อสุกร เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) โรคพาร์วไวรัส (PRRS) เป็นต้น แต่ในต่างประเทศจะไม่เน้นความสำคัญในเรื่องโรค เนื่องจากจะมีการประกาศเป็นเขตปลอดโรคทั้งประเทศ แต่จะเน้นเรื่องการจัดการของเสีย เช่น ประเทศเดนมาร์ก ทำทอระบายน้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ แยกออกจากทอระบายทั่วไป

5.2 ปัจจัยพื้นฐาน และองค์ประกอบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรและการจัดวางที่เอื้อต่อการผลิตสุกรเพื่อการส่งออก

ข้อกำหนดองค์ประกอบเพื่อใช้พิจารณาการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ดังนี้

- สถานที่ตั้งของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรต้องห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ อย่างน้อย 5 กิโลเมตร
- ต้องจัดให้มีพื้นที่กันชน 3 กิโลเมตร จัดเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พืชเป้าหมาย ชั้นในสุดเป็นพืชที่มีความสามารถดูดซับปุ๋ยทางใบในอัตราสูงสุด
- เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ควรห่างจากถนนสายหลักไม่น้อยกว่า 180 เมตร
- ควรมีสถานีล้างรถและฆ่าเชื้อยานพาหนะก่อนเข้าเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยมีระบบตรวจสอบ อาทิเช่น การจัดการเป็นแบบโรงเรือนระบบปิด แบบเลี้ยงรวมกัน รองรับมาตรฐานยุโรป เพื่อป้องกันสัตว์พาหะ
- มีการแบ่งการผลิตเป็นสองส่วน (2 Site off-site system) โดยส่วนของพ่อ-แม่พันธุ์ ตั้งอยู่ในเขตของหนองกระทุ่ม และ ส่วนของสุกรขุนตั้งอยู่ในเขตของทุ่งลูกนก โดยใช้ระบบการจัดการฟาร์มที่ทันสมัย มีการบันทึกข้อมูล และการจัดฝึกอบรมแก่พนักงานเลี้ยงสัตว์ ในหัวข้อต่าง ๆ ที่ได้กำหนดในมาตรฐานการจัดการฟาร์มปลอดโรค
- จัดตั้งระบบระบายน้ำเสียรวมเป็นระบบปิด ตั้งแต่ออกจากโรงเรือน มีระบบป้องกันการอุดตัน ระบบไล่กาก มาตรฐานวัดปริมาณ
- กำหนดให้มีโรงทำลายซากด้วยต้มแรงดันสูง

ตัวอย่างของการผลิตสุกรในฟาร์มขนาดใหญ่ในประเทศไทย

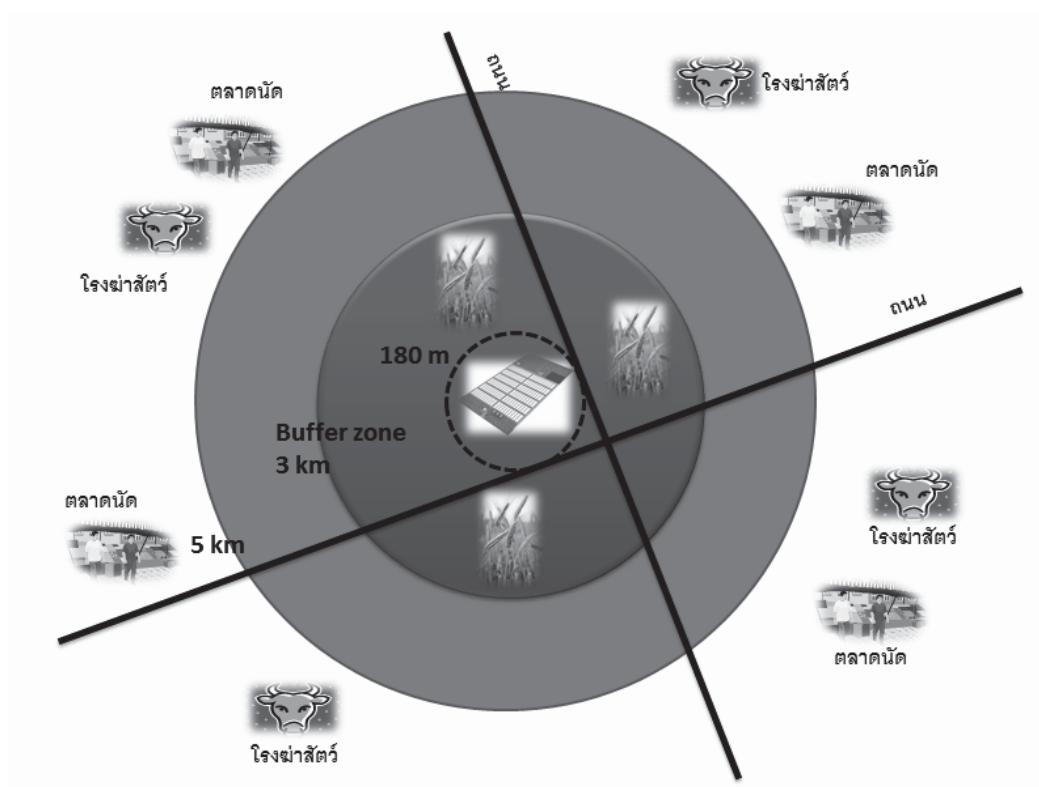
ในช่วงต้นของการวิจัยทางคณะผู้วิจัย ได้ไปเยี่ยมชมการผลิตสุกรขนาดใหญ่ในฟาร์ม 2 แห่งของจังหวัดราชบุรี คือ ฟาร์ม SPM และวีระชัยฟาร์ม เพื่อให้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งฟาร์มขนาดใหญ่ในโครงการ ทั้งสองฟาร์มเป็นฟาร์มเอกชน ขนาดประมาณ 8,000-10,000 แม่ มีเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ มีการจัดตั้งโรงเรือนในลักษณะต่างๆ มีการดัดแปลงเป็นโรงเรือน Evaporation เกือบทั้งหมด ผลิตสุกรขุนประมาณปีละ 200,000 ตัว หากต้องการเลี้ยงสุกรในขนาด 80,000 แม่ เพื่อชดเชยการผลิตในจังหวัดนครปฐม จะใช้พื้นที่ประมาณ 8,000-10,000 ไร่ เพื่อผลิตสุกรขุนประมาณ 2,000,000 ตัวต่อปี (รูปที่ 5.25) ข้อสังเกตในการเยี่ยมชมฟาร์ม พบว่าในพื้นที่จังหวัดราชบุรีมีความเหมาะสมในการเลี้ยงสุกรเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ เนื่องจากมีพื้นที่ที่ว่างเปล่า ชุมชนเบาบาง และเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถทำประโยชน์ได้มากนัก ฟาร์มขนาดใหญ่ มักจะซื้อพื้นที่รอบ ๆ เป็นกันชน เพื่อระบายของเสียจากฟาร์ม หรือป้องกันปัญหากับชุมชนรอบข้าง

รูปที่ 5.25 ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่พร้อมระบบการบำบัดน้ำเสียครบวงจร ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งอาจเป็นต้นแบบของการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกร

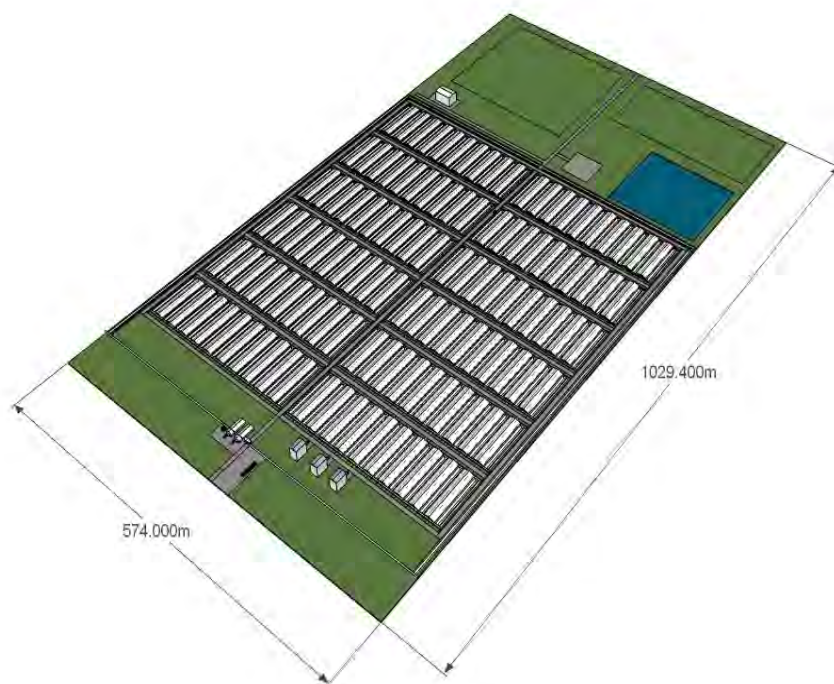
จากข้อมูลดังกล่าวเบื้องต้น คณะผู้วิจัยได้ลงวาดโมเดลนิคมเลี้ยงสุกร ดังแสดงในรูปที่ 5.27, 5.28 และ 5.29ก และ ข

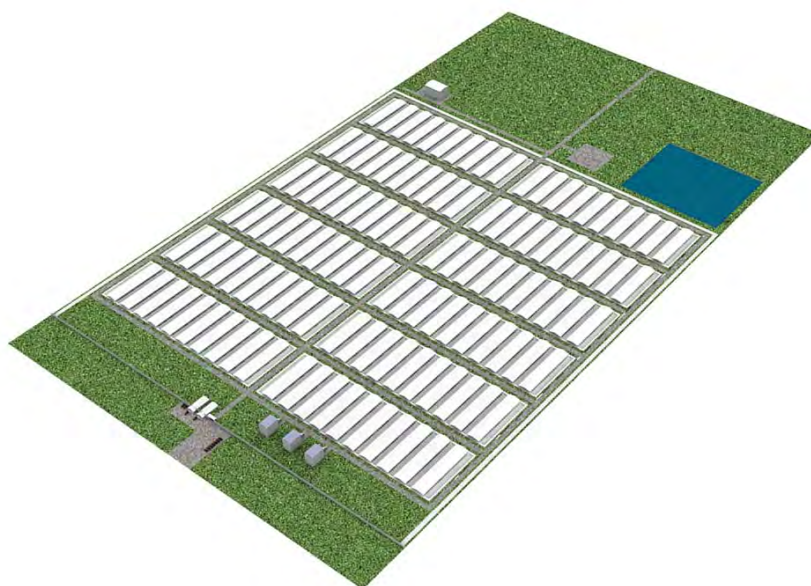
รูปที่ 5.26 ภาพแสดงสถานที่ตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรฯ โดยกำหนดให้ห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ และมี buffer zone เป็นแนวป้องกัน

รูปที่ 5.27 แนวคิดในการจัดตั้ง 2 Site off-site system ส่วนของสุกรพันธุ์จะตั้งในเขตตำบลหนองกระทุ่ม และสุกรขุนในเขตตำบลทุ่งลูกนก

(ก)

(ข)

รูปที่ 5.28 โมเดลแบบนิคมสุกอร์ (ก และ ข)

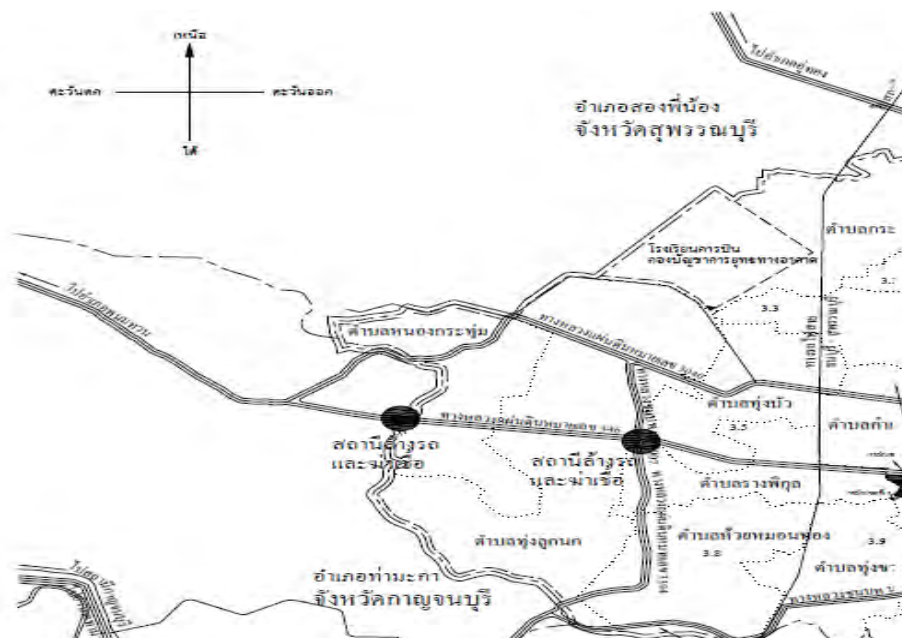
5.3 การจัดวางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) และระบบจัดการของเสียและการนำของเสียไปใช้ประโยชน์

แนวคิดในการวางระบบความปลอดภัยชีวภาพของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรฯ ได้อิงมาตรฐานระบบการจัดการฟาร์มปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย ที่คณะผู้วิจัย (มงคล และคณะ, 2551) ได้จัดทำขึ้น โดยมีข้อกำหนด 5 หมวด ตั้งแต่องค์ประกอบของฟาร์ม (ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม ลักษณะฟาร์ม ลักษณะโรงเรือน ระบบโรงเรือน (เปิด/ปิด) การจัดการฟาร์ม (การจัดการโรงเรือน การจัดการจัดการบุคลากร การจัดการด้านอาหารและน้ำ การจัดการสุขภาพสัตว์ (การทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าเขตนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ การควบคุมโรค) การจัดการสิ่งแวดล้อม (การจัดการน้ำเสีย ของเสีย และเวชภัณฑ์ที่ใช้แล้ว) เป็นต้น

โดยเฉพาะการจัดการด้านสุขภาพสัตว์ ให้มีองค์ประกอบในแนวคิดของการป้องกันและควบคุมโรค เพื่อป้องกันโรคภายนอกเข้ามาในเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรฯ และโรคที่เกิดภายในไม่ให้ออกไปภายนอก รวมทั้งต้องมีจัดตั้งระบบควบคุมที่เหมาะสมไม่ให้เกิดโรคระบาดภายใน ทั้งนี้มาตรฐานการจัดการทำลายเชื้อโรคและการป้องกันเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกฟาร์มและโรงเรือน

การออกแบบเพื่อควบคุมความปลอดภัยด้านชีวภาพภายในพื้นที่เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

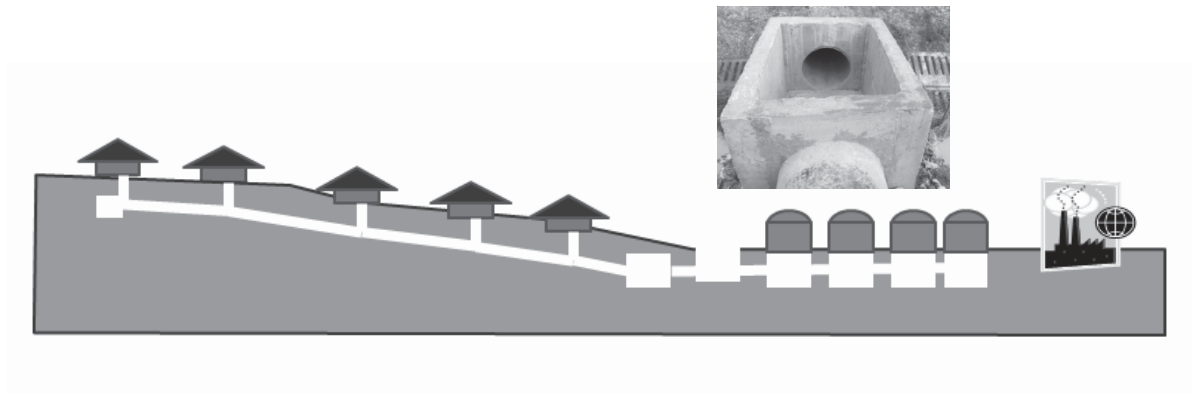
จากข้อมูลที่ได้ทางจังหวัดได้กำหนดพื้นที่ศึกษาในบริเวณตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งนก การวางผังบริเวณส่วนนิคมจะแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนหลักได้แก่ โซนพื้นที่สุกรพันธุ์ ซึ่งประกอบไปด้วย สุกรแม่พันธุ์ สุกรพ่อพันธุ์ ส่วนผสมพันธุ์และตั้งท้อง ส่วนคลอดและอนุบาล และโซนสุกรขุน โดยแนวความคิดในการควบคุมความปลอดภัยเสนอให้ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 346 เป็นแนวทางสัญจรหลักสำหรับการเข้าสู่พื้นที่โซนนิคมทั้งสอง และกำหนดให้มีสถานีล้างรถและฆ่าเชื้อ เพื่อการควบคุมในพื้นที่นิคม บริเวณปลายถนนทั้งสองด้านทิศตะวันออกและตะวันตก (รูปที่ 5.29)

รูปที่ 5.29 ภาพแสดงตำแหน่งสถานีล้างรถและฆ่าเชื้อสองจุดหัว-ท้ายของถนนหลักหมายเลข 346

การออกแบบระบบระบายน้ำและระบายของเสียจากพื้นที่

สำหรับการออกแบบสำหรับการระบายของเสียจากนิคมจะใช้การเดินท่อขนาดใหญ่ใต้ดิน ที่สามารถช่วยลดปัญหาผลกระทบด้านกลิ่น และ เพื่อรวบรวม ระบาย มูลสุกอร์จากโรงเรือนของนิคมทั้งสองโซน ไปยังโรงบำบัดรวม ซึ่งสามารถตั้งโรงผลิตไฟฟ้าจากแก๊สชีวมวล และผลิตไฟฟ้าเพื่อนำไปใช้งานในพื้นที่เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์และพื้นที่ข้างเคียง (รูปที่ 5.30)

รูปที่ 5.30 ระบบการระบายน้ำและระบายของเสียจากพื้นที่

5.4 รูปแบบของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกอร์

การออกแบบและวางผังบริเวณ เริ่มจากขนาดการเลี้ยงแม่สุกอร์โดยคิดจำนวนที่ใหญ่ที่สุดก่อน โดยออกแบบสำหรับการเลี้ยงสุกอร์แม่พันธุ์จำนวน 80,000 แม่ ประมาณ 10% ของประชากรสุกอร์แม่พันธุ์ทั้งประเทศ ซึ่งจะผลิตสุกอร์ขุนประมาณ 10% ของผลผลิตทั้งประเทศเช่นกัน เมื่อได้แบบสำหรับ 80,000 แม่ แล้วทำการจัดวางบนพื้นที่ พิจารณาวิเคราะห์ปัจจัย ข้อจำกัด และอุปสรรคต่างๆ นำเสนอรายละเอียดความเป็นไปได้และผลกระทบ

ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ในการออกแบบและวางผังบริเวณโรงเรือนเลี้ยงสุกอร์ ทดสอบโดยใช้การคิดคำนวณจากขนาดการเลี้ยงสุกอร์แม่พันธุ์ เริ่มต้นที่ จำนวน 2300 - 2500 แม่ พบว่าสัดส่วนของจำนวนโรงเรือนต่าง ๆ ที่ใช้รองรับ มีจำนวนและขนาดพื้นที่ตามตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแม่พันธุ์และโรงเรือน

ส่วนสุกรพันธุ์ (หนองกระทุ่ม)							ส่วนสุกรขุน (ทุ่งลูกนก)	
แม่พันธุ์ (จำนวนเลี้ยง)	หมูสาว(ตัว)	พ่อพันธุ์ (ตัว)	คลอด (ตัว)	ผสมและอุ้ม ท้อง(ตัว)	สำรอง คลอด ผสมและอุ้ม ท้อง(ตัว)	จำนวนคน เลี้ยง(คน)	สุกรขุน (ตัว)	จำนวนคน เลี้ยง(คน)
100.00%	10.00%	1.20%	17.40%	82.60%	8.70%			
2,300	230	28	400	1,900	200	23	22,080	22
4,600	460	55	800	3,800	400	46	44,160	44
9,200	920	110	1,601	7,599	800	92	88,320	88
18,400	1,840	221	3,202	15,198	1,601	184	176,640	177
36,800	3,680	442	6,403	30,397	3,202	368	353,280	353
73,600	7,360	883	12,806	60,794	6,403	736	706,560	707

จำนวนโรงเรือนและอาคารคนเลี้ยง (หลัง)						
ส่วนสุกรพันธุ์ (หนองกระทุ่ม)					ส่วนสุกรขุน (ทุ่งลูกนก)	
หมูสาว	พ่อพันธุ์	คลอด	ผสมและ อุ้มท้อง	อาคารที่พัก คนเลี้ยง (หลัง) คิด หลังละ 20 คน 2 ชั้น	สุกรขุน	อาคารที่พัก คนเลี้ยง (หลัง) คิด หลังละ 20 คน 2 ชั้น
1	1	5	4	1	25	1
2	1	10	9	2	49	2
4	2	20	17	5	98	4
7	3	40	34	9	196	9
15	6	80	68	18	393	18
29	12	160	136	37	785	35

เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณาเพื่อคำนวณหาสัดส่วนขนาดพื้นที่ที่เหมาะสม ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดและองค์ประกอบต่าง ๆ ตามมาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ ในการกำหนดเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ภายใต้สมมุติฐาน จำนวนแม่พันธุ์ 80,000 แม่ ได้ดังนี้

การคำนวณขนาดโซนพื้นที่

1. ส่วนการเลี้ยงสุกรพันธุ์ (ในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่ม)

ประกอบด้วย โรงเรือนสำหรับรองรับสุกรประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1. โรงเรือนคลอด จำนวน 174 โรงเรือน รองรับได้ โรงเรือนละ 100 แม่ รวมรองรับได้ 17,400 แม่ (รวมคอกสำรอง) ขนาดโรงเรือน 12.5 x 52 เมตร คิดเป็นพื้นที่ต่อโรงเรือน 650 ตารางเมตร
2. โรงเรือนแม่พันธุ์ผสม-อุ้มท้อง จำนวน 148 โรงเรือน รองรับได้ โรงเรือนละ 470 แม่ รวมรองรับได้ 69,560 แม่ (รวมคอกสำรอง) ขนาดโรงเรือน 18 x 50 เมตร คิดเป็นพื้นที่ต่อโรงเรือน 900 ตารางเมตร
3. โรงเรือนพ่อพันธุ์รวมห้องปฏิบัติการน้ำเชื้อ จำนวน 13 โรงเรือน โรงเรือนละ 80 ตัว รวมรองรับได้ 1,040 ตัว (รวมคอกสำรอง) ขนาดโรงเรือน 42 x 16 เมตร คิดเป็นพื้นที่ต่อโรงเรือนประมาณ 672 ตารางเมตร
4. โรงเรือนสุกรสาว จำนวน 32 โรงเรือน โรงเรือนละ 250 ตัว รวมรองรับได้ 8,000 ตัว ขนาดโรงเรือน 84 x 25 เมตร คิดเป็นพื้นที่ต่อโรงเรือน 2,100 ตารางเมตร

โดยแต่ละโรงเรือน จะมีระยะห่างของพื้นที่ภายใน เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ ได้แก่

- โรงเรือนพ่อพันธุ์ ระยะห่างระหว่างโรงเรือน 25 เมตร และควรเว้นระยะห่างจากโรงเรือนอื่นโดยรอบ 200 เมตร คิดเป็นพื้นที่ตั้งสำหรับโรงเรือน 401,336 ตารางเมตร หรือ **250.8 ไร่**
- โรงเรือนคลอด ระยะห่างระหว่างโรงเรือน 15 เมตร เว้นพื้นรอบ 180 เมตรคิดเป็นพื้นที่ตั้งสำหรับโรงเรือน 873,990 ตารางเมตร หรือ **546.2 ไร่**
- โรงเรือนผสม-อุ้มท้อง ระยะห่างระหว่างโรงเรือน 10 เมตร เว้นพื้นรอบ 120 เมตร คิดเป็นพื้นที่ตั้งสำหรับโรงเรือน 567,100 ตารางเมตร หรือ **354.4 ไร่**
- โรงเรือนหมูสาว ระยะห่างระหว่างโรงเรือน 25 เมตร เมตร คิดเป็นพื้นที่ตั้งสำหรับโรงเรือน 616,900 ตารางเมตร หรือ **385.6 ไร่**

รวมพื้นที่สำหรับโซนพื้นที่สุกรพันธุ์ 1,524,440 ตารางเมตร หรือ **250.8 + 546.2 + 354.4 + 385.6 = 1,537 ไร่** (โดยยังไม่คิดรวมพื้นที่สัญจร พื้นที่ส่วนรองรับของเสียและบำบัดมูลสุกร ส่วนสำนักงานและส่วนพักอาศัยคนงาน)

ดังนั้นขนาดพื้นที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับโซนพื้นที่สุกรพันธุ์ 80,000 แม่ (เฉพาะพื้นที่สำหรับการเลี้ยง Livestock Zone) ในตำบลหนองกระทุ่ม จะมีขนาดประมาณ 1,537 ไร่ โดยเมื่อเทียบกับพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มซึ่งมีพื้นที่รวมประมาณ 19,375 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.93 ของพื้นที่ (ดูภาพสัดส่วนของพื้นที่โซนสุกรพันธุ์ เปรียบเทียบกับพื้นที่บริเวณทุ่งลูกนก) และเมื่อรวมพื้นที่ส่วนอื่นและเขตปลอดภัย (Buffer Zone) 3 กิโลเมตร ซึ่งประชาชนสามารถใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกได้ จะเห็นได้ว่า ต้องใช้พื้นที่ทั้งตำบลหนองกระทุ่ม เพื่อใช้ในการจัดทำพื้นที่เลี้ยงสุกรพันธุ์

2. ส่วนการเลี้ยงสุกรขุน (ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนก)

ประกอบด้วยโรงเรือนที่สามารถรองรับสุกรได้จำนวน 720,000 ตัว คำนวณจากจำนวน 1.6 เท่า ของจำนวนสุกรแม่พันธุ์ 80,000 ตัว เทียบเท่าประสิทธิภาพการผลิตสุกรขุน 19.2 ตัว/แม่/ปี คิดระยะเวลาการเลี้ยงรวมทั้งการพักโรงเรือนอยู่ที่ 6 เดือน นับจากหย่านมจนถึงขายขุนที่เรียกกันว่าหย่านมถึงขายขุน (wean to finish) โดยการออกแบบ

โรงเรือนที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยง ไม่ควรเกินโรงเรือนละ 900 ตัว ใช้พื้นที่ 1.6 ตารางเมตรต่อตัว คำนวณพื้นที่ดังได้ ดังนี้

จำนวนโรงเรือนสุกรขุน = $720,000 / 900 = 800$ โรงเรือน

ใช้พื้นที่ต่อโรงเรือน = $900 \times 1.6 = 1,440$ ตารางเมตร

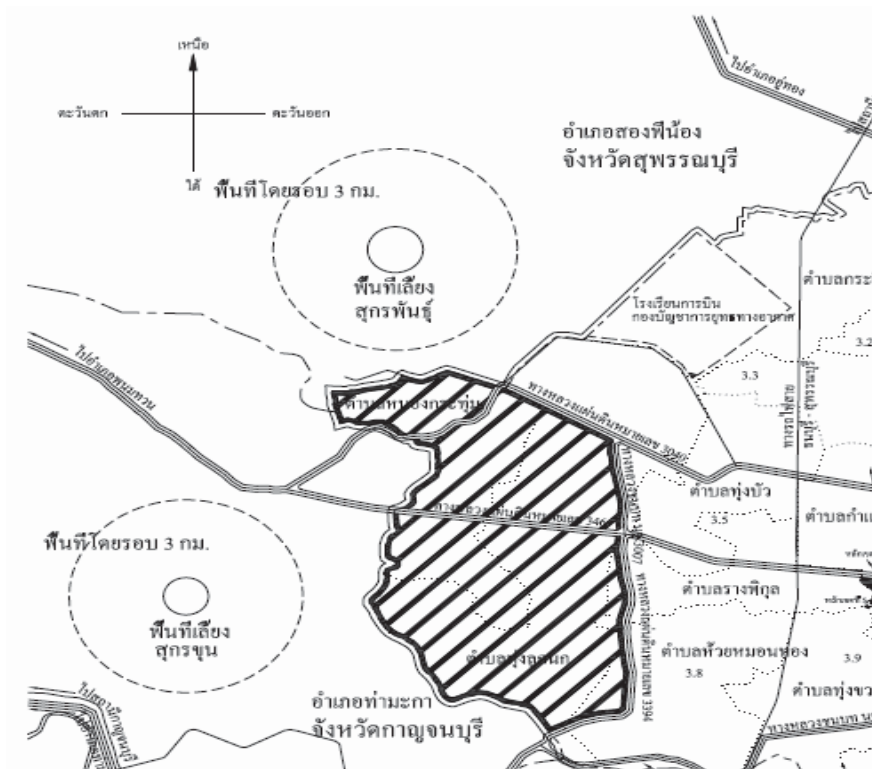
ขนาดพื้นที่สำหรับโรงเรือนทั้งหมด = $800 \times 1,440 = 1,152,000$ ตารางเมตร

พื้นที่ระยะห่างระหว่างโรงเรือนและพื้นที่สัญจร อีกประมาณ 40% = 460,800 ตารางเมตร

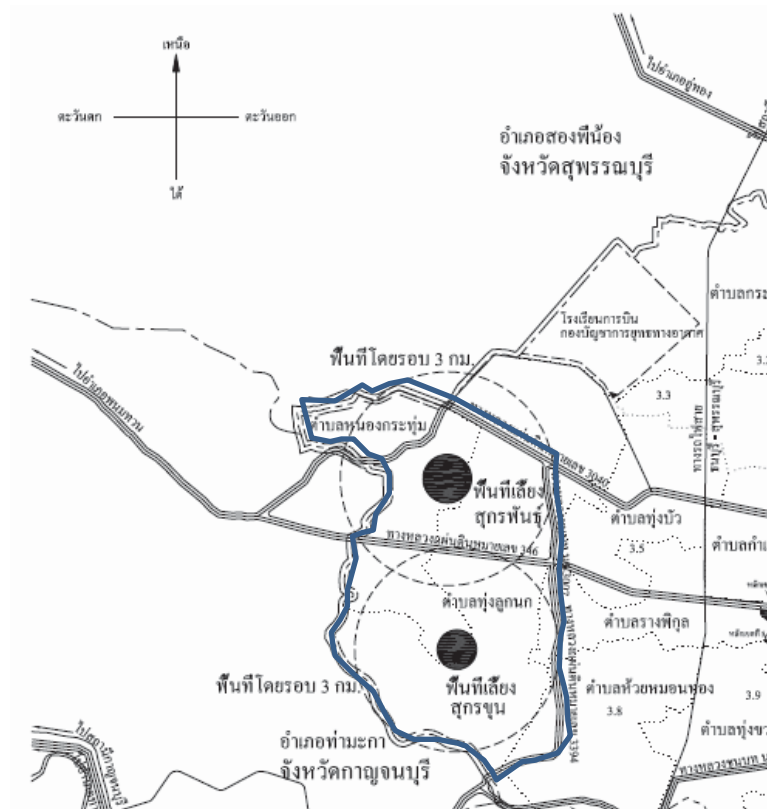
รวมพื้นที่สำหรับโซนพื้นที่สุกรขุน (ไม่รวมพื้นที่กันชน 3 กิโลเมตรโดยรอบ) = 1,612,800 ตารางเมตร คิดเป็นขนาดพื้นที่ = $1,270 \times 1,270$ เมตร หรือ 1,008 ไร่ โดยประมาณ

พื้นที่กันชนโดยรอบ ซึ่งประชาชนสามารถใช้ในการเพาะปลูกได้อีก = 54,465,800 ตารางเมตร หรือ 34,041 ไร่

เมื่อนำไปประเมินที่ตั้งในบริเวณตำบลทุ่งลูกนก ซึ่งมีพื้นที่รวมประมาณ 45,738 ไร่ จะใช้พื้นที่เฉพาะส่วนการเลี้ยงสำหรับโซนสุกรขุน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ของพื้นที่ และพื้นที่กันชนโดยรอบอีกร้อยละ 74 ของพื้นที่ (ดูภาพสัดส่วนของพื้นที่โซนสุกรขุน เปรียบเทียบกับพื้นที่บริเวณทุ่งลูกนก) (รูปที่ 5.31-5.32)

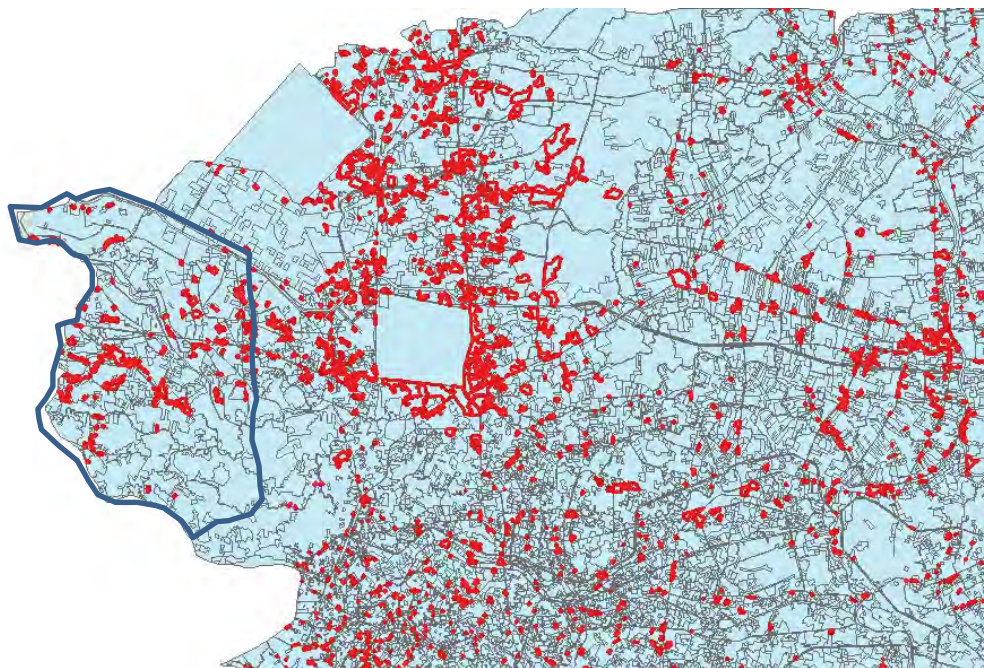

รูปที่ 5.31 ภาพเปรียบเทียบสัดส่วนของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน เปรียบเทียบกับบริเวณพื้นที่ศึกษา

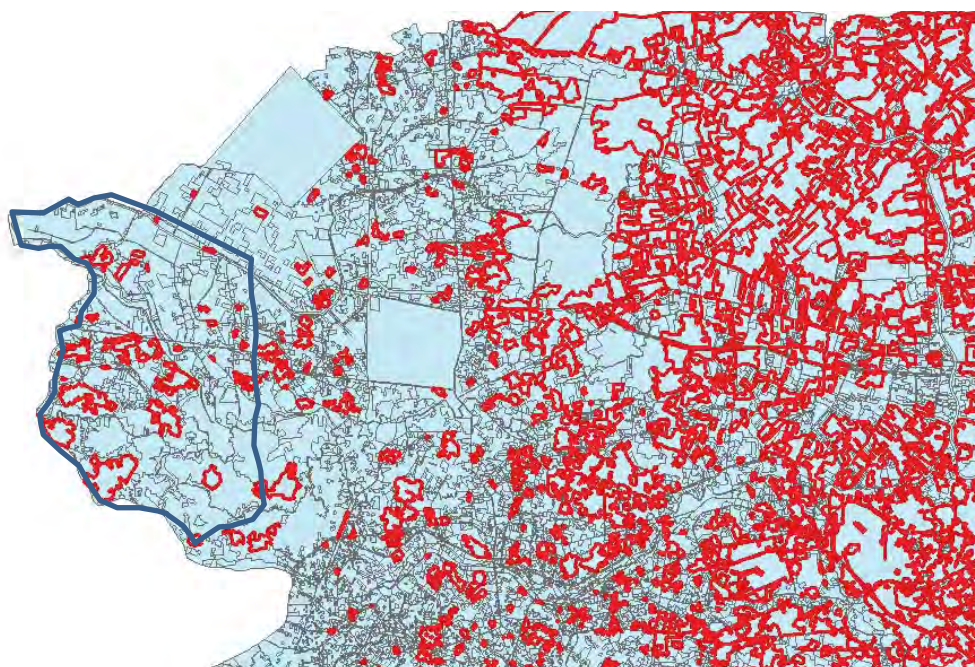

รูปที่ 5.32 ภาพแสดงขนาดของพื้นที่โซนสุกรทั้งสองส่วน ทดลองวางในพื้นที่ศึกษา

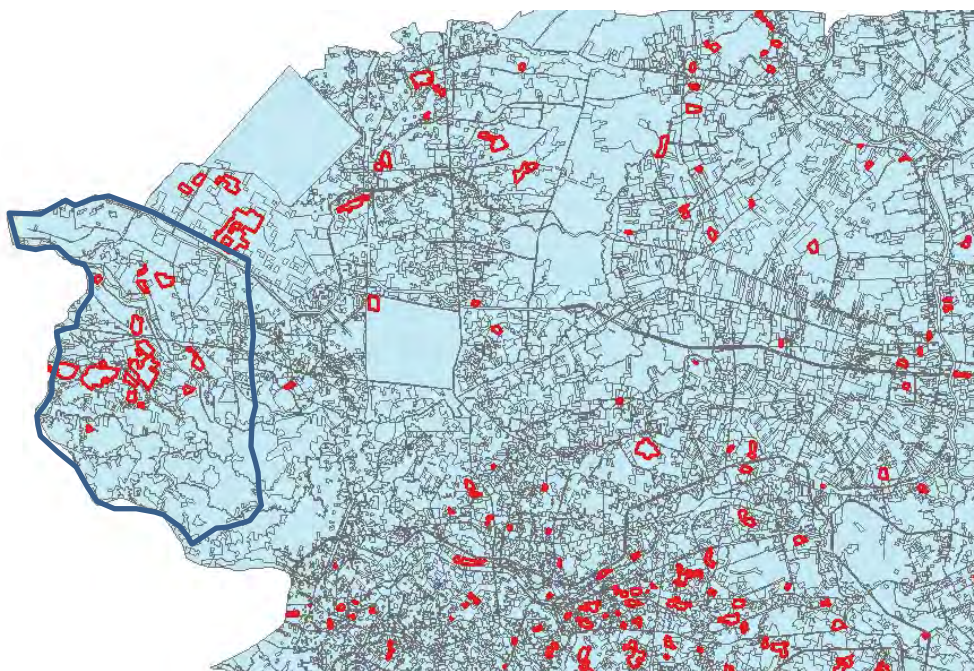
และเมื่อพิจารณาจากข้อมูลขนาดพื้นที่ทั้งสอง ร่วมกับข้อมูลการใช้พื้นที่ดินตามแผนผังของรูปที่ 5.33 ถึง แผนผังของรูปที่ 5.40 จะพบว่ากาหนดโซนพื้นที่ตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์ที่จำนวน 80,000 ตัว อาจจำเป็นต้องกำหนดขนาดและสัดส่วนสำหรับเขตส่งเสริมที่มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อช่วยลดผลกระทบอันจะเกิดขึ้นต่อการใช้ที่ดินและชุมชน

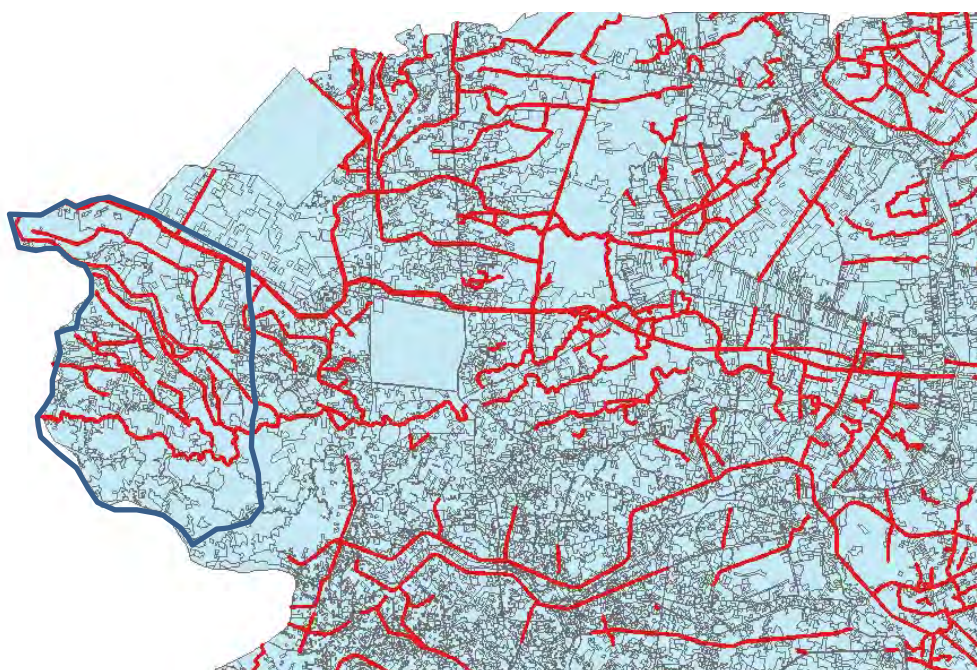
รูปที่ 5.33 แผนผังแสดงที่ตั้งหมู่บ้านในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

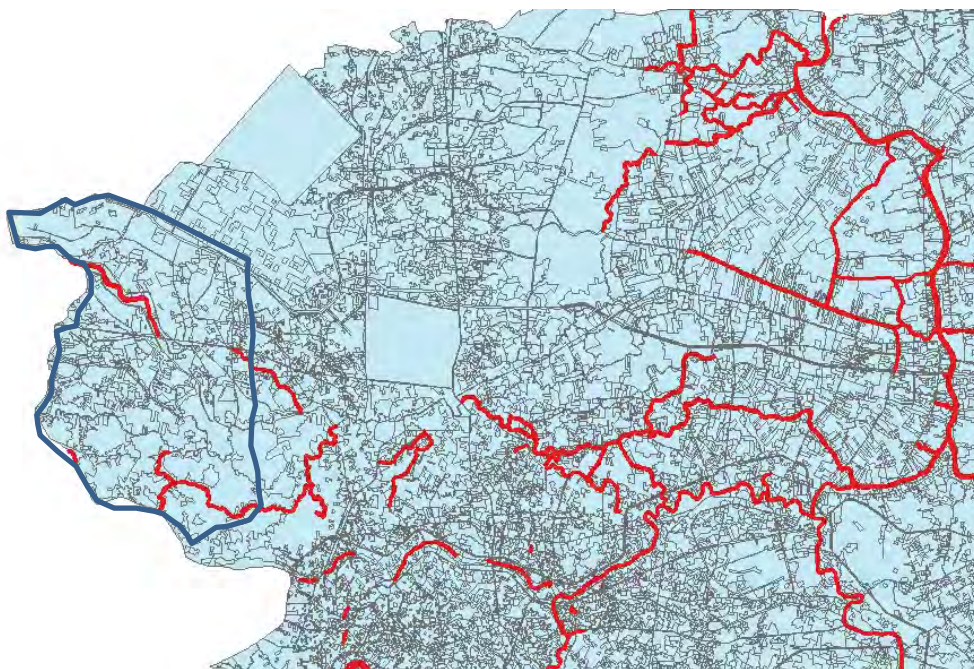
รูปที่ 5.34 แผนผังแสดงพื้นที่ทำนาในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

รูปที่ 5.35 แผนผังแสดงอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

รูปที่ 5.36 แผนผังแสดงแม่น้ำในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

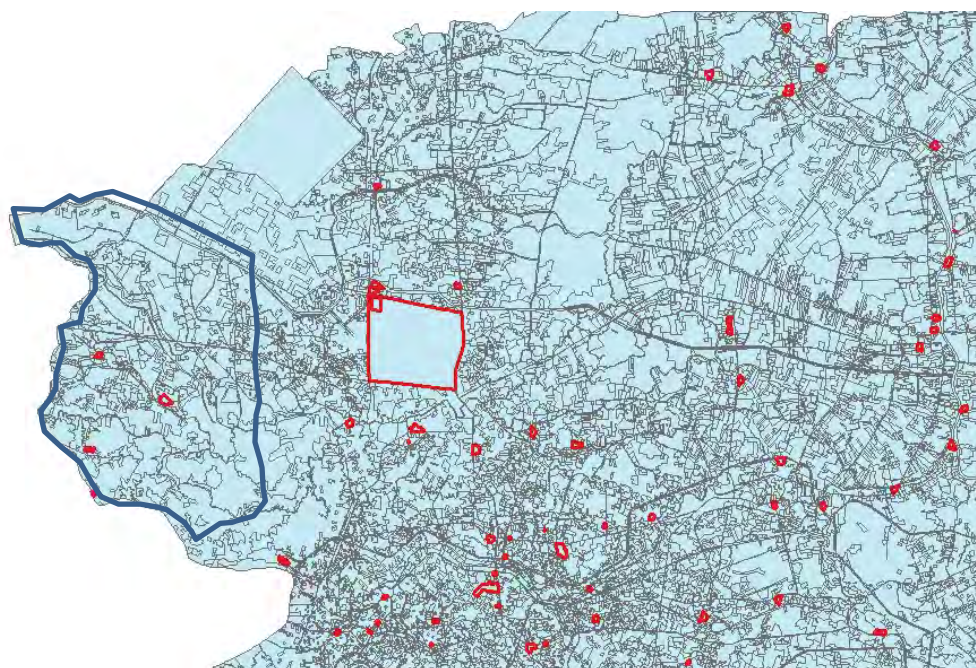
รูปที่ 5.37 แผนที่แสดงคลองชลประทานในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

รูปที่ 5.38 แผนที่แสดงแนวถนนในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

รูปที่ 5.39 แผนที่แสดงที่ตั้งฟาร์มสุกอร์ในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

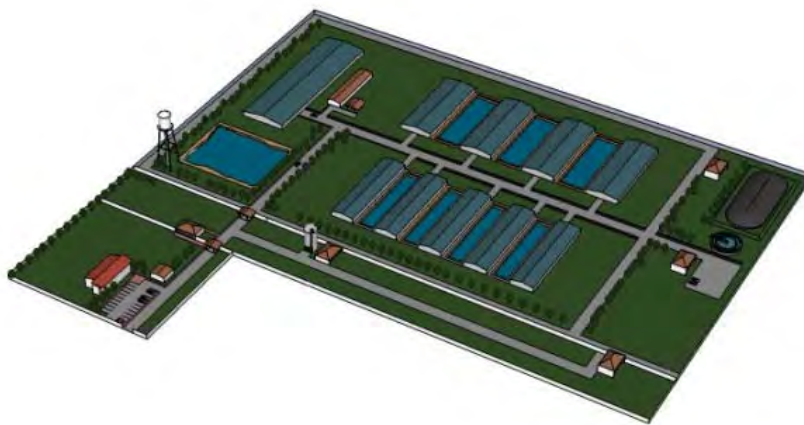

รูปที่ 5.40 แผนที่แสดงสถานที่ราชการในพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. 2550)

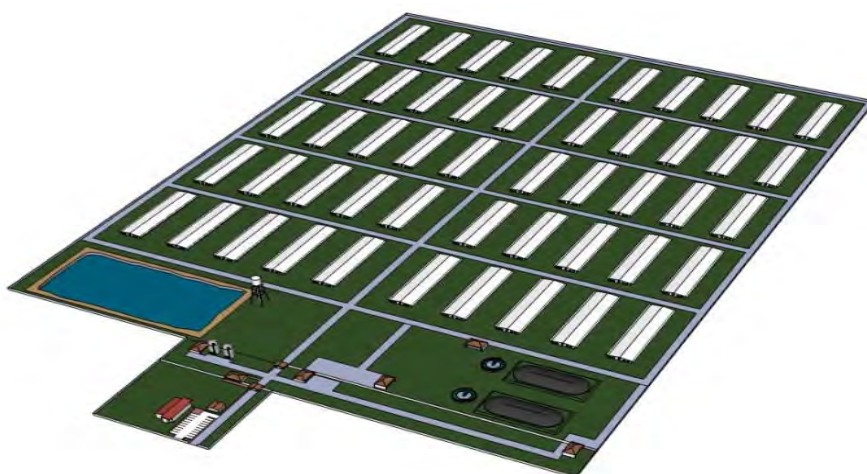
ข้อเสนอทางเลือก : รูปแบบการเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร บริเวณพื้นที่หนองกระทุ่มและทุ่งลูกนก

จากการประเมินศักยภาพของพื้นที่ศึกษาการจัดตั้งนิคม ตามสภาพการใช้พื้นที่ปัจจุบันและภายใต้ร่างกฎกระทรวง แผนกำหนดการใช้ที่ดิน ผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม ที่กำหนดให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ ประกอบกับการศึกษาด้านกฎหมาย ความปลอดภัยทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม สามารถประเมินรูปแบบการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดเล็ก (รูปที่ 5.41-5.42) แบ่งออกเป็นส่วนรองรับสุกรแม่พันธุ์ไม่เกิน 2,500 แม่พันธุ์ ใช้พื้นที่ดินขนาดประมาณ 40-50 ไร่ และส่วนรองรับสุกรขุนประมาณ 24,000 ตัว ใช้พื้นที่ดินขนาดประมาณ 150-160 ไร่ ทั้งนี้ การดำเนินการจัดตั้ง สามารถกระจายจัดตั้งตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งในส่วนตำบลหนองกระทุ่ม (นิคมสุกรพันธุ์) และตำบลทุ่งลูกนก (นิคมสุกรขุน) ทั้งนี้การจัดตั้งยังสามารถกระจายที่ตั้งและแบ่งการจัดตั้งนิคมออกเป็นช่วงเวลาต่างกัน (Phasing) โดยไม่จำเป็นต้องสร้างพร้อมกันในครั้งเดียว สามารถหาพื้นที่ตั้งได้ง่ายเนื่องจากไม่ต้องการพื้นที่ขนาดใหญ่ โดยนิคมขนาดเล็กนี้อาจถูกดำเนินการโดยกลุ่มสหกรณ์ในท้องถิ่นที่มาจากการรวมตัวของชาวบ้านผู้เลี้ยงสุกรรายย่อยในพื้นที่ตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนก หรือพื้นที่ใกล้เคียง หรือจากบริษัทผู้เลี้ยงเดิมที่มีขนาดจำนวนเลี้ยงใกล้เคียงกันหรือจากบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ที่สนใจ

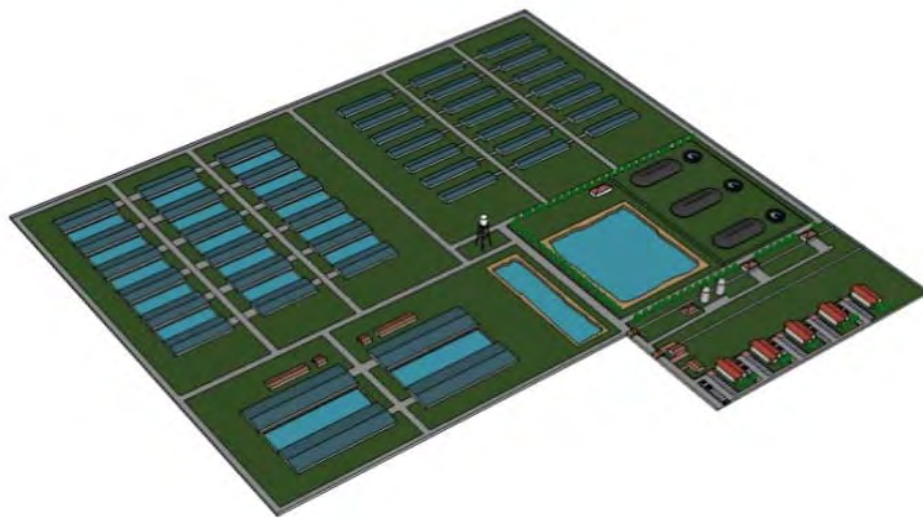

รูปที่ 5.41 ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 2,500 แม่พันธุ์

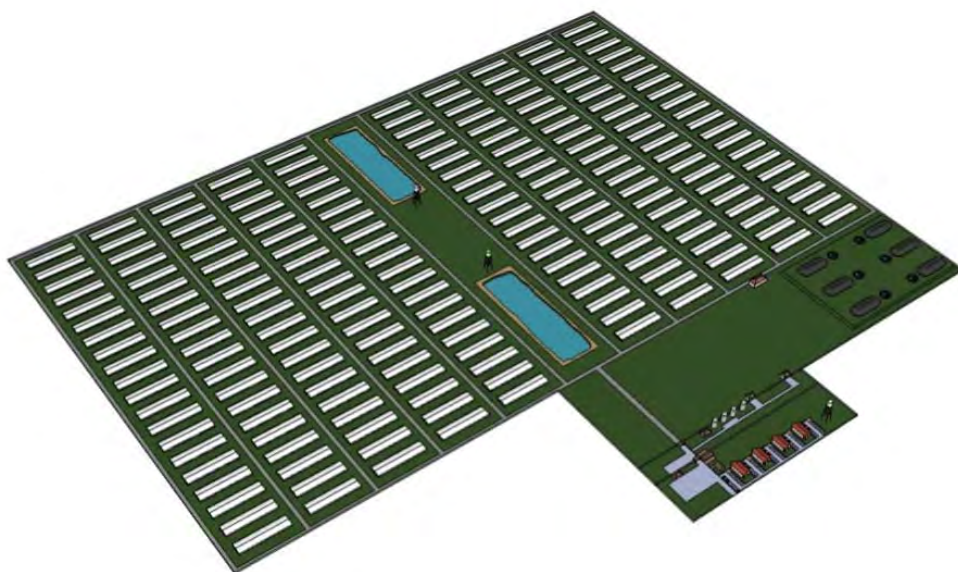

รูปที่ 5.42 ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุน 24,000 ตัว

รูปแบบที่ 2 เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง (รูปที่ 5.43-5.44) แบ่งออกเป็นสวนส่วนรองรับสุกรแม่พันธุ์ไม่เกิน 10,000 แม่พันธุ์ ใช้พื้นที่ดินขนาดประมาณ 140-150 ไร่ บริเวณตำบลหนองกระทุ่ม และนิคมส่วนรองรับสุกรขุนประมาณ 90,000 ตัว ใช้พื้นที่ดินขนาดประมาณ 500-550 ไร่ บริเวณตำบลทุ่งลูกนก การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง จะสามารถกำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยด้านชีวภาพภายในนิคมและพื้นที่ได้ดีกว่ารูปแบบแรก เนื่องจากพื้นที่ตั้งไม่กระจุกกระจาย ให้ผลผลิตที่สูง แต่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการป้องกันที่มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้รูปแบบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง สามารถรวมเอาระบบสนับสนุนอื่นได้แก่ ระบบระบายและบำบัดของเสีย โรงผลิตไฟฟ้าจากแก๊สชีววมวลขนาดเล็กสำหรับจ่ายภายในพื้นที่ บ้านพักคนงาน รวมถึงระบบสนับสนุนอื่นรวมเข้าอยู่ในพื้นที่เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ทำให้การบริหารจัดการภายใน สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น อย่างไรก็ตาม รูปแบบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลางนี้ ใช้การลงทุนที่ค่อนข้างสูง ใช้พื้นที่ก่อสร้างขนาดใหญ่ ต้องการระบบจัดการที่ดี และได้มาตรฐาน

รูปที่ 5.43 ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์ 10,000 แม่พันธุ์

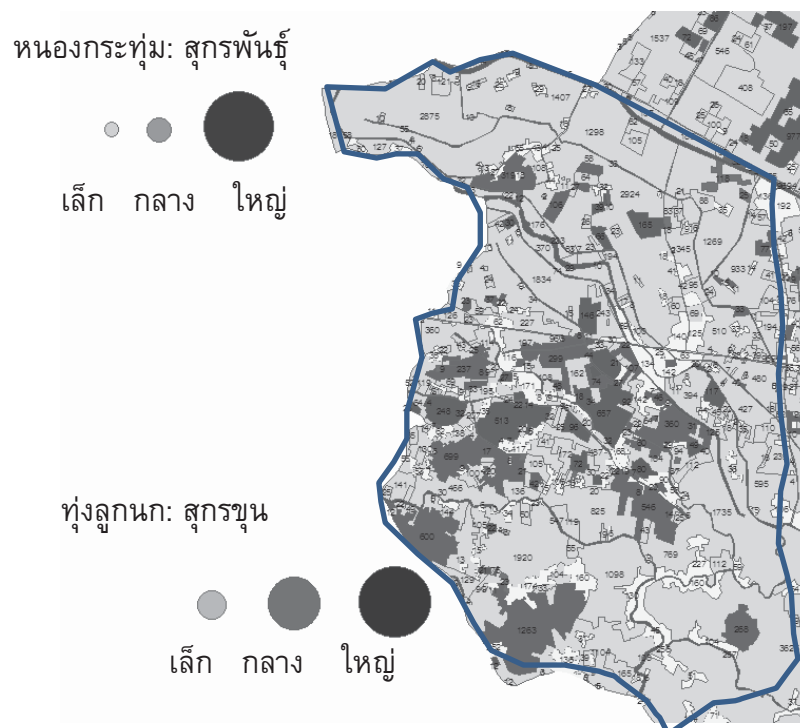
รูปที่ 5.44 ภาพ 3 มิติ ตัวอย่างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุน 90,000 ตัว

รูปแบบที่ 3 เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ ได้แก่เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรที่รองรับแม่พันธุ์ประมาณ 35,000 - 40,000 แม่พันธุ์ ใช้พื้นที่ประมาณ 600-700 ไร่ จำนวน 1 แห่ง บริเวณตำบลหนองกระทุ่ม และเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขุนรองรับประมาณ 350,000 – 400,000 ตัว ใช้พื้นที่ประมาณ 800 – 900 ไร่ จำนวน 1 แห่ง บริเวณตำบลทุ่งลูกนก รูปแบบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่นี้ จะมีองค์ประกอบที่จำเป็นเช่นเดียวกับเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในรูปแบบที่ 2 แต่มีจำนวนและขนาดที่มากขึ้น การกำหนดมาตรการควบคุมความปลอดภัยด้านชีวภาพมีความยืดหยุ่นสูง แต่ต้องการการลงทุนที่สูงและต้องการการจัดการที่เป็นระบบและมีมาตรฐานสูง เช่นกัน

รูปแบบที่ 4 เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในรูปแบบที่เป็นส่วนหนึ่งของเมืองอุตสาหกรรมเกษตรเต็มรูปแบบ

(Agropark) ได้แก่การกำหนดให้พื้นที่บริเวณตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนก เป็นเขตพื้นที่พิเศษในรูปแบบเมืองอุตสาหกรรมเกษตร (Agropark) และมีเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ในรูปแบบที่ 3 ผวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งร่วมกับส่วนประกอบอื่นของเมืองได้แก่ ส่วนการแปรรูป ส่วนการขนส่ง ส่วนพักอาศัย รวมถึงส่วนพื้นที่เกษตรผสมผสาน เช่น การเลี้ยงปลา การปลูกพืชพลังงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงส่วนพักอาศัยในรูปแบบที่พักอาศัยที่รองรับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องนิเวศน์ การขนส่ง คลังสินค้า ร้านค้าปลีก ธนาคาร ฯลฯ ทั้งนี้การดำเนินการ จำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนด้านการลงทุน ความปลอดภัยทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม มาตรการระบบจัดการพลังงานภายในพื้นที่ รวมถึงมาตรการด้านกฎหมายอื่น

ภาพเปรียบเทียบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในขนาดต่าง ๆ แสดงในรูปที่ 5.46

รูปที่ 5.45 ภาพเปรียบเทียบเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดต่าง ๆ

5.5 แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน ทั้งในส่วนภาพรวมของจังหวัดและส่วนของผู้ประกอบการ

การวางแผนธุรกิจ ในการดำเนินการจัดตั้งเขตเลี้ยงสุกอร์ ได้คำนวณจากจำนวนแม่พันธุ์โดยตั้งไว้ที่ 2,300 และ 3,000 แม่ แสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 แผนธุรกิจ ในส่วนของการวิเคราะห์การลงทุนและผลตอบแทน

รายการ	เงินกู้ยืม (บาท)	
	2,300 แม่	3,000 แม่
อาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง	62,761,020	77,705,770
ระบบก๊าซชีวภาพ	10,000,000	10,000,000
คอกจำหน่ายสุกอร์และบ่อฆ่าเชื้อ	1,500,000	1,500,000
ค่าปรับพื้นที่และขุดบ่อรับน้ำเสีย	1,280,000	1,280,000
เงินทุนหมุนเวียนเริ่มแรก	3,733,536	4,869,483
ค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน	755,410	904,858
รวม	80,029,966	96,260,111

ในการประมาณการงบการเงินจะใช้สมมติฐาน ดังนี้

1. เงินกู้

อัตราดอกเบี้ย 6.625 %

2. การคำนวณรายได้

		1 ปี	2 ปี	3 ปี+
2.1 ผลตอบแทนการเลี้ยง (บาท) :	Size 2,300 แม่	34,591,562	276,067,582	288,225,156
	Size 3,000 แม่	45,119,428	360,088,151	375,945,856
2.2 ค่าขายสุกอร์คัดทิ้ง (บาท) :	Size 2,300 แม่	2,743,800	5,365,800	5,365,800
	Size 3,000 แม่	3,575,400	6,995,400	6,995,400

3. การคำนวณค่าใช้จ่ายในการขนส่ง (บาท)

	1 ปี	2 ปี	3 ปี+
Size 2,300 แม่	2,844,000	2,988,800	3,111,800
Size 3,000 แม่	3,709,400	3,898,400	4,058,800

4. การคำนวณราคาอาคารโรงเรือน

Size 2,300 แม่

Size 3,000 แม่

ต้นทุนอาคารโรงเรือนผสมอัมทอง (บาท)	9,660,000	11,270,000
ต้นทุนอาคารโรงเรือนคลอด (บาท)	7,537,500	9,784,890
ต้นทุนอาคารโรงเรือนอนุบาล (บาท)	7,024,000	9,162,000
ต้นทุนอาคารโรงเรือนสุกอร์ขุน (บาท)	29,406,720	38,356,080
โกดังเก็บอาหาร (บาท)	2,332,800	2,332,800
ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้า (บาท)	1,600,000	1,600,000
ค่าติดตั้งระบบน้ำ (บาท)	1,000,000	1,000,000
อาคารสำนักงาน (บาท)	1,200,000	1,200,000
อาคารที่พัก (บาท)	3,000,000	3,000,000
รวมราคาต้นทุนอาคารโรงงาน (บาท)	<u>62,761,020</u>	<u>77,705,770</u>

5. การคำนวณค่าใช้จ่ายพันธุ์สุกอร์ (บาท)

	1 ปี	2 ปี	3 ปี+
Size 2,300 แม่	20,130,000	3,548,333	1,090,000
Size 3,000 แม่	26,240,000	4,620,000	1,170,000

6. การคำนวณค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสด :

	1 ปี	2 ปี	3 ปี+
1. ค่าจ้างแรงงาน (บาท)			
Size 2,300 แม่	5,314,200	10,899,000	11,443,950
Size 3,000 แม่	5,314,200	10,899,000	11,443,950
2. ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด (บาท)			
Size 2,300 แม่	3,483,916	27,881,439	29,028,824
Size 3,000 แม่	4,544,238	36,367,095	37,863,683
3. ค่าอาหาร (บาท)			
Size 2,300 แม่	181,920,537	193,076,702	199,996,726
Size 3,000 แม่	237,279,697	251,831,217	260,857,335
4. ค่ายา (บาท)			
Size 2,300 แม่	6,135,098	6,535,268	6,755,863
Size 3,000 แม่	8,002,301	8,523,849	8,811,996
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่เป็นเงินสด (บาท)			
Size 2,300 แม่	196,853,751	238,392,409	247,225,363

Size 3,000 แม่ 255,140,436 307,621,161 318,976,964

ค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเงินสด :

	1 ปี	2 ปี	3 ปี+
5. ค่าเสื่อมพันธ์ (บาท)			
Size 2,300 แม่	1,263,767	1,440,860	1,420,881
Size 3,000 แม่	1,648,393	1,874,591	1,853,323
6. ค่าเสื่อมสินทรัพย์ถาวร (บาท)			
Size 2,300 แม่	7,554,102	7,554,102	7,554,102
Size 3,000 แม่	9,048,577	9,048,577	9,048,577
รวมค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่ไม่ได้จ่ายเงินสด (บาท)			
Size 2,300 แม่	8,817,869	8,994,962	8,974,983
Size 3,000 แม่	10,696,970	10,923,168	10,901,900

รวมค่าใช้จ่าย (บาท)

Size 2,300 แม่	205,671,620	247,387,371	256,200,346
Size 3,000 แม่	265,837,406	318,544,329	329,878,864

การวิเคราะห์สถานะทางการเงิน

- จากการคำนวณหาค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value)

ได้ใช้สมมติฐานว่าโครงการ 10 ปี เนื่องจากอาคารโรงเรือน มีอายุการใช้งานตามประมาณการ 10 ปี จึงคำนวณเงินสดรับ เงินสดจ่าย ในระยะเวลา 10 ปี จากข้อมูลงบกระแสเงินสด นั้น

เงินสดรับ ปีที่ 1-10 Size 2,300 มีค่า 2,667,496,395 บาท
Size 3,000 มีค่า 3,479,308,428 บาท

เงินสดจ่าย ปีที่ 1-10 Size 2,300 มีค่า 2,476,174,610 บาท
Size 3,000 มีค่า 3,194,875,520 บาท

เงินลงทุนเริ่มแรก Size 2,300 มีค่า 79,652,261 บาท
Size 3,000 มีค่า 95,807,682 บาท

คำนวณค่า NPV ที่อัตราคิดลด 10% Size 2,300 มีค่า -12,709,282 บาท
Size 3,000 มีค่า 1,071,186 บาท

โครงการ size 3,000 แม่พันธุ์ ที่มีค่า NPV มากกว่า 0 ถือว่าเป็นโครงการนำลงทุนที่อัตราคิดลด 10%

โครงการ size 2,300 แม่พันธุ์ มีค่า NPV น้อยกว่า 0 ถือว่าเป็นโครงการไม่ควรลงทุนที่อัตราคิดลด 10% แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาที่อัตราคิดลดที่ 8% จะมีค่า NPV มากกว่า 0 ทำให้โครงการนำลงทุน นั้นคือ ขึ้นอยู่กับความคาดหวังผลตอบแทน(อัตราคิดลด) จากการทำโครงการที่อัตราผลตอบแทนเท่าใดของผู้ลงทุน

หมายเหตุ อัตราคิดลด หรือ อัตราผลตอบแทน คือ ผลตอบแทนที่คาดหวังจากการทำโครงการ

- การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)
Size 2,300 ผลตอบแทนโครงการเท่ากับ 8.6 %
Size 3,000 ผลตอบแทนโครงการเท่ากับ 10.09 %

สรุป 1. สำหรับโครงการ size 3,000 แม่พันธุ์ เป็นการสอดคล้องกับค่า NPV ว่าเป็นโครงการที่น่าลงทุน เพราะ IRR มีค่ามากกว่าต้นทุนเงินลงทุน ในกรณีเงินอัตราดอกเบี้ย 6.625% ซึ่งเท่ากับ 4.64%

2. ส่วนโครงการ size 2,300 แม่พันธุ์ มีค่า NPV ติดลบ ถือว่าเป็นโครงการที่ไม่ควรลงทุน ถึงแม้ว่า IRR จะมีค่ามากกว่าต้นทุนเงินลงทุนก็ตาม เนื่องจาก ค่า IRR คำนึงถึงแต่เพียงผลตอบแทนที่ทำให้ค่า NPV = 0 เท่านั้นไม่ได้คำนึงถึงผลกำไรขาดทุนของโครงการ

- การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback period) และระยะเวลาคืนทุนคิดลด (Payback period discount)
Size 2,300 ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เท่ากับ 7.69 ปี และ ระยะเวลาคืนทุนคิดลดของโครงการ เท่ากับ 8.62 ปี
Size 3,000 ระยะเวลาคืนทุนของโครงการ เท่ากับ 7.28 ปี และ ระยะเวลาคืนทุนคิดลดของโครงการ เท่ากับ 8.14 ปี

ถ้าโครงการใดมีระยะเวลาคืนทุน และระยะเวลาคืนทุนคิดลดเร็ว ถือว่าเป็นโครงการที่น่าลงทุน

หมายเหตุ ระยะเวลาคืนทุนคิดลด เป็นการคำนวณโดยพิจารณาถึงมูลค่าเงินในอนาคต โดยแปลงมูลค่าเงินในอนาคตให้เป็นมูลค่าเงินในปัจจุบัน เพื่อลดความผิดพลาดของค่าเงินตามกาลเวลา

สรุป

จากการศึกษารูปแบบของการจัดตั้งเขตเลี้ยงสุกรในสองตำบล คือ ตำบลหนองกระทุ่มและตำบลทุ่งลูกนก โดยทำเป็นลักษณะ two site production system ตำบลหนองกระทุ่มจะเป็นแหล่งผลิตลูกสุกร มีพ่อแม่พันธุ์ ในขณะที่ตำบลทุ่งลูกนกจะเป็นแหล่งเลี้ยงสุกรขุน พบว่าสามารถทำได้ในหลายขนาด โดยเริ่มต้นจากขนาดเล็ก (2,500 แม่) ขนาดกลาง (10,000 แม่) และขนาดใหญ่ (35,000-40,000 แม่) โดยได้วางระบบความปลอดภัยทางชีวภาพด้วยการมีสถานีล้างฆ่าเชื้อยานพาหนะที่ผ่านเข้าไปในเขตเลี้ยงสุกร รวมทั้งการจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ การจัดตั้งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงแผนผังที่เกี่ยวข้องทั้งเขตชุมชน ถนน แหล่งน้ำ เป็นต้น

บทที่ 6

การศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย จากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

บทนำ

หากมีความเป็นไปได้ในการจัดตั้งนิคมเลี้ยงสุกรพบว่าจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตสุกรภายใต้การจัดการ การควบคุมโรค และเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศได้อย่างแน่นอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 6.1 ศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย เพื่อวางแผนแนวทางการผลิตด้านการจัดการ ปริมาณ และระบบแบบครบวงจรในเขตส่งเสริมฯ
- 6.2 ศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมายเพื่อกำหนด การจัดการเลี้ยงสุกรและผลิตภัณฑ์จากเขตส่งเสริมฯ
- 6.3 ศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค สถิติการบริโภค (Conception data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย
- 6.4 ศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรและเนื้อสุกรจากเขตส่งเสริม การเลี้ยงสุกรจากข้อมูลในข้อ 2 และ 3 นำมา เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตของประเทศที่เป็นคู่แข่งในประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย
- 6.5 ศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร (food safety) ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกร และ ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร
- 6.6 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกสุกร และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย

6.1 การศึกษาข้อมูลการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย เพื่อวางแผนแนวทางการผลิตด้านการจัดการ ปริมาณ และระบบแบบครบวงจรในเขตส่งเสริมฯ

การเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพเกษตรกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์เพื่อการผลิตเนื้อสุกรซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารโปรตีนที่สำคัญของประเทศไทยอาชีพหนึ่ง ซึ่งเป็นห่วงโซ่อาหารที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่นำมาผลิตเป็นอาหารเลี้ยงสุกร เป็นตลาดของเกษตรกรดังกล่าว ทำให้เกษตรกรมีแหล่งขายผลผลิตจากไร่ ทำให้ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ไปใช้ดำรงชีพ นอกจากนี้ขบวนการเลี้ยงสุกรเป็นการเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้มีมูลค่ามากขึ้นโดยเปลี่ยนเป็นเนื้อสัตว์และเป็นการเพิ่มอาชีพขึ้นอีกทางหนึ่ง

การเลี้ยงสุกรในประเทศไทย ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเป็นการเลี้ยงระบบฟาร์มเป็นอาชีพหลัก เป็นจำนวนมากกว่า 95% ของการเลี้ยงทั้งหมด แต่การผลิตสุกรในประเทศไทย เป็นการผลิตเพื่อการผลิตเป็นเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ เพื่อการบริโภคภายในประเทศมากกว่า 95% มีการผลิตเพื่อการส่งออกไม่ถึง 5% ของการผลิตทั้งหมดทั้งที่ประเทศไทยมีวัตถุดิบอาหารสัตว์อย่างเพียงพอมีพื้นที่ดินและการพัฒนาการเลี้ยงสุกร ตลอดจนจรรยาบรรณแม่พันธุ์สุกร การอนุบาลสุกรเล็กและการเลี้ยงสุกรขุนที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย

ตลาดการส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญๆของประเทศไทย ปัจจุบันมีเพียงประเทศเดียวที่อนุญาตให้ประเทศไทยสามารถส่งออกเนื้อสุกรไปจำหน่ายได้ คือ ประเทศฮ่องกง โดยมีการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็นมากกว่า 97% ของการส่งออก มีเพียงไม่เกิน 3% ที่เป็นเนื้อสุกรแช่แข็ง เนื่องจากเนื้อสุกรแช่แข็งมีคู่แข่งเป็นจำนวนมาก ได้แก่ประเทศในทวีปยุโรป ประเทศบราซิล ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศแคนาดา

ตลาดต่างประเทศที่สำคัญ ๆ และเป็นเป้าหมายของการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศไทย นอกจากประเทศฮ่องกง คือ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสิงคโปร์ ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก ปัจจุบันตลาดการส่งออกที่สำคัญ ๆ คือ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ ประเทศฮ่องกง ประเทศหมู่เกาะมัลดีฟ และประเทศเวียดนาม

ปัญหาและอุปสรรคของการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศไทย คือ องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ หรือ OIE ยังจัดให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีโรคปากและเท้าเปื่อยระบาดอยู่ คือยังไม่จัดให้อยู่ในประเทศที่ปลอดจากโรคระบาดดังกล่าว จึงไม่สามารถส่งออกเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังนานาประเทศ ได้อย่างกว้างขวาง ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีศักยภาพทั้งการผลิตในระดับฟาร์ม และในระดับการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตอาหารที่มีคุณภาพ และมีความปลอดภัยเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นการดำเนินการให้ OIE ยอมรับว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อย จึงถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในการขยายตลาดเนื้อสุกรในต่างประเทศของประเทศไทย

ส่วนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกหลายประเทศดังกล่าวข้างต้น ที่อนุญาตให้มีการส่งไปจำหน่ายได้ ที่มีปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ อุณหภูมิและเวลาที่ทำให้สุกไม่สามารถทำให้เกิดความหลากหลายของสินค้าและทำให้คุณภาพด้านรสชาติและเนื้อสุกเกินไปไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค โดยข้อจำกัดด้านอุณหภูมิและระยะเวลาที่ต้องทำให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรให้สุกเป็นข้อจำกัดอันเนื่องมาจากตอนที่ฆ่าเชื้อปากและเท้าเปื่อยให้หมดไปจากผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความต้องการและการนำเข้าเนื้อสุกรจากประเทศต่าง ๆ ดังนี้

ประเทศญี่ปุ่น

แม้ว่าปี พ.ศ. 2553 ยังมีการถดถอยทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง แต่การนำเข้าเนื้อวัวของญี่ปุ่น สูงขึ้น 5 % คือ 690,000 เมตริกตัน อย่างไรก็ตามการนำเข้าเนื้อสุกรลดลง 2 % เหลืออยู่ปริมาณ 1.22 ล้านเมตริกตัน ซึ่งก็ยังคงเป็นจำนวนที่สูงอยู่

ปี พ.ศ. 2552 เป็นปีที่ดีของการจำหน่ายเนื้อสุกรในตลาดผู้บริโภค เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคของคนญี่ปุ่นเปลี่ยนไป มีการซื้อเนื้อสุกรมาปรุงอาหารเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากราคาถูกกว่า เนื้อส่วนตัดแต่ง เช่น Shoulder loins และ belly, sausages และ meat ball คาดว่าการบริโภคเนื้อสุกรในญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2552 จะลดลงเหลือ 2.46 ล้านเมตริกตัน และจะเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2553 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว ส่วนการนำเข้าในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 1.22 ล้านเมตริกตัน ประกอบด้วยชิ้นส่วน Pork Cut ต่าง ๆ ลดลง 5 % จากปีพ.ศ. 2551 เหลือจำนวน 1.014 เมตริกตัน และชิ้นส่วนที่ผ่านกระบวนการปรุงแต่งมี 208,000 เมตริกตัน

ประเทศสหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่ส่งเนื้อสุกรเข้าญี่ปุ่นเป็นอันดับ 1 อยู่ที่ 353,900 เมตริกตัน ประกอบด้วย Pork Cut 422.500 เมตริกตัน เนื้อผ่านกระบวนการปรุงแต่ง 117.000 เมตริกตัน (ลดลง 4 % จากปี 2008)

ประเทศใหม่ ๆ ที่พยายามจะเข้ามาแทนประเทศจีน ในการส่งออกเนื้อสุกรเข้าประเทศญี่ปุ่น คือ ประเทศเวียดนามและประเทศบราซิล ในลักษณะสินค้า finish product และไส้กรอก สินค้าปรุงแต่ง สาเหตุเนื่องจากความไม่มั่นใจเรื่องความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศจีน ซึ่งเป็นปัจจัยบวกสำหรับประเทศไทย ที่จะเพิ่มส่วนแบ่งตลาดญี่ปุ่น

จากการแข่งขันตัดราคาเนื้อสุกรดิบ ทางประเทศญี่ปุ่นจะใช้มาตรการทางภาษีที่เรียกว่า “Gate Price System” โดยเก็บภาษีสูงสำหรับรายที่ส่งเนื้อสุกรมาจำหน่ายต่ำกว่าราคารฐานของปีนั้น ๆ ซึ่งใช้คำนวณจากราคาผู้นำเข้าทั้งหมดเฉลี่ย อย่างไรก็ตามมาตรการดังกล่าวไม่ถูกนำมาใช้บ่อย และไม่นำมาใช้กับสินค้าปรุงสุก เช่น เนื้อสุกผ่านกระบวนการปรุงแต่ง และไส้กรอก

ปัจจัยบวกอีกประการ คือ ข้อมูลจาก Japan's Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF) แจ้งว่าจำนวนผลผลิตสุกรในประเทศ (Total Domestic Pork Product 2009) ลดลงเหลือ 1.24 ล้านเมตริกตัน หรือ 1.612 ล้านตัว จำเป็นจะต้องนำเข้าเพิ่มมากขึ้น เพื่อชดเชยการบริโภคภายในประเทศ

วิเคราะห์คู่แข่งของประเทศไทย

ประเทศจีน

ช่วงครึ่งปีหลังของปี พ.ศ. 2549 และต้นปี พ.ศ. 2552 ประเทศจีนประสบปัญหาโรคระบาดสุกร ทำให้การผลิตและการเก็บสุกรแม่พันธุ์ลดลง กอปรกับเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี พ.ศ. 2552 และความไม่มั่นใจในเรื่องความปลอดภัยอาหาร ส่งผลกระทบต่อการผลิตสุกรในจีนลดลงมาก อย่างไรก็ตามทางรัฐบาลจีนใช้มาตรการทางภาษี กำหนดช้อยกเว้นกำหนดภาษีในระดับต่ำลงถึง 25% จากเดิมเก็บภาษี 33% ทำให้ดึงดูดความสนใจในการลงทุนเลี้ยงสุกร จีนกำหนดเป้าหมายในการผลิตแม่สุกรพันธุ์กว่า 500,000 ตัวใน 5 ปี โดยสนับสนุนการลงทุนในเขตจังหวัด Hubei

ในปี พ.ศ. 2553 จีนคาดว่าจะการบริโภคเนื้อสุกรจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ เนื้อสุกรเป็นโปรตีนที่มากที่สุดในการบริโภคของจีน คือร้อยละ 63 ของเนื้อทั้งหมดในประเทศจีน ผลกระทบคือ ปี พ.ศ. 2552-2553 ราคาเนื้อสุกรในประเทศจีนสูงขึ้น ปริมาณลดลง ส่งผลกระทบต่อการส่งออกปญญ์ปุ่น สหรัญยังคงเป็นประเทศที่ส่งเนื้อสุกรเข้าประเทศญ์ปุ่นเป็นอันดับหนึ่ง

การวิเคราะห์ด้านราคา/ปริมาณการส่งออกและนำเข้าเนื้อสุกรประเทศญ์ปุ่น

ทางคณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลปริมาณการส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ดังแสดงในตารางที่ 6.1-6.9 และแผนผังแสดงขั้นตอนการขอการรับรองจากประเทศญ์ปุ่น 6.1 – 6.9

ตารางที่ 6.1 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพื่อสุกร ปี 2551

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฮ่องกง	ปริมาณ	3,717,567	435,114	389,449	322,455	232,633	334,278	406,216	354,519	346,069	218,230	234,279	119,232
	มูลค่า	357,633,490	40,065,410	38,190,450	30,953,134	23,484,760	33,511,608	40,043,760	35,018,569	32,485,469	20,130,320	22,153,033	11,173,668
เวียดนาม	ปริมาณ	25,694					25,694						
	มูลค่า	2,569,400					2,569,400						
รวม	ปริมาณ	3,743,261	435,114	389,449	322,455	232,633	359,972	406,216	354,519	346,069	218,230	234,279	119,232
	มูลค่า	360,202,890	40,065,410	38,190,450	30,953,134	23,484,760	36,081,008	40,043,760	35,018,569	32,485,469	20,130,320	22,153,033	11,173,668

ตารางที่ 6.2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปี พ.ศ. 2552

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฮ่องกง	ปริมาณ	783,957	88,074	143,562	178,074	67,177	32,081	20,489	38,640	33,604	32,875	29,360	62,598
	มูลค่า	70,609,740	8,443,457	14,386,604	17,791,917	6,581,881	3,129,879	2,092,568	2,817,197	3,602,761	2,262,049	1,126,217	5,150,656
รวม	ปริมาณ	783,957	88,074	143,562	178,074	67,177	32,081	20,489	38,640	33,604	32,875	29,360	62,598
	มูลค่า	70,609,740	8,443,457	14,386,604	17,791,917	6,581,881	3,129,879	2,092,568	2,817,197	3,602,761	2,262,049	1,126,217	5,150,656

ตารางที่ 6.3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปี พ.ศ. 2553

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฮ่องกง	ปริมาณ	14,279											
	มูลค่า	1,159,086											
รวม	ปริมาณ	14,279											
	มูลค่า	1,159,086											

ตารางที่ 6.4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพื่อสุกรปวงสุก ปี พ.ศ. 2552

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เยอรมัน	ปริมาณ	40											
	มูลค่า												
ญี่ปุ่น	ปริมาณ	9,841,190	790,365	921,213	68,081	611,871	673,613	916,787	926,846	1,019,714	928,597	848,061	857,264
	มูลค่า	1,902,763,618	154,796,560	203,672,400	126,805,339	118,788,561	123,584,391	158,482,399	177,156,129	165,996,920	201,720,761	161,485,914	168,147,029
สิงคโปร์	ปริมาณ	116,416	18,053			698	9,828	9,831	22,740	2,863	22,407	6,584	
	มูลค่า	1,8762,414	4,032,243			524,715	1,637,160		3,785,268	604,598	3,701,053	1,389,708	
ฮ่องกง	ปริมาณ	120,077	6,707	11,351	8,401	8,671	9,045	8,281	1,939	4,115	15,760	16,325	22,963
	มูลค่า	12,343,501	949,525	171,573	28,118	21,000	502,194	1,410,389	1,044,555	88,942	2,110,906	2,890,237	3,566,162
เวียดนาม	ปริมาณ	6,010			2,395		270	1803			1,542		
	มูลค่า	943,621			480,289		7,229	317,443			138,660		
บังคลาเทศ	ปริมาณ	15						15					
	มูลค่า												
เลบานอน	ปริมาณ	7,425		7,425									
	มูลค่า	1,507,083		1,507,083									
มัลดีฟ	ปริมาณ	39,550	8,497	8,625				8,274			6,744		7,410
	มูลค่า	3,505,135	1,978,976	57,668				1,074,146			161,856		232,489
รวม	ปริมาณ	10,130,723	815,165	948,614	691,777	621,240	692,756	944,991	951,525	1,026,692	975,050	870,970	887,637
	มูลค่า	1,939,825,372	158,833,754	205,408,724	127,313,746	119,334,276	125,730,974	161,284,377	181,045,852	167,190,460	207,833,236	165,765,859	171,945,680

ตารางที่ 6.5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก ปี พ.ศ. 2553

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ญี่ปุ่น	ปริมาณ	663,776											
	มูลค่า	125,817,297	125,817,297										
สิงคโปร์	ปริมาณ	22,771	22,771										
	มูลค่า	3,657,513	3,657,513										
ฮ่องกง	ปริมาณ	1	1										
	มูลค่า												
รวม	ปริมาณ	686,548	686,548										
	มูลค่า	129,474,810	129,474,810										

ตารางที่ 6.6 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสุกรแปรรูป ปี พ.ศ. 2551

ปริมาณ (กก.)

มูลค่า (บาท)

ประเทศ	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ญี่ปุ่น	ปริมาณ	8,475,087	434,450	672,446	671,560	644,050	610,193	717,185	838,401	882,772	857,589	724,732	811,325
	มูลค่า	1,505,543,241	73,689,431	112,306,728	109,612,479	99,900,436	96,665,718	117,075,121	137,800,521	170,803,667	162,228,801	147,581,549	1,668,831,44
สิงคโปร์	ปริมาณ	92,249	12		10,302	3	10,143	4	2,0415	10,056	41,187	8	8
	มูลค่า	12,690,379			1,405,104		1,4449,64		3,143,946	1,711,889	4,984,476		
ฮ่องกง	ปริมาณ	123,575	10,622		12,267	13,471	12,712	1,030	7,112	12,154	10,925	13,743	11,761
	มูลค่า	11,637,068	1,538,057		1,865,862	1,592,231	553,322	169,837	690,299	106,187	1,949,879	1736,216	1,130,360
เวียดนาม	ปริมาณ	7,645	2,289					1,922			1,522		1,912
	มูลค่า	1,119,035	275,817					375,373			123,053		344,792
มัลดีฟ	ปริมาณ	21,477			83	720	9,621	199		10,068			786
	มูลค่า	4,445,794			19,163	151,106	1,925,870	48,784		2,114,098			186,773
รวม	ปริมาณ	8,720,033	447,373	672,446	694,212	658,244	642,669	720,340	866,039	915,050	911,223	738,483	825,792
	มูลค่า	1,535,435,517	75,503,305	112,306,728	112,902,608	101,643,773	100,589,874	117,669,115	141,634,766	174,735,841	169,286,209	149,317,765	168,545,069

ตารางที่ 6.7 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แปรรูป ปี พ.ศ. 2552

ปริมาณ (กก.)
มูลค่า (บาท)

ประเภท	รวมทั้งสิ้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เนื้อไก่แปรรูป	378,525,061	28,925,781	26,733,009	29,67,328	29,849,336	31,227,263	32,129,319	33,381,697	31,643,482	33,245,414	33,533,936	33,432,605	34,749,891
มูลค่า	51,456,266,267	4,845,741,888	3,971,190,477	4,305,230,728	4,103,448,995	4,164,181,690	4,247,425,018	4,418,837,188	4,197,345,708	4,396,003,141	4,412,410,267	4,417,708,047	4,496,241,336
เนื้อไก่แช่เย็น/แช่แข็ง	18,349,257	774,566	1,379,678	1,327,572	738,426	678,470	1,125,604	2,546,796	2,412,886	1,746,636	1,811,986	1,746,158	2,080,479
มูลค่า	1,243,631,538	50,732,320	85,843,176	85,077,292	52,079,123	47,108,533	84,106,534	179,633,740	161,677,452	117,265,777	121,048,414	119,050,604	140,008,573
เนื้อเป็ดแปรรูป	10,681,015	887,250	1,057,689	842,696	610,555	880,219	816,969	974,678	953,378	959,525	1,115,881	836,127	736,048
มูลค่า	2,801,128,506	249,991,691	289,392,094	207,544,717	161,149,404	233,853,157	202,599,246	253,048,423	245,629,080	261,100,588	288,919,063	212,554,252	195,346,791
เนื้อเป็ดแช่เย็น/แช่แข็ง	4,019,470	427,200	453,600	381,600	82,080	304,224	248,808	198,820	357,000	397,360	308,400	356,400	503,978
มูลค่า	179,619,310	16,391,794	22,429,716	16,769,421	3,556,296	15,764,525	10,442,349	10,747,046	14,272,530	16,293,324	14,444,994	15,299,048	23,208,267
เนื้อสุกรแปรรูป	10,130,725	704,306	815,165	948,616	691,777	621,240	692,756	944,991	951,525	1,026,692	975,050	870,970	887,637
มูลค่า	1,939,825,372	148,138,434	158,833,754	205,408,724	127,313,746	119,334,276	125,730,974	161,284,377	181,045,852	167,190,460	207,833,236	165,765,859	171,945,680
เนื้อสุกรแช่เย็น/แช่แข็ง	784,341	88,074	143,562	178,074	67,177	32,081	20,489	38,640	33,628	32,875	29,360	62,598	57,783
มูลค่า	70,609,740	8,443,457	14,386,604	17,791,917	6,581,881	3,129,879	2,092,568	2,817,197	3,602,761	2,262,049	1,126,217	5,150,656	3,224,554
เนื้อวัว	49,952	-	18,358	11,081	10,467	19	4	2	10,019	-	2	-	-

แปรรูป	มูลค่า	5,860,078	-	2,186,323	1,322,628	1,200,342	-	-	-	1,150,785	-	-	-	-	-
เนื้อสัตว์	มูลค่า	6,229,174	330,137	393,016	527,600	361,923	477,188	552,139	614,602	612,244	669,761	517,210	664,640	508,714	-
ผสม	มูลค่า	850,152,411	45,800,530	56,846,239	69,588,040	53,889,032	68,549,283	72,750,589	86,584,080	77,003,688	90,401,611	72,565,194	90,064,801	66,109,324	-
แปรรูป	มูลค่า	428,995	32,137,314	30,994,077	33,890,567	32,411,741	34,220,704	35,586,088	38,700,226	36,974,162	38,088,263	38,291,825	37,969,498	39,504,530	-
รวม	มูลค่า	58,547,093,222	4,845,741,898	4,601,108,383	4,908,733,467	4,509,218,819	4,651,921,343	4,745,147,278	5,112,952,051	4,881,727,856	5,050,516,940	5,118,347,385	5,025,593,267	5,096,084,525	-

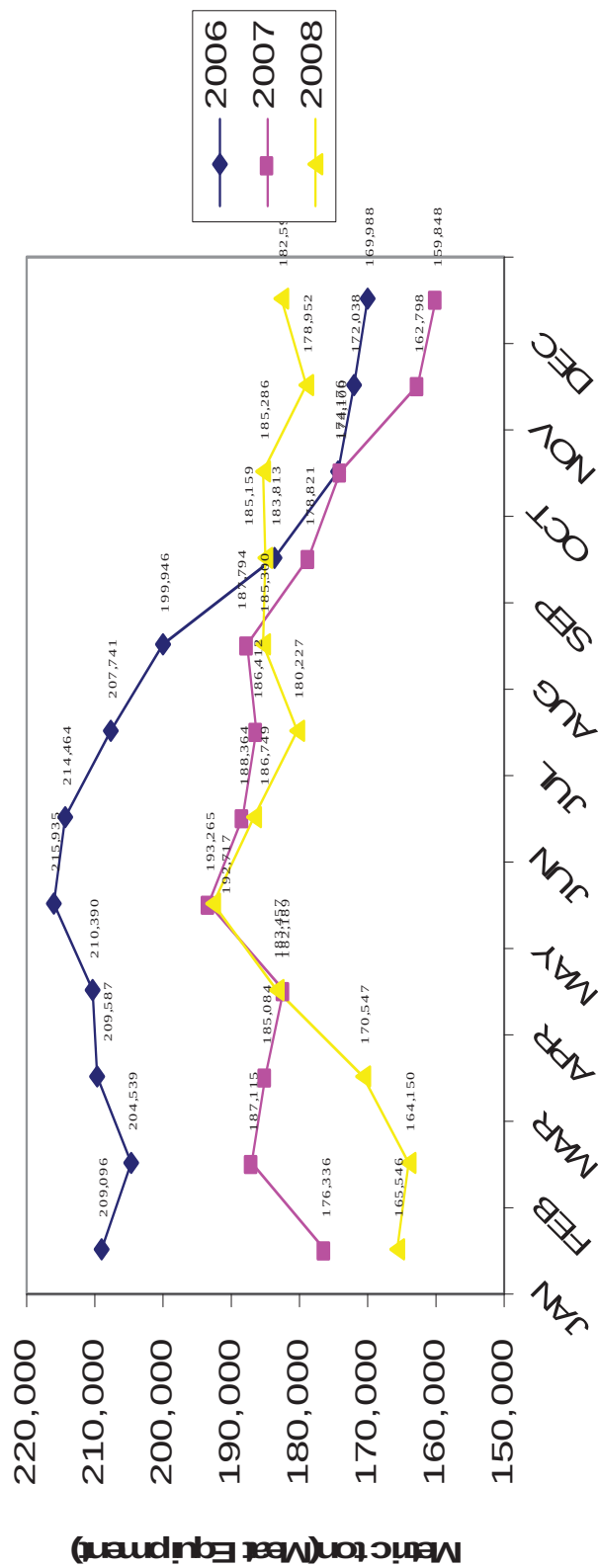
ตารางที่ 6.8 ราคานำเข้าเพื่อสุกร (เฉลี่ย) ประเทศปี

ปี	รวม			DENMARK			USA			BRAZIL			CHINA			THAI		
	กก.	%	Yen/Kg	กก.	%	Yen/Kg	กก.	%	Yen/Kg	กก.	%	Yen/Kg	กก.	%	Yen/Kg	กก.	%	Yen/Kg.
2000	18,683,010	105.2	453	2,975,525	83.2	417	10,615,460	101.0	463	92,731	121.0	211	2,080,323	167.3	437	0	-	-
2001	214,20,693	114.7	487	1,479,173	49.7	414	11,505,289	108.4	515	64,119	70.2	267	3,232,400	155.4	448	133,738	-	446
2002	27,983,630	130.6	467	1,561,655	105.6	402	13,332,520	115.9	495	53,419	82.0	259	5,902,928	182.6	428	496,651	371.4	454
2003	26,900,252	96.1	458	1,514,285	97.0	418	8,844,969	66.3	530	45,368	84.9	215	9,608,080	162.8	402	364,208	73.3	419
2004	28,828,880	107.2	419	1,721,428	113.7	384	5,036,667	56.9	481	80,783	178.1	208	15,053,691	156.7	377	235,696	64.7	514
2005	33,690,292	116.9	437	1,624,440	94.4	412	5,896,073	117.1	488	132,555	164.1	205	18,541,511	123.2	383	712,751	302.4	475
2006	40,693,872	120.8	434	1,657,263	102.0	410	6,049,696	102.6	472	300,696	226.8	193	26,741,257	144.2	391	1,297,615	182.1	459
2007	43,392,159	106.6	456	1,637,113	98.8	431	6,304,945	104.2	484	255,067	84.8	196	30,267,453	113.2	417	1,738,060	133.9	443
2008	36,810,416	84.8	475	1,638,140	100.1	483	7,786,037	123.5	463	1,172,884	459.8	360	20,774,521	68.6	447	2,782,860	160.1	480
2009 -1	3,421,455	103.6	437	173,280	75.7	555	555,931	152.5	442	92,208	694.9	292	2,036,741	84.6	416	410,880	312.8	432
2009 -2	2,286,194	99.0	426	88,730	79.8	577	625,063	133.0	389	102,929	138.3	356	850,554	63.4	423	319,573	206.4	433
2009 -3	3,101,365	141.2	446	167,390	267.5	529	1,040,079	179.0	409	145,155	503.4	401	1,084,517	103.1	434	443,130	180.1	450
2009 -4	4,005,259	147.8	444	135,147	70.3	490	1,138,565	180.7	392	94,383	96.6	398	1,843,095	135.3	449	495,228	245.7	443
2009 -5	3,421,893	110.0	446	167,060	94.1	488	729,953	102.2	407	118,950	260.4	376	1,865,386	104.6	429	293,939	217.2	459
2009 -6	3,770,079	119.9	448	111,770	78.7	498	883,222	127.6	422	115,050	136.2	385	2,035,240	118.4	431	440,561	191.0	433
2009 -7	3,807,601	103.6	443	27,955	25.2	502	848,319	101.9	410	110,322	272.3	359	2,096,337	100.2	426	486,703	159.0	447
2009 -8	2,860,389	80.8	438	45,980	18.9	507	835,361	120.3	416	34,471	37.8	197	1,431,898	69.8	415	396,067	146.7	450
2009 -9	2,959,026	102.1	436	110,960	116.4	489	449,981	66.0	417	163,826	135.5	330	1,484,717	95.0	407	524,919	243.4	442

2009 -10	3,494,925	105.4	430	69,810	49.6	484	95,201	122.4	396	128,195	65.5	356	1,802,311	109.0	415	384,585	105.3	424
2009 -11	3,826,214	119.3	427	131,780	304.6	419	846,143	134.4	399	181,789	118.5	344	2,024,913	105.9	401	401,823	172.8	427
2009 -12																		
รวม (Kg)	36,954,400	110.6	439	1229862	79.4	504	8905818	126.0	407	1,287,278	136.1	355	18,555,709	98.0	422	4,597,408	184.7	440
รวม (%)	100			3.3			24.1			3.5			50.2			12.4		

หมายเหตุ อัตราแลกเปลี่ยน 36.80 บาท ต่อ 100 yen

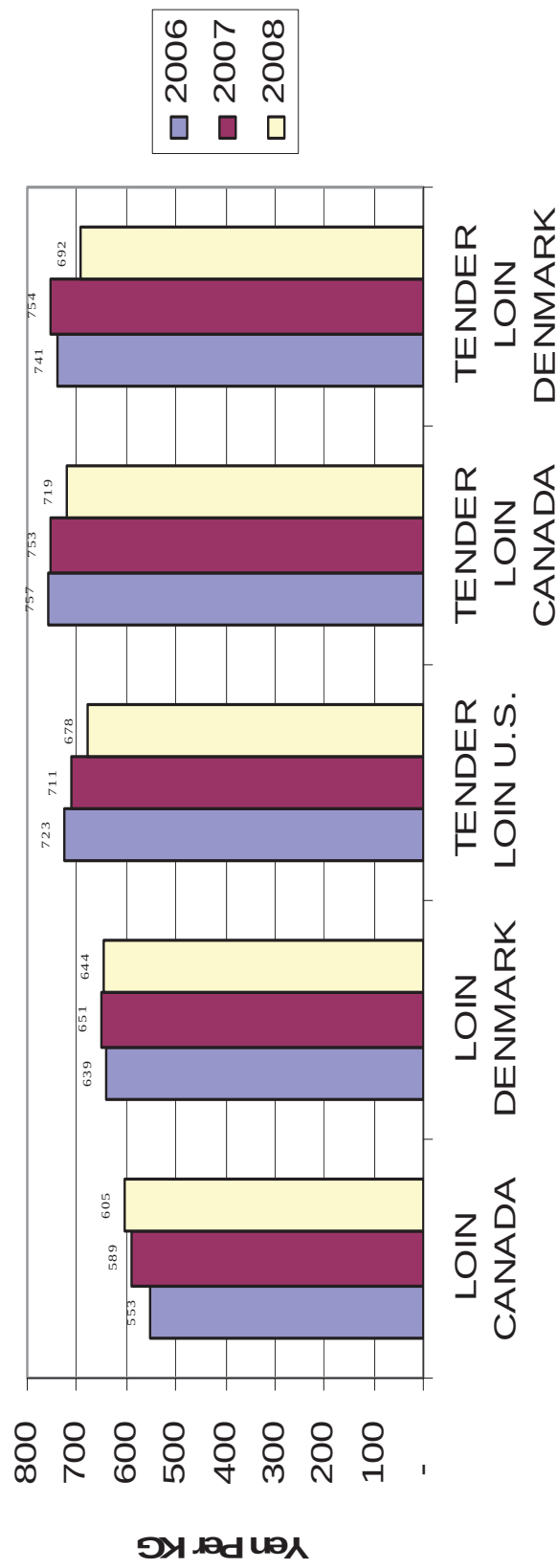
Monthly Ending Pork stocks, Frozen, CY 2006-2008

Months
กราฟแสดงให้เห็นว่ามีการสต็อกสินค้าในแต่ละเดือน

รูปที่ 6.1 การสต็อกสินค้าในแต่ละเดือนของประเทศไทย

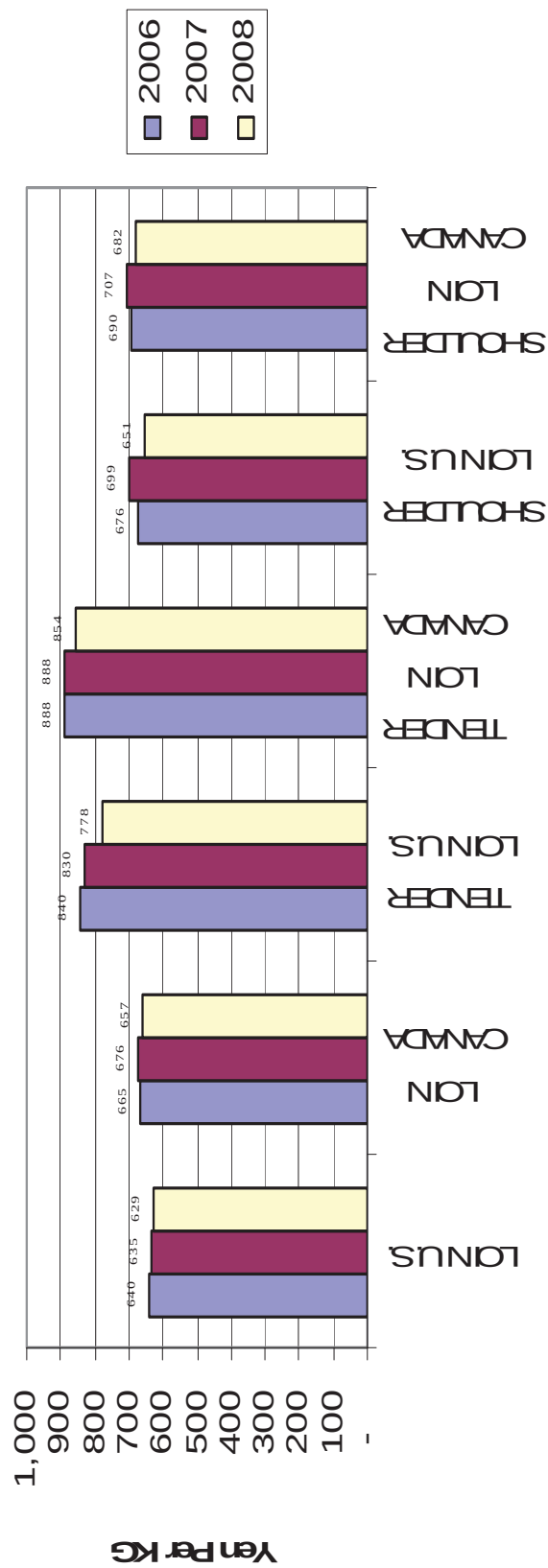
Average Wholesale Prices of Imported Pork, Chilled Cuts, CY 2006-2008

ราคาเฉลี่ยเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่างๆ

รูปที่ 6.2 ราคาเฉลี่ยเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ

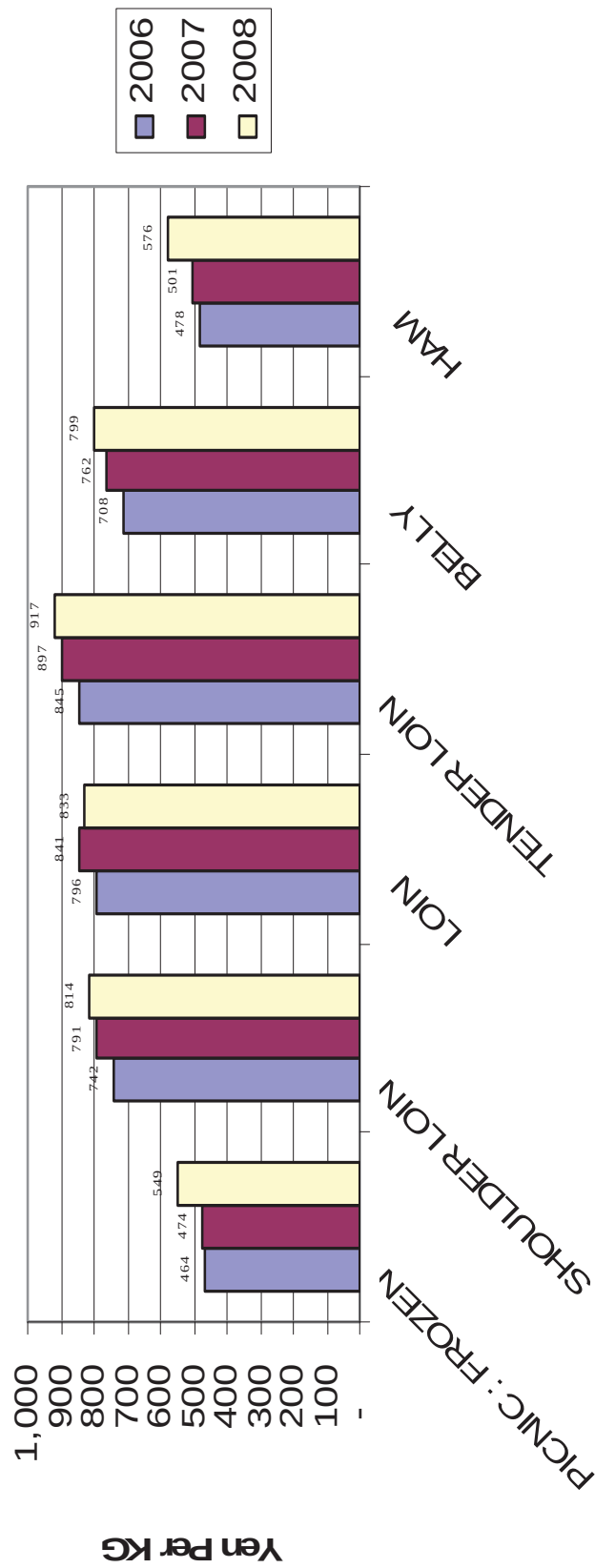
Average Wholesale Prices of Imported Pork, Chilled Cuts, CY 2006-2008

Products ราคาขายส่งของเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่างๆ

รูปที่ 6.3 ราคาขายส่งของเนื้อที่นำเข้าจากประเทศต่าง ๆ

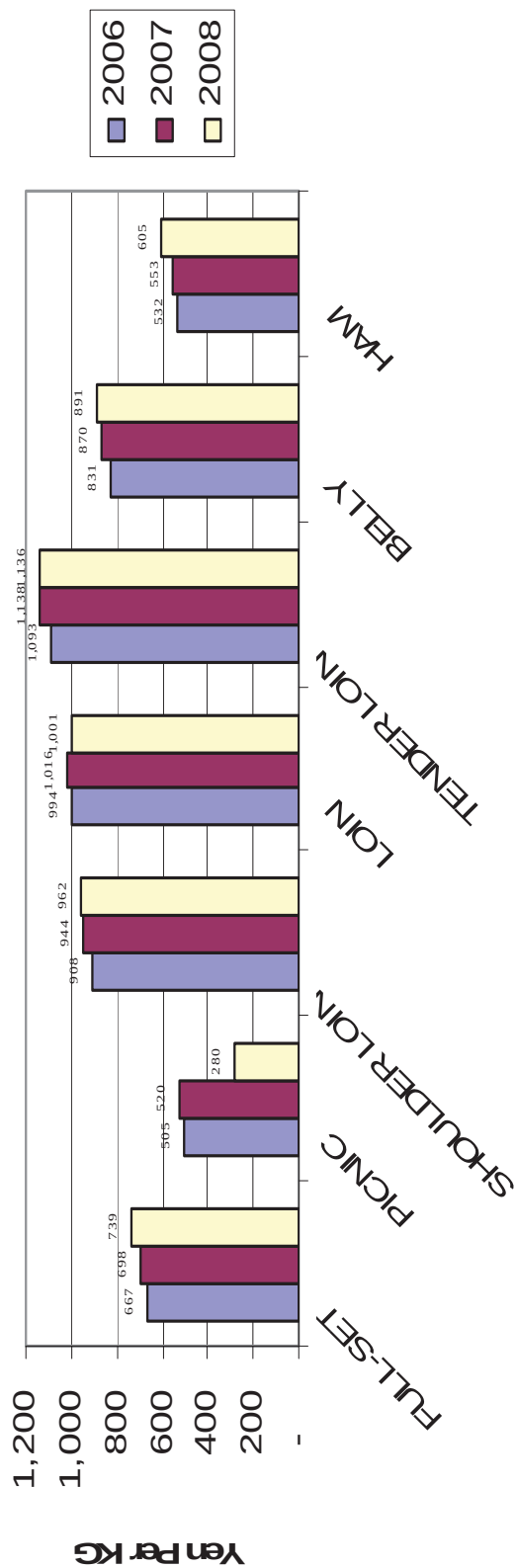
Average Wholesale Prices of Domestic Pork, Frozen Cuts, CY 2006-2008

Products
ราคาขายส่งในตลาดภายในประเทศญี่ปุ่น

รูปที่ 6.4 ราคาขายส่งในตลาดภายในประเทศญี่ปุ่น

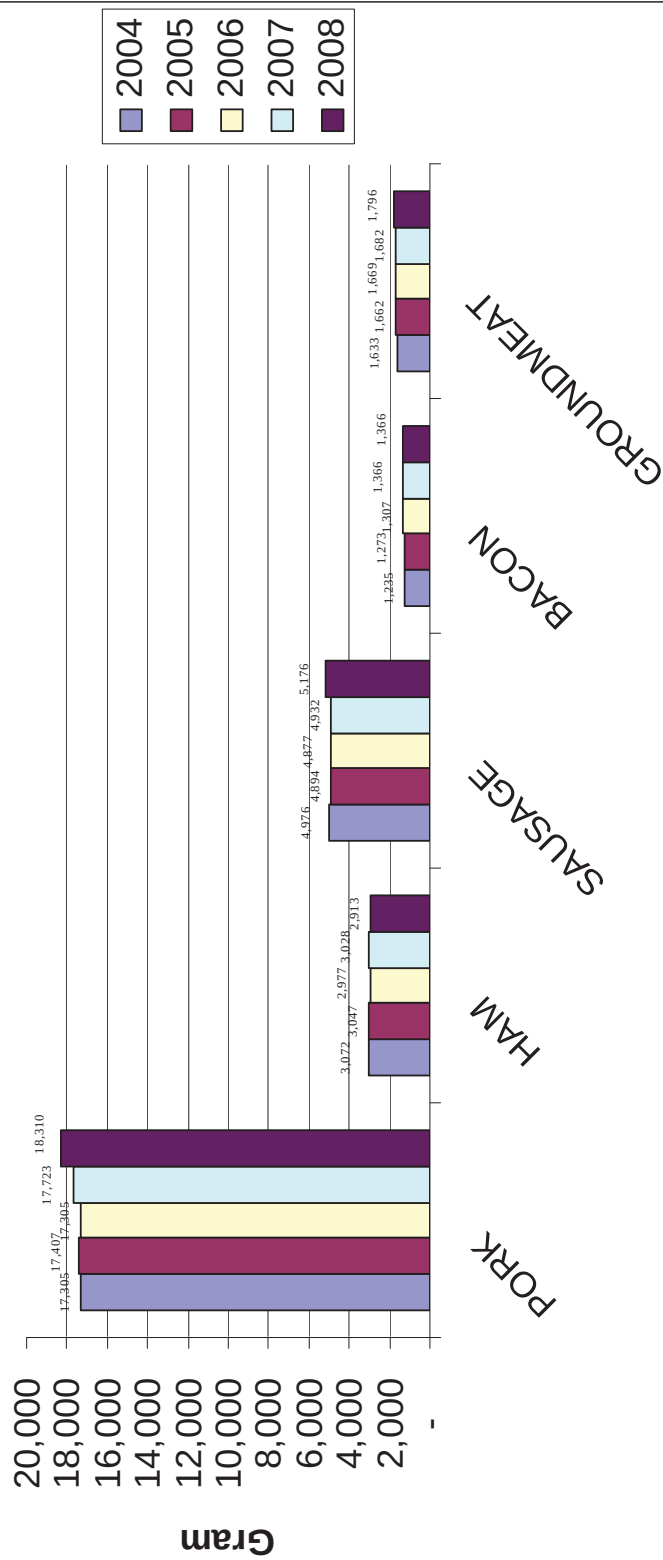
Average Wholesale Prices of Domestic Pork, Chilled Cuts, CY 2006-2008

Products
ราคาขายภายในประเทศ Chilled cuts
อัตราแลกเปลี่ยน 100 เยน แลกได้ 36.93 บาท

รูปที่ 6.5 ราคาขายภายในประเทศที่มีป้อนสำหรับ Chilled cuts

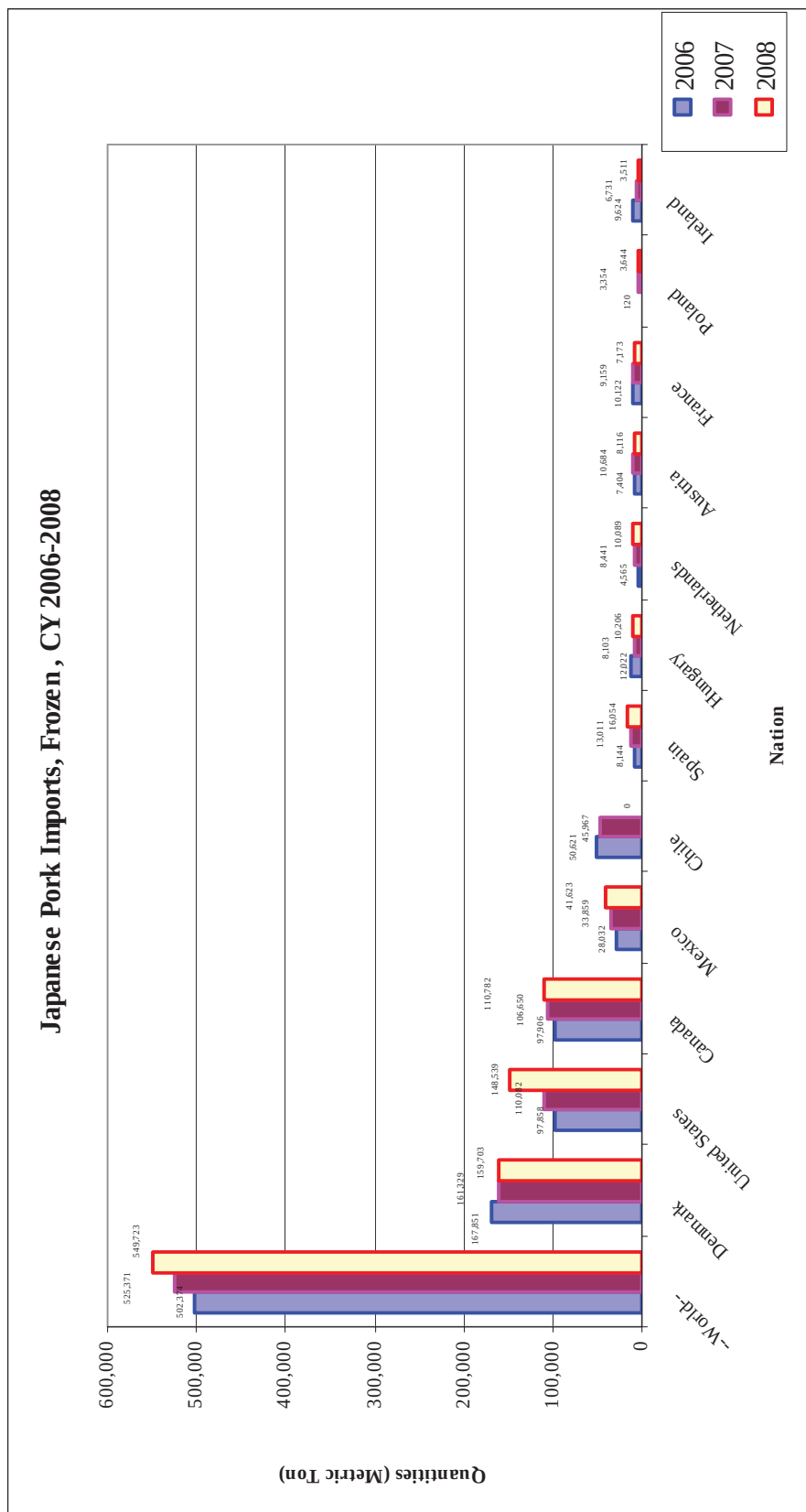
Average Annual Quantities and Expenditure of Pork and Processed Meat Products

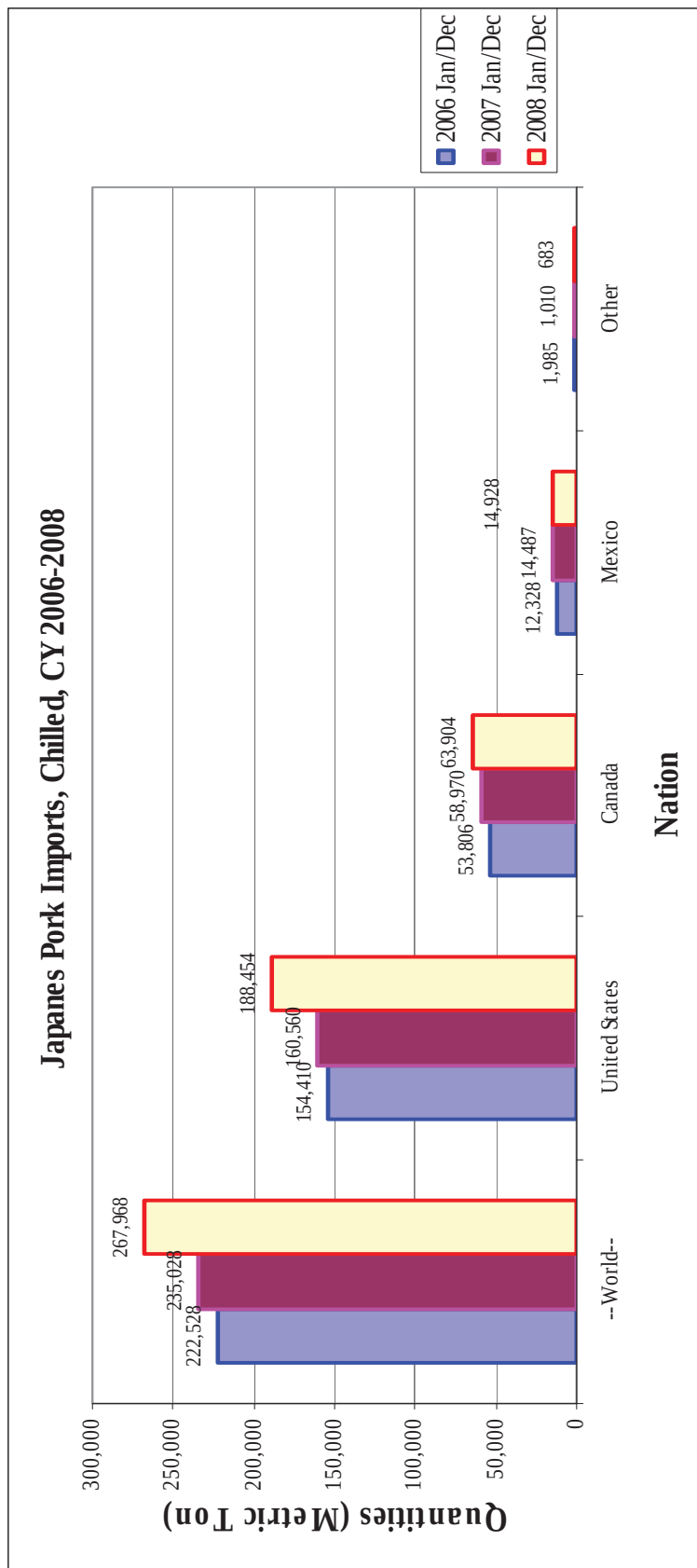
Products

ปริมาณเฉลี่ยการบริโภคสินค้าสุกรของชาวญี่ปุ่นต่อคนต่อวัน

รูปที่ 6.6 ปริมาณเฉลี่ยการบริโภคสินค้าสุกรของชาวญี่ปุ่นต่อคนต่อวัน

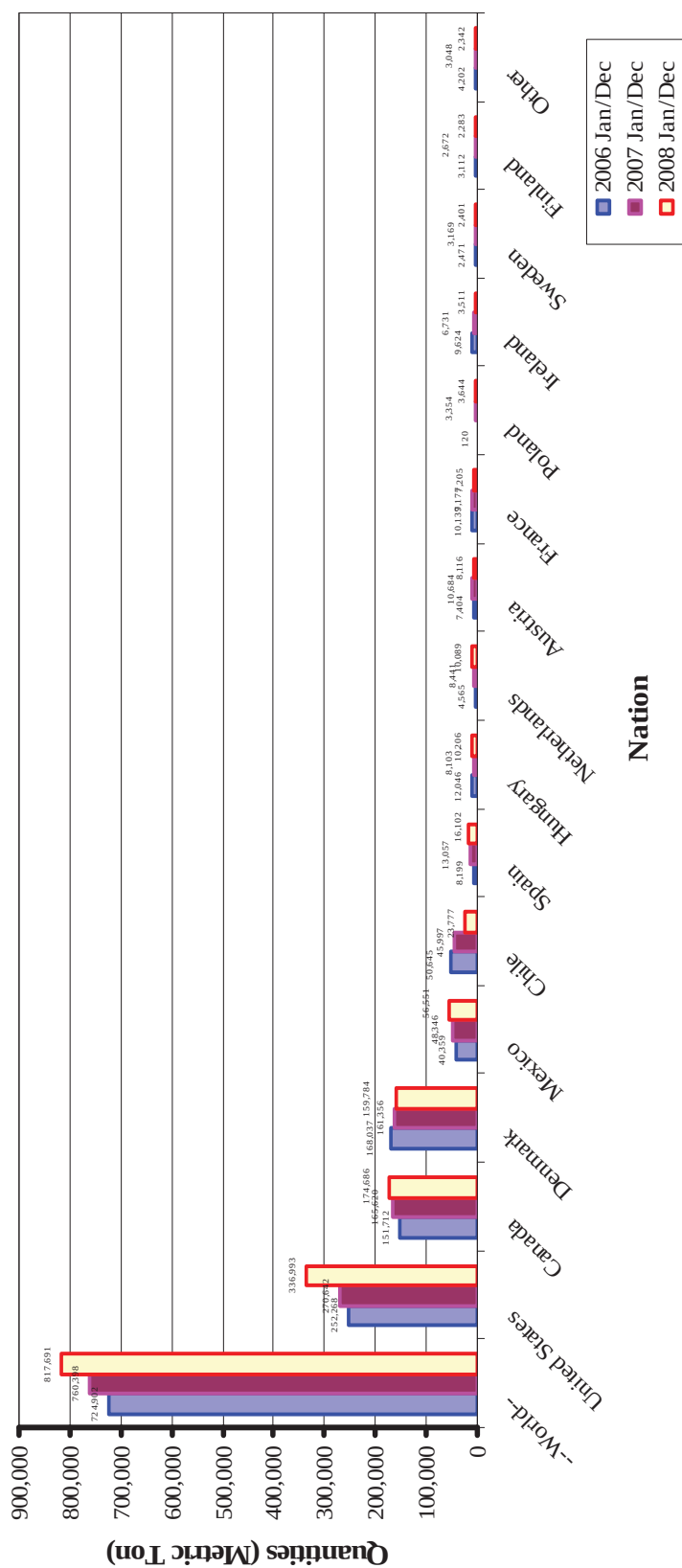

รูปที่ 6.7 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008

รูปที่ 6.8 ปริมาณการนำเข้าเพื่อสุกรแช่เย็นจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008

Japanese Pork Imports, Chilled and Frozen Combined, CY 2006-2008

รูปที่ 6.9 ปริมาณการนำเข้าเพื่อสุกรแช่เย็นและแช่แข็งจากประเทศต่าง ๆ ระหว่างปี ค.ศ. 2006-2008

6.2 การศึกษาระเบียบ การอนุญาตนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของประเทศเป้าหมาย เพื่อมาตั้งเป็นข้อกำหนดการจัดเลี้ยงสุกรและผลิตภัณฑ์จากเขตส่งเสริมฯ

ขั้นตอน ระเบียบ และข้อกำหนดของประเทศเป้าหมายในการส่งออกของประเทศไทย เป็นดังนี้
เนื้อสุกรดิบ

ขั้นตอนของประเทศไทย

กรมปศุสัตว์เป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลไทยให้กำกับ ดูแลการผลิตเนื้อสุกร ตลอดห่วงโซ่อาหารตั้งแต่อาหารสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ จนถึงการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรเพื่อการส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ โดยมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอาหารสัตว์ คือ พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2525

- การเลี้ยงสัตว์ คือ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 มาตรฐานฟาร์มสุกร
- โรงฆ่าสัตว์ คือ พระราชบัญญัติการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.

ในการดำเนินการเลี้ยงสัตว์ส่วนที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ คือ มาตรฐานฟาร์มสุกร

นั่นคือ ฟาร์มสุกรที่จะได้รับการรับรองให้ผลิตสุกรมีชีวิตส่งเข้าโรงฆ่าสัตว์เพื่อการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งออกและสามารถนำไปผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรเพื่อการส่งออกได้นั้นต้องได้รับการรับรองเป็นฟาร์มสุกรมาตรฐานตามระเบียบมาตรฐานฟาร์มสุกร พ.ศ. 2542 ของกรมปศุสัตว์ดังนี้

รายละเอียดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542

1. องค์ประกอบของฟาร์ม

1.1 ทำเลที่ตั้งของฟาร์ม

สถานที่ตั้งฟาร์ม ควรอยู่ห่างไกลชุมชน ผู้เลี้ยงสัตว์รายอื่น และแหล่งน้ำสาธารณะพอสมควร แต่ต้องห่างจากโรงฆ่าสัตว์ ตลาดนัดค้าสัตว์ไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร

1.2 ลักษณะของฟาร์ม

ฟาร์มต้องมีเนื้อที่เหมาะสมกับขนาดของฟาร์ม มีการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน โดยต้องมีรั้วเพื่อป้องกันไม่ให้สัตว์ชนิดอื่นเข้า-ออก บริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ได้และมีผังแสดงการจัดวางที่แน่นอน ดังนี้

- (1) พื้นที่เลี้ยงสัตว์
- (2) โรงเก็บอาหารสัตว์ โรงผสมอาหารสัตว์
- (3) พื้นที่ทำลายซากสัตว์
- (4) พื้นที่บำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล
- (5) อาคารสำนักงาน ที่จอดรถ และบ้านพักอาศัย

1.3 ลักษณะโรงเรือน

ลักษณะโรงเรือนระบบปิด

1.3.1 โรงเรือนควรตั้งยาวตามแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก สภาพโรงเรือนโปร่ง ลมผ่านสะดวก แต่ละโรงเรือนควรห่างกันไม่น้อยกว่า 25 เมตร

1.3.2 ขนาดของโรงเรือนต้องเหมาะสมกับจำนวนสุกร แต่ไม่ควรเกินหลังละ 1,000 ตัว

พื้นที่สำหรับสุกรพ่อพันธุ์	ประมาณ 4-8 ตารางเมตร/ตัว
แม่พันธุ์ท้องว่าง	ประมาณ 1.2-1.5 ตารางเมตร/ตัว

แม่พันธุ์ตั้งท้อง	ประมาณ 1.2-3	ตารางเมตร/ตัว
คอกคลอดและแม่เลี้ยงลูก	ประมาณ 3-4	ตารางเมตร/ตัว

สุกรขุน

- สำหรับพื้นคอนกรีต	ประมาณ 1.2-1.5	ตารางเมตร/ตัว
- สำหรับพื้นแอสลิต	ประมาณ 1.0	ตารางเมตร/ตัว

1.3.3 โรงเรือนต้องมีโครงสร้าง และส่วนประกอบที่แข็งแรง

(1) เสาและโครงของโรงเรือน ทำจากเสาปูนหรือเหล็ก โครงเหล็ก หรือไม้ที่มี

ความแข็งแรง

(2) หลังคา ควรมุงด้วยกระเบื้อง ถ้าเป็นสังกะสีควรเป็นหลังคาแบบจั่ว 2 ชั้น และสูงพอควรเพื่อ

ระบายความร้อน

(3) พื้นคอก ควรเป็นพื้นคอนกรีตไม่หยาบและไม่ลื่นจนเกินไป มีความลาดเอียงหรือเป็นพื้นแอสลิต เพื่อความสะดวกในการดูแลและทำความสะอาด

(4) ผนังคอก ควรใช้อิฐบล็อกหรือแป้นน้ำสร้างอย่างแข็งแรง ความสูงประมาณ 1 เมตร ถ้าเป็นสุกรพ่อพันธุ์ควรสูง 1.2 เมตร โดยประมาณ

(5) มีระบบทางระบายน้ำเสีย ระบายจากโรงเรือนสู่อำบาศได้อย่างสะดวกไม่อุดตัน

(6) หน้าโรงเรือนแต่ละหลังมีบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อสำหรับจุ่มเท้าก่อนเข้า-ออกโรงเรือน

1.3.4 ลักษณะโรงเรือนระบบปิด ขนาดเหมือนกับโรงเรือนสุกรโดยทั่วไป คือ กว้างประมาณ 8-10 เมตร หรือขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยเน้นให้มีระบบควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และการถ่ายเทอากาศที่ดี เหมาะสมกับขนาดและชนิดของสุกรที่เลี้ยง

1.3.5 หลังคาโรงเรือนเป็นหลังคาแบบจั่วไม่ต้องสูงมาก อาจมีวัสดุที่เป็นฉนวนกันความร้อนใต้หลังคา หรือทำเพดานด้วยวัสดุที่เหมาะสม และควรมีช่องว่างระหว่างหลังคากับเพดาน เป็นแบบเปิดเพื่อให้มีการระบายความร้อนที่ดี

1.3.6 ผนังโรงเรือน ต้องมีผนังปิดรอบโรงเรือนให้มิดชิด ด้วยวัสดุที่เหมาะสม (แข็งแรง ไม่ติดไฟง่ายเกินไป) เพื่อให้สามารถบังคับทิศทางลม และการถ่ายเทอากาศได้ดี และ ออกแบบให้มี การเปิด-ปิดได้สะดวกในกรณีที่ไฟฟ้าดับ เช่น เป็นม่านพลาสติก หน้าต่าง

1.3.7 พื้นคอก ควรเป็นพื้นคอนกรีตไม่หยาบและไม่ลื่นจนเกินไป มีความลาดเอียงหรือเป็นพื้นแอสลิต เพื่อสะดวกในการดูแลทำความสะอาด

1.3.8 แสงสว่างตอนกลางวันมีแสงสว่างจากธรรมชาติผ่านทางแผ่นพลาสติก หรือช่องหน้าต่าง กระฉก (ยกเว้นโรงเรือนพ่อพันธุ์จะเป็นระบบที่บด) มีไฟฟ้าให้แสงสว่างเพื่อความสะดวกในการทำงานหรือในเวลากลางคืนเมื่อจำเป็น

1.3.9 ระบบระบายน้ำและกำจัดของเสีย

(1) ทางระบายน้ำอยู่ภายในหรือด้านล่างของคอกตรงทางออกและต้องเป็นระบบปิด เพื่อไม่ให้อากาศเข้า

(2) บ่อกำจัดน้ำเสียต้องอยู่ด้านท้ายคอก (หลังพัคค)

1.3.10 ระบบเตือนภัย ควรมีระบบเตือนภัย ในกรณีที่ไฟฟ้าขัดข้องหรืออุณหภูมิผิดปกติ เพื่อให้ผู้เลี้ยงสามารถเปิดม่านหรือหน้าต่าง ๆ หรือแก้ไข ระบบควบคุมอุณหภูมิได้โดยเร็วหรืออาจใช้ระบบลดผ้าม่านอัตโนมัติเพื่อให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.3.11 พื้นที่/ตัว ของสุกรที่อยู่ในระบบปิดจะน้อยกว่าในระบบเปิด แต่ต้องอยู่อย่างสุขสบาย เช่น สำหรับสุกรช่วงการขุนต้องไม่น้อยกว่า 0.75 ตารางเมตร/ตัว

2. การจัดการฟาร์ม

2.1 การจัดการโรงเรือน

2.1.1 โรงเรือนควรออกแบบ และจัดแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

2.1.2 โรงเรือนควรให้มีส่วนการผลิตแยกกันอย่างชัดเจน โดยแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

(1) ชนิด 2 ส่วนผลิต ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 โรงเรือนฟอ-แม่พันธุ์

ส่วนที่ 2 โรงเรือนสุกรอนุบาล และสุกรขุน

(2) ชนิด 3 ส่วนผลิต ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 โรงเรือนฟอ-แม่พันธุ์

ส่วนที่ 2 โรงเรือนสุกรอนุบาล

ส่วนที่ 3 โรงเรือนสุกรขุน

แต่ละส่วนผลิตมีระบบเข้า-ออกที่เดียวพร้อมกัน

2.1.3 ต้องมีระยะพักของโรงเรือน หลังจากการย้ายสุกรออก โดยต้องทำความสะอาดโรงเรือนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค พักโรงเรือนประมาณ 5-7 วัน ก่อนนำสุกรชุดใหม่เข้ามาเลี้ยง

2.1.4 พื้นคอก อุปกรณ์การให้อาหารและน้ำ ต้องทำความสะอาดทุกวัน

2.1.5 มีระบบระบายอากาศที่ดี เพื่อถ่ายเทอากาศ และปรับอุณหภูมิภายในโรงเรือนให้เหมาะสม

2.1.6 โรงเรือนควรได้รับการดูแลและซ่อมบำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้ดีและมีความปลอดภัย ต่อทั้งผู้ปฏิบัติงานและตัวสุกร

2.2 การจัดการด้านบุคลากร

2.2.1 ให้สัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง และได้รับใบอนุญาตควบคุมฟาร์มจากกรมปศุสัตว์ เป็นผู้ควบคุม กำกับดูแลด้านสุขภาพสัตว์ภายในฟาร์ม

2.2.2 ฟาร์มจะต้องมีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน อัตรากำลังและแรงงานต้องมีอย่างเพียงพอและเหมาะสม

2.2.3 บุคลากรภายในฟาร์มควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำทุกปี ตามกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข

2.3 คู่มือการจัดการฟาร์ม ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การเตรียมโรงเรือน

2.3.2 การจัดการเกี่ยวกับการให้อาหารและน้ำ

2.3.3 การผสม การเข้าคลอด การให้ความอบอุ่นกับลูกสุกร การหย่านม

2.3.4 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

(1) โปรแกรมการใช้วัคซีนป้องกันโรค

(2) การใช้ยา

(3) การจัดการสุกรป่วย – ตาย

2.3.5 การจัดการด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

- (1) อุณหภูมิ
- (2) การระบายอากาศ
- (3) การกำจัดของเสีย

2.4 ระบบการบันทึกข้อมูล

ฟาร์มเลี้ยงสุกรต้องมีระบบการบันทึกข้อมูลที่ง่ายต่อการตรวจสอบ ประกอบด้วย

- 2.4.1 การผลิต ได้แก่ การผสม การเข้าคลอด การหย่านม และตัวเลขแสดงประสิทธิภาพการผลิต
- 2.4.2 การนำสุกรเข้า-ออก ยานพาหนะ และการเข้าเยี่ยมฟาร์ม
- 2.4.3 การตรวจสอบสุขภาพสัตว์ การรักษาพยาบาล และการดูแลสุขภาพสัตว์
- 2.4.4 การใช้ยา วัคซีน และอาหารสัตว์
- 2.4.5 การตรวจสอบสุขภาพผู้ปฏิบัติงาน

2.5 การจัดการด้านอาหารสัตว์และน้ำ

2.5.1 อาหารสัตว์ ต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดตาม พ.ร.บ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ที่ประกาศและมีผลบังคับใช้ขณะนั้น

2.5.2 ภาชนะบรรจุและการขนส่งอาหารสัตว์

- (1) เป็นภาชนะบรรจุที่ใหม่ แห้ง สะอาด และกันความชื้น
- (2) ผิวภายในภาชนะบรรจุที่ทำด้วยโลหะ ต้องไม่มีสนิม และถ้าเคลือบต้องเคลือบด้วยสารที่ไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์
- (3) รถไซโลเฉพาะกิจที่ใช้ในการขนส่ง ต้องทำให้ส่วนที่บรรจุแห้งและสะอาดไม่มีการตกค้างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดในส่วนที่บรรจุ

2.5.3 การให้อาหาร

- (1) อุปกรณ์การให้อาหารแบบราง ความยาวไม่ควรต่ำกว่า 25 เซนติเมตร/ตัว
- (2) อุปกรณ์การให้อาหารแบบถังกลม หรือรางอาหารกล มีเพียงพอและเหมาะสมกับสุกรที่เลี้ยง และตามมาตรฐานของอุปกรณ์ชนิดนั้น ๆ

2.5.4 การให้น้ำ

- (1) ต้องไม่ใช่สารต้องห้ามตามกฎหมายผสมในน้ำ
- (2) มีระบบและอุปกรณ์ให้น้ำอย่างเพียงพอ
- (3) ควรมีอุปกรณ์สำหรับผสมยาละลายน้ำให้สุกรกิน เมื่อจำเป็น

3. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

3.1 การป้องกันและควบคุมโรค

ฟาร์มจะต้องมีระบบการป้องกันและควบคุมโรคที่ดีซึ่งรวมถึงระบบการฆ่าเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกจากฟาร์ม รวมถึงมาตรการในการควบคุมโรคให้สงบ และไม่แพร่ระบาดของโรคออกจากฟาร์ม

3.1.1 การทำลายเชื้อโรคก่อนเข้า-ออกฟาร์ม

- (1) บ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ลักษณะบ่อต้องกว้างและยาวเพียงพอ สำหรับยานพาหนะทุกชนิดที่แล่นเข้า-ออกฟาร์ม มีความลึกและลาดชันเหมาะสมที่ยานพาหนะจะแล่นลงไปโดยสะดวก วัสดุที่สร้างเป็นบ่อต้องแข็งแรงโดยบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค อาจจัดสร้างต่างหาก หรือประกอบอยู่กับโรงพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ

โรคก็ได้ ในบ่อต้องใส่น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่ผสมน้ำในอัตราส่วนตามที่ระบุในเอกสารกำกับอีกทั้งมีการเปลี่ยนน้ำยาฆ่าเชื้อโรคอย่างสม่ำเสมอเพื่อรักษาคุณสมบัติในการฆ่าเชื้อโรคยานพาหนะที่จะเข้า-ออกต้องแล่นผ่านบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรคทุกคัน

(2) โรงพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ยานพาหนะและบุคคลภายนอกที่ผ่านเข้า-ออกฟาร์มต้องผ่านโรงพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ซึ่งควรอยู่บริเวณหน้าประตูทางเข้าฟาร์ม อุปกรณ์สำหรับฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค จะต้องสามารถพ่นเป็นละอองให้ครอบคลุมทั่วยานพาหนะที่แล่นผ่านภายในฟาร์ม ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่มีความเข้มข้นเหมาะสมไม่กัดกร่อน

(3) ห้องอาบน้ำและฆ่าเชื้อโรค ประกอบด้วย

(3.1) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ก่อนเข้าห้องอาบน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(3.2) ห้องอาบน้ำยาฆ่าเชื้อโรค มีความยาวห้องพอประมาณ พื้นต้องไม่ลื่น น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่ใช้ต้องไม่ระคายเคือง

(3.3) ห้องอาบน้ำ หลังผ่านน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

(3.4) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ก่อนเข้าโรงเรือน ทั้งนี้ทุกห้องต้องมีประตูปิดแบ่งแยกสัดส่วนชัดเจน อุปกรณ์ทุกอย่างต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีการรักษาความสะอาดตลอดเวลา เสื้อผ้าและรองเท้าที่ใช้ในฟาร์มต้องซักล้างให้สะอาดทุกครั้งหลังใช้งาน

3.1.2 การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคในฟาร์ม มีระบบการดำเนินการดังนี้

(1) เครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคเคลื่อนที่ ภายในฟาร์มต้องมีเครื่องพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคและอุปกรณ์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก นากรใช้งานตามจุดต่าง ๆ ภายในฟาร์ม จำนวนเครื่องพ่นที่มีต้องเหมาะสมกับขนาดของฟาร์มและต้องใช้งานได้อย่างดี

(2) ความเข้มงวดในการทำลายเชื้อโรค

(2.1) ยานพาหนะเข้า-ออก

บริเวณประตูเข้า-ออก โรงเรือนต้องเข้มงวด โดยยานพาหนะจะต้องแล่นผ่านโรงพ่นและบ่อน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ประตูต้องปิดตลอดเวลา จะเปิดให้เข้าได้ต่อเมื่อทราบจุดประสงค์และได้รับอนุญาตการเข้าจากผู้รับผิดชอบ และต้องบันทึกรายละเอียดการเข้า-ออก และเวลาที่เข้า-ออก ให้เป็นที่เรียบร้อย พาหนะที่ใช้ในฟาร์มและนอกฟาร์ม ไม่ควรใช้ร่วมกัน ไม่ควรอนุญาตให้พาหนะภายนอกเข้าฟาร์มโดยเด็ดขาด ต้องมีสมุดบันทึกแสดงให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(2.2) บุคคลเข้า-ออก

บุคคลที่จะเข้าฟาร์มจะต้องผ่านห้องอาบน้ำยาฆ่าเชื้อโรค เปลี่ยนชุดที่ฟาร์มจัดเตรียมไว้ให้ และต้องมีการจดบันทึกการผ่านเข้า-ออก ในสมุดให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

3.1.3 การสร้างภูมิคุ้มกันโรค

การทำวัคซีน สุกรทุกตัวในฟาร์มต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ประจำฟาร์ม

3.1.4 การควบคุมโรค

(1) การจัดการสุกรป่วย

(1.1) แยกสุกรป่วยออกจากฝูงเพื่อทำการรักษา

(1.2) ฟาร์มต้องมีบริเวณสำหรับสุกรป่วย แยกออกจากสุกรปกติ เพื่อไม่ให้เกิดการติดต่อของโรค

(1.3) ให้สังเกตอาการป่วยและรักษาจนกว่าอาการของโรคที่พบจะหมดไป และแน่ใจว่าไม่มีการแพร่ของโรคไปยังสุกรตัวอื่น

(1.4) หากสุกรเป็นโรคระบาดร้ายแรง ต้องทำลายเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

(1.5) สุกรที่ป่วยหรือตายให้ทำการตรวจวินิจฉัยโรคโดยสัตวแพทย์ และให้ส่งตรวจห้องปฏิบัติการตามความเห็นของสัตวแพทย์

(2) การทำลายซากสุกร

ต้องมีบริเวณเฉพาะสำหรับทำลายซากสุกรที่ตาย พื้นที่ต้องห่างจากบริเวณโรงเรือนอื่น และไม่ใช้ทางผ่านประจำของเจ้าหน้าที่ในฟาร์ม การทำลายซากมี 2 วิธี ดังนี้

(2.1) การทำลายโดยการฝัง ต้องมีเนื้อที่เพียงพอ และอยู่ในบริเวณน้ำท่วมไม่ถึง ฝังซากใต้ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคที่เหมาะสมทำการราดหรือโรยบนส่วนต่างๆ ของซากสุกรจนทั่ว กลบหลุมเหนือระดับผิวดินและราดหรือโรยด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคซ้ำ

(2.2) การทำลายโดยการเผา มีสถานที่เผา หรือเตาเผา อยู่ในบริเวณที่เหมาะสมใช้ไฟเผาซากจนหมด

3.2 การบำบัดโรค

การบำบัดโรคต้องอยู่ภายใต้การควบคุมรับผิดชอบของสัตวแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และตามข้อกำหนดควบคุมการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก. 7001-2540) หรือตามที่ประกาศและมีผลบังคับใช้ขณะนั้น

4. การจัดการสิ่งแวดล้อม

ฟาร์มจะต้องมีระบบกำจัดหรือบำบัดของเสียที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียงและสิ่งแวดล้อม

4.1 การกำจัดของเสีย

4.1.1 ขยะมูลฝอย ต้องทำการเก็บรวบรวมในภาชนะที่มิดชิด และนำไปกำจัดทิ้งในบริเวณที่ทิ้งของเทศบาล สุขาภิบาลหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรวบรวมและกำจัดในที่กำจัดขยะซึ่งจัดไว้เป็นสัดส่วนแยกออกจากบริเวณที่เลี้ยงสุกร

4.1.2 ซากสุกร กำจัดได้ 2 วิธี คือ กำจัดโดยการฝัง หรือโดยการเผา ตามข้อ 3.1.4(2) การทำลายซากสุกร

4.1.3 มูลสุกร มีการกวาดเก็บและกำจัดมูลสุกรที่เหมาะสมตามมาตรฐานทางราชการ เพื่อไม่ให้แหล่งเพาะพันธุ์ของแมลง และก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นเป็นที่รำคาญต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียงรวบรวมมูลสุกรในที่เฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการและการขนถ่ายไปทำประโยชน์

ต่อไป เช่น ใช้เป็นอาหารปลา ตากแห้งหรือหมักทำปุ๋ย หรือนำไปผลิตก๊าซชีวภาพ

4.1.4 น้ำเสีย น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ของการเลี้ยงสุกร ต้องมีการกำจัดที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยมีระบบระบายน้ำเสีย ที่ระบายได้คล่อง ไม่เกิดการอุดตัน ระบายลงกักเก็บในบ่อพัก เพื่อทำการบำบัดต่อไป จำนวนและขนาดของบ่อต้องเพียงพอที่จะกักเก็บน้ำเสียจากฟาร์มได้

4.2 การบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียต้องได้รับการบำบัดก่อนที่จะระบายออกสู่ภายนอก น้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง โดยการตรวจสอบวิเคราะห์ค่า OD, BOD, COD, และ pH ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง หากมีการนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ในฟาร์มอีก ต้องมีการทำลายเชื้อโรคก่อน

นอกจากข้อกำหนดฟาร์มมาตรฐานของกรมปศุสัตว์แล้ว ทางคณะผู้วิจัยได้ร่างข้อกำหนดฟาร์มมาตรฐานเพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศ ซึ่งร่างดังกล่าวได้ครอบคลุมมาตรฐานฟาร์มที่สามารถป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยได้ (มงคล เตชะกำพูน และคณะ, 2549)

ในกรณีที่ฟาร์มสุกรได้รับการรับรองเป็นฟาร์มสุกรมาตรฐานตามระเบียบมาตรฐานฟาร์มสุกร พ.ศ.2542 แล้วจึงจะได้รับอนุญาตส่งสุกรเข้าสู่โรงฆ่าสุกรเพื่อการส่งออกได้ อย่างไรก็ตามประเทศที่จะอนุญาตให้ประเทศไทยส่งเนื้อสุกรไปจำหน่ายได้นั้นก็มีเงื่อนไขและกฎระเบียบโดยเฉพาะแต่ละประเทศ ดังนี้

1. ประเทศจีน ส่วนการปกครองพิเศษฮ่องกง

1.1 ฟาร์มที่จะได้รับการอนุญาตให้ส่งสุกรมีชีวิตนำไปผลิตเนื้อสุกร ณ โรงฆ่าสุกรนั้น ต้องได้รับการรับรองเป็นฟาร์มมาตรฐานเพื่อการส่งออกโดยกรมปศุสัตว์

1.2 กรมปศุสัตว์ต้องแจ้งหมายเลขรับรอง สถานที่ตั้งของฟาร์ม ประวัติฟาร์ม จำนวนสุกรที่เลี้ยงในฟาร์ม ให้ประเทศจีน ส่วนการปกครองพิเศษฮ่องกง ฮ่องกงจะใช้เวลาในการพิจารณาประมาณ 45 วันทำการ เพื่อพิจารณาว่าจะอนุญาตให้ฟาร์มเหล่านี้ส่งสุกรเข้าทำการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการจำหน่ายในฮ่องกงได้หรือไม่ โดยจะแจ้งรายชื่อฟาร์มที่ได้รับการรับรอง อนุญาตให้สามารถส่งสุกรมีชีวิตเข้าผลิตเป็นเนื้อสุกรเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังฮ่องกงได้ ให้กรมปศุสัตว์ทราบจากนั้น กรมปศุสัตว์จะทำหนังสือแจ้งให้ฟาร์มเหล่านั้นทราบ

1.3 โรงฆ่าสุกร เช่นเดียวกันต้องได้รับการรับรองมาตรฐานจากกรมปศุสัตว์เป็นโรงฆ่าสุกรเพื่อการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งออกแล้วต้องแจ้งรายชื่อ หมายเลขรับรอง สถานที่ตั้ง การรับรองระบบการผลิตที่ดี (GMP) ระบบวิเคราะห์อันตรายและควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) ตลอดจนรายละเอียดของโรงฆ่าสุกร เช่น จำนวนพนักงาน แบบแปลนโรงงาน วัสดุที่ใช้ทำพื้น ผนัง อุณหภูมิ ของแต่ละห้องทำงานของโรงฆ่าสุกร เป็นต้น ให้ฮ่องกงพิจารณา ซึ่งจะใช้เวลาพิจารณาประมาณ 45 วันทำการ เพื่อจะพิจารณาอนุญาตรับรองให้เป็นโรงฆ่าสุกรเพื่อการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งไปจำหน่ายยังฮ่องกงได้จากนั้นกรมปศุสัตว์จะแจ้งผู้ประกอบการโรงฆ่าสุกรทราบและอนุญาตให้ผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งออกได้

ผู้ประกอบการต้องแจ้งโปรแกรมการผลิตเนื้อสุกรและรายชื่อฟาร์มสุกรที่จะนำสุกรเข้าฆ่าที่อยู่ในรายชื่อรับรองของฮ่องกงเท่านั้นให้กรมปศุสัตว์ทราบ เพื่อกรมปศุสัตว์จะได้ดำเนินการด้านความปลอดภัยของอาหารต่อผู้บริโภคตามเงื่อนไขของฮ่องกงต่อไป

1.4 เงื่อนไขด้านความปลอดภัยของผู้บริโภคสำหรับการส่งออกเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังฮ่องกง คือ

1.4.1 ฟาร์มที่ได้รับการรับรองให้ส่งสุกรมีชีวิตเข้าโรงฆ่าสุกรเพื่อการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งไปจำหน่ายยังฮ่องกงได้นั้น ต้องไม่มีการใช้สารเร่งเนื้อแดง กลุ่มเบต้า-อะโกนิสต์ (β -agonist) ในการเลี้ยงสุกร และต้องได้รับการตรวจหาสารเร่งเนื้อแดงดังกล่าวทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ ในสัดส่วนสุกรมีชีวิต 25 ตัว ต้องเก็บตัวอย่างตรวจ จำนวน 1 ตัวอย่าง ต้องไม่พบการตกค้างของสารเร่งเนื้อแดง จึงจะได้รับอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้

1.4.2 เนื้อสุกรที่มีแหล่งกำเนิดจากฟาร์มที่ได้รับการรับรองให้สามารถส่งไปจำหน่ายยังฮ่องกงได้นั้น ต้องได้รับการตรวจและรับรองจากกรมปศุสัตว์ว่าปลอดภัยจากสารตกค้าง ยาปฏิชีวนะ และสารฆ่าเชื้อโรค โดยเฉพาะสารกลุ่มยาซัลฟา โดยเก็บตัวอย่างจากทุกๆ สุกรมีชีวิต 25 ตัว

1.4.3 กรมปศุสัตว์ต้องออกหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์ (health certificate) แนบไปพร้อมกับเนื้อสุกที่จะส่งไปจำหน่ายยังฮ่องกง โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ตามแบบฟอร์มแนบท้าย

1.4.4 การควบคุมขบวนการผลิตในระดับฟาร์มและการผลิตเนื้อสุกรในโรงฆ่าสุกรต้องได้รับการควบคุม ตรวจสอบ โดยเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกรมปศุสัตว์ ตลอดจนใช้อาหารว่าปลอดภัยต่อผู้บริโภค ก่อนการออกหนังสือรับรองตามข้อ 1.4.3 เพื่อการส่งออกเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังฮ่องกง

2. ประเทศสิงคโปร์

2.1 ประเทศสิงคโปร์จะอนุญาตให้ประเทศไทยส่งเนื้อสุกรเข้าไปจำหน่ายในประเทศสิงคโปร์ได้นั้น ประเทศไทยต้องได้รับการรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ว่าปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อยทั้งประเทศ หรือเขตปลอดโรค หรือเป็นที่เลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะเท่านั้น

2.2 ฟาร์มที่จะได้รับการรับรองให้ส่งสุกรมีชีวิตเข้าทำการผลิตเนื้อสุกร ณ โรงฆ่าสุกร เพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์นั้น ต้องได้รับรองมาตรฐานฟาร์มจากกรมปศุสัตว์และกรมปศุสัตว์ต้องแจ้งรายชื่อ หมายเลขรับรอง ที่ตั้งของฟาร์ม และรายละเอียดที่สำคัญ เช่น จำนวนสุกร แบบแปลนฟาร์ม เป็นต้น ให้ประเทศสิงคโปร์พิจารณาแล้ว ถ้าเอกสารครบถ้วนประเทศสิงคโปร์จะส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบตามเอกสารที่แจ้งไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ แล้วนำข้อมูลกลับไปพิจารณาเพื่อการรับรอง โดยใช้เวลาพิจารณาประมาณ 45 วัน จึงจะให้คำตอบแก่กรมปศุสัตว์ว่าให้การรับรองเป็นฟาร์มผลิตสุกรเพื่อการส่งออกประเทศสิงคโปร์หรือไม่ โดยประเทศสิงคโปร์จะรับรองเป็นรายฟาร์ม

2.3 โรงฆ่าสุกรที่ต้องการผลิตเนื้อสุกรเพื่อการส่งออกประเทศสิงคโปร์ต้องได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ ให้เป็นโรงฆ่าสุกรเพื่อการส่งออกและต้องได้รับการรับรองระบบการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practice, GMP) และต้องได้รับการรับรองระบบการวิเคราะห์อันตรายและควบคุมจุดวิกฤติ (HACCP) จากกรมปศุสัตว์ แล้วกรมปศุสัตว์ต้องจัดส่งเอกสารรายละเอียดของโรงฆ่าสุกร เช่น สถานที่ตั้ง แบบแปลนโรงงาน จำนวนสุกรที่สามารถนำเข้ามาผลิตแต่ละวัน จำนวนพนักงาน ชนิดของเนื้อสุกรที่ต้องการส่งไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ เช่น เนื้อติดเป็นชิ้นส่วน ซากสุกรผ่าซีก เนื้อสุกรแช่เย็น หรือเนื้อสุกรแช่แข็ง เป็นต้น เอกสารควบคุมคุณภาพ คู่มือการผลิตที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตรายและควบคุมจุดวิกฤติ (HACCP) ไปให้ประเทศสิงคโปร์พิจารณาทุกๆ โรงฆ่าสุกรที่มีความประสงค์จะส่งเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ ทั้งนี้ ประเทศสิงคโปร์จะใช้เวลาระยะหนึ่งในการพิจารณา หากเอกสารครบถ้วนและสมบูรณ์ ทางสิงคโปร์จะส่งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน Agri and Veterinary Authority (AVA) เข้ามาตรวจโรงฆ่าสุกรที่ประเทศไทยแจ้งรายชื่อไป โดยตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และนำกลับไปพิจารณาประมาณ 45 วัน จึงจะให้คำตอบว่าจะรับรองที่โรงงาน โรงงานฆ่าสุกรที่ได้รับการรับรองโดยหน่วยงาน AVA เท่านั้นจึงจะสามารถผลิตเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ได้

2.4 เนื้อสุกรที่จะได้รับอนุญาตให้ส่งไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ได้นั้น มีข้อกำหนดว่าต้องตรวจสอบทางด้านความปลอดภัยต่อผู้บริโภคด้วย คือ

2.4.1 ต้องมีการเก็บตัวอย่างตรวจสอบทางด้านการตกค้างของยาปฏิชีวนะ สารที่ใช้ฆ่าเชื้อโรค และสารเร่งเนื้อแดง กลุ่ม เบต้า-อะโกนิสต์ และรับรองด้านสุขอนามัย ปลอดภัยต่อการบริโภค โดยกรมปศุสัตว์

2.4.2 ต้องมีการเก็บตัวอย่างตรวจทางด้านจุลชีววิทยาเพื่อการรับรองความปลอดภัยด้านจุลชีววิทยาเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและออกใบรับรองสุขภาพ (health certificate) โดยกรมปศุสัตว์เท่านั้น

2.4.3 ต้องมีการรับรองเรื่องการปลอดโรคระบาดสำคัญๆ ของสุกรตามข้อกำหนดของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะการระบาดของโรคต่าง ๆ ในระยะเวลาที่มีการส่งออก ซึ่งการรับรองนี้ต้องมีการส่งข้อมูลการตรวจสอบสภาวะโรคระบาดต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยกรมปศุสัตว์แจ้งให้ประเทศสิงคโปร์ทราบเป็นระยะๆ ตามข้อกำหนดและขอเรียกร้องของประเทศสิงคโปร์

3 ประเทศญี่ปุ่น

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นยังไม่อนุญาตให้ประเทศไทยส่งออกเนื้อสุกรดิบไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นได้ เพราะประเทศไทยยังไม่ได้มีการรับรองว่าปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) อนุญาตเฉพาะเนื้อสุกรปรุงสุกตามข้อกำหนดของกระทรวงเกษตร ประมงและป่าไม้ของประเทศญี่ปุ่น เท่านั้น

เนื้อสุกรปรุงสุกและผลิตภัณฑ์ปรุงสุก

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่ได้มีการรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศเวียดนาม ยังไม่อนุญาตให้ส่งเนื้อสุกรดิบไปจำหน่ายได้ อนุญาตเฉพาะเนื้อสุกรปรุงสุก และผลิตภัณฑ์ปรุงสุก ที่ดำเนินการตามเงื่อนไข การทำให้สุกด้วยวิธีการและความร้อนที่กำหนดไว้เท่านั้น จึงจะอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกรปรุงสุกและผลิตภัณฑ์ปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศดังกล่าวได้ เงื่อนไขการทำให้สุกเป็นดังนี้

1. ในกรณีต้ม หรือหนึ่ง โดยให้ความร้อนสัมผัสโดยตรงกับเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์โดยตรง (direct contact) ต้องใช้อุณหภูมิของน้ำหรือไอน้ำสูงกว่า หรือเท่ากับ 100°C และอุณหภูมิใจกลาง (core temperature) ของเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ต้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 70°C เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 นาที (holding time)

2. ในกรณีต้มหรือหนึ่ง โดยความร้อนไม่สัมผัสโดยตรงกับเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์โดยตรง (Indirect Contact) ต้องใช้อุณหภูมิของน้ำหรือไอน้ำสูงกว่าหรือเท่ากับ 100°C และอุณหภูมิใจกลาง (Core Temperature) ของเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ต้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 70°C เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 นาที (Holding Time)

3. ในกรณีใช้วิธีอื่น ๆ เช่น ย่างหรืออบ เป็นต้น ต้องใช้ความร้อนที่มีอุณหภูมิสูงกว่าเท่ากับ 100°C และอุณหภูมิใจกลาง (core temperature) ของเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ต้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 70°C เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 นาที (holding time)

นอกจากนี้ขั้นตอนและวิธีการให้การรับรองเพื่อการอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกรปรุงสุกและผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังประเทศดังกล่าวมีขั้นตอนดำเนินการต่างกัน

ประเทศฮ่องกง

1. ประเทศไทยต้องส่งรายชื่อของโรงงานที่ได้รับการรับรองโดยกรมปศุสัตว์ที่สามารถผลิตเนื้อสุกรปรุงสุกหรือผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งที่ตั้ง แบบแปลน ขบวนการผลิต ส่วนผสม ระบบการผลิตที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตราย และควบคุมจุดวิกฤติ ให้ทางประเทศฮ่องกงรับทราบและพิจารณา

2. ประเทศฮ่องกงใช้เวลาในการพิจารณาประมาณ 45 วัน จึงแจ้งให้กรมปศุสัตว์ทราบเป็นทางการว่าอนุญาตให้โรงงานใดบ้างที่ได้รับการรับรองให้ส่งเนื้อสุกรปรุงสุกหรือผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้

3. ประเทศฮ่องกงจะจัดส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจโรงงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์เป็นครั้งคราว โดยไม่ได้กำหนดระยะเวลาแน่นอน

ระเบียบการตรวจมาตรฐานของประเทศฮ่องกง

ห้องปฏิบัติการส่งสินค้าสุกรไปประเทศฮ่องกง

- ตรวจ
1. Aerobic Plate Count
 2. Coliform Bacteria
 3. *Escherichia coli*
 4. *Staphylococcus aureus*
 5. Yeast and mold
 6. Enterococci
 7. *Campylobacter jejuni/coli*
 8. *Listeria monocytogenes*
 9. *Clostridium perfringens*
 10. *Salmonella* spp.

ข้อกำหนดทางจุลชีววิทยาสำหรับอาหารสำเร็จ (Microbiological Guideline for Ready to eat-food)

หน่วยงาน Centre for Food Safety and Environment Hygiene Department เริ่มใช้เมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551 โดยยึดมาตรฐานตาม Codex Alimentarius Commission เพื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านอาหารในการควบคุมคุณภาพสินค้าด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งโรคระบาดต่อผู้บริโภคในฮ่องกง รวมทั้งสามารถเป็น Guideline ในการปรับปรุงคุณภาพสินค้า

ขอบเขตในการพิจารณา : โดยให้คำจำกัดความ

- Ready to eat : คือ สินค้าพร้อมที่จะบริโภคได้ทันที ณ จุดขาย โดยอาจจะไม่ต้องใช้ความร้อนเพิ่มหรือการ re-heating

- Aerobic Colony Count (ACC) ใช้ incubation ที่ 30°C นาน 48 ชั่วโมง

- Indication Organism : สะท้อนให้เห็นถึง Hygienic quality food

- ตัวอย่าง *E. coli* มาทางตรงและอ้อมจากอุจจาระ

- Specific pathogens : กล่าวถึง Bacteria ที่อาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning Mechanisms, Toxin, ทำให้เกิด Nausea and Vomiting) เช่น *S. aureus* ทำให้ท้องเสีย, ชาตน้ำ (*Salmonella*, *Campylobacter* spp.) ตลอดจนเป็นอัมพาต และตาย ปกติจะกำหนดไว้ 9 เชื้อ (Nine Specific Bacteria)

การแบ่งเกรดเป็น A, B, C, D (Classification)

Class A = ระดับพอใจ

Class B = น้อยกว่าพอใจ แต่ยอมรับได้

Class C = ระดับไม่พอใจ (Unsatisfactory) เป็นตัวบ่งชี้ว่าต้องปรับปรุงระบบ Hygiene

Class D = ระดับไม่ยอมรับ ถอนใบอนุญาตประกอบการค้าอาหาร มีการเตือน หรือ บังคับตามกฎหมาย ตามมาตรการหนัก-เบา (Enforcement Action)

ประเทศญี่ปุ่น

1. ประเทศไทยต้องส่งรายชื่อของโรงงานที่ได้รับการรับรองโดยกรมปศุสัตว์ให้สามารถผลิตเนื้อสุกรปรุงสุกหรือผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุประสงค์จะส่งไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น พร้อมทั้งเอกสารที่เป็นแบบสอบถามของประเทศญี่ปุ่น (Questionnaire) และที่ตั้ง แบบแปลน กระบวนการผลิต ส่วนผสม ระบบการผลิตที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตรายและควบคุมจุดวิกฤติ (HACCP) ให้ทางประเทศญี่ปุ่นพิจารณา
2. ประเทศญี่ปุ่นจะจัดส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจโรงงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์โดยเป็นไปตามระเบียบของประเทศญี่ปุ่นที่กำหนดไว้
3. เจ้าหน้าที่ของประเทศญี่ปุ่นจะนำข้อมูลในการตรวจสอบโรงงานและกระบวนการผลิต พร้อมข้อมูลอื่น ๆ เช่น แบบแปลนโรงงาน จำนวนการผลิต จำนวนคนงาน เป็นต้น เสนอกระทรวงเกษตร ประมงและป่าไม้ ของประเทศญี่ปุ่น พิจารณา โดยใช้เวลาประมาณ 45 วัน
4. ประเทศญี่ปุ่นทำหนังสือแจ้งเป็นทางการว่าอนุญาตให้โรงงานใดบ้างที่ได้รับการรับรองให้สามารถส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกหรือผลิตภัณฑ์ปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นได้
5. การรับรองดังกล่าวมีอายุการรับรอง 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการรับรองเป็นทางการ ถ้าครบอายุการรับรองต้องมีการตรวจรับรองร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์เพื่อการต่ออายุการรับรองใหม่
6. ในกรณีที่จะมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโรงงาน กรมปศุสัตว์ต้องทำหนังสือแจ้งกระทรวงเกษตร ประมงและป่าไม้ของประเทศญี่ปุ่น ก่อนเพื่อการพิจารณาอนุญาตให้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง โดยมีเงื่อนไข ดังนี้
 - 6.1 ในระยะเวลาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต้องหยุดผลิต และเมื่อปรับปรุงเสร็จต้องรอให้เจ้าหน้าที่ประเทศญี่ปุ่นมาตรวจรับรองร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ และได้รับการรับรองจากประเทศญี่ปุ่นแล้ว จึงจะทำการผลิตเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นได้
 - 6.2 ในระยะเวลาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต้องหยุดผลิต และเมื่อปรับปรุงเสร็จ กรมปศุสัตว์ต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจรับรองว่า ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับของประเทศญี่ปุ่น หากเป็นไปตามระเบียบฯ ก็ สามารถผลิตเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นได้ทันที นับตั้งแต่วันที่อธิบดีหรือผู้รับมอบอำนาจลงนามในหนังสือแจ้งประเทศญี่ปุ่น โดยไม่ต้องรอให้เจ้าหน้าที่ญี่ปุ่นมาตรวจใหม่

ประเทศสิงคโปร์

1. ประเทศไทยต้องส่งรายชื่อของโรงงานที่ได้รับการรับรองโดยกรมปศุสัตว์ที่สามารถผลิตเนื้อสุกรปรุงสุกหรือผลิตภัณฑ์ ที่มีวัตถุประสงค์จะส่งไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ พร้อมทั้งที่ตั้ง แบบแปลน กระบวนการผลิต ส่วนผสม ระบบการผลิตที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตราย และควบคุมจุดวิกฤติ (HACCP) ที่สำคัญที่สุดคือ ต้องแจ้งรายชื่อผลิตภัณฑ์ รูปภาพ และส่วนผสมของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ทุกผลิตภัณฑ์ ให้ทางประเทศสิงคโปร์ รับทราบและพิจารณา
2. ประเทศสิงคโปร์ จะจัดส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจโรงงานที่ประเทศไทยแจ้งชื่อไปทุกโรงงาน และกระบวนการผลิต ร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์
3. ประเทศสิงคโปร์จะพิจารณาประมาณ 45 วัน แล้วตอบหนังสืออย่างเป็นทางการ แจ้งให้กรมปศุสัตว์ ทราบว่าโรงงานใดได้รับการรับรองให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกชนิดใดบ้าง ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ โดยประเทศสิงคโปร์รับรองเป็นชนิดของแต่ละผลิตภัณฑ์
4. กรณีที่จะผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ยังไม่ได้รับการรับรอง กรมปศุสัตว์ต้องทำหนังสือขออนุญาตเป็นทางการโดยต้องแนบ ขบวนการผลิต ส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ รายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ (label) และรูปภาพของผลิตภัณฑ์ ให้ประเทศสิงคโปร์พิจารณาก่อนการผลิต

5. ประเทศสิงคโปร์จะพิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์ประมาณ 45 วัน จึงจะแจ้งเป็นหนังสือทางการว่า อนุญาตหรือไม่ ถ้าไม่อนุญาตก็จะแจ้งว่าผลิตภัณฑ์ใดที่ไม่ได้รับอนุญาต มีข้อบกพร่องหรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย ด้านอาหาร (food law) ของประเทศสิงคโปร์อะไรบ้าง ในกรณีที่ได้รับแจ้งว่ารับรองให้ผลิตเพื่อการส่งออกไป ประเทศสิงคโปร์ได้จึงจะสามารถผลิตและส่งไปจำหน่ายได้

ประเทศเวียดนาม

1. ประเทศไทยต้องส่งรายชื่อของโรงงานที่ได้รับการรับรองโดยกรมปศุสัตว์ที่สามารถผลิตเนื้อสุกรปรุงสุก หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีวัตถุประสงค์จะส่งไปจำหน่ายยังประเทศเวียดนาม พร้อมทั้งตั้ง แบบแปลน กระบวนการผลิต ส่วนผสม ระบบการผลิตที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตราย และควบคุมจุลชีววิทยา (HACCP) ให้ทางประเทศ เวียดนาม รับทราบและพิจารณา

2. ประเทศเวียดนามจะพิจารณาประมาณ 45 วัน แล้วตอบหนังสืออย่างเป็นทางการ แจ้งให้กรมปศุสัตว์ ทราบว่าโรงงานใดได้รับการรับรองให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกชนิดใดบ้าง ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งไป จำหน่ายยังประเทศเวียดนามได้

6.3 ศึกษาข้อมูล ชนิดของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริโภค สถิติการบริโภค (Conception data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย

การติดต่อสื่อสารของโลกที่เปิดตัวเชื่อมข้อมูลกัน (Globalization) ในอุตสาหกรรมผลิตสุกร ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงระดับภายในของแต่ละประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอด 20 ปีที่ผ่านมา การเกิดข้อกีดกันทางการค้า (Trade Barriers) ส่งผลให้ประเทศที่มีกำลังการแข่งขันน้อย (Less Competitive Countries) ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศ ที่มีศักยภาพสูงได้ การเปลี่ยนที่เห็นได้ชัด คือ ผู้เลี้ยงสุกร รายย่อยจะหายไป อย่างไรก็ดีก็ยังมีทางออกสำหรับประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันต่ำ อาจใช้การคุ้มครอง โดยการสนับสนุนภายใน (Internal Subsidies) ทั้งเรื่อง Tariff และ Non-Tariff Trade ซึ่งก็จะถูกกระแสโลกที่ห้าม การใช้มาตรการทางภาษามาจำกัดกันทางการค้า

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมผลิตสุกร

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 การบริโภคเนื้อสุกรยังคงมาอันดับหนึ่ง คือ 39%, เนื้อวัว 26.5% และเนื้อสัตว์ปีก 28% ของการบริโภคเนื้อในโลก การบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มจาก 34 ล้านตัน เป็น 88 ล้านตัน ต่อปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 ถึง 1999

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ผู้เลี้ยงสุกรจากฟาร์มรายย่อย ไม่ว่าจะเป็นจีน, ออสเตรเลีย, ประเทศต่างๆในทวีป เอเชีย ได้ลดหายไป คงเหลือผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ความชำนาญที่มีการเลี้ยงครบวงจร เช่น การเลี้ยงแม่ พันธุ์ เพาะลูกสุกร ถึงการเลี้ยงสุกรขุน และจะมีลักษณะการรวมตัวกัน เนื่องจากต้องเผชิญกับการแข่งขันทั้งในด้าน ราคา และต้นทุนการเลี้ยง

แนวโน้มของลักษณะผู้ประกอบการที่อยู่รอดจะเป็นลักษณะ Integrated (ผสมผสาน) ครบวงจรตั้งแต่ อาหารเลี้ยงสัตว์ (Feed Mill) การคัดเลือกสัตว์ (Genetic Selection) คัดแม่พันธุ์ (Sow breeding Unit) การเลี้ยง หน่วยบรรจุ (Packing Plants) โรงงานตัดแต่ง (Meat Processing) หน่วย Food Service รวมทั้งร้านขายปลีก (Retail Sales Outlets) จะรวมในโครงการเดียวกัน

แนวโน้มและโครงสร้างที่เปลี่ยนไปมีผลกระทบต่อขนาดของการเลี้ยงของแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 2001 ในสหรัฐอเมริกาผลิตผลสุกรกว่า 70% มาจากผู้ผลิต 50 ราย ขณะที่ผลผลิตอีก 28% อยู่ในกลุ่มผู้ผลิตรายใหม่ 10 ราย ซึ่งไม่ใช่ผู้ประกอบการรายย่อยอีกต่อไป เช่นเดียวกับที่ประเทศออสเตรเลีย ในปี 1960 มีผู้เลี้ยงสุกรกว่า 50,000 ราย เฉลี่ยมีแม่สุกรรายละ 4.3 หัว แต่ปี 1998 เหลือผู้เลี้ยงเพียง 3,150 ราย เฉลี่ยมีแม่สุกรรายละ 97.5 หัว

การเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนาสายพันธุ์สุกร เนื่องจากแนวโน้มผู้บริโภคต้องการสุกรที่มีไขมันน้อย เพื่อสุขภาพ (Health Concern) อัตราการแลกเนื้อดีขึ้น มีการพัฒนาการวิจัยด้านโภชนาอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุน และสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเทศจีน

เป็นประเทศที่มีการผลิตสุกรใหญ่ที่สุดของโลกเป็นอันดับหนึ่ง ผลิตเนื้อโคเป็นอันดับที่ 4 ของโลก ในปี ค.ศ. 2001 จีนผลิตสุกรได้ 928 ล้านตัว เมื่อจีนเข้าร่วมกับองค์การการค้าโลก (WTO) ทำให้ภาชีนำเข้าเนื้อสัตว์ของจีนลดลง แม้ว่าจีนจะสามารถผลิตสุกรได้จำนวนมาก แต่ก็ยังคงนำเข้าเนื้อสุกรจากยุโรปเป็นชิ้นส่วนบางชนิด เนื่องจากภาชีนำเข้าลดลงจาก 20% เป็น 12% ในปี ค.ศ.2004 จำนวนนำเข้าคิดเป็นเพียงร้อยละ 1-2 ของการบริโภคภายในประเทศ

ประเทศไทย

ประเทศไทยสามารถผลิตสุกรได้ 10.5 ล้านตัวต่อปี มีแม่สุกรประมาณ 826,000 ตัว ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างการเลี้ยงสุกรของไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของโลก ฟาร์มรายย่อยเลี้ยงตามหลังบ้าน (Backyard) ได้ลดจำนวนไป ฟาร์มขนาดเล็กที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะรวมตัวกันเป็นฟาร์มใหญ่ขึ้น มีการพัฒนาการเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรม เพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ เช่น เครือเจริญโภคภัณฑ์ เครือเบทาโกร เครือมิตรภาพ เครือแหลมทอง เครือบริษัทไทยฟู้ด เป็นต้น ซึ่งก็ใช้ระบบจ้างเลี้ยง (Contracted Farm) ดำเนินงาน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 20 ของการผลิตในประเทศเพื่อการส่งออก โดยบริษัทใหญ่ ๆ เหล่านี้มีศักยภาพในการส่งออก รวมทั้งมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประเทศผู้สั่งซื้อ อย่างไรก็ตามยังมีฟาร์มลักษณะเจ้าของรายเดียวอีกประมาณร้อยละ 80 ซึ่งเป็นทั้งฟาร์มขนาดเล็ก กลางและใหญ่ ที่ยังไม่มีศักยภาพทางการส่งออก แต่เป็นฐานการผลิตสุกรสำหรับการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งรวมทั้งฟาร์มในจังหวัดนครปฐม ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีศักยภาพในการส่งออกสุกรสู่ตลาดโลก เพราะมีการจัดการที่ทันสมัยได้มาตรฐาน แต่ยังติดขัดเรื่องปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่งคงจะต้องส่งออกในรูปของผลิตภัณฑ์มากกว่าเนื้อแช่เย็น หรือแช่แข็ง

ประเทศอินโดนีเซีย

การเลี้ยงสุกรจัดได้ 3 ระดับ ระดับใหญ่ร้อยละ 20 ระดับกลางร้อยละ 40 และระดับอื่น ๆ ร้อยละ 40 ศักยภาพการแข่งขันมีข้อจำกัด เนื่องจากมีการเลี้ยงตามหลังบ้านจำนวนมาก และข้อจำกัดด้านศาสนาและแรงงาน

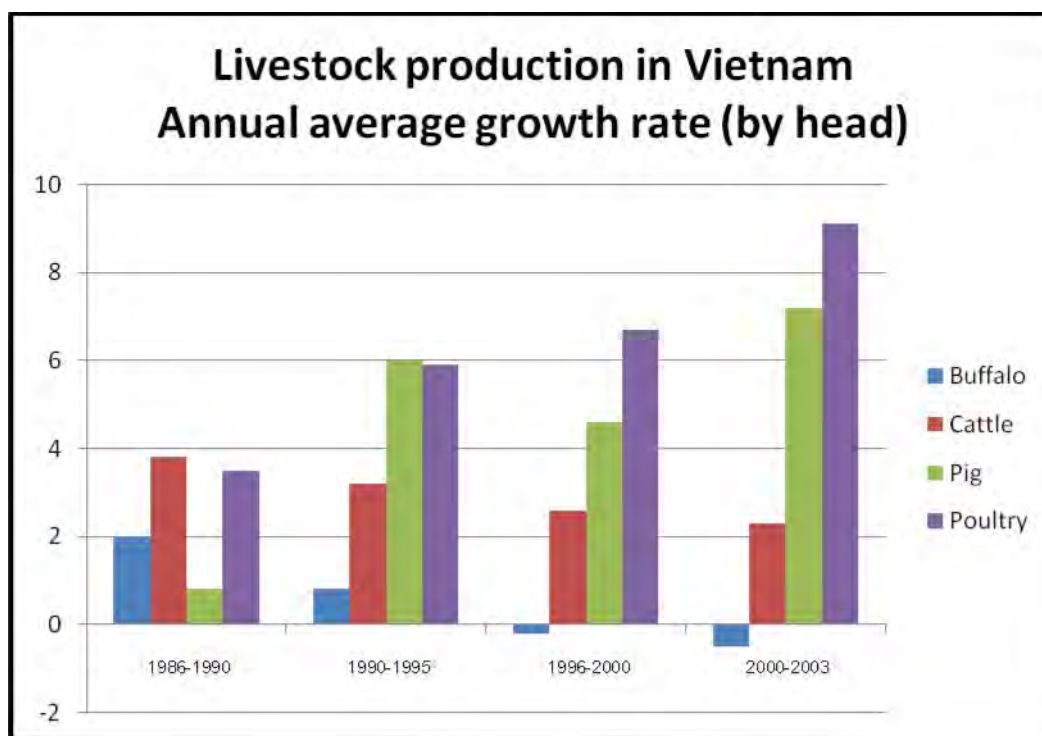
ประเทศมาเลเซีย

การเลี้ยงสุกรในมาเลเซีย เป็นการดำเนินงานสืบเนื่องจากกิจการของครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น มีการมุ่งพัฒนาโดยการเลี้ยงแบบ High Standard สำหรับความปลอดภัยของการผลิตสุกร, วิธีการเลี้ยงที่มีประสิทธิภาพ, สิ่งแวดล้อมและระบบการตลาด รัฐต่าง ๆ Pig Farming Area (PFA) ภายใต้การปฏิรูปที่ดิน ที่เน้นในเรื่องสิ่งแวดล้อม (Ecological), เศรษฐกิจ, โรคระบาดควบคู่กับเรื่องสังคม (Social) ก่อนที่มีการระบาดของโรคนิปาห์ (Nipah) ในปีค.ศ. 1988 ผู้เลี้ยงมีความกดดันในเรื่องสิ่งแวดล้อม โรค การแข่งขันในด้านราคาสุกร หลังจากมีการ

ระบาดของโรคในมาเลเซีย อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรถูกทำลายย่อยยับ 13 รัฐที่เลี้ยงถูกจำกัดเหลือ 6 รัฐ ปัจจุบันผู้เลี้ยงสุกรในมาเลเซียเผชิญปัญหาต้นทุน ไม่สามารถแข่งขันส่งออกได้

ประเทศ เวียดนาม

อุตสาหกรรมการผลิตสุกรของเวียดนามเติบโตกว่าร้อยละ 5.27 ตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีค.ศ. 1986 ใน 10 ปีที่ผ่านมาผลผลิตด้านปศุสัตว์มีมูลค่า 17-25% ของสินค้าเกษตร และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 30% และ 35% ในปีค.ศ. 2010 และ 2015 ตามลำดับ ในปีค.ศ. 2005 ผลผลิตสุกรคิดได้เป็นร้อยละ 81 ของผลผลิตเนื้อในประเทศ (รูปที่ 6.10, 6.11 และตารางที่ 6.9)

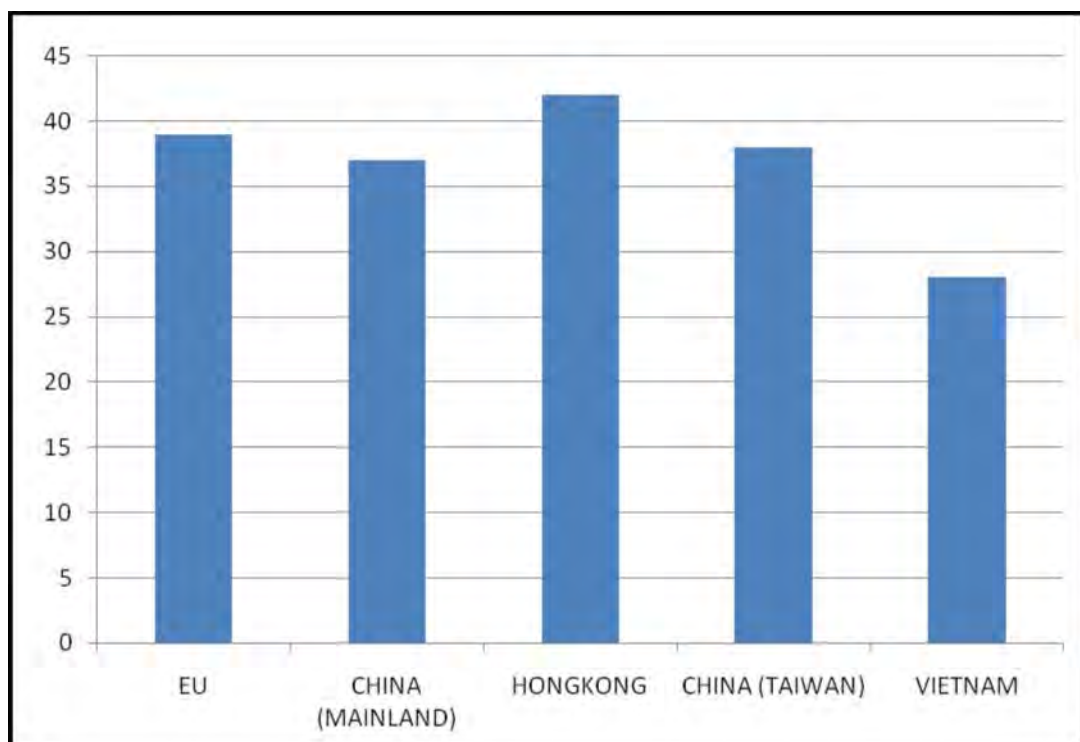
Source: GSO

รูปที่ 6.10 ปริมาณการผลิตปศุสัตว์ตั้งแต่ปี 1986 – 2003

ตารางที่ 6.9 ปริมาณการผลิตปศุสัตว์ของประเทศเวียดนามตั้งแต่ปีค.ศ. 2004 – 2007

	จำนวนตัว (ล้านตัว)			
	2004	2005	2006est.	2007est.
สุกร	26.1	27.4	28.4	29.1
โคเนื้อ	4.9	5.5	5.9	6.2
โคนม	0.958	0.104	0.127	0.146
กระบือ	2.87	2.92	2.95	2.98
สัตว์ปีก	218.2	219.9	228.5	240.0
แพะแกะ	1.0	1.3	1.5	1.6

Source: USDA

รูปที่ 6.11 แสดงปริมาณการผลิตเนื้อสัตว์ของประเทศเวียดนามเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ

(Source: FAO ;VN potential of home consumption is still very high)

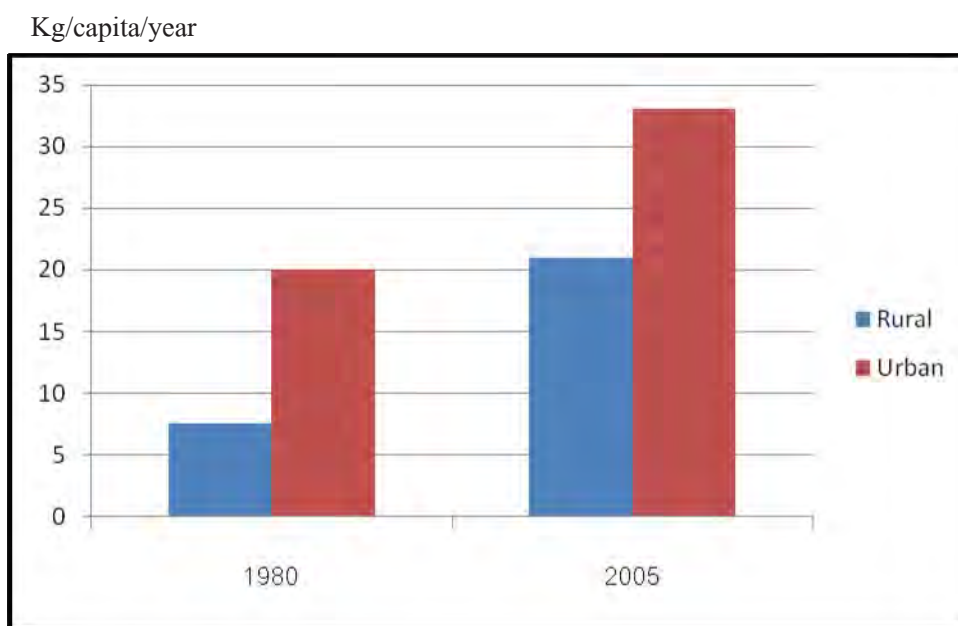
การบริโภคเนื้อสุกรในประเทศเวียดนามในปีค.ศ. 2007 เฉลี่ย 26 กิโลกรัมต่อคนต่อปี เนื้อสุกรมีสัดส่วนถึง 82.7% เนื้อสัตว์ปีก 12.1%, เนื้อวัว 5%

ประเทศเวียดนามมีการผลิตเพื่อการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 1-2% ของการผลิตสุกร ประเทศผู้ส่งออก คือ รัสเซีย ฮองกง จีน มาเลเซีย ลาวและญี่ปุ่น

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเนื้อ : Model ของจีน (LA-AIDS Model)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีน ส่งผลกระทบหลายด้าน รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภคเนื้อสัตว์ต่อคนต่อปี (Per Capita Meat Consumption) และส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์ของโลก เนื่องจากประชากรจีนมีจำนวนหลายพันล้านคน การวิจัยครั้งนี้ได้สำรวจพฤติกรรมการบริโภคของพลเมืองชาวจีน ทั้งในเมืองและชนบท โดยมีปัจจัยหลายตัวที่ได้ศึกษา เช่น รายได้ การศึกษา อายุ เพศและวิถีชีวิต (Life Style) เป็นต้น

เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาเปรียบเทียบตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 ถึงปี ค.ศ. 2005 การบริโภคเนื้อสัตว์ต่อคนของพลเมืองจีนในชนบทและในเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 21 และ 33 ตามลำดับ (รูปที่ 6.12)

รูปที่ 6.12 การบริโภคเนื้อในชนบทและเขตเมืองของประเทศจีนในปี ค.ศ. 1980 และ 2005

Note : meat consumption refers to the consumption of pork, poultry, beef and mutton.

Source : China Statistical Yearbook (1981;2006)

การศึกษาเปรียบเทียบตัวอย่างจากประชากรที่อยู่ในเมือง Inner Mongolia, Liaoning, Shangong, Sichuan, Jiangau และในชนบทได้ศึกษาตัวอย่างประชากรที่เมือง Jiangsu, Liaoning และ Shadong

ผลการศึกษา

พบว่าปัจจัยสำคัญ 2 ตัวที่มีผลต่อพฤติกรรมบริโภคเนื้อเพิ่มขึ้น คือ การมีรายได้เพิ่มขึ้น และราคาเนื้อสัตว์ (Two main influential factors) ผลการศึกษายังพบว่า ไม่เพียงแต่การบริโภคเนื้อสัตว์มากขึ้น แต่ยังมีรูปแบบของอาหารเนื้อสัตว์ที่มีความหลากหลาย มีการปรุงแต่ง รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่เขามารวมตัดสินใจสำหรับผู้ที่อยู่ในเมือง คือ คุณภาพและความปลอดภัยของเนื้อสัตว์ (Health Concern) วิถีชีวิตแบบใหม่ (Life Style) การปรุงอาหารตามแบบวิธีสมัยใหม่ (New Cooking Method) ผู้บริโภคในเมืองที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ก็จะสนใจบริโภคเนื้อที่มีไขมันน้อยลง หรือบริโภคผักมากขึ้น ชีวิตผู้อาศัยในเมืองจะไม่นิยมซื้อเนื้อล่วนมาปรุงอาหารเอง แต่จะบริโภคเนื้อในลักษณะอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น รวมทั้งการบริโภคในภัตตาคาร ร้านอาหาร มากกว่ามีการประกอบปรุงอาหารเอง

การศึกษารังนี้ก็ยังพบว่า การบริโภคสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มตัวอย่างที่มุ่งเน้นเรื่องสุขภาพ อย่างไรก็ตามการศึกษารังนี้ได้ศึกษาผลกระทบ เมื่อเกิดโรคระบาดสุกรจากเชื้อ Streptococcus suis type II ในเมือง Sichuan เมื่อเดือนกรกฎาคม ปีค.ศ. 2005 และการเกิดโรคระบาดของไข้หวัดนก H5N1 ในเมือง Lianing เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปีค.ศ. 2005 ส่งผลให้ผู้บริโภคเนื้อสุกรหันไปบริโภคเนื้ออื่น ๆ แทน เช่น สัตว์น้ำ เนื้อวัว เนื้อแกะ เป็นต้น เนื่องจากกังวลว่าเนื้อสุกรและเนื้อสัตว์ปีกไม่ปลอดภัย ซึ่งส่งผลกระทบในทางจิตวิทยา การศึกษารังนี้ยังเสนอผลสรุปดำเนินการ 2 ประการ คือ

1. ความสนใจในเรื่องความปลอดภัยอาหารเพิ่มมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องสร้างระบบความน่าเชื่อถือของการตลาดที่เน้นเนื้อสัตว์คุณภาพ และหลีกเลี่ยงการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรง

2. ถ้าความจำเป็นดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างน่าพอใจ ในช่วงเวลาที่ทันต่อสถานการณ์ จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมไปบริโภคสินค้าเนื้อตัวอื่น ๆ ที่ปลอดภัยกว่า และจะส่งผลกระทบในระยะยาว ทั้งการตลาดจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งจะไม่เป็นผลดีต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค เนื่องจากการสื่อสารในปัจจุบันรวดเร็ว วิธีการแก้ไขก็ต้องใช้การสื่อสารที่รวดเร็วและเด็ดขาด เช่นเดียวกับการให้ความเข้าใจที่ถูกต้องทันต่อเวลา

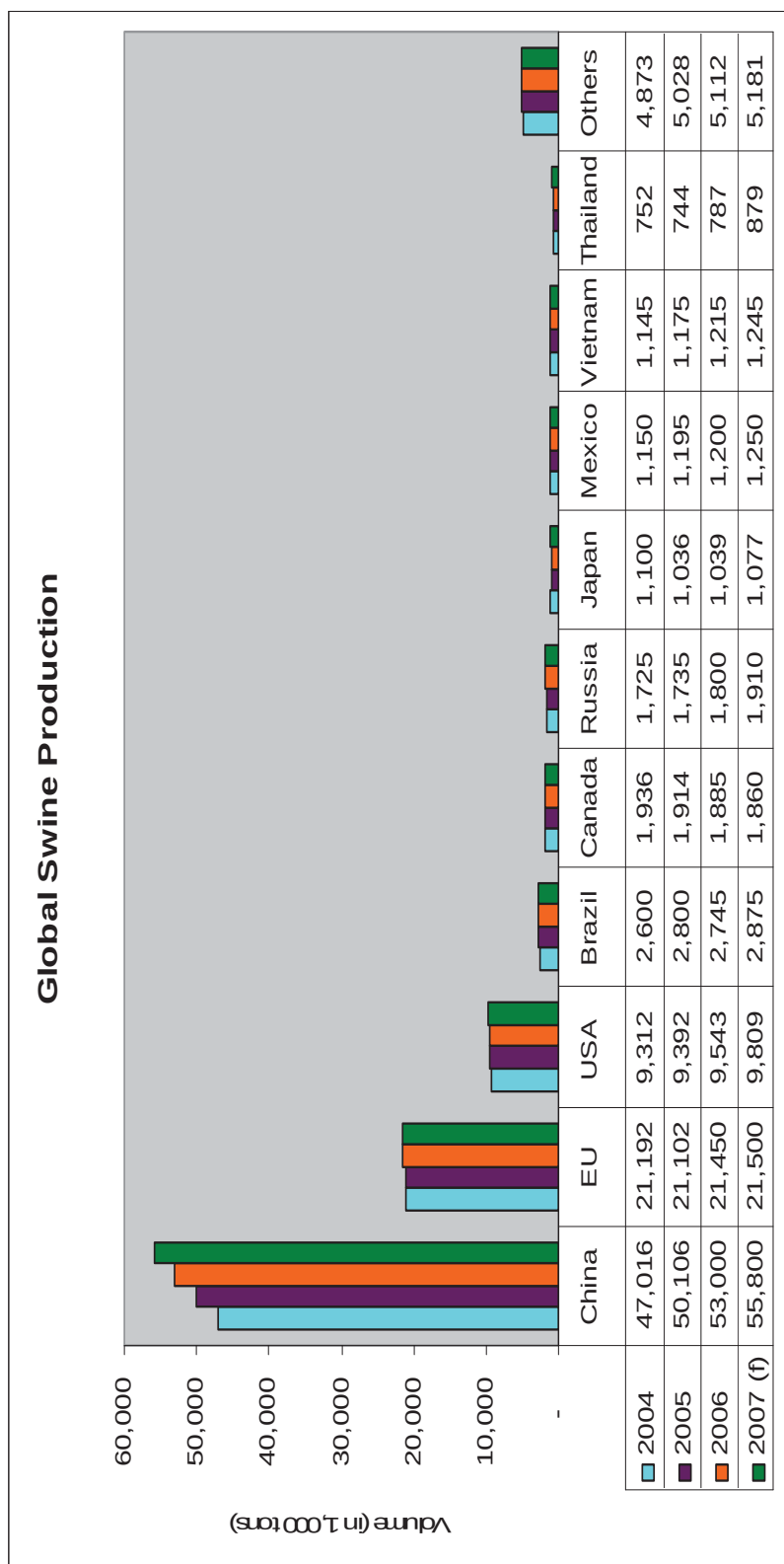
อุตสาหกรรมการผลิตสุกอร์ของโลก (รูปที่ 6.13)

อุตสาหกรรมสุกอร์ในโลก

- การผลิต
- การบริโภค
- การส่งออก
- การนำเข้า

อุตสาหกรรมการผลิตสุกอร์ของไทย

- การผลิต
- การส่งออก
- การเตรียมความพร้อมของไทยในการส่งออก
- ความเป็นไปได้ในการส่งออกของไทย

รูปที่ 6.13 ข้อมูลสหพันธ์การผลิตสุกร และข้อมูลพฤติกรรมการบริโภค สัตว์การบริโภค (Consumption Data) ของประชากรประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย
ปริมาณการผลิตของประเทศต่าง ๆ (Source: FAS, USDA, SPEA)

ประเทศจีน

- จีนเป็นประเทศที่มีการผลิตสุกรมากที่สุดในโลก นับเป็น 53% ของปริมาณการผลิตทั้งหมดของโลก

- จีนผลิตเพื่อบริโภคในประเทศมากกว่าการส่งออก

EU

- โดยรวม EU ผลิตสุกรมากเป็นอันดับสองของโลก แต่เป็นการรวมปริมาณการผลิตของทุกประเทศที่อยู่ในสหภาพยุโรป ดังนั้นแต่ละประเทศอาจไม่ได้ผลิตมากนัก

ประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา

- 2 ประเทศที่ผลิตสุกรมากที่สุดในทวีปอเมริกา

- สหรัฐมีโรงงานแปรรูปสุกรขนาดใหญ่ที่เป็นผู้นำด้านแปรรูปเนื้อสัตว์ เช่น Smithfield ตั้งอยู่

- ทั้งสองประเทศผลิตสุกรเพื่อบริโภคในประเทศและการส่งออกไปทั่วโลก ทั้งเนื้อสุกรดิบและเนื้อสุกรปรุงสุก

- ประเทศแคนาดาผลิตเพื่อการส่งออกมากกว่าใช้ในประเทศ, ผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น เบคอน แฮม ไส้กรอก

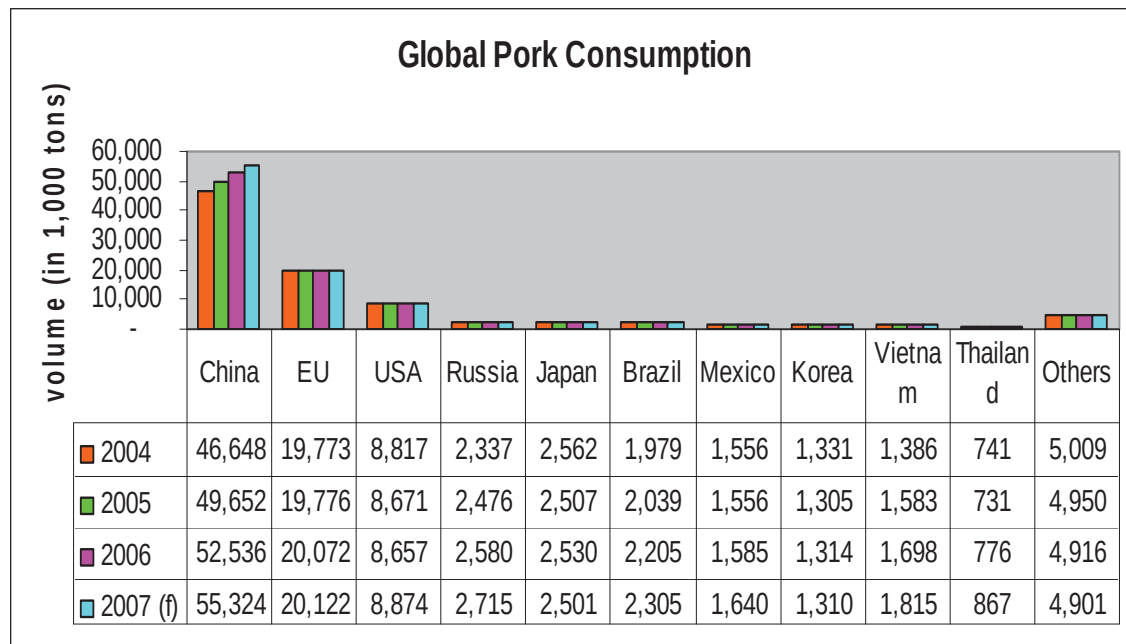
การบริโภคเนื้อสุกรในประเทศต่าง ๆ

การบริโภคเนื้อสุกร

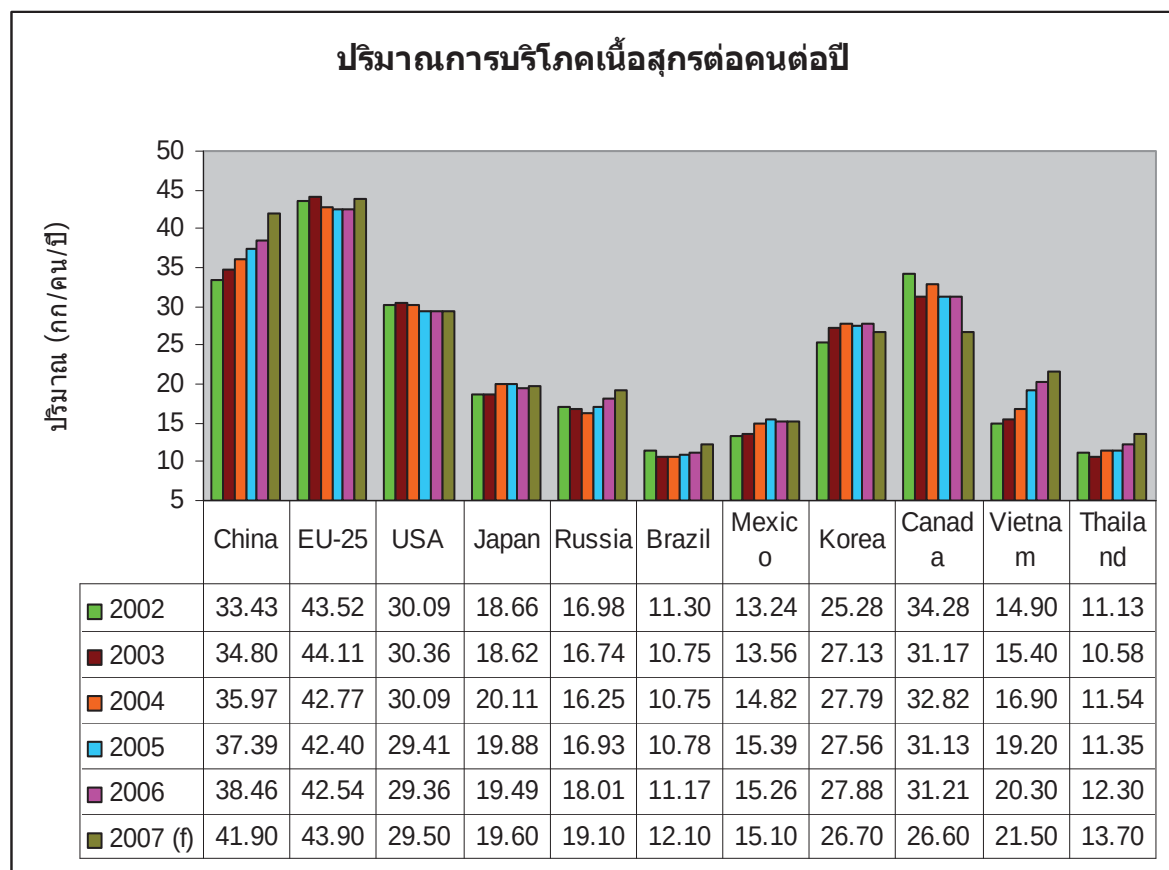
- ประชาชนชาวจีนมีการบริโภคเนื้อสุกรมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก และมีอัตราการบริโภคเพิ่มขึ้นเฉลี่ยที่ 6% ต่อปี ชาวจีนบริโภคเฉลี่ยอยู่ที่ 42 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

- ชาวรัสเซียมีการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นทุกปี เฉลี่ยที่ 5% ต่อปี ชาวรัสเซียมีความต้องการในการบริโภคเนื้อสุกร แต่เนื่องจากปริมาณการผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ทำให้ต้องนำเข้าถึง 30% ของปริมาณการบริโภค

- จากรูปที่ 6.14 และ 6.15 แสดงปริมาณการบริโภคต่อคนต่อปี จะเห็นได้ว่า ชาวยุโรปนิยมบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุด รองลงมาคือ จีน สหรัฐ ฯ เกาหลี และแคนาดาตามลำดับ

รูปที่ 6.13 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรทั้งหมดในประเทศต่าง ๆ (Source: FAS, USDA, SPEA)

รูปที่ 6.14 ปริมาณการบริโภคของประเทศต่าง ๆ (Source: FAS, USDA, SPEA)

การส่งออกของประเทศต่าง ๆ (รูปที่ 6.15)

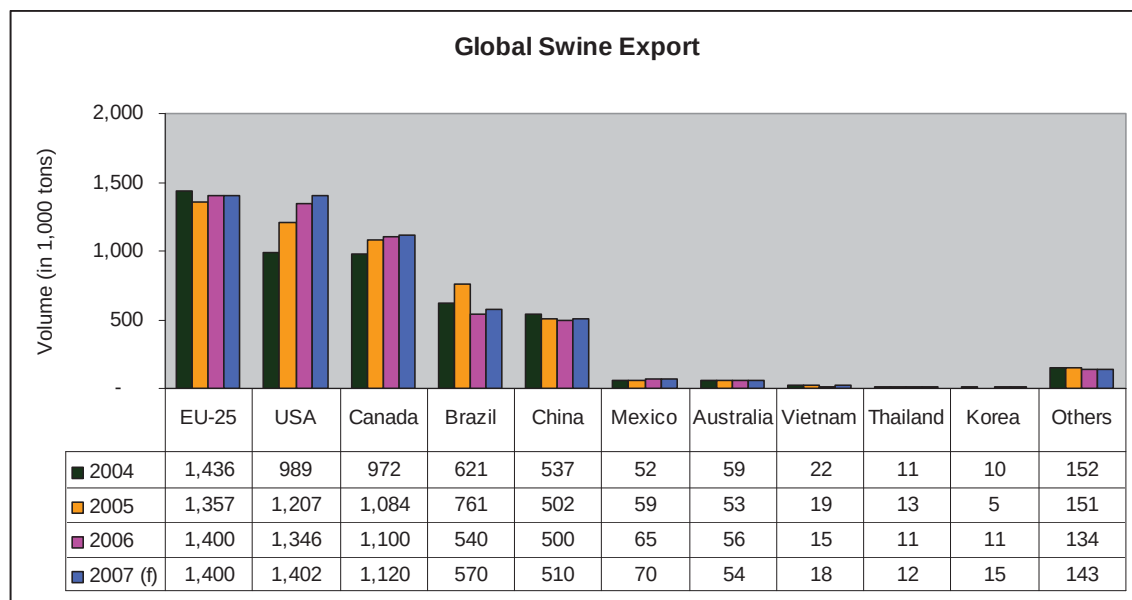
สหภาพยุโรป (EU)

กลุ่มสหภาพยุโรปมีการส่งออกเนื้อสุกรมากที่สุดในโลก แต่การส่งออกของ EU เป็นการส่งออกภายในทวีป มากกว่าการส่งไปประเทศอื่น ๆ

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถส่งออกไปได้ทั่วโลก เนื่องจากไม่ติดปัญหาในเรื่องของโรคระบาด (FMD) เนื้อสุกรที่สหรัฐ ฯ ส่งออกส่วนใหญ่เป็นเนื้อสุกรดิบแช่เย็นหรือแช่แข็ง ประเทศคู่ค้าหลักได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เม็กซิโก ยุโรป รัสเซีย เป็นต้น

ประเทศแคนาดา เป็นประเทศที่มีการส่งออกมากเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก การส่งออกส่วนใหญ่เป็นเนื้อสุกรดิบแช่เย็น หรือแช่แข็ง โดยมีประเทศคู่ค้าหลัก เช่น ฮองกง ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เม็กซิโก เป็นต้น

รูปที่ 6.15 ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรของประเทศต่าง ๆ (Source: FAS, USDA, SPEA)

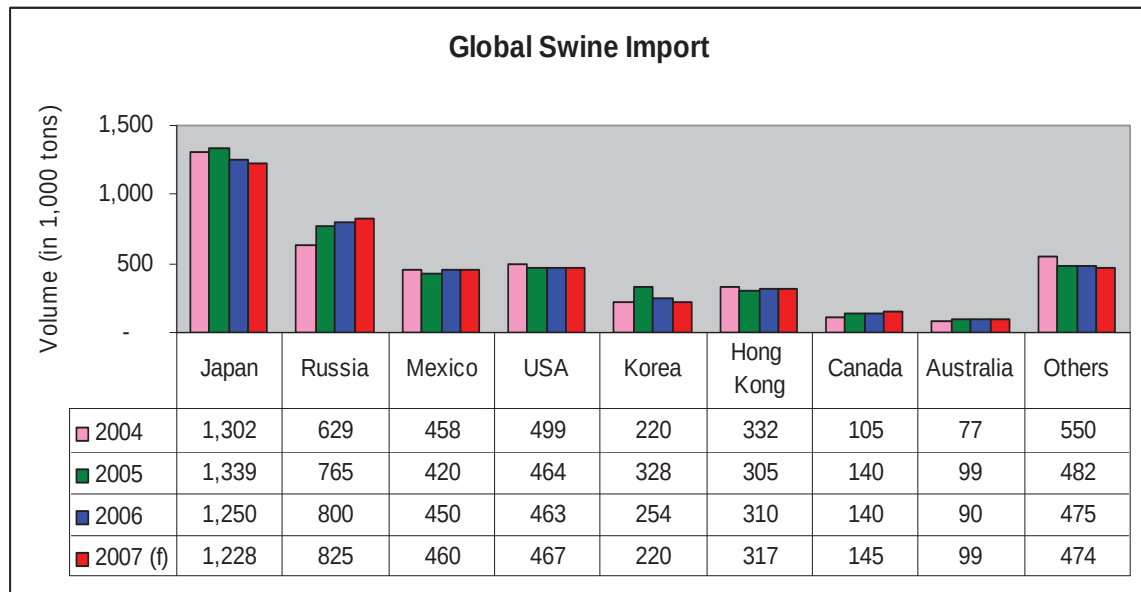
การนำเข้าของประเทศต่าง ๆ (รูปที่ 6.16, 6.17, 6.18)

ประเทศญี่ปุ่น

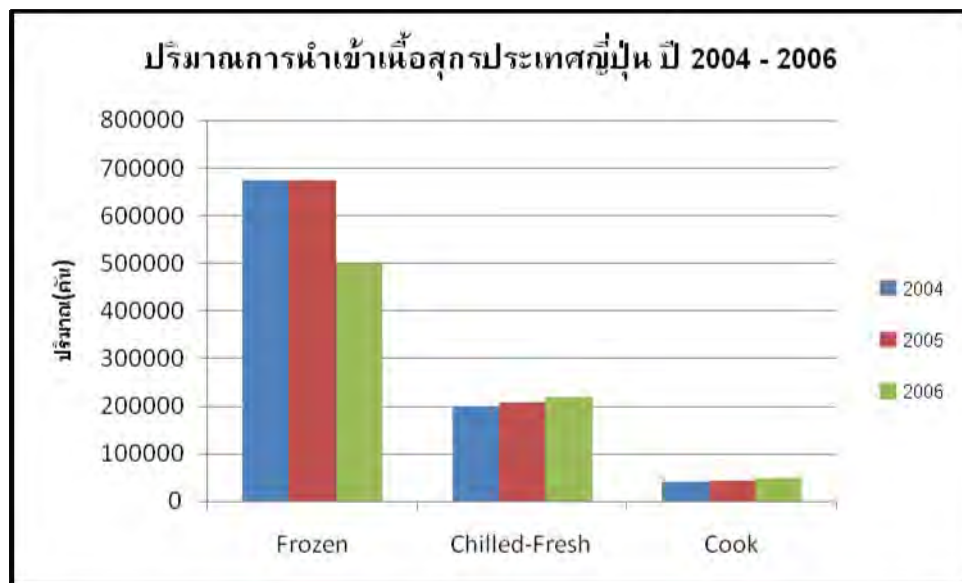
ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการนำเข้ามากที่สุดในโลกทั้งเนื้อสุกรดิบและเนื้อสุกรปรุงสุก โดยประเทศคู่ค้าหลักของญี่ปุ่นในการนำเข้าเนื้อสุกรดิบ คือ สหรัฐ ฯ เดนมาร์ก แคนาดา เป็นต้น และประเทศคู่ค้าหลักในการนำเข้าเนื้อสุกรปรุงสุก คือ จีน สหรัฐ ฯ เป็นต้น

ประเทศญี่ปุ่นมีความต้องการเนื้อสุกรประมาณปีละ 2.5 ล้านตัว แต่สามารถผลิตเนื้อสุกรได้เพียง 1 ล้านตัว ทำให้ต้องนำเข้าจากประเทศต่าง ๆ ประเทศคู่ค้าในการนำเข้าเนื้อสุกรดิบ คือ อเมริกา เดนมาร์ก แคนาดา เป็นต้น ส่วนประเทศคู่ค้าหลักในการนำเข้าเนื้อสุกรปรุงสุก คือ ประเทศจีน สหรัฐอเมริกา แคนาดา และไทย เป็น

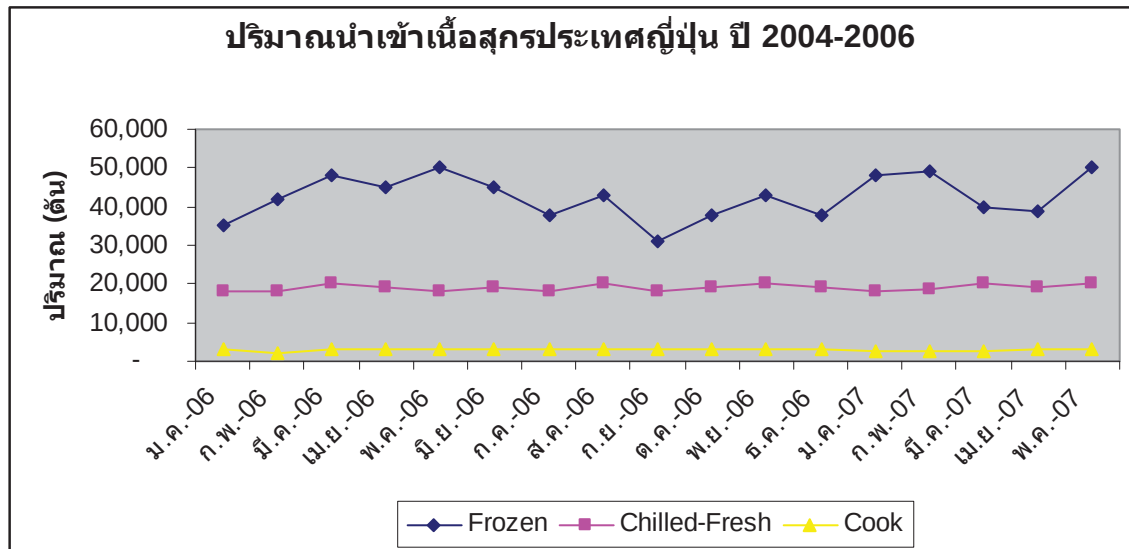
ตัน โดยสินค้าปรุงสุกที่นำเข้าประเทศญี่ปุ่นมีหลายประเภท เช่น ไส้กรอก เนื้อสุกรชุบเกร็ดขนมปังทอด สันคอ รมควัน เป็นต้น

รูปที่ 6.16 ปริมาณการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ (Source: FAS, USDA, SPEA)

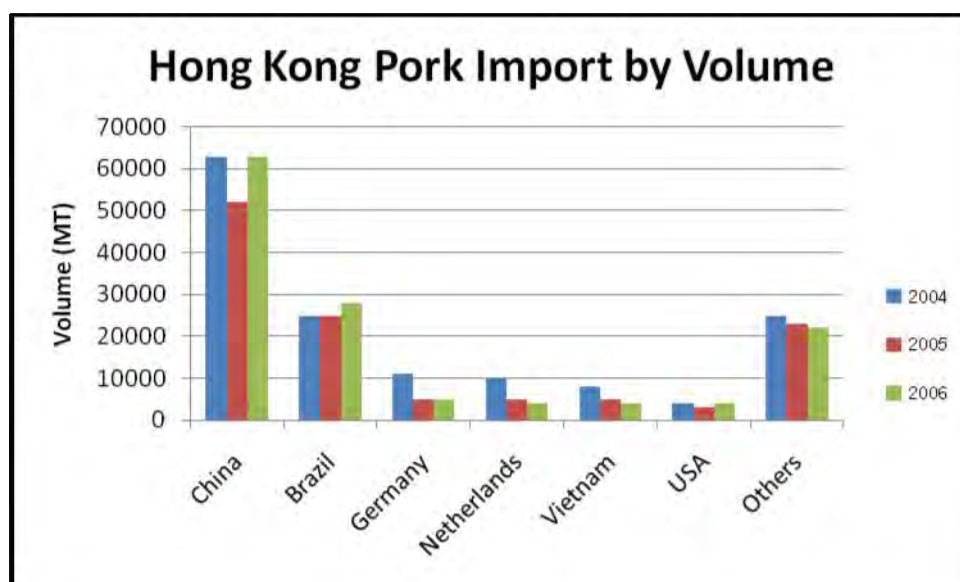
รูปที่ 6.17 ปริมาณและชนิดของเนื้อสุกรการนำเข้าของประเทศไทย

รูปที่ 6.18 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศญี่ปุ่น (Source: FAS, USDA, SPEA)

ประเทศฮ่องกง (รูปที่ 6.19)

ประเทศฮ่องกงมีความต้องการในการบริโภคเนื้อสุกรประมาณ 6,000 ตันต่อวัน แต่สามารถผลิตสินค้าได้เพียง 20% ของปริมาณความต้องการในประเทศ รัฐบาลฮ่องกงพยายามที่จะลดปริมาณการเลี้ยงสุกรลง เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่สำหรับประชากรที่เพิ่มขึ้น เนื้อสุกรที่ส่งเข้าฮ่องกงส่วนใหญ่เป็นเนื้อดิบมากกว่าเนื้อปรุงสุก ประเทศจีนเป็นประเทศคู่ค้าหลักของฮ่องกงในการนำเข้าเนื้อสุกรดิบ เนื่องจากในปี ค.ศ. 2006 จีนได้สร้างโรงฆ่าหมูที่ใกล้กับชายแดนฮ่องกง ทำให้ประเทศจีนได้เปรียบในเรื่องของระยะเวลา และค่าขนส่ง

รูปที่ 6.19 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศฮ่องกง (Source: FAS, USDA)

การนำเข้าของประเทศอื่น ๆ

ประเทศรัสเซีย

ประเทศรัสเซียนำเข้ามากเป็นอันดับสองของโลก เคยนำเข้าจากหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะเม็กซิโก ในปี ค.ศ. 2005 รัสเซียได้กำหนดโควต้า ในการนำและกำหนดให้โควต้าหลักแก่ประเทศยุโรป ส่งผลให้หลาย ๆ ประเทศไม่สามารถส่งเนื้อสุกรเข้ารัสเซียได้เหมือนในอดีต

ประเทศเม็กซิโกและสหรัฐอเมริกา

การนำเข้าของสองประเทศนี้เป็นแค่บางส่วนที่ผลิตไม่พอในประเทศ เช่น สันใน สามชั้น เป็นต้น

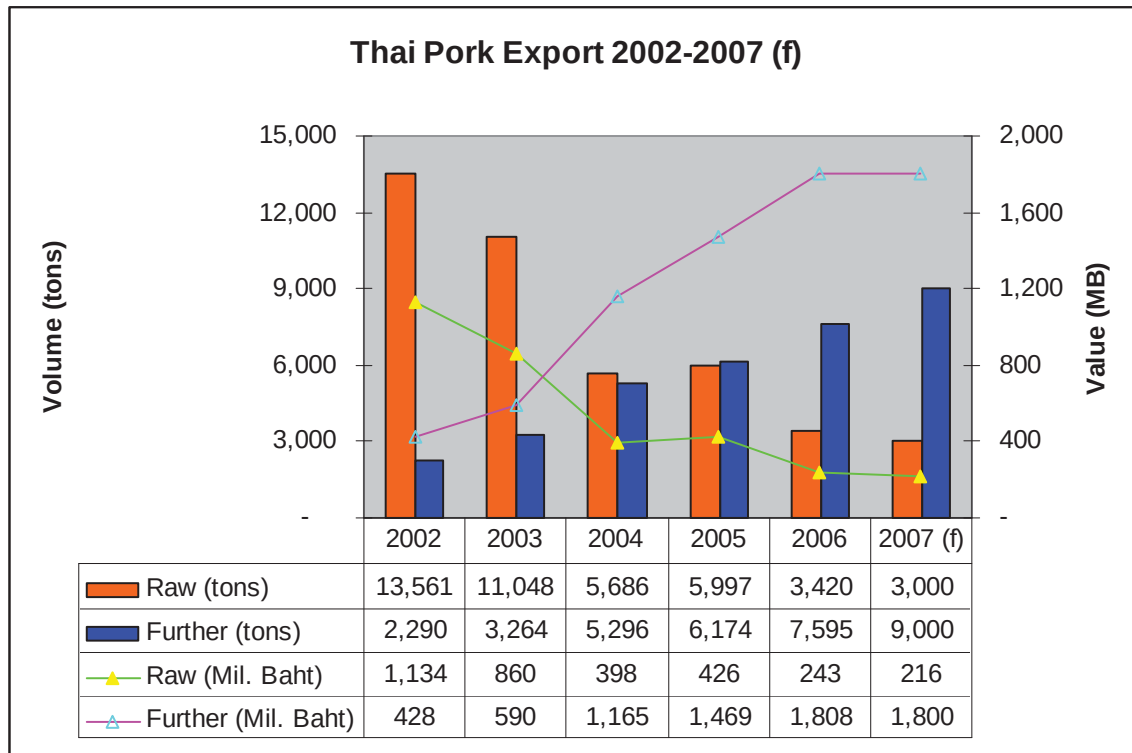
อุตสาหกรรมการผลิตสุกรของไทย (ตารางที่ 6.10 และรูปที่ 6.20)

การผลิตสุกรของไทย

- ปริมาณการผลิตสุกรของไทยอยู่ที่ 10-12 ล้านตัวต่อปี
- การผลิตส่วนใหญ่เพื่อการบริโภคในประเทศมากกว่าส่งออก ประมาณ 98%
- อุตสาหกรรมการเลี้ยงจะอยู่ในส่วนของเกษตรกร 75% และ 25% อยู่ในภาคบริษัท

ตารางที่ 6.10 การผลิตสุกรของไทย

การผลิต	2003	2004	2005	2006 (p)	2007 (f)
จำนวน (ล้านตัว)	9.10	9.94	9.83	10.40	11.62
ปริมาณการผลิต (พันตัว)	688.87	752.46	744.13	787.28	879.63

รูปที่ 6.20 การส่งออกเนื้อสุกรของไทย (Source: กรมปศุสัตว์, สมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกรเพื่อการส่งออก)

การส่งออกเนื้อสุกรของประเทศไทย

- ไทยมีโรงงานชำแหละมาตรฐานเพื่อการส่งออก 7 แห่ง (ตารางที่ 6.11)
 - ไทยส่งออกทั้งเนื้อสุกรปรุงสุกและเนื้อสุกรดิบ
 - ก่อนปี ค.ศ. 2004 ไทยจะส่งออกเนื้อสุกรดิบมากกว่าปรุงสุก
 - ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 ไทยส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ส่งออกเนื้อสุกรดิบน้อยลง
- เนื่องจากเนื้อสุกรในประเทศปรับตัวสูงขึ้น
- ประเทศคู่ค้าหลักของไทยในการส่งออกเนื้อสุกรดิบ คือ ฮองกง และเนื้อสุกรปรุงสุก คือ ญี่ปุ่น

ตารางที่ 6.11 โรงงานชำแหละสุกรมาตรฐานส่งออกของประเทศไทย

ลำดับ	บริษัท	เต็มกำลังการผลิต (ตัน)
1	CP	1,500
2	Pork King	250
3	BSM	1,200
4	Fresh Meat	500
5	Kanjana	1,800
6	VP	1,200
7	Thai QP.	300
Total		6,750

กฎระเบียบการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ

ฮ่องกง

- เนื้อสุกรต้องปลอดจากสารเร่งเนื้อแดง
- เนื้อสุกรต้องปลอดจากสารตกค้าง (กลุ่มยาฆ่าเชื้อ, ยาปฏิชีวนะ)

โรงฆ่าจะต้องเป็นโรงงานที่ฮ่องกงรับรอง

- อุณหภูมิของเนื้อแช่เย็นต้องไม่สูงกว่า 4 องศาเซลเซียส และเนื้อแช่แข็งต้องไม่สูงกว่า -18°C

เกาหลีใต้

- เนื้อสุกรสดต้องมาจากเขตปลอดโรคปากเท้าเปื่อยตามข้อกำหนดขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่าง

ประเทศ (OIE)

- โรงงานต้องได้รับการรับรองจากรัฐบาลเกาหลีใต้
- สุกรปรุงสุกต้องผ่านความร้อนที่สามารถทำลายเชื้อโรคปากเท้าเปื่อยได้

ยุโรป

- เนื้อสุกรสดต้องมาจากเขตปลอดโรคปากเท้าเปื่อยตามข้อกำหนดของ OIE
- โรงฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการรับรองจาก EU
- สุกรปรุงสุกต้องผ่านความร้อนที่สามารถทำลายเชื้อโรคปากเท้าเปื่อย และปลอดภัยตามข้อกำหนดของ

EU, CODEX and OIE

- การบรรจุจะต้องบรรจุในภาชนะปิดสนิท หรือในกระป๋อง (Retort Pouch or Can) ภายใต้อุณหภูมิและความดันที่กำหนด

- สุกรต้องผ่านกฎเกณฑ์ของ Animal Welfare

ญี่ปุ่น

- เนื้อสุกรสดต้องมาจากเขตปลอดโรคปากเท้าเปื่อย ตามข้อกำหนดของ OIE
- โรงฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการรับรองจากญี่ปุ่น
- สุกรปรุงสุกต้องผ่านความร้อน ดังนี้
- วิธีการต้มจะต้องผ่านความร้อนไม่น้อยกว่า 70 องศาเซลเซียส โดยมีระยะเวลา 1-2 นาที
- วิธีการอื่น ๆ จะต้องผ่านความร้อนไม่น้อยกว่า 70 องศาเซลเซียส โดยมีระยะเวลา 30 นาที

สิงคโปร์

- เนื้อสุกรสดต้องมาจากเขตปลอดโรคปากเท้าเปื่อยตามข้อกำหนดของ OIE
- โรงฆ่าและแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการรับรองจากสิงคโปร์เท่านั้น
- ผลิตภัณฑ์สุกรที่ผลิตต้องอยู่ภายใต้อุณหภูมิและเวลาที่ OIE กำหนด (70°C โดยมีระยะเวลา 30 นาที)

- ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง ณ ปัจจุบัน ได้แก่ Cooked Ham, Bologna and Pork Sausages

ความเป็นไปได้ในการส่งออกสุกรไทย

โอกาสในการส่งออก

- ประเทศที่มีความต้องการในการนำเข้าเนื้อสุกร
 - จีน
 - ฮ่องกง
 - ญี่ปุ่น

- เกาหลี เป็นต้น

อุปสรรคในการส่งออก

- ขาดความเข้าใจในความต้องการของตลาด
- สุกรส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเกษตรกร ซึ่งยังไม่มีการจัดการในเรื่องระบบ Food Safety
- ผู้ซื้อไม่รู้จักบริษัทผู้ผลิต ทำให้ไม่สามารถติดต่อได้ในกรณีที่ต้องการสินค้า
- ต้องคำนึงถึงภาษาการนำเข้าของประเทศต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป (ตารางที่ 6.12)

ตาราง 6.12 ภาษาในการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	เนื้อสุกรดิบ	เนื้อสุกรปรุงสุก	
		Sausages	Others
ญี่ปุ่น	482 Yen/Kg	10%	20%
ฮ่องกง	Tax free		
EU	N/A	EUR 149.4/100 KG	EUR54.3 – 156.8/100 KG
เกาหลีใต้	N/A	27% - 54%	25%
สิงคโปร์	N/A	Tax free	

Source: กรมปศุสัตว์, สมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกเพื่อการส่งออก, Europa

ข้อเสนอแนะ

- บริษัทที่มีศักยภาพช่วยกันนำร่องในการเปิดตลาดส่งออก
- พัฒนาสินค้าแปรรูปปัจจุบันให้สามารถส่งออกได้
- ผลักดันให้เกิดฟาร์มมาตรฐานระดับชาติ
- ส่งเสริมให้ความเข้าใจเรื่องระบบ Food Safety และดำเนินการอย่างจริงจังแก่สัตวแพทย์ และเจ้าของ

ฟาร์ม

- จัดตั้งองค์กรหรือสมาคม ที่สามารถเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ผลิตได้
- กระตุ้นภาครัฐให้มีการสนับสนุนในเรื่องของการส่งออกอย่างต่อเนื่อง
- ถ้าให้ผู้ผลิตไปดูงานในตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของตลาด

เพื่อนำมาปรับปรุงสินค้าให้เหมาะสมกับตลาด

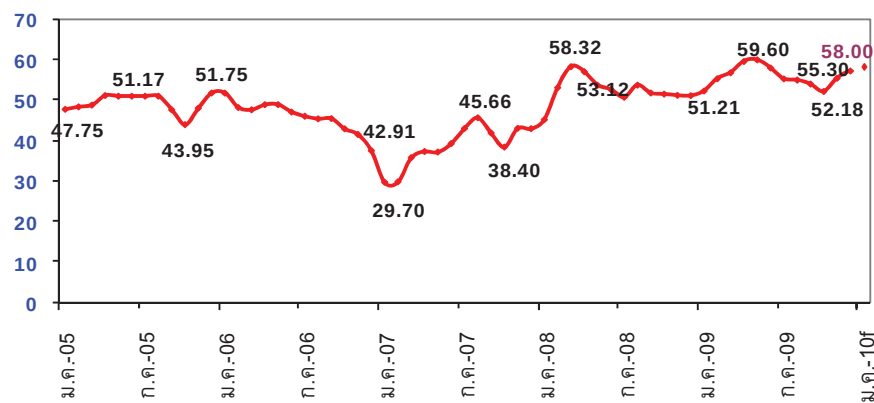
ทิศทางสุกอร์ ปี 2010

ข้อมูลอุตสาหกรรมสุกอร์ของไทย (ม.ค. 2010) (รูปที่ 6.21 - 6.24)

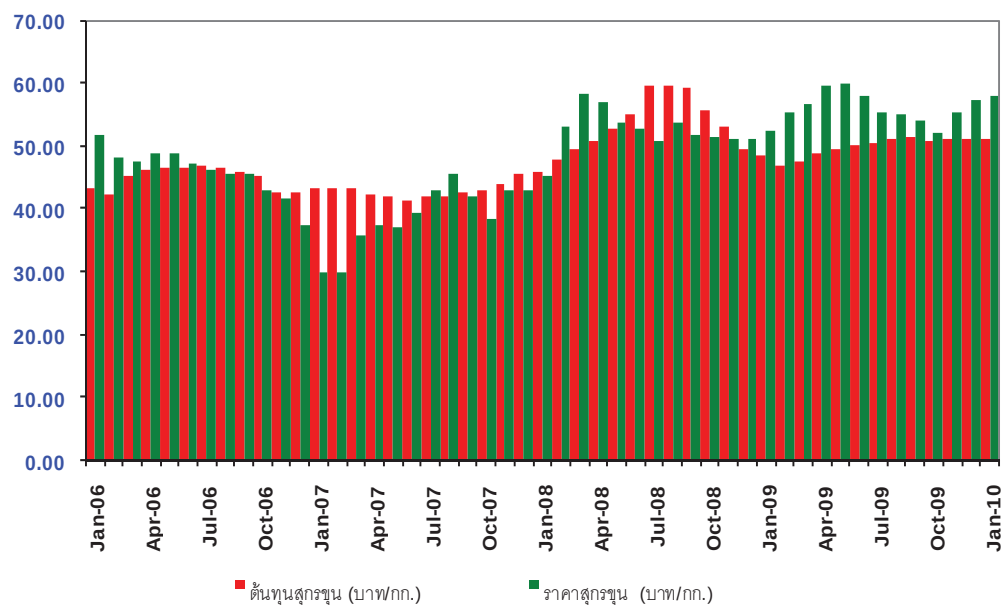
• จำนวนสุกอร์แม่พันธุ์	0.9	ล้านตัว
• ปริมาณผลิตสุกอร์ขุน	11.0	ล้านตัว
• จำนวนโรงเชือด	711	โรง
- โรงเชือดมาตรฐานส่งออก	8	โรง
- โรงเชือดมาตรฐานในประเทศ	93	โรง
- โรงเชือดท้องถิ่น	610	โรง
• เป้าหมายการส่งออกปี 2010 (รูปที่ 6.14)		
- สุกอร์ขุน	1.4	ล้านตัว
- เนื้อสุกอร์ดิบ	1,000	ตัน
- เนื้อสุกอร์แปรรูป	15,000	ตัน

รูปที่ 6.21 ปริมาณการผลิตสุกอร์ของประเทศไทย ปี 2005 – 2010f (ที่มา: สมาคมผู้เลี้ยงสุกอร์แห่งชาติ)

รูปที่ 6.22 ราคาสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2005 - 2010f (ที่มา: สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย)

รูปที่ 6.23 เปรียบเทียบราคาขายสุกรขุนและต้นทุนสุกรขุน เฉลี่ยรายเดือน 2006 – 2010f
ที่มา: สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ไทย

ตารางที่ 6.13 แสดงจำนวนโรงชำแหละสุกรและปริมาณผลิต

โรงชำแหละมาตรฐานส่งออก	8 โรง	/	2,301,000 ตัวต่อปี
โรงชำแหละมาตรฐานในประเทศ	93 โรง	/	2,720,016 ตัวต่อปี
โรงชำแหละท้องถิ่น	610 โรง	/	8,159,736 ตัวต่อปี

(หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2009)

ตารางที่ 6.14 ปริมาณขายเนื้อสุกรจำแนกตามช่องทางจำหน่าย

หน่วย: ตัน/ปี

ประเภทช่องทาง	ปริมาณขาย	% สัดส่วน
Food Service	52,000	4.79%
ตลาดสด	992,300	91.41%
โรงงานอุตสาหกรรมในประเทศ	30,000	2.76%
ส่งออก	11,300	1.04%

(หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2009)

- Food Service เช่น ร้านอาหาร โรงแรม Catering
- โรงงานแปรรูปในประเทศ เช่น โรงงานทำลูกชิ้น แหนม ไส้กรอก กุนเชียง หมูหยอง หมูแผ่น
- โรงงานแปรรูปเพื่อการส่งออกของไทย เช่น โรงงานทำหมูแผ่น โรงงานไส้กรอก ทงคัตลี

การพัฒนาเนื้อสุกรสำหรับผู้บริโภค

- โรงชำแหละสุกร: กรมปศุสัตว์มีนโยบายในการพัฒนาโรงชำแหละสุกรในประเทศให้ได้มาตรฐานเพื่อให้สินค้าถูกสุขลักษณะอนามัย แต่ในปัจจุบัน โรงชำแหละที่ได้มาตรฐานยังมีอยู่น้อยมาก ดังนั้นเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพจึงควรยกระดับโรงชำแหละสุกรให้ได้มาตรฐานเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพ

- การขนส่ง: ปัจจุบันการขนส่งเนื้อสุกรยังไม่ถูกสุขอนามัย ดังนั้นเพื่อให้สินค้าสะอาดถูกสุขอนามัย จนควรมีการจัดการในเรื่องการขนส่งให้ได้มาตรฐาน

- สถานที่จัดจำหน่าย: เนื้อสุกรควรมีการควบคุมอุณหภูมิในสถานที่ที่จำหน่ายเพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค แต่ในปัจจุบันสถานที่จำหน่ายยังไม่ถูกสุขลักษณะ จึงควรพัฒนาเพื่อให้สินค้ามีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคมากขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่ออุตสาหกรรมสุกร 2010

ประเทศไทยมีศักยภาพในการส่งออกเนื้อสุกรออกไปยังต่างประเทศ โดยส่งไปทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศ ญี่ปุ่น และฮ่องกง (รูปที่ 6.24) โดยส่วนใหญ่เป็นเนื้อแปรรูป (ตารางที่ 6.15 - 6.17)

ปัจจัยบวก

- สินค้าเนื้อสุกรปรุงสุกของไทยมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดในประเทศคู่ค้า

ปัจจัยลบ

- ราคาเนื้อสุกรดิบที่สูง ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในประเทศคู่ค้า (ฮ่องกง) ได้
- ผลจาก AFTA อาจทำให้มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน
- ในช่วงครึ่งปีหลัง อาจจะมีการผลักดันตลาด เนื่องจากสุกรราคาดี

ความต้องการของผู้บริโภคในอนาคต

สินค้าต้องมีคุณภาพ

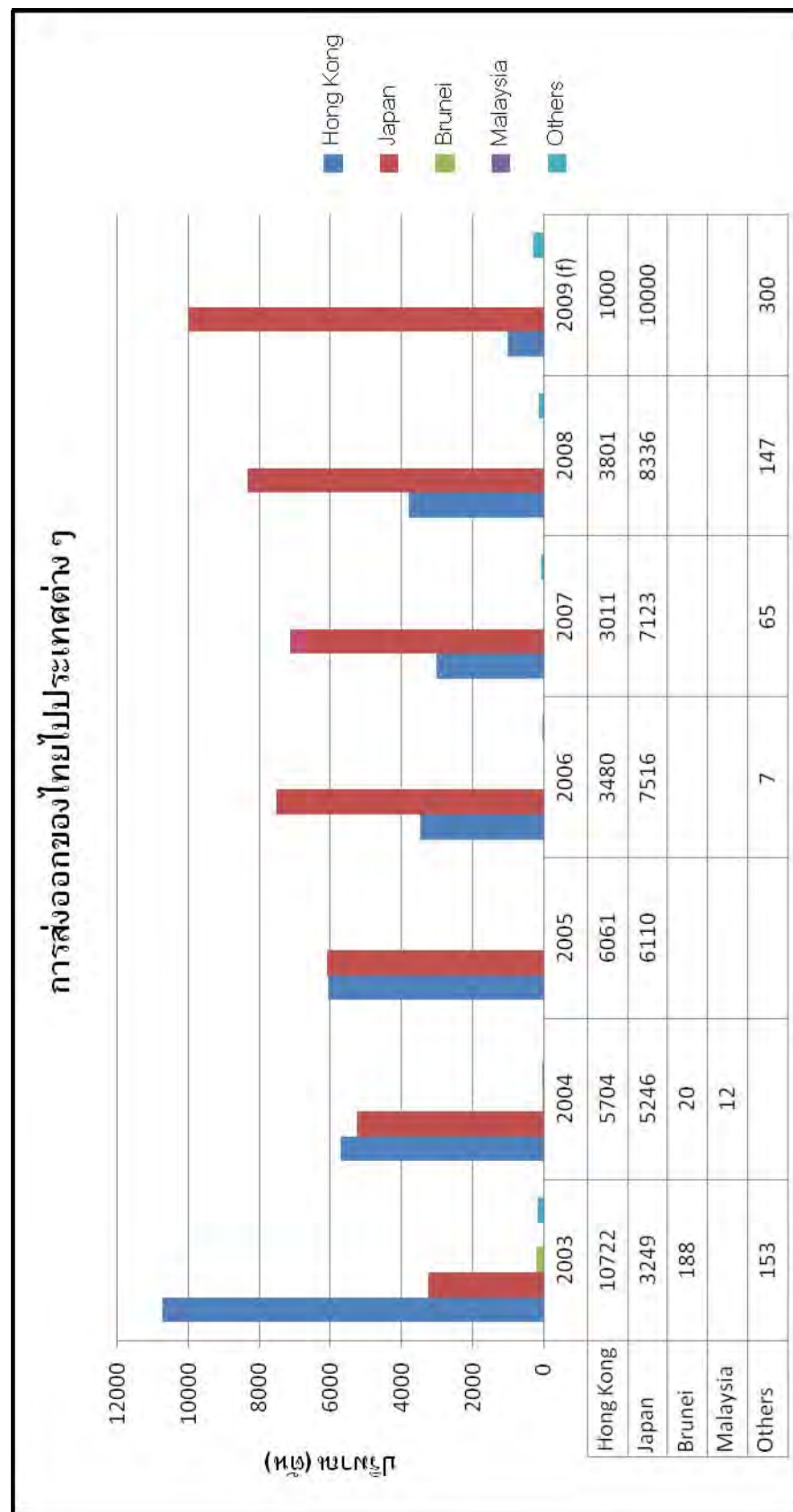
- เนื่องจากผู้บริโภคมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพของสินค้ามากขึ้น ดังนั้นผู้บริโภคจึงพยายามคัดสรรและเลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ

สินค้าต้องมีความปลอดภัย

- ปัจจุบันผู้บริโภคมีความกังวลในเรื่องของสุขภาพและพยายามเลือกใช้สินค้าที่มีความปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมากขึ้น

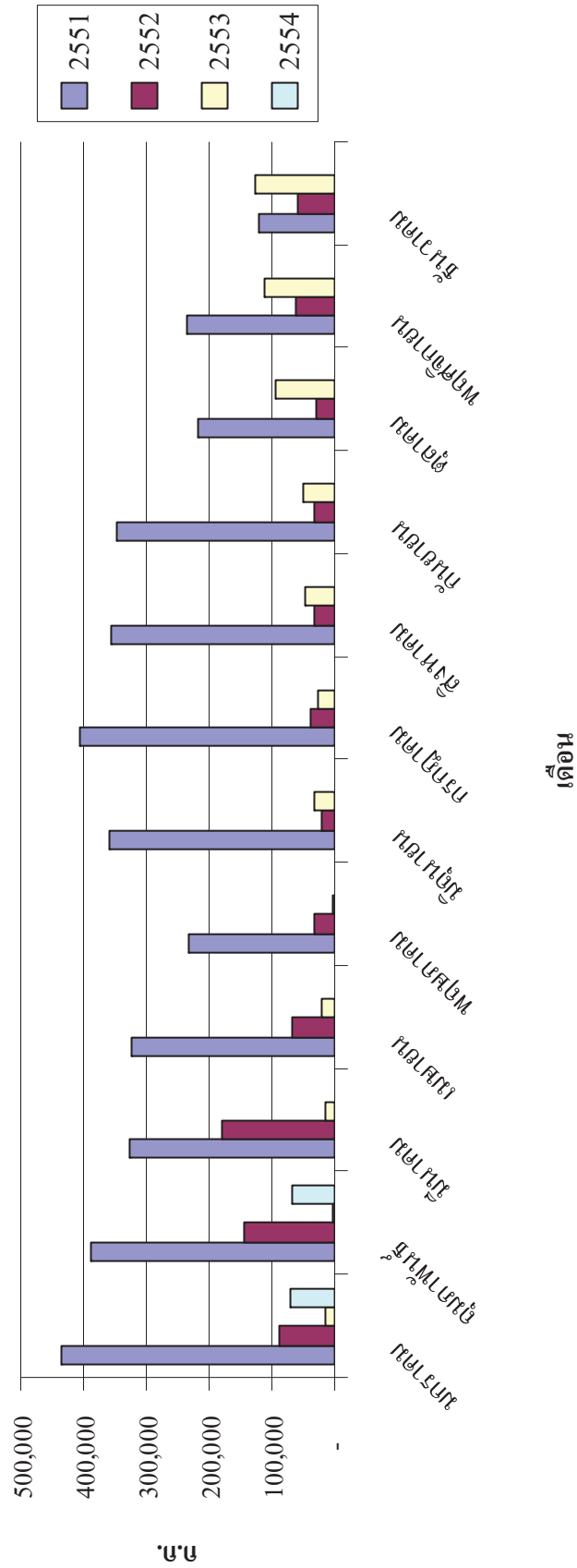
กระบวนการผลิตต้องได้มาตรฐาน

- Food Safety เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตอาหารให้แก่ผู้บริโภคเนื่องจากการผลิตอาหารต้องคำนึงถึงความปลอดภัยตลอดห่วงโซ่การผลิต

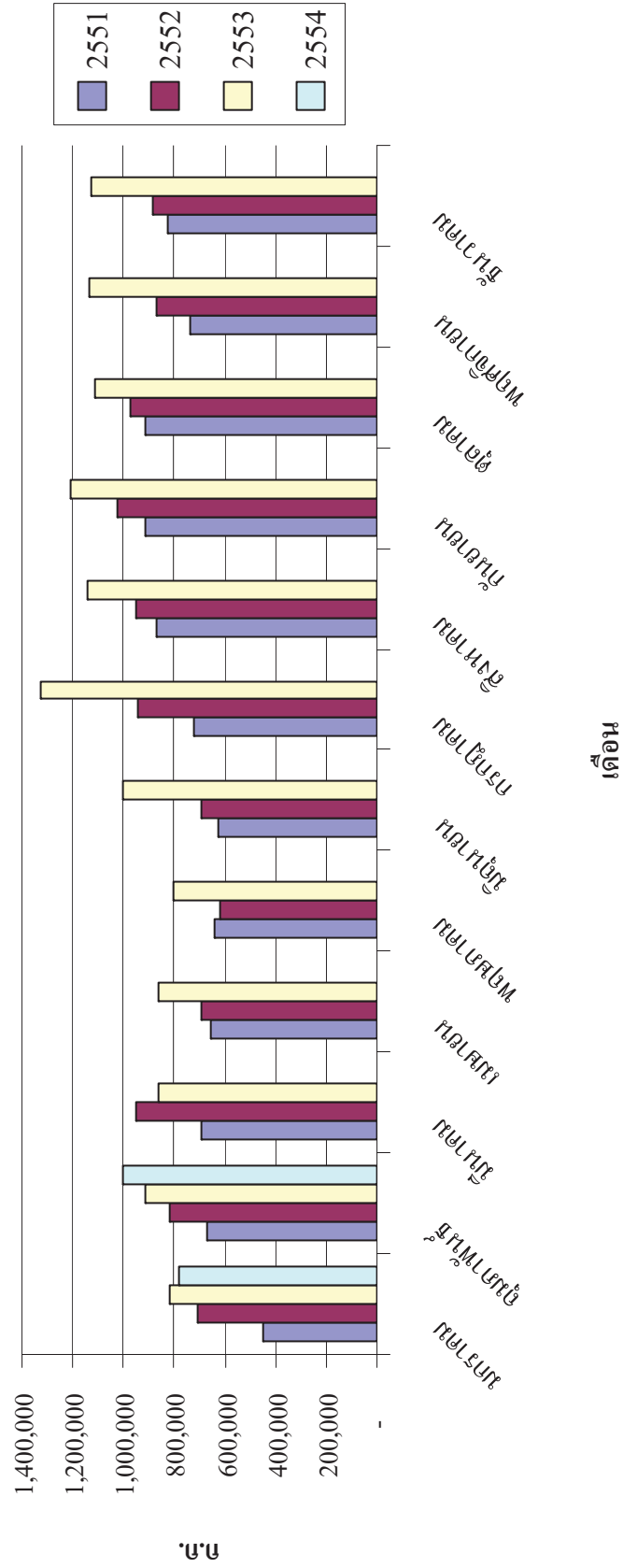
รูปที่ 6.24 การส่งออกเพื่อสุกรของไทย จำแนกตามประเทศผู้นำเข้า ปี ค.ศ. 2003 – 2009 (ที่มา: กรมปศุสัตว์, สมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกรเพื่อการส่งออก)

ปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น ปี 2551-ปัจจุบัน

รูปที่ 6.25 แสดงปริมาณการส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน

ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์สุกร ปี 2551-ปัจจุบัน

รูปที่ 6.26 แสดงปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์สุกร ตั้งแต่ปี 2551 – ปัจจุบัน

ตารางที่ 6.15 แนวโน้มการส่งออกสุกร เนื้อสุกรดิบและแปรรูป ปี 2009 – 2011f

การส่งออกสุกร	ปี 2009	ปี 2010 (f)	ปี 2011 (f)
สุกรมี่ชีวิต*	1.46 ล้านตัว	1.40 ล้านตัว	1.10 ล้านตัว
เนื้อสุกรดิบ**	1,000 ตัน	1,000 ตัน	1,500 ตัน
เนื้อสุกรแปรรูป***	10,300 ตัน	15,000 ตัน	20,000 ตัน

Remark: * สุกรมี่ชีวิตคาดว่าจะส่งออกน้อยลง เนื่องจากประเทศปลายทางเริ่มมีการเลี้ยงในประเทศมากขึ้น

** ไทยส่งออกเนื้อสุกรดิบได้น้อยลงตั้งแต่ปี 2004 เนื่องจากราคาในประเทศที่สูงขึ้น และฮ่องกงซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก

มีการสั่งซื้อจากจีน ซึ่งมีราคาต่ำกว่ามากขึ้น

*** คาดว่าเนื้อสุกรแปรรูปจะมีการส่งออกได้มากขึ้น เนื่องจากสินค้าของไทยเป็นที่นิยมของประเทศคู่

ค้า

ตาราง 6.16 รายงานการส่งออกเนื้อสุกรดิบ (SHOW QUALITY, AMOUNT UNIT : Kgs., Baht)

PRODUCT : PR01 RAW PORK MEAT

EST : All EST

DATE : 01/01/2010-13/07/2010

REPORTING : 13/07/53

Company		Total	HONG KONG		MALAYSIA	
TOTAL			Qty	65,900	21,782	
			Amt	6,478,967	1,893,890	

ที่มา : กรมปศุสัตว์

ตาราง 6.17 รายงานการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุก (SHOW QUALITY, AMOUNT UNIT : Kgs., Baht)

PRODUCT : PC01 COOKED PORK MEAT

EST : All EST

DATE : 01/01/2010-31/12/2010

REPORTING : 13/07/53

Company		Total	JAPAN	HONG KONG	LEBANON	VIETNAM	MALDIVE	SINGAPORE	BANGLADESH	GERMANY
TOTAL		Qty	9,841,190	120,077	7,425	6,010	39,550	116,416	15	40
		Amt	1,902,763,618	12,343,501	1,507,083	943,621	3,505,135	18,762,414		

ที่มา : กรมปศุสัตว์

6.4 ศึกษาต้นทุนการผลิตสุกรและเนื้อสุกรจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรจากข้อมูลในข้อ 6.2 และ 6.3

นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตของประเทศที่เป็นคู่แข่งในประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมาย

การคำนวณต้นทุนการผลิตสุกร จะเป็นไปตามลักษณะการผลิต ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ฟาร์มพ่อแม่พันธุ์ที่ผลิตลูกสุกรขาย จะคำนวณต้นทุนการผลิตลูกสุกรที่น้ำหนัก 18 กิโลกรัม
2. ฟาร์มผลิตสุกรขุน จะคำนวณต้นทุนการผลิตสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 กิโลกรัม

ต้นทุนที่นำมาคำนวณในการผลิตลูกสุกรและสุกรขุนนั้นประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ใช้ในการผลิตสุกรแต่ละช่วงการผลิต ซึ่งประกอบด้วยรายการต่าง ๆ ดังนี้

ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต	การผลิตลูกสุกร	การผลิตสุกรขุน
ค่าอาหาร	พ่อแม่พันธุ์-ลูกสุกร	สุกรรุ่นเล็ก-สุกรรุ่น-สุกรขุน
ค่าพันธุ์	เฉลี่ยค่าเสื่อมพ่อแม่พันธุ์และแม่พันธุ์ต่อจำนวนลูกสุกร	ลูกสุกรที่จัดหามาเลี้ยง
ค่าวัคซีนและเวชภัณฑ์	พ่อแม่พันธุ์-ลูกสุกร	สุกรเล็ก-สุกรรุ่น-สุกรขุน
ค่าแรงงาน	ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยต่อจำนวนลูกสุกร	ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยต่อจำนวนสุกรขุนที่ส่งตลาด
ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์	เฉลี่ยต่ออายุการใช้งานต่อจำนวนลูกสุกร	เฉลี่ยต่ออายุการใช้งานต่อจำนวนสุกรขุนที่ส่งตลาด
ค่าดอกเบี้ยการลงทุน	เฉลี่ยต่อระยะเวลาที่กู้ต่อจำนวนลูกสุกร	เฉลี่ยต่อระยะเวลาที่กู้ต่อจำนวนสุกรขุนที่ส่งตลาด
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ภาษี ไฟฟ้า ฯ	เฉลี่ยต่อจำนวนลูกสุกร	เฉลี่ยต่อจำนวนสุกรขุนที่ส่งตลาด

1. การคำนวณต้นทุนการผลิตลูกสุกรที่น้ำหนัก 18 กิโลกรัม

การคำนวณต้นทุนการผลิตลูกสุกรนั้นมีวิธีคิดหลายรูปแบบ ในที่นี้จะกล่าวถึงการคำนวณต้นทุนการผลิตลูกสุกรที่น้ำหนัก 18 กิโลกรัม โดยแยกตามรายการปัจจัยการผลิตของพ่อแม่พันธุ์ แม่พันธุ์ และตัวลูกสุกรเอง ได้แก่ ค่าพันธุ์ ค่าอาหารสัตว์ ค่าวัคซีนและยา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ ที่แสดงนี้เป็นข้อมูลตัวเลขจากประมาณการของ พ.ศ. 2544

วิธีการคำนวณต้นทุนนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติได้ โดยผู้ประกอบการต้องนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงจากการนำฟาร์มมาใช้แทนค่าข้อมูลประมาณการดังกล่าว ทั้งนี้ข้อมูลของแต่ละฟาร์มย่อมมีความแตกต่างกันตามสภาพของฟาร์ม ประสิทธิภาพการผลิตของแต่ละฟาร์ม การจัดการและบริหารงานฟาร์ม

1.1 ค่าพันธุ์สุกร

1.1.1 แม่พันธุ์ มีอายุการใช้งาน 3 ปี ผลิตลูกได้ 2.1 ครอกต่อปี ให้ลูกจำนวน 8.00 ตัวต่อครอก หรือเท่ากับ 17 ตัวต่อปี หรือในระยะเวลาการใช้งาน 3 ปี จะให้ลูก 51 ตัว

ราคาแม่พันธุ์ที่ซื้อตัวละ = 6,000 บาท

มูลค่าซากเมื่อขายที่น้ำหนัก 150 ก.ก. ๆ ละ 30 บาท = 4,500 บาท

ค่าเสื่อมแม่พันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว $(6,000 - 4,500) \div 51 = 29.40$ บาท (1)

1.1.2 พ่อพันธุ์ มีอายุการใช้งาน 2 ปี อัตราการใช้พ่อพันธุ์ต่อแม่พันธุ์ = 1 ต่อ 15

ตลอดอายุการใช้งาน 2 ปี ของพ่อพันธุ์ผลิตลูกสุกรได้ $= 2 \times 15 \times 17 = 510$ ตัว

หรือพ่อพันธุ์ผลิตลูกสุกรได้ = 255 ตัวต่อปี
 ราคาสุกรพ่อพันธุ์ตัวละ = 12,000 บาท
 มูลค่าซากเมื่อขายที่น้ำหนัก 175 ก.ก. ๗ 25 บาท = 4,375 บาท
 ค่าเสื่อมพ่อพันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว $(12,000-4,375) \div 510 = 14.95$ บาท (2)
(1)+(2) รวมค่าเสื่อมพ่อแม่พันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = 29.40+14.95 = 44.35 บาท

1.2 ค่าอาหาร

1.2.1 พ่อพันธุ์ กินอาหารวันละ 3 ก.ก. ราคาอาหาร ก.ก. ละ 6.60 บาท
 ค่าอาหารพ่อพันธุ์ต่อปี = $365 \times 3 \times 6.60 = 7,227$ บาท
 ค่าอาหารพ่อพันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $7,227 \div 255 = 28.34$ บาท (3)
 1.2.2 แม่พันธุ์ กินอาหารวันละ 2.5 ก.ก. ราคาอาหาร ก.ก. ละ 7.50 บาท
 ค่าอาหารแม่พันธุ์ต่อปี = $365 \times 2.5 \times 7.50 = 6,844$ บาท
 ค่าอาหารแม่พันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $6,844 \div 17 = 402.59$ บาท (4)
(3)+(4) รวมค่าอาหารพ่อแม่พันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = 28.34+402.59=430.93 บาท

1.2.3 ลูกสุกร เลี้ยงจนถึงน้ำหนัก 18 ก.ก. ราคาอาหารสุกรอ่อน ก.ก. ละ 13.16 บาท
 จากช่วงเลี้ยงรางถึงหย่านม (น้ำหนัก 6 ก.ก.) ลูกสุกรกินอาหารสุกรอ่อน 1.4 ก.ก.
 จากช่วงหย่านมถึงน้ำหนัก 18 ก.ก. ลูกสุกรกินอาหารสุกรอ่อน 16.81 ก.ก.
 ลูกสุกรช่วงเลี้ยงรางถึงน้ำหนัก 18 ก.ก. กินอาหารสุกรอ่อนรวม = $1.4+16.81 = 18.21$ ก.ก.
 รวมค่าอาหารลูกสุกรจนถึงน้ำหนัก 18 ก.ก. = $18.21 \times 13.16 = 239.64$ บาท

1.3 ค่าวัคซีนและยา

1.3.1 ค่าวัคซีนพ่อพันธุ์

ชนิดวัคซีน	ครั้ง	คำนวณ (ครั้ง x ราคา)	เป็นเงิน (บาท)
อหิวาต์สุกร (SF)	1	1×5.20	5.20
ปากและเท้าเปื่อย (FMD -3 Type)	3	3×48	144
พิษสุนัขบ้าเทียม (AD)	3	3×13.50	40.50
โพรงจมูกอักเสบ (AR)	2	2×44	88
รวม			277.70

ค่าวัคซีนพ่อพันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $277.70 \div 255 = 1.09$ บาท ต่อ ปี (5)

1.3.2 ค่าวัคซีนแม่พันธุ์

ชนิดวัคซีน	ครั้ง	คำนวณ (ครั้ง x ราคา)	เป็นเงิน (บาท)
อหิวาต์สุกร (SF)	2	2×5.20	10.40
ปากและเท้าเปื่อย (FMD -3 Type)	2	2×48	96
พิษสุนัขบ้าเทียม (AD)	3	3×13.50	40.50
โพรงจมูกอักเสบ (AR)	2	2×44	88
รวม			234.90

ค่าวัคซีนแม่พันธุ์ต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $234.90 \div 17 = 13.82$ บาท ต่อ ปี (6)

1.3.2 ค่าวัคซีนลูกสุกร

ชนิดวัคซีน	ครั้ง	จำนวน (ครั้ง x ราคา)	เป็นเงิน (บาท)
ปากและเท้าเปื่อย (FMD -3 Type)	1	1 x 48	48
พิษสุนัขบ้าเทียม (AD)	1	1 x 13.50	13.50
ค่าธาตุเหล็กและยาปฏิชีวนะ		2 x 44	30
รวม			91.50

ค่าวัคซีนลูกสุกรรวม 91.50 บาท ต่อตัว (7)

(5)+(6)+(7) รวมค่าวัคซีนและยาต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = 1.09+13.82+91.50 =106.41 บาท

หมายเหตุ : (ราคาสำรวจ วันที่ 4 มิถุนายน 2553)

วัคซีนโรคหิวาต์สุกร ราคาโดสละ 5.20 บาท

วัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย ราคาโดสละ 48.00 บาท

วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าเทียม ราคาโดสละ 13.50 บาท

วัคซีนโรคโปรงมูกอกเสบ ราคาโดสละ 44.00 บาท

1.4 ค่าแรงงาน

1.4.1 สัตวบาล 1 คน ดูแลแม่พันธุ์ 600 แม่ เงินเดือน 12,000 บาท ต่อเดือน

1.4.2 คนงาน 2 คน ดูแลแม่พันธุ์ 600 แม่ เงินเดือนคนละ 5,000 บาท ต่อเดือน

ค่าแรงต่อสุกร 600 แม่ต่อปี = $[12,000+(5,000 \times 2)] \times 12 = 264,000$ บาทต่อปี

ค่าแรงงานเฉลี่ยต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $264,000 \div (600 \times 17) = 25.88$ บาท

1.5 ค่าเสื่อมและค่าดอกเบี้ย

1.5.1 ค่าเสื่อม

ค่าเสื่อมเงินลงทุนสร้างโรงเรือนและซื้ออุปกรณ์ 15,000 บาทต่อแม่ อายุการใช้งาน 10 ปี

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = $15,000 \div 10 = 1,500$ บาท

ค่าเสื่อมต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $1,500 \div 17 = 88.24$ บาท ... (8)

1.5.2 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการก่อสร้าง 12,000 บาทต่อแม่ อัตราร้อยละ 10 ผ่อนชำระ 10 ปี

ปีที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม	เฉลี่ย
เงินต้น (บาท)	15,000	13,500	12,000	10,500	9,000	7,500	6,000	4,500	3,000	1,500		
ดอกเบี้ย (บาท)	1,500	1,350	1,200	1,050	900	750	600	450	300	150	8,250	825
ค่าเสื่อม (บาท)	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		

เฉลี่ยค่าดอกเบี้ยต่อปี = $8,250 \div 10 = 825$ บาท

เฉลี่ยค่าดอกเบี้ยต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว = $825 \div 17 = 48.53$ บาท ... (9)

1.5.3 ค่าดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อเป็นต้นทุนหมุนเวียน 6,000 บาทต่อแม่ อัตราร้อยละ 10 ผ่อนชำระ 5 ปี

ปีที่	1	2	3	4	5	รวม	เงินต้น+ดอกเบี้ย
เงินต้น (บาท)	6,000	4,800	3,600	2,400	1,200		
ดอกเบี้ยจ่าย (บาท)	600	480	360	240	120	1,800	7,800
ชำระคืนเงินต้น (บาท)	1,200	1,200	1,200	1,200	1,200	6,000	

ผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อแม่ต่อปี = $7,800 \div 5 = 1,560$ บาท

เฉลี่ยต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว $= 1,560 \div 17 = 91.76$ บาท ... (10)

(8)+(9)+(10) รวมค่าเสื่อมและดอกเบี้ยต่อการผลิตลูกสุกร 1 ตัว $= 88.24 + 48.53 + 91.76 = 228.53$ บาท

สรุป ต้นทุนการผลิตลูกสุกรจนถึงน้ำหนัก 18 ก.ก. ประกอบด้วย

ค่าพันธุ์สุกร (ค่าเสื่อมพันธุ์) $= 44.35$ บาท

ค่าอาหารพ่อแม่พันธุ์ $= 430.93$ บาท

ค่าอาหารลูกสุกร $= 293.64$ บาท

ค่าวัคซีนและยา $= 106.41$ บาท

ค่าแรงงาน $= 25.88$ บาท

ค่าเสื่อมและค่าดอกเบี้ย $= 228.53$ บาท

รวมต้นทุนการผลิตลูกสุกรน้ำหนัก 18 ก.ก. ตัวละ $= 1,075.74$ บาท

ตารางที่ 6.18 สัดส่วนต้นทุนการผลิตลูกสุกรจนถึงน้ำหนัก 18 กิโลกรัม

รายการต้นทุน	จำนวนเงิน (บาท)	สัดส่วน (%)
1. ค่าอาหารพ่อแม่พันธุ์	430.93	40.06
2. ค่าอาหารลูกสุกร	293.64	22.28
3. ค่าเสื่อมและค่าดอกเบี้ย	228.53	21.24
4. ค่าวัคซีนและยา	106.41	9.89
5. ค่าพันธุ์สุกร	44.35	4.12
6. ค่าแรงงาน	25.88	2.41
รวม	1,075.74	100.00

2. การคำนวณต้นทุนการผลิตสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 กิโลกรัม

2.1 ต้นทุนลูกสุกรที่น้ำหนัก 18 กิโลกรัม

ก. กรณีฟาร์มผลิตลูกสุกรเอง $= 1,075.74$ บาท

ข. กรณีซื้อลูกสุกร (น้ำหนัก 12 กิโลกรัม แรก ราคา 900 บาท + 42 บาทต่อ ก.ก.) $= 1,152$ บาท

2.2 ต้นทุนค่าอาหาร

ระยะ	น้ำหนัก (ก.ก.)	น้ำหนักเพิ่ม (ก.ก.)	FCR	อาหารที่ใช้ (ก.ก.)	ราคาอาหาร (บาท)	รวม (บาท)
สุกรเล็ก	18-23	5	1.68	8.40	13.16	110.54
สุกรรุ่น	23-65	42	2.46	103.46	7.95	822.51
สุกรขุน	65-105	40	3.85	154.00	6.92	1066.68
รวม		87	3.05*	265.86		1,998.73

หมายเหตุ : ราคาอาหารเปลี่ยนแปลงตามภาวะ

* $FCR = 265.86 \div 87 = 3.05$

2.3 ค่าวัคซีนและยา 80 บาทต่อตัว

2.4 ต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ต่อตัว

ค่าเสื่อมโรงเรือน = 62.50 บาท

ค่าแรงงาน = 40.00 บาท

ค่าดอกเบี้ยย = 108.72 บาท

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด = 30.00 บาท

ค่าเสียหายในสุกรขุน = 256.13 บาท

รวม = 497.35 บาท

สรุป

ในกรณีผลิตลูกสุกรเอง ต้นทุนการผลิตสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 ก.ก. = $1,075.74 + 1,998.73 + 80 + 497.35$
(ข้อ 2.1 ก.+2.2+2.3+2.4) = 3,651.82 บาท

ในกรณีซื้อลูกสุกร ต้นทุนการผลิตสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 ก.ก. = $1,152 + 1,998.73 + 80 + 497.35$
(ข้อ 2.1 ข.+2.2+2.3+2.4) = 3,728.08 บาท

ตารางที่ 6.19 สัดส่วนต้นทุนสุกรขุนที่น้ำหนัก 105 กิโลกรัม (กรณีผลิตลูกสุกรเอง)

รายการต้นทุน	จำนวนเงิน (บาท)	สัดส่วน (%)
1. ค่าอาหารสัตว์	1,998.73	54.73
2. ค่าพันธุ์สัตว์	1,075.74	29.46
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	497.35	13.62
4. ค่าวัคซีนและยา	80.00	2.19
รวม	3,651.82	100.00

เนื่องจากข้อมูลต้นทุนการเลี้ยงสุกรในหลายประเทศไม่เปิดเผย ผู้วิจัยจึงใช้การเปรียบเทียบราคาสุกรมีชีวิตในแต่ละประเทศ รวมทั้งประเทศในกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากจุดประสงค์ คือ ให้ทราบราคาสุกรมีชีวิต เพื่อเป็นข้อมูลในการคิดย้อนกลับ ในกรณีที่ส่งสุกรไปจำหน่ายจะต้องมีต้นทุนต่ำ เพื่อให้ราคาที่ขายจากประเทศไทยถูกกว่าราคาสุกรในประเทศนั้น ๆ จึงจะสามารถแข่งขันได้

ตารางที่ 6.20 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรในประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	ราคาสุกรมีชีวิต/กิโลกรัม	หมายเหตุ
เวียดนามเหนือ	81 บาท	- ปัจจุบันฮ่องกงไม่มีการเลี้ยงสุกร แต่นำเข้าจากประเทศอื่น ๆ , ราคาเนื้อสุกรจีนสูงขึ้น เนื่องจากราคาสัตว์น้ำสูงขึ้น (เดือน พฤษภาคม 2554) - กระทรวงพาณิชย์ของไทยพยายามควบคุมราคาจำหน่ายเนื้อแดงไม่เกิน 130 บาท/กิโลกรัม
เวียดนามใต้	87 บาท	
กัมพูชา	92 บาท	
ลาว	80 บาท	
จีน (ฮ่องกง)	78 บาท	
มาเลเซีย	76 บาท	
ไทย	70 บาท	

- หมายเหตุ :
1. สํารวจเดือนพฤษภาคม 2554
 2. จาก Pig site
 3. สอบถามข้อมูลจากสมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกรเพื่อการค้าและส่งออก
 4. Market and Prices : Pig333.com

6.5 ศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร (food safety) ที่เป็นที่ยอมรับของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกร และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

จากการศึกษาระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหารต่อผู้บริโภค และข้อกำหนด ตลอดจนขั้นตอนการอนุญาตให้นำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกของประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมายของประเทศไทย อันได้แก่ ประเทศฮ่องกง ประเทศสิงคโปร์ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเวียดนาม นั้น โดยหลักการส่วนใหญ่จะมีมาตรฐานและข้อกำหนดแตกต่างกันไม่มากนัก มีข้อแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้มีการรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ให้เป็นประเทศที่ปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อย ซึ่ง OIE จัดให้โรคนี้เป็นโรคระบาดสัตว์อยู่ใน OIE List A หมายถึง โรคที่มีศักยภาพในการระบาดอย่างรวดเร็วในวงกว้างทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และเป็นโรคระบาดที่มีผลเสียทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก กล่าวคือ ประเทศไทยยังถูก OIE จัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ยังมีโรคระบาดปากและเท้าเปื่อยระบาดอยู่ ดังนั้น การที่จะได้รับการรับรอง อนุญาตให้นำเข้าเนื้อสุกรและ/หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกของประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมายดังกล่าว จึงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ของประเทศผู้นำเข้า ดังนี้

ประเทศฮ่องกง

ประเทศฮ่องกงได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์เป็นผู้มีอำนาจแทน (Competent Authority) ในการตรวจสอบและรับรองให้มีการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรปรุงสุกของประเทศไทยไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้ กล่าวคือ ประเทศฮ่องกงได้มีการตรวจสอบและทวนสอบกฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน ข้อกำหนด ขั้นตอนการดำเนินการ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับระบบความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) ตั้งแต่ระดับฟาร์ม โรงงานฆ่าสุกร โรงงานผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก ตลอดจนห้องปฏิบัติการตรวจสอบด้านเคมี และด้านจุลชีววิทยาของกรมปศุสัตว์แล้วจึงรับรองให้กรมปศุสัตว์สามารถตรวจและรับรองความปลอดภัยของเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์สุกร

ปรุงสุกที่จะไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้ นั้นหมายถึงในเรื่องความปลอดภัยทางด้านอาหารเกี่ยวกับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากประเทศฮ่องกงว่ามีมาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยมีหลักการและขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อการขอรับรองดังกล่าว ดังนี้

ฟาร์ม

ฟาร์มที่ต้องการขอการรับรองเพื่อการส่งออกไปประเทศฮ่องกงนั้น ต้องยื่นขอการรับรองจากกรมปศุสัตว์ เพื่อการผลิตสุกรเข้าสู่โรงฆ่าเพื่อการส่งออกเนื้อสุกร และ/หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกง กรมปศุสัตว์ได้ทำการตรวจฟาร์มสุกรแล้วถ้าให้การรับรองตามข้อกำหนดของประเทศฮ่องกง กรมปศุสัตว์ต้องจัดส่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อแจ้งฟาร์มสุกรดังกล่าว เช่น หมายเลขรับรอง สถานที่ตั้ง ที่อยู่ จำนวนสุกรที่เลี้ยง ชนิดสุกรที่เลี้ยง เช่น แม่สุกรพันธุ์ ลูกสุกร สุกรขุน พ่อสุกรพันธุ์ แผนผังของฟาร์ม ระบบการจัดการฟาร์ม (Good Farming Practice : GFP) ส่งไปให้ประเทศฮ่องกงพิจารณา ถ้าประเทศฮ่องกงพิจารณาแล้วให้การรับรองโดยการแจ้งเป็นเอกสารราชการมายังกรมปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์จึงจะสามารถอนุญาตให้มีการนำสุกรจากฟาร์มไปผลิตเนื้อสุกร หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้

โรงงานผลิตเนื้อสุกร

โรงงานฆ่าสุกร และ/หรือโรงงานชำแหละเนื้อสุกร เช่นเดียวกัน ต้องได้รับการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์ ให้เป็นโรงงานเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้แล้วกรมปศุสัตว์ต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของโรงงานนั้นแจ้งให้ประเทศฮ่องกงพิจารณาเพื่อการรับรอง ได้แก่ แผนผังของโรงงาน สถานที่ตั้ง หมายเลขรับรองระบบการจัดการด้านสุขลักษณะของโรงงาน (GMP) ระบบวิเคราะห์อันตรายและควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) และระบบต่าง ๆ ที่โรงงานได้ดำเนินการ เช่น ISO ระบบการสอบย้อนกลับ (Traceability) เป็นต้น เพื่อให้ประเทศฮ่องกงพิจารณา ถ้าประเทศฮ่องกงพิจารณาแล้วให้การรับรองก็จะทำหนังสือเป็นทางการแจ้งให้กรมปศุสัตว์ทราบ กรมปศุสัตว์จึงจะสามารถอนุญาตให้โรงงานผลิตเนื้อสุกรนี้ สามารถผลิตเนื้อสุกรเพื่อการจำหน่ายไปยังประเทศฮ่องกงได้ โดยกรมปศุสัตว์ต้องเป็นผู้ออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate) แนบไปด้วยทุกครั้งที่มีการส่งออก

โรงงานผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก

เช่นเดียวกับโรงงานผลิตภัณฑ์ เนื้อสุกรปรุงสุกที่ต้องได้รับการตรวจรับรองจาก กรมปศุสัตว์ให้เป็นโรงงานผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกง แล้วกรมปศุสัตว์ต้องส่งเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานนี้ทางประเทศฮ่องกงพิจารณา เพื่อการรับรองให้ผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกง เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หมายเลขรับรองโรงงาน สถานที่ตั้ง แผนผังของโรงงาน ระบบการจัดการด้านสุขลักษณะที่ดี (GMP) ระบบวิเคราะห์อันตรายและการควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) ทิศทางการผลิต (Processing Line) ทิศทางการเข้าออกของพนักงาน (Worker Line) ทิศทางการไหลของอากาศ (Ventilation Line) ทิศทางการระบายน้ำ (Waste water Line) ทิศทางการขจัดของเสีย (Waste Treatment Line) และระบบอื่น ๆ ที่โรงงานดำเนินการอยู่ เช่น ISO ระบบประกันคุณภาพ (Quality Assurance System) และที่สำคัญ คือ สูตร หรือ ส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกทุก ๆ ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ประเทศฮ่องกงพิจารณา ประเทศฮ่องกงจะพิจารณาเป็นรายผลิตภัณฑ์ว่าส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ทางกรมปศุสัตว์ให้การรับรองและแจ้งไปนั้น เป็นไปตามระเบียบ และมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหารของประเทศฮ่องกงหรือไม่ ถ้าเป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของอาหารของประเทศฮ่องกง ประเทศฮ่องกงจะแจ้งเป็นหนังสือทางการมายังกรมปศุ

สัตว์ กรมปศุสัตว์จึงจะอนุญาตให้โรงงานผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองจากประเทศฮ่องกงเท่านั้นไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้

ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์บางผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการรับรองทางประเทศฮ่องกงจะแจ้งมายังกรมปศุสัตว์ให้ทราบว่าที่ไม่ได้รับการรับรองเพราะสาเหตุใด กรมปศุสัตว์ก็จะแจ้งเรื่องให้โรงงานทราบเป็นหนังสือทางการ เพื่อให้โรงงานปรับปรุงสูตร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามระเบียบของประเทศฮ่องกง สูตรหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนี้ กรมปศุสัตว์ต้องแจ้งให้ทางประเทศฮ่องกงทราบและพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ถ้าประเทศฮ่องกงพิจารณาแล้วเป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศฮ่องกง จะแจ้งการรับรองเป็นหนังสือให้กรมปศุสัตว์รับทราบ กรมปศุสัตว์จึงจะสามารถอนุญาตให้โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกนั้น ๆ ไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกงได้

การส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกของโรงงานที่ได้รับการรับรองไปจำหน่ายยังประเทศฮ่องกง กรมปศุสัตว์ต้องออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate) ไปด้วยทุกครั้งที่มีการส่งออก

ก่อนการออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate) นั้นต้องมีการเก็บตัวอย่างตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ว่าเนื้อสุกรและ/หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกนั้น ๆ ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภคทุกชุดการผลิต (Lot)

การตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ เป็นดังนี้

เนื้อสุกร

ด้านจุลชีววิทยา

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ด้านสารเคมีตกค้าง

สารกลุ่มเร่งเนื้อแดง (เบต้า-อะโกนิสต์) ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างในปัสสาวะสุกร

สารกลุ่มยาฆ่าพยาธิ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในซี่มัสสุกร

สารกลุ่มยาปฏิชีวนะ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในเนื้อสุกร

ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก

ด้านจุลชีววิทยา

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ด้านสารเคมีตกค้าง

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ประเทศสิงคโปร์

ในปัจจุบันนี้ประเทศสิงคโปร์ยังไม่อนุญาตให้ประเทศไทยส่งเนื้อสุกไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่ได้ถูกรับรองเป็นประเทศปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย (Food and Mouth Disease) โดยองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) อนุญาตเฉพาะให้สามารถส่งผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกจากประเทศไทยไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ได้เท่านั้น โดยมีขั้นตอนและหลักปฏิบัติ ดังนี้

โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก

โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกที่จะสามารถผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ได้นั้นต้องได้รับการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์ แล้วกรมปศุสัตว์ต้องแจ้งหมายเลขการรับรองพร้อมเอกสารต่าง ๆ เช่น ระบบสุขลักษณะที่ดี (GMP) ระบบการวิเคราะห์อันตรายและการควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) ทิศทางการเข้าออกของพนักงาน (Worker Line) ทิศทางกระบวนการผลิต (Production Line) ทิศทางการไหลของอากาศ (Ventilation) ทิศทางการระบายน้ำเสีย (Waste Water Line) ทิศทางการกำจัดของเสีย (Waste Treatment Line) และระบบอื่น ๆ ที่โรงงานดำเนินการ เช่น ISO ระบบการทวนสอบย้อนกลับ (Traceability) พร้อมทั้งต้องส่งรายละเอียดของสูตรหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ทุก ๆ ผลิตภัณฑ์ พร้อมรูปภาพและกระบวนการผลิตของผลิตภัณฑ์ (Processing Flow Chart) ที่ระบุระยะเวลา และอุณหภูมิที่ใช้ในการปรุงสุก (Time Central Cooking Temperature) สำหรับทุก ๆ ผลิตภัณฑ์ โดยข้อกำหนดของอุณหภูมิและระยะเวลาที่ใช้ในการทำให้ผลิตภัณฑ์สุกนั้น ประเทศสิงคโปร์ใช้มาตรฐานขององค์การโรคระบาดสัตว์นานาชาติ (OIE) ในการทำลายเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อย คือ อุณหภูมิที่ใช้ทำให้ผลิตภัณฑ์สุกนั้น อุณหภูมิใจกลางสินค้า (Core Temperature) ต้องสูงกว่า 70°C และระยะเวลาที่ต้องรักษาอุณหภูมินี้ไว้ (Holding Time) ต้องนานกว่า 30 นาที นอกจากนี้ประเทศสิงคโปร์จะพิจารณาส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานความปลอดภัยทางอาหารของประเทศสิงคโปร์

ในกรณีที่โรงงานมีข้อปรับปรุง หรือส่วนประกอบของอาหารมีส่วนประกอบที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ และความปลอดภัยด้านอาหารของประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์จะแจ้งข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขไปให้กรมปศุสัตว์ทราบ กรมปศุสัตว์จะแจ้งเรื่องให้โรงงานปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานของประเทศสิงคโปร์ เมื่อการปรับปรุงแก้ไขดำเนินการเรียบร้อยแล้ว กรมปศุสัตว์จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบและทำหนังสือแจ้งให้ประเทศสิงคโปร์ทราบ เมื่อประเทศสิงคโปร์ตรวจสอบแล้วถูกต้องตามข้อกำหนด ระเบียบ และมาตรฐานของประเทศสิงคโปร์แล้ว ประเทศสิงคโปร์จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบโรงงาน กระบวนการผลิต และสูตรหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกทุก ๆ ผลิตภัณฑ์ ว่าเป็นไปตามที่กรมปศุสัตว์แจ้งหรือไม่ กรณีที่เป็นไปตามระเบียบ ข้อกำหนด และมาตรฐานความปลอดภัยของประเทศสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์จะทำหนังสือแจ้งการรับรองเพื่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปยังประเทศสิงคโปร์ได้ เป็นหนังสือให้กรมปศุสัตว์ทราบ กรมปศุสัตว์จึงจะอนุญาตให้โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการจำหน่ายยังประเทศสิงคโปร์ได้ โดยต้องออกหนังสือรับรองสุขภาพ และรับรองกระบวนการผลิต (Health Certificate) แนบไปพร้อมกับผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกทุกครั้งที่มีการส่งออก

เช่นเดียวกัน ก่อนออกหนังสือรับรองสุขภาพและกระบวนการผลิต (Health Certificate) ต้องมีการเก็บตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติทุกชุดการผลิต (Lot) ว่าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกนั้น ๆ ได้มาตรฐานและปลอดภัยตามระเบียบ ข้อกำหนด และมาตรฐานความปลอดภัยต่อผู้บริโภคของประเทศสิงคโปร์

การตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการ เป็นดังนี้

ด้านจุลชีววิทยา

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ด้านสารเคมีตกค้าง

สารกลุ่มเร่งเนื้อแดง (เบต้า-อะโกนิสต์) ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างในปัสสาวะสุกร

สารกลุ่มยาฆ่าพยาธิ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในซี่รุ่มสุกร

สารกลุ่มยาปฏิชีวนะ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในเนื้อสุกร

ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นยังไม่อนุญาตให้ประเทศไทยส่งออกเนื้อสุกรไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศไทยยังไม่ได้มีการรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ว่าเป็นประเทศที่ปลอดจากการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย (Food and Mouth Disease) กล่าวคือ ยังจัดประเทศไทยอยู่ในรายชื่อประเทศที่ยังมีโรคปากและเท้าเปื่อยระบาดอยู่ แต่ประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้ประเทศไทยสามารถส่งผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นได้

ประเทศญี่ปุ่นได้ออกระเบียบด้านสุขภาพสัตว์สำหรับเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกรวมถึงเนื้อสุกรปรุงสุกจากประเทศไทยเพื่อการจำหน่ายไปยังประเทศญี่ปุ่นมีสาระที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. สัตว์กบในระเบียบนี้ หมายถึง วัว ควาย แพะ แกะ สุกร และกวาง
2. เนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อที่ได้จากสัตว์กบ คือ เนื้อ รวมถึงกล้ามเนื้อ ลิ้น และเครื่องใน (หัวใจ และตับ) เป็นต้น ไส้กรอก แฮม และเบคอนจากสัตว์กบ แต่ไม่รวมถึงอวัยวะเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร เช่น ลำไส้ เป็นต้น มดลูก กระเพาะปัสสาวะ กระดูก ขากรรไกร สมอง ไตรเกมินอลแกนเกลีย (Trigeminal Ganglia)
3. กระบวนการให้ความร้อนเพื่อการปรุงสุกต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสำหรับการให้ความร้อนที่กำหนดโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของประเทศญี่ปุ่น

3.1 เนื้อและเครื่องใน (ไม่รวมถึงอวัยวะระบบย่อยอาหาร มดลูก และกระเพาะปัสสาวะ) ที่ได้จากสัตว์กบ (รวมถึงสุกร) ต้องได้รับการให้ความร้อนหลังจากเอากระดูกออกหมดแล้วอย่างสมบูรณ์ มีการให้ความร้อนโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง โดยการรักษาอุณหภูมิที่ใจกลางของเนื้อผลิตภัณฑ์เนื้อที่อุณหภูมิดังนี้ คือ อุณหภูมิ 70°C หรือสูงกว่านาน 1 นาที หรือนานกว่า โดยการสัมผัสโดยตรงกับน้ำร้อนหรือไอน้ำ หรือ โดยรักษาอุณหภูมิที่ใจกลางของเนื้อหรือผลิตภัณฑ์เนื้อที่ 70°C หรือสูงกว่านาน 30 นาที หรือนานกว่า โดยได้รับความชื้นทางอ้อม (Water bath) การทำแห้งในอากาศร้อนหรือโดยวิธีการอื่น ๆ

3.2 ไส้กรอก แฮม และเบคอนต้องทำจากเนื้อหรือเครื่องในของสัตว์กบ ที่ได้เก็บไว้โดยปราศจากการแช่แข็งมากกว่า 3 วัน หลังจากเอากระดูกออกอย่างสมบูรณ์แล้ว โดยกระบวนการที่เรียกว่าเคียวริง (Curing) หรือโดยวิธีการอื่นที่คล้ายกัน หลังจากนั้นจึงทำการให้ความร้อนโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง คือ

1. รักษาอุณหภูมิ ณ ใจกลางเนื้อหรือผลิตภัณฑ์เนื้อที่อุณหภูมิ 70°C หรือสูงกว่า 70°C ใช้นาน 1 นาที หรือนานกว่าโดยการต้มหรือสัมผัสโดยตรงกับไอน้ำร้อน
2. รักษาอุณหภูมิ ณ ใจกลางเนื้อหรือผลิตภัณฑ์เนื้อที่อุณหภูมิ 70°C หรือสูงกว่า 70°C ใช้นาน 30 นาที หรือนานกว่าโดยวิธีได้รับความร้อนทางอ้อม (Water Bath) การทำแห้งในอากาศร้อนหรือวิธีการอื่น

ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรที่จะส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นต้องทำจากเนื้อสุกรที่เกิดและเลี้ยงอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งนำมาผลิตเป็นเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ เนื้อสุกรและสุกรนี้ต้องนำเข้าฆ่าในโรงฆ่าสุกรที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์เป็นโรงฆ่าสุกรเพื่อการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นและได้รับการตรวจก่อนฆ่า

และ/หรือฆ่าโดยเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกต้องทำการผลิตในโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกที่ได้รับการรับรองให้ผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก เพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น โดยได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์

โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ต้องได้มาตรฐานเป็นไปตามระเบียบนี้ในเรื่อง มาตรฐานการออกแบบก่อสร้าง (Designation Standard) ใน Annex 2 ของระเบียบนี้และการรับรองโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรนี้มีอายุการรับรองเพียง 2 ปี

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจด้านสุขภาพสัตว์ของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของประเทศญี่ปุ่นมีอำนาจเข้ามาตรวจสอบมาตรฐานการออกแบบและก่อสร้างเพื่อยืนยันว่าการออกแบบและก่อสร้างโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกที่ได้รับการรับรองนั้นถูกต้องและได้มาตรฐานตามระเบียบของประเทศญี่ปุ่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาตรวจสอบนี้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ประเทศไทยต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

การปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกนี้ กรมปศุสัตว์ต้องทำหนังสือแจ้งให้กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของประเทศญี่ปุ่นเป็นทางการเพื่อการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินการปรับปรุง

การเปลี่ยนแปลงชื่อหรือที่อยู่ หรือหยุดกิจการของโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น กรมปศุสัตว์ต้องแจ้งให้ทางประเทศญี่ปุ่นทราบโดยเร็วที่สุด

ผู้จัดการโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกต้องเก็บข้อมูลต่าง ๆ ไว้ให้ตรวจสอบอย่างน้อย 2 ปี ข้อมูลที่ต้องเก็บไว้ให้ตรวจสอบ คือ

1. วันผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก
2. ประเทศ หรือจังหวัดที่เป็นแหล่งกำเนิดของเนื้อสุกร ปริมาณของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกทุกผลิตภัณฑ์ พร้อมด้วยบันทึกอุณหภูมิและเวลาการทำให้สุก

3. วันและจำนวนผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกที่ส่งออกทุกครั้งที่มีการส่งออก
กรมปศุสัตว์ต้องเป็นผู้ออกหนังสือรับรองการตรวจและหนังสือรับรองสุขภาพ (Inspection and Health Certificate) เพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น

โดยต้องมีการรับรองตามรายการโดยละเอียด เป็นภาษาอังกฤษ คือ

1. ต้องรับรองว่ากระบวนการผลิตเป็นไปตามระเบียบนี้ เกี่ยวกับการใช้ความร้อนทำให้สุก แหล่งของเนื้อสุกร การระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ ของสัตว์กัก ต้องไม่มีโรคต้องห้ามระบาดภายในประเทศผู้ส่งออก และประเทศที่เป็นแหล่งเนื้อสุกร และการพักผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกในประเทศที่สามในระหว่างการขนส่งไปยังประเทศญี่ปุ่น

2. ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขรับรองของโรงฆ่าสุกร และโรงงานชำแหละเนื้อสุกร

3. ชื่อ และที่อยู่ และหมายเลขรับรองโรงงาน ผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก

4. ประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดเนื้อสุกร

5. วันที่ทำการฆ่าสุกร ชำแหละสุกร และวันที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก

6. หมายเลขที่ใช้ปิดคอนเทนเนอร์ที่ส่งออก (Number of Seal of Container)

7. วันที่ที่ส่งออก และชื่อท่าเรือที่ใช้ส่งออก

8. วันที่ และสถานที่ออกหนังสือรับรองการตรวจ และรับรองสุขภาพ (Health Certificate) ชื่อ และตำแหน่งของผู้ออกหนังสือรับรองคุณภาพ

นั่นคือ ตามระเบียบด้านสุขภาพสัตว์เพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก เพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น นอกจากต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้แล้ว ยังมีขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้ได้รับการรับรองดังกล่าว ดังนี้

กรมปศุสัตว์ต้องเข้าไปทำการตรวจสอบโรงงานการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก เพื่อการส่งออกประเทศญี่ปุ่นตามที่ได้รับการร้องขอจากโรงงานว่าเป็นไปตามระเบียบของประเทศญี่ปุ่นหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามระเบียบนี้ กรมปศุสัตว์จะแจ้งโรงงานให้ปรับปรุงให้ถูกต้อง ได้มาตรฐาน ตามระเบียบดังกล่าว ถ้าปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว หรือเป็นไปตามระเบียบของประเทศญี่ปุ่นแล้ว กรมปศุสัตว์จะส่งหมายเลขรับรอง แบบแปลนโรงงาน กระบวนการผลิต รวมทั้งอุณหภูมิ และระยะเวลาของการทำให้สุก (Processing Flow Chart – Time and Temperature) เป็นระบบสุขลักษณะที่ดี (GMP) สูตร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์พร้อมรูปภาพผลิตภัณฑ์ ระบบวิเคราะห์อันตราย และการควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) และรายละเอียดของโรงงาน เช่น สถานที่ตั้ง จำนวนพนักงาน ปริมาณการผลิต ประเทศที่ต้องการส่งออก เป็นต้น ส่งให้ทางประเทศญี่ปุ่นพิจารณา ประเทศญี่ปุ่นพิจารณาแล้วเป็นไปตามระเบียบของประเทศญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นจะส่งเจ้าหน้าที่มาทำการตรวจสอบโรงงาน เพื่อให้การรับรอง โดยจะทำการหนังสือให้การรับรองเป็นทางการแจ้งมายังกรมปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์จึงจะอนุญาตให้โรงงานนี้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นได้ โดยต้องทำการออกหนังสือรับรองสุขภาพตามข้อกำหนดในระเบียบของประเทศญี่ปุ่น แนบไปพร้อมกับสินค้าทุกตู้คอนเทนเนอร์

การผลิตทุกชุดการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก นอกจากข้อกำหนดทางอุณหภูมิและเวลาที่ใช้ในการปรุงสุกแล้ว ต้องมีการเก็บตัวอย่าง ตรวจทางห้องปฏิบัติการก่อนการออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate)

ด้านจุลชีววิทยา

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ด้านสารเคมีตกค้าง

สารกลุ่มเร่งเนื้อแดง (เบต้า-อะโกนิสต์) ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างในปัสสาวะสุกร

สารกลุ่มยาฆ่าพยาธิ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในซี่ริมสุกร

สารฆ่าแมลง ตามมาตรฐานกรมปศุสัตว์

ประเทศเวียดนาม

ในปัจจุบันการส่งออกไปประเทศเวียดนามมีการส่งออกสุกรพันธุ์และผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกจากประเทศไทยไปยังประเทศเวียดนาม เนื้อสุกรยังไม่มีการส่งออก

การส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปยังประเทศเวียดนามมีขั้นตอน ต้องปฏิบัติดังนี้

กรมปศุสัตว์ประเทศไทย ต้องแจ้งความจำเป็นในการส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปยังประเทศเวียดนาม โดยแจ้งหมายเลขรับรอง สถานที่ตั้ง ระบบการจัดการด้านสุขลักษณะที่ดี (GMP) ระบบวิเคราะห์อันตราย และการควบคุมจุดวิกฤต (HACCP) สูตรหรือส่วนประกอบของการผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก กระบวนการผลิต พร้อมแจ้งอุณหภูมิ และเวลาที่ใช้ในการปรุงสุก (Processing Flow Chart and Temperature, Time) ข้อมูลต่างๆ ของโรงงาน เช่น ปริมาณการผลิต จำนวนพนักงาน แบบแปลนโรงงาน เป็นต้น และสูตร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก พร้อมรูปภาพผลิตภัณฑ์ให้ทางประเทศเวียดนามพิจารณา ถ้าประเทศเวียดนามพิจารณาแล้วต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ทางประเทศเวียดนามจะแจ้งให้กรมปศุสัตว์ทราบ กรมปศุสัตว์ก็จะแจ้งให้ทางโรงงานทราบ และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้วกรมปศุสัตว์จะแจ้งให้ประเทศเวียดนามทราบ เพื่อให้การรับรองต่อไป เมื่อได้รับการรับรองโดยหนังสือแจ้งเป็นทางการจากประเทศเวียดนามแล้ว กรมปศุสัตว์จึงจะสามารถอนุญาตให้ผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปจำหน่ายยังประเทศเวียดนามได้ โดยกรมปศุสัตว์ต้องออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate) แนบไปทุกครั้งของการส่งออก

ก่อนการออกหนังสือรับรองสุขภาพ (Health Certificate) เพื่อการส่งออก กรมปศุสัตว์ต้องมีการเก็บตัวอย่างตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการทุกชุด (Lot) ของการผลิตโดยมีการตรวจทางห้องปฏิบัติการดังนี้

ด้านจุลชีววิทยา

รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

ด้านสารเคมีตกค้าง

สารกลุ่มยาฆ่าเชื้อ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในซี่รุ่มสุกร

สารกลุ่มยาปฏิชีวนะ ต้องตรวจไม่พบสารตกค้างใน 25 กรัม ในเนื้อสุกร

สรุปในปัจจุบัน กรมปศุสัตว์ของประเทศไทยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้มีอำนาจแทน (Competent Authority) ในการตรวจรับรองด้านสุขภาพและความปลอดภัยของอาหาร ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุก เพื่อการส่งออกไปยังประเทศฮ่องกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และเวียดนาม โดยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของแต่ละประเทศ และสร้างระบบการตรวจสอบในระดับฟาร์มเลี้ยงสุกร โรงฆ่าสุกร โรงชำแหละเนื้อสุกร และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกเพื่อการส่งออก ให้ได้มาตรฐาน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นผู้มีอำนาจในการออกใบรับรองสุขภาพ (Health Certificate) เพื่อการส่งออกเนื้อสุกรและ/หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรปรุงสุกไปต่างประเทศที่เป็นตลาดเป้าหมายดังกล่าว กล่าวคือ ในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร และ/หรือเนื้อสุกรปรุงสุกต่อผู้บริโภคนั้น ได้รับการรับรองและยอมรับของประเทศเป้าหมายโดยมอบหมายให้กรมปศุสัตว์ดำเนินการตรวจ และรับรองมาตรฐานความปลอดภัยแทน

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญ คือ ประเทศไทยยังถูกจัดให้อยู่ในรายชื่อที่มีโรคปากและเท้าเปื่อยระบาดอยู่ (Non Free From Foot and Mouth Disease) จึงมีเพียงประเทศฮ่องกง และมาเลเซียที่ยอมรับให้ประเทศไทยส่งออกเนื้อสุกรแช่เย็น และแช่แข็ง เข้าไปจำหน่ายได้

ตารางที่ 6.21 เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของเนื้อสัตว์แช่เย็นและแช่แข็งในอาหารดิบ

Aerobic Plate Count at 35 °C/72h (or at 30 °C/72h) (cfu/g)	Coliform (org/g)	E.coli (org/g)	Stap.aureus (org/g)	Enterococci sp. (org/g)	Salmonella spp. (in 25 g)	Yeast/Molds (cfu/g)	Listeria monocytogenes (in 25 g)	Campylobacter jejuni/coli (in 25 g)
$\leq 5.0 \times 10^5$	≤ 5.000	≤ 100	≤ 100	$\leq 1,000$	N	*	*	*

ตารางที่ 6.22 มาตรฐานด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์ และ น้ำ ที่แนะนำให้ใช้ในโรงงานในอาหารสุก

อาหารสุก	Aerobic Plate Count at 35° C/48h (or at 32° C/48h for Milk Product) (cfu/g)	Coliform ^a (org/g)	<i>E. coli</i> ^a (org/g)	<i>Clostridium perfringens</i> ^b	<i>Stap. aureus</i> ^c	<i>Enterococci</i> sp. (cfu/g)	<i>Salmonella</i> spp. (in 25 g)	Yeasts/Molds (cfu/g)
Heat-Treated Meat Products and reheat after packing	$\leq 1.0 \times 10^5$	N	N	N	N	≤ 100	N	≤ 100
Heat-Treated Meat Products	$\leq 1.0 \times 10^5$	≤ 100	N	N	N	≤ 100	N	≤ 100
Cooked Meat with non-heat coating	$\leq 1.0 \times 10^5$		N	*	N	≤ 100	N	

ตารางที่ 6.23 เอกสารแนวทำยประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านสุขชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

มีแป้ง

อาหารการป้องกัน Canned Food & Pouch	Aerobic Plate Count at 35 ⁰ C/48h at 55 ⁰ C/48 h (cfu/g)		Coliforms ^a	E. coli ^a	Flat Sour Bacteria ^a	Clostridium perfringens ^b	Clostridium botulinum ^b	Staphylococcus aureus ^e	Salmonella spp. (in 25 g)	Yeasts/Molds (cfu/g)
	Aerobe	Anaerobe								
Incubation Temp (°C)										
37	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Room Temp	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
55	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

น้ำและน้ำแข็ง Water & Ice	MPN Coliforms ^e (org/g)	<i>E. coli</i> ^a (org/g)	<i>Clostridium perfringens</i> ^f (org/100 ml)	Enterococci spp. (cfu/100 ml)
	N	N	N	N

ตารางที่ 6.24 เอกสารแนบท้ายประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยาของสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก

อาหารกึ่งสำเร็จรูป	Aerobic Plate Count at 35° C/48h (or at 30° C/72 h (cfu/g)	<i>E. coli</i> ^a (org/g)	<i>Salmonella</i> spp. (in 25 g)	<i>Clostridium perfringens</i> ^b	<i>Staphylococcus aureus</i> ^c	Yeasts/Molds (cfu/g)
บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	≤ 1.0x10 ⁴	N	N	N	N	≤ 100
ก๋วยเตี๋ยว, ก๋วยจั๊บ, เส้นหมี่, วั่น เส้น	≤ 3.0x10 ⁴	N	N	N	N	≤ 100
เครื่องปรุง	≤ 5.0x10 ⁵	N	N	N	N	≤ 100

ไข่	Aerobic Plate Count at 35° C/48h (or at 30° C/72 h (cfu/g)	Coliform ^a (org/g)	<i>E. coli</i> ^a	<i>Salmonella</i> spp. (in 25 g)	<i>Staphylococcus aureus</i>	Yeasts/Molds (cfu/g)
Non pasteurized	≤ 1.0x10 ⁶	≤ 1,000	N	N	*	*
Pasteurized	≤ 5.0x10 ⁴	≤ 10	N	N	N	≤ 100
Powdered egg (ไข่ผง)	≤ 5.0x10 ³	N	N	N	N	≤ 100

หมายเหตุ

N = ตรวจไม่พบ

* = ไม่มี เกณฑ์/มาตรฐาน กำหนดแต่กรมปศุสัตว์จะทำการเฝ้าระวัง และโรงงานควรมีการสุ่มตรวจเป็นระยะ ๆ

** = กรมปศุสัตว์ทำการตรวจสอบและเฝ้าระวัง และโรงงานทำการสุ่มตรวจเป็นระยะ ๆ

a = Limit of Detection = 10 org/g (Solid sample), 1 org/ml (liquid sample)

- b = Limit Detection = 5 org/g (Solid Sample), 1 org/ml (liquid sample)
- c = Limit Detection = 10 org/g (Solid Sample), 1 org/ml (liquid sample)
- d = For canned food undergone incubation test at 55° C only
- e = Limit of Detection = 1.1 org/ 100 ml
- f = Water originates from or influenced by surface water only

หมายเหตุ

- หมายถึง ไม่มีเกณฑ์กำหนด และ N = Negative

* = เกาหลี่ได้ กำหนดไม่หมีเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ด้วย แต่เนื่องจากไม่เชื้อที่พบได้ทั่วไปในผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก และจากประวัติเดิมของทุโรงงานที่เคยตรวจไม่เคยพบเชื้อนี้ จึงไม่มีความจำเป็นต้องตรวจเชื้อดังกล่าวในผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก

เอกสารอ้างอิง

- ญี่ปุ่น = The specifications and standards for Food and Food Additives under the Food Sanitation Law (Abstract) 2006.
- EU = Regulation 2073/2005 as amended by Regulation 1441/2007.
- สิงคโปร์ = Food Regulations, Agri-Food & Veterinary Authority of Singapore (AVA)
- เกาหลีใต้ = MAF's Public Notification No. 2004-14 (Import Sanitation Conditions on Thai Poultry Products Treated by Heat)
- แคนาดา = Risk-based Verification Sampling of Ready-to-Eat (RTE) Meat and Poultry Products

การแปรรูปและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

การแปรรูปเนื้อสัตว์

การแปรรูปเนื้อสัตว์ หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีที่ใช้กับเนื้อสัตว์ ได้แก่ การบด การสับ ผสม การฉีดน้ำเกลือ การให้ความร้อน การรมควัน เป็นต้น กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้มีผลทำให้คุณสมบัติเดิมบางประการของเนื้อเปลี่ยนแปลงไป เช่น มีปริมาณโปรตีนและความชื้นลดลง ไขมันเพิ่มมากขึ้นหรือทำให้น้ำที่เชื้อจุลินทรีย์ใช้ประโยชน์ได้ (Water activity หรือ AW) ลดลง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อยืดอายุการเก็บรักษา เพิ่มรสชาติ และเป็นการใช้ประโยชน์จากเนื้อสัตว์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กระบวนการหรือกรรมวิธีที่ใช้กับเนื้อสัตว์จะกล่าวถึงในที่นี้ ได้แก่

1. การผสมเกลือ (Curing) ซึ่งการใช้เกลือในกระบวนการผลิตนี้ต่างไปจากการผสมเกลือในขั้นตอนการผลิตโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้หมายถึงการใช้เกลือละลายในน้ำสะอาด ฉีดสารละลายเกลือเข้าไปในเนื้อที่ต้องการ ซึ่งอาจจะทำได้โดยการฉีดเข้าหลอดเลือด (Artery pumping) หรือฉีดเข้ากล้ามเนื้อ โดยใช้เข็มฉีดแบบเข็มฉีดเดียวกับเครื่องปั๊ม หรือใช้เครื่องฉีดน้ำเกลือชนิดหลายเข็มฉีด (Multiple injection) จากนั้นนำไปแช่ในน้ำเกลือ (Brine) ดังกล่าว เก็บไว้ที่อุณหภูมิห้องเย็นต่อไปอีก 2-3 วัน เพื่อให้น้ำเกลือซึมเข้ากล้ามเนื้อได้ทั่ว และเพิ่มความนุ่มของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้กระบวนการผลิตนี้ ได้แก่ แฮมหมักน้ำเกลือแล้วนำไปต้มให้สุก (Cooked cured ham) เนื่องจากเนื้อแช่น้ำเกลือได้ครบระยะเวลาแล้ว นำไปผ่านกระบวนการทำให้สุก ซึ่งต่างจากแฮมดองเค็มรมควันเย็น (Dry cured ham) ซึ่งนอกจากจะไม่ผ่านการทำให้สุกแล้ว การดองเกลือจะทำโดยใช้เกลือหาลูกกวนดกกับก้อนเนื้อหมักไว้นานอย่างน้อย 2-3 สัปดาห์ ก่อนที่จะนำไปต้มลดความชื้นโดยการรมควันเย็น

เกลือที่ใช้เป็นส่วนผสมของการดองเกลือนี้จะประกอบด้วยเกลือผสม ประกอบด้วยเกลือโซเดียมคลอไรด์ เกลือไนไตรท์ เกลือฟอสเฟต สารเติมแต่ง ปรงูรส เกลือโซเดียมแอสคอร์เบต สารละลายดังกล่าวเรียกว่า น้ำเกลือปรงูรส (Brine solution)

2. การบดเนื้อ (Grinding) หมายถึง การลดขนาดของวัตถุดิบเนื้อและไขมันโดยใช้เครื่องบดเนื้อ ซึ่งจะทำให้เนื้อมีขนาดเล็ก มีประโยชน์ช่วยให้การคลุกเคล้าเครื่องปรุงให้ผสมกันได้ทั่ว และในการสับผสมในขั้นตอนการสับละเอียดจะช่วยยืดอายุของใบมีดเครื่องสับผสม เครื่องบดเนื้อที่ดี เมื่อบดเนื้อออกจากช่องไม่ทำให้เนื้อเข้าหรือถูกบีบคั้น และเครื่องที่มีประสิทธิภาพสูงสามารถที่จะแยกส่วนที่เป็นพังผืดและไขมันไม่ให้ปนมากับชิ้นเนื้อได้

3. การสับผสม (Chopping) หมายถึง การที่วัตถุดิบหลักคือ เนื้อ ไขมัน และน้ำแข็ง ถูกสับผสมให้เข้ากันเป็นเนื้อเดียวกัน ซึ่งในกระบวนการนี้จะเป็นการทำอิมัลชันของวัตถุดิบหลักดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการลดขนาดชิ้นส่วนย่อย ได้แก่ เครื่องสับละเอียด (Silent cutter) เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงจะสามารถสร้างอิมัลชันได้รวดเร็ว และเป็นอิมัลชันที่เนียนละเอียดมีความเหนียวคงตัวดีมาก

ในกระบวนการนี้จะเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 นาที ทั้งนี้หากการใช้ระยะเวลาในการสับผสมนานอุณหภูมิของส่วนผสมดังกล่าวจะสูงขึ้น และจะทำให้ไขมันแยกตัวออกมาได้ ดังนั้น หากเครื่องสับผสมมีประสิทธิภาพไม่สูงมารก เนื้อหรือไขมันที่นำมาสับผสมจะต้องถูกบดลดขนาดก่อน และจะต้องเย็นจัดมีอุณหภูมิไม่ควรเกิน 4 องศาเซลเซียส ใบมีดของเครื่องสับต้องคม เครื่องมือสับผสมที่มีประสิทธิภาพสูงมาก อาจไม่จำเป็นต้องบดเนื้อก่อนก็สามารถทำได้ นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีเครื่องสับผสมที่เป็นระบบสุญญากาศ ซึ่งจะทำให้การสับผสมอยู่ภายใต้สุญญากาศ ทำให้ไม่มีอากาศแทรกอยู่ในเนื้อของอิมัลชัน ซึ่งจะช่วยให้เนื้อผลิตภัณฑ์แน่น เหม็นหืนช้า ความคงทนของสีผลิตภัณฑ์สูงขึ้น

4. การห่อบรรจุไส้ (Stuffing) หมายถึง กระบวนการอัด บรรจุส่วนผสมที่คลุกเคล้าแล้ว ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปอิมัลชันให้อยู่ในไส้บรรจุซึ่งอาจจะเป็นไส้ธรรมชาติ ไส้เทียม หรือไส้พลาสติก ซึ่งการอัดบรรจุลงในไส้นี้จะต้องกระทำด้วยแรงอัดดันของเครื่องที่มีประสิทธิภาพ และมีอากาศแทรกให้น้อยที่สุด ทำให้น้ำของผลิตภัณฑ์ถูกอัดแน่น และอยู่ในที่จำกัด ไม่เปลี่ยนรูปทรงเมื่อถูกความร้อน

5. การทำให้สุก (Heating) วิธีการทำให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์สุกมี 3 วิธีการสำคัญ คือ โดยการต้มให้สุกในถังต้ม อุณหภูมิของน้ำที่ใช้ต้มประมาณ 78 องศาเซลเซียส หรือโดยการอบซึ่งใช้ความร้อนจากไอน้ำร้อนโดยตรง เช่น การอบในตู้อบ ความร้อนถูกส่งผ่านขดลวดนำความร้อน หรือเป็นความร้อนจากการอบแบบผึ่งโดยใช้ไอน้ำร้อน ซึ่งในแต่ละวิธีการจะมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด การทำให้สุกโดยใช้ความร้อนโดยตรงจะมีการระเหยน้ำออกจากผลิตภัณฑ์สูง ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีการออกแบบตู้อบ (Steaming chamber) โดยใช้ความร้อนร่วมกับการฉีดพ่นน้ำเป็นระยะ ๆ เพื่อลดการสูญเสียน้ำออกจากผลิตภัณฑ์

โปรตีนของเนื้อสัตว์เมื่อถูกความร้อน 60-65 องศาเซลเซียส จะเกิดการตกตะกอน ซึ่งโมเลกุลของโปรตีนจะหดตัวทำให้เนื้อสัมผัสแข็ง อุณหภูมิภายในของผลิตภัณฑ์เนื้อที่สุกแล้วอยู่ที่ 68-70 องศาเซลเซียส การทำให้อุณหภูมิภายในสูงกว่านั้นนอกจากจะทำให้การสูญเสียน้ำจากการทำให้สุกสูง ทำให้ได้เปอร์เซ็นต์ผลผลิต (Yield percentage) ต่ำแล้วยังมีผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพราะจะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีโปรตีนจากเนื้อสัตว์สูงแข็งและกระด้าง

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้แป้งในส่วนผสมที่สูงมากหรือมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ จำเป็นต้องเพิ่มอุณหภูมิภายในให้สูงถึง 75-80 องศาเซลเซียส

6. การรมควัน (Smoking) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ผลิตภัณฑ์สัมผัสกับแก๊สที่ได้จากการเผาไหม้วัสดุประเภทไม้บางชนิด ในระยะเริ่มต้น การรมควันเป็นกรรมวิธีถนอมอาหาร ในเวลาต่อมาความนิยมอาหารประเภทรมควันเริ่มลดลง เนื่องจากความกลัวในเรื่องสารประกอบบางตัวในควันไฟ ซึ่งอาจเป็นสารก่อให้เกิดมะเร็ง ควันไฟประกอบด้วยสารประกอบทางเคมีที่สำคัญ ได้แก่ ฟีนอล (Phenols) คาร์บอนิล (Carbonyls) คีโตน (Ketones) อัลดีไฮด์ (Aldehydes) กรดอินทรีย์ (Organic acids) แอลกอฮอล์ (Alcohol) และไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon) เช่น 3, 4-เบนโซไพรีน (3, 4 Benzopyrene) ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสารก่อให้เกิดมะเร็ง

การรมควันเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นพร้อมกับการทำให้สุก ตู้รมควัน (Smoking chamber) ในปัจจุบันทำหน้าที่รมควันและให้ความร้อนในการทำให้ผลิตภัณฑ์สุก โดยที่ตู้รมควันจะแยกส่วนจากแหล่งกำเนิดความร้อน ซึ่งควันจะถูกดูดเข้ามาภายในตู้ ภายในตู้รมควันจะมีการควบคุมความหนาแน่นของควัน การไหลเวียนของควันภายในตู้ ความชื้นสัมพัทธ์ และอุณหภูมิ

6.1 การรมควันร้อน (Hot smoking) อุณหภูมิที่ใช้ภายในตู้อาจใช้ถึง 80 องศาเซลเซียสตลอดระยะเวลา โดยมีการควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ด้วยการฉีดน้ำเข้าห้องรมควันเป็นระยะ ๆ เพื่อไม่ให้ผลิตภัณฑ์แห้ง แต่ในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่โดยมีการใช้อุณหภูมิระบายน้ที่ต่อเนื่องกัน (Progressive smoking) ซึ่งในช่วงแรกเป็นกระบวนการทำให้ปฏิกิริยาการเกิดสีและการลดความชื้นที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 60 เปอร์เซ็นต์ นาน 30 นาที พร้อมกับการปล่อยควัน จากนั้นเพิ่มอุณหภูมิภายใต้การฉีดพ่นน้ำเป็นระยะที่ 75 องศาเซลเซียส เพื่อให้อุณหภูมิภายในเนื้อของผลิตภัณฑ์สูงถึง 70-72 องศาเซลเซียส ผลิตภัณฑ์ที่นิยมรมควันร้อนที่รู้จักกันทั่วไป คือ ไส้กรอก แพร่งเฟอ์เตอร์ หรือไส้กรอกเวียนนารมควัน

6.2 การรมควันเย็น (Cold smoking) อุณหภูมิที่ใช้ในการรมควันเย็นอยู่ระหว่าง 20-25 องศาเซลเซียส และไม่เกิน 28 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ในตู้มีการควบคุมโดยการพ่นฝอยน้ำ หรือทำให้ขี้เลื่อยเปียกชื้น ความชื้นสัมพัทธ์ที่ 70-80 เปอร์เซ็นต์ การรมควันประเภทนี้อาจใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง หรือหลายวัน ขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์

บทบาทของสารประกอบของควันต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์

1. ยึดอายุการเก็บรักษา

1.1 สารประกอบพวกฟีนอล ทำหน้าที่เป็นสารกันหืน (Antioxidant)

1.2 สารประกอบพวกอัลดีไฮด์ กรดอะซิติก (Acetic acid) กรดฟอร์มิก (Formic acid)

ทำหน้าที่เป็นตัวยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์

2. เพิ่มกลิ่นและรสชาติจากสารประกอบพวกฟีนอล อัลดีไฮด์ คาร์บอนิล แลคโตน (Lactones)

3. ปรับปรุงสีสันจากสารประกอบคาร์บอนิล ฟีนอล อัลดีไฮด์

4. เพิ่มความแข็งของผิวของผลิตภัณฑ์จากสารประกอบฟอร์มาลดีไฮด์ (Formaldehyde)

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพและปริมาณของควัน ได้แก่ ชนิดของวัตถุดิบ อุณหภูมิที่ใช้ในการเผาไหม้ การหมุนเวียนอากาศ อุณหภูมิของควัน ความชื้นในตูรมควัน และวิธีการที่ใช้ในการผลิตควัน

ไม้เนื้อแข็งเมื่อเผาไหม้จะมีสารประกอบอะโรมาติก (Aromatic compound) และสารประกอบที่เป็นกรด (Acidic compound) สูงกว่าที่ผลิตได้จากไม้เนื้ออ่อนยังให้ควันที่มีสารพวก 3, 4 เบนโซไพรีน มากกว่าอุณหภูมิที่เหมาะสมในการเกิดการเผาไหม้ของไม้ ควรอยู่ระหว่าง 400-600 องศาเซลเซียส ซึ่งจะเป็นช่วงที่จำกัดสารก่อให้เกิดมะเร็งได้ ปริมาณของความชื้น ไขมัน และการซึมผ่านได้ง่ายหรือยากของไส้บรรจุ

7. การลดอุณหภูมิโดยใช้น้ำเย็น (Cooling หรือ Showering) หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการทำให้สุก ซึ่งอุณหภูมิภายในของผลิตภัณฑ์จะสูงถึง 70 องศาเซลเซียส ดังนั้น จะต้องค่อย ๆ ทำการลดอุณหภูมิโดยการนำมาแช่ลงในถังน้ำเย็น ซึ่งมีการไหลเวียนของน้ำตลอดเวลา ในปัจจุบันตูรมควันจะมีระบบพ่นน้ำ (Showering) อยู่ภายในตู้ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที ซึ่งอุณหภูมิภายในผลิตภัณฑ์จะลดลงถึง 40 องศาเซลเซียส กระบวนการนี้จะช่วยทำให้ลดการสูญเสียน้ำหนัก ทำให้ผลิตภัณฑ์เกิดการหดตัว มีผลทำให้เนื้อสัมผัสของผลิตภัณฑ์แน่นมากขึ้น ผิวของผลิตภัณฑ์ไม่เหี่ยวแห้งจะดี

8. การเก็บในอุณหภูมิต่ำ (Chilling) หมายถึง การนำผลิตภัณฑ์ไปเก็บไว้ในที่อุณหภูมิห้องเย็น 0-4 องศาเซลเซียส โดยยังไม่มีวัสดุห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ หลังจากลดอุณหภูมิภายในผลิตภัณฑ์ได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 7 องศาเซลเซียส จึงนำมาบรรจุในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งอาจจะเป็นถุงพลาสติกเก็บเย็น หรือถุงพลาสติกสุญญากาศ

9. การนวด (Tumbling หรือ Massage) หมายถึง ในกระบวนการนี้จะเป็นการนวดเนื้อที่ผ่านการจืดสารละลายเกลือปรุงรส (Brine solution) เพื่อที่จะให้เนื้อดูดสารละลายดังกล่าวให้ได้มากกว่าที่ฉีดเข้าไปได้ ซึ่งโดยปกติแล้ว การใช้วิธีฉีดสามารถทำให้สารละลายผ่านเข้าไปในกล้ามเนื้อได้สูงสุดเพียง 25 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักเนื้อ แต่ถ้ามีการนวดเข้าร่วม จะทำให้โปรตีนในเนื้อดูดสารละลายดังกล่าวเข้าไปได้ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการดูดซับได้ระบบสุญญากาศ

การนวดเป็นการทำให้โครงสร้างของโปรตีนเส้นใยกล้ามเนื้อถูกทำลาย ทำให้เกลือสามารถเข้าละลายได้ง่าย และความสามารถในการอุ้มน้ำของโปรตีนก็จะเพิ่มตามมา นอกจากนี้ยังให้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการนวดมีความนุ่มอีกด้วย

ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

1. แบ่งตามขนาดของเนื้อที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์

1.1 ผลิตภัณฑ์คงรูปเดิม (Uncomminuted meat product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ซึ่งกระบวนการผลิตไม่ได้เปลี่ยนรูปร่างเดิมของเนื้อที่ใช้ในการผลิตเริ่มต้น ได้แก่ สะโพกทั้งก้อนอบ (Whole cured ham) หมูเบคอน สันนอกอบ ซีโครงหมูรมควัน เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้จะมีราคาค่อนข้างสูง เนื่องจากในกระบวนการผลิตไม่สามารถจะเพิ่มหรือเติมวัตถุดิบอื่น ๆ ที่มีราคาถูก เช่น ไขมันลงไปอีกได้ นอกจากการใช้เทคโนโลยีบางอย่างเข้าช่วย เพื่อทำให้ความสามารถของการอุ้มน้ำของโปรตีนในเนื้อสัตว์เพิ่มมากขึ้น

1.2 ผลิตภัณฑ์ลดรูป (Comminuted meat product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ซึ่งกระบวนการผลิตได้เปลี่ยนแปลงรูปร่างเดิมของเนื้อที่ใช้ในการผลิตเริ่มต้น ซึ่งเนื้อสัตว์ต้องผ่านกระบวนการบด สับผสม ซึ่งความหยาบและละเอียดของการบดหรือสับผสมทำให้สามารถแยกผลิตภัณฑ์ประเภทนี้เป็น 2 ชนิด คือ

1.2.1 กลุ่มบดหยาบ (Course ground) ผลิตภัณฑ์เนื้อชนิดบดหยาบนี้เราสามารถที่จะพอแยกออกได้ว่ามีส่วนประกอบของเนื้อสัตว์ ไขมัน เช่น ไส้กรอกเปรี้ยวอีสาน ไส้ั่ว แฮมเบอร์เกอร์

1.2.2 กลุ่มบดละเอียด (Fine ground) ผลิตภัณฑ์นี้เราไม่สามารถแยกส่วนที่เป็นเนื้อและไขมันออกจากกันได้ด้วยสายตา ทั้งนี้เพราะวัตถุดิบหลักสำคัญ คือ เนื้อ ไขมัน และน้ำได้ถูกสับผสมรวมกันจนเป็นเนื้อเดียวกันในรูปของอิมัลชัน ดังนั้น จึงนิยมเรียกผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ว่าผลิตภัณฑ์อิมัลชัน (Emulsion products) ซึ่งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้จัดว่าเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดและมีความหลากหลายชนิด และเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีหลายเกรด ขึ้นอยู่กับปริมาณไขมัน น้ำและวัตถุดิบลดต้นทุนอื่น ๆ ที่ใช้เป็นส่วนผสม ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้จัดว่าเป็นกลุ่มที่สามารถใช้ประโยชน์แลเพิ่มมูลค่าของไขมันสุกรได้มาก ทั้งนี้เพราะสามารถใช้ไขมันในส่วนผสมได้ตั้งแต่ 20-30 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ในกลุ่มไม่ลดรูป เช่น สะโพกหมอบ (Whole cured ham) จะมีไขมันที่ติดอยู่กับเนื้อได้ประมาณสูงสุดไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์

2. แบ่งตามกรรมวิธีการผลิต

2.1 ไส้กรอกสด (Fresh sausage) หมายถึง ไส้กรอกที่ผู้บริโภคจะต้องนำไปทำให้สุกก่อนถึงจะบริโภคได้ ส่วนใหญ่เป็นไส้กรอก ที่เหมาะสำหรับการย่าง ทำจากเนื้อและไขมันสุกรบดหยาบ ผสมด้วยเครื่องเทศรสจัด นิยมบรรจุในไส้ธรรมชาติ เช่น ไส้แกะ ได้แก่ ไส้กรอกบราทเวอร์ท (Bratwurst) ที่มีชื่อเสียง ในเยอรมนี ไส้กรอกชนิดนี้ต้องเก็บเย็นที่อุณหภูมิไม่เกิน 4 องศาเซลเซียส และไม่ควรเก็บนานเกิน 2-3 วัน เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการให้ความร้อน ดังนั้นเชื้อจุลินทรีย์จึงมีโอกาสมเพิ่มจำนวนได้รวดเร็ว และโดยเฉพาะตัววัตถุดิบที่นำมาใช้ทำการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ หรือเครื่องเทศมีเชื้อรา หรือเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อน

2.2 ไส้กรอกเปรี้ยว (Fermented sausage) เป็นผลิตภัณฑ์ที่กระบวนการผลิตต้องผ่านปฏิกิริยาการหมักโดยจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ที่สำคัญ คือ แลคโตบาซิลลัส (Lactobacillus)

ผลิตภัณฑ์ตะวันตกที่อยู่ในกลุ่มนี้ที่เรารู้จักดี คือ ซาลามิ (Salami) ในการบริโภคจะนิยมสไลด์เป็นแผ่นบาง และไม่ทำให้สุกก่อนการบริโภค เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการเก็บนานโดยไม่จำเป็นต้องเก็บในตู้เย็น (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 องศาเซลเซียส) ในกระบวนการผลิตต้องผ่านกระบวนการบ่ม และตามด้วยการรมควันเย็น เพื่อลดค่า Aw ในผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์ต้องสะอาด ใช้เทคโนโลยีการผลิตสูง มีการใช้เชื้อบริสุทธิ์ (Starter culture) เติลงไปในการผลิต มีการใช้เกลือในปริมาณสูงเพื่อลดค่า Aw นอกจากซาลามิแล้ว ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ที่นิยมใช้ทำหรือป้ายลงบนแผ่นขนมปัง มีความคงตัวน้อยกว่า ได้แก่ เมตเวอร์ท (Mettwurst) และทีเวอร์ท (Teewurst)

2.3 ไส้กรอกสุก (Cooked sausage) หมายถึงไส้กรอกที่ใช้วัตถุดิบบางอย่างที่ได้ผ่านการทำให้สุกบ้างผสมในกระบวนการผลิต สับผสมรวมกับวัตถุดิบสด ภายหลังจากการบรรจุใส่แล้ว ถึงนำไปทำให้สุกโดยการต้มอีกครั้ง เช่น ไส้กรอกตับบด เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้จะบริโภคได้ทันที โดยไม่ต้องทำให้ร้อนอีกครั้ง

2.4 ผลิตภัณฑ์ชนิดน้ำเกลือและต้มสุก (Cooked cured meat products) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มไม่ลดรูป เช่น เบคอน คานาเดียนเบคอน (Canadian Bacon) แฮมหมัก (Cured ham) กรรมวิธีการผลิตที่สำคัญ คือ การนึ่งน้ำเกลือปรุงรสแล้วแช่น้ำเกลือปรุงรสดังกล่าวต่ออีก จากนั้นอาจจะผ่านกระบวนการนวด แล้วจึงนำเข้าอบให้สุก ในการบริโภคนิยมที่จะสไลด์เป็นแผ่น โดยไม่ต้องทำให้ร้อนอีกก่อนที่จะบริโภค

2.5 ผลิตภัณฑ์ชนิดน้ำเกลือและดิบ (Dry cured meat products) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มไม่รูป เช่น เบคอน แต่จะไม่ผ่านความร้อนเพื่อให้สุกภายหลังจากการนึ่งน้ำเกลือที่มีความเข้มข้นสูงกว่าผลิตภัณฑ์อื่น ๆ แล้วจึงตามด้วยการหมัก และคลุกน้ำเกลือโดยอาจใช้เวลาอีกร่วมสัปดาห์ จากนั้นจึงนำไปรมควันและลดความชื้นออกจากผลิตภัณฑ์ เวลาจะบริโภคจะสไลด์เป็นแผ่นบางมาก ๆ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ที่เรารู้จัก คือเบคอนรมควันเย็น (Black forest bacon) แฮมดองเค็มรมควันเย็น

2.6 ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มอิมัลชัน (Emulsion meat products) เป็นผลิตภัณฑ์ที่อาศัยการรวมตัวของโปรตีนจากเนื้อสัตว์ ไขมันสัตว์ และน้ำ โดยโปรตีนที่เหมาะสมที่สุดจะเป็นพวกโปรตีนของเส้นใยกล้ามเนื้อ (Myo-brillar protein) ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นอิมัลซิไฟเออร์ (Emulsifier) ระหว่างไขมันและน้ำที่เติมลงไป ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้จัดได้ว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากไขมันสัตว์ได้มาก ทั้งนี้เนื่องจากในสูตรอาจมีไขมันเป็นส่วนประกอบสูงถึง 30 เปอร์เซ็นต์ ก็สามารถทำได้ จากนี้ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ประโยชน์จากเนื้อสัตว์จากโครงกระดูก (Mechanically deboned meat หรือ MDM) ได้มาก โดยอาจจะใช้ทดแทนในส่วนผสมที่เป็นเนื้อในสูตรของผลิตภัณฑ์ได้ตั้งแต่ 10-100 เปอร์เซ็นต์ ขึ้นอยู่กับเกรดของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้มีมากมายและหลายหลาย ชนิดมากที่สุด ที่รู้จักคือ แพรงเฟอร์เตอร์ เวียนนา (Vienna) คอคเทล (Cocktail) โบล็อกนา (Bologna) ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

3. แบ่งตามปริมาณความชื้นในผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้แบ่งตามค่า Aw ของผลิตภัณฑ์ แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1 ประเภทแห้ง (Dry products) ได้แก่ หมูแผ่น หมูหยอง หมูทุบ ผลิตภัณฑ์มีค่า Aw ต่ำ ไม่มีความจำเป็นต้องเก็บไว้ในที่เย็น

3.2 ประเภทกึ่งแห้ง (Semi dry products) ผลิตภัณฑ์มีค่า Aw ปานกลาง ได้แก่ กุนเชียง ไส้กรอกเปรี้ยว เนื้อแดดเดียว อาจไม่จำเป็นต้องเก็บไว้ในที่เย็น แต่ถ้าเก็บไว้ในที่เย็นจะยืดอายุการเก็บรักษาได้นานมาก

3.3 ประเภทเปียก (Wet products) ผลิตภัณฑ์ประเภทนี้มีค่า Aw สูง ได้แก่ ไส้กรอก ลูกชิ้น จำเป็นต้องเก็บไว้ในที่เย็นเพื่อยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์

6.6 ศึกษาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการส่งออกสุกร และผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมาย นโยบายการค้าเสรี และการเปิดเสรีในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

นโยบายการค้าเสรี คือ การที่รัฐบาลแต่ละประเทศกำหนดนโยบายทางพาณิชย์ให้การค้าขายเป็นไปโดยเสรี ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด โดยรัฐบาลเข้าไปแทรกแซงน้อยที่สุด รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศก็เปิดโอกาสให้มีการค้าขายระหว่างกันโดยไม่มีอุปสรรคที่พรมแดน ยกเว้นในกรณีที่เป็น เช่น เพื่อป้องกันชีวิต สุขภาพ ของมนุษย์ พืช สัตว์ หรือเพื่อปกป้องศีลธรรม วัฒนธรรม หรือความมั่นคงของประเทศ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติมักพบว่ารัฐบาลแต่ละประเทศจะใช้มาตรการบางอย่างกีดกันการค้าระหว่างประเทศ เพื่อคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศ โดยเฉพาะในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศทั้งหลายประสบปัญหาจากสงคราม ต้องการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมโลก จึงได้มีการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ (United Nations) เพื่อดูแลด้านการเมือง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารโลก (IBRD/WB) เพื่อดูแลการเงิน ทางด้านการค้านั้น ได้มีความพยายามที่จะตั้งองค์การการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Organization หรือ ITO) เพื่อจัดระเบียบการค้าของโลก จึงได้มีการร่างความตกลงเพื่อจัดตั้งองค์การดังกล่าวขึ้น รวมอยู่ในกฎบัตรฮาวานา (Havana Charter) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาที่รวมทั้งเรื่องกฎระเบียบทางการค้าเสรีระหว่างประเทศและองค์การการค้าระหว่างประเทศไว้ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การก่อตั้ง ITO ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาไม่เข้าเป็นภาคีสมาชิก เป็นเหตุให้ประเทศอื่น ๆ ไม่เข้าเป็นภาคีสมาชิกไปด้วย คงมีแต่การจัดทำข้อตกลงชั่วคราวขึ้นมาใช้ไปพลางก่อนในระหว่างที่มีองค์การการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งก็คือ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. 1947 หรือ แกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade หรือ GATT) ซึ่งมีผลบังคับใช้ระหว่างประเทศสมาชิกมาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) ซึ่งแกตต์เป็นเพียงกฎเกณฑ์กำกับการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่มีกฎหมายและองค์การระหว่างประเทศรองรับ และมีสมาชิกแรกเริ่ม 23 ประเทศ และต่อมาได้ยก

ฐานะแอดดซึ่งเป็นเพียงสัญญาการค้าระหว่างประเทศให้เป็น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) ที่เป็นองค์กรที่ควบคุมดูแลการค้าระหว่างประเทศสมาชิก

การเปิดเสรีในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

การเปิดเสรีในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ หมายถึง การที่ประเทศต่าง ๆ เปิดตลาดหรือลดอุปสรรคที่พรมแดนลงแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้ผู้ประกอบการภายในมีเวลาในการปรับตัว และอาจมีเงื่อนไขตามความพร้อมของประเทศ เนื่องจากแต่ละประเทศมีกำลังทางเศรษฐกิจไม่ทัดเทียมกัน หรือมีความอ่อนแอกว่า และมีเหตุผลความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจหรือการเมืองต่างกัน ดังนั้นในทางปฏิบัติหรือความเป็นจริงแล้ว การเปิดเสรีเต็มที่ร้อยเปอร์เซ็นต์ หรืออย่างแท้จริงอย่างเช่นในทฤษฎีนั้นยังไม่เกิดขึ้น

เมื่อประเทศต่าง ๆ ยังมีการใช้มาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน จึงได้มีการเจรจาทั้งในระดับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศคู่ค้าสองประเทศ (ทวิภาคี) และการเจรจาการค้าระหว่างประเทศต่าง ๆ หลาย ๆ ประเทศพร้อมกัน (พหุภาคี) ในกลุ่มสมาชิกของแอดด หรือ WTO ในปัจจุบันเป็นรอบ ๆ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการลดอุปสรรคการค้าและวางกรอบกติกาในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการเปิดเสรี และการค้าที่เป็นธรรม

ในการเจรจานั้น ผู้เข้าร่วมเจรจาทุกฝ่ายย่อมต้องเป็นทั้งฝ่ายให้และฝ่ายรับ เมื่อกำหนดให้ลดอัตราภาษี ประโยชน์ที่ได้ คือ ส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศโดยเสียภาษีนำเข้าต่ำลง แต่ก็มีพันธกรณีที่จะต้องลดภาษีให้แก่สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศด้วยเช่นกัน

การเปิดการค้าเสรีในองค์การการค้าระหว่างประเทศที่ไทยเข้าไปมีบทบาท ที่สำคัญ ได้แก่ องค์การการค้าโลก ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก และเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ 3 องค์กรดังกล่าว และได้สนับสนุนนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก

1. ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ การส่งออกสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศจัดเป็นแหล่งรายได้ของประเทศไทย ดังนั้นหากมีมาตรการใด ๆ ที่จะทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้น ย่อมเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม รัฐจึงจำเป็นต้องสนับสนุนนโยบายการเปิดเสรี

2. ประเทศไทยต้องเผชิญกับอุปสรรคมากมายในตลาดส่งออกหลัก ดังนั้นจากหลักการขององค์การการค้าโลก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าระหว่างประเทศจะทำให้ทุกประเทศถูกปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศเล็ก ๆ ก็ตาม ประเทศไทยก็สามารถใช้เวทีขององค์การการค้าโลกเรียกร้องสิทธิเพื่อลดอุปสรรคที่แต่ละประเทศเริ่มมีมาตรการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อกีดกันการค้าได้

3. ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ตลาดคู่ค้าเปิดกว้างขึ้น ซึ่งการเจรจาเปิดเสรีการค้าในองค์การการค้าโลกที่จัดขึ้นเป็นรอบ ๆ จะช่วยให้ตลาดเปิดกว้าง ส่งผลให้การส่งออกของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประเทศไทยต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิก และสนับสนุนนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าของเวทีการค้าโลกทั้ง 3 เวที

สินค้าสุกร

1. สุกรมีชีวิต สุกรมีชีวิตที่นำเข้าเพื่อทำพันธุ์ไม่ต้องเสียภาษี แต่ถ้านำเข้าเพื่อจุดประสงค์อื่นจะต้องเสียภาษีนำเข้า โดยต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 39 ใน พ.ศ. 2538 เหลือเพียงร้อยละ 30 ใน พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 6.25)

2. เนื้อสุกรแช่แข็ง

2.1 เนื้อสุกรแช่แข็งทั้งตัวหรือครึ่งตัว จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 57 ใน พ.ศ. 2538 เป็นร้อยละ 30 ใน พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 6.25)

2.2 เนื้อสุกรแช่แข็งเฉพาะขาหลังหรือขาหน้า จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 58 ใน พ.ศ. 2538 เป็นร้อยละ 40 ใน พ.ศ. 2547

3. เนื้อสุกรใส่เกลือ แช่น้ำเกลือ แห้งหรือรมควัน

3.1 เฉพาะขาหลังหรือขาหน้า จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 57 ในปี พ.ศ. 2538 เหลือเพียงร้อยละ 30 ใน พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 6.25)

3.2 เฉพาะเนื้อส่วนท้อง จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 58 ใน พ.ศ. 2538 เหลือเพียงร้อยละ 40 ใน พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 6.25)

4. เนื้อสุกรแปรรูป จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 57 ใน พ.ศ. 2538 เหลือเพียงร้อยละ 30 ใน พ.ศ. 2547 (ตารางที่ 6.25)

ตารางที่ 6.25 อัตราภาษีตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก (WTO) ตามสินค้าสุกร

ชนิดสินค้า	ก่อน WTO	อัตราภาษีตามข้อผูกพันกับ WTO		
	2537	2538 (ปีที่ 1)	2542 (ปีที่ 5)	2547 (ปีที่ 10)
สุกรมีชีวิต	40%	39%	35%	30%
เนื้อสุกรแช่แข็ง				
- ทั้งตัวหรือครึ่งตัว	60%	57%	45%	30%
- ขาหลังหรือขาหน้า	60%	58%	50%	40%
เนื้อสุกรและส่วนอื่น ๆ ใส่เกลือแช่น้ำเกลือ แห้ง หรือ รมควัน				
- ขาหลังหรือขาหน้า	60%	57%	45%	30%
- เนื้อส่วนท้อง	60%	58%	50%	40%
ส่วนอื่นที่บริโภค	60%	58%	50%	40%
เนื้อสุกรแปรรูป	60%	57%	45%	30%

มาตรการภาษีสินค้าปศุสัตว์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน

การค้าสินค้าปศุสัตว์ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้ความตกลงของเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ อาฟต้า (AFTA) ก็เช่นเดียวกับการค้าภายใต้ความตกลงขององค์การการค้าโลก คือ มีความพยายามที่จะลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิก และให้กลุ่มประเทศสมาชิกใช้อัตราภาษีที่เท่าเทียมกัน โดยได้กำหนดเป้าหมายที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างประเทศสมาชิก และให้กลุ่มประเทศสมาชิกให้อัตราภาษีที่เท่ากัน โดยได้กำหนดเป้าหมายที่จะลดภาษีศุลกากรระหว่างกันในสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรแปรรูปเหลือร้อยละ 0-5 ภายใน พ.ศ. 2546 ซึ่งการลดภาษีนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (ตารางที่ 2) มีดังนี้

1. สัตว์มีชีวิต (ได้แก่ สุกร ไก่ ไก่วง เป็ด ห่าน โค กระบือ แพะ แกะ) จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 5-15 ใน พ.ศ. 2544 เหลือเพียงร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2546

2. เนื้อสัตว์สด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป หรือ ปิ้งย่าง (ได้แก่ เนื้อของ สุกร ไก่ ไก่วง เป็ด ห่าน โค กระบือ แพะ แกะ) จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 15 ใน พ.ศ. 2544 เหลือเพียงร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2546

3. **ไข่สัตว์ปีก** จะต้องลดอัตราภาษีนำเข้าลงจากร้อยละ 15 ใน พ.ศ. 2544 เหลือเพียงร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2546

ตารางที่ 6.26 อัตราภาษีนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน

รายการ	อัตราภาษีศุลกากร (%)		
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546
สัตว์มีชีวิต			
- เพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์	0	0	0
- เพื่อจุดประสงค์อื่น	5-15	5-10	5
เนื้อสัตว์สด แช่เย็น แช่แข็ง	15	10	5
เนื้อสัตว์สด แปรรูป ปิ้งแต่ง	15	10	5
ไข่สัตว์ปีก	15	10	5

หมายเหตุ : สัตว์มีชีวิต หมายถึง สุกร ไก่ จวง เป็ด ห่าน โค กระบือ แพะ แกะ
เนื้อสัตว์ หมายถึง เนื้อของสุกร ไก่ ไก่จวง เป็ด ห่าน โค กระบือ แพะ แกะ

มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากร

ความตกลงขององค์การการค้าโลกเกี่ยวกับการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร

มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากร (Non-tariff measures) มีหลายรูปแบบ ได้แก่ มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้า (Quantitative import restriction) อาจโดยการกำหนดโควตาสินค้านำเข้า มาตรการออกใบอนุญาตนำเข้า (Restrictive import licensing) การใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping action) และมาตรการอื่น ๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้าต่าง ๆ (Technical standard requirement) เป็นต้น

ในการเจรจาของแกตตีในรอบแรก ๆ เน้นการเจรจาเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน จนกระทั่งการเจรจารอบที่ 6 ได้เริ่มเจรจาเรื่องมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร โดยเริ่มที่ความตกลงเรื่องการตอบโต้การทุ่มตลาด และต่อมาในการเจรจารอบที่ 7 (ระหว่าง ค.ศ. 1973-1979) ได้จัดทำความตกลงเกี่ยวกับการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี 6 ฉบับ เรียกว่า Tokyo Round Codes ประกอบด้วย 1) ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า 2) ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ 3) ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุน 4) ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาเพื่อศุลกากร 5) ความตกลงว่าด้วยการออกใบอนุญาตนำเข้า และ 6) ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด อย่างไรก็ตาม โดยที่มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเป็นเรื่องซับซ้อนและยังไม่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทั้งหมด ความตกลงเหล่านี้จึงมีผลผูกพันเฉพาะประเทศที่ร่วมลงนามเท่านั้น และที่มีความตกลงในรูปแบบนี้ก็เพื่อให้การปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงแกตตีในส่วนที่ถือเป็นมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรมีความชัดเจนขึ้น

ต่อมาในการเจรจารอบอุรุกวัย ได้มีการตกลงยกฐานะความตกลงแกตตีขึ้นเป็นองค์การการค้าโลก (WTO) โดยประเทศสมาชิกต้องยอมรับผลการเจรจาทั้งหมดโดยไม่มีการยกเว้น (Single undertaking) ซึ่งมีความตกลงที่กำกับดูแลการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 9 ความตกลง (ไม่รวมความตกลงหลายฝ่าย เช่น ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ความตกลงว่าด้วยการบินพาณิชย์ เป็นต้น) เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าจากการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีให้น้อยลง ความตกลงขององค์การการค้าโลกที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มความตกลงที่เกี่ยวข้องกับระเบียบขบวนการด้านการนำเข้าส่งออกสินค้า ซึ่งได้แก่

1.1 ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาเพื่อศุลกากร (Customs valuation agreement)

กำหนดให้หน่วยงานศุลกากรของประเทศสมาชิกต้องปรับเปลี่ยนระบบการประเมินราคาให้สอดคล้องกับความตกลงฯ โดยมีความตั้งใจที่จะให้มีระบบการประเมินราคาศุลกากรที่ยุติธรรมเป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่งจะทำให้ระบบการประเมินราคาของแต่ละประเทศมีความโปร่งใส ผู้นำเข้าสามารถคาดการณ์ต้นทุนด้านภาษีได้ และจะส่งผลให้การค้าระหว่างประเทศขยายตัวมากขึ้น

1.2 ความตกลงว่าด้วยการตรวจสอบก่อนส่งออก (Preshipment Inspection Agreement)

กำหนดหลักเกณฑ์ให้ตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐในการทำหน้าที่ตรวจสอบสินค้าก่อนส่งออก โดยเฉพาะในด้านราคา ปริมาณ และคุณภาพของสินค้า และให้ใช้มาตรการดังกล่าวโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความโปร่งใส

1.3 ความตกลงว่าด้วยกฎเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of origin agreement)

กำหนดให้มีการประสานกฎระเบียบเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าโดยไม่จำเป็น และเพื่อมิให้กฎแหล่งกำเนิดสินค้าเป็นเครื่องกีดกันทางการค้า

1.4 ความตกลงว่าด้วยการออกใบอนุญาตนำเข้า (Import licensing agreement)

กำหนดวิธีการในการออกใบอนุญาตนำเข้าให้ประเทศต่าง ๆ ปฏิบัติตาม โดยกำหนดระยะเวลาแน่นอนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องออกใบอนุญาต เพื่อมิให้เกิดกรณีถ่วงเวลาการนำเข้า โดยกำหนดให้การออกใบอนุญาตแบบอัตโนมัติจะต้องพิจารณาออกให้เห็นชอบต่อการยื่นขอที่ถูกต้องโดยทันที หรือไม่เกิน 10 วันทำการ สำหรับการออกใบอนุญาตแบบไม่อัตโนมัติ จะต้องดำเนินการโดยไม่บิดเบือนการค้า และออกใบอนุญาตภายใน 30 วัน เมื่อได้รับคำร้อง

2. กลุ่มความตกลงที่เกี่ยวข้องกับมาตรการสินค้า

2.1 ความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช (Agreement on the

application of sanitary and phytosanitary measures หรือ SPS) กำหนดให้มีการใช้มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เพื่อความจำเป็นในการปกป้องสุขภาพและชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการทางวิทยาศาสตร์ และไม่เลือกปฏิบัติ มาตรการที่ใช้ต้องสอดคล้องมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันมิให้ประเทศสมาชิกกำหนดมาตรฐานตามใจชอบ ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการค้า

2.2 ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (Agreement on Technical Barriers to

Trade หรือ TBT) มีการปรับปรุงกฎระเบียบเดิมที่เป็นผลจากการเจรจารอบโตเกียวให้มีความรัดกุม เป็นธรรม และโปร่งใสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกฎข้อบังคับด้านเทคนิคและมาตรฐาน รวมทั้งการทดสอบและระเบียบการรับรอง และให้ครอบคลุมถึงกระบวนการผลิตและวิธีการผลิตด้วย ทั้งนี้ การออกกฎระเบียบดังกล่าวจะต้องอิงกับระบบมาตรฐานระหว่างประเทศ ยกเว้นบางกรณี อาทิ เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การป้องกันการหลอกลวง เป็นต้น

3. กลุ่มความตกลงที่เกี่ยวข้องกับมาตรการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายใน

3.1 ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง (Safeguard Agreement)

ความตกลงนี้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถใช้มาตรการปกป้องได้ อาจโดยการเพิ่มภาษีนำเข้า การกำหนดโควตา หรือการกำหนดปริมาณนำเข้าสินค้าเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการนำเข้าสินค้าประเภทเดียวกันหรือคล้ายกัน ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมากอย่างผิดปกติ จนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง (Serious injury) ต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

3.2 ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-Dumping Agreement)

ความตกลงนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไต่สวนการทุ่มตลาดในรายละเอียด เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ ปฏิบัติให้สอดคล้องกัน เป็นการลดโอกาสที่อาจมีประเทศผู้นำเข้าใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดอย่างไม่เป็นธรรม

3.3 ความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ (Agreement on subsidies and countervailing measures) ความตกลงนี้ได้กำหนดประเภทของการอุดหนุนชัดเจนว่า การอุดหนุนประเภทใดเป็นการอุดหนุนต้องห้าม ประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่ทำได้ และประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่เมื่อทำแล้วอาจถูกใช้มาตรการตอบโต้ นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวปฏิบัติในการไต่สวนสินค้าที่เข้าข่ายในการได้รับการอุดหนุนเพื่อให้แต่ละประเทศถือปฏิบัติ

มาตรการกีดกันทางการค้ารูปแบบใหม่

ผลของการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเปิดตลาด โดยการลดภาษีศุลกากรลดและยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้า รวมทั้งมาตรการอุดหนุน ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มศักยภาพของการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะปัจจุบันที่การแข่งขันทางการค้าทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงมีแนวโน้มที่ประเทศผู้นำเข้าจะนำมาตรการรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม แรงงาน มาใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้ามากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า แรงผลักดันที่นำมาสู่การใช้ข้ออ้างบางประการ เพื่อออกมาตรการกีดกันการค้าในรูปแบบใหม่ ๆ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภค ผู้บริโภคมีความตื่นตัวและให้ความสำคัญกับเรื่องผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ความกังวลดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต และความปลอดภัยของสุขภาพอนามัย ตลอดจนผลกระทบต่อกระบวนการเหล่านั้นต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้มีแนวโน้มในการกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้าที่สูงกว่ามาตรฐานระหว่างประเทศ โดยอ้างเรื่องสุขภาพอนามัยและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจนกลายเป็นการกีดกันทางการค้า

2. ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในยุคแห่งโลกการค้าไร้พรมแดน ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการขยายตัวของการค้าและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้รูปแบบและวิธีปฏิบัติทางการค้าในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็ว อาทิ การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เป็นรูปแบบใหม่ของการค้า การกำหนดมาตรฐานสินค้าและบริการระหว่างประเทศในระดับที่สูงขึ้น

3. ช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างประเทศ ระดับการพัฒนาประเทศ มาตรฐานการครองชีพ สภาพความเป็นอยู่ในสังคมที่แตกต่างกันระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ทำให้เกิดความแตกต่างในการใช้และการยอมรับมาตรฐานเดียวกัน เช่น มาตรฐานแรงงาน เป็นต้น

ตัวอย่างรูปแบบมาตรการกีดกันทางการค้าและการใช้มาตรการของประเทศต่าง ๆ

1. การบริหารโควตาภาษี (Tariffs Quotas หรือ TRQs) การบริหารโควตาภาษีสำหรับสินค้าสุกรปรุงสุกที่ส่งไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่น กำหนดโควตาปีละ 1,200 ตัน เป็นต้น เป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้าสู่ตลาดบางประเทศ เนื่องจากยังไม่มีข้อกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับวิธีการจัดสรรปริมาณในโควตา ทำให้ประเทศต่าง ๆ ใช้วิธีการบริหารโควตาภาษีเป็นมาตรการกีดกันการนำเข้ารูปแบบหนึ่ง

2. มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-related environmental measures) การกำหนดมาตรฐานดังกล่าวส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้า การใช้มาตรการฝ่ายเดียวของประเทศคู่ค้า และมาตรการสมัครใจประเภทต่าง ๆ รวมทั้งมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ล้วนเพิ่มต้นทุนการผลิตในการปฏิบัติตามมาตรการนั้น ๆ อาทิ มาตรการบรรจุภัณฑ์ มาตรการฉลากเขียว (Eco-labelling) มาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System หรือ EMS) เช่น ISO 14001 เป็นต้น

3. การปิดฉลากสินค้าดัดแปลงพันธุกรรม (Genetically Modified Organism หรือ GMOs) เป็นการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยในการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วย ประเทศที่ส่งออกสินค้า GMOs ที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา และขณะนี้หลายประเทศได้เริ่มตื่นตัวและออกมาตรการกีดกันการนำเข้าสินค้า GMOs โดยการปิดฉลากสินค้า

เนื่องจากยังไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าสินค้า GMOs เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ได้ชัดเจน ประเทศที่ใช้มาตรการดังกล่าว ได้แก่ สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ สวิตเซอร์แลนด์ โดยประเทศเหล่านี้ได้แจ้งมาตรการของตนไว้ต่อคณะกรรมการ SPS และ TBT

4. มาตรฐานแรงงาน (Trade and labor standards) ประเทศที่พัฒนาแล้ววิตกว่าการขาดมาตรฐานแรงงานในประเทศกำลังพัฒนา ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิต เพราะแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญของการผลิต การพยายามสร้างมาตรฐานแรงงานเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เป็นเรื่องที่ดีที่ประเทศต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญ แต่ความพยายามที่จะผลักดันให้มีมาตรฐานแรงงานโดยมีเหตุผลเพื่อกีดกันทางการค้าอยู่เบื้องหลัง เป็นเรื่องที่ไม่สามารถยอมรับได้และควรคัดค้านอย่างยิ่ง ขณะนี้ยังไม่มีกฎกติกาการค้าขององค์การการค้าโลกที่กำกับดูแลเรื่องมาตรฐานแรงงานที่เกี่ยวกับการค้า การบังคับใช้มาตรฐานแรงงานจึงถูกนำมาใช้ในรูปของมาตรการฝ่ายเดียว หรือในลักษณะเป็นเงื่อนไขในการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP)

ตารางที่ 6.27 ตัวอย่างการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษาของประเทศต่าง ๆ ที่สินค้าส่งออกของไทยประสบปัญหา

มาตรการที่มีใช้ภาษา	ประเทศ	สินค้าที่ได้รับผลกระทบ
มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS)	ไต้หวัน	- ไก่แช่แข็ง เนื้อสุกรแช่เย็น และแช่แข็ง
	เกาหลีใต้	- ผัก ผลไม้สด กุ้ง ปูสด แช่เย็น แช่แข็ง และไก่แช่แข็ง
	ญี่ปุ่น	- ผักสด ผลไม้สด เนื้อสุกรสดแช่แข็ง กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง และทูน่ากระป๋อง
	สหภาพยุโรป	- สินค้าอาหาร สินค้ากลุ่มประมงและปศุสัตว์หลายรายการ อาทิ กุ้งต้มสุก ปลาหมึกแช่เย็นแช่แข็ง กุ้งแช่เย็น แช่แข็ง ผักผลไม้สด ดอกกล้วยไม้สด และปลาซาร์ดีนกระป๋อง
มาตรการปิดฉลาก GMOs (TBT)	ออสเตรีย	- ไก่ต้มสุก ผักและผลไม้กระป๋อง
	ญี่ปุ่น	- สินค้าประมง ปศุสัตว์ พืช ผักผลไม้
มาตรการกำหนดปริมาณนำเข้าและโควตาภาษี	สหภาพยุโรป	- สินค้าประมง ปศุสัตว์ พืช ผักผลไม้
	เกาหลีใต้	- ข้าว มันเส้น มันอัดเม็ด หอมหัวใหญ่ ถั่วเขียว ถั่วแดง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ไก่แช่แข็ง และเนื้อสุกรปรุงสุก

ผลกระทบค่าเงินบาทแข็งต่อการส่งออก

แนวโน้มเงินบาทแข็งค่าต่อเนื่อง

ในช่วงต้นปี 2553 เงินบาทมีทิศทางที่แข็งค่าอย่างเป็นนัย เมื่อเทียบกับดอลลาร์มีการแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการแข็งค่าตั้งแต่เดือน มกราคม 2553 – วันที่ 30 กันยายน 2553 เงินบาทมีการแข็งค่า 29.75 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 9.0% ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกโดยรวม โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีการใช้วัตถุดิบในประเทศในสัดส่วนที่สูง ก็จะได้รับผลกระทบในอัตราที่สูงเช่นกัน (High Local content)

เหตุผลสำคัญที่ทำให้เงินบาทไทยแข็งค่า นอกเหนือจากการสะสมเงินดอลลาร์ การมีสำรองเงินตราต่างประเทศที่สูง ยังเกิดจากปัจจัยภายนอก เนื่องจากสภาพวะความไม่ชัดเจนของเศรษฐกิจประเทศสหรัฐ

และบางประเทศในยุโรป เช่น สเปน ยังแก้ปัญหาไม่ได้ ทำให้ประเทศเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปโดยรวมยังไม่ชัดเจนในการฟื้นตัว อาจต้องใช้เวลาไปถึงกลางปี หรือปลายปี 2554 กอปรกับอัตราดอกเบี้ยขึ้นของธนาคารแห่งประเทศไทย และดอกเบี้ยอนุพันธ์การเงินของไทยให้ผลตอบแทนในอัตราที่สูงกว่า รวมถึงมาตรการทั้ง 5 ข้อ ของธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งออกมาเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2553 เป็นเพียงมาตรการการผ่อนคลายเงินบาทให้ทุนไทยไปลงทุนในต่างประเทศให้ง่ายขึ้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวขาดเหตุผลเชิงพาณิชย์ที่ภาคเอกชนจะมีการเก็บเงินดอลลาร์ไว้ในบัญชีเงินฝากเงินตราสกุลต่างประเทศ (Foreign Currency Deposit : FCD) และการซื้อเครื่องจักรใหม่ รวมถึง การลงทุนในต่างประเทศ เป็นเรื่องเชิงการวางแผนในระยะยาวของธุรกิจ ดังนั้น มาตรการของธนาคารแห่งประเทศไทย จึงไม่อาจเห็นผลสัมฤทธิ์ต่อการกระตุ้นให้เงินบาทเป็นไปในทิศทางที่เอื้อประโยชน์ต่อการแข่งขันด้านการส่งออกต่างประเทศ

ทิศทางเงินบาทยังมีการแข็งค่าอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราแลกเปลี่ยน (อัตราซื้อ) ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2554 อยู่ที่ระดับ 31.80 บาท (อัตราถัวเฉลี่ย อยู่ที่ 30.401 บาท/ดอลลาร์) เงินบาทมีการแข็งค่าถึง 1.803 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 5.640 และยังทำสถิติแข็งต่อเนื่องสูงสุดในรอบ 13 ปี และยังมีทิศทางชัดเจนว่าจะลงไปในระดับที่ต่ำกว่า 30.00 บาท/ดอลลาร์ ในเร็วนี้ ทั้งเงินบาทในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน 2553 มีการแข็งค่าอย่างผิดปกติ โดยแข็งค่าเป็นอันดับ 1 ของภูมิภาคที่อัตรา 5.640% อันดับที่ 2 เงินเปโซของฟิลิปปินส์แข็งค่า 4.010% อันดับที่ 3 เงินวอนของเกาหลีแข็งค่า 3.094% สำหรับเงินหยวนของจีนแข็งค่าเป็นอันดับ 6 ที่ระดับ 1.284% ขณะที่เวียดนามเงินอ่อนค่า 2.035% อย่างไรก็ตามการแข็งค่าเงินบาทเฉพาะวันที่ 30 กันยายน 2553 เป็นการแข็งค่าสอดคล้องกับภูมิภาค ยกเว้นเงินหยวนกับฮ่องกงดอลลาร์กลับมีการอ่อนค่าเล็กน้อยที่ระดับร้อยละ 0.0710 และ 0.0309 ตามลำดับ แต่การแข็งค่าเงินบาทของไทยก็ยังแข็งค่ามากกว่ามาเลเซียและประเทศสิงคโปร์

ช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน เงินบาทมีอัตราแข็งค่าสูงสุดในภูมิภาค

ตารางที่ 6.28 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนในภูมิภาค (2 สิงหาคม – 30 กันยายน 2553)

อันดับแข็งค่า	USD TO	2 สิงหาคม	30 กันยายน	เปลี่ยนแปลง	เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลง
1	ไทย	31.9791	30.1757	-1.8034	-5.639
2	ฟิลิปปินส์	45.828	43.990	-1.8379	-4.010
3	เกาหลี	118.97	1142.600	-42.37	-3.576
4	สิงคโปร์	1.3607	1.317	-0.044	-3.234
5	มาเลเซีย	3.1874	3.089	-0.0986	-3.094
6	ไต้หวัน	32.002	31.380	-0.622	-1.944
7	จีน	6.7852	6.698	0.0871	-1.284
8	ฮ่องกง	7.7681	7.758	-0.0099	-0.127
9	อินโดนีเซีย	9000.9	9090.910	90.01	1.000
10	เวียดนาม	19284	19631.400	347.4	1.801

ที่มา : ฝ่ายเศรษฐกิจ สอท.

ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภาคการส่งออก

สมาคมอาหารสำเร็จรูป ได้แจ้งว่าได้รับผลกระทบมาก ไม่สามารถขึ้นราคาสินค้าได้ และการทำ Forward ไม่สามารถทำได้ทุกราย (โดยเฉพาะ SMEs) โดยอาจมีการทยอยปิดโรงงานในเร็ว ๆ นี้

มาตรการฟอร์เวิร์ด ประกันอัตราความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนให้ผู้ส่งออกที่เป็น SMEs

1) ให้มีมาตรการสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงการทำประกันความเสี่ยง
2) ให้ธนาคารพาณิชย์ไม่จำกัดวงเงินในการทำประกันความเสี่ยงและไม่มีการเลือกปฏิบัติ
3) หลักประกันในการทำฟอร์เวิร์ด ให้ไม่เกินร้อยละ 5 ของมูลค่าสินค้าตามที่ปรากฏใน Invoice และตัวแลกเงินของผู้ส่งออก

4) ให้มีการหักประกันความเสี่ยงได้เกิน 6 เดือน เพราะสินค้าบางประเภทต้องใช้เวลาเตรียมการหลังรีบอเดอร์ เช่น เกษตรแปรรูป อาหารสัตว์ ไก่สด ยานยนต์ ฯลฯ

5) ให้กระทรวงการคลังตั้งวงเงินสนับสนุน ค่าธรรมเนียม (หากมี) จากการทำฟอร์เวิร์ดให้กับผู้ส่งออกที่เป็น SMEs จนถึงเดือนมีนาคม 2554 และหากแนวโน้มค่าเงินบาทยังแข็งค่าจึงค่อยพิจารณาอีกครั้ง

แนวทางแก้ไข

ขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง หามาตรการที่จะลดการทะลักเข้ามาของเงินสกุลต่างประเทศ (Capital Control) จากบาทไปสู่เข้มนั่น ซึ่งที่ผ่านมาเงินตราต่างประเทศเข้ามาแล้วกว่า 1 แสนล้านบาท

การคาดการณ์การแข็งตัวของเงินบาทในปี 2554

TMB Analytic หรือศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ TMB ประเมินทิศทางค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี 2554 บนแบบจำลองเศรษฐกิจ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็นสามกรณีด้วยกัน ขึ้นกับน้ำหนักของสมมุติฐานหลักอยู่ที่ขนาดเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ และการมีหรือไม่มีมาตรการเพิ่มเติมในการควบคุมเงินทุนจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งให้ผลลัพธ์ดังนี้

1. กรณีฐาน มีความเป็นไปได้มากที่สุดด้วยโอกาสร้อยละ 70 ที่เงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นไปสู่ระดับ 28.5 บาท ในช่วงครึ่งหลังของปีหน้า โดยมีสมมุติฐานว่า เงินทุนต่างประเทศยังคงไหลเข้าอย่างต่อเนื่อง และธนาคารแห่งประเทศไทยมีการออกมาตรการควบคุมการไหลของเงินทุนเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม

2. กรณีแข็งค่ามาก มีความเป็นไปได้ร้อยละ 20 ที่เงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นไปสู่ 26.6 บาท ณสิ้นปี ภายใต้สมมุติฐานคือ เงินทุนต่างประเทศไหลเข้าในระดัปานกลาง และธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาตรการควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศเพิ่มเติม

3. กรณีอ่อนค่าลง มีความเป็นไปได้ร้อยละ 10 ที่เงินบาทจะอ่อนค่าลงเล็กน้อยไปที่ระดับ 30.2 ณสิ้นปี สมมุติฐานคือ เงินทุนต่างประเทศไหลเข้าในระดับปานกลาง และธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาตรการควบคุมการไหลของเงินทุนต่างประเทศเพิ่มเติม

หลังจากที่เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวขึ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจถดถอยได้อย่างแข็งแกร่งเกินคาด โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2553 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (Year-on-Year) ซึ่งเป็นอัตราสูงสุดในรอบ 15 ปี อีกทั้งยังสูงเป็นอันดับต้น ๆ ในเอเชีย เป็นแรงเพียงสิงคโปร์ ไต้หวันและจีน แม้ต้องเผชิญกับปัจจัยลบจากเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองในประเทศก็ตาม

ทิศทางดังกล่าว ที่สำคัญเป็นผลมาจากการส่งออกที่เติบโตสูงอย่างมาก ตามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย การเปิดเสรีทางการ (FTA) อย่างครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะกรอบความตกลงอาเซียน (AFTA) ที่มีการเปิดเสรีอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 รวมทั้งผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของทางการไทย แต่เมื่อเข้าสู่ช่วงครึ่งปีหลัง เศรษฐกิจไทยเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัว โดยการส่งออกซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจมาโดยตลอดนั้น กลับเริ่มปรากฏสัญญาณที่แผ่วลง อันเป็นผลจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศชั้นนำของโลก รวมทั้งค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยแข็งค่าขึ้นถึงร้อยละ 9 นับจากเดือนกรกฎาคมถึงเดือนพฤศจิกายน นอกจากนี้เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4/2553 ยังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัยครั้งใหญ่ ซึ่งจะยิ่งจุดเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มชะลอตัวอยู่แล้วให้ทรุดตัวลงแรงยิ่งขึ้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสุดท้ายของปี 2553 อาจขยายตัวประมาณร้อยละ 6.8-7.0

แนวโน้มปี 2554 ชะลอตัวจากฐานที่สูงและส่งออกแผ่วลง

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มชะลอตัวในปี 2554 โดยอัตราการขยายตัวอาจชะลอลงมาที่ร้อยละ 3.5-4.5 สาเหตุสำคัญเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบกับฐานที่สูงในปีที่ผ่านมา ที่เศรษฐกิจไทยมีการฟื้นตัวอย่างโดดเด่น ทั้งนี้ แรงขับเคลื่อนหลักจากการส่งออกอาจเติบโตต่ำลงเหลือเป็นเลขหลักเดียว โดยมีกรอบคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.0-10.0 จากที่คาดว่าจะเติบโตสูงประมาณร้อยละ 27 ในปี 2553 อย่างไรก็ตาม การลงทุนยังมีแนวโน้มขยายตัวสูง ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าจะเข้ามาเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาวะที่การส่งออกอ่อนกำลังลง โดยคาดว่าจะการลงทุนอาจขยายตัวร้อยละ 7.5-9.0 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงแม้ว่าชะลอลงจากปี 2553 ที่คาดว่าจะขยายตัวมากกว่าร้อยละ 10 ส่วนการบริโภคโดยทั่วไปน่าจะขยายตัว ค่อนข้างต่อเนื่องอยู่ในช่วงร้อยละ 3.0-3.5 จากที่คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 3.7 ในปี 2553 ซึ่งเป็นไปตามการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้บริโภค จากการจ้างงานในประเทศที่เพิ่มขึ้น การปรับขึ้นค่าจ้าง รวมทั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสำคัญ ๆ จากการขยายการลงทุนของธุรกิจไปสู่ภูมิภาคและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 6.29 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย

%YoY	1Q52	2Q52	3Q52	4Q52	1Q53	2Q53	3Q53
สิงคโปร์	-9.0	-1.8	1.8	3.8	16.9	19.6	10.3
ไต้หวัน	-9.1	-6.8	-1.0	9.1	13.7	12.5	n.a.
จีน	6.1	7.9	9.1	10.7	11.9	10.3	9.6
ไทย	-7.1	-4.9	-2.7	5.9	12.0	9.1	5.8F
มาเลเซีย	-6.2	-3.9	-1.2	4.4	10.1	8.9	n.a.
อินเดีย	5.8	6.0	8.6	6.5	8.6	8.8	n.a.
ฟิลิปปินส์	0.5	1.2	0.2	2.1	7.8	7.9	n.a.
เกาหลีใต้	-4.3	-2.2	1.0	6.0	8.1	7.2	4.5
ฮ่องกง	-7.7	-3.8	-2.4	2.5	8.0	6.5	6.8
เวียดนาม	3.1	4.5	6.0	6.9	5.8	6.4	7.2
อินโดนีเซีย	4.5	4.1	4.2	5.4	5.7	6.2	5.8
ญี่ปุ่น	-8.7	-5.9	-4.8	-1.4	4.4	2.4	n.a.

ที่มา : ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ประมาณการเศรษฐกิจไทยในปี 2553-2554

ในปี 2544 ธุรกิจส่วนใหญ่มีแนวโน้มชะลอตัว โดยหลายธุรกิจคงเติบโตช้าลงจากที่ฟื้นตัวอย่างก้าวกระโดดในช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรมส่งออก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมส่งออกบางกลุ่มยังคงมีแนวโน้มดี โดยบางอุตสาหกรรมมีแรงส่งจากการเข้ามาลงทุนขยายฐานการผลิตในประเทศไทยของบริษัทข้ามชาติ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วน อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเอสเอ็มอีที่เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนป้อนให้แก่เครือข่ายบริษัทต่างชาติในกลุ่มนี้ไม่มีโอกาสที่ยอดขายจะเติบโตขึ้น รองรับปริมาณกำลังการผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายในประเทศที่จะเพิ่มขึ้นอย่างมาก ขณะเดียวกันผู้ประกอบการเอสเอ็มอีที่ผลิตและส่งออกสินค้าในกลุ่มเกษตรและอาหารหลายชนิดมีโอกาสได้ประโยชน์จากความต้องการที่มีต่อสินค้าจากไทยเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งราคาสินค้าสินค้าเกษตรในตลาดโลกมีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์สูงในช่วงปี 2544 เนื่องจากผลผลิตในประเทศผู้ผลิตรายสำคัญลดลงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ แต่ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการเอสเอ็มอีในธุรกิจที่เผชิญการแข่งขันสูงด้านราคา และอ่อนไหวต่อการแข็งค่าของเงินบาท อาจต้องมีการปรับตัวค่อนข้างมาก เช่น กลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก และผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ เป็นต้น

สำหรับในด้านอุตสาหกรรมที่พึ่งพาตลาดภายในประเทศหลายธุรกิจอาจยังมีปัจจัยสนับสนุนการเจริญเติบโต โดยเฉพาะกลุ่มที่เติบโตตามวัฏจักรการลงทุน ทั้งโครงการลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะสนับสนุนการเติบโตในธุรกิจก่อสร้าง และวัสดุก่อสร้าง เครื่องจักรและอุปกรณ์ และนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ประกอบการเอสเอ็มอีกลุ่มรับเหมาก่อสร้าง (โดยเฉพาะผู้รับเหมาโครงการในต่างจังหวัดที่จะได้รับอานิสงส์จากการบูรณะฟื้นฟูความเสียหายจากน้ำท่วม ผู้ติดตั้งอุปกรณ์โรงงานผู้ค้าวัสดุก่อสร้างน่าจะได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ กลุ่มพลังงานทดแทนน่าจะได้รับผลดีจากความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากแนวโน้มราคาน้ำมันมีโอกาสปรับสูงขึ้นในปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม ผู้ผลิตพลังงานทดแทนที่ใช้สินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบ อาจต้องเผชิญต้นทุนที่สูงขึ้น หากราคาสินค้าเกษตรที่ใช้เพื่อการบริโภคด้วยนั้นปรับตัวสูงขึ้นไปมาก

ส่วนธุรกิจบริการ คาดว่าเอสเอ็มอีในภาคบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะค่อยๆ ฟื้นตัวดีขึ้น หากสถานการณ์การเมืองสงบเรียบร้อย ขณะเดียวกัน ตลาดการค้าและภาคบริการสำหรับผู้บริโภคโดยเฉลี่ยแล้วมีแนวโน้มชะลอลงเล็กน้อย ยกเว้นตลาดสินค้าคงทน เช่น รถยนต์ ที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ไฟฟ้า อาจชะลอตัวค่อนข้างมาก เนื่องจากอุปสงค์ถูกดูดซับไปมากในปีที่ผ่านมา รวมทั้งปัจจัยกระตุ้นอุปสงค์มีน้อยลง (เช่น อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น)

โดยภาพรวมทิศทางเศรษฐกิจในปี 2554 ยังมีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ คือ ทิศทางการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่ประปราย และทิศทางอัตราแลกเปลี่ยนจะมีความผันผวนสูง ขณะที่ต้นทุนการดำเนินธุรกิจมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามภาวะราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราดอกเบี้ยและค่าจ้างแรงงาน ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องเตรียมรับมือ ทั้งในด้านการปรับโครงสร้าง และกระบวนการทางธุรกิจเพื่อลดต้นทุน ซึ่งอาจใช้ประโยชน์จากค่าเงินบาทที่แข็งค่าในการนำเข้าเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมทั้งการแสวงหาแหล่งวัตถุดิบในต่างประเทศ โดยเฉพาะจากประเทศที่มีความตกลงทางการค้าเสรีกับไทย ซึ่งภาษีศุลกากรนำเข้ามีการยกเลิกหรือปรับลดลงในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังควรศึกษาทำความเข้าใจกับการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือทางการเงินมากขึ้น เช่น การใช้ Forward หรือ Option ในการป้องกันความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ รวมทั้งเลือกใช้สกุลเงินในการทำธุรกรรมทางการค้าอย่างเหมาะสมในแต่ละจังหวะเวลา เพื่อลดโอกาสขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ขณะเดียวกัน ท่ามกลางแนวโน้มที่ตลาดในประเทศพัฒนาแล้วมีการชะลอตัว การแสวงหาตลาดใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง จะช่วยลดผลกระทบจากความต้องการในตลาดหลักที่ชะลอตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขยายตลาดไปยังประเทศที่มีความตกลงการค้าเสรีกับไทย

ค่าเงินในประเทศไทย

เงินบาทเหมือนสินค้าชนิดหนึ่ง คือ ถ้าสินค้ามีมากเกินไปราคาจะลดลง หากมีน้อยเกินไปราคาจะเพิ่มขึ้น การที่เงินบาทแข็งค่าขึ้น แสดงว่าเงินบาทมีน้อยเมื่อเทียบกับความต้องการลงทุนในประเทศ เช่น ลงทุนโดยตรง (FDI) ลงทุนหุ้น ซึ่งอัตราส่วนนี้ รวมทั้งการที่ผู้ส่งออกที่มีรายได้เป็นดอลลาร์ต้องการแลกกลับเป็นสกุลเงินบาทมากกว่าผู้นำเข้าต้องการขายบาท เพื่อแลกดอลลาร์ หรือในอีกด้าน ก็คือ ประเทศไทยอยู่ในสถานะดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล

ปัจจัยที่ทำให้เงินบาทแข็งค่าค่อนข้างมากในปัจจุบัน คือ การเกินดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง การไหลเข้าของเงินเพื่อลงทุนทางตรง และล่าสุดคือการนำเงินเข้ามาลงทุนซื้อหุ้นและพันธบัตร โดยในช่วงมกราคมถึงสิงหาคมของปีนี้ นักลงทุนต่างชาติซื้อพันธบัตรเมื่อเทียบกับหุ้นมากถึง 8 เท่า

ทิศทางเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยปี 2554

เศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2554 ยังคงขยายตัวต่อเนื่องแต่ยังคงเปราะบางจากทิศทางอัตราแลกเปลี่ยนที่มีความผันผวน ความเสี่ยงจากปัญหาวิกฤตหนี้สินยุโรปลุกลาม การดำเนินนโยบายเข้มงวดสกัดเงินเฟ้อของเอเชีย ความตึงเครียดบนคาบสมุทรเกาหลี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจเพื่อการปฏิรูปได้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกจะมีอัตราการขยายตัวที่ระดับร้อยละ 3.3-3.4 อัตราการขยายตัวของปริมาณการค้าโลกชะลอตัวลงมาอยู่ที่ 6-7% ในปี 2554 หลังจากเติบโตสูงถึง 11% ในปี 2553 สหรัฐอเมริกาจะมีอัตราการขยายตัวต่อเนื่องที่ระดับ 2.9-3.0 ในปี พ.ศ. 2554 ชะลอตัวลงเล็กน้อยจากปี พ.ศ. 2553 ผลของการดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลายเชิงปริมาณ (Quantitative Easing) ทำให้ดอลลาร์อ่อนลงช่วยปรับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของสหรัฐอเมริกาดีขึ้น ทำให้ความไม่สมดุลของเศรษฐกิจด้านการค้าและภาคเศรษฐกิจแท้จริงของโลกดีขึ้นเพียงเล็กน้อย ขณะที่กลับทำให้เกิดความไม่สมดุลในระบบการเงินโลก เงินทุนระยะสั้นไหลออกจากยุโรปและสหรัฐ ฯ ที่มีผลตอบแทนต่ำทะลักเข้าเอเชียที่มีผลตอบแทนสูงกว่า จนทำให้ค่าเงินเอเชียแข็งค่าอย่างรวดเร็วพร้อมกับเริ่มเกิดภาวะฟองสบู่ในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และตลาดหุ้นในบางประเทศ เป็นแรงกดดันสำคัญให้ประเทศในเอเชียจำต้องดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่เข้มงวดมากขึ้นในปี พ.ศ. 2554

ประเทศที่คาดว่าจะมีการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยอีกในปี 2554 ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน อินเดีย บราซิล และรัสเซีย ขณะที่มีโอกาสเป็นไปได้สูงที่จีนจะเพิ่มการใช้มาตรการทางเศรษฐกิจแบบเข้มงวด

สำหรับเศรษฐกิจไทย คณะเศรษฐศาสตร์ และศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจเพื่อการปฏิรูป มหาวิทยาลัยรังสิต ได้ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจปี 2554 ไว้ที่ 3-4% (คาดการณ์ 7 ธันวาคม 2553) เศรษฐกิจชะลอตัวลงจากมูลค่าส่งออกสุทธิที่ลดลงอันเป็นผลจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าสำคัญ (ยุโรปและสหรัฐอเมริกา) มีการออมที่เพิ่มมากขึ้นและการใช้จ่ายที่ลดลงของประชาชนในสหรัฐอเมริกาและยุโรป การชะลอตัวได้รับการชดเชยจากกำลังซื้อที่แข็งแกร่งจากเอเชีย

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ที่ 4-5% และมีแนวโน้มที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอาจหลุดกรอบด้านบนของทางการในช่วงครึ่งปีหลัง ราคาอาหารและราคาสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้นจากผลกระทบน้ำท่วมและการปลูกพืชเพื่อใช้เป็นพลังงาน พืชที่ใช้ผลิตพลังงานทดแทนได้จะได้ราคาเพิ่มสูงขึ้น เช่น อ้อย ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง เป็นต้น

เศรษฐกิจไทยจะได้รับแรงกดดันจากอัตราเงินเฟ้อสูง อัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้น และค่าเงินบาทแข็งค่า

การปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยจะช่วยควบคุมไม่ให้เกิดฟองสบู่และเกิดปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะปานกลาง แต่จะทำให้ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น กระทบต่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความอ่อนไหวต่อค่าเงินและการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย หรือมีความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่ออัตราดอกเบี้ยและค่าเงินสูง เช่น ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจเชื้อเพลิง กิจกรรมเก็งกำไรทั้งหลาย เป็นต้น

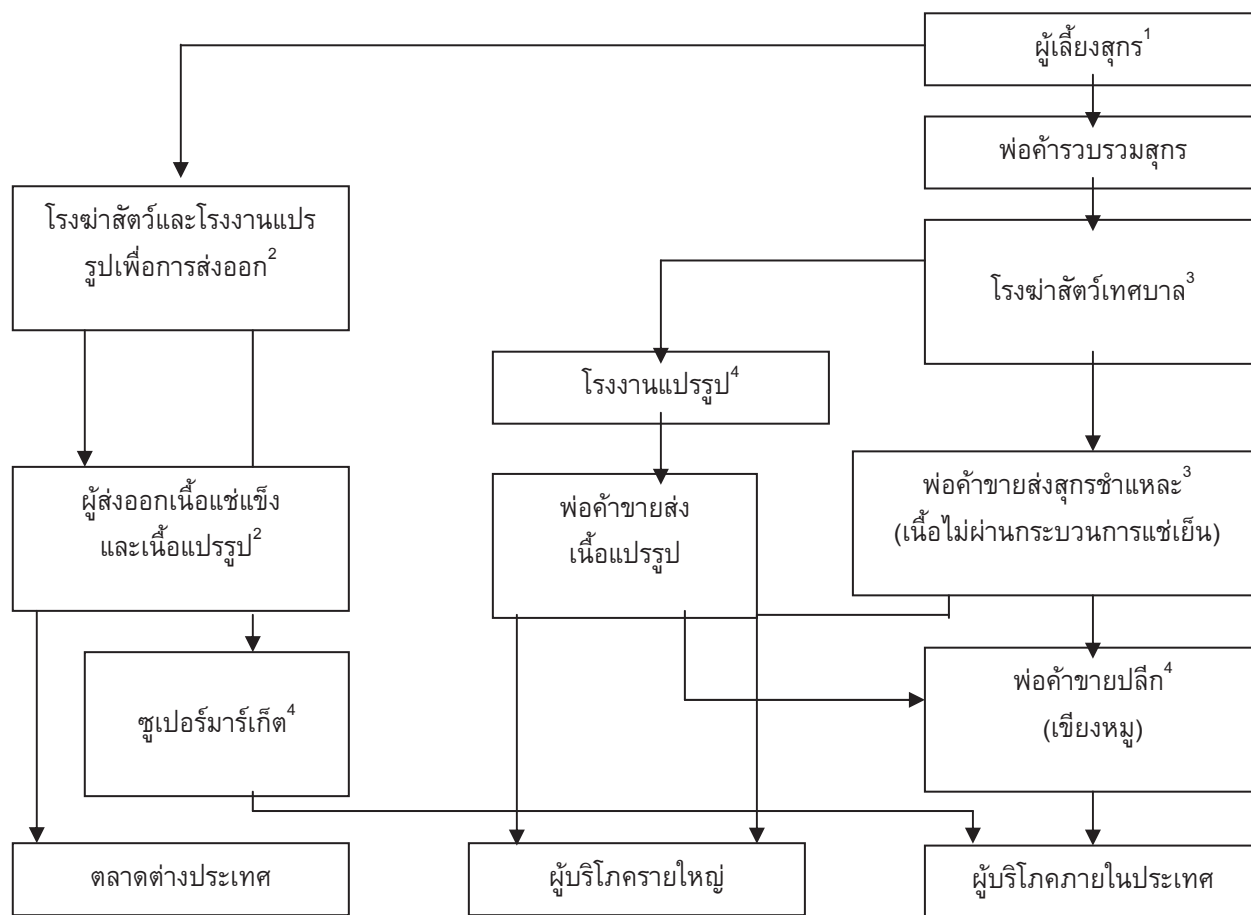
ส่วนค่าเงินบาทจะปรับตัวแข็งค่าอย่างต่อเนื่องจากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัด และกระแสเงินทุนไหลเข้าระยะสั้น โดยที่อัตราแลกเปลี่ยนจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 26.5 บาทต่อดอลลาร์และมีบางช่วงอาจจะแข็งค่าแตะระดับ 25 บาทต่อดอลลาร์ หากไม่มีมาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุนระยะสั้น ขณะที่ค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ๙ ยังคงอ่อนค่าต่อเนื่องจากมาตรการการผ่อนคลายเชิงปริมาณ (Quantitative Easing) และเงินยูโรอ่อนค่าลงด้วยปัญหาวิกฤตหนี้สิน

วิเคราะห์ผลกระทบต่อธุรกิจการเลี้ยงสุกอร์

นายสุทธิชัย สุทธิธรรม นายกสมาคมผู้เลี้ยงสุกอร์แห่งชาติกล่าวว่า โดยภาพรวมขณะนี้ผู้เลี้ยงสุกอร์ยังประสบปัญหาโรคระบาด ทำให้สุกอร์บางส่วนประสบความเสียหาย ขณะที่ความต้องการบริโภคยังมีอยู่มาก เนื่องจากตรงกับช่วงเทศกาลปีใหม่ และมีงานเลี้ยงรื่นเริง รวมถึงมีการส่งออกสุกอร์ไปยังประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าแม้จะเกิดโรคระบาด และความต้องการบริโภคที่มีสูงขึ้นกว่าปกติ แต่ราคาสุกอร์หน้าฟาร์มกลับไม่มีการเปลี่ยนแปลง จากปกติเมื่อมีโรคระบาดจะส่งผลสะท้อนให้เห็นทางด้านราคาด้วย สังเกตได้จากราคาขายหน้าฟาร์มขนาดกลางอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากเฉลี่ยที่กิโลกรัมละ 47-50 บาท ขณะที่ต้นทุนการเลี้ยงอยู่ที่กิโลกรัมละ 58 บาท

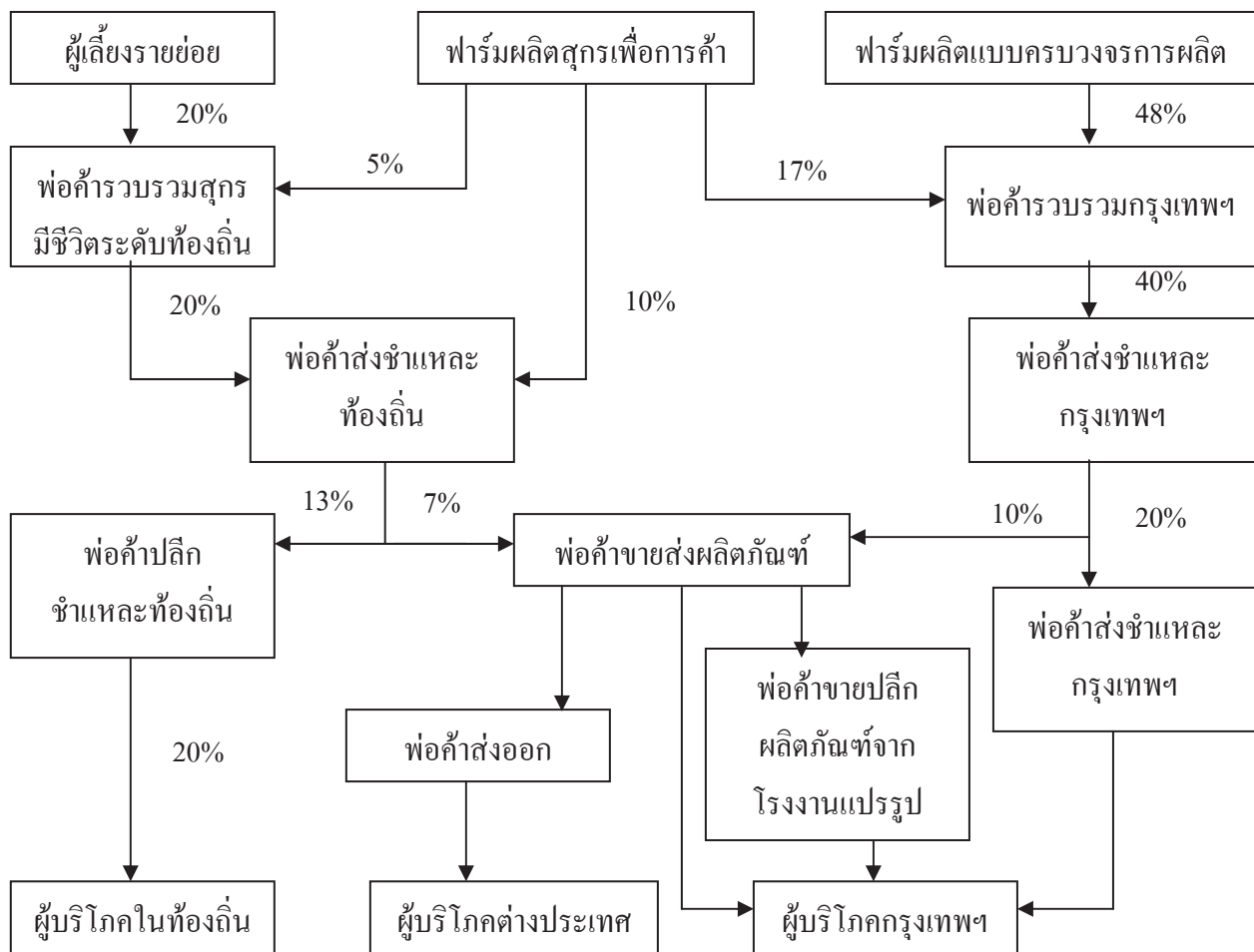
วิธีการตลาดสุกอร์

วิธีการตลาดสุกอร์ (Marketing channel) เป็นลักษณะการเคลื่อนย้ายผลผลิตจากผู้ผลิตถึงมือผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยผ่านพ่อค้าคนกลางประเทศต่าง ๆ ทำให้ทราบว่าผู้ค้าประเทศใดมีความสัมพันธ์กับผู้ค้าประเทศใดบ้าง และมีหน่วยงานราชการใดบ้างที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

รูปที่ 6.27 วิธีการตลาดเนื้อสุกรในประเทศไทย และหน่วยงานทางราชการที่ควบคุมดูแลการทำงานของโรงงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเนื้อสุกร

- หมายเหตุ :
- ¹ ความรับผิดชอบของกองควบคุมโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ² ความรับผิดชอบของกองสัตวแพทย์สาธารณสุข กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - ³ ความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
 - ⁴ ความรับผิดชอบของกองควบคุมอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

รูปที่ 6.28 วิธีการตลาดและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร

ที่มา : วิวัฒน์ ชวนะนิกุล 2543

การส่งออกสุกรและผลิตภัณฑ์สุกรของประเทศไทยมีปริมาณไม่มากนักเมื่อเทียบกับสินค้าอาหารชนิดอื่น ซึ่งมีปริมาณการส่งออกเพียงร้อยละ 1 ของผลผลิตสุกรทั้งหมดเท่านั้น พ.ศ. 2553 การส่งออกเนื้อสุกรทั้งในรูปแช่แข็งและแปรรูปมีปริมาณเพียง 12,860 ตัน มูลค่า 2,316 ล้านบาท ซึ่งตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยได้แก่

- ฮองกง เป็นตลาดดั้งเดิมของไทย มีปริมาณส่งออกถึงร้อยละ 99 เป็นเนื้อสุกรดิบ

- ญี่ปุ่น เป็นตลาดของผลิตภัณฑ์สุกรแปรรูป เช่น สุกรขุนแป้งขนมปังทอด สุกรต้มสุก ฯลฯ เนื่องจากญี่ปุ่นพิจารณาว่า ประเทศไทยเป็นเขตที่ไม่ปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อย จึงให้นำเข้าเฉพาะเนื้อสุกรที่ผ่านความร้อนแล้วเท่านั้น ปริมาณสัดส่วนร้อยละ 90 เป็นเนื้อสุกรปรุงสุก

- ประเทศอื่น ๆ มีปริมาณน้อยมาก เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย มัลดีฟ เวียดนาม เป็นต้น

ถึงแม้ว่าภาครัฐและภาคเอกชนจะพยายามผลักดัน เพื่อให้มีปริมาณส่งออกเพิ่มมากขึ้น แต่ตลาดผู้บริโภคต่างประเทศยังไม่เปิดรับผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรจากประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น ข้อจำกัดด้านมาตรฐานคุณภาพเนื้อสัตว์และสวัสดิภาพสัตว์ (Animal welfare) ซึ่งเป็นผลของการกีดกันทางการค้า

การส่งออก

การส่งออกเนื้อสุกรของไทย แบ่งเป็นส่งออก 2 ประเภท คือ เนื้อสุกรสดแช่เย็น และเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุก ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย คือ ฮองกง ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเวียดนาม โดยเนื้อสุกร สดแช่เย็นส่งไปจำหน่ายยังตลาดฮองกง ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุกส่งไปตลาดญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเวียดนาม

สถานการณ์ส่งออกของไทย ปี 2553 ส่งออกได้ 12,860 ตัน มูลค่าส่งออก 2,316 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ร้อยละ 18 โดยส่งออกเป็นเนื้อสุกรแช่เย็นได้ 541 ตัน มูลค่าส่งออก 47 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 31 และส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกได้ 12,319 ตัน มูลค่า 2,269 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ทั้งนี้เนื่องจากการส่งออกเนื้อสุกรสดแช่เย็นของไทยลดลง เนื่องจากจีนซึ่งเป็นคู่แข่งในตลาดฮองกงซึ่งเป็นตลาดหลักของไทยมีการผลิตเพิ่มขึ้น และมีความได้เปรียบด้านต้นทุน ส่งผลทำให้การส่งออกเนื้อสุกรสดแช่เย็นของไทยไม่สามารถแข่งขันได้ จึงส่งผลให้การส่งออกเนื้อสุกรสดแช่เย็นของไทยลดลง ส่วนการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกของไทย ซึ่งมีตลาดหลักคือ ญี่ปุ่น มีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ซึ่งเป็นปัจจัยบวกที่ช่วยให้การส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากการส่งออกเนื้อสุกรสดแช่เย็นปรับตัวลดลงอย่างมาก จึงส่งผลให้ภาพรวมการส่งออกในปี 2553 เพิ่มขึ้น แต่ส่งออกเนื้อสุกรดิบลดลง ประกอบกับส่งออกไปยังตลาดสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 6.30 การส่งออกเนื้อสุกรของไทย

ชนิดสินค้า	2551		2552		2553 (f)		(%) เปลี่ยนแปลง		(%) เปลี่ยนแปลง	
							51/52		51/52	
	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ตัน	ล้านบาท	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนื้อสุกรสด	3,703	342	784	71	800	68	-78.83	-79.39	2.04	-3.63
เนื้อสุกรปรุงสุก	8,581	1,396	10,128	1,945	12,200	2,318	18.03	39.25	20.46	19.20
รวม	12,284	1,739	10,912	2,015	13,000	2,386	-11.17	15.89	19.13	18.40

ตลาดส่งออก	2551		2552		2553 (f)		(%) เปลี่ยนแปลง	(%) เปลี่ยนแปลง
	ตัน	(%) สัดส่วน	ตัน	(%) สัดส่วน	ตัน	(%) สัดส่วน	51/52	51/52
ฮองกง	3,827	31.15	902	8.27	905	6.96	-76.43	0.33
ญี่ปุ่น	8,336	67.86	9,841	90.19	11,920	91.69	18.05	21.13
สิงคโปร์	92	0.75	116	1.06	120	0.92	26.09	3.45
เวียดนาม	7	0.06	6	0.05	6	0.05	-14.29	0.00
มัลดีฟ	22	0.18	40	0.37	42	0.32	81.82	5.00
เลบานอน	-	-	7	0.06	7	0.05	>100.00	0.00
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	12,284	100.00	10,912	100.00	13,000	100.00	-11.17	19.13

ตลาดฮ่องกง

ไทยมีการส่งออกเนื้อสุกไปตลาดฮ่องกงโดยส่วนใหญ่ส่งออกในรูปของเนื้อสุกสดแช่เย็น ส่วนเนื้อสุกปรุงสุกมีส่งออกบ้างไม่มาก โดยในปี 2553 ไทยส่งออกเนื้อสุกสดไปตลาดฮ่องกงได้เพียง 360 ตัน มูลค่าส่งออก 33 ล้านบาท ลดลงจากปีที่ผ่านมาถึงร้อยละ 53 ส่วนสาเหตุที่ทำให้ไทยส่งออกไปตลาดฮ่องกงลดลงเนื่องจากมีราคาเนื้อสุกในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ไทยมีต้นทุนราคาส่งออกสูงกว่าจีน ขณะที่จีนนอกจากมีราคาต่ำกว่าไทยแล้ว ยังมีความได้เปรียบด้านการขนส่งเนื้อสุกสดเข้าฮ่องกงได้อย่างรวดเร็ว เพราะมีแหล่งผลิตเนื้อสุกสดติดชายแดนฮ่องกง ทำให้ไทยไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับจีนได้ จึงส่งผลทำให้ไทยส่งออกเนื้อสุกสดแช่เย็นไปตลาดฮ่องกงลดลง

สำหรับแนวโน้มปี 2554 คาดว่าการส่งออกไปตลาดฮ่องกงของไทยจะไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากคาดว่าราคาสุกรภายในประเทศจะยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับปี 2553 ประกอบกับปัจจัยการแข่งขันด้านราคาส่งออกและการขนส่งของไทยที่เสียเปรียบคู่แข่งอย่างจีน ทำให้คาดว่าไทยจะยังคงส่งออกไปฮ่องกงในปริมาณเท่าเดิม

ตลาดญี่ปุ่น

ในปี 2553 ไทยสามารถส่งออกเนื้อสุกแปรรูปปรุงสุกไปตลาดญี่ปุ่น ได้เพิ่มขึ้นเป็น 12,086 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 เนื่องจากมีปัจจัยบวก ดังนี้

1) เป็นผลมาจากข้อตกลง FTA ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่ญี่ปุ่นได้ให้โควตาส่งออกเนื้อสุกแปรรูปปรุงสุกแก่ไทย 1,200 ตันทุกปี โดยลดอัตราภาษีนำเข้าในโควตาลงเหลือร้อยละ 16 จากภาษีปกติร้อยละ 20 ทำให้โรงงานแปรรูปเนื้อสุกของไทยได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

2) จีนซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญของไทยในการส่งออกเนื้อสุกปรุงสุกไปตลาดญี่ปุ่น ประสบปัญหาสินค้ามีการปนเปื้อนของสารตกค้าง ทำให้หลายประเทศทั่วโลกชะลอการนำเข้าสินค้าอาหารจากจีน โดยเฉพาะญี่ปุ่นขาดความมั่นใจในคุณภาพสินค้าของจีน ทำให้ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเนื้อสุกจากไทยมากขึ้น

แนวโน้มปี 2554 คาดว่า จะส่งออกไปญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นเป็น 15,000 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 เนื่องจากปัจจัยหลักดังกล่าวในปี 2553 นอกจากนี้ในกรอบการเจรจาระหว่างไทย-ญี่ปุ่น ในปี 2552 สมาคมผู้ผลิตและแปรรูปสุกรเพื่อการส่งออก ได้เสนอต่อภาครัฐเจรจากับญี่ปุ่น เพื่อขยายปริมาณโควตาจาก 1,200 ตัน เพิ่มขึ้นเป็น 12,000 ตัน และขอเพิ่มพิกัดเนื้อสุกแปรรูปปรุงสุกอีกจำนวน 2 พิกัด ได้แก่ 160100000 (ไส้กรอก) และ 160242090 โดยขอลดภาษีนำเข้าในโควตาเหลือ 6% และ 16% ตามลำดับอีกด้วย

สำหรับศักยภาพการส่งออก ปัจจุบันไทยมีโรงงานแปรรูปเนื้อสุกขยายตัวเพิ่มขึ้นหลายโรงงาน ทำให้การส่งออกเนื้อสุกปรุงสุกของไทยมีแนวโน้มขยายตัวได้เพิ่มมากขึ้น สำหรับการส่งออกเนื้อสุกสดแช่เย็นแช่แข็งนั้น ในอนาคตหากสามารถจัดตั้งเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยได้สำเร็จ ก็จะทำให้เนื้อสุกสดของไทยสามารถส่งเข้าไปได้หลายประเทศมากขึ้น อาทิ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น

ตลาดมาเลเซีย

ในช่วงต้นปี 2553 มาเลเซียประสบกับภาวะราคาสุกรในประเทศมีราคาสูง เนื่องจากเป็นช่วงเข้าสู่เทศกาลตรุษจีน ทางกรมการค้าระหว่างประเทศได้พิจารณานำเข้าเนื้อสุกจากไทย โดยมาเลเซียได้ส่งเจ้าหน้าที่เดินทางมาตรวจรับรองโรงงานฆ่าและเนื้อสุกของไทย ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2553 จำนวน 2 โรงงาน ได้แก่ โรงงานแปรรูปเนื้อสุกบางคล้า (EST. 102) และบริษัท เบทาโกร เซฟตี้มีท แพ็คกิ้ง จำกัด (EST. 111) ซึ่งทั้ง 2 โรงงานของไทยได้รับการรับรองแล้ว มาเลเซียมีการนำเข้าเนื้อสุกสดแช่เย็นแช่แข็งจากไทยในปี 2553 จำนวน 181 ตัน มูลค่า 14.5 ล้านบาท คาดว่าปี 2554 จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 20

ตารางที่ 6.31 สถานการณ์ส่งออกเนื้อสุกรมีชีวิตของไทย

ประเทศ	2550		2551		2552 (p)	
	ตัว	ล้านบาท	ตัว	ล้านบาท	ตัว	ล้านบาท
กัมพูชา	1,678	16.37	124,565	584.84	607,626	1,435.69
ลาว	61,485	128.35	57,485	105.96	9,970	26.81
เวียดนาม	362	9.61	346	0.62		-
พม่า	4,638	17.54	7,534	26.32	1,243	3.54
รวม	68,163	171.89	189,930	717.75	618,839	1,466.05

ที่มา : สำนักควบคุมป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2552 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

การส่งออกสินค้าเนื้อสุกร เนื้อวัว

เนื่องจากประเทศไทยมีการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย ทำให้การส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากเนื้อโคและเนื้อสุกร ทำให้ปัจจุบันไทยสามารถส่งออกได้ค่อนข้างจำกัด โดยสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ปลอดภัย (เนื้อโคและเนื้อสุกร) แปรรูปปรุงสุกไปยังประเทศญี่ปุ่น สำหรับเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุกสามารถส่งออกไปยังประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์ ส่วนเนื้อสุกรดิบสามารถส่งออกไปยังประเทศฮ่องกง ซึ่งมีรายละเอียดข้อกำหนด และหน่วยงานของแต่ละประเทศ ดังนี้

ประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรสดและผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุกจากประเทศไทย

ตารางที่ 6.32 ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกรสดจากประเทศไทย และจำนวนโรงฆ่าสุกรที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออก

ลำดับ	ประเทศ	โรงฆ่าสุกรที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออก
1	ฮ่องกง	4 โรงงาน

ตารางที่ 6.33 ประเทศที่อนุญาตให้นำเข้าสินค้าเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุกจากประเทศไทย และโรงฆ่าสุกร และโรงงานตัดแต่งเนื้อสุกร ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งเนื้อสุกรเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าเนื้อสุกร แปรรูปปรุงสุก

ลำดับ	ประเทศ	โรงงานเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุกที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออก	โรงฆ่าสุกรและโรงงานตัดแต่งเนื้อสุกรที่ได้รับอนุญาตให้ส่งวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้า
1	ญี่ปุ่น	26 โรงงาน	ทุกโรงงาน
2	สิงคโปร์	6 โรงงาน	2 โรงงาน
3	ฮ่องกง	ทุกโรงงาน	4 โรงงาน

ที่มา : ส่วนตรวจสอบมาตรฐานด้านการปศุสัตว์

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์

ขั้นตอนการขอการรับรองเพื่อการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ

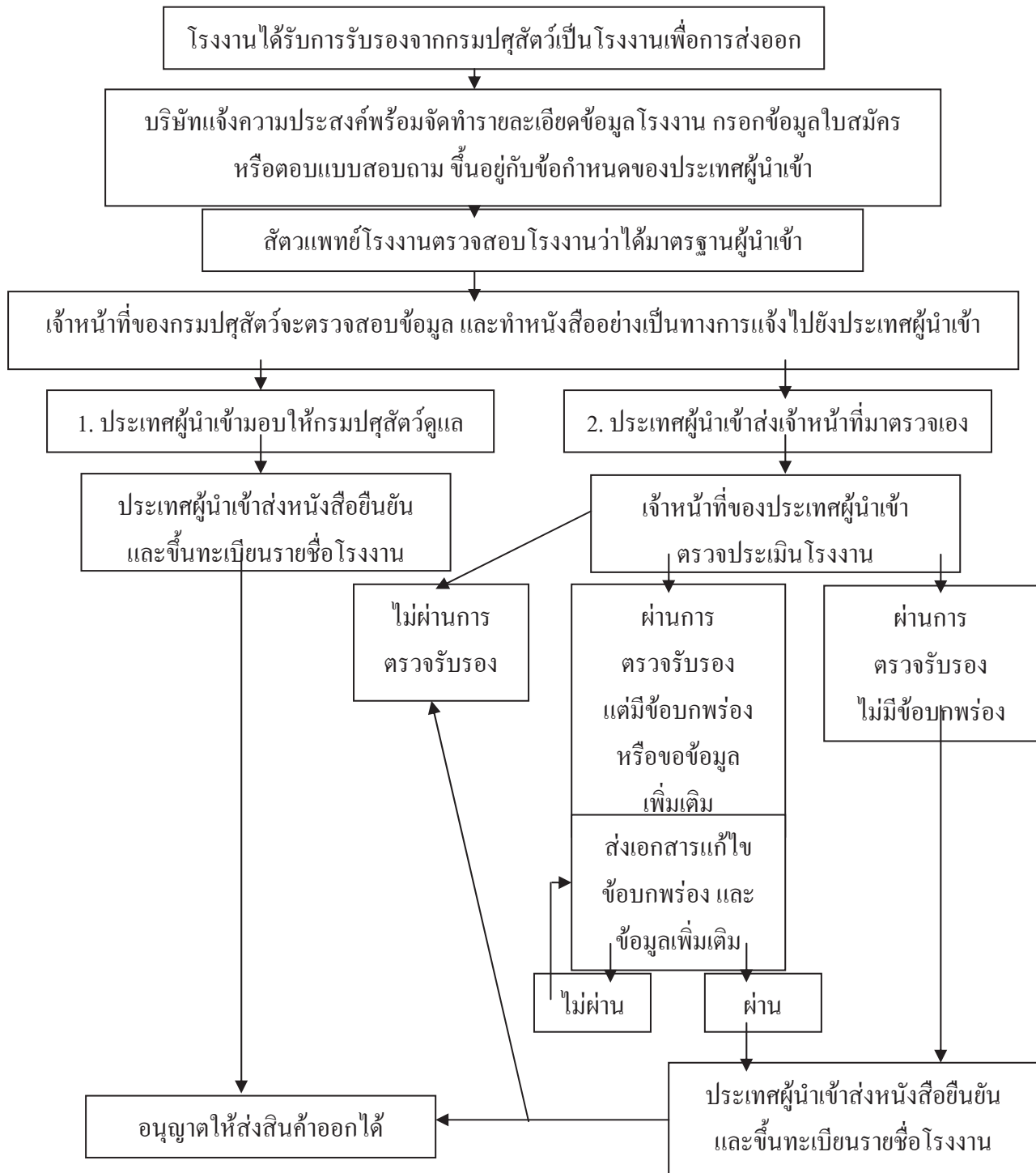
ภายหลังจากที่โรงงานได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์เป็นโรงงานเพื่อการส่งออกแล้ว หากผู้ประกอบการมีความประสงค์ที่จะส่งออกไปยังประเทศผู้นำเข้าต่าง ๆ จะต้องแจ้งมายังกรมปศุสัตว์ เพื่อแจ้งไปยังประเทศผู้นำเข้า โดยมีขั้นตอนทั่วไป ดังนี้

1. ผู้ประกอบการต้องจัดทำข้อมูล หรือกรอกแบบฟอร์มใบสมัคร เพื่อแจ้งขอการรับรองจากประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละประเทศ บางประเทศมอบหมายให้กรมปศุสัตว์มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้โรงงานสามารถผลิตสินค้าส่งออกได้ บางประเทศกรมปศุสัตว์แจ้งชื่อพร้อมเอกสารของโรงงานเพื่อขอให้พิจารณาอนุญาตส่งออกสินค้า บางประเทศต้องกรอกแบบฟอร์มใบสมัคร และส่งข้อมูลโรงงานเพื่อให้พิจารณาก่อนการเดินทางมาตรวจด้วย
2. สัตวแพทย์ประจำโรงงานจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ในการจัดเตรียมเอกสาร และตรวจสอบข้อมูลของโรงงานก่อนการสมัครว่าโรงงานได้มาตรฐานตามประเทศผู้นำเข้าหรือไม่
3. เจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์จะตรวจสอบข้อมูล และทำหนังสืออย่างเป็นทางการแจ้งไปยังประเทศผู้นำเข้า
4. หลังจากแจ้งประเทศคู่ค้าแล้ว รอหนังสือตอบกลับ หากประเทศผู้นำเข้าต้องมาตรวจสอบโรงงานเอง ก็ต้องรอกำหนดการตรวจ
5. ภายหลังจากการตรวจโรงงานแล้ว หากมีข้อบกพร่อง โรงงานต้องทำการแก้ไขจนกว่าประเทศผู้นำเข้าจะอนุญาตเพื่อส่งออกได้
6. การส่งออกในแต่ละประเทศจะต้องรอหนังสือยืนยันจากประเทศผู้นำเข้าก่อน จึงจะสามารถส่งสินค้าออกไปได้

ตารางที่ 6.34 สรุปการขอการรับรองโรงงานของประเทศผู้นำเข้า ตามประเภทของโรงงาน และเอกสารประกอบการขอการรับรอง

การรับรองของประเทศผู้นำเข้า	ประเทศ	ประเภทโรงงาน	เอกสารประกอบการขอ	เงื่อนไขอื่น ๆ
1. ประเทศผู้นำเข้ามอบใบกรมปศุสัตว์ดูแล 1.1 แจ้งชื่อไปยังประเทศผู้นำเข้า 1.2 ต้องขึ้นบัญชีรายชื่อของประเทศผู้ นำเข้าก่อนการส่งออก	ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป แคนาดา สหรัฐอเมริกา มีเรต	โรงงานสัตว์เพื่อส่งเนื้อไปโรงงานแปรรูป โรงงานสัตว์ปีก และโรงงานแปรรูปปรุงสุก โรงงานสัตว์ปีก และโรงงานแปรรูปปรุงสุก โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีกปรุงสุก	- ข้อมูลโรงงาน ข้อมูลโรงงาน -	ต้องขึ้นทะเบียนฟาร์มสุกร
1.3 กรมปศุสัตว์เสนอชื่อประเทศผู้ค้าให้ พิจารณาก่อนที่อนุญาตให้ส่งออกได้	ฮ่องกง	โรงงานสุกร โรงงานสัตว์ปีก และโรงงานแปรรูปปรุงสุก	ข้อมูลโรงงาน	
2. ประเทศผู้นำเข้าส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจเอง	ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา มีเรต มาเลเซีย เกาหลี	โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีก/สัตว์ปีกปรุงสุก โรงงานสัตว์ปีก/สุกรเพื่อส่งเนื้อไปโรงงานแปรรูป โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีก/ไข่/สุกรปรุงสุก โรงงานสัตว์ปีก	แบบสอบถามและข้อมูลโรงงาน Application -	- รับรองเป็นสายการผลิต - ชนิดสินค้าต้องรับรองก่อนส่งออก ต้องมี Halal Supervisor ประจำโรงฆ่า
3. ประเทศที่สามารถส่งออกได้เลยแต่ต้องมี หนังสือรับรองสุขอนามัยจากกรมปศุสัตว์	แอฟริกาใต้ ฮ่องกง เวียดนาม	โรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีกปรุงสุก สินค้าเนื้อสุกรปรุงสุก สินค้าเนื้อสัตว์ปีกและเนื้อสุกร	แบบสอบถามและข้อมูลโรงงาน -	ใช้เนื้อจากโรงงานที่แอฟริกาใต้รับรอง ใช้เนื้อจากโรงงานที่กรมปศุสัตว์รับรอง ใช้เนื้อจากโรงงานที่กรมปศุสัตว์รับรอง
4. ประเทศที่ไม่ต้องขอรับรองใหม่ แต่ต้อง ขึ้นทะเบียนโรงงานของสหภาพยุโรป	สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เวย์	โรงงานสัตว์ปีกและโรงงานแปรรูปปรุงสุก	- -	ปฏิบัติตามระเบียบสหภาพยุโรป

ขั้นตอนการขอการรับรองเพื่อส่งออกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ไปยังประเทศต่าง ๆ

รูปที่ 6.29 แผนผังแสดงขั้นตอนการขอการรับรองจากประเทศญี่ปุ่น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Animal Health Division

Food Safety and Consumer Affair Bureau

Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries (MAFF)

1-2-1, Kasumigaseki 1-Chome,
Chiyoda-ku, Tokyo 100-8950
Japan
Tel : (81)3 3502 8295
Fax : (81) 3 3502 3385

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. Animal Health Requirements for heat-processed poultry meat and its products to be exported to Japan
2. Animal Health Requirements for heat-processed meat and its products derived from cloven-hoofed animals to be exported to Japan from Thailand
3. Food Sanitation Law

สินค้าที่สามารถส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น

เนื้อสัตว์ปีกปรุงสุก เนื้อสัตว์กีบปรุงสุก เนื้อสัตว์ปีกบรรจุกระป๋อง และเนื้อสัตว์กีบบรรจุกระป๋อง

ขั้นตอนการขอการรับรอง

1. ผู้ประกอบการทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการขอการรับรองเพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรป พร้อมทั้งเอกสารข้อมูลของโรงงาน (Company profile) และแบบสอบถามเป็นภาษาอังกฤษ โดยระบุชนิดของสินค้าและชนิดสัตว์
2. สัตวแพทย์ประจำโรงงานตรวจสอบโรงงานว่าได้มาตรฐานตามข้อกำหนด
3. สัตวแพทย์เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ตรวจสอบเอกสาร และสัตวแพทย์เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ทำหนังสือแจ้งทางการประเทศญี่ปุ่น
4. รอการตอบรับ และเจ้าหน้าที่ MAFF จะเดินทางมาตรวจรับรองเอง
5. หลังจากการตรวจรับรองหากมีข้อบกพร่อง ต้องดำเนินการแก้ไข และส่งเอกสารเพิ่มเติมจนกว่าเจ้าหน้าที่ MAFF จะยอมรับ

การขอการรับรองจากประเทศสิงคโปร์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Agri-Food & Veterinary Authority of Singapore (AVA)
5 Maxwell Road # 03-00 Tower Block MND Complex
Singapore 069110
Fax : (65) 6220 6068
<http://www.ava.gov.sg/>

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

Import Requirements

<http://www.ave.gov.sg/FoodSector/ImportExport/TransOfFood/Meat/>

Import requirements of specific food products-ready-to-eat food

<http://www.ava.gov.sg/FoodSector/ImportExport/Trans>

[OfFood/ProcessedFood/ImportRequirementsOfSpecificFoodProducts_1.htm#5](http://www.ava.gov.sg/FoodSector/ImportExport/TransOfFood/ProcessedFood/ImportRequirementsOfSpecificFoodProducts_1.htm#5)

Sale of Food Act (Chapter 283)

Wholesome Meat and Fish Act (Chapter 349A)

<http://www.ava.gov.sg/Legislation/ListOfLegislation>

สินค้าที่สามารถส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์

เนื้อสัตว์ปีกปรุงสุก เนื้อสุกรปรุงสุก ผลิตภัณฑ์ไข่ ไข่เค็ม และไข่เยี่ยวม้า

ขั้นตอนการขอการรับรอง

1. ผู้ประกอบการทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการขอการรับรองเพื่อส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ พร้อมทั้งเอกสารข้อมูลแบบฟอร์มใบสมัคร Application for Export of Meat & Meat Products to Singapore

2. สัตวแพทย์ประจำโรงงานตรวจสอบโรงงานว่าได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของประเทศสิงคโปร์

3. สัตวแพทย์เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ตรวจสอบเอกสาร และทำหนังสือแจ้งประเทศสิงคโปร์ พร้อมทั้งกรอกข้อมูลในเอกสารแบบฟอร์มใบสมัครของประเทศสิงคโปร์

4. หลังจากยื่นเอกสารให้หน่วยงาน AVA แล้ว เจ้าหน้าที่ของ AVA จะทำการตรวจสอบเอกสารใบสมัคร หากต้องการเอกสารเพิ่มเติม AVA จะแจ้งมายังกรมปศุสัตว์เพื่อขอให้ผู้ประกอบการส่งเอกสารเพิ่มเติม และรอให้ทางเจ้าหน้าที่ของ AVA เดินทางมาตรวจสอบเอง

หลังการตรวจสอบประเมินโรงงานของเจ้าหน้าที่ AVA ทางกรม AVA จะมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องของโรงงาน โรงงานต้องทำการปรับปรุงโรงงานพร้อมถ่ายรูปภาพการแก้ไข หรือเอกสารประกอบ คู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จัดส่งให้ทางกรม AVA เพื่อให้ทางกรม AVA ตรวจสอบรายงานการแก้ไขข้อบกพร่องจนกว่าทางกรม AVA จะเป็นพอใจ หากทางกรม AVA ยอมรับก็จะแจ้งมายังกรมปศุสัตว์ พร้อมทั้งระบุกระบวนการที่ได้รับอนุญาต และ Item ที่ขอการรับรอง วันที่สามารถส่งออกได้

ข้อกำหนดและระเบียบที่สำคัญ

1. โรงงานที่สามารถส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ จะต้องอยู่ในบัญชีรายชื่อของประเทศสิงคโปร์

2. โรงงานผลิตเนื้อแปรรูปปรุงสุก จะต้องใช้วัตถุดิบเนื้อสัตว์จากโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับการรับรองจากทางการประเทศสิงคโปร์เท่านั้น

3. การรับรองโรงงานของ AVA เจ้าหน้าที่ของ AVA จะต้องเดินทางมาตรวจรับรองด้วยตัวเอง

4. การรับรองโรงงานของ AVA เป็นสายกระบวนการผลิต การผลิตสินค้าที่ผ่านความร้อนให้สุก เช่น การต้ม นึ่ง ทอด อย่าง นอกจากนี้สินค้าแต่ละอย่างจะต้องขอรับรองเป็นรายชนิด (Item) โดยชื่อสินค้า

5. กรณีที่ต้องการส่งสินค้าใหม่ไปยังประเทศสิงคโปร์ จะต้องทำหนังสือแจ้งไปยัง AVA เพื่อรับรองสินค้าใหม่ก่อนการส่งสินค้า

6. เอกสารประกอบเพื่อการขอสินค้าใหม่

แผนผังของการผลิตพร้อมทั้งระบุรายละเอียด อุณหภูมิ การควบคุมคุณภาพ รูปภาพของสินค้า ส่วนประกอบของส่วนผสมและสัดส่วน หากมีส่วนผสมที่มีผัก จะต้องมียอกสารประกอบในการตรวจยาฆ่าแมลง ตกค้าง หากมีส่วนผสมที่มาจากสัตว์ เช่น นม ไข่ หรือน้ำผึ้ง จะต้องมีการตรวจยาสัตว์ตกค้าง และเอกสารประกอบอื่น ๆ เช่น ใบรับรองจากผู้ส่งมอบ (Supplier) กระบวนการผลิต ใบตรวจรับ ใบข้อกำหนดสินค้า (Specification) เป็นต้น เช่น วัตถุดิบขิงบด เอกสารประกอบการผลิตขิงบด ใบรับรองการตรวจรับ ผลการตรวจยาฆ่าแมลงตกค้าง เป็นต้น กรณีที่สินค้ามีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน ควรมีรูปภาพในการผลิตในแต่ละขั้นตอน

7. อุณหภูมิในการปรุงสุก

การขอการรับรองจากประเทศฮ่องกง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Food and Environmental Hygiene Department (FEHD)
Food and Environmental Hygiene
Food and Public Health Branch
Food and Environmental Hygiene Department
42/F-45/F Queensway Government Offices, 66 Queensway
Hong Kong

สินค้าที่สามารถส่งออกไปประเทศฮ่องกง

เนื้อสัตว์ปีกปรุงสุก เนื้อสุกรสด เนื้อสุกรปรุงสุก และไข่ไก่สด

ขั้นตอนการขอการรับรอง

1. ผู้ประกอบการทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการขอการรับรองเพื่อส่งออกไปยังประเทศ ฮ่องกง พร้อมทั้งเอกสารข้อมูลโรงงาน กรณีที่เป็นโรงฆ่าสุกร จะต้องขึ้นทะเบียนฟาร์ม โดยส่งข้อมูลฟาร์ม หมายเลข ทะเบียนฟาร์มมาตรฐานไปให้ทางการประเทศฮ่องกงด้วย
2. สัตวแพทย์ประจำโรงงานตรวจสอบโรงงานว่าได้มาตรฐานตามข้อกำหนด
3. สัตวแพทย์เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ตรวจสอบเอกสารและทำหนังสือแจ้งประเทศฮ่องกง พร้อม ทั้งกรอกข้อมูลในเอกสารแบบฟอร์มใบสมัครของประเทศฮ่องกง
4. ทางการประเทศฮ่องกง จะแจ้งอนุญาตหรือขอเอกสารเพิ่มเติม

ข้อกำหนดและระเบียบที่สำคัญ

1. โรงฆ่าและชำแหละสุกร โรงฆ่าสัตว์ปีก และโรงงานผลิตเนื้อสัตว์ปีกแปรรูปปรุงสุก ทางการ ฮ่องกงจะพิจารณาให้การรับรองเลย โดยไม่ต้องเดินทางมาตรวจสอบเอง สำหรับสินค้าเนื้อสุกรแปรรูปปรุงสุก สามารถส่งออกได้ แต่ต้องขอหนังสือรับรองสุขอนามัยจากกรมปศุสัตว์ โดยต้องแจ้งกรมปศุสัตว์ล่วงหน้าเพื่อที่จะส่ง เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ไปตรวจสอบกระบวนการผลิตชุดที่ทำการส่งออก มีการใช้วัตถุดิบเนื้อสุกรจากโรงงานที่กรมปศุ สัตว์รับรอง ส่งตัวอย่างสินค้าเพื่อตรวจทางห้องปฏิบัติการ ที่ห้องปฏิบัติการของสำนักตรวจสอบคุณภาพสินค้าปศุ สัตว์ กรมปศุสัตว์ หรือห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
2. โรงฆ่าสุกร ทางการฮ่องกงจะต้องเดินทางมาตรวจโรงงานเอง รวมถึงฟาร์มที่ส่งสุกรเข้าโรงฆ่า ก็ต้องเป็นฟาร์มมาตรฐานที่กรมปศุสัตว์รับรอง ซึ่งฟาร์มนั้น ๆ ต้องได้มีการแจ้งต่อทางการฮ่องกงด้วย
3. สุกรที่เข้าโรงฆ่าสุกร ต้องมีการเก็บตัวอย่างปัสสาวะเพื่อตรวจสอบเร่งเนื้อแดง (β-agonists) และเลือดเพื่อตรวจหากลุ่มยาซัลฟาทุกชุดที่ส่งเข้าโรงฆ่าสัตว์
4. เนื้อสุกรที่ส่งไปฮ่องกง ต้องผ่านการประทับตรารับรองจากกรมปศุสัตว์ทุกชิ้นส่วน กรณีที่ส่ง เนื้อสุกรสดแช่เย็น ต้องมีอุณหภูมิไม่เกิน 4 °C

บทที่ 7

บทสรุปและวิเคราะห์ภาพรวม

โครงการวิจัยนี้เป็นความร่วมมือกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กับจังหวัดนครปฐม โดยมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาที่นำเอาโจทย์ของทางจังหวัดมาเป็นตัวตั้ง ตามแนวการวิจัยแบบ ABC (Area Based Collaborative Research) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โครงการวิจัยนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการของจังหวัดนครปฐม คือ ต้องการให้นครปฐมมีปริมาณการเลี้ยงสุกรที่ใกล้เคียงกับจำนวนสุกรที่ผลิตในจังหวัด คือที่ประมาณ 700,000 ตัว จังหวัดต้องการให้มีการเลี้ยงสุกรแบบไม่ก่อมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่ทางจังหวัดนครปฐมได้มีแนวคิดที่ต้องการลดปัญหามลภาวะที่เกิดจากการระบายน้ำเสีย และมูลสุกรลงในแหล่งน้ำสาธารณะและต้องการคงจำนวนการเลี้ยงสุกร ซึ่งเป็นอาชีพของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม (ข้อมูลจากการประชุมร่วมกับจังหวัด) ดังนั้นแนวทางการกำหนดเขตการเลี้ยงสุกร ให้อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นลักษณะนิคมเลี้ยงสุกรและโรงงานแปรรูปผลผลิตการเกษตร โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมจังหวัดนครปฐม (ภาคผนวก) โดยมีข้อกำหนดห้ามเลี้ยงสุกรในทุกพื้นที่ แต่ได้กำหนดให้มีที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตามที่ทางฝ่ายโยธาจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 56,250 ไร่ เป็นเขตพื้นที่ทางการเกษตร โดยเฉพาะการเลี้ยงโคนม (ข้อมูลจากปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม) เพื่อในอนาคตจังหวัดนครปฐมจะเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัยและผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก โดยดำรงรักษาพื้นที่ให้มีการผลิตสุกรต่อไป และห้ามมีการก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงอาคารในพื้นที่หลายตำบล ซึ่งหมายความว่า การสร้างฟาร์มสุกรรายใหม่ขึ้นในจังหวัดนครปฐมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นคณะผู้วิจัยฯ ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ที่เคยมีประสบการณ์ในการวิจัยในเรื่อง โครงการพัฒนาระบบการจัดการ และประกันคุณภาพการผลิตเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยตลอดขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์สุกร ปี พ.ศ. 2549 และโครงการการประยุกต์ใช้ระบบการจัดการและประกันคุณภาพเพื่อพัฒนากระบวนการความปลอดภัยชีวภาพต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในฟาร์มสุกรพ่อแม่พันธุ์ ปี พ.ศ. 2552 รวมทั้งนักการสัตวบาล นักเศรษฐศาสตร์การเกษตร และสถาปนิกผู้มีความชำนาญ มาร่วมกันวิจัยในหัวข้อดังกล่าว

โครงการแบ่งเป็น 4 ส่วนย่อย คือ

1. สำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย
2. ศึกษาภาวะเปรียบเทียบและข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
3. ศึกษารูปแบบและองค์ประกอบต่างๆ ของการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
4. ศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศเป้าหมายจากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

งานวิจัยนี้ทางคณะผู้วิจัยได้เข้าไปพบปะกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งเกษตรกรในพื้นที่ เจ้าของฟาร์มสุกรในพื้นที่เป้าหมาย เจ้าของฟาร์มในจังหวัดนครปฐม องค์การบริหารส่วนตำบล หอการค้าจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด และส่วนบริหารของจังหวัดผลจากการศึกษาใน 4 ประเด็น พอสรุปผลของสำรวจและศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจต่อชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย ดังนี้

1. **จังหวัดนครปฐม** เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการเป็นผู้ผลิต (Agriculture production) สูง โดยมีพื้นที่ทางการเกษตรทั้งสิ้นเกือบ 8 แสนไร่ หรือประมาณ 60% ของพื้นที่ของจังหวัด มีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ๆ เช่น ข้าว อ้อย ผลไม้ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ การปศุสัตว์ โดยเฉพาะไก่ เป็ด และสุกร โดยหากวางแผนการจัดการระบบดี ๆ จะเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะเป็นแหล่งผลิตสุกรที่สำคัญของประเทศ

2. ความเป็นไปได้ในการพัฒนาเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร เรียกว่า “นิคมเลี้ยงสุกร” เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในประเทศไทย ซึ่งการสร้างเขตเลี้ยงสุกรในลักษณะนิคมอุตสาหกรรม นับว่าไม่ใช่สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นในประเทศ ดังมีตัวอย่างของหมู่บ้านเกษตรกรรมกำแพงแสน หนองหว้า ลาดตะเคียน ฯลฯ ซึ่งดำเนินการโดยภาคเอกชน ซึ่งประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยสิ่งสำคัญหลายประการที่ต้องคำนึงถึง คือ การกำหนดพื้นที่ การจัดการในระบบเดียวกัน การลงทุนในด้านสาธารณูปโภค ระบบควบคุมโรค เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องมีการพิจารณาอย่างชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการจัดการในรูปนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกร เพราะการจัดทำนิคมกับสิ่งที่มีชีวิตเป็นการจัดการที่แตกต่างกับการจัดทำนิคมอุตสาหกรรมทั่วไป ในส่วนของความเป็นไปได้ในการสร้างนิคมอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม เป็นที่ประจักษ์ว่าประชากรในเขตอำเภอกำแพงแสนที่ทางจังหวัดให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ตามผังเมืองใหม่ของจังหวัด โดยเป็นพื้นที่การเกษตรอยู่ประมาณ 2.5 แสนไร่ หรือประมาณ 1 ใน 4 ของพื้นที่การเกษตรของจังหวัดนครปฐม ในสองตำบลที่ทางจังหวัดได้เสนอเป็นพื้นที่สีเขียวในการทำการเกษตรพบว่าส่วนมากเป็นเกษตรกรที่มีอาชีพทำไร่ และเลี้ยงโคนมเป็นหลัก มีฟาร์มสุกรขนาดเล็กประมาณ 1-2 แห่ง ทั้งสองตำบลจะมีการกระจายของชุมชนค่อนข้างสูง นั้นหมายถึงการสร้างนิคมสุกรขนาดใหญ่จะส่งผลกระทบต่อชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีการเวนคืนที่ดินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากที่ดินบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกร ผลการสอบถามประชาชนในพื้นที่มีทัศนคติในเชิงค่อนข้างลบต่อโครงการ เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ และไม่ต้องมีการมีผลกระทบในด้านกลิ่นมูลสุกร กอปรกับเคยมีการส่งเสริมจากภาครัฐในรูปกู้ยืมเงินให้เลี้ยงสุกร ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกษตรกรเป็นหนี้ และมีทัศนคติในเชิงลบต่อการเลี้ยงสุกร การทำประชาพิจารณ์มักไม่ค่อยได้ผลนักเช่นเดียวกับในโครงการอื่น ๆ ของรัฐบาล โดยชาวบ้านในพื้นที่ที่จะทำการต่อต้าน โดยแม้เห็นว่าจะเป็นโครงการที่ดี แต่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ควรไปเลือกพื้นที่อื่น ๆ ดังนั้น การประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจที่ถูกต้องกับคนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย คือด้านหนึ่งเกษตรกรหรือคนในพื้นที่ของทั้งตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม ไม่ให้เกิดความแตกตื่นหรือเข้าใจผิด จึงต้องทำการสำรวจสอบถามความพอใจหรือไม่พอใจ และความไม่พอใจดังกล่าวเกิดจากอะไร มีความต้องการอะไรเพิ่มเติม แม้ว่าพื้นที่โยธาจังหวัดยินดีให้ความร่วมมือกับผู้วิจัย โดยชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นที่ในการทำวิจัย (ทุ่งลูกนกและหนองกระทุ่ม) ว่าพื้นที่ดังกล่าวทั้งสองตำบลได้ถูกกำหนดไว้ในผังเมืองให้เป็นเขตส่งเสริมด้านการเกษตร โดยข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวกำลังอยู่ระหว่างการรออนุมัติในราชกิจจานุเบกษา

2.1 จากการรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน คำถามที่ได้รับจากชาวบ้านในพื้นที่ทั้งสองตำบล

- ก. โครงการนี้ บุคคลใดจะได้รับประโยชน์ ทางชาวบ้านคิดว่าผู้ที่ได้ประโยชน์น่าจะมีแนวโน้มในเอกชนหรือบริษัทผู้เลี้ยงสุกรรายใหญ่ เนื่องจากมีเงินลงทุนที่สูงกว่าชาวบ้าน
- ข. ชาวบ้านกังวลปัญหาเรื่องกลิ่นสุกรจากนิคม
- ค. ในกรณีสุกรในนิคมเกิดการระบาดของโรค หรือพาหะนำโรคที่เกิดขึ้น จะก่อปัญหาให้กับชาวบ้านหรือไม่ โดยเฉพาะการติดต่อไปสู่โคที่ในพื้นที่เลี้ยงกันมาก
- ง. ในพื้นที่นี้ ส่วนใหญ่ต้องการมุ่งเน้นผลิตเกษตรกรรม การปลูกพืชต่าง ๆ เช่น หน่อไม้ฝรั่ง ชาวบ้านไม่ต้องการการเลี้ยงสัตว์
- จ. ชาวบ้านเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ แต่ชาวบ้านไม่ต้องการการนำใช้ในพื้นที่นี้

2.2 จากการรับฟังข้อคิดเห็นจากผู้เลี้ยงประกอบการเลี้ยงสุกรรายเดิมที่มีอยู่แล้ว ภายในจังหวัดนครปฐม และบริเวณใกล้เคียง โดยมีข้อกำหนดให้ผู้เลี้ยงสุกรเดิมที่อยู่นอกเขตส่งเสริมฯ สามารถดำเนินการต่อได้ แต่ขยายไม่ได้ เนื่องจากกฎหมายมีได้อนุญาตไว้ พบว่า

- ก. ทางผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดนครปฐม ยังไม่ทราบรายละเอียดของโครงการของทางจังหวัด โดยคำนึงถึงเงื่อนไขและปัจจัยการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นสำคัญ เช่น ด้านเงินลงทุน (สถานที่ ราคาที่ดิน) อยากรัฐบาลลงทุน ส่วนสาธารณูปโภค หรือมีแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มาตรการจูงใจต่าง ๆ ไม่ว่าด้านภาษี ควรเน้นด้านการป้องกันด้านการชดเชยหากเป็นโรคระบาดจากรัฐบาล มีการสร้างระบบเน้นการป้องกันโรค ขอดูเงื่อนไข หากได้รับการสนับสนุนจากจังหวัด และรัฐบาล ควรกำหนดรูปแบบการเลี้ยง (แหล่ง , การนำเข้าสุกร)
- ข. รัฐบาลหรือจังหวัดต้องมีนโยบายต่อเนื่องและเอจจิงเอจจิงจากภาครัฐ
- ค. ด้านการลงทุน โครงการมีการศึกษาข้อมูลผลตอบแทนของการลงทุน (IRR) ความคุ้มค่า โดยมีการจ้างนักเศรษฐศาสตร์เป็นผู้ดูแล ภายในพื้นที่โครงการมีการจัดสร้างโรงงานอาหารสัตว์ ส่วนโรงฆ่าสัตว์ มีการจัดสร้างในโครงการเนื่องจากเป็นโครงการการผลิตสุกรครบวงจร แต่สถานที่ตั้งอาจกำหนดพื้นที่แยกออก โดยกำหนดระยะห่างที่เหมาะสมตามข้อกำหนด หรือส่งสุกรไปยังโรงฆ่าสัตว์ที่มีอยู่แล้ว เช่น โรงฆ่าสุกรของ กทม. อย่างไรก็ตามในการสร้างโรงฆ่าสัตว์จะประสบกับปัญหาการขาดทุนได้ง่าย หากมีตลาดแค่เพียงภายในประเทศ จึงต้องมีการวางแผนเพื่อในส่วนการส่งออกไปต่างประเทศ แต่ต้องเน้นการได้ประโยชน์ของทางจังหวัดเป็นสิ่งสำคัญ ทางจังหวัดจะได้ให้การสนับสนุน
- ง. ควรทำการศึกษากิจกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้ครบวงจรด้วย เช่น โรงงานแปรรูป ควรจัดตั้งที่บริเวณพื้นที่ศึกษาหรือไม่ มีกฎหมายห้ามจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอาหารหรือไม่ ซึ่งต้องกำหนดระยะห่างและขอข้อมูลจากทางจังหวัดประกอบกัน
- จ. ควรมีระบบบำบัดน้ำเสียและการสร้างระบบก๊าซชีวภาพ (Biogas)
- ฉ. แนวคิดในการควบคุมโรค เป็นพื้นที่ ๆ ไป (area by area) จาก compartment ใหญ่ เป็น compartment ย่อย นำรูปแบบของ Compartment ในประเทศต่างๆ โดยอ้างอิงแบบของ OIE ในปี 2005 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดตั้งนิคมของโครงการ โดยมีเป้าหมายเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออก (ทั้งแบบเนื้อปรุงสุกและเนื้อแช่เย็น)ในระบบ Compartment เน้น 4 เรื่อง ได้แก่
 - ระบาดวิทยา
 - สิ่งแวดล้อม
 - ระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ
 - ระบบ Surveillance
- ช. แม้ว่าปัจจุบันการทำ Compartment ของฟาร์มสุกรยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร โดยการทำของเราควรเน้นโรคที่มีผลต่อสุกร เช่น FMD, PRRS เป็นต้น ในต่างประเทศไม่เน้นเรื่องโรค เนื่องจากเวลาประกาศ Free จะ Free โรคทั่วประเทศ แต่เน้นเรื่องการจัดการของเสีย เช่น เดนมาร์ก ทำท่อระบายน้ำเสียจากการเลี้ยงสัตว์ แยกออกจากท่อระบายทั่วไป
- ซ. การประกาศ FMD Free Zone ของประเทศไทยควรดูแบบอย่างวิธีของประเทศอาร์เจนตินา เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน

3. ในส่วนของการศึกษากฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ในตำบลทุ่งลูกนก และตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สรุปได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ก. ผลการศึกษาในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร
จากการศึกษาพบว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้แก่กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้ออกชนนาที่ดินของตนมาให้รัฐจัดรูปที่ดินเสียใหม่เพื่อให้

เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มุ่งเน้นให้รัฐเป็นผู้จัดการที่ดินของรัฐให้แก่เกษตรกรเพื่อยุ่อาศัยและทำกินในเขตพื้นที่ที่กำหนด แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพื้นที่ในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่จะจัดตั้งเป็นเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของเอกชนที่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมายที่ดิน หากจะนำที่ดินซึ่งเป็นของเอกชนมาดำเนินการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร โดยใช้กฎหมายทั้ง 3 ฉบับข้างต้น รัฐจะต้องเวนคืนที่ดินของเอกชนมาเป็นของรัฐก่อน ซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เนื่องจากปัจจุบันที่ดินมีราคาสูงมาก ดังนั้น จังหวัดนครปฐมอาจใช้กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และมาตรา 26 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครปฐม โดยกำหนดให้พื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสนเป็นที่ดินประเภทชนบทและปศุสัตว์ ซึ่งจะสามารถจัดตั้งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรได้ และใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขควบคู่กันไป เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนกและองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ใช้อำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา 32 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 58 มาตรา 63 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบังคับให้กิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งต้องได้รับอนุญาตในการประกอบกิจการ และใช้อำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดข้อบังคับในการควบคุมการเลี้ยงสุกรต่อไป

ข. ผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร โรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ รวมถึงโรงฆ่าและชำแหละสุกร การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่าในส่วนการจัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรนั้น ไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยตรง มีเพียงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2542 ที่กำหนดมาตรฐานขั้นพื้นฐานสำหรับฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองและขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับจากกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงมาตรการสมัครใจมิใช่มาตรการบังคับ ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสุกรที่จะได้รับรองมาตรฐานนั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542 แต่อย่างไรก็ตาม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจใช้มาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ออกข้อบัญญัติของตนเพื่อกำหนดกิจการการเลี้ยงสุกรเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพซึ่งต้องควบคุมและออกข้อบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงสุกรได้

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวกับโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหารและยาสัตว์ การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีกฎหมายกำหนดไว้เฉพาะแล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยสภาพาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ออกข้อบัญญัติควบคุมการเลี้ยงสุกรได้ โดยกำหนดให้ฟาร์มเลี้ยงสุกรในเขตพื้นที่ ต้องดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดในการจัดการฟาร์มเลี้ยงสุกร การป้องกันโรคระบาดสัตว์ การขนส่งสุกร อาหาร ยาสัตว์ และวัตถุอันตรายที่ใช้ในฟาร์ม รวมถึงสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุขได้แก่การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร และการตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากการเลี้ยงสุกรตามประกาศ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548 และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548

ในส่วน of โรงชำแหละสุกรนั้น ต้องเป็นโรงชำแหละสุกรที่ได้มาตรฐานและได้รับใบอนุญาตตั้งโรงฆ่าสุกร โรงพักสุกร และการฆ่าสุกรจากรัฐ (กรมปศุสัตว์) ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งโรงชำแหละสุกรต้องอยู่ห่างจากรัศมีของพื้นที่จัดตั้งฟาร์มเลี้ยงสุกรและตลาดนัดค้าสัตว์ไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร อีกทั้ง รัฐต้องสามารถที่จะเข้าไปตรวจสอบมาตรฐานการประกอบกิจการและสามารถตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์จากสุกรได้ทุกระยะตอนการผลิต โดยต้องมีมาตรการการรับรองคุณภาพของซากสุกรด้วยเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน (Q Mark) ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมได้ทุกห่วงโซ่การผลิตตามหลักจากไร่นาสู่โต๊ะอาหาร (From Farm to Table) เพื่อให้ผู้บริโภคได้บริโภคเนื้อสุกรที่มาจากสุกรที่ปลอดโรคและปลอดภัยต่อการบริโภค อันเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

สำหรับตลาดและสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรภายในประเทศ สามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) ห้างสรรพสินค้า (supermarket)

(2) ตลาดสด

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สมควรออกข้อบัญญัติเพื่อกำหนดให้กิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นของตน โดยนำมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มาใช้กับกิจการการเลี้ยงสัตว์ (สุกร) ได้ ซึ่งผู้ประกอบการการเลี้ยงสุกรต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการดังกล่าวและในภาคการผลิต ตั้งแต่ฟาร์มเลี้ยงสุกร อาหารและยาสัตว์ โรงฆ่าชำแหละสุกร การขนส่ง และสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุข ในแต่ละห่วงโซ่การผลิต องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งลูกนก และ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม ควรมีกฎหมายในการกำกับดูแล ซึ่งควรใช้มาตรการทางกฎหมายโดยใช้อำนาจตามมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา 32 มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ออกข้อบัญญัติของตน เพื่อควบคุมการดำเนินกิจการของฟาร์มเลี้ยงสุกรให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย

ค. วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครปฐมต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.6 ไม่เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในสถานที่ดังกล่าว เมื่อแยกเป็นรายอำเภอพบว่าอำเภอกำแพงแสน ร้อยละ 60.2 ไม่เห็นด้วยที่จะมาจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในเขตตำบลทุ่งลูกนกและตำบลหนองกระทุ่ม สำหรับอีก 3 อำเภอคือ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอเมือง มีเปอร์เซ็นต์เห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่รัฐบาลต้องเข้มงวดมากที่สุด โดยอันดับที่ 1 ให้ความสำคัญกับการปล่อยของเสียจากฟาร์มสุกร อันดับที่ 2 เป็นการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย เหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยง/ผลิตสัตว์ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อันดับที่ 3 เป็นการควบคุมโรคระบาดสัตว์ในสุกร อันดับที่ 4 เป็นการใช้อันตรายในฟาร์มสุกร อันดับที่ 5 เป็นมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกร อันดับที่ 6 เป็นการใช้อยาสัตว์ และอันดับสุดท้าย เป็นการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์

สำหรับสถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่โรงฆ่าสัตว์ควรตั้งอยู่นอกเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร ร้อยละ 69.3% โดยให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และยังเห็นด้วยที่รัฐบาลจะสามารถใช้มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์อย่างเข้มงวดในการป้องกันโรคระบาดสัตว์ที่เกิดจากการขนส่งได้ ร้อยละ 76.8%

4. สำหรับรูปแบบของการสร้างรูปแบบของเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรในลักษณะนิคมอุตสาหกรรม ทางคณะผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของเขตส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมโดยคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคทางชีวภาพ (biosecurity) โดยพบว่าตั้งเป้าไว้ที่ 80,000 แม่ ซึ่งน่าจะผลิตสุกรขุนได้ในจำนวนที่จังหวัดนครปฐมผลิตได้ โดยใช้ระบบ 2 site system แบ่งแยกเป็นส่วนเลี้ยงสุกรพันธุ์และสุกรขุน ส่วนของการผลิตสุกรพันธุ์ให้ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองกระทุ่ม ส่วนการผลิตสุกรขุนอยู่ในเขตตำบลห้วยลูกนก จัดให้มีพื้นที่กันชนห่างจากส่วนเลี้ยงสัตว์เป็นรัศมี 3 กิโลเมตร ซึ่งส่วนนี้อาจคาบเกี่ยวกับพื้นที่อื่นๆได้ เช่น พื้นที่รอยต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น คณะผู้วิจัยเชื่อว่าส่วนของรูปแบบนิคมที่ศึกษานี้จะทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ที่ศึกษาเห็นประโยชน์ของโครงการนี้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ได้ทำการเสนอรูปแบบหลายรูปแบบ เพื่อสามารถเลือกได้เข้ากับพื้นที่มากที่สุด ในส่วนของนิคมจะมีโรงงานอาหารสัตว์ ซึ่งห่างจากนิคมอย่างน้อย 2 กิโลเมตร ส่วนพื้นที่กันชน 3 กิโลเมตรนี้ควรมีการปลูกพืชที่สามารถดูดซับทางใบได้ เช่น ต้นมะเขือเทศ เป็นต้น ทั้งนี้เสนอให้มีการเข้าไปศึกษาในเขตพื้นที่ อ.ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เพิ่มเติมเป็นระยะห่างออกไป 3 กิโลเมตร เนื่องจากพื้นที่กันชนอาจมีการนับเข้าไปถึง อ.ท่ามะกา บางส่วน สรุปการจัดทำรูปแบบของนิคม ผู้วิจัยเห็นว่าควรเสนอเป็น 4 รูปแบบสำหรับแม่สุกรทั้งหมด 80,000 แม่ คือ

รูปแบบที่ 1: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดเล็ก จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 2,500 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 24,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ทั้งหมด 32 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 2: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดกลาง จำนวนแม่พันธุ์ กำลังผลิต 10,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 90,000 ตัว และแยกเป็นเครือข่าย ใช้ฟาร์มทั้งหมด 8 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 3: เขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่ จำนวนแม่พันธุ์ กำลังการผลิต 40,000 แม่ ผลิตสุกรขุนได้ 350,000-400,000 ตัวต่อปี ใช้ฟาร์มทั้งหมด 2 ฟาร์ม

รูปแบบที่ 4: เขตส่งเสริมแบบเมืองอุตสาหกรรมเกษตร Agropark โดยมีสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ภายในทั้งที่เป็น non agro and agroproduction

อย่างไรก็ตามจำนวนดังกล่าวอาจลดได้ตามสัดส่วนความต้องการของทางจังหวัด อาทิเช่น อาจให้นิคมผลิตสุกรเพียง 50 หรือ 30% ทดแทนจำนวนผู้เลี้ยงสุกรบางส่วนเท่านั้น

5. ในด้านการลงทุน อาจจะมีหลายลักษณะอาทิเช่น มาจากบริษัทรายใหญ่เข้าดำเนินกิจการ หรือผู้เลี้ยงรายเดิมในจังหวัดนครปฐมซึ่งมีประมาณไม่เกิน 50 ราย หรือผู้เลี้ยงรายใหม่ ที่ภาครัฐควรสร้างแรงจูงใจในการย้ายฟาร์ม หรือให้การสนับสนุน อาทิเช่น ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย หรือดอกเบี้ยต่ำ การบริการด้านสัตวแพทย์ ระบบป้องกันโรคที่สมบูรณ์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ หรือการหาตลาดส่งออกในต่างประเทศ เป็นต้น รูปแบบของนิคมควรมีความยืดหยุ่นและสามารถแยกรายผู้ประกอบการได้ แต่ทั้งหมดต้องอยู่ภายใต้การบริหารจัดการฟาร์มในระบบเดียวกัน ทั้งนี้ภายในนิคมอาจมีการจัดสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานชีวมวลที่ได้จากของเสียจากนิคม โดยทั้งนี้สามารถนำไฟฟ้าที่ผลิตได้ จ่ายกลับให้กลับชุมชน รวมถึงการนำไปใช้ในการขายคาร์บอนเครดิต การจัดตั้งศูนย์แปรรูปเนื้อสุกร รวมถึงศูนย์จัดจำหน่ายและกระจายสินค้า โดยรับจากในพื้นที่ นิคมและจังหวัดใกล้เคียง สำหรับการกระจายออกไปสู่จังหวัดอื่นและอาจขยายเป็นศูนย์ค้าส่งและกระจายสินค้าแปรรูปสุกรในระดับภูมิภาค ในส่วนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ ซึ่ง

ไม่มีความสามารถทางการเงินในการลงทุน แต่รัฐจะต้องจัดสรรผลประโยชน์ให้ชัดเจน เช่นในสภาพการส่งเสริมอาชีพทดแทน การให้บริการด้านไฟฟ้าที่ผลิตจากโครงการ การรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร ที่เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ การให้ปุ๋ยจากมูลสุกร เป็นต้น มิฉะนั้นจะเกิดแรงต้านที่ทำให้โครงการฯ ไม่สามารถเริ่มต้นและดำเนินการไปได้ ทั้งนี้สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือโดยทั้งนี้จะต้องมีมาตรการการปรับที่ดินใหม่ (Land Re-adjustment) ทางผังเมืองในระดับจังหวัด ทั้งนี้เพื่อกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินบริเวณตำบลหนองกระทุ่ม และตำบลทุ่งลูกนก เพื่อให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบ หรือส่งผลกระทบน้อยในด้านความปลอดภัยทางชีวภาพเช่น ตำแหน่งตลาด โรงฆ่าสัตว์และสิ่งแวดล้อม ชุมชน การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่เดิม

6. การประเมินด้านข้อดีและข้อเสียการจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ข้อดี

1. การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร จะทำให้จำกัดพื้นที่การเลี้ยงให้เล็กลง และเป็นระบบมากขึ้น แทนการเลี้ยงกระจายไปทั่วพื้นที่ และยากต่อการจัดทำระบบควบคุมดูแล
2. สามารถแบ่งการบริหารจัดการออกเป็นส่วนย่อย ๆ (Compartment) เช่น โซนเลี้ยงสุกร โซนเก็บอาหาร โซนสำนักงาน ซึ่งในกรณีเกิดปัญหา เช่นการระบาดของโรค สามารถจำกัดพื้นที่ควบคุมได้
3. ช่วยส่งเสริมศักยภาพในการส่งออก เพราะมีระบบการจัดการแบบเดียวกัน และมีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพในการป้องกันโรคเดียวกัน รวมทั้งมีระบบการทดแทน การเข้าออก การฆ่าและ และการแปรรูปในระบบเดียวกัน รวมทั้งสามารถนำไปสู่มาตรฐานของ GMP ได้
4. สามารถใช้ประโยชน์จากของเหลือใช้พื้นที่ ได้แก่ ของเสียจากมูลสุกร นำไปผลิตไฟฟ้าซึ่งหากมีปริมาณมากพอ ยังใช้ประโยชน์จากการขายไฟฟ้ากลับให้การไฟฟ้า หรือนำไปใช้กับชุมชนใกล้เคียงได้ นอกจากนี้ ยังมีปริมาณมากที่สามารถผลิตเป็นปุ๋ยสำหรับการขาย
5. ช่วยในการลดภาวะจากของเสีย ภาวะโลกร้อน และภาวะเรือนกระจก

ข้อเสีย

1. การจัดตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร มีต้นทุนที่สูง และมีระยะในการคืนทุนขึ้นอยู่กับเสถียรภาพ ความผันผวนด้านราคา การลงทุนจำเป็นต้องอาศัยผู้ลงทุนรายใหญ่และการสนับสนุนจากภาครัฐ
2. ต้องการความร่วมมือและความเข้าใจจากชุมชนอย่างมาก
3. ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมาตรฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะการผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อนิสัยแบบไทย
4. ต้องมีวินัยในการเข้าร่วม โดยยึดหลักการจัดการรูปแบบเดียวกัน

5. หากควบคุมโรคไม่ดี จะเกิดปัญหาการระบาดของโรคทั้งโครงการ

7. ในด้านการศึกษาความเป็นไปได้ของการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศเป้าหมาย จากเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

การสร้างเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกร หากเป็นระบบและมีการควบคุมโรคที่รัดกุม ก็จะมีความเป็นไปได้สูงในการนำเอาเนื้อสุกรหรือผลิตภัณฑ์ส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย เช่น ประเทศฮ่องกง หรือประเทศญี่ปุ่น ซึ่งในปัจจุบันปริมาณการส่งออกของเนื้อสุกร หรือผลิตภัณฑ์มีปริมาณน้อย โดยมากกว่า 90% บริโภคภายในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการส่งออกสุกรของประเทศไทยมีปัญหาเนื่องจากประเทศไทยยังคงมีปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) ซึ่งจะส่งออกได้จำเป็นต้องตั้งเขตส่งเสริมการเลี้ยงสุกรที่ปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย

เพื่อให้การศึกษาได้ครอบคลุม และเติมเต็มในคำตอบความเป็นไปได้ของโครงการ จึงมีการศึกษาด้านการส่งออกเนื้อสุกรไปยังประเทศกลุ่มเป้าหมาย นอกเหนือจากตลาดในประเทศ ซึ่งมีการยกระดับการบริโภคเนื้อสุกรที่มีคุณภาพ ผ่านกระบวนการเลี้ยง แปรรูป อย่างถูกสุขลักษณะ (Food Safety) รวมทั้งระบบการควบคุมโรคระบาด (Bio-Security) อีกทั้งการวางแผน การผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Environment Friendly)

จากข้อมูลการนำเข้าของประเทศกลุ่มเป้าหมาย คือ ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮ่องกง และประเทศอื่น ๆ เช่น เวียดนาม มาเลเซีย เป็นผลพลอยได้จากการส่งเสริมการส่งออก ข้อสรุปเห็นได้ชัดว่า ประเทศเหล่านี้ยังมีความต้องการนำเข้าเนื้อสุกรทั้งดิบและปรุงสุก ซึ่งปัจจุบันก็ได้มีการนำเข้าจากประเทศแถบยุโรป รวมทั้งประเทศไทยบางส่วน อย่างไรก็ตามสัดส่วนการส่งออกเนื้อสุกรปรุงสุกของไทยมีเพียงร้อยละ 0.85 ของตลาดประเทศผู้ส่งออกเนื้อสุกรของโลก ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก และมีโอกาสที่จะเติบโตได้อีกมาก

พฤติกรรมผู้บริโภคในสมัยใหม่ เป็นตัวกำหนดเป้าหมายมุ่งเน้นระดับกลางและระดับสูง เช่น ผู้อาศัยตามเมืองใหญ่ รวมทั้งภัตตาคาร โรงแรม รูปแบบของการบริโภคเปลี่ยนไป การประกอบอาหารรับประทานเองในครัวเรือนลดลง เนื่องจากชีวิตการทำงานในเมือง บังคับให้ต้องใช้เวลาเร่งรีบ การผลิตอาหารถึงสำเร็จรูปมีแนวโน้มของตลาดเติบโตเพิ่มขึ้นทุกปี รวมทั้งการเน้นเรื่องคุณภาพ สุขภาพ ความสะอาด ปลอดภัย

จากแนวโน้มที่จะเกิดวิกฤตอาหารในอนาคต (Food Crisis) กอปรกับความสามารถในการผลิตความโดดเด่นในเรื่องภูมิภาคในแนวเหนือเขตรัฐสุทธของประเทศไทย เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการประกอบเกษตรกรรม อันจะเป็นการผลิตอาหารสัตว์ได้อย่างดี รวมทั้งความสามารถในการเลี้ยงสุกร การควบคุมโรคระบาด ส่งผลที่สามารถจะพิจารณาในรูปอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า

ปัญหาที่เป็นโจทย์ที่สำคัญ คือ **ต้นทุนการผลิต** หากพิจารณาในอนาคตอุตสาหกรรมการผลิตอาหาร จะต้องเป็นอุตสาหกรรมที่ครบวงจร เป็นลักษณะนิคม กล่าวอย่างให้เข้าใจง่าย ๆ คือ นำผลผลิตด้านการเกษตร เช่น พืชอาหารสัตว์ต่าง ๆ เข้ามาในนิคม ผ่านกระบวนการเปลี่ยนเป็นอาหารเลี้ยงสุกร พัฒนาการเลี้ยงให้ได้ เพื่อคุณภาพ ควบคุมจนกระทั่งออกมาเป็นผลผลิตเนื้อสุกรพร้อมบริโภค (Farm to Table) หากดำเนินการได้ตามแนวคิดดังกล่าว สร้างอุตสาหกรรมผลิตสุกรต้นแบบอย่างยั่งยืน สิ่งที่ตามมา คือ ความเป็นผู้นำในการผลิตสุกร การแปรรูปผลิตภัณฑ์สุกร ในเขตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และโอกาสอื่นที่จะต่อเนื่อง คือ ศูนย์กลางการพัฒนาด้านเทคนิค การพัฒนาองค์ความรู้ วิทยาการสมัยใหม่ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างคน สร้างความคิด รวมทั้งการสร้างอนาคตให้แก่ประเทศ ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้คุ้มค่า

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการโครงการดังกล่าว เนื่องจากโอกาสที่จะส่งออกยังเปิดกว้าง รวมทั้งวิกฤตต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนศักยภาพของประเทศไทย ไม่ควรที่จะปล่อยโอกาสให้ผ่านไป เพราะผลประโยชน์ที่ได้รับมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังกล่าวข้างต้น

โดยสรุป ศักยภาพของจังหวัดนครปฐมในการเป็นแหล่งผลิตสุกอร์มีสูง ในขณะที่ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตการเลี้ยงสุกอร์ขึ้นกับปัจจัยเรื่องการทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ และมาตรการจูงใจแก่ผู้เลี้ยงรายเดิม รูปแบบของการสร้างนิคมต้องคำนึงถึงระบบการป้องกันโรคเป็นสำคัญ และมีแนวโน้มสูงในการนำเอาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเขตส่งเสริมส่งออกไปยังประเทศเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 113 ตอน 71 ก. (28 พฤศจิกายน 2539).
- กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดโรคระบาด โรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอน 103 ก. (14 ตุลาคม 2546).
- กฎกระทรวงกำหนดการควบคุมการค้าสัตว์และซากสัตว์ พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 14 ก. (วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546).
- กฎกระทรวงกำหนดการควบคุมการนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัด พ.ศ. 2548. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 116 ก. (วันที่ 9 ธันวาคม 2548).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2499) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 18 ตอนที่ 1. (วันที่ 1 มกราคม 2500).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2536) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 110 ตอนที่ 90 (ฉบับพิเศษ). (วันที่ 9 กรกฎาคม 2536).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 113 ตอนที่ 71 ก. (วันที่ 28 พฤศจิกายน 2539).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 108 ตอนที่ 224. (วันที่ 31 ธันวาคม 2534).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 121 ก. (วันที่ 2 ธันวาคม 2542).
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 42 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 121 ก. (วันที่ 2 ธันวาคม 2542).
- กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาตและออกใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 56 ก. (วันที่ 17 มิถุนายน 2545).
- กฎกระทรวงว่าด้วยการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. 2544. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 118 ตอนที่ 30 ก. (วันที่ 17 พฤษภาคม 2544).
- กฎกระทรวงว่าด้วยข้อกำหนดโรคระบาด โรคหรือลักษณะของสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 103 ก. (วันที่ 15 ตุลาคม 2546).
- กฎกระทรวงว่าด้วยโรคระบาดสัตว์เพิ่มเติม พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 7 ก. (วันที่ 19 มกราคม 2548).
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 86 ก. (วันที่ 5 กันยายน 2545).
- กฎกระทรวงให้ใช้ผังเมืองรวมชุมชนอ้อมใหญ่ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 41 ก. (26 เมษายน 2549).
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 19 ตอนที่ 86 ก. (5 กันยายน 2545).
- กฎหมายของฮ่องกง ค.ศ. 2008 (Status Law (Miscellaneous Provision) Ordinance 2008 บัญญัติแห่งชาติของฮ่องกง เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552
- โครงการศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้งนิคมการเลี้ยงสุกร, กรมควบคุมมลพิษ กองจัดการคุณภาพน้ำ,

กรุงเทพมหานคร, ค.พ.,2540

http://www.measwatch.org/autopage/show_page.php?t=27&s_id=3638&d_id=3635

โครงการหมู่บ้านเกษตรกรรมกำแพงเพชร

http://www.cpfworldwide.com/th/csr/technology_transfer_kamphaengphet.aspx

จุฬารัตน์ เศรษฐกุล, ภัทราภรณ์ เชื้อนนตา และรุจิริน ลิ้มศุภวานิช. 2542. การชำแหละซากอุ้งต่อคุณภาพเนื้อสุกร.

รายงานการวิจัยเสนอคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

จุฬารัตน์ เศรษฐกุล, ภัทราภรณ์ เชื้อนนตา, รุจิริน ลิ้มศุภวานิช. 2548. การชำแหละซากอุ้งต่อคุณภาพเนื้อสุกร

Influence of Hot Boning on Pork Quality. รายงานวิจัยเสนอสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ชัยณรงค์ คันธพนิต และคณะ (2547) โครงการวิเคราะห์ปัญหาสภาพความเสี่ยงในห่วงโซ่อาหารที่มีต่อผู้บริโภค ด้านผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์, สำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ธานี ภาคอุทัย. ตลาดเนื้อสุกรสดในประเทศไทย Pork Market in Thailand. รายงานวิจัยเสนอสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

เนตรนภิส ธนนิเวศน์กุล, เรณู ทวีชาติวิทยากุล, นฤมล ปิ่นประไพ, อังคารศิริ ดีอ่วม. การศึกษาสถานการณ์การขนส่ง การจำหน่าย และการวิจัยรูปแบบการจัดการความปลอดภัยในเนื้อหมู ในขั้นตอนการวางจำหน่าย : ในตลาดสด. สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 112 ตอนที่ 58 (วันที่ 20 กรกฎาคม 2535) ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120 ตอนพิเศษ 123 ง (วันที่ 28 ตุลาคม 2546)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 28. (วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2535).

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 111 ตอนที่ 9 ง. (วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2537).

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดให้ท้องที่ตำบลทุ่งขวาง และตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นเขตสำรวจเพื่อกำหนดเป็นเขตโครงการจัดรูปที่ดิน ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 113 ตอนที่ 24 ง. (วันที่ 21 มีนาคม 2539).

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชนิด จำนวนและเงื่อนไขเพื่อการเลี้ยงสัตว์ จำพวกสัตว์ใหญ่ตามความในมาตรา 29 (2) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 97 ตอนที่ 16. (วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2523).

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 112 ตอนที่ 58. (วันที่ 20 กรกฎาคม 2535).

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 4). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120 ตอนพิเศษ 123 ง. (วันที่ 28 ตุลาคม 2546).

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสุกรของประเทศไทย พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 12 ตอนที่ พิเศษ 27 ง. (22 มีนาคม 2544).

- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของวัตถุดิบที่เติมในอาหารสัตว์ที่ให้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ตลอดจนอัตราส่วนหรือปริมาณที่ให้อาหารสัตว์ให้ใช้หรือห้ามมิให้ใช้วัตถุดิบนั้นเกินกำหนด พ.ศ. 2539. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 113 ตอนพิเศษ 13 ง. (8 พฤษภาคม 2539).
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสัตว์ผสมยาเป็นอาหารสัตว์ พ.ศ. 2541. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 115 ตอน 47 ง. (11 มิถุนายน 2541).
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของอาหารสัตว์ที่ไม่อนุญาตให้นำเข้าเพื่อขาย และกำหนดชื่อ ประเภท ชนิด ลักษณะ คุณสมบัติและส่วนประกอบของวัตถุดิบที่เติมในอาหารสัตว์ที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหารสัตว์ พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนพิเศษ 85 ง. (11 กันยายน 2545).
- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุดิบอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 118 ง. (18 ตุลาคม 2547).
- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุดิบอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 147 ง. (23 ธันวาคม 2548).
- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุดิบอันตราย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2549. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนพิเศษ 29 ง. (23 กุมภาพันธ์ 2549).
- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุดิบอันตราย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 18 ง. (3 กุมภาพันธ์ 2552).
- ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้การเลี้ยงสุกรเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 125 ง. (29 ธันวาคม 2548).
- ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 125 ก. (29 ธันวาคม 2548).
- ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเลี้ยงสุกร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 7 ง. (15 มกราคม 2553).
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 112 ตอนที่ 58 ง. (20 กรกฎาคม 2538).
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 269) พ.ศ. 2546 เรื่อง มาตรฐานอาหารที่มีการปนเปื้อนสารเคมีกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนพิเศษ 47 ง. (23 เมษายน 2546).
- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนในอาหาร. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนพิเศษ 97 ง. (18 กันยายน 2549).
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 303) พ.ศ. 2550 เรื่อง อาหารที่มียาสัตว์ตกค้าง. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนพิเศษ 108 ง. (4 กันยายน 2550).
- เปรมศักดิ์ จีระแพทย์. 2518. โครงสร้างการตลาดเนื้อสุกระดับขายปลีกในท้องที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2516. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ. 2511. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 85 ตอนที่ 55 (วันที่ 19 มิถุนายน 2511)
- พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. 2517. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 91 ตอนที่ 155 (วันที่ 18 กันยายน 2517)
- พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2). 2534. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 211 (วันที่ 4 ธันวาคม 2534)

- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. 2518. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 92 ตอนที่ 54 (วันที่ 4 มีนาคม 2518)
- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2). 2519. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 93 ตอนที่ 144 (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2518)
- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3). 2532. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 106 ตอนที่ 149 (วันที่ 8 มีนาคม 2532)
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข. 2535. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 38 (วันที่ 5 เมษายน 2535)
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2). 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 28 ก. (วันที่ 27 มิถุนายน 2550)
- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 85 ตอนที่ 55. (วันที่ 19 มิถุนายน 2511).
- พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 23 ก. (วันที่ 4 พฤษภาคม 2550).
- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 92 ตอนที่ 54. (วันที่ 4 มีนาคม 2518).
- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2519. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 93 ตอนที่ 144. (วันที่ 17 พฤศจิกายน 2518).
- พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 106 ตอนที่ 149. (วันที่ 8 มีนาคม 2532).
- พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่อำเภอบางเลน และอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2520. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 94 ตอนที่ 24. (วันที่ 25 มีนาคม 2520).
- พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2528. เล่ม 102 ตอนที่ 112 ก (ฉบับพิเศษ). (วันที่ 28 สิงหาคม 2528).
- พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบลบัวปากท่า ตำบลนิลเพชร ตำบลบางหลวง ตำบลหินมูล ตำบลไทรงาม ตำบลไผ่ซาง ตำบลบางไทรป่า อำเภอบางเลน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม และตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2552. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 102 ตอนที่ 112. (วันที่ 29 สิงหาคม 2528).
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 38. (วันที่ 5 เมษายน 2535).
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 28 ก. (วันที่ 27 มิถุนายน 2550).
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 11 ตอนที่ 53 ก. (2 ธันวาคม 2537).
- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 92 ตอนที่ 33. (วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2518).
- พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 99 ตอนที่ 33. (วันที่ 5 มีนาคม 2525).
- พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 10. (วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535).
- พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ตำบลบางกระทีก ตำบลท่าตลาด ตำบลไร่ขิง ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลยายชา ตำบลอ้อมใหญ่ ตำบลท่าข้าม และตำบลบ้านใหม่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2527. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 101 ตอนที่ 196. (วันที่ 28 ธันวาคม 2527).

พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม ในท้องที่ 72 จังหวัด พ.ศ. 2552.

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 126 ตอนที่ 52 ก. (วันที่ 10 สิงหาคม 2552).

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอน 37 ก. (22 กุมภาพันธ์ 2551).

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73 ตอน 78 ก. (2 ตุลาคม 2499).

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอน 30 ก. (23 เมษายน 2542).

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 99 ตอน 111 ก ฉบับพิเศษ. (11 สิงหาคม 2525).

พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอน 20 ก. (25 มีนาคม 2542).

พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 84 ตอน 101 ก ฉบับพิเศษ. (20 ตุลาคม 2510).

พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 92 ตอน 42 ก ฉบับพิเศษ. (20 กุมภาพันธ์ 2518).

พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอน 79 ก ฉบับพิเศษ. (13 พฤษภาคม 2522).

พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2527. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 101 ตอน 85 ก. (3 กรกฎาคม 2527).

พระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2530. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 104 ตอน 278 ก ฉบับพิเศษ. (31 ธันวาคม 2530).

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอน 39 ก. (6 เมษายน 2535).

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 118 ตอน 106. (16 พฤศจิกายน 2544).

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอน 38 ก. (25 กุมภาพันธ์ 2551).

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอน 45 ก. (9 เมษายน 2535).

พระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 102 ก. (8 ตุลาคม 2545).

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอน 37 ก. (4 เมษายน 2535).

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 109 ตอนที่ 38. (5 เมษายน 2535).

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 28 ก. (27 มิถุนายน 2550).

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอนที่ 79 ก ฉบับพิเศษ. (13 พฤษภาคม 2522).

พัชรี ทองคำคุณ, กัญญา อาษายุทธ, อภิสร วรราช, พัชรา เผือกเทศ. 2538 (1995). โรค Salmonella จากสุกรสู่คน. ในสัตว์แพทย์สาร 46 (4) : 15-21. สถานภาพงานวิจัยสุกรในประเทศไทย (2501-2543). คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543.

ฟาร์มสุกรที่ได้รับการขึ้นทะเบียน, สำนักพัฒนาระบบ และรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

มงคล เตชะกำพุ และคณะ 2549. โครงการการพัฒนาระบบการจัดการและประกันคุณภาพการปลอดเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยตลอดขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์สุกร รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ กองทุนสนับสนุนการวิจัย 294 หน้า

มหันตภัยร้ายในเนื้อหมู, วารสาร UPDATE, ปีที่ 16 ฉบับที่ 169 กันยายน 2544

ระเบียบกรมปศุสัตว์ ว่าด้วยการบังคับใช้ระบบวิเคราะห์อันตรายและจุดวิกฤตที่ต้องควบคุม (ระบบ HACCP) สำหรับ

โรงงานฆ่าสัตว์และโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์เพื่อการส่งออก พ.ศ. 2547

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. "อำเภอกำแพงแสน" [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki> [2 ธันวาคม 2552]

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “อำเภอกำแพงแสน” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki> [2 ธันวาคม 2552]

ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและพัฒนางานปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.amphoe.com> [16 ธันวาคม 2552]

สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2538. โครงการศึกษาแนวทางพัฒนาอุตสาหกรรมสุกรทั้งระบบ. รายงานการศึกษาเสนอสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สารตกค้างในเนื้อหมู การคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่ครบวงจร, วารสารฉลาดซื้อ, ปีที่ 5 ฉบับที่ 29 กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2542 หน้า 23-30

สุมาลี บุญมา, นพรัตน์ หมานริน, ศรีรัตน์ พรเรืองวงศ์, อรุณ บำรุงตระกูลนนท์. การศึกษาการปนเปื้อนของเชื้อ Salmonella ในผลิตภัณฑ์จากเนื้อไก่และเนื้อหมู. วารสารอาหาร

ออรุณ บำรุงตระกูลนนท์, วินิตา บริราช, อัญชลี กิจจะการะ, สุมาลี บุญมา, เกียรติศักดิ์ สายธนู. 2537. อุบัติการณ์ของ Salmonella enteritidis ในประเทศไทยระหว่างปี 2536-2537. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 34, 30 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2539

ออรุณ บำรุงตระกูลนนท์, นพรัตน์ หมานริน, ศรีรัตน์ พรเรืองวงศ์. 2540. การตรวจหาเชื้อ Samonelle ในอาหารและผลิตภัณฑ์ : ผลการสำรวจหาเชื้อ Samonella ในประเทศไทย. Marck LTD. Microbiology Seminar on Recent Advance in Determination of Pathogenic Bacteria, 14 October 1997, The Central plaza Hotel

ออรุณ บำรุงตระกูลนนท์, สุมาลี บุญมา, นพรัตน์ หมานริน, สพล เลียงยศลีชากุล, จตุรงค์ สุตตันทวิบูลย์, มยุรา กุสุมภ์. 2537. การศึกษาโรค Salmonellosis จากสุกรในประเทศไทย. การประชุมวิชาการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 10-11 สิงหาคม 2537

ออรุณ บำรุงตระกูลนนท์ และคณะ, 2542. การสำรวจ Salmonella ในผลิตภัณฑ์เนื้อชนิดที่จำหน่ายในตลาดสด และซูเปอร์มาร์เก็ต, วารสารการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 37 หน้า 412-419

ThaiTambon.com. 2000. “ตำบลทุ่งลูกนก” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.thaitambon.com/Tambon/ttambon.asp?ID=730203> [2 ธันวาคม 2552]

Agroparks - an innovative design approach for metropolitan areas

<http://www.agroparks.wur.nl/UK/Reports+and+publications/>

Alterra, 2009. “Agro Business Complex Internatioal.” [Online]. Available:

<http://www.agrocomplex.nl/Agrobusinesscomplexes-LR.pdf>

De Wilt, J.G., Van Oosten, H.J. and Sterrenberg, L. 2000. Agropductieparken perspectieven en dilemma,s. Innovatienetwerk groen ruimte en Agrocluster, The Hague, the Netherlands.[In Dutch]

Gain Report ; Foreign Agricultural Service, Global Agriculture Information Network : JA9019, Date 02/26/2009.

Gerber, P.J., Carsjens, G.J., Pak-uthai, T. and Robinson, T.P. 2008. Decision support for spatially targeted livestock policies: Diverse examples from Uganda and Thailand. Agricultural System. 96: 37-51.

FAO. 1998. Proceedings of the Regional Workshop on Area-Wide Integration of Crop-Livestock Activities. 18-20 June, 1998, FAO Regional Office, Bangkok Thailand.

Japan Customs(World Trace Atlas) 2006-2008. Ministry of Internal Affairs and Communication Bureau :

www.e-stat.go.jp/SGL/toueidth/gh0701010/forward.do

Monthly Livestock Statistic, Agriculture & Industry Corporation(ALIC), Tokyo, Japan., February, 2010

WTA From Hong Kong Census and Statistics Department

Smeets, P.J.A.M. 2011. Expedition agroparks. Wageningen academic.

Steekelenburg, M. van., Hermans, T. and Smeets, P. 2005. Agribusiness complexes: a worldwide quick scan. Wageningen, Alterra, Alterra-report 1312. InnovatieNetwerk-rapport 05.2.107

Wilson, D. 2005. The OIE's approach to zones and compartments. Workshop on OIE international standards